

ಪರಿವಿಡಿ

❖ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನೂತನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ 2012	3
❖ ಹಿಂದಿನ ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ) ಅವಲೋಕನ	4
❖ ಇತಿಹಾಸ	12
❖ ಭೂಗೋಳ	184
❖ ಸಂವಿಧಾನ	259
❖ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ	311
❖ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ	389
❖ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ-1	424
❖ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ-2	427
❖ ಕಿರುಮಾಹಿತಿ	430
❖ ಕ್ರೀಡೆ	432
❖ ಭಾರತ-ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಾಧನೆಗಳು	438
❖ ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು	440
❖ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	444
❖ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	457
❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ : ಚರ್ಚೆ/ವಿವಾದ/ಸಂಘರ್ಷ	462
❖ ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಲೆಗಾಂ ಉಪಸಮಿತಿಯ ವರದಿ	664
❖ ಮಲ್ಟಿಮೆಡಿಯಾ ಕ್ರಾಂತಿ	467
❖ ಪೊಲೀಯ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ !	470
❖ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದೆ ಚಾರಿ	472
❖ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. (NCTC) ಸ್ಥಾಪನೆ	474
❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷಗಳು	476
❖ ಭೂಗಂಟಿ (Earth Hour) (ಮಾರ್ಚ್ 26, 2012)	477
❖ ಆಧಾರ್ - Aadhar	478

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

❖ ದೇಶ-ವಿದೇಶ ಪ್ರಚಲಿತ	479
❖ ಕೃತಕ ಪೆಟ್ರೋಲ್	482
❖ ಲಿಬಿಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು	482
❖ 2010ರ NATO ಸಮಾವೇಶ	484
❖ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ	485
❖ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಕ್ಷೇನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ	487
❖ ಸ್ವೇಚ್ಛಮ್ ಹಗರಣ (ತರಂಗ ಗುಚ್ಛ)	488
❖ ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ-11	490
❖ ಹೊಸ ಟೆಲಿಕಾಂ ನೀತಿ : NTP 2012	490
❖ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಯೋಗ ವರದಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏಕೆ ? ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಚಳುವಳಿ ?	491
❖ ಆನೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ	492
❖ ಯುಥನೇಶಿಯಾ (ದಯಾಮರಣ)	493
❖ ಪುಕುಶಿಮಾ ಪರಮಾಣು ದುರಂತ	494
❖ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ	496
❖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು	540
❖ ಮಾಹಿತಿ ಋಣಭಾರ	625

ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನೂತನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ 2012

ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ : ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ (ಬಹು ಆಯ್ಕೆ) ಮಾದರಿಯ ಎರಡು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

1. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎರಡು ಅಂಕಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು 200 ಅಂಕಗಳಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಗರಿಷ್ಠ 200 ಅಂಕಗಳಿದ್ದು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವಧಿಯಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಎರಡು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 400 ಅಂಕಗಳು)

ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಮ.ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಂಕಗಳು
	ಪತ್ರಿಕೆ-1		
1.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ	40	80
2.	ಮಾನವಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ 1. ಇತಿಹಾಸ (15 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು) 2. ಭೂಗೋಳ (15 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು) 3. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ (15 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು) 4. ಸಂವಿಧಾನ (15 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)	60	120
	ಒಟ್ಟು	100	200
	ಪತ್ರಿಕೆ-2		
1.	ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ	40	80
2.	ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ	30	60
3.	ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೋಸಾಮರ್ಥ್ಯ	30	60
	ಒಟ್ಟು	100	200

(Signature)

ಹಿಂದಿನ ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ
ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ) ಅವಲೋಕನ

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಹರಪ್ಪಾ (ಸಿಂಧು ನದಿಯ) ನಾಗರಿಕತೆ	1	1	2	1	1	
2. ವೇದಕಾಲದ ನಾಗರಿಕತೆ	1	1	1	3	1	
3. ವೇದಗಳ ನಂತರದ ಕಾಲ	-	-	1	-	1	1.
4. ಮೌರ್ಯರು	1	1	-	3	3	2
5. ಮೌರ್ಯರ ನಂತರದ ಭಾರತ	2	3	1	-	1	
6. ಸಂಗಂ ಅವಧಿ	-	-	-	-	1	
7. ಗುಪ್ತರ ಕಾಲ	1	-	1	-	2	
8. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಾಲ	2	-	2	5	-	
9. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ	-	-	1	-	-	1
10. ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರು	1	1	-	2	-	2
11. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಬಹಮನಿಗಳು	1	3	1	-	1 1	
12. ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಚಳವಳಿಗಳು	1	1	-	-	-	
13. ಮೊಗಲರು	2	2	-	2	2	1
14. ಮರಾಠರು	1	1	-	-	-	
15. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಸ್ತಾರ		2	-	-	- -	1
16. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ	1	-	-	-	-	
17. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾ. ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	-		-	- -	-	
18. ಸಾಮಾಜಿಕ - ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳವಳಿಗಳು	-	1	2	-	-	
19. 1857ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ	-	5	4	1	-	1
20. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗಳು	-	4	2	-	4	4
21. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರ	-	2	-	-	-	
22. ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ	-	-	1	-	-	
23. ಇತರೆ ಉದಾ :						
❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು	-	1	1	2	3	
❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬರವಣಿಗೆಗಳು	-	-	-	-	-	
❖ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು	1	2	-	- -	1	
❖ ದಾಳಿಗಳು / ದಂಗೆಗಳು	-	-	-	-	-	
❖ ಶಾಸನಗಳು	-	-	1	-	-	2
❖ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರ ಹೇಳಿಕೆಗಳು	-	-	-	2	1	

❖ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು	-	1	-	-	2	
❖ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಗಳು	-	-	-	-	-	
❖ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳು	-	-	1	1	-	2
❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ	1	2	1	-	-	1
❖ ಮೈಸೂರು ಅರಸರು	2	2	1	-	-	
❖ ಗ್ರಂಥ / ಕರ್ತೃ	2	-	1	1	3	2
❖ ಪ್ರತಿಗಳು / ಸ್ಥಳಗಳು	-	-	-	1	-	
ಒಟ್ಟು	23	34	25	24	26	22
ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಸಂವಿಧಾನ	-	-	-	-	1	-
2. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	-	2	1	-	-	-
3. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು	1	1	4	2	1	-
4. ರಾಜನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶನ ತತ್ವಗಳು	1	-	-	-	-	-
5. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಇತ್ಯಾದಿ	-	-	-	2	1	3
6. ಸಂಸತ್ತು	1	1	4	1	-	2
7. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ	-	-	-	2	-	-
8. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು / ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗ	-	-	1	-	1	-
9. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ	-	-	-	1	-	-
10. ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿ / ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧ	2	2	1	3	-	
11. ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು	1	2	-	1	1	1
12. ಪ್ರಮುಖ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸಿ.ಎ.ಜಿ/ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು ಹಣಕಾಸು ಆಯುಕ್ತರು ಇತ್ಯಾದಿ	-	1	-	1	-	-
13. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು	-	-	-	-	-	-
14. ಭಾಷೆಗಳು	-	-	-	1	-	1
15. ಚುನಾವಣೆಗಳು	-	-	1	-	-	1
16. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು	-	-	-	1	1	-
17. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್/ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು	1	1	-	-	3	-
18. ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳು	2	-	-	-	-	2
19. ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ಮೀಸಲಾತಿ	-	-	-	1	-	1
20. ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಂಗಳು	-	-	-	-	-	-
21. ವಿದೇಶಿ ನೀತಿ	-	-	1	1	-	1
22. ಇತರೆ	3	1	3	1	1	4
ಒಟ್ಟು	12	10	16	18	10	17

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು, ಮಾರ್ಗಗಳು, ಬಂದರುಗಳು	4	3	3	2	1 -	
2. ಜಾಗತಿಕ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಗಳು	-	-	1	-	-	-
3. ಬಂಡೆಗಳು, ಭೂಕಂಪನಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು	2	-	2	- -	3	
4. ಜಾಗತಿಕ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು	-	4	1	1	-	1
5. ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ	3	-	3	-	3	5
6. ಖನಿಜಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಗರಗಳು	2	2	2	1	3	1
7. ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಜನಾಂಗಗಳು	1	-	1	1	-	1
8. ಮಣ್ಣು, ಅರಣ್ಯಗಳು, ಪರಿಸರ	-	1	4	5	4	-
9. ಇತರೆ : ಪೃಥ್ವಿ, ರೇಖಾಂಶ, ಅಕ್ಷಾಂಶ, ಸಮಯ ಇತ್ಯಾದಿ	2	-	2	- 1	-	
10. ಭಾರತದ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನ (ಕಣಿವೆಗಳು)	1	3	1	1 -	-	
11. ಭಾರತದ ನದಿಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು, ನೀರಾವರಿ	3	3	1	2	2	-
12. ಭಾರತದ ಹವಾಗುಣ	-	1	1	1	-	-
13. ಭಾರತದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು, ಪರಿಸರ	2	-	-	-	-	1
14. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ	3	3	-	4	2	-
15. ಭಾರತದ ಖನಿಜಗಳು	-	-	-	-	2	-
16. ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು	-	1	1	1	-	-
17. ಭಾರತದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು	1	1	-	- -	-	
18. ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ	1	1	1	1 -	1	
19. ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಜನಾಂಗಗಳು, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು	3	2	-	- -	-	
20. ಇತರೆ : ಪಟ್ಟಣಗಳು	-	-	1	-	4	-
ಒಟ್ಟು	28	25	25	20	22	13
ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಜನಸಂಖ್ಯೆ	-	1	-	1	-	-
2. ಉದ್ಯೋಗ	-	-	-	-	-	-
3. ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	6	1	1	-	1	4
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ	-	1	1	1	2	3
5. ಬಡತನ	1	1	-	-	-	-
6. ಬೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಣದುಬ್ಬರ	1	-	1	-	2	-
7. ಕೃಷಿ	3	1	1	2	-	-
8. ಕೈಗಾರಿಕೆ	-	-	1	1	-	-
9. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು	1	1	2	1	3	-
10. ಹಣ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು	2	1	2	1	1	3

11. ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯಗಳು	2	1	2	1	- 2	
12. ವಿದೇಶಿ ಸಹಾಯ	-	-	-	-	-	-
13. ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ	-	-	1	-	-	-
14. ಇತರೆ	2	2	2	4	2	-
15. ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರ್ಥಿಕತೆ	4	4	-	-	6	-
ಒಟ್ಟು	22	14	14	12	17	14
ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ	-	-	-	-	-	-
2. ರಾಜ್ಯಗಳು, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	-	-	-	-	1	1
3. ಸೈನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	-	2	-	1	-	-
4. ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳು	-	-	-	-	-	-
5. ಅಣುಶಕ್ತಿ	-	-	-	-	-	-
6. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	-	-	2	3	-	-
7. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ	1	-	1	-	-	-
8. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು	-	-	-	-	-	-
9. ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳು	-	-	-	-	-	-
10. ಭಾರತದ ನೃತ್ಯಗಳು	-	-	1	-	-	-
11. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿನೆಮಾ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳು	1	2	2	1	-	-
12. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ	-	-	-	-	-	-
13. ಭಾರತದ ಚಿತ್ರಕಲೆ	-	-	-	-	-	-
14. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಾನಗಳ ಪಟ್ಟಿ	-	-	-	-	-	-
15. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ (ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು)	-	-	-	-	4	-
16. ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ	-	-	3	-	-	2
17. ಜಗತ್ತಿನ ದೇಶಗಳು	1	-	-	-	1	-
18. ದೇಶಗಳ ಸಂಸತ್ತುಗಳು	-	-	-	-	-	-
19. ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಘ (UNO)	1	-	-	-	-	-
20. ಧರ್ಮಗಳು (ಜಗತ್ತಿನ)	-	-	-	-	-	-
21. ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು	1	-	1	1	-	-
22. ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	-	-	-	-	-	-
23. ಭಾರತದ ಹಬ್ಬಗಳು	-	-	-	-	-	-
24. ಓಲಂಪಿಕ್ಸ್	1	-	-	-	-	-
25. ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು	-	-	-	-	-	-
26. ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು	-	-	1	-	-	-

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

27. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಾಂಛನಗಳು	-	-	-	-	-	-
28. ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು	1	-	-	-	-	1
29. ಜಾಗತಿಕ ಭಾಷೆಗಳು	-	-	-	-	-	-
30. ರಾಷ್ಟ್ರ ತಟಸ್ಥ ನೀತಿ / ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ	-	-	1	1	1	-
31. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು	1	-	-	-	-	2
32. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು	3	1	1	2	-	-
33. ದೇಶಗಳು, ಬದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು (ರಾಜ್ಯ, ನಗರ)	-	-	-	-	--	
34. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ	-	-	-	-	-	-
35. ನದಿ ದಂಡೆ ನಗರಗಳು (ಜಾಗತಿಕ)	-	-	-	-	-	-
36. ನದಿ ದಂಡೆ ನಗರಗಳು (ಭಾರತ)	-	-	-	-	-	-
37. ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಸಂಶೋಧಕರು	-	-	-	1	-	-
38. ವನ್ಯಸಂಪತ್ತು	-	1	-	1	1	1
39. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	1	-	-	-	-	1
40. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳು	-	1	-	-	-	-
41. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	1	-	2	-	3	2
42. ಆಯೋಗಗಳು	1	-	1	-	-	-
43. ಇತರೆ	-	-	1	2	2	5
ಒಟ್ಟು	14	7	17	13	13	15
ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಘಟನೆಗಳು	-	-	-	3	3	-
2. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ	-	2	-	-	-	2
3. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು	-	2	2	-	2	-
4. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಘಟನೆಗಳು	2	-	2	3	3	5
5. ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ	1	-	1	1	1	3
6. ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು	2	4	2	2	-	6
7. ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	3	1	2	-	3	3
8. ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳು	3	1	3	3	1	7
9. ಪುಸ್ತಕಗಳು/ಲೇಖಕರು	1	-	1	-	1	-
10. ಕ್ರೀಡೆಗಳು	1	1	2	1	2	3
11. ಇತರೆ	1	-	1	-	-	4
12. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಹಿತಿ	-	1	-	-	-	-
ಒಟ್ಟು	14	12	15	13	16	33

ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ವಸ್ತು, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ	-	1	-	-	-	-
2. ವಸ್ತುಗಳ ಚಲನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ	-	-	-	-	-	-
3. ರಸಾಯನಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಸೂತ್ರಗಳು	-	-	1	-	--	
4. ಅಣು ರಚನೆ	-	-	-	-	-	-
5. ಧಾತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ	1	1	-	-	1	-
6. ರಾಸಾಯನ ಸಂಯೋಜನೆ	1	3	2	1	1	-
7. ಆವಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಕರಗುವುದು	-	2	-	-	-	1
8. ಆಮ್ಲಜನಕ ಮತ್ತು ಗಾಳಿ	-	-	-	-	-	-
9. ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ನೀರು	-	-	-	-	-	-
10. ಇಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು	-	-	-	-	-	-
11. ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು	-	-	-	-	-	-
12. ಆಮ್ಲಗಳು, ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪುಗಳು	-	-	-	-	-	-
13. ಧಾತುಗಳ ಮೂಲಗಳು	-	3	2	1	1	-
14. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ	-	-	-	-	-	-
15. ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು	-	-	-	-	-	-
16. ಪರಿಸರ ರಸಾಯನ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ	1	-	-	1	-	-
17. ಕೃಷಿ ರಸಾಯನ	-	-	-	-	1	-
18. ಔಷಧ ರಸಾಯನ	-	-	-	-	-	-
19. ಆಹಾರ ರಸಾಯನ	-	-	-	-	-	-
20. ಜೀವರಸಾಯನ ಮತ್ತು ಜೀವರಚನೆ	-	-	-	-	-	-
21. ಪಾಲಿಮರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು	-	2	-	-	-	1
22. ವಿದ್ಯುತ್ ರಸಾಯನ	-	1	-	-	-	-
23. ಬಣ್ಣಗಳು	-	1	2	-	-	-
24. ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ	-	-	-	-	-	-
25. ಮಾನಕಗಳು	-	-	-	1	-	-
26. ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ಸ್	-	-	-	-	-	-
27. ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಆಮ್ಲಗಳು	-	-	-	1	--	
28. ಕೊಬ್ಬುಗಳು	-	-	-	-	-	1
29. ಅನಿಲಗಳು, ದ್ರವಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಣಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳು	2	--	-	-	-	
30. ಅನಿಲ, ದ್ರವ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಗಳು	--	-	1	-	-	
31. ಜೀವೋತ್ಪಾದನೆ	-	-	-	1	-	-
32. ಥರ್ಮೋಡೈನಾಮಿಕ್ಸ್	-	-	-	-	-	-
33. ಪ್ರಮುಖ ಕಲ್ಪನೆಗಳು	-	-	-	-	-	-
ಒಟ್ಟು	07	12	07	06	07	03

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಯಂತ್ರಗಳು	1	1	2	2	-	-
2. ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಸ್ವರೂಪ	-	1	-	1	-	-
3. ಉಷ್ಣತೆ	-	2	1	-	-	-
4. ತರಂಗ ಚಲನೆ	-	-	-	2	-	1
5. ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿಕರಣ	-	1	-	-	-	1
6. ಬೆಳಕು	-	-	1	2	4	3
7. ಶಬ್ದ	-	-	-	-	-	-
8. ಕಾಂತತ್ವ	-	-	-	-	-	1
9. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ	3	1	-	1	1	1
10. ಅಣು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ	-	2	-	-	-	-
11. ಅಣುಶಕ್ತಿ	1	-	-	-	-	-
12. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಜ್ಞಾನ	1	1	1	1	-	1
13. ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ	3	1	3	1	3	1
14. ಇತರೆ	2	-	1	1	-	2
ಒಟ್ಟು	11	10	09	10	08	11
ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಜೀವಕೋಶ ; ಜೀವದ ಮೂಲಘಟಕ	1	-	-	-	-	2
2. ಜೀವಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ	-	1	-	-	1	1
3. ಜೀವಿಗಳ ಸಂಘಟನೆ	-	-	-	-	-	-
4. ನ್ಯೂಟ್ರಿಶನ್	1	-	-	-	-	2
5. ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾಸ	-	-	-	1	-	1
6. ಜೀವಿಯ ಸಾಗಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	1	1	-	-	-	-
7. ಕಲ್ಮಶಗಳು ಹೊರಹಾಕುವಿಕೆ	-	-	-	-	-	-
8. ಜೀವ ಸಂಪರ್ಕ	-	-	-	-	-	-
9. ಸ್ನಾಯುಗಳು ಚಲನವಲನ	1	1	-	-	-	-
10. ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	-	-	-	-	-	-
11. ಮರು ಹುಟ್ಟು/ಉತ್ಪಾದನೆ	-	-	-	-	1	-
12. ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	-	1	1	1	-	-
13. ಜಿನೆಟಿಕ್ಸ್ (ತಳಿಶಾಸ್ತ್ರ)	1	-	-	-	-	-
14. ಸಸ್ಯಗಳು ರೋಗಗಳು	-	-	-	-	-	-
15. ಮಾನವನಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	1	2	1	1	1	-
16. ಪರಿಸರ ವೈವಿಧ್ಯ	-	-	-	-	-	-

17. ಜೀವದ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ	-	1	1	-	1	-
18. ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮದ್ಯಪಾನ	-	-	-	-	-	-
19. ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ	-	-	-	-	-	-
20. ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	-	-	-	-	-	-
21. ಇತರೆ	3	-	-	2	1	-
ಒಟ್ಟು	09	07	03	06	05	07
ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
1. ಸಂಖ್ಯಾಪದ್ಧತಿ, ವೆನ್ ನಕ್ಷೆ	2	1	1	1	1	2
2. ಶ್ರೇಣಿಗಳು, ವಿಕಲ್ಪಗಳು, ಗಣಗಳು	1	3	-	-	-	-
3. ಬೀಜಗಣಿತ, ಘಾತಾಂಕಗಳು, ವಯಸ್ಸು	1	2	-	1	-	1
4. ರೇಖಾತ್ಮಕ ಸಮೀಕರಣಗಳು	-	-	-	-	-	2
5. ಸರಾಸರಿ, ಅನುಪಾತ, ದಿಕ್ಕು	1	-	2	2	-	2
6. ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಮಾಣ, ಲಾಭ ನಷ್ಟ, ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್	1	2	-	-	3	3
7. ಕಾಲ ಮತ್ತು ದೂರ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ	1	2	2	-	1	4
8. ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ, ಘನಫಲ	-	-	-	1	-	-
9. ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿ	1	1	1	-	-	1
10. ಇತರೆ, ಪೈ, ಬಾರ್	-	-	1	-	-	-
ಒಟ್ಟು	07	11	07	05	05	15
ಸಾರಾಂಶ	1998	1999	2005	2006	2008	2010
❖ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ	23	34	25	24	20	22
❖ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ	12	10	16	18	10	17
❖ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ	28	25	25	20	22	13
❖ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ	22	14	14	12	17	14
❖ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ	14	07	17	13	13	10
❖ ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು	14	12	15	13	16	33
❖ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ	07	12	07	07	07	03
❖ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ	11	10	09	11	08	11
❖ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ	09	07	03	05	05	07
❖ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	08	11	07	05	05	15
❖ ಇತರೆ	02	08	12	21	21	05
ಒಟ್ಟು	150	150	150	150	150	150

ಸೂಚನೆ: 2012ರಿಂದ ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ತಲಾ 200 ಅಂಕಗಳ 2 ಪತ್ರಿಕೆಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇತಿಹಾಸ

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ

ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸ ಕಾಲದಿಂದ - ಸಿಂಧುಕೊಳ್ಳದ ನಾಗರೀಕತೆಯೆಡೆಗೆ

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾನವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಸೋನ್ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವಂತಹ ಪುರಾತನ ಶಿಲಾಯುಧಗಳು.
- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವರು ಹೋಮೋಸೇಪಿಯನ್ (Homo sapien) ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 36,000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹೋಮೋಸೇಪಿಯನ್ ಮಾನವ ಗೋಚರಿಸಿದ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಯುಗಗಳು

- ❖ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾಯುಗ (Paleolithic Age) ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3,00,000 - 8000
- ❖ ಮಧ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗ (Mesolithic Age) ಕ್ರಿ.ಪೂ. 8000 - 4000
- ❖ ನವ ಶಿಲಾಯುಗ (Neolithic Age) ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4,000 - 1,800
- ❖ ಚಾಲ್ಕೊಲಿಥಿಕ್ ಯುಗ (ತಾಮ್ರ ಶಿಲಾಯುಗ) Chalcolithic age ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1800-1000/800
- ❖ ಕಬ್ಬಿಣ ಯುಗ (Iron Age) ಕ್ರಿ.ಪೂ. 800ರ ನಂತರ

ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾಯುಗ

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಭಿಸಿದವರು ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್‌ಫೋಟ್ (Bruce Foote) - ಇವರು ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಪಲ್ಲವರಂನಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಶಿಲಾಯುಗದ ಮಾನವನ ಕೈಕೊಡಲಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಖ್ಯಾಡ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ ದಂಡೆ ಮೇಲೆ 1873ರಲ್ಲಿ ಹಳೆ ಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದವರು - ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್‌ಫೋಟ್
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸದ ಪಿತಾಮಹ - ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್‌ಫೋಟ್

ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಛೋಟಾನಾಗಪುರ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ
- ❖ ಮಿರ್ಜಾಪುರ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಪಹಲ್ಲಂ (ಕಾಶ್ಮೀರ)
- ❖ ಬಿಯಸ್, ಸಿರ್ಸ - ಘಗ್ಗರ್ (ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ)

- ❖ ದಿವ್ಯಾನ್, ಬೇಘೂರ್, (ರಾಜಸ್ಥಾನ)
- ❖ ಉಮ್ರೇತಿ, ಸಮದಿಯಾಲ, ಮದುಬನ್ (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ಪೈಸ್ (ಬಿಹಾರ)
- ❖ ಚಂಬಲ್, ಹಫ್ಫೂರ್, ಅದಾಂಫೂರ್, ಬಿಂಬೆಟ್ಕ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಆಂಧ್ರದ ಕರ್ನೋಲ್, ಗೋಧಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣ ಗುಂತಕಲ್, ಕಡಪ, ನಾಗರ್ಜುನ ಕೊಂಡ
- ❖ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೋರಿ, ಮಹಾಡ್, ನೇವಾಸ, ಬರ್ಕಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಬ್ಯಾಡ, ಅನಗವಾಡಿ, ಸಿಡಲಪಡಿ, ದಾಣಕಶಿರೂರು, ಮಣ್ಣೇರಿ (ಬಿಜಾಪುರ)
- ❖ ಗೋಕಾಕ್, ಸವದತ್ತಿ (ಬೆಳಗಾಂ)
- ❖ ಕಿಬ್ಬನಹಳ್ಳಿ, ಬಿಳಿಗರೆ (ತುಮಕೂರು)
- ❖ ಲಿಂಗದಹಳ್ಳಿ, ಕಡೂರು (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು)
- ❖ ನಿಟ್ಟೂರು, ಹೊಳಲುಗುಡಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ)
- ❖ ಹೊಳೆ ಆಲೂರು, ಚೆನ್ನಾಪುರ (ಧಾರವಾಡ)
- ❖ ಕರಡಿಗುಡ್ಡ (ಹಾಸನ),
- ❖ ಹುಣಸಿಗ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ) (ಇಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಡಾನೆ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕಿನ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ)
- ❖ ರಂಗನಾಥಪುರ (ಮೈಸೂರು)
- ❖ ನ್ಯಾಮತಿ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ)
- ❖ ತಾಳ್ಯ, ಜಾನಕಲ್ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ)

ಹಳೆಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿದವರು

- ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೂಸ್ ಪೂಟ್
- ❖ ಮೆಡೋಸ್ ಟೇಲರ್
- ❖ ಆರ್.ವಿ. ಜೋಶಿ
- ❖ ಎಂ.ಎಸ್. ನಾಗರಾಜರಾವ್
- ❖ ಎಂ. ವ್ಹೀಲರ್
- ❖ ಶೇಷಾದ್ರಿ
- ❖ ಸಂಪತ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
- ❖ ಪಿ.ಎಸ್. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ❖ ಶಿಲೆ, ಮರ, ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ಆಯುಧಗಳ ತಯಾರಿಕೆ
- ❖ ಗುಹೆ, ಬಂಡೆಗಳ ಆಸರೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ

| ಮಾನವ - ನೆಲೆ |

- ❖ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆ, ಕಾಡು ಸಸ್ಯ, ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
- ❖ ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರದ ಕೈಕೊಡಲಿಗಳು, ಸೀಳುವ ಕಲ್ಲಿನ ಚೂಪಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ, ಜಲಜ ಮತ್ತು ಬೆಣಚುಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತಯಾರು
- ❖ ಮಾನವನ ಈ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹಿಮಾಲಯದ ಸಿವಾಲಿಕ್ ಪರ್ವತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ತಮಿಳುನಾಡಿನವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿತ್ತು.
- ❖ ಗುಹಾಕಲೆ (Cave Art) ಮತ್ತು ಗೃಹಕಲೆ (Home Art)ಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಳೆಶಿಲಾಯುಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ರೂಪಗೊಂಡಿದ್ದು - ಪ್ಲಿಯಿಸ್ಟೋಸಿನ್ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ
- ❖ ಮಾನವ ಬೆಂಕಿ ಉಪಯೋಗ ಕಲಿತ

ಮಧ್ಯ ಶಿಲಾಯುಗ

Mesolithick Age - 8,000-4000 BC

ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಮೊರ್ಝನ್‌ಪೆಹರ್, ಲೆಖಾಯ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಹಿರ್‌ಪುರ್, ಅಖಿಜ್, ವಲಸ್ಕ, ಲಾಂಗನಾಜ್ (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ಬೆಂಬೆಟ್ಟಿ, ಪುಟ್ಟಿಕರ್, ಅದಂಗಡ, (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಕಣಿವೆ
- ❖ ಛೋಟಾನಾಗಪುರ (ಮಧ್ಯಭಾರತ)
- ❖ ಪಚಾಡ್, ಪಟ್ನಾ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
- ❖ ತಿಲ್ವಾರ್, ಬಘೋರ್ (ರಾಜಸ್ಥಾನ)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಸಂಗನಕಲ್ಲು (ಬಳ್ಳಾರಿ)
- ❖ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ)
- ❖ ಜಾಲಹಳ್ಳಿ, ರಾಗಿಗುಡ್ಡ (ಬೆಂಗಳೂರು) (ಇಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದವರು. ಎಸ್.ಆರ್.ರಾವ್)

ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ❖ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಿಲಾಯುಧಗಳ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಳಕೆ
- ❖ ಬೆಣಚು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬದಲು ಚಕಚಕಿ ಕಲ್ಲಿನ ಬಳಕೆ
- ❖ ಶಿಲಾ ಆಯುಧಗಳಿಗೆ - ದಂತ ಮತ್ತು ಮರದ ಹಿಡಿಕೆಗಳ ಬಳಕೆ (ಸಂಯುಕ್ತ ಆಯುಧಗಳು)
- ❖ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಡಿಕೆ-ಕುಡಿಕೆ ತಯಾರಿಸುವ ಕಲೆ ಆರಂಭ
- ❖ ಈ ಯುಗದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು ಹೂಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಆರಂಭ
- ❖ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಮಾನವನ ವಲಸೆ
- ❖ ಬಂಡೆ, ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರರಚನೆ, ಅರೆಯುವ ಕಲ್ಲಿನ ಬಳಕೆ.

ನವಶಿಲಾಯುಗ

Neolithic Age) ಕ್ರಿ.ಪೂ. 4000-1,800

ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಮೆಹರ್ಘರ್ (ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ್)
- ❖ ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಣಿವೆ
- ❖ ವಿಂದ್ಯ ಪರ್ವತ
- ❖ ಪತ್‌ಪಾಡು, ಕೇಸರಪಲ್ಲಿ, ನಾಗಾರ್ಜುನ ಕೊಂಡ (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಪಯ್ಯಂಪಳ್ಳಿ, ಗೌರಿಮೇಡು, ಮಂಗಲು (ತಮಿಳುನಾಡು)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಲಿಂಗಸಗೂರು (ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ) - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಮನಿಸಿದ ನೂತನ ಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆ ಇದು - 1842ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಪ್ರೈಮ್‌ರೋಸ್ (Primrose)ರವರಿಂದ ಶೋಧನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಸಂಗನಕಲ್ಲು, ತೆಕ್ಕಲಕೋಟೆ (ಬಳ್ಳಾರಿ)
- ❖ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ)
- ❖ ಟಿ. ನರಸೀಪುರ, ಹೆಮ್ಮಿಗೆ (ಮೈಸೂರು)
- ❖ ಬನಹಳ್ಳಿ (ಕೋಲಾರ)
- ❖ ಹಳ್ಳೂರು (ಧಾರವಾಡ)

ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ❖ ಹರಿತವಾದ, ನುಣುಪಾದ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಆಯುಧಗಳ ಬಳಕೆ
- ❖ ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ಆಯುಧಗಳ ರಚನೆ
- ❖ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬದುಕು ಆರಂಭ (ಸ್ಥಿರಜೀವನ)
- ❖ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸುವ ಕಲೆ ಪ್ರಾರಂಭ, ನಾಯಿ, ಹಸು, ಕುರಿ, ಆಡು ಇತ್ಯಾದಿ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 6000ದ ವೇಳೆಗೆ - ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬಾರ್ಲಿ, ಗೋಧಿ, ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ಕಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಾಸದಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರಚನೆ ಪ್ರಾರಂಭ
- ❖ ಚಕ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಡಕೆ ಮಾಡುವ ಕಲೆ ಆರಂಭ
- ❖ ಕಪ್ಪು, ಕೆಂಪು, ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಮಡಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಪುನರ್‌ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ಸಾಕು ನಾಯಿಯನ್ನು ಊಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಿರುನಲ್ವೇಲಿಯ ಆದಿಚನ್ನಯೂರಿನಲ್ಲಿ 14 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದೊಡ್ಡದಾದ ನೂತನ ಶಿಲಾಯುಗದ ಸಮಾಧಿ ದೊರೆತಿದೆ.

ಜಾಲ್ಮೂಅಥಿಕ್ ಯುಗ (ತಾಮ್ರ-ಶಿಲಾಯುಗ)

- ❖ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೋರ್ವೆಯಲ್ಲಿ (1950) ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಯಿತು.
- ❖ ಕಲ್ಲಿನ ಬ್ಲೇಡುಗಳು ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ
- ❖ ಬಣ್ಣದ ಮಡಿಕೆಗಳ ರಚನೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರುಗಳು - ಜೋರ್ವೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮಾಳ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಯಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.
- ❖ ಈ ಯುಗದ ತಾಮ್ರದ ಕತ್ತಿಗಳು ಗಂಗಾನದಿ ಬಯಲಿನ ಪತೇಫಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ.
- ❖ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು
- ❖ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತರು.
- ❖ ನವಡಾತೋಲ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ದೊರೆತಿರುವ ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಹಸಿ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಜೋರ್ವೆ, ಇನಾಮಗಾಮ್, ದೈಮಾಬಾದ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
- ❖ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ತರಭಾಗ
- ❖ ಗಂಗಾನದಿ ಬಯಲಿನ ಅಲಹಾಬಾದ್ - ಪಾಟ್ನಾ
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಆಗ್ನೇಯ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಭಾಗಗಳು

ಸಿಂಧೂನಾಗರಿಕತೆ

- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನಾಗರಿಕತೆ (ಪ್ರಾಚೀನ ಈಜಿಪ್ಟ್ ನಾಗರಿಕತೆಗಿಂತ 20 ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದು)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1826 ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮೊದಲ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು (ಪ್ರಾಚೀನ ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು) ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹರಪ್ಪ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದವರು - ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರವಾಸಿಗ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮರ್ಸನ್
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1831-34 ಪಂಜಾಬಿನ ಮಹಾರಾಜ ರಣಜಿತ್ ಸಿಂಗ್‌ನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಹೋಗುವಾಗ ಹರಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಯ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದವನು - ಕರ್ನಲ್ ಬರ್ನ್ಸ್
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1853 & 54 ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಕನ್ನಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ ಎರಡು ಬಾರಿ ಹರಪ್ಪ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1856 ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಕರಾಚಿಯಿಂದ ಲಾಹೋರ್‌ಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೇಳೆ ಎತ್ತೇಚ್ಚವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1862 ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತು ಸಂಶೋಧಕ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಕನ್ನಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ - ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1906 ಪ್ರಥಮ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1921 ದಯಾರಾಂ ಸಹಾನಿಯವರಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಹರಪ್ಪ ನೆಲೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1922 ಆರ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರಿಂದ ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ ನೆಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1924 ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್‌ರವರು ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದು ಲಂಡನ್ ನ್ಯೂಸ್ ಮತ್ತು ಇಲಸ್ಟ್ರೇಟೆಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವು ಆರ್ಯರ ಆಗಮನದ ನಂತರವೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು.

ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲ

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2300-1750)

❖ ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3250-2750
❖ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಫೀಲರ್ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2500-1700
❖ ಇ. ಮ್ಯಾಕೆರವರ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2800-2500
❖ ಎಂ.ಎಸ್. ವತ್ಸ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3500-2500 B.C.
❖ ಜಾರ್ಜ್ ಎಫ್. ಡೇಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2500-1200
❖ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಬನ್ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2300-1750
❖ ಎ.ಡಿ. ಪುಸ್ಕರ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2800-2200
❖ ಆರ್.ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ ಪ್ರಕಾರ	-	ಕ್ರಿ.ಪೂ. 175

ಸಿಂಧುನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು

❖ 1921	-	ಹರಪ್ಪ	-	ಡಾ. ದಯಾರಾಂ ಸಹಾನಿ
❖ 1922	-	ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ	-	ಆರ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ
❖ 1927	-	ಸೂತ್ಕಚೆಂಡರ್	-	ಅರ್ವೆಲ್ ಸ್ಪೀನ್
❖ 1931	-	ಚಾನ್ಹುದಾರೋ	-	ಎನ್.ಜಿ. ಮಜುಂದಾರ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಕೆ
❖ 1953	-	ರಂಗಪುರ	-	ಎಂ.ಎಸ್. ವತ್ಸ
❖ 1953	-	ಕಾಲಿಬಂಗನ್	-	ಬಿ.ಬಿ. ಲಾಲ್
❖ 1955	-	ಕೋಟ್‌ಡಿಟಿ	-	ಫಜಲ್ ಅಹ್ಮದ್
❖ 1955-56	-	ರೂಪಾರ್	-	ವೈ.ಡಿ. ಶರ್ಮ
❖ 1957	-	ಲೋಥಾಲ್	-	ಎಸ್.ಆರ್. ರಾವ್
❖ 1958-59	-	ಅಲಂಗಿರ್‌ಪುರ	-	ವೈ.ಡಿ. ಶರ್ಮ
❖ 1972	-	ಸುಕೋತ್ತ್	-	ಜಗಪತಿ ಜೋಶಿ
❖ 1973-74	-	ಬನವಾಲಿ	-	ಆರ್.ಎಸ್. ಬಿಸ್ತ್
❖ 1973-74	-	ದೊಲವೀರ	-	ಆರ್.ಎಸ್. ಬಿಸ್ತ್

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನಿವೇಶನಗಳು

- ❖ ಹರಪ್ಪ ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ
- ❖ ಚಾನ್ಸಿದಾರೋ ಕೋಟ್‌ಡಿಜಿ
- ❖ ಅಮ್ರಿ ಸೂತ್ಯಜೆಂಡರ್
- ❖ ಅಲ್ಲದಿನೋ ಬಾಲಕೋಟ್

ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿವೇಶನಗಳು

- ❖ ಲೋಥಾಲ್ (ಗುಜರಾತ್) ರಂಗಪುರ (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ರೋಜ್ಜಿ (ಗುಜರಾತ್) ದೆಸಾಲ್ಪುರ (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ದೊಲವೀರ (ಗುಜರಾತ್) ಸುತ್ತೋಟಿನಾ (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ಕಾಲಿಬಂಗನ್ (ರಾಜಸ್ಥಾನ್) ರೂಪಾರ್ (ಪಂಜಾಬ್)
- ❖ ಅಲಂಗಿರ ಪುರ (ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ) ಬನವಾಲಿ (ಹರಿಯಾಣ)

ನದಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಧೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿವೇಶನಗಳು

- ❖ ಹರಪ್ಪ - ರಾವಿ ನದಿ ಎಡದಂಡೆ
- ❖ ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ - ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಬಲದಂಡೆ
- ❖ ಚಾನ್ಸಿದಾರೋ - ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಎಡದಂಡೆ
- ❖ ಅಮ್ರಿ - ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಬಲದಂಡೆ
- ❖ ಕೋಟ್‌ಡಿಜಿ - ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಎಡದಂಡೆ
- ❖ ಮಾಂಡೌ - ಚೀನಾಬ್ ನದಿ
- ❖ ರೂಪಾರ್ - ಸಟ್ಲೇಜ್
- ❖ ಲೋಥಾಲ್ - ಭೋಗಾವ
- ❖ ರೋಜ್‌ಡಿ - ಬಾಧರ್
- ❖ ಕಾಲಿಬಂಗನ್ - ಗಘ್ಲರ್-ಹಕ್ರ (ಸರಸ್ವತಿ)
- ❖ ಬನವಾಲಿ - ಗಘ್ಲರ್-ಹಕ್ರ
- ❖ ಅಲಂಗಿರ ಪುರ - ಹಿಂದೋನ್
- ❖ ರಂಗಪುರ - ಮೀದರ್

ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಟ್ಟಡಗಳು

- ❖ ಬೃಹತ್ ಈಜುಕೊಳ - ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ
- ❖ ಬೃಹತ್ ಉಗ್ರಾಣಗಳು - ಹರಪ್ಪ, ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ
- ❖ ಹಡಗು ಕಟ್ಟೆ - ಲೋಥಾಲ್

- ❖ ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಅಸೆಂಪ್ಲಿ ಹಾಲ್ - ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ
- ❖ ಅರಮನೆ/ದೇವಸ್ಥಾನದಂತಿರುವ ಕಟ್ಟಡ - ಮಹೆಂಜೋದಾರೋ
- ❖ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಸತಿಗೃಹ - ಹರಪ್ಪ

ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರು - ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳು

- ❖ ಪ್ರೋಟೋ - ಅಸ್ಟೋಲಾಯ್ಡ್
- ❖ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್
- ❖ ಆಲ್ಡಿನಾಯ್ಡ್
- ❖ ಮಂಗೋಲಾಯ್ಡ್

ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

- ❖ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋನಕೃತಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ಸಿಂದ್, ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ, ಗುಜರಾತ್ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾಗಗಳು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮತುಡಿ-ಸೂಕ್ತ ಚೆಂಡೂರ್ (ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ)
- ❖ ಪೂರ್ವತುಡಿ-ಅಲಂಗಿರ್‌ಪರ (ಮೀರತ್ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಉತ್ತರದ ತುಡಿ-ಮಾಂಡ (ಜಮ್ಮುವಿನ ಅಖನೂರು ಜಿಲ್ಲೆ)
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ತುಡಿ-ದೈಮಾಬಾದ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
- ❖ ಈಜಿಪ್ಟ್ ನಾಗರಿಕತೆಗಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಮೆಸಪಟೋಮಿಯ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್‌ಗಳೆರಡು ಹನ್ನೆರಡುಪಟ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು.

ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 12,99,600 ಚ.ಕಿ.ಮೀ.

ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮ ಅಂತರ 1600 ಕಿ.ಮೀ.

ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ ಅಂತರ 1,100 ಕಿ.ಮೀ.

ಪ್ರಮುಖ ನಿವೇಶನಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ :

- ❖ 1500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿವೇಶನಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.

1. ಹರಪ್ಪ :

- ❖ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಮಾಂಟಿಗೊಮರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾವಿನದಿ ಎಡದಂಡೆ ಮೇಲಿದೆ.
- ❖ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಪತ್ತೆಯಾದ ನಿವೇಶನ (1921 ದಯರಾಂ ಸಹಾನಿ)
- ❖ ಹರಪ್ಪ ನೆಲೆಯ ಇತರ ಸಂಶೋಧಕರು - ಎಂ.ಎಸ್. ವತ್ಸ, ಕೆ.ಎನ್. ದೀಕ್ಷಿತ್, ಮಾರ್ಟಿನ್‌ವರ್ ವ್ಹೀಲರ್, ಆರ್.ಎಚ್. ಮೆಡೋ.
- ❖ ಹೆಚ್. ಮಾದರಿ ಸಮಾಧಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಬೃಹತ್ ಉಗ್ರಾಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

2. ಮೆಹಂಜೋದಾರೋ :

- ❖ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಿಂದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಲರ್ಕಾನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂನದಿ ಬಲದಂಡೆ ಮೇಲಿದೆ.
- ❖ ಆರ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯಿಂದ 1922ರಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ, ಇತರೆ ಸಂಶೋಧಕರು, ಸರ್ ಜಾನ್-ಮಾರ್ಷಲ್, ಮ್ಯಾಕೆ. ಮಾ. ವ್ಹೀಲರ್, ಜಾರ್ಜ್ ಎಫ್ ಡೇಲ್ಸ್
- ❖ ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬೃಹತ್ ನಿವೇಶನ.
- ❖ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ನಗರ ಇದಾಗಿದೆ. (35-40ಸಾವಿರ)
- ❖ ಬೃಹತ್ ಸ್ನಾನ ಕೊಳ ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ❖ ಕಂಚಿನ ನೃತ್ಯ ಭಂಗಿಯ ಮೂರ್ತಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.
- ❖ ಹತ್ತಿಯ ಅವಶೇಷ ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ❖ ಸೈನಿಕರ ದಾಳಿಯಿಂದ ಜನರು ಸತ್ತಂತಹ ಅವಶೇಷಗಳು ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಪೀಪಾಯಿ ಆಕಾರದ ಮೂರು ಮೆಸಪೊಟೋಮಿಯ ಮುದ್ರೆಗಳು ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಇದರ ಅರ್ಥ ಸತ್ತವರ ದಿಬ್ಬ
- ❖ ಬೃಹತ್ ಉಗ್ರಾಣ ಕಂಡು ಬರುವುದು

3. ಲೋಥಾಲ್ :

- ❖ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಬೋಗಾವ ನದಿಯ ದಂಡೆ ಮೇಲಿದೆ.
- ❖ ಎಸ್.ಆರ್. ರಾವ್‌ರವರಿಂದ 1957ರಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆ.
- ❖ ಬೃಹತ್ ಹಡಗು ಕಟ್ಟೆ (Dark Yard) ಕಂಡು ಬರುವುದು.
- ❖ ಮನೆಯ ದ್ವಾರಗಳು ಮುಖ್ಯ ಬೀದಿಯ ಕಡೆ ತೆರೆದಿದೆ.
- ❖ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡಗಳು ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಭತ್ತದ ಹೊಟ್ಟು ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಕಂಚಿನ ಸರಳ ಮತ್ತು ಅಳತೆ ಗುರುತಿನ ವಸ್ತು ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಲೋಥಾಲ್ ಕೂಡ ಸತ್ತವರ ದಿಬ್ಬ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪಂಚತಂತ್ರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ನದಿಯ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಮಡಿಕೆ ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಸತಿ-ಪದ್ಧತಿ ನೆನಪಿಸುವ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಜೋಡಿ ಸಮಾಧಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

4. ಚೌನ್ಹದಾರೋ :

- ❖ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಎಡದಂಡೆ ಮೇಲಿರುವ ಇದನ್ನು 1931ರಲ್ಲಿ ಎನ್. ಮಜುಂದಾರ್ ಶೋಧಿಸಿದರು.
- ❖ ಮಸಿಕುಡಿಕೆ ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ಇದು ಕೋಟೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗದೇ ಇರುವ ಏಕೈಕನಗರ.
- ❖ ನಟರಾಜನ ವಿಗ್ರಹದಂತಹ ನಗ್ನ ಪುರುಷನ ಚಿತ್ರದ ಅವಶೇಷ ದೊರೆತಿದೆ.

5. ಕಾಲಿಬಂಗನ್ :

- ❖ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು
- ❖ ಒಂಟೆಯ ಎಲುಬುಗಳು ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಥಮನಿದರ್ಶನ
- ❖ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡಗಳಿವೆ.
- ❖ ಮಾತೃದೇವತೆಯ 'ಟಿರಾಕೋಟ' ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವೇದಗಳ ಕಾಲದ ನಾಗರೀಕತೆ

- ❖ ನಿರ್ಮಾಪಕರು - ಆರ್ಯರು

ಆರ್ಯರ ಮೂಲದ ಬಗೆಗಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗಳು :

- ❖ ಫಿಲಿಪ್ಪೈನ್ಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ - ಯುರೋಪ್ ಆರ್ಯರ ಮೂಲಸ್ಥಾನ
- ❖ ಡಾ. ಪಿ. ಗೈಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ಮ್ಯಾಕ್‌ಡೊನೆಲ್ ಪ್ರಕಾರ - ಹಂಗೇರಿ ಮೂಲಸ್ಥಾನ
- ❖ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ಪ್ರಕಾರ - ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಕಾರ - ಟಿಬೆಟ್ ಆರ್ಯರ ಮೂಲ
- ❖ ನೆಹರಿಂಗ್, ಬ್ರಾಂಡೆನ್ ಸ್ಟೈನ್, ಮೊಲ್ಲಾರ್, ಫೊಪರ್ಸನ್, ಷೋಯೆಡರ್ - ಡಾ. ಬಿ.ಕೆ. ಫೋರ್ಡ್ ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರಕಾರ - ದಕ್ಷಿಣ ರಷ್ಯಾದ ಸೈಬಿರಿಯ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಜರ್ಮನಿಯ ಹೆಸರಾಂತ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ್ ಪ್ರಕಾರ - ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಆರ್ಯರ ಮೂಲಸ್ಥಾನ

ಕಾಲ :

- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2000-1500 ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆರ್ಯರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದು.
- ❖ ಋಗ್ವೇದದ ಕಾಲ (ಪೂರ್ವ ವೇದಗಳ ಕಾಲ) - ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1500-1000
- ❖ ನಂತರ ವೇದಗಳ ಕಾಲ (ಉತ್ತರ ವೇದಗಳ ಕಾಲ) - ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1000-600
- ❖ ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲ - ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1500-600 (ಡಾ. ಆರ್.ಕೆ. ಮುಖರ್ಜಿ ಪ್ರಕಾರ)

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

- ❖ ಇದೊಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ನಾಗರೀಕತೆ
- ❖ ಆರ್ಯರು ಬಂದು ಮೊದಲು ನೆಲೆಸಿದ ಪ್ರದೇಶ - ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ ಅಥವಾ ಸಪ್ತಸಿಂಧು ಪ್ರದೇಶ (ಪಂಜಾಬ್, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಸಿಂಧ್, ಕಾಬೂಲ್, ಗಾಂಧಾರ)
- ❖ ಆರ್ಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಮಡಿಕೆಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (PGW) ಎನ್ನುವರು.
- ❖ PGW ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿವೇಶನಗಳು ಗಂಗಾ ಕಣಿವೆಯ ಪಶ್ಚಿಮಾರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಏಷ್ಯಾ ಮೈನರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಬೋಗಜ್‌ಕಾಯ್ ಶಾಸನ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1400)ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿರುವ ಆರ್ಯರ ದೇವತೆಗಳು - ಇಂದ್ರ, ಮಿತ್ರ, ವರುಣ ಹಾಗೂ ನಾಸತ್ಯ

ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ :

- ❖ ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವು "ಮನುಷ್ಯನ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಾಗಿ ರಾಜತ್ವ ಉದಯವಾಯಿತು" ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ರಾಜನನ್ನು 'ರಾಜನ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಯಿತು.
- ❖ ಪುರು ಹಾಗೂ ತಿಸ್ಸು ಬಣಗಳ ಸಂತತಿಯವರು ರಾಜ ಪದವಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವವಿಲ್ಲದ ಗಣಗಳು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವೆಂದು ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. - ಇಂತಹ ಗಣಗಳ ನಾಯಕನನ್ನು ಗಣಪತಿ ಅಥವಾ ಜೈಷ್ಠ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಥಮ ದಾಖಲೆ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ರಾಜನ ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ - ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಭೂಮಿಯ ಮತ್ತು ಪಶುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ರಾಜ ತನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ 'ಬಲಿ' ಅಂದ್ರೆ ಜನರು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ.
- ❖ ಆಡಳಿತದ ಘಟಕಗಳು ಏರಿಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಕುಲ, ಗ್ರಾಮ, ವಿಶ್ ಮತ್ತು ಜನ.
- ❖ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ 275 ಬಾರಿ 'ಜನ' ಪದದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ವಿಶ್'ನ ಉಲ್ಲೇಖ 170 ಬಾರಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಆಡಳಿತಗಾರರು

- ❖ ಭಗದುಗ - ಕಂದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿ
- ❖ ಸಂಘಹಿತ್ರಿ - ಬೊಕ್ಕಸ ಅಧಿಕಾರಿ
- ❖ ಅಕ್ಷನಪ - ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿ
- ❖ ಗೋವಿಕೃತ - ಅರಣ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ
- ❖ ಸುತ - ರಾಜನ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಕ

ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು - ಸಭಾ, ಸಮಿತಿ, ಮತ್ತು ವಿದಾತ

ವಿದಾತ :

- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಪ್ರಬಲ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ ವಿದಾತ
- ❖ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ
- ❖ ವಿದಾತ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆ - ಅಗ್ನಿ

ಸಭಾ :

- ❖ ಇದು ಪುರೋಹಿತರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಿರಿಯರ ಸಭೆ
- ❖ ಇದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಭ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ.
- ❖ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಪು ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಮಿತಿ :

- ❖ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸಭೆ
- ❖ ಇದರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು 'ವಿಷ್' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ರಾಜ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ
- ❖ ಇದು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಂವಿಧಾನಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ರಾಜನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಾಟಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿತ್ತು.
- ❖ ಸಭಾ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸೈನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ :

- ❖ ಪದಾತಿ ದಳ, ಅಶ್ವದಳ ಮತ್ತು ರಥದಳಗಳಿದ್ದವು (ಆನೆದಳ ಇರಲಿಲ್ಲ)
- ❖ ಪದಾತಿ ದಳವನ್ನು - ಪತ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಶ್ರದ್ಧಾ, ಪ್ರಾತ ಮತ್ತು ಗಣ ಇವು ಸೈನ್ಯದ ಮೂರು ತುಕಡಿಗಳು.
- ❖ ಪುರಚರಿಷ್ಣು (ಚಲಿಸುವ ಕೋಟೆ) - ಕೋಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಆಯುಧ.
- ❖ ಕೋಟೆಗಳು / ಬಿಲ್ಲುಗಳು - ಪುರಪತಿಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು.

ಸಮಾಜ :

- ❖ ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ಮನೆ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಗೃಹಪತಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಕುಟುಂಬವನ್ನು 'ಕುಲ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರತ್ವದ ಹಕ್ಕು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.
- ❖ ಅಗಮ್ಯಗಮನ (ಹಾದರ) ಅಂದರೆ ತಂದೆ ಮಗಳ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣ ತಂಗಿ ವಿವಾಹಗಳು ಕೆಲ ಸಮಯ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ವಯಕ್ತಿಕ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉರ್ವರ / ಕ್ಷೇತ್ರ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿತ್ತು.
- ❖ ಈ ಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದರೆ - ವಿಶ್ವಾವರ, ಘೋಷ, ಅಪಾಲ, ಗಾರ್ಗಿ, ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ, ಲೋಪಮುದ್ರಾ, ಮುದ್ರಾಲಿನಿ ಮುಂತಾದವರು
- ❖ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

- ❖ ದಸ್ಯುಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಅಂತರ್ ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು.
- ❖ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಉನ್ನತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ವಿದವಾ ಪುನರ್ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ನಿಯೋಗ ಪದ್ಧತಿ (ಪತಿ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಗಂಡು ಸಂತಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮೈದುನನೊಂದಿಗೆ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ) ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀ ಗುಲಾಮರಿದ್ದು ಗೃಹಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಹತ್ತಿ, ಉಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಜಿಂಕೆ ಚರ್ಮಗಳಿಂದ ಉಡುಪು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಉಡುಪುಗಳಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಸೋಮ ಮತ್ತು ಸುರಾ ಎಂಬ ಪಾನೀಯಗಳ ಬಳಕೆಯಿತ್ತು.
- ❖ ಸೋಮ ಎಂಬುದು ಹಿಮಾಲಯದ 'ಮುಜಾವಂತ್' ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗಿಡವೊಂದರ ರಸ.
- ❖ ಸುರಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾದಕ ಪಾನೀಯವಾಗಿದ್ದು ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಋಗ್ವೇದದ 9ನೇ ಮಂಡಲವು ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ಜನರು ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಋಗ್ವೇದದ 10ನೇ ಮಂಡಲದ 'ಪುರುಷಸೂಕ್ತ'ವು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಚಾತುರ್ವರ್ಣಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರರ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗಳು

1. ಉತ್ಸ - ಚಿಲುಮೆ
 2. ಚರ್ಷಾಣಿ - ಕೃಷಿ
 3. ಯವ-ಅಕ್ಕಿ /ಬಾರ್ಲಿ
 4. ಅವತಸ್ - ತೋಡುಬಾವಿಗಳು
 5. ಗವಿಷ್ಟಿ - ಅಪಹರಣಕ್ಕೊಳಗಾದ ಗೋವು ಪಡೆಯಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯುದ್ಧಗಳು.
 6. ಗೋಗ್ನ- ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಗೋಮಾಂಸ
 7. ಅಯಸ್ - ಕಂಚು / ತಾಮ್ರ
 8. ಸೀತ-ನೇಗಿಲಿನ ಸಾಲು (ಭೂಮಿ)
 9. ಸಿರಾ - ನೇಗಿಲು
 10. ಸುತ - ಆಸ್ಥಾನದ ಲಾವಣಿಕಾರ
- ❖ ಯಮುನಾ ಕಣಿವೆಯು ಗೋಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು.
 - ❖ ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿ 176 ಬಾರಿ 'ಗೋವು' ಪದದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.
 - ❖ ಗಾಂಧಾರ ದೇಶದ ಹೆಣ್ಣು ಕುರಿಗಳು - ಉಣ್ಣೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದವು.
 - ❖ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೃತಕ ಕಾಲುಗಳ ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದರು.
 - ❖ ಈ ಕಾಲದ ವೈದ್ಯನನ್ನು 'ಭೀಷಕ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಚತುರ್ವೇದಗಳು :

1. ಋಗ್ವೇದ

- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ವೇದ
- ❖ ಒಟ್ಟು 1028 ಶ್ಲೋಕಗಳು (ಸೂಕ್ತಗಳು) 10,580 ಮಂತ್ರಗಳಿವೆ.
- ❖ 10 ಮಂಡಲಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ 1 ಮತ್ತು 10ನೇ ಮಂಡಲಗಳು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳ ಋಷಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿವೆ.
- ❖ 2 ರಿಂದ 7ನೇ ಮಂಡಲಗಳು ಋಗ್ವೇದದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದು ಇವು ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ಋಷಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದವುಗಳು. ಅವರುಗಳೆಂದರೆ :

ಮಂಡಲಗಳು	ಋಷಿಗಳು
❖ 2ನೇ ಮಂಡಲ	- ಗೃತ್ಯಮದ
❖ 3ನೇ ಮಂಡಲ	- ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ
❖ 4ನೇ ಮಂಡಲ	- ವಾಸುದೇವ
❖ 5ನೇ ಮಂಡಲ	- ಅತ್ರಿ
❖ 6ನೇ ಮಂಡಲ	- ಭಾರದ್ವಾಜ
❖ 7ನೇ ಮಂಡಲ	- ವಸಿಷ್ಠ
- ❖ 8ನೇ ಮಂಡಲವು ಆಂಗೀರಸ ಗೋತ್ರದ ಋಷಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾಯಿತು.
 - ❖ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಋಷಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಋಗ್ವೇದದ 3ನೇ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ "ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ" ಅಡಕವಾಗಿದೆ.
 - ❖ 10ನೇ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ "ಪುರುಷಸೂಕ್ತ" ವಿಭಾಗ ಕಂಡು ಬರುವುದು. (ಇದರಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವೇದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಥಮ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡುಬರುವುದು).
 - ❖ ಋಗ್ವೇದದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು "ಹೋತ್ರಿ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪುರೋಹಿತರು ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

2. ಸಾಮವೇದ

- ❖ 1603 ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿವೆ. (99 ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಋಗ್ವೇದದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದವು.)
- ❖ ಇದರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಸೋಮ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವಾಗ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಸೋಮ ಯಾಗಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ "ಉದ್ಗಾತೃ" ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ದರ್ಜೆಯ ಪುರೋಹಿತರು ಇದರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಸಾಮವೇದದಿಂದ ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ರೂಪುಗೊಂಡಿತೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

3. ಯಜುರ್ವೇದ

- ❖ ಇದು 40 ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 101 ಶಾಖೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.
- ❖ ಇದನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಯಜುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಶುಕ್ಲ ಯಜುರ್ವೇದ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದು ಅಶ್ವಮೇಧ ಮೊದಲಾದ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ ಇದರ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಧ್ವರ್ಯು' ಎಂಬ ಪುರೋಹಿತರು ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
(ಇದರಲ್ಲಿ 5 ಶಾಖೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕಾರಕ, ಕಪಿಸ್ಥಲ ಮೈತ್ರಾಯಣಿ, ತೈತ್ತರೀಯ, ವಾಜಸನೇಯ)
(ಕೃಷ್ಣ ಯಜುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಶುಕ್ಲ ಯಜುರ್ವೇದವು ಮಂತ್ರಗಳು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು ಮತ್ತು ಯಾಗದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.)

4. ಅಥರ್ವಣ ವೇದ

- ❖ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ವೇದಗಳಿಗಿಂತ ನಂತರದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ವೇದ.
- ❖ ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು - ಮಾಯಸೂತ್ರ ಗ್ರಂಥ.
- ❖ 731 ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು 20 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಯಂತ್ರ - ತಂತ್ರ, ಮಾಟ-ಮೋಡಿ, ಯಕ್ಷಿಣಿ ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಮೇಲಿನ 4 ವೇದಗಳನ್ನು ಸಂಹಿತಗಳು ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಮೊದಲ 3 ವೇದಗಳನ್ನು "ತ್ರಯಿ" ಎನ್ನುವರು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳು :

- ❖ ವೇದಗಳ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೆಂದು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳು. ಪ್ರತಿ ವೇದವು ಹೊಂದಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ.
- ❖ ಋಗ್ವೇದ - ಐತರೇಯ, ಕೌಷೀತಕಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳು
- ❖ ಸಾಮವೇದ-ತಾಂಡ್ಯ ಮಹಾ ಅಥವಾ ಪಂಚವಿಂಶ, ಷಡ್ವಿಂಶ, ಜೈಮಿನಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳು
- ❖ ಯಜುರ್ವೇದ - ತೈತ್ತರೀಯ ಮತ್ತು ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
- ❖ ಅಥರ್ವಣ ವೇದ - ಗೋಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಅರಣ್ಯಕಗಳು :

- ❖ ಇವುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳ ಅಂತಿಮ ಭಾಗ
- ❖ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಋಷಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದವುಗಳು
- ❖ ಇವುಗಳು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿವೆ.

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು :

- ❖ ಅರಣ್ಯಕಗಳ ಕೊನೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೆನ್ನುವರು.
- ❖ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆಯ ಭಾಗಗಳು ಇವಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ವೇದಾಂತ ಅಥವಾ ವೇದದ ಕೊನೆ ಎನ್ನುವರು.

- ❖ ಉಪನಿಷತ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ನಿಗೂಢ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ❖ "ಉಪ" ಎಂದರೆ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು "ನಿಷತ್" ಎಂದರೆ ಕುಳಿತು ಕಲಿಯುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ.
- ❖ ಭಾಂದೋಗ್ಯ, ಕೇನ, ಮಂಡೂಕ, ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ, ಈಶ, ಪ್ರಶ್ನ, ತೈತ್ತರೀಯ, ಕೌಶಿತಕ, ಮೈತ್ರಿ, ಮಾಂಡೂಕ್ಯ, ಉಪನಿಷತ್‌ಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವು.
- ❖ ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ, ನ್ಯಾಯ, ವೈಶೇಷಿಕ, ಪೂರ್ವ ಮೀಮಾಂಸೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸೆ ಎಂಬ ಆರು ದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೇ ಆಧಾರ.

ವೇದಾಂಗಗಳು

- ❖ ಶಿಕ್ಷಾ (ಧ್ವನಿಶಾಸ್ತ್ರ)
- ❖ ಕಲ್ಪ (ಸಂಸ್ಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ)
- ❖ ವ್ಯಾಕರಣ
- ❖ ನಿರುಕ್ತ (ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ)
- ❖ ಭಾಂದ (ಛಂದಸ್ಸು)
- ❖ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ

ಉಪವೇದಗಳು (4)

- ❖ ಧನುರ್ವೇದ
- ❖ ಗಂಧರ್ವವೇದ
- ❖ ಶಿಲ್ಪವೇದ
- ❖ ಆಯುರ್ವೇದ

ವೇದಕಾಲದ ದೇವತೆಗಳು

- ❖ ಪ್ರಜಾಪತಿ (ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಅಧಿಪತಿ)
- ❖ ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮನ್ (ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ)
- ❖ ಧಾತೃ (ಸ್ಥಾಪಕ)
- ❖ ವಿಧಾತೃ (ನಿಯಾಮಕ)
- ❖ ಮನ್ಯು (ಕ್ರೋಧ)
- ❖ ಶ್ರದ್ಧಾ (ನಿಷ್ಠೆ / ನಂಬಿಕೆ)
- ❖ ದೈಯುಸ (ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿ)
- ❖ ಪೃಥ್ವಿ (ಭೂಮಾತೆ)
- ❖ ಮಿತ್ರ
- ❖ ಸೂರ್ಯ, ಪೂಷನ್ (ಪಾಲಕ), ಅಶ್ವಿನಿ, ನಾಸತ್ಯ (ಸಂಜೆಯ ತಾರೆಗಳು)
- ❖ ರುದ್ರ (ಮಿಂಚು ಗುಡುಗಿನ ದೇವತೆ), ಪರ್ಜನ್ಯ (ಮಳೆಯ ದೇವತೆ).
- ❖ ಇಂದ್ರ
- ❖ ಅಧಿತಿ, ಉಸಸ್ - ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಗಳು.

ಜೈನ ಧರ್ಮ

- ❖ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕ - ವರ್ಧಮಾನ ಮಹಾವೀರ (540-468 ಕ್ರಿ.ಪೂ.)
- ❖ ಜನನ - ಕ್ರಿ.ಪೂ. / 599 - ವೈಶಾಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕುಂಡಲೀವನ ಪುರದಲ್ಲಿ
- ❖ ತಂದೆ, ತಾಯಿ - ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ತ್ರಿಶಲಾ
- ❖ ಹೆಂಡತಿ - ಯಶೋಧಾ
- ❖ 30ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ - ಸಂಸಾರ ತ್ಯಾಗ
- ❖ 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ - ನಗ್ನ ತಪಸ್ಸು - ತಪಸ್ಸಿನ 13ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಕ ಗ್ರಾಮದ ಬಳಿಯಿರುವ ಋಜುಪಾಲಕಾ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ 43ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ "ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ" ಪಡೆದನು. (ಜ್ಞಾನಪರಾಕಾಷ್ಠೆ)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 527ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ 72ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ - ರಾಜಗೃಹದ ಬಳಿಯ "ಪಾವಾ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿಧನ.

ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಗಳು

- ❖ ಅಹಿಂಸಾ
- ❖ ಸತ್ಯ
- ❖ ಆಸ್ತೇಯ (ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡದಿರುವುದು)
- ❖ ಅಪರಿಗ್ರಹ (ಸಂಪತ್ತಿನ ವ್ಯಾಮೋಹ ತ್ಯಜಿಸುವುದು)
- ❖ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ
(ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು 23ನೇ ತೀರ್ಥಂಕರನಾದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನವು, ಕೊನೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ತತ್ವವನ್ನು ಮಹಾವೀರ ಬೋಧಿಸಿದನು).

ಜೈನ ತ್ರಿರತ್ನಗಳು

- ❖ ಸಂಯಕ್ ದರ್ಶನ
- ❖ ಸಂಯಕ್ ಜ್ಞಾನ
- ❖ ಸಂಯಕ್ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ

ಜೈನಧರ್ಮದ 24 ತೀರ್ಥಂಕರರು

1. ಆದಿನಾಥ (ವೃಷಭದೇವ)	13. ವಿಮಳನಾಥ
2. ಅಜಿತನಾಥ	14. ಅನಂತನಾಥ
3. ಸಂಭವನಾಥ	15. ಧರ್ಮನಾಥ
4. ಅಭಿನಂದ	16. ಶಾಂತಿನಾಥ
5. ಸಮತಿನಾಥ	17. ಕುಂತನಾಥ

6. ಪದ್ಮಪ್ರಭ	18. ಅರನಾಥ
7. ಸುಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ	19. ಮಲ್ಲಿನಾಥ
8. ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭ	20. ಮುನಸುವ್ರತ
9. ಸುವಿದಿನಾಥ	21. ನಮಿನಾಥ
10. ಶೀತಳನಾಥ	22. ನೇಮಿನಾಥ
11. ಶ್ರೀಯಾಂಶನಾಥ	23. ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ
12. ವಾಸುಪೂಜ್ಯ	24. ವರ್ಧಮಾನ ಮಹಾವೀರ

ಜೈನಧರ್ಮ ಪೋಷಿಸಿದ ರಾಜರು

- ❖ ಅಚಾತ ಶತ್ರು
- ❖ ಬಿಂಬಸಾರ
- ❖ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ
- ❖ ಸಂಪ್ರಾತಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ (ಅಶೋಕನ ಮೊಮ್ಮಗ)
- ❖ ಕಳಿಂಗದ ರಾಜ ಖಾರವೇಲ
- ❖ ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗ (ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದೊರೆ)
- ❖ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ಹೊಯ್ಸಳರು

ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆಗಳು

- ❖ ಮೊದಲ ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 300ರಲ್ಲಿ ಜೈನಯತಿ - ಸ್ಥೂಲಭದ್ರನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, (ದ್ವಾದಶಾಂಶಗಳ ರಚನೆ)
- ❖ ಎರಡನೇ ಜೈನ ಮಹಾಸಭೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 512ರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ವಲ್ಲಭಿಯಲ್ಲಿ, ದೇವದಿ ಕಶ್ಮಶರ್ಮನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ

ಜೈನ ಪಂಥಗಳು / ಜೈನ ಪಂಗಡಗಳು

- ❖ ಶ್ವೇತಾಂಬರರು : 23ನೇ ತೀರ್ಥಂಕರನಾದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು. ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ದಿಗಂಬರರು : ಮಹಾವೀರನ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ದಿಗಂಬರರು ಎನ್ನುವರು. ಅಂದರೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು.

(ಮಹಾವೀರ ಕಾಲವಾದ 200 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮಗದದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಅನೇಕ ಜೈನರು ಮತ್ತು ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ ಭದ್ರಬಾಹುವಿನೊಂದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾಠವ ಪುರಿ ಅಥವಾ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಜೈನರು (ಸ್ಥಳಬಾಹುವಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ) ಮಗದದಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು. ಬರಗಾಲ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಜೈನರು ಉತ್ತರದ ಮಗದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜೈನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಮತಭೇದ ತಲೆದೋರಿತು. ಪರಿಣಾಮ ಕಠಿಣ ವೃತಾಚಾರಿಗಳಾದ ದಕ್ಷಿಣದ ಮಹಾವೀರನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ದಿಗಂಬರರಾಗಿ ಉಳಿದರು. ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಶ್ವೇತಾಂಬರರಾಗಿ ಉಳಿದರು.)

ಜೈನಧರ್ಮದ 2 ಉಪ ಪಂಗಡಗಳು :

1. ಥೇರಾ ಪಂಥಿಗಳು - ಜೈನಧರ್ಮದ ಪವಿತ್ರ ಕೃತಿ ಆಗಮಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
2. ಸಮ ಇಯಾಗಳು - ದಿಗಂಬರ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಕರು.

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ❖ ಜೈನರನ್ನು ನಿಗ್ರಂಥರೆಂದು ಬೌದ್ಧರು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಜೈನ ಧರ್ಮ (ಮಹಾವೀರ) ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತ್ತಾದರೂ ದೇವರು ಜನರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಜೈನಧರ್ಮ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ - ಮಾನವನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಕರ್ಮಗಳ ಅನುಸಾರ ಮೇಲು-ಕೀಳು ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎಂದು ಜೈನರು ನಂಬಿದ್ದರು, ಆದರೂ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು.
- ❖ ತಪಶ್ಚರ್ಯ, ದೇಹ ದಂಡನೆಗೆ ಜೈನಧರ್ಮ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿತು.
- ❖ ಗಿಡಮರಗಳಿಗೂ ಜೀವವಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಜೈನಧರ್ಮ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜೈನರು ಕೃಷಿಕಸುಬು ಬಿಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು.
- ❖ ತಾವು ಉಸಿರಾಡುವ ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಮಹಾವೀರನ ನಿಷ್ಠೆ 11 ಮಂದಿ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು "ಗಾಂಧಾರರು" ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಮಹಾವೀರನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಜೈನಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶವಕಾಶವಿತ್ತು.
- ❖ ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ - ಸರ್ಮಿಣಿ ಮತ್ತು ಸರವಿಕರು ಎಂಬ ಎರಡು ಗುಂಪಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀ ಜೈನಸನ್ಯಾಸಿನಿಯರು ಮಹಾವೀರನ ಸಂಬಂಧಿ "ಕಂಡನಾ"ಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರು.
- ❖ ಮಹಾವೀರನ ಮರಣದ ನಂತರ ಜೈನಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದವನು ಸುಧರ್ಮ ನಂತರ ಜಂಬೂ ಎಂಬುವವನು ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ.
- ❖ ಭದ್ರಬಾಹು, ಶಂಭೂತ ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಭದ್ರಬಾಹು ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮ ಹರಡಲು ಕಾರಣ ಭದ್ರಬಾಹು ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ.
- ❖ ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದರೆ - ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾದುದು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆಯಾದ ಅರ್ಧಮಾಗಧಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ, ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು.
- ❖ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಜೈನರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದುದು. ಒರಿಸ್ಸಾದ ಹಾಥಿಗುಂಪಾ ಗುಂಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಉದಯಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಹುಲಿಗುಹೆ, ಎಲ್ಲೋರದ ಇಂದ್ರಸಭಾ, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟ ಮೂರ್ತಿ, ಬುಂದೇಲ್‌ಖಂಡದ ಖುಜರಾಹೋ ಇತ್ಯಾದಿ. ಜೈನರ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಕೊಡುಗೆಗಳು.
- ❖ ಶತ್ರುಂಜಯ, ಅಭುಷರ್ವತ, (ಮೌಂಟ್ ಅಬು) ಗೋಕರ್ಣ, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಗಳು.
- ❖ ಕನ್ನಡದ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಪೊನ್ನ, ಜನ್ನ, ಪ್ರಭಾನಂದಿ, ವಿದ್ಯಾನಂದಿ, ಜಿನಸೇನ, ಅಜಿತಸೇನಾಚಾರ್ಯ, ಗುಣಭದ್ರ ಮೊದಲಾದವರು ಜೈನ ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ

- ❖ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕ - ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ
- ❖ ಮೊದಲ ಹೆಸರು - ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ
- ❖ ತಂದೆ - ಶುದ್ಧೋದನ - ಕಪಿಲ ವಸ್ತುವಿನ ಶಾಕ್ಯ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು
- ❖ ತಾಯಿ - ಮಾಯಾದೇವಿ - ಶಾಕ್ಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿನ ದೇವದಹ ಪಟ್ಟಣದ ರಾಜಕುಮಾರಿ
- ❖ ಹೆಂಡತಿ - ಯಶೋಧರಾ (ಸೋದರ ಮಾವನ ಮಗಳು)
- ❖ ಮಗ - ರಾಹುಲ
- ❖ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ - (ಮಲತಾಯಿ) ಮಹಾಪ್ರಜಾಪತಿ ಗೌತಮಿ
- ❖ ಸೇವಕ - ಚಿನ್ನ
- ❖ ಕುದುರೆ - ಕಂತಕ
- ❖ ತನ್ನ 29ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ತ್ಯಾಗ - (ಮಹಾ ಪರಿತ್ಯಾಗ.)
- ❖ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಮೊದಲ ಗುರು - ವೈಶಾಲಿಯ ಆದಾರ ಕಲಮನಿಂದ ಸಾಂಖ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಚಯ.
- ❖ ರಾಜಗೃಹದ ಉದ್ರಕ ಎಂಬ ಗುರುವಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತತೆ ಕಲಿತನು.
- ❖ ಗಯಾ ಬಳಿಯ ಉರುವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ - ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಲೀಲಾಜನ / ನೈರಂಜನಾ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೋದಗಯಾ ಬಳಿ ಅಶ್ವತ್ಥ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಜ್ಞಾನ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾಗ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಂದು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬುದ್ಧ ತಥಾಗತ ಅಂದರೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತವನಾದ ಈ ಸ್ಥಳ ಬೋದಗಯಾ ಆಯಿತು. ಆ ಅರಳಿವೃಕ್ಷ ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆಯಿತು.
- ❖ ಬುದ್ಧನು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ತನ್ನ 5 ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯಂದಿರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದು ವಾರಣಾಸಿಯ ಸಾರನಾಥದಲ್ಲಿ, ಅವರುಗಳೆಂದರೆ - ಕೊಂಡಣ್ಣ, ಏಪ್ಪು, ಭವ್ಯಾಜಿ, ಆನ್ನಾಜಿ, ಮಹಾನಾಮ.
- ❖ ಬುದ್ಧ - ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆಯಾದ "ಪಾಳಿ"ಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ.
- ❖ ಬುದ್ಧನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಷ್ಯಂದಿರು - ಮೊಗ್ಗಲನ (ಮಾಯಾ ವಿದ್ಯೆ ಪ್ರವೀಣ), ಆನಂದ (ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ) ಅನಿರುದ್ಧ, ಉಪಾಲಿ, (ಕ್ಷೌರಿಕ) ಮಹಾ ಕಶ್ಯಪ, (ಕಠೋರ ತಪಸ್ವಿ) ಮಹಾ ಪಜ್ಜಯನ, ಮಹಾತಪ್ಪಿನ ಸಾರಿಪುತ್ರ ಮುಂತಾದವರು.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಸಂಗದಲ್ಲಿನ ಸಪ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಖೇಮ, ಉಪ್ಪಾಲವನ್ನ, ಪಟಾಚಾರ, ಭದಧ ಕುಂಡಲಕೇಶ, ಕಿಸಾಗೋತಮಿ, ಧಮದಿನ್ನಾ ಮತ್ತು ವಿಶಾಖ.
- ❖ ವೈಶಾಲಿಯ ಜನಪ್ರಿಯ ವೇಶ್ಯೆ ಆಮ್ರಪಾಲಿ ತನ್ನ ಆಮಂತ್ರಣ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬುದ್ಧನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬುದ್ಧನ ಶಿಷ್ಯೆಯಾದಳು.
- ❖ ಬುದ್ಧನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದವನು - ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಅನಾಥ ಪಿಂಡಕ.
- ❖ ವಿಶಾಖ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ರಾವಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿನ ಶಿಷ್ಯೆ. ಈಕೆ ತನ್ನ ಮಾವ ಮಿಗಾರ ಎಂಬುವವನನ್ನು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಿಸಿದಳು.
- ❖ ತನ್ನ 80ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ - ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಗೋರಕ್ಷುರದ ಕುಶೀನಗರ / ಕುಶೀನಾರದಲ್ಲಿ ನಿಧನ (ನಿರ್ವಾಣ)

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ನಾಲ್ಕು ಸತ್ಯಗಳು (ತತ್ವಗಳು)

- ❖ ಜೀವನವು ದುಃಖಮಯ
- ❖ ಆಸೆ, ಲೋಭವೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
- ❖ ಆಸೆ, ಲೋಭ ತೊರೆದರೆ ದುಃಖದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಆಸೆ, ಲೋಭ ತೊರೆಯಲು ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗಗಳು (ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗಗಳು)

- ❖ ಒಳ್ಳೆಯಯೋಚನೆ
- ❖ ಒಳ್ಳೆಯನಂಬಿಕೆ
- ❖ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು
- ❖ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ
- ❖ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ
- ❖ ಉತ್ತಮನಡತೆ
- ❖ ಉತ್ತಮ ವಿಚಾರಗಳು ನೆನಪು
- ❖ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಧ್ಯಾನ

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಪೋಷಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜರು

- ❖ ಬಿಂಬಸಾರ
- ❖ ಅಜಾತಶತ್ರು
- ❖ ಪ್ರಸೇನಜಿತ್ (ಕೋಸಲ)
- ❖ ಅಶೋಕ
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕ
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನ, ಮೊದಲಾದವರು

ಮೊದಲನೇ ಬೌದ್ಧ ಸಮ್ಮೇಳನ

- ❖ ಬುದ್ಧನ ನಿಧನಾನಂತರ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 487ರಲ್ಲಿ ರಾಜಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 500 ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಆನಂದ, ಉಪಾಲಿ, ಸುಬಂಧು ಮೊದಲಾದ ಬುದ್ಧನ ಶಿಷ್ಯಂದಿರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಮಹಾ ಕಸ್ಸಪನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉದ್ದೇಶ ಬುದ್ಧನ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಸುತ್ತ ಪೀಟಕ ಮತ್ತು ವಿನಯ ಪೀಟಕಗಳ ಸಂಕಲನ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

2ನೇ ಬೌದ್ಧ ಸಮ್ಮೇಳನ

- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 387ರಲ್ಲಿ ಮಗದದ ವೈಶಾಲಿಯಲ್ಲಿ ರೇವತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ವೈಶಾಲಿಯ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ವಿನಯ ಪೀಟಕದಲ್ಲಿನ 10 ಅಂಶಗಳ ನಿಯಮಗಳ ಸಡಿಲಿಕೆಗೆ ಆಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಪರಿಣಾಮ ಬೌದ್ಧ ಸಂಘವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮಹಾಸಂಘಿಕರು (ನಿಯಮಗಳ ಸಡಿಲಿಕೆಗೆ ಆಗ್ರಹಿಸಿದವರು) ಮತ್ತು ಸ್ಥವಿರವಾದಿಗಳು (ಸಡಿಲಿಕೆ ವಿರೋಧಿಸಿದವರು) ಎಂದು ವಿಭಾಗವಾಯಿತು.

3ನೇ ಬೌದ್ಧ ಸಮ್ಮೇಳನ

- ❖ ಅಶೋಕನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 234ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ವಿವಿಧ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮೊಗ್ಗಲಿ ಪುತ್ರತಿಸ್ಸ.
- ❖ ಅಭಿದಮ್ಮ ಪೀಟಕ ರಚಿತವಾಯಿತು.

4ನೇ ಬೌದ್ಧ ಸಮ್ಮೇಳನ

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶ್ರೀನಗರದ ಬಳಿ ಕುಂಡಲಿವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಉದ್ದೇಶ - ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಾರದ ಸರ್ವಸ್ಥಿವಾದಿಗಳ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸೇರಿದ್ದಿತು.
- ❖ ಹೀನಯಾನ ಮತ್ತು ಮಹಾಯಾನ ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಥಗಳಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ತ್ರಿಪಿಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹಾವಿಭಾಷ ಅಥವಾ ಮಹಾಭಾಷ್ಯ ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ 2 ಪಂಥಗಳು

1. ಹೀನಯಾನ

- ❖ ಬುದ್ಧನು ಬೋಧಿಸಿದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಚಾಚು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಥ.
- ❖ ಬುದ್ಧನನ್ನು ವಿಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಬುದ್ಧನ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಪಾಳಿಯು ಹೀನಾಯಾನಿಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು.

2. ಮಹಾಯಾನ :

- ❖ ಇವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಿಗ್ರಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಥ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು.
- ❖ ಮಹಾಯಾನಿಗಳು ಪಾಳಿ ಭಾಷೆಗೆ ಬದಲು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದರು.

ಸಂಘಟಕರು

- ❖ ಅಜಾತಶತ್ರು (1ನೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸಮ್ಮೇಳನ)
- ❖ ಕಾಲಾಶೋಕ (2ನೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸಮ್ಮೇಳನ)
- ❖ ಅಶೋಕ (3ನೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸಮ್ಮೇಳನ)
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕ (4ನೇ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸಮ್ಮೇಳನ)

ಇತರೆ ಅಂಶಗಳು

- ❖ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ (ಗೌತಮಬುದ್ಧ) ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಪುನರ್ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿತ್ತು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಅಶೋಕನು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸಾರಾಂಶಗಳನ್ನು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿ, ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದರಿಂದ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಈ ಧರ್ಮವು ಹಬ್ಬಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಲು ಅಶೋಕ ಕಾರಣಕರ್ತನಾದ.
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಧರ್ಮವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತ, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು.
- ❖ ಕಾಶ್ಯಪ ಮಾತಂಗನು ಬೌದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಚೀನಿ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿ.ಶ. 1ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರವಾಗಲು ಕಾರಣವಾದನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 6ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ. 7ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಟಿಬೆಟ್‌ಗೆ ಬೌದ್ಧ ಮತ ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು.
- ❖ ನಳಂದ, ವಿಕ್ರಮಶೀಲ, ಓದಂತಪುರಿ ಇವು ಬೌದ್ಧ ವಿ.ವಿ.ಗಳು.
- ❖ ಸರ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಅರ್ನಾಲ್ಡರವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು "ಎಷ್ಯಾದ ಜ್ಯೋತಿ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾಜನ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯಗಳು

- ❖ 16. ಮಹಾಜನ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಾಜಧಾನಿಗಳು
- ❖ ಕಾಶಿ-ಬನಾರಸ್ (ವಾರಣಾಸಿ)
- ❖ ಕೋಸಲ - ಅಯೋಧ್ಯ ನಂತರ ಶ್ರಾವಸ್ತಿ
- ❖ ಅಂಗ - ಚಂಪಾ
- ❖ ಮಗಧ - ಗಿರಿವಜ್ರ / ರಾಜಗೃಹ ನಂತರ ಪಾಟಲಿಪುತ್ರ
- ❖ ಮಲ್ಲ - (ಮಾಳವ) - ಕುಶಿನಾರ ಮತ್ತು ಪವ
- ❖ ವೃಜ್ಞಿ (ವಜ್ಞಿ) - ವೈಶಾಲಿ
- ❖ ಚೇದಿ - ಸುಕ್ತಿಮತಿ
- ❖ ವತ್ಸ (ವಪ್ನ) - ಕೋಸಂಬಿ
- ❖ ಕುರು - ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ
- ❖ ಪಾಂಚಾಲ - ಕಾಂಪಿಲ್ಯ
- ❖ ಮತ್ಸ್ಯ - ವಿರಾಟನಗರ
- ❖ ಶುರಸೇನಿ - ಮಥುರ
- ❖ ಅಸ್ತಾಕ - ಪೊತಾಲಿ / ಪೊತಾನ್
- ❖ ಆವಂತಿ - ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಸ್ಮತಿ
- ❖ ಗಾಂಧಾರ - ತಕ್ಷಶಿಲ
- ❖ ಕಾಂಬೋಜ - ರಾಜಪುರ

ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 10 ಗಣರಾಜ್ಯಗಳು

❖ ಕಪಿಲವಸ್ತುವಿನ ಶಾಕ್ಯರು	❖ ಮಿಥಿಲದ ವಿದೇಹರು
❖ ಪವದ ಮಲ್ಲರು	❖ ಹುಸಿನಾರದ ಮಲ್ಲರು
❖ ವಸಾಲಿಯ ನಾಯರು / ಜ್ಞಾತ್ರಿಕರು	❖ ಸಮ ಸುಮಾ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಭಗ್ಗರು

- ❖ ಕೆಳಪಟ್ಟಿದ ಕೆಳಮಾರುಗಳು
- ❖ ಆಲ್ಪಕಪ್ಪದ ಬುಲ್ಲಿಯರು
- ❖ ವೈಶಾಲಿಯ ಲಿಚ್ಚಿವಿಗಳು
- ❖ ಪಿಪ್ಪಲಿವನದ ಮೌರ್ಯರು

ಮಗದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಏಳಿಗೆ

- ❖ ಮಗಧ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕರು - ಜರಾಸಂಧ ಮತ್ತು ಬೃಹದ್ರತ

ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಗಧ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದ ರಾಜರ ಪಟ್ಟಿ :

- ❖ ಶಿಶುನಾಗ
- ❖ ಕಾಕವರ್ಣ
- ❖ ಕ್ಷೇಮವರ್ಧನ್
- ❖ ಕ್ಷಾತ್ರರಾಜ
- ❖ ಬಿಂಬಸಾರ (547 ಕ್ರಿ.ಪೂ. -495)
- ❖ ಅಜಾತಶತ್ರು (491-462 ಕ್ರಿ.ಪೂ.)
- ❖ ದರ್ಶಕ
- ❖ ಉದಯನ
- ❖ ನಂದಿವರ್ಧನ
- ❖ ಮಹಾನಂದಿನ್

ಮಗದದಲ್ಲಿ ನಂದರು (ನವ ನಂದರು)

1. ಮಹಾ ಪದ್ಮನಂದ (ಸ್ಥಾಪಕ)
2. ಪಾಂಡುಕ
3. ಪಾಂಡುಗತಿ
4. ಭೂತಪಾಲ
5. ರಾಷ್ಟ್ರಪಾಲ
6. ಗೋವಿಶಾಂಕ
7. ದಶಸಿದ್ಧಕ
8. ಕೈವಾರ್ತ
9. ಧನನಂದ

ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 324-300)

- ❖ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ
- ❖ ನಂದರ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ ಧನನಂದನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಮಗದದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ಧನನಂದನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದವನು ಕೌಟಿಲ್ಯ / ಚಾಣಿಕ್ಯ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 305ರಲ್ಲಿ - ಸಿರಿಯಾ ರಾಜ ಸೆಲ್ಯುಕಸ್ ನಿಕಟರ್‌ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ.
- ❖ ಸೋತ ಸೆಲ್ಯುಕಸ್ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಸೆಲ್ಯುಕಸ್ - ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮೆಗಸ್ತನೀಸ್ ಎಂಬ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನ ತ್ಯಜಿಸಿ ಜೈನಸನ್ಯಾಸಿ, ಭದ್ರಬಾಹುವಿನೊಡನೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಸಲ್ಲಿತನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ.
- ❖ ರುದ್ರಧಾಮನ ಜನಾಂಗದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಇವನು ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯ ಪುಷ್ಕ ಗುಪ್ತನನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದ. ಈತ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸುದರ್ಶನ ಕೆರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಮುಂದೆ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ / ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜ್ಯಪಾಲನನ್ನಾಗಿ ಗ್ರೀಕ್‌ನ ತುಶಸ್ಸನನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈತ ಇದೇ ಕೆರೆಗೆ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನ ಅಮಾತ್ಯ, ಕೌಟಿಲ್ಯ (ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಕರ್ತೃ)

ಬಿಂದುಸಾರ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 299/300-273)

- ❖ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನ ಮಗ
- ❖ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಬಲಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಇವನದು.
- ❖ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ದಂಗೆ ಅಡಗಿಸಲು ತನ್ನ ಪುತ್ರ ಅಶೋಕನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದವರೆಗಿನ ಇವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು.
- ❖ ಆಮಿತ್ರಘಾತ (ಶತ್ರುನಾಶಕ) ಅಥವಾ ಅಮಿತ್ರಖಾಡ ಎಂದು ಗ್ರೀಕ್ ಲೇಖಕರು ಇವನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ಡೈಮಾಕಸ್ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ.

ಅಶೋಕ ಮಹಾಶಯ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 273-232)

- ❖ ತಂದೆ ಬಿಂದುಸಾರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಶಿಲೆ ಮತ್ತು ಉಜ್ಜಯಿನಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ.
- ❖ ಬಿಂದುಸಾರ ಮೃತನಾದ (273 ಕ್ರಿ.ಪೂ.) 4 ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ - ಪಾಟಲಿಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 269)
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಮಹಾವಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ 99 ಸೋದರರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ.
- ❖ ಅಶೋಕ ತನ್ನ ಸೋದರನನ್ನು ಕೊಂದ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧ ಮಹಾವಂಶ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 261ರಲ್ಲಿ ಕಳಿಂಗ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯ.
- ❖ ಕಳಿಂಗ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ - ಯುದ್ಧ ತ್ಯಜಿಸಿ ಧರ್ಮಾಶೋಕನಾದ. (ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕಾರ)
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ - ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ.

ಅಶೋಕನ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕರು

ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರು

ಸ್ಥಳಗಳು

❖ ಮಜ್ಜಮ	-	ಹಿಮಾಲಯ ದೇಶ
❖ ಮಜ್ಜಂತಿಕ	-	ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಾರ
❖ ಮಹಾರಕ್ಷಿತ	-	ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶ
❖ ಮಹಾಧರ್ಮರಕ್ಷಿತ	-	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
❖ ರಕ್ಷಿತ	-	ವನವಾಸಿ / ಬನವಾಸಿ (ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ)
❖ ಮಹಾದೇವ	-	ಮಹಿಷಮಂಡಲ (ಮೈಸೂರು)
❖ ಸೋನ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ	-	ಬರ್ಮಾ (ದೂರ ಪ್ರಾಚ್ಯ)
❖ ಮಹೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಘಮಿತ್ರ	-	ಶ್ರೀಲಂಕ / ಸಿಂಹಳ
❖ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಿತ	-	ಅಪರಾಂತ.

ಶಾಸನಗಳು

- ❖ ಶಾಸನಗಳ ಲಿಪಿ - ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಖರೋಷ್ಠಿ, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಅರಾಮಿಕ್
- ❖ ಕಾಂದ್ಹಾರ್ (ಶರ್-ಐ-ಕುನ್ ಶಾಸನ) ವು ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಅರಾಮಿಕ್ ದ್ವಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಜಲಾಲಬಾದ್ (ಲಂಪಕ) ಶಾಸನ ಅರಾಮಿಕ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಮನ್ನೇರಾ, ಷಹಬಾಜ್ಝರಿಗಳು (ಪಾಕಿಸ್ತಾನ) ಖರೋಷ್ಠಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿವೆ.
- ❖ ಅಶೋಕನ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು - 1825ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಪತ್ತೆಯಾದವು.
- ❖ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಓದಿದ ವಿದ್ವಾಂಸ - ಜೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸೆಪ್ (1837)

ಅಶೋಕನ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ

- ❖ ಮುಖ್ಯ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು
- ❖ ಗೌಣ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು
- ❖ ಮುಖ್ಯಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಗಳು
- ❖ ಗೌಣಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಗಳು
- ❖ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಗಳು

1. ಮುಖ್ಯ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು

- ❖ ಗಿರ್ನಾರ್ ಶಾಸನ
- ❖ ಸಹಬಾಚ್‌ಘರಿ ಶಾಸನ
- ❖ ದೌಲಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಬಾಂಬೆ-ಸೋಪಾರ
- ❖ ಕಾಲ್ಸಿ ಶಾಸನ
- ❖ ಮುನ್ನೇರಾ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಜೌಗಡ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಯರಗುಡಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಇತ್ಯಾದಿ.

2. ಗೌಣ ಶಿಲಾಶಾಸನ

- ❖ ರೂಪನಾಥ್ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಸಹಸ್ರಾಮ್ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಮಸ್ಕಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಸಿದ್ಧಾಪುರ
- ❖ ಗವಿಮಠ
- ❖ ರಜುಲಮಂಡಗಿರಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಅಹ್ಮರ ಶಿಲಾಶಾಸನ - ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಬೈರತ್ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾ - ಬೈರತ್ (ಬಬ್ರು ಶಾಸನ)
- ❖ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ
- ❖ ಜಟಿಂಗ ರಾಮೇಶ್ವರ ಶಿಲಾಶಾಸನ
- ❖ ಪೌಲ್ಕಿಗುಂಡು
- ❖ ಗುಜರಾ ಶಾಸನ

3. ಮುಖ್ಯ ಸ್ತಂಭಶಾಸನಗಳು

- ❖ ದೆಹಲಿ - ತೋಪ್ರಾ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ
- ❖ ರಾಮ್‌ಪೂರ್ವ - ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನ
- ❖ ಲೌರಿಯಾ ಆರಾರಜ್ ಮತ್ತು ಲೌರಿಯ ನಂದನ್ ಘರ್
- ❖ ದೆಹಲಿ - ಮೀರತ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ - ಕೋಸಂಬಿ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ

4. ಗೌಣ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಗಳು

- ❖ ರಾಂಚಿ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ
- ❖ ಸಾರನಾಥ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಕೋಸಂಬಿ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ

5. ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಸ್ತಂಭಶಾಸನಗಳು

- ❖ ರುಮ್ಮಿಂಚೈ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ
- ❖ ನಿಗಾಲಿಸಾಗರ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ

ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸನಗಳ ಮಹತ್ವ

- ❖ 1ನೇ ಮುಖ್ಯ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನ : ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.
- ❖ 2ನೇ ಮುಖ್ಯ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನ : ಮನುಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾಗಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತೆಂದು ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಇದೆ.

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

- ❖ 3ನೇ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನ : ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ವಿಧೇಯತೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದಯೆ ತೋರಬೇಕು. ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯಬೇಕು - ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ❖ 6ನೇ ಮುಖ್ಯ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನ : 'ನಾನು ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ, ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿರಲಿ, ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರಲಿ, ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿರಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ 7 ಮತ್ತು 12ನೇ ಮುಖ್ಯ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು : ಪರಮತ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ 11ನೇ ಶಿಲಾಶಾಸನ : ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ, ದಯೆ ದಾನ, ಸತ್ಯ, ಶೌಚ ಮಾರ್ಗವ ಸಂಪನ್ನತೆ ಇವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಲೋಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿ.
- ❖ 9ನೇ ಶಿಲಾಶಾಸನ : ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದವುಗಳು.
- ❖ 5ನೇ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನ : ಈ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಗಿಳಿ, ಹೆಬ್ಬಾವು, ಮಂಗಳಗಳು, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಖಡ್ಗಮೃಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಬಾರದು. ವರ್ಷದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬಾರದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿವಧೆ ಮಾಡಬಾರದು.
- ❖ 4ನೇ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನ : ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ.
- ❖ 7ನೇ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನ : ಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಮರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ, ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ, ಪ್ರತಿ 9 ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಕೆತ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ 1ನೇ ಕಳಿಂಗ ಶಾಸನ (1ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನ) : "ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರು ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೇ ಸರಿ" ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರ ಇಹಲೋಕ ಹಾಗೂ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ 13ನೇ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನ : ಕ್ರಿ.ಪೂ. 261ರ ಕಳಿಂಗ ಯುದ್ಧದ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಧರ್ಮದ ಮಹಾಮಾತ್ರರ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆಯು ವಿಚಾರವಿದೆ.

ಇತರೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

1. ಅಶೋಕ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ 12ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾರಾಬರ್ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾಮ ಗುಹಾಲಯವನ್ನು 19ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಚೌಪಾರ ಗುಹಾಲಯವನ್ನು ಅಜೀವಿಕ ಪಂಥದವರಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
2. ಅಶೋಕನ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಚುನಾರ್ ಸಮೀಪದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
3. ಜನಗಣತಿ ಆರಂಭಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಎರಡನೆಯವರು (ಮೊದಲಿಗರು ಚೀನಾದವರು)
4. ಅಶೋಕನ ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದೇಶಿ ರಾಜರುಗಳು (13ನೇ ಬಂಡೆಗಲ್ಲು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.)
 - ❖ ಸಿರಿಯಾದ - 2ನೇ ಆಂಟಿಯೋಗಸ್ ಥಿಯೋಸ್.
 - ❖ ಈಜಿಪ್ಟಿನ - 2ನೇ ಟಾಲೆಮಿ ಫಿಲಿಡೆಲ್ಫಿಸ್
 - ❖ ಮ್ಯಾಸಿಡೋನಿಯಾದ - ಆಂಟಿಗೋನಾ ಗೋನಟಸ್
 - ❖ ಎಪಿರಸನ - ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್
 - ❖ ಸಿರಿನ್ - ಮಾಗಾಸ್

ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿದೇಶಿ ರಾಯಭಾರಿಗಳು

- ❖ ಮೆಗಸ್ತನೀಸ್ - ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನ ಆಸ್ಥಾನ. (ಸಿರಿಯಾದ ಸೆಲ್ಯುಕಸ್ ರಾಯಭಾರಿ)

- ❖ ಡಯಮೇಖಸ್ - ಬಿಂದುಸಾರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ (ಸಿರಿಯಾದ 1ನೇ ಆಂಟಿಯೋಕಸ್ ರಾಯಭಾರಿ)
- ❖ ಡಯೋನೀಸಿಯಸ್ - ಬಿಂದುಸಾರನ (ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ 2ನೇ ಟಾಲೆಮಿಫಿಲಿಡೆಲ್ಫಿಸ್ ರಾಯಭಾರಿ)
- ❖ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 'ದೇವನಾಂಪ್ರಿಯ ಪಿಯದಸಿ' ಎಂಬ ರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದವನು ಜೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸಪ್, 1837ರಲ್ಲಿ.
- ❖ ದೇವನಾಂಪ್ರಿಯ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿ ಅಶೋಕನೇ ಎಂದು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ ಶಾಸನ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಸ್ತಿ ಶಾಸನ.
- ❖ ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಗುಡಾಚಾರರನ್ನು "ಗುಡಪುರುಷ" ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

- ❖ ಧರ್ಮಸ್ತೇಯ (ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ)
- ❖ ಕಂಟಕಶೋಧನ (ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ)
- ❖ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳೆಂದರೆ - ಜನಪದ ಸಂಧಿ, ದ್ರೋಣಮುಖ ಸಂಗ್ರಹ.

ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ವಿದೇಶೀಯರ ದಾಳಿ

ಪರ್ಶಿಯನ್ನರು

- ❖ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟ ಪ್ರಥಮ ವಿದೇಶೀಯರು - ಪರ್ಶಿಯನ್ನರು.
- ❖ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟ ಪ್ರಥಮ ಪರ್ಶಿಯನ್ ರಾಜ (ಅಕಮೇನಿಯನ್ ಸಾಮ್ರಾಟ)
- ❖ ಸೈರಸ್ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 558-530)
- ❖ ಪರ್ಶಿಯನ್ ರಾಜ ಸೈರಸ್ - ಗಾಂಧಾರ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದೂ ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಕುಸಾತಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಮೆಗಸ್ತನೀಸ್ ಪ್ರಕಾರ - ಭಾರತದ ದಾಳಿಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದವಳು - ಆಸ್ತೀರಿಯಾದ ರಾಣಿ ಸೆಮಿನರೆಸ್.
- ❖ ಸೈರಸ್‌ನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ - 1ನೇ ಡೇರಿಯಸ್
- ❖ 1ನೇ ಡೇರಿಯಸ್‌ನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು - ದಾರ
- ❖ ಭಾರತದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪರ್ಶಿಯನ್ ರಾಜ - 1ನೇ ಡೇರಿಯಸ್.
- ❖ ಭಾರತದ ಸಿಂಧೂಭಾಗ (ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗ) ಡೇರಿಯಸ್ 20ನೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯ (ಸತ್ಯಪಿ)ಯಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಗ್ರೀಕ್ ಭೂ ಅನ್ವೇಷಕನಾದ ಸ್ಟ್ರಾಬೋನನ್ನು ಸಿಂಧೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಭೌಗೋಳಿಕ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿದ ರಾಜ - 1ನೇ ಡೇರಿಯಸ್
- ❖ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕ್ ನಡುವಣ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಳಸಿದ ಪರ್ಶಿಯನ್ ರಾಜ - 1ನೇ ಡೇರಿಯಸ್.
- ❖ ಭಾರತೀಯ ಅರಸರು ಶಿಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾಸನ ಕೊರೆಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತದ್ದು - ಪರ್ಶಿಯನ್ನರಿಂದ.
- ❖ ಭಾರತೀಯರು ಖರೋಷ್ಠಿ ಲಿಪಿ ಕಲಿತದ್ದು ಪರ್ಶಿಯನ್ನರಿಂದ.
- ❖ ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣ - ಪರ್ಶಿಯನ್ನರು.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀ ಅಂಗರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಾಜರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿತದ್ದು - ಪರ್ಶಿಯನ್ನರಿಂದ
- ❖ 1ನೇ ಡೇರಿಯಸ್‌ನ ಮಗನ ಹೆಸರು ಕ್ಸರಕ್ಸಸ್

ಮ್ಯಾಸಿಡೋನಿಯನ್ನರು (ಗ್ರೀಕರು)

- ❖ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟ ಎರಡನೇ ವಿದೇಶಿಯರು - ಮ್ಯಾಸಿಡೋನಿಯನ್ನರು
- ❖ ಗ್ರೀಕ್ ನಗರ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಮ್ಯಾಸಿಡೋನಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು - 2ನೇ ಫಿಲಿಪ್.
- ❖ 2ನೇ ಫಿಲಿಪ್ಪನ ಮಗ - ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ (ಸಿಕಂದರ್)
- ❖ ಮ್ಯಾಸಿಡೋನಿಯ (ಗ್ರೀಕ್) ರಾಜನಾದ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ಇಸವಿ - ಕ್ರಿ.ಪೂ. 327.
- ❖ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ಮಾರ್ಗ - ಹಿಂದೂಕುಸ್ ಪರ್ವತ ಮತ್ತು ಕೈಬರ್ ಕಣಿವೆ ಮೂಲಕ.
- ❖ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್‌ನ ದಾಳಿಯ ಸಂದರ್ಭ ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ರಾಜ ಅಂಬಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ದಾಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ (ಜೀಲಂ ಚೀನಾಬ್ ಪ್ರದೇಶ)ದ ರಾಜ ಪುರೂರವ (ಪೂರಸ್)
- ❖ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೈಡಾಸ್ಪಸ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ - ಪೌರವ (ಪುರೂರವ)
- ❖ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ದಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಮೂರು ಭೂಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಒಂದು ನೌಕಾಮಾರ್ಗ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು.

ಮೌರ್ಯರ ಪತನದ ನಂತರ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟ ವಿದೇಶಿಯರು

1. ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯನ್ ಗ್ರೀಕರು
2. ಶಕರು
3. ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರು ಮತ್ತು ಕುಶಾನರು

1. ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯನ್ ಗ್ರೀಕರು

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಡೋಗ್ರೀಕ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿದ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯನ್ ಅರಸ - ಡೆಮಿಟ್ರಿಯಸ್
- ❖ ಡೆಮಿಟ್ರಿಯಸ್‌ನ ಸೇನಾನಿ - ಮೆನಾಂಡರ್
- ❖ ಮೆನಾಂಡರ್ - ಡೆಮಿಟ್ರಿಯಸ್ ಗೆದ್ದ ಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಾಜ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಬಂದನು.
- ❖ ಡೆಮಿಟ್ರಿಯಸ್‌ನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ ಮೆನಾಂಡರ್ ಭಾರತೀಯ ರಾಜನಾಗಿ ಶಾಕಲ (ಇಂದಿನ ಸಿಯಾಲ್‌ಕೋಟ್)ನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೈಭವದಿಂದ ಆಳಿದ.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಪಾಳಿ ಗ್ರಂಥ "ಮಿಲಿಂದ ಪನ್ಹ" ಕೃತಿಯು ಮೆನಾಂಡರ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ "ಮಿಲಿಂದಪನ್ಹ"ವು ಮೆನಾಂಡರ್ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿ ನಾಗಸೇನರ ನಡುವಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರ್ಚೆಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯನ್ ಗ್ರೀಕರ ಕೊನೆಯ ಅರಸ - ಹರ್ಮಿಯಸ್
- ❖ ಹರ್ಮಿಯಸ್‌ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಕುಶಾನರ ಅರಸ -1ನೇ ಕಾಡ್‌ಫೈಸಸ್

2. ಶಕರು

- ❖ ಶಕರು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದವರು
- ❖ ಶಕರ ಪ್ರಥಮ ದೊರೆ - ಮೌಯೆಸ್ ಇವನು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಾಂಧಾರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳಿದ.
- ❖ ಶಕ ದೊರೆ ಮೌಯೆಸ್ - ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೊಂದಿದ್ದನು.
- ❖ ಮೌಯೆಸ್‌ನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ - 1ನೇ ಎಚೆಸ್

- ❖ ಶಕರಾಜರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹೆಸರು - ಸತ್ರಪಿ
- ❖ ಸತ್ರಪಿಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು - ಕ್ಷತ್ರಪ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವತಂತ್ರ ಕ್ಷತ್ರಪ ರಾಜ್ಯಗಳು :

1. ತಕ್ಷಶಿಲಾ
2. ಮಥುರಾ
3. ಉಜ್ಜಯಿನಿ
4. ನಾಸಿಕ್

- ❖ ನಾಸಿಕ್ ಕ್ಷತ್ರಪರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ - ನಹಪಾನ / ನಹಪಣ
- ❖ ನಹಪಣನ ಅಳಿಯ - ಉಷವದತ್ತ
- ❖ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಠೇವಣಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಬೌದ್ಧ ಯತಿಗಳ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷತ್ರಪ ರಾಜ-ನಹಪಣ.
- ❖ ಮಾಳ್ವದ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಪ ಶಾಖೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವನು - ಚಸ್ತನ
- ❖ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಕ್ಷತ್ರಪರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ರಾಜ - 1ನೇ ರುದ್ರ ಧಾಮನ್
- ❖ 1ನೇ ರುದ್ರ ಧಾಮನ್ ಕಾಲ - ಕ್ರಿ.ಶ. 120 - 150
- ❖ 1ನೇ ರುದ್ರ ಧಾಮನ್ ಶಾಸನ - ಜುನಾಘಡ್ (ಗಿರ್ನಾರ್ ಶಾಸನ)
- ❖ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸನ - ಜುನಾಘಡ್ (ಗಿರ್ನಾರ್ ಶಾಸನ)

3. ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರು

- ❖ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರ ಪ್ರಮುಖ ದೊರೆ 1ನೇ ಮಿತ್ರಡೇಟಸ್.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲ - ಕ್ರಿ.ಪೂ. 171-136
- ❖ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರಬಲ ದೊರೆ - ಗೊಂಡೆಪೆರ್ರಸ್
- ❖ ಗೊಂಡೆಪೆರ್ರಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 19-45ರವರೆಗೆ ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ತಕ್ಷಶಿಲೆಯನ್ನು ಆಳಿದನು.
- ❖ ಗೊಂಡೆಪೆರ್ರಸನ ಸಮಕಾಲೀನ ಕೈಸ್ತಧರ್ಮದ ಪ್ರವರ್ತಕ - ಸಂತ ಧಾಮಸ್.
- ❖ ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು - ಕುಶಾನರು.

4. ಕುಶಾನರು

- ❖ ಕುಶಾನರು - ಚೀನಿ ಟರ್ಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು - ಯೂ.ಚಿ. ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.
- ❖ ಕುಶಾನರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ - ಕಾನಿಷ್ಕ (ಕ್ರಿ.ಶ. 78-120)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 78 ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆಯ ಸ್ಥಾಪಕ - ಕಾನಿಷ್ಕ
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ - ಪುರುಷಪುರ / ಪೇಶಾವರ್
- ❖ ಮಗದಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಕುಶಾನರ ರಾಜ ಕಾನಿಷ್ಕ
- ❖ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಜೊತೆಗೂಡಿದ ಬೌದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ದಿಗ್ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು - ಚೀನ ದಂಡಯಾತ್ರೆ
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕ ಮೊದಲು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಶೈವ ಪಂಥದ ಅನುಯಾಯಿ.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷು ಅಶ್ವಘೋಷನಿಂದ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಕುಶಾನರ ರಾಜ - ಕಾನಿಷ್ಕ.
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಮಹಾ ಪೋಷಕನಾಗಿದ್ದು ಇವನನ್ನು 2ನೇ ಅಶೋಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅಶೋಕನು ಕೈಗೊಂಡ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ ಕುಶಾನರ ರಾಜ - ಕಾನಿಷ್ಕ
- ❖ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕುಂಡಲವನ ಎಂಬಲ್ಲಿ 4ನೇ ಬೌದ್ಧ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ ರಾಜ - ಕಾನಿಷ್ಕ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನು ಮಹಾಯಾನ ಬೌದ್ಧ ಪಂಥದ ಅನುಯಾಯಿ,
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ವಾಂಸರು - ಅಶ್ವಘೋಷ, ವಸುಮಿತ್ರ, ನಾಗಾರ್ಜುನ, ಸಂಘರಕ್ಷ, ಚರಕ, ಮಾಧುರ

ಕಾನಿಷ್ಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಗಳು

- ❖ ಬುದ್ಧಚರಿತ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ಸುಂದರನಂದ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ಸಾರಿಪುತ್ರ ಪ್ರಕರಣ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ವಜ್ರಸೂಚಿ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ಸೂತ್ರಾಲಂಕಾರ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ಮಹಾಯಾನ ಶ್ರದ್ಧೋತ್ಪಾದ - ಅಶ್ವಘೋಷ
- ❖ ಮಹಾವಿಭಾಶ - ವಸುಮಿತ್ರ
- ❖ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸೂತ್ರ - ನಾಗಾರ್ಜುನ (ಭಾರತದ ಐನ್‌ಸ್ಪೀನ್)
- ❖ ಚರಕಸಂಹಿತೆ - ಚರಕ
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರೀಕ್ ಶಿಲ್ಪಿ - ಎಜಿಸಿಲಾಸ್
- ❖ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ 'ಕಾನಿಷ್ಕಪುರ' ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು - ಕಾನಿಷ್ಕ
- ❖ ಭಾರತದ ಕಲಾ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ - ಗಾಂಧಾರ ಕಲೆ ಬೆಳೆದದ್ದು ಕುಶಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕಾನಿಷ್ಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ)
- ❖ ಕುಶಾನ ಅರಸರನ್ನು 'ದೇವಪುತ್ರ'ರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕಾನಿಷ್ಕನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ - ಹುವಿಸ್ಕ
- ❖ ಯಮುನಾ ಕಣಿವೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಶಾನರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಿದವರು - ನಾಗಾ ಜನರು.

ಗುಪ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಗುಪ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿದ ಗುಪ್ತ ಅರಸರುಗಳು

❖ ಶ್ರೀಗುಪ್ತ	❖ ಘಟೋತ್ಕ ಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 280-319)
❖ 1ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 320-335)	❖ ಸಮುದ್ರ ಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 335-375)
❖ ರಾಮಗುಪ್ತ (375)	❖ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 385-414)
❖ ಕುಮಾರ ಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 415-455)	❖ ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 455-467)
❖ ಪುರುಗುಪ್ತ	❖ ನರಸಿಂಹ ಗುಪ್ತ
❖ ಬಲಾದಿತ್ಯ	❖ 2ನೇ ಕುಮಾರ ಗುಪ್ತ
❖ ಬುದ್ಧ ಗುಪ್ತ	❖ ತಥಗುಪ್ತ
❖ 3ನೇ ಕುಮಾರಗುಪ್ತ	❖ ವಿಷ್ಣುಗುಪ್ತ ಇತ್ಯಾದಿ

ಶ್ರೀಗುಪ್ತ

- ❖ ಗುಪ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ - ಶ್ರೀಗುಪ್ತ
- ❖ ಮೃಗಶಿಖವನ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಘರಾಮ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಗುಪ್ತರಾಜ - ಶ್ರೀಗುಪ್ತ
- ❖ ಶ್ರೀಗುಪ್ತನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ - ಘಟೋತ್ಕಚಗುಪ್ತ

1ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ

- ❖ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 320-335
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 320ರಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಯುಗ ಆರಂಭಿಸಿದ ಗುಪ್ತರಾಜ -1 ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ ಮೊದಲ ಗುಪ್ತರ ರಾಜ - 1ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಲಿಜ್ಜವಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಕುಮಾರಿ ದೇವಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ ಗುಪ್ತರ ಅರಸ - 1ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ

ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ

- ❖ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 330-375
- ❖ 1ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮತ್ತು ಕುಮಾರದೇವಿಯವರ ಮಗ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು - ಕಚ
- ❖ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೋಧಗಯಾಕ್ಕೆ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಸಿಂಹಳ / ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ರಾಜ - ಮೇಘವರ್ಣ
- ❖ ಬೋಧಗಯಾದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಹಾರ ಕಟ್ಟಿಸಿದ - ಗುಪ್ತರ ರಾಜ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನು ಅನುಸರಿಸಿದ ಧರ್ಮ - ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ
- ❖ 'ಕವಿರಾಜ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ ಗುಪ್ತರ ರಾಜ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಕೃಷ್ಣಚರಿತ' ಎಂಬ ಕೃತಿ ಬರೆದ ಗುಪ್ತರ ರಾಜ - ಸಮುದ್ರ ಗುಪ್ತ
- ❖ ಭಾರತದ ನೆಪೋಲಿಯನ್ - ಸಮುದ್ರ ಗುಪ್ತ (ವಿ.ಎ. ಸ್ಮಿತ್ ಹೇಳಿಕೆ)
- ❖ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ದಿಗ್ವಿಜಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನ - ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ.

ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ :

- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ ರಚಿಸಿದವನು - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ದಂಡನಾಯಕ ಹರಿಸೇನ
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಭಾಷೆ - ಸಂಸ್ಕೃತ
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಾಲು - 33
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನವು ಮೂಲತಃ ಅಶೋಕನಿಂದ ಕೌಸಂಬಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ.

ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನಿಂದ ಸೋತ ದಕ್ಷಿಣದ 12 ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ 9 ರಾಜರುಗಳೆಂದರೆ :

❖ ದಕ್ಷಿಣದ ಅರಸರು	❖ ಕೋಸಲದ ಮಹೇಂದ್ರ
❖ ಕೌರಾಲದ ಮಾಂತರಾಜ	❖ ಕೊಟ್ಟೂರದ ಸ್ವಾಮಿದತ್ತ
❖ ಕಂಚಿಯ ವಿಷ್ಣು ಗೋಪ	❖ ಮಹಾಕಾಂತಾರದ ವ್ಯಾಘ್ರರಾಜ
❖ ಪಿಷ್ಯಪುರದ ಮಹೇಂದ್ರಗಿರಿ	❖ ಎರಂಡಪಲ್ಲದ ದಮನ
❖ ಅವಮುಕ್ತದ ನೀಲರಾಜ	❖ ದೇವರಾಷ್ಟ್ರದ ಕುಬೇರ
❖ ಪಲಕ್ಕಾದ ಉಗ್ರಸೇನ	❖ ವೆಂಗಿಯ ಹಸ್ತಿವರ್ಮನ್
❖ ಕೌಸ್ಥಲಾಪುರದ ಧನಂಜಯ	

ಆರ್ಯಾವರ್ತ / ಉತ್ತರದ ಅರಸರು

- ❖ ರುದ್ರದೇವ
- ❖ ನಾಗದತ್ತ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಗಣಪತಿನಾಗ
- ❖ ನಾಗಸೇನ
- ❖ ಅಚ್ಯುತದ
- ❖ ಬಲವರ್ಮನ್
- ❖ ಮತ್ತಿಲ
- ❖ ಚಂದ್ರವರ್ಮ
- ❖ ನಂದಿ

2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ

- ❖ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 375-414
- ❖ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ ಮತ್ತು ದತ್ತಾದೇವಿಯವರ ಮಗ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು - ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ
- ❖ ದೇವಗುಪ್ತ, ದೇವಶ್ರೀ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಗುಪ್ತರ ರಾಜ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ
- ❖ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಚೀನಿ ಪ್ರವಾಸಿಗ - ಫಾಹಿಯಾನ್
- ❖ ಮೆಹಾಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸ್ತಂಭಶಾಸನದ ಕರ್ತೃ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಮೆಹಾಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ ಇರುವುದು - ದೆಹಲಿಯ ಕುತುಬ್‌ಮಿನಾರ್ ಬಳಿ
- ❖ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಇತರೆ ಬಿರುದುಗಳು - ಶಕಾರಿ, ಸಾಹಸಾಂಕ, ವಿಕ್ರಮಾಂಕ, ನರೇಂದ್ರ ಚಂದ್ರ, ಸಿಂಹವಿಕ್ರಮ, ದೇವರಾಜ, ಸ್ವಯಂಪತ್ನಿರತ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ
- ❖ ಗುಪ್ತರ ಯುಗ - ಸುವರ್ಣಯುಗವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಕವಿರತ್ನ ಕಾಳಿದಾಸನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ ಗುಪ್ತ ಅರಸ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ರಾಣಿಯರು ಕುಬೇರನಾಗ ಮತ್ತು ಧೃವದೇವಿ
- ❖ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಮಕ್ಕಳು - ಕುಮಾರಗುಪ್ತ ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದ ಗುಪ್ತ

1ನೇ ಕುಮಾರ ಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 415-455)

- ❖ ಪುಷ್ಯಮಿತ್ರ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ತನ್ನ ಮಗ ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ.
- ❖ ನಳಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಥಾಪಕ.

ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 455-467)

- ❖ ಪುಷ್ಯಮಿತ್ರ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಗುಪ್ತಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ.
- ❖ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಹೂಣರ ದಾಳಿಯಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಿಸಿದ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು - ಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ, ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ
- ❖ ಸುದರ್ಶನ ಸರೋವರವನ್ನು ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ (ಗಿರ್ನಾರ್ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ) ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತನ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಪರ್ಣದತ್ತನ ಮಗ ಚಕ್ರಪಲಿತ

ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಗಳು

- ❖ ಕಾಳಿದಾಸ - ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ
- ❖ ರಘುವಂಶ, ಕುಮಾರಸಂಭವ (ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು)
- ❖ ವಿಶಾಲದತ್ತ - ಮುದ್ರರಾಕ್ಷಸ (ನಾಟಕ)
- ❖ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ (ನಾಟಕಗಳು)
- ❖ ಋತುಸಂಹಾರ, ಮೇಘದೂತ (ಕಾವ್ಯಗಳು)
- ❖ ಶೂದ್ರಕ - ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ

❖ ದಂಡಿನ್ - ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ, ಕಾವ್ಯಾದರ್ಶ	❖ ಅಮರಸಿಂಹ - ಅಮರಕೋಶ
❖ ಭಾರವಿ - ಕಿರಿತಾರ್ಜುನೀಯ	❖ ಸುಬಂಧು - ವಾಸವದತ್ತಾ
❖ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ - ಪಂಚತಂತ್ರ	❖ ಭಟ್ಟಿ - ಭಟ್ಟಿ ಕಾವ್ಯ
❖ ಮಾಘ - ಶಿಶುಪಾಲವಧೆ	❖ ಶ್ರೀಹರ್ಷ - ನೈಸದ ಚರಿತ
❖ ವಾತ್ಸಾಯನ - ಕಾಮಸೂತ್ರ	

ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು

- ❖ ಆರ್ಯಭಟ - ಆರ್ಯಭಟೀಯಂ ಸೂತ್ರ
- ❖ ವರಾಹಮಿಹೀರ - ಬೃಹತ್ ಸಂಹಿತೆ ಮತ್ತು ಪಂಚಸಿದ್ಧಾಂತಿಕ
- ❖ ಬ್ರಹ್ಮಗುಪ್ತ - ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಫುಟ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಖಂಡಖಾದ್ಯಕ
- ❖ ವಾಗ್ಭಟ - ಅಷ್ಟಾಂಗ ಸಂಗ್ರಹ

ಗುಪ್ತ ಅರಸರ ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸನಗಳು

- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಎರಾನ್ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ನಳಂದಶಾಸನ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಗಯ ತಾಮ್ರಶಾಸನ - ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಮೆಹ್ರಾಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಉದಯಗಿರಿಯ 2 ಗುಹಾಶಾಸನಗಳು - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಸಾಂಚಿ ಕಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಗದ್ವಾ ಕಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ - 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ
- ❖ ಬಿಲ್ಸಾದ್ ಕಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ - 1ನೇ ಕುಮಾರಗುಪ್ತ
- ❖ ದಾಂಡೇಹ ತಾಮ್ರಶಾಸನ - 1ನೇ ಕುಮಾರಗುಪ್ತ
- ❖ ಮಾಂಡ್ಯರ್ ಕಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ - 1ನೇ ಕುಮಾರಗುಪ್ತ
- ❖ ಬೆಗ್ರಾಮ್ ತಾಮ್ರಶಾಸನ - 1ನೇ ಕುಮಾರಗುಪ್ತ
- ❖ ಜುನಾಘಡ್ ಶಾಸನ - ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತ
- ❖ ಬಿಟಾರಿ ಶಾಸನ - ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತ
- ❖ ಇಂದೋರ್ ತಾಮ್ರಶಾಸನ - ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತ
- ❖ ಸುಪಿಯ ಸ್ತಂಭಶಾಸನ - ಸ್ಕಂದಗುಪ್ತ

ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳು

- ❖ ದಿಯೋಘರ್ ದಶಾವತಾರ ದೇವಾಲಯ - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಚಿತ್ರಗಾಂವ್ ಇಟ್ಟಿಗೆ ದೇವಾಲಯ - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ❖ ನಾಚ್ಕ ಕುತಾರದ ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಾಲಯ - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಸಾಂಚಿಯ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಭೂಮಾರದ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಉದಯಪುರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಪ್ರಭಾವತಿ ಬಳಿಯ ಗಂಗಾ - ಯಮುನಾ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಕುಂಡದ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ತಿಗಾವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಬಿಲ್‌ಸಾದ್‌ನಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಕುಂಡದ ಗುಡಿಯ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಬೈಲಗ್ರಾಮದ - ಗೋವಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಎರಾನ್‌ನಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಕುಶಿನಾರದ ಬುದ್ಧ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮಹಾಬೋಧಿ ದೇವಾಲಯ (ಬೋಧಗಯಾ)
- ❖ ನಳಂದದ ಬುದ್ಧ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮೆಗುತಿಯಲ್ಲಿನ ಜೈನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಪಾವಯದ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯ
- ❖ ವರಹ ದೇವಾಲಯ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ತೆರಿಗೆಗಳು

❖ ಬಲಿ	❖ ಭಾಗ	❖ ಭೋಗ	❖ ಹಿರಣ್ಯ
❖ ಹಳಿವಾಕರ	❖ ಕರ	❖ ಕ್ಷಿಪ್ತ	❖ ಶುಲ್ಕ
❖ ಉಪರಿಕರ	❖ ಉಪಕ್ಷಿಪ್ತ	❖ ಉದಿಯಂಗ	

ವರ್ಧನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

- ❖ ರಾಜಧಾನಿ - ಧಾಣೇಶ್ವರ ನಂತರ ಕನೂಜ್
- ❖ ಸ್ಥಾಪಕ - ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 583-605)
- ❖ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಮತ್ತು ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದವನು - ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನ
- ❖ ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನನ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು - ಮಹಾಸೇನ ಗುಪ್ತ.
- ❖ 'ಹೂಣರೆಂಬ ಜಿಂಕೆಗೆ ಸಿಂಹ, ಸಿಂದೂ ಅರಸರಿಗೆ ಉರಿಯುವ ಅಗ್ನಿ, ಗುಜರಾತ್ ಅರಸನಿಗೆ ನಿದ್ರಾಭಂಜಕ, ಗಾಂಧಾರದ ರಾಜನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಪ್ಲೇಗಿನಂತೆ' ಎಂದು ಬಾಣ ತನ್ನ ಹರ್ಷಚರಿತದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವ ವರ್ಧನ ಸಾಮ್ರಾಟ - ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನ.
- ❖ ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನನ ಮಕ್ಕಳು - ರಾಜವರ್ಧನ, ಹರ್ಷವರ್ಧನ ಮತ್ತು ಮಗಳು ರಾಜಶ್ರೀ
- ❖ ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನನ ಅಳಿಯ - ಕನೂಜಿನ ಗೃಹವರ್ಮ

ಹರ್ಷವರ್ಧನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 605-646)

- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಸೋದರಿ ರಾಜಶ್ರೀಯ ಪತಿ ಕನೂಜಿನ ಗೃಹವರ್ಮನನ್ನು ಕೊಂದವನು - ಮಾಳ್ವದ ದೇವಗುಪ್ತ.
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಸೋದರಿ ರಾಜಶ್ರೀಯನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟವನು - ಮಾಳ್ವದ ದೇವಗುಪ್ತ

- ❖ ಮಾಳ್ವದ ದೇವಗುಪ್ತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಸೋದರ - ರಾಜವರ್ಧನ
- ❖ ರಾಜವರ್ಧನನನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಕೊಂದ ಬಂಗಾಳದ ಗೌಡ ದೇಶದ ರಾಜ - ಶಶಾಂಕ
- ❖ ಪ್ರಭಾಕರ ವರ್ಧನನ ಕಿರಿಯ ಮಗ ಹರ್ಷವರ್ಧನನು - ಧಾಣೇಶ್ವರದ ಅರಸನಾದದ್ದು - 16ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ.
- ❖ ತನ್ನ ಸೋದರಿ ರಾಜಶ್ರೀಯನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಕನೂಜಿನ ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದ ವರ್ಧನ ಅರಸ - ಹರ್ಷವರ್ಧನ.
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಗೌಡದೇಶದ ಶಶಾಂಕನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಅಸ್ಥಾನ ಕಾಮರೂಪದ ಭಾಸ್ಕರವರ್ಮನೊಡನೆ ಮೈತ್ರಿ ಬೆಳೆಸಿದ ರಾಜ - ಹರ್ಷವರ್ಧನ
- ❖ 'ಶಿಲಾದಿತ್ಯ', 'ಪರಮಭಟ್ಟಾರಕ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ ರಾಜ - ಹರ್ಷವರ್ಧನ
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯಿಂದ (ದಕ್ಷಿಣ ಪಞ್ಚೇಶ್ವರ) ಸೋಲನ್ನನುಭವಿಸಿದ ಉತ್ತರ ಪಞ್ಚೇಶ್ವರ - ಹರ್ಷವರ್ಧನ.
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಅಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಚೀನಾ ಪ್ರವಾಸಿ - ಹ್ಯುಯೆನ್‌ತ್ಸಾಂಗ್
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 643ರಲ್ಲಿ ಕನೂಜಿನಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಸಭೆ ನಡೆಸಿದ ರಾಜ - ಹರ್ಷವರ್ಧನ
- ❖ ಕನೂಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹುಯೆನ್‌ತ್ಸಾಂಗ್‌ನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 643ರಲ್ಲಿ ಅಲಹಾಬಾದ್ (ಪ್ರಯಾಗ್)ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ 6ನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಿದವನು - ಹರ್ಷವರ್ಧನ.
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಮೂರು ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳು - ರತ್ನಾವಳಿ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕಾ, ನಾಗಾನಂದ
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅವನ ಶಾಸನಗಳು - ಬನ್ಸ್‌ಖೇರಾ ಮತ್ತು ಮಧುಬನ್ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳು
- ❖ ಹರ್ಷನ ಆಸ್ಥಾನದ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬಾಣನ ಕೃತಿಗಳು - ಹರ್ಷಚರಿತ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪಾರ್ವತೀ ಪರಿಣಯ, ಚಂಡೀಶತಕ.
- ❖ ಹರ್ಷನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಇತರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು - ಮಯೂರ, ಮಾತಂಗ, ಸಿದ್ಧಸೇನ, ದಿವಾಕರ, ಹರಿದತ್ತ.
- ❖ ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸುಮಾರು 100 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದವನು - ಹರ್ಷವರ್ಧನ.

77 ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳು

ಸಂಘಂ ಯುಗ

- ❖ ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಚೇರ, ಚೋಳ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ್ಯಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿನೂತನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದರ ಉದಯವಾಯಿತು - ಅದೇ ಸಂಘಂಸಂಸ್ಕೃತಿ.
- ❖ ಸಂಗಂ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 500- ಕ್ರಿ.ಶ. 500
- ❖ ಸಂಗಂ ಎಂಬುದು - ದಾರ್ಶನಿಕರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ.
- ❖ ಸಂಘಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೆ - ವಿದ್ವತ್‌ಪೂರ್ಣ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರ್ಥ.
- ❖ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಕಾಲವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗಂ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ - ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಮೂರು ಸಂಘಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪಾಂಡ್ಯ ಅರಸರು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- ❖ 3 ಸಂಘಗಳ ಒಟ್ಟು ಕಾಲಾವಧಿ - 9990 ವರ್ಷಗಳು.

	ಸ್ಥಳ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು	ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಆಶ್ರಿತ ಅರಸರು
1. ಮೊದಲಸಂಘಂ	ಹಳೆ ಮಧುರೈ	ಅಗಸ್ತ್ಯ	549	89 ಪಾಂಡ್ಯ ಅರಸರು
2. ಎರಡನೇ ಸಂಘಂ	ಕಪಾಟಪುರಂ	ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯರ್	49	59 ಪಾಂಡ್ಯ ಅರಸರು
3. ಮೂರನೇ ಸಂಘಂ	ಇಂದಿನ ಮಧುರೈ	ನೆಕ್ಕಿರಾರ್	49	59 ಪಾಂಡ್ಯ ಅರಸರು

ಸಂಘಂ ಯುಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಧಾನಿಗಳು

- ❖ ಪಾಂಡ್ಯರು - ಮಧುರೈ (ಹಳೆಯ ತೀನ್ ಮಧುರೈ ಮತ್ತು ಕಪಾಟಪುರಂ)
- ❖ ಚೇರರು - ತಿರುವಂಜಿಪಟ್ಟಣ ಅಥವಾ ಕರೂರು
- ❖ ಚೋಳರು - ಉರೈಯೂರು ನಂತರ ಪುಹರ್ / ಕಾವೇರಿಪಟ್ಟಣ

ಸಂಗಂ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಅರಸರುಗಳು

- ❖ ಉದಿಯೆಂಜರಲ್ - ಚೇರ ರಾಜ
- ❖ ಕುತ್ತುವನ್ - ಚೇರ ರಾಜ
- ❖ ಪೆರುಂಚೆರಲ್ ಅದನ್ - ಚೇರ ರಾಜ
- ❖ ಸೇಂಗುತ್ತವನ್ - ಚೇರ ರಾಜ
- ❖ ಉಗ್ರಪೆರವಲೂಟಿ - ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜ
- ❖ ನೆಡಿಯನ್ ಪಾಂಡ್ಯ - ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜ
- ❖ ಇಮಯವಂಬನ್ - ಚೇರ ರಾಜ್ಯ
- ❖ ನೆಡುಂಜಳಿಯನ್ ಪಾಂಡ್ಯ - ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜ
- ❖ ಎಲರ - ಮೊದಲ ಚೋಳದೊರೆ
- ❖ ಕರಿಕಾರ - ಚೋಳ ಪ್ರಮುಖ ದೊರೆ
- ❖ ಒಳ್ಳೆಯಾರತಂದ ಭೂತಪಾಂಡ್ಯನ್ - ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜ

ಸಂಘಂ ರಾಜ್ಯಗಳು ಲಾಂಛನಗಳು

- ❖ ಪಾಂಡ್ಯ - ಮೀನು
- ❖ ಚೋಳ - ಹುಲಿ
- ❖ ಚೇರ - ಬಿಲ್ಲು

ಸಂಗಂ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು :

- ❖ ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯಂ (ತಮಿಳಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿ / ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥ) - ತೊಲ್ಲಾಪ್ಪಿಯಾರ್ (ಕರ್ತೃ)
- ❖ ಅಗತ್ತಿಯಂ - ಅಗಸ್ತ್ಯ (ಕರ್ತೃ)
- ❖ ಪನ್ನೀರುಪದಲಂ - ಅಗಸ್ತ್ಯನ 12 ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ರಚನೆ
- ❖ ಕಕ್ಕಪಾಡಿನಿಯಂ - ಅನಾಮಧೇಯ
- ❖ ಎಟ್ಟುತೊಕ್ಕೈ - (8 ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು)
 1. ಅಕನಾನೂರು
 2. ಪುರನಾನೂರು
 3. ಮಧುರೈ ಕಾಂಚಿ
 4. ನರಿನೈ
 5. ಶಿರುಪಾಣಾಟ್ಟು ಪಾಡೈ
 6. ಪೆರುಂಬಾಣಾಟ್ಟು ಪಾಡೈ
 7. ನೆಡುನಿಲ್ಲ ವಾಡೈ
 8. ತಿರುಮುಡುಗಾಟ್ಟು ಪಾಡೈ
- ❖ ಪತ್ತುಪಾಟ್ಟು (10 ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನಗಳು)
- ❖ ಪದಿರುಪಟ್ಟು
- ❖ ಪಡಿನೆಂಕಿಲಕನಕ್ಕು (18 ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥಗಳು)

ತಮಿಳಿನ 2 ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು

- ❖ ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರಂ - ಇಳಂಗೋ ಅಡಿಗಳ್ (ಕರ್ತೃ)
- ❖ ಮಣಿಮೇಖಲೈ - ಸತ್ತನಾರ್ (ಕರ್ತೃ)

ಪಲ್ಲವರು (ಕ್ರಿ.ಶ. 3 ರಿಂದ 6ನೇ ಶತಮಾನ)

- ❖ ಪಲ್ಲವ ಮನೆತನದ ಸ್ಥಾಪಕ - ಬಪ್ಪದೇವ
- ❖ ಪಲ್ಲವರ ರಾಜಧಾನಿ - ಕಂಚಿ
- ❖ ಪಲ್ಲವರ ರಾಜಲಾಂಛನ - ವೃಷಭ

ಪಲ್ಲವರ ರಾಜವಂಶ

- ❖ ಬಪ್ಪ
- ❖ ಶಿವಸ್ಕಂದ ವರ್ಮನ್
- ❖ ವಿಷ್ಣುಗೋಪ (ಕ್ರಿ.ಶ. 350-375) (ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನಿಂದ ಸೋತ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆ)
- ❖ ಸಿಂಹವಿಷ್ಣು (ಕ್ರಿ.ಶ. 575-600) (ಕಿರಿತಾರ್ಜುನೀಯ ಕರ್ತೃ - ಭಾರವಿಯ ಆಶ್ರಯದಾತ)
- ❖ 1ನೇ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 600-630)
- ❖ 1ನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 630-668)
- ❖ 2ನೇ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 668-670)
- ❖ 1ನೇ ಪರಮೇಶ್ವರ ವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 675-695)
- ❖ 2ನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 695-722)
- ❖ 2ನೇ ಪರಮೇಶ್ವರ ವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 722-730)
- ❖ 2ನೇ ನಂದಿವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 730-795)
- ❖ ದಂತಿವರ್ಮನ್
- ❖ 3ನೇ ನಂದಿವರ್ಮನ್
- ❖ ಅಪರಾಜಿತ ವರ್ಮನ್ (ಕೊನೆಯ ಪಲ್ಲವ ರಾಜ)

1ನೇ ಮಹೇಂದ್ರ ವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 600-630)

- ❖ ಪಲ್ಲವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ
- ❖ ಪಲ್ಲವ ಮತ್ತು ಚಾಲುಕ್ಯ ಮನೆತನಗಳ ನಡುವೆ ದ್ವೇಷ ಇವನ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭ.
- ❖ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯಿಂದ ಸೋತ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆ ಈತ.
- ❖ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮ ಮೊದಲು ಚೈನ ಮತಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದ.
- ❖ ಶೈವ ಸಂತನಾದ ಅಪ್ಪಾರ್ ಎಂಬುವವರಿಂದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಶೈವ ಮತಾವಲಂಬಿಯಾದ.
- ❖ ತಿರುಚನಾಪಳ್ಳಿ, ಮಹೇಂದ್ರ ವಾಡಿ, ದಳವಾನೂರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ತಟಾಕದ ಬಳಿ ವಿಷ್ಣುಗೃಹ ಎಂಬ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ 1ನೇ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳು - ಮತ್ತವಿಲಾಸ ಪ್ರಹಸನ ಮತ್ತು ಭಗವದುಜ್ಜಕೀಯ
- ❖ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವನು 'ಪರಿವೀಣಾ' ಎಂಬ ವಾದ್ಯ ನುಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತನಾಗಿದ್ದ.

- ❖ ಇವನ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನ - ಕುಡಿಮಿಯಾ ಮಲೈ
- ❖ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ.
- ❖ 1ನೇ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಊರುಗಳು - ಮಹೇಂದ್ರಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಮಹೇಂದ್ರವಾಡಿ.
- ❖ ಮಾಮಂದೂರಿನ ಬಳಿ ಚಿತ್ರಜೀಕತಟಾಕ ಎಂಬ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು : ಮತ್ತ ವಿಲಾಸ, ಪರಮ ಮಹೇಶ್ವರ, ವಿಚಿತ್ರ ಚಿತ್ತ, ಮಹೇಂದ್ರ ವಿಕ್ರಮ, ಗುಣಭಾರ, ಚಿತ್ರಕಾರಪುಲಿ, ಸತ್ಯಸಂದ - ಇತ್ಯಾದಿ.

1ನೇ ನರಸಿಂಹ ವರ್ಮನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 630-655)

- ❖ ಪಲ್ಲವ ರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ - ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 642ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯನ್ನು ಪೆರಿಯಾಲ, ಮಣಿಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಸುರಮಾರ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜಧಾನಿ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯನ ಮೇಲಿನ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ವಾತಾಪಿಕೊಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಬಾದಾಮಿಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯದ ಹಿಂಭಾಗದ ಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮೇಲೆ ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಜಯದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ.
- ❖ 1ನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ ಜಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ದಳಪತಿ - ಪರಂಚೋತಿ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 642-655ರವರೆಗೆ ಬಾದಾಮಿ ಇವನ ವಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.
- ❖ 1ನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ ಸಿಂಹಳದ ಮೇಲಿನ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನ - ಕಾಸಕ್ಕುಡಿ ಶಾಸನ
- ❖ ಈತನ ಸಿಂಹಳದ ಮೇಲಿನ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನು - ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಲಂಕಾ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ತನ್ನ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಾಮಲ್ಲಪುರಂ / ಮಹಾಬಲಿಪುರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಸಮುದ್ರತಟದಲ್ಲಿನ ಮಹಾಬಲಿಪುರವನ್ನು ತನ್ನ 2ನೇ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಚೀನಾ ಪ್ರವಾಸಿ ಹ್ಯೂಯನ್ ತ್ಸಾಂಗ್ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಚಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 639)
- ❖ ಮಹಾಬಲಿಪುರಂನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲಾರಥಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ.

2ನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. 681-700)

- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಂತಿ ಸುಭಿಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು.
- ❖ ಕಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸನಾಥ (ರಾಜಸಿಂಹೇಶ್ವರ) ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಪ್ರಮುಖ ಬಿರುದುಗಳು - ವೃಷಭ ಲಾಂಛನ, ಶ್ರೀ ವಾದ್ಯ ವಿದ್ಯಾದರ, ಶ್ರೀ ಆಗಮಪ್ರಿಯ, ಶ್ರೀ ಶಿವ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಶ್ರೀ ಶಂಕರಭಕ್ತ.
- ❖ "ಕಾವ್ಯದರ್ಶ" ಬರೆದ ಕವಿದಂಡಿಯು ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಪಲ್ಲವರ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶೈಲಿ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಪಲ್ಲವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಲಾಶೈಲಿಯನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ 1ನೇ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನ ಕಾಲದಿಂದ - ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ (ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ) ಕಲ್ಲನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು.

ಕಂಚಿಯಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು :

- ❖ ಕೈಲಾಸನಾಥ, ಕಾಮಕೋಟ್ಯಂ, ಏಕಂಬರನಾಥ, ಕಾಮಾಕ್ಷಿ, ವರದರಾಜ, ಮಹಾಕಾಳೇಶ್ವರ, ಪುಣ್ಯಕೋಟೇಶ್ವರ, ಕಶ್ಯಪೇಶ್ವರ, ಸರ್ವತೀರ್ಥೇಶ್ವರ, ಚೊಕ್ಕನಾಥೇಶ್ವರ, ತೈಲೋಕ್ಕನಾಥ, ಮುತ್ತೀಶ್ವರ, ಗಣಪತಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮುಂತಾದವು.
- ❖ ಮಹಾಬಲಿಪುರಂ : ಚೆನ್ನಿನಿಂದ 32 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಇದು ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದು ಪಲ್ಲವರ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
- ❖ 1ನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಶಿಲಾರಥಗಳು ಪಗೋಡಾಗಳು, ಕಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಮಂಟಪಗಳು - ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದವು.
- ❖ ಇಲ್ಲಿನ ವರಾಹ ಮಂಟಪ, ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿ ಮಂಟಪಗಳು ಶಿಲ್ಪಗಳು ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವವಾಗಿವೆ.
- ❖ ಸಿಂಹವಿಷ್ಣು, 1ನೇ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮ ಮತ್ತು ಅವನ ರಾಣಿಯರ ಆಳೆತ್ತರದ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ವರಾಹಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಮಂಟಪಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ 'ಅರ್ಜುನನ ತಪಸ್ಸು' ಅಥವಾ 'ದೇವಗಂಗೆ ಧರೆಗೆ' ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶಿಲ್ಪಕಲಾಗುಚ್ಛವು ಪಲ್ಲವರ ಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ತಂಜಾವೂರಿನ ಚೋಳರು

- ❖ ಪಲ್ಲವರ ಪತನದ ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚೋಳರು ಕ್ರಿ.ಶ. 9 ರಿಂದ 13ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಆಳಿದರು.
- ❖ ವಿಜಯಾಲಯ ಚೋಳನು ಕ್ರಿ.ಶ. 850-871
- ❖ ತನ್ನ ಮಗ 1ನೇ ಆದಿತ್ಯನೊಡಗೂಡಿ ಪಲ್ಲವರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 850ರಲ್ಲಿ ತಂಜಾವೂರಿನಲ್ಲಿ ಚೋಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ಒಂದನೇ ಪರಾಂತಕ ಕ್ರಿ.ಶ. 907-955
- ❖ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜಧಾನಿ ಮಧುರೈ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಧುರೈ ಕೊಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಸಿಂಹಳದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಮಂ ಕೊಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 940ರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಲಂ ಕದನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದೊರೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾದ.
- ❖ ಶಿಭಕ್ತನಾದ ಈತ ಕಂಚಿಯ ಚಿದಂಬರಂ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ತಗಡು ಹೊದಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಉತ್ತರ ಮೇರೂರು ಶಾಸನವು ಚೋಳರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದನೇ ರಾಜರಾಜ ಚೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. 975-1015)

- ❖ 2ನೇ ಪರಾಂತಕ ಮತ್ತು ದಾನವನ್ ಮಹಾದೇವಿಯರ ಮಗ.
- ❖ ಕೇರಳದ ಚೇರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕನ್ನೂಳುರ್ಶಾಳೈಕ್ಕಳ ಮರತ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದ.
- ❖ ಸಿಂಹಳದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ 5ನೇ ಮಹೇಂದ್ರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜಧಾನಿ ಅನುರಾಧಪುರವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ಪೊಲೆನಾರು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಈ ವಿಜಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ತಲಕಾಡನ್ನು ರಾಜರಾಜಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟನ್ನು.
- ❖ ಮಾಲ್ದೀವ್‌ನ 12 ಸಾವಿರ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1000 ದಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಪನಾ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡನು.
- ❖ ತಂಜಾವೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೃಹದೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ (ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ) ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು : ಚೋಳೇಂದ್ರ ಸಿಂಹ, ಶಿವಪಾದ ಶೇಖರ, ಮುಮ್ಮಡಿ ಚೋಳ, ಚೋಳ ಮಾರ್ತಾಂಡ, ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಸಾನಿ, ಕೇರಳಾಂತಕ, ಸಿಂಹಳಾಂತಕ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಒಂದನೇ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1012-1044)

- ❖ ಒಂದನೇ ರಾಜರಾಜನ ಮಗನಾದ ಇವನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1018ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಳದ 5ನೇ ಮಹೇಂದ್ರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿಂಹಳ (ಶ್ರೀಲಂಕಾ)ವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು ಮತ್ತು ಸಿಂಹಳರಾಜನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನ ಕಿರೀಟ ಹಾಗೂ ರಾಜಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದನೇ ಪರಾಂತಕನ ಆಸೆ ಪೂರೈಸಿದ.
- ❖ ಇವನು ಉತ್ತರದ ಗಂಗಾನದಿವರೆಗೂ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಕೈಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪವಿತ್ರ ಗಂಗಾ ಜಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂದುರುಗಿದ್ದರಿಂದ ಗಂಗೈಕೊಂಡ ಚೋಳ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಗಂಗೈಕೊಂಡ ಚೋಳಪುರ ಎಂಬ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಶಿವಾಲಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಚೋಳಗಂಗಾ ಎಂಬ ಕೆರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ನೌಕಾಸೈನ್ಯದಿಂದ ಶೈಲೇಂದ್ರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ ಸಂಗ್ರಾಮ ವಿಜಯೋತ್ತಂಗ ವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಚಾವಾ ಸುಮಾತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಧಿಪತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1025ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆರ್ಕಾಟ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎನ್ನಾಯಿರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು : ಗಂಗೈಕೊಂಡ ಚೋಳ, ಪಂಡಿತಚೋಳ, ಕೇದಾರಂ ಕೊಂಡ ಮುಂತಾದವು.

ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1064-1069)

- ❖ ಚಂಗಲ್ ಪೇಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಿರುಮುಕ್ಕುಡಲ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ವೈದಿಕ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು : ಅಹವಮಲ್ಲ ಕುಲಕಾಲ, ವಲ್ಲಭ ವಲ್ಲಭ.

ಒಂದನೇ ಕುಲೋತ್ತಂಗ ಚೋಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1070-1120)

- ❖ ಇವನು ರಾಜ ರಾಜನ ಮಗಳು ಕುಂದವೈ ಮತ್ತು ವೆಂಗಿಚಾಲುಕ್ಯರ ವಿಮಲಾಧಿತ್ಯ ಮಗ
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಳವು ಸ್ವತಂತ್ರಗೊಂಡಿತು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1075)
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಚೋಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯಧಿಕಾರಿಯಾದ ಆದಿಯಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಗಂಗವಾಡಿ, ಕೊಂಗುನಾಡು ಮತ್ತು ನೊಳಂಬವಾಡಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು,
- ❖ ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಈತನು ವೈಷ್ಣವ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ರಾಮಾನುಜರು ರಾಜ್ಯ ತೊರೆದು ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದರು.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು : ತ್ರಿಭುವನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ವಿದರ್ಭರಾಜ ಭಯಂಕರ, ಸುಗಂಧವೃತ್ತ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ತಂಜಾವೂರು ಚೋಳ ರಾಜವಂಶ

- ❖ ವಿಜಯಾಲಯ ಚೋಳ - ಕ್ರಿ.ಶ. 850-871
- ❖ 1ನೇ ಆದಿತ್ಯ - ಕ್ರಿ.ಶ. 871-907
- ❖ 1ನೇ ಪರಾಂತಕ - ಕ್ರಿ.ಶ. 907-995 (955-985 ಗೊಂದಲದ ರಾಜಕೀಯ)
- ❖ 1ನೇ ರಾಜರಾಜ ಚೋಳ - ಕ್ರಿ.ಶ. 985-1014/15
- ❖ 1ನೇ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1012-1044
- ❖ 1ನೇ ರಾಜಾಧಿರಾಜ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1044-1054
- ❖ 2ನೇ ರಾಜೇಂದ್ರ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1054-1063-64
- ❖ ವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1063-64-1069

- ❖ ಆದಿರಾಜೇಂದ್ರ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1069-1070
- ❖ 1ನೇ ಕುಲೋತ್ತಂಗ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1070-1118
- ❖ ವಿಕ್ರಮಚೋಳ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1118-1135
- ❖ 2ನೇ ಕುಲೋತ್ತಂಗ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1135-1150
- ❖ 2ನೇ ರಾಜರಾಜ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1150-1173
- ❖ 2ನೇ ರಾಜಾಧಿರಾಜ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1173 ರಿಂದ
- ❖ 3ನೇ ಕುಲೋತ್ತಂಗ 1246 ರವರೆಗೆ
- ❖ 3ನೇ ರಾಜಾಧಿರಾಜ
- ❖ 3ನೇ ರಾಜೇಂದ್ರ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1246-1279 (ಕೊನೆಯ ರಾಜ)

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ

- ❖ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಮುಸ್ಲಿಂರ ದಾಳಿ (ಅರಬ್ಬರು)
- ❖ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟ ಪ್ರಥಮ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಅರಬ್ಬರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 711ರಲ್ಲಿ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಿಂಧ್ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಥಮ ದಾಳಿ ಉಬೇದುಲ್ಲನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ದಾಳಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 712ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಯಶಸ್ವಿ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಮುಸ್ಲಿಂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ಖಾಸಿಂ

ಮಹಮ್ಮದ್ ಘಜ್ನಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 997-1030)

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 11ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬರ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅರಬ್ಬರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ.
- ❖ ಮಹಮ್ಮದ್ ಘಜ್ನಿಯು - ಭಾರತದ ಮೇಲೆ 17 ಬಾರಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದನು.
- ❖ ಇವನ ದಾಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಮೂಲತಃ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1000ರಲ್ಲಿ ಇವನ ಪ್ರಥಮ ದಾಳಿ ಭಾರತದ ಗಡಿಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಇವನ 2ನೇ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಹಿಂದೂ ಶಾಹಿ ರಾಜನಾದ ಜಯಪಾಲನ ಮೇಲೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1001).
- ❖ ಇವನ ದಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. 1026 ಜನವರಿ 6ರಲ್ಲಿ ಸೋಮನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ದಾಳಿ. (ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವಲ್ಲಭಿಯ ಅರಸರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು.)
- ❖ ಘಜ್ನಿ ಮಹಮ್ಮದನ 17ನೆಯ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ದಾಳಿ ಪಂಜಾಬಿನ ಜಾಟರ ವಿರುದ್ಧ.
- ❖ ಮಹಮ್ಮದ್ ಘಜ್ನಿಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು ಆಲ್ಬೆರೂನಿ, ಉತ್ತಿ, ಫಿರ್ಧೂಶಿ (ಷಹನಾಮದ ಕರ್ತೃ) ಫರೂಕಿ, ಬೈಯಾಕಿ, ಫರಬಿ, ಉಚಾರಿ, ತುಷಿ, ಅಸ್ಲಾದಿ, ಅನ್ನೂರಿ.
- ❖ ಆಲ್ಬರೂನಿಯ ಅರಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿ ತಹ್ಕಿಕ ಐ-ಹಿಂದ್.
- ❖ ಘಜ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆಲ್ಬರೂನಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಖಗೋಳ, ವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ.

ಫೋರಿ ಮಹಮ್ಮದ್

- ❖ ಮಹಮ್ಮದ್ ಫೋರಿಯ ಭಾರತದ ದಾಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಫೋರಿ ಮಹಮ್ಮದನ ಪ್ರಥಮ ದಾಳಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1175ರಲ್ಲಿ ಮುಲ್ತಾನ್ ಮೇಲೆ.

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1178ರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನ ಅನಿಲ್‌ವಾಡದ ಅರಸ 2ನೇ ಭೀಮನಿಂದ ಸೋತು. ಘಜ್ನಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸಾದನು ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವನ ಮೊದಲ ಸೋಲಾಗಿತ್ತು.

ತರೈನ್ ಯುದ್ಧಗಳು

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1191ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ತರೈನ್ ಯುದ್ಧ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಘೋರಿ ಮತ್ತು ಪೃಥ್ವಿರಾಜ್ ಚೌಹಾನ್ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು. ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಮೀರ್‌ನ ರಾಜನಾದ ಪೃಥ್ವಿರಾಜ್ ಚೌಹಾನ್ ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1192 ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ತರೈನ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ಘೋರಿ - ಪೃಥ್ವಿರಾಜ್‌ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಮೀರ್‌ಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ದೆಹಲಿ, ಅಜ್ಮೀರ್‌ಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲನನ್ನಾಗಿ ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್‌ನನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಘೋರಿಯು ಘಜ್ನಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದ
- ❖ ಘೋರಿ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.

ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರು 1206-1526

ದೆಹಲಿಯನ್ನು ಆಳಿದ ಐದು ಸಂತತಿಗಳು

- ❖ ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1206-1290
- ❖ ಖಿಲ್ಜಿ ಸಂತತಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1290-1320
- ❖ ತುಘಲಕ್ ಸಂತತಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1320-1414
- ❖ ಸೈಯದ್ ಸಂತತಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1414-1451
- ❖ ಲೂದಿ ಸಂತತಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1451-1526

ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿ : ಕುತ್ಬುದ್ದಿನ್ ಐಬಕ್

- ❖ ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿಯ ಪ್ರಥಮ ದೊರೆ ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ಲಾಕ್ ಭಕ್ತ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷಗಳ ದಾನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್.
- ❖ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಖುವಾತ್-ಉಲ್-ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಅಜ್ಮೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ದೈ-ದಿನ್-ಕ ಜೋನ್‌ಪುರ ಮಸೀದಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದವನು ಐಬಕ್
- ❖ ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿ -ಲಾಹೋರ್
- ❖ ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭಿಸಿದವನು ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್.
- ❖ ಚೌಹಾನ್ ಅಥವಾ ಪೋಲೋ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕುದುರೆ ಮೇಲಿಂದ ಬಿದ್ದು ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದನು. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1210 ನವೆಂಬರ್ ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ).

ಇಲ್ತಮಿಷ್

- ❖ ಕುತುಬ್ ದಿನ್ ಐಬಕ್‌ನ ಅಳಿಯ ಇಲ್ತಮಿಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು.
- ❖ ದೆಹಲಿಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸುಲ್ತಾನ ಇಲ್ತಮಿಷ್.
- ❖ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಖ್ತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವನು ಇಲ್ತಮಿಷ್
- ❖ ಅರಾಬಿಕ್ ಮಾದರಿಯ ನಾಣ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಪ್ರಥಮ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ ಇಲ್ತಮಿಷ್
- ❖ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಸುಲ್ತಾನಳಾಗಿ ಆಳಿದವಳು. ಇಲ್ತಮಿಷ್‌ನ ಮಗಳು ರಜಿಯಾ ಸುಲ್ತಾನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1236-40)

- ❖ ತುರ್ಕನ್ ಐ ಚಹಲ್ಗಾನಿ (ನಲ್ವತ್ತು ಮಂದಿ ಗುಲಾಮರ ಗುಂಪು) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವನು ಇಲ್ತಮಿಷ್
- ❖ ಮಂಗೋಲರ ನಾಯಕ ಚಂಗೇಸ್ ಕಾನ್ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಲ್ತಮಿಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ.

ಬಲ್ಕನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ.1266-86) :

- ❖ ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದವನು ಫಿಯಾಸುದ್ದೀನ್ ಬಲ್ಕನ್
- ❖ 'ತುರ್ಕನ್ ಐ ಚಹಲ್ಗಾನಿ'ಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ-ಬಲ್ಕನ್
- ❖ ಸುಲ್ತಾನ ಪದವಿಗೆ ದೈವತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿದ ಸುಲ್ತಾನ ಬಲ್ಕನ್.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ನರ ನವರೌಜ್ / ನೌರೋಜ್ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ - ಬಲ್ಕನ್.
- ❖ ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿಯ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ ಕೈಖುಬಾದ್

ಖಿಲ್ಜಿ ಸಂತತಿ (1290-1320)

- ❖ ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿಯ ಕೊನೆಯ ಸುಲ್ತಾನ ಕೈಕುಬಾದನನ್ನು ಕೊಲೆಗೈದು, ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಖಿಲ್ಜಿ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವನು ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಮುಸ್ಲಿಮರ ದಾಳಿ ನಡೆಯಿತು.
(ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನ ಪ್ರಥಮ ದೇವಗಿರಿ ದಂಡಯಾತ್ರೆ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1296.)

ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1296-1316) :

- ❖ ಖಿಲ್ಜಿ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಸುಲ್ತಾನ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ
- ❖ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಅಲಿಗುರ್ಷಸ್
- ❖ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಸುಲ್ತಾನ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ.

ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್‌ನ ನೈನಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳು :

- ❖ ಗುಜರಾತ್ - ಅನಿಲ್‌ವಾಡದ ರಾಜಕರ್ಣ ದೇವನ ವಿರುದ್ಧ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1298-99)
- ❖ ರಣಥಂಬೂರ್ - ರಜಪೂತ ದೊರೆ ರಾಣಾ ಹಮ್ಮೀರದೇವನ ವಿರುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1300-01)
- ❖ ಚಿತ್ತೂರು - ರಾಣಾ ರತನ್‌ಸಿಂಗ್ ವಿರುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1303-ರಾಣಿ ಪದ್ಮಿನಿ ಪಡೆಯಲು)
- ❖ ಮಾಲ್ವ - ಮಹಲಕ್‌ದೇವನ ವಿರುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1305)
- ❖ ಸಿವಾನ - ಶೀತಲ್ ದೇವನ ವಿರುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1308)
- ❖ ಜವಳಿಪುರ / ಜಲಾರ್ ರಾಜ ಕನೇರದೇವನ ವಿರುದ್ಧ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1311)

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳು :

- ❖ ದೇವಗಿರಿ - ರಾಮಚಂದ್ರದೇವನ ವಿರುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1307)
- ❖ ವಾರಂಗಲ್ ಕಾಕತೀಯ ದೊರೆ ಪ್ರತಾಪ ರುದ್ರ ದೇವನ ವಿರುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1309-10)
- ❖ ದ್ವಾರ ಸಮುದ್ರ - ಹೊಯ್ಸಳ ದೊರೆ 3ನೇ ಬಲ್ಲಾಳನ ವಿರುದ್ಧ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1311)
- ❖ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ್ಯ - ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ವಿರುದ್ಧ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1311)

- ❖ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದಾಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಮಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಪ್ಪವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಮಂಗೋಲರು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ.
- ❖ ನವ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು (ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಮಂಗೋಲರು) ಕಗ್ಗೊಲೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಸುಲ್ತಾನ್ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ.
- ❖ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
- ❖ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಂಡನಾಯಕ - ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ಮೂಲ ಹೆಸರು ಕಾಫುರ್ ಅಜರ್ದಿನಾರಿ, ಇವನನ್ನು ಗುಜರಾತ್ ದಾಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮನಾಗಿ ಖರೀದಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ರಾಣಿ ಪದ್ಮಿನಿ ವೃತ್ತಾಂತ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಜಮಾಯತ್ ಖಾನಾ ಮಸೀದಿ ಮತ್ತು ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್ ಬಳಿ ಇರುವ ಅಲೈದರ್ವಾಜಾ.

ತುಘಲಕ್ ಸಂತತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1320-1414)

ಫಿಯಾಸುದ್ದೀನ್ ತುಘಲಕ್ :

- ❖ ತುಘಲಕ್ ಸಂತತಿ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ದೆಹಲಿ ಬಳಿ ತುಘಲಕಾಬಾದ್ ನಗರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ಮಗ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮರದ ಅಟ್ಟಣೆಗೆ ಕುಸಿದು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್

- ❖ ಇವನ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಜೌನಾಖಾನ್.
- ❖ ತುಘಲಕ್ ಸಂತತಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1325-51)
- ❖ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ದೇವಗಿರಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ ದೋ-ಅಬ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ (ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶ)ದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ವಿಫಲನಾದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ-ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್‌ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮೂಲದ ಪ್ರವಾಸಿ - ಇಬನ್ ಬಟೂಟಾ. (ಇವನ ಕೃತಿ ರೆಹ್ಲಾ)
- ❖ 'ವೈರುಧ್ಯಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರಣ', 'ಹುಚ್ಚು ದೊರೆ', 'ಐಲು ದೊರೆ' ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ ಟೋಕನ್ ನಾಣ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ ಮಂಗೋಲರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ದಶಮಾನ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದವನು - ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ "ದಿವಾನ್ ಇ-ಕೋಹಿ" ಎಂಬ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವನು - ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲು ಚೀನಾದಿಂದ ಬಂದ ರಾಯಭಾರಿಯು ಯಾವ ಸುಲ್ತಾನನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದನು ? - ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.
- ❖ ಚೀನಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಬನ್ ಬತೂತನನ್ನು ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸುಲ್ತಾನ - ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್
- ❖ ಖಿಗೋಳ, ಗಣಿತ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದ ಸುಲ್ತಾನ - ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಜೊನ್‌ಪುರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಸುಲ್ತಾನ ಬಹಲೂಲ್ ಲೂದಿ.
- ❖ ಆಗ್ರಾ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಆಗ್ರಾಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದವನು - ಸಿಕಂದರ್‌ಲೋದಿ
- ❖ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿ
- ❖ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿಯನ್ನು 1526 ಏಪ್ರಿಲ್ 21 ರಂದು ನಡೆದ ಪೊದಲನೇ ಪಾಣಿಪತ್ ಕದನದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಾಬರ್ ದೆಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.

ಮೊಗಲರು

ಬಾಬರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1526-1530)

- ❖ ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ - ಬಾಬರ್.
- ❖ ಬಾಬರನ ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರು ಜಹೀರುದ್ದೀನ್ ಮಹಮ್ಮದ್.
- ❖ ಬಾಬರ್ ಎಂಬುದು ಬಿರುದಾಗಿದ್ದು, ಹುಲಿ ಎಂಬುದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ಇವನು ಮೂಲತಃ ತುರ್ಕಿ ಬಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು.
- ❖ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಬಾಬರ್‌ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದವರು ಪಂಜಾಬಿನ ದೌಲತ್ ಖಾನ್, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೂದಿಯ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಆಲಂಖಾನ್ ಮತ್ತು ಮೇವಾರದ ರಾಣಾ ಸಿಂಗ.

ಬಾಬರನ ಕೃತಿಗಳು :

- ❖ ತುಜುಕ್-ಐ-ಬಾಬರಿ / ಬಾಬರ್ ನಾಮ (ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಆತ್ಮ ಕಥನ)
- ❖ ಖಾತ್-ಇ-ಬಾಬರಿ.
- ❖ ಮಸ್ನವಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ
- ❖ ದಿವಾನ್ (ತುರ್ಕಿಭಾಷೆಯ ಪದ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹ)
- ❖ ಖ್ವಾಜಾ-ಉಬೆದುಲ್ಲಾ ರಚಿಸಿದ ರಿಸಾಲ್-ಇ-ವಾಲಿಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ.

ಬಾಬರನ ಯುದ್ಧಗಳು

- ❖ ಒಂದನೇ ಪಾಣಿಪತ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1526 ಏಪ್ರಿಲ್ 21 (ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೂದಿ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಕಣ್ಣಾ ಕದನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1527 ಮಾರ್ಚ್ 16 (ರಾಣಾಸಂಗನ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಚಂದೇರಿಯ ಆಕ್ರಮಣ 1528 ಜನವರಿ 29 (ಮೇದಿನಿ ರಾಯ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಫಾಗ್ರ ಕದನ 1529 ಮೇ 6 (ಆಫಘನ್ಸರ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಬಾಬರನ ಬೃಹತ್ ಭವನಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದು 3 ಸಣ್ಣ ರಚನೆಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ.
 1. ಪಣಿಪತ್‌ನ ಕಾಬೂಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಮಸೀದಿ.
 2. ರೋಹಿಲ ಖಂಡದ ಸಂಬಾಲ್‌ನಲ್ಲಿನ ಜಾಮೀ ಮಸೀದಿ.
 3. ಆಗ್ರಾದ ಹಳೆಯ ಲೋದಿ ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನ ಮಸೀದಿ.
- ❖ ಬಾಬರನ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಪರ್ಷಿಯನ್ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಷೇಕ್ ಜೈನುದ್ದೀನ್, ಮುಲ್ಲಾ ಸಿಹಾಬ, ಖ್ವಾಂದಮೀರ್.
- ❖ ಬಾಬರನ ಮಗಳು ಗುಲ್ಬದನ್ ಬೇಗಂ- ಹುಮಾಯೂನ್ ನಾಮ ರಚಿಸಿದಳು

ಹುಮಾಯೂನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1530-1556)

- ❖ ಬಾಬರನ ಮಗನಾದ ಹುಮಾಯೂನ್ ಕೈಗೊಂಡ ಯುದ್ಧಗಳು

- ❖ ಕಾಲಿಂಜರ್ ದಾಳಿ - 1531 (ಪ್ರತಾಪ ರುದ್ರ ದೇವನ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ದೌರಾ ಕದನ 1532 (ಮಹಮ್ಮದ್ ಲೋಧಿ ನೇತೃತ್ವದ ಆಫಘನ್ನರ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಚುನಾರ್ ಮುತ್ತಿಗೆ 1532 (ಷೇರ್‌ಖಾನ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಗುಜರಾತಿನ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧಗಳು 1535-36
- ❖ ಚೌಸಾ ಕದನ 1539 ಜೂನ್ 26-ಷೇರ್ ಖಾನ್ (ಷೇರ್‌ಷಾ) ವಿರುದ್ಧ
- ❖ ಕನೂಜ್ / ಬಿಲ್ಕಾಪುರ್ ಕದನ 1540 ಮೇ 17 ಷೇರ್ ಷಾ ವಿರುದ್ಧ.
- ❖ ಹುಮಾಯೂನ್ ಸ್ವತಃ ಗದ್ಯ ಮತ್ತು ಪದ್ಯದ ಲೇಖಕನಾಗಿದ್ದು, ಮಾಸ್ಕವಿ, ರುಬಾಯಿ, ದಿವಾನ್ ಮತ್ತು ಗಜಲಾಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು.
- ❖ ತಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದಿನ್‌ಪನ್ನಾ ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮಹಡಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಂದ ಇಳಿಯುವಾಗ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಎಡವಿ ಬಿದ್ದು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ.

ಅಕ್ಬರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1556-1605)

- ❖ ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಟರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ದೊರೆ.
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ಜನನ 1542 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15
- ❖ ಅಮರಕೋಟಿನ ರಾಜ ವೀರಸಾಲನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ.
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ತಂದೆ-ಹುಮಾಯೂನ್ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಹಮೀದಬಾನು ಬೇಗಂ
- ❖ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದಾಗ ಅಕ್ಬರ್‌ಗೆ 14 ವರ್ಷ ಹಾಗಾಗಿ ರಾಜ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಬೈರಮ್‌ಖಾನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1556-1560ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ.

ಅಕ್ಬರನ ಯುದ್ಧಗಳು

- ❖ 2ನೇ ಪಾಣಿಪತ್ ಕದನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1556 ನವೆಂಬರ್ 5 (ಬೈರಾಮ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಹೇಮುವಿನ ನಡುವೆ, ಇವನು ದೆಹಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿದ ಕೊನೆಯ ಹಿಂದೂ ದೊರೆ.)
- ❖ ಮಾಳ್ವದ ದಂಡಯಾತ್ರೆ 1561 (ಬಾಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ವಿರುದ್ಧ) (ರಾಜ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅಕ್ಬರ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರಥಮ ಸೈನಿಕ ಸಾಧನೆ)
- ❖ ಚುನಾರ್ ಆಕ್ರಮಣ 1561 (ಖಾನ್ ಜಮಾನ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಅಂಬರ್ / ಜೈಪುರ 1562 ಬಿಹಾರಿಮಲ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಕ್ಬರನಿಗೆ ಶರಣಾದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ ಪ್ರಥಮ ರಜಪೂತ ದೊರೆ)
- ❖ ಗೊಂಡಾವನದ ಆಕ್ರಮಣ 1564- ರಾಣ ದುರ್ಗಾವತಿ ವಿರುದ್ಧ.
- ❖ ಮೆರ್ತಾ (1562) - ಜೈಮಲ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ
- ❖ ಮೇವಾರ (1567) - (ರಾಣಾ ಉದಯಸಿಂಗ್‌ನ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಹಾಲ್ದಿಘಾಟ್ ಕದನ 1576, ಜೂನ್ 18, - (ಮೇವಾರದ ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ರಣಥಂಬೂರ್ 1569 (ಬೂಂದಿಯ ಹರ ರಜಪೂತ ದೊರೆ ಸುರ್ಜನ್‌ರಾಯ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಕಾಲಿಂಜರ್ ಕೋಟೆವಶ. 1569 (ರೇವ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜರಾಜ ರಾಮಚಂದ್ರನ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಮಾರ್ವಾರ್ / ಜೋದ್‌ಪುರ 1570 (ಚಂದ್ರಸೇನನ ಸ್ವತಃ ಶರಣಾಗತನಾದ)
- ❖ ಗುಜರಾತ್ ಆಕ್ರಮಣ 1572-73 (3ನೇ ಮುಜಾಫರ್ ಖಾನ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಬಿಹಾರ, ಬಂಗಾಳ ವಶ -1576

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಕಾಬೂಲ್ ಆಕ್ರಮಣ 1581 (ಮಿರ್ಜಾ ಮಹಮದ್ ಹಕೀಂ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಕಾಶ್ಮೀರ ವಶ 1586 (ಯೂಸುಫ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ಯಾಕುಬ್ ಖಾನ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಸಿಂಧ್ ಆಕ್ರಮಣ 1591 (ಜಾನ್‌ಬೇಗ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾ ವಶ 1592 (ನಾಸಿರ್ ಖಾನ್ ವಿರುದ್ಧ)
- ❖ ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ ವಶ - 1595
- ❖ ಕಾಂದಹಾರ್ ವಶ (ಪರ್ಶಿಯಾದ ಅರಸನ ಗವರ್ನರ್ ಮುಜಾಫರ್ ಹುಸೇನ್ ಮಿರ್ಜಾನ್ ನಿಂದ)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1600ರ ವೇಳೆಗೆ ದಖನ್ನಿನ ಖಾಂದೇಶ, ಅಹ್ಮದ್ ನಗರದ (ರಾಣಿ ಚಾಂದ್ ಬೀಬಿ) ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅಕ್ಬರ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ.

ಅಕ್ಬರ್ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ದಂಗೆಗಳು :

- ❖ ಉಜ್ಬೇಗಿಗಳ ದಂಗೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1564-67 ಜೊನ್‌ಪುರದ ಗೌರ್ದರ್ ಖಾನ್ ಇ ಜಮಾನ್, ಬಹದ್ದೂರ್ ಖಾನ್, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಖಾನ್, ಔಢಾನ್ ಖಾನ್ ಇ ಆಲಂ, ಮಾಳ್ವದ ಗೌರ್ದರ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಖಾನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ.
- ❖ ಮಿರ್ಜಾಗಳ ದಂಗೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1573 ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಮಿರ್ಜಾ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಹುಸೇನ್ ಮಿರ್ಜಾ, ಮಸೂದ್ ಹುಸೇನ್ ಮಿರ್ಜಾರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ.
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದ ದಂಗೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1580-ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಾಬಾಖಾನ್ ಕಾಕ್‌ಶಲ್ ಮತ್ತು ಮಹಮ್ಮದ್ ಮಸೂಮ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ.
- ❖ ಬಲೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಫ್ಘನ್ನರ ದಂಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1585 ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೀರಬಲ್ ಕೊಲೆಯಾದ ಮತ್ತು ರಾಜಮಾನಸಿಂಗ್ ಈ ದಂಗೆಯನ್ನು ಆಡಗಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ಪುತ್ರ ರಾಜಕುಮಾರ ಸಲೀಂ (ಜಹಂಗೀರ್) ನ ದಂಗೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1599-ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಬರನ ಆಪ್ತಗಳೆಂದು ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್‌ನನ್ನು ಜಹಂಗೀರನ ಆದೇಶದಂತೆ ವೀರ್‌ಸಿಂಗ್ ದೇವ್ ಬುಂದೇಲನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ.

ಇತರೆ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ❖ ಪತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ 1575ರಲ್ಲಿ ಇಬಾದತ್ ಖಾನ್ / ಆರಾಧನಾ ಮಂದಿರ ಕಟ್ಟಿಸಿದ. ಹಿಂದೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ದೇವಿ, ಜೈನ ಗುರುಗಳಾದ, ಹರಿವಿಜಯಸೂರಿ, ವಿಜಯಸೇನಸೂರಿ ಮತ್ತು ಬಾನುಚಂದ್ರ ಉಪಾದ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಪಾರ್ಸಿ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ 1579 ಜೂನ್ 22ರಂದು ಪತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉಪದೇಶಕನನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಖುತ್ಬಾವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ.
- ❖ 1759 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ "ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯ ಶಾಸನ" ಹೊರಡಿಸಿದ. (ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯ ವಿಮರ್ಶಕನಾಗುವ ಶಾಸನ) ಇದನ್ನು ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್‌ನ ತಂದೆ ಷೇಕ್ ಮುಬಾರಕ್ ರಚಿಸಿದ.
- ❖ 1581ರಲ್ಲಿ ದೀನ್ ಏ-ಇಲಾಹಿ (ತೌಹಿದ್ ಏ ಇಲಾಹಿ) ಎಂಬ ಹೊಸ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಉತ್ತಮ ಸಾರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಏಕೈಕ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ 1562ರಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ವೈರಿ ಪಾಳೆಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೊಗಲ್ ಸೈನ್ಯವು ಹಿಂಸಿಸಬಾರದು ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧ ಖೈದಿಗಳನ್ನು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿಸಬಾರದು, ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.
- ❖ 1563ರಲ್ಲಿ ಮಥುರಾದಲ್ಲಿ ಜಮುನಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಹಿಂದೂಗಳು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಯಾತ್ರಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ.

- ❖ 1564ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲಿನ ಜುಜಿಯಾ ತಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದನು.
- ❖ 1560-64ರ ಅಕ್ಬರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಭಾವದ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲ / ಅತ್ಯಾ ಖಾಯಿಲಾ ಪ್ರಭಾವದ ಕಾಲ (Petticoat government) ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ 1562-ಅಜ್ಮೀರನ ಷೇಕ್ ಮುಯಿನುದ್ದೀನ್ ಚಿಸ್ತಿಯ ಸಮಾಧಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ. ಈ ಸಂದರ್ಭ ಅಂಬರ್ (ಆಧುನಿಕ ಜೈಪುರ) ರಾಜ ಬಿಹಾರ್‌ಮಲ್ ಅಕ್ಬರನಿಗೆ ಶರಣಾದ.
- ❖ ಮೇವಾರದ ರಾಣಾ ಉದಯಸಿಂಗ್‌ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಜೈಮಲ್ ಮತ್ತು ಫತೇಸಿಂಗ್ ಎಂಬ ಸೈನಿಕರು ಚಿತ್ತೂರಿನ ಕೋಟೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಅಸಮಾನ್ಯ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಆಗ್ರಾದ ಕೋಟೆಯ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ಕಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹ ಕೆತ್ತಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.
- ❖ ಹಾಲ್ದಿಘಾಟ್ ಕದನ (18-6-1576)ದಲ್ಲಿ ರಾಣಾಪ್ರತಾಪನ ನೊಬಲ್‌ನಾದ ಬಿಡಜಾಲನು ರಾಜನ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತಾನೇ ರಾಣನೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಹತನಾಗಿ ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ. ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪನು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕುದುರೆ ಚೇತಕದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ರಣರಂಗದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು.
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಅಥರ್ವವೇದ ಮತ್ತು ಲೀಲಾವತಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಅಕ್ಬರನು ಜರೋಕ ದರ್ಶನ್, ತುಲಾಧನ ಹಿಂದೂ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.
- ❖ ಜವಾಹರಲಾಲ್‌ನೇಹರುರವರು ಅಕ್ಬರನನ್ನು "ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಜನಕ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಶೈಲಿಗಳು ಸಮ್ಮಿಲನಗೊಂಡವು ಹಾಗಾಗಿ ಇವನನ್ನು "ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಲಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ" ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಅಕ್ಬರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ದೆಹಲಿಯ ಹುಮಾಯೂನನ ಸಮಾಧಿ, ಆಗ್ರಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಮನೆ (1668-73) ಅಕ್ಬರಿ ಮಹಲ್ ಮತ್ತು ಜಹಂಗೀರಿ ಮಹಲ್, ಜಾಮೀ ಮಸೀದಿ, ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜ (ಬೃಹತ್ ವಿಜಯದ ದ್ವಾರ) ಷೇಕ್ ಸಲೀಮ್ ಚಿಸ್ತಿಯ ಸಮಾಧಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಪತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿ (ವಿಜಯದ ನಗರ) - 1572ರ ಗುಜರಾತ್‌ನ ಆಕ್ರಮಣದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಮಹಲ್, ಇಬಾದತ್ ಮಹಲ್, ಟರ್ಕಿಸ್ ಸುಲ್ತಾನ, ಜೋದಬಾಯಿ ಮಹಲ್, ಬೀರಬಲ್ ಮಹಲ್, ಇಬಾದತ್ ಖಾನ, ಅಕ್ಬರನ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮನ್ಸಬ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ :

- ❖ ಅಕ್ಬರ್ ಕಾಲದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೈನಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಇದಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸೈನಿಕ ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ರಭುತ್ವ ಅಥವಾ ಸೈನಿಕ ದರ್ಜೆ / ಹುದ್ದೆ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಅಕ್ಬರ್ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರನ್ನು 10ರ ನಾಯಕರಿಂದ 10,000 ನಾಯಕರವರೆಗೆ 33 ದರ್ಜೆಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದನು.
- ❖ ಮನ್ಸಬ್ದಾರರನ್ನು ರಾಜನೇ ನೇರವಾಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಮನ್ಸಬ್ದಾರಿ ಹುದ್ದೆ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ಶಿಕ್ಷಾ ಗುರು ಅಬ್ದುಲ್ ಲತೀಫ್
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ಮಕ್ಕಳು ಸಲೀಂ (ಜಹಂಗೀರ) ಮುರಾದ್ ಮತ್ತು ಧನಿಯಾಲ.
- ❖ ಅಕ್ಬರನು 1605 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 25ರಂದು ಆಮಶಂಕೆಯಿಂದ ನರಳಿ ಸಾವು.
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ಸಮಾಧಿ - ಸಿಕಂದ್ರಾದಲ್ಲಿದೆ.

ಜಹಂಗೀರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1605-1627)

- ❖ ಪತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯ ಷೇಕ್ ಸಲೀಂ ಚಿಸ್ತಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಕ್ಬರನ ಜೈಪುರದ ರಜಪೂತ ಪತ್ನಿ ಮರ್ಯಾಮ್ - ಉಮ್ ಝಮಾನಿಯಾ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ 1569ರ ಆಗಸ್ಟ್ 30 ರಂದು ಜನಿಸಿದ.
- ❖ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹೀಂ ಖಾನ್ ಇ-ಸಲೀಮನ ಗುರುವಾಗಿದ್ದ.
- ❖ 1577 ರಲ್ಲಿ 10,00 ಸೈನಿಕ ಮುಖಂಡ, 1586ರಲ್ಲಿ 12,000 ಸೈನಿಕರ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಜೈಪುರದ ರಾಜ ಭಗವಾನ್‌ದಾಸ್‌ನ ಮಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಮಾನ್ ಸಿಂಗ್‌ನ ಸೋದರಿ ಮನ್‌ಬಾಯಿಯೊಡನೆ 1585ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 13ರಂದು ವಿವಾಹ.
- ❖ 1602ರ ಆಗಸ್ಟ್ 19ರಂದು ಅಬ್ದುಲ್‌ಫಜಲ್‌ನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸಿದ.
- ❖ ಅಕ್ಬರನ ಮರಣದ ನಂತರ 1605 ನವೆಂಬರ್ 3 ರಂದು ನೂರ್‌ಉದ್ ದೀನ್ ಮಹಮದ್ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಷಾದ್‌ಷಾಹ್ ಫಾಜಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಿನೊಂದಿಗೆ ಆಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದ.
- ❖ ಆಗ್ರಾ ಕೋಟೆಯ ಷಾಬುರ್ಜಿಯಿಂದ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿನ ಶಿಲಾಸ್ತಂಭದವರೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಚಿನ್ನದ ನ್ಯಾಯದ ಸರಪಳಿ ಹಾಕಿಸಿದ.
- ❖ ಖುಸ್ತಾವ್ ದಂಗೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ ಆಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ 1606ರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಬರ 5ನೇ ಗುರು ಅರ್ಜುನ್ ದೇವನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸಿದ.
- ❖ ಮೇವಾರದ ರಾಜಾ ರಾಣಾ ರಾಜಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಗ ಕರಣ್ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಶೌರ್ಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಆಗ್ರಾದ ಅರಮನೆಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಇವರ ದೇಹಾಕೃತಿಯ ಅಮೃತ ಶಿಲೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನಿರಿಸಿದನು.
- ❖ ಜಹಂಗೀರನು ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಬಾದ್ ಷಾಹಿ ಮಸೀದಿ, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಲಿಮಾರ್ ತೋಟ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹೀಮ್ ಖಾನ್‌ನ ಸಮಾಧಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ನೂರ್ ಜಹಾನ್

- ❖ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ
- ❖ 1577ರಲ್ಲಿ ಕಂದಹಾರದಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ತಂದೆ ಮಿರ್ಜಾಫಿಯಾಸ್ ಬೇಗ್, ತಾಯಿ ಅಸ್ತಿತ್ ಬೇಗಂ
- ❖ 1594ರಲ್ಲಿ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾ ಮತ್ತು ಅಲಿಕುಲಿಬೇಗ್ ವಿವಾಹ.
- ❖ 1611ರಲ್ಲಿ ನೌರೋಜ್ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಜಹಂಗೀರ್ ಮತ್ತು ನೂರ್ ಜಹಾನ್‌ರ ಭೇಟಿ ಮತ್ತು ಅದೇ ವರ್ಷ ವಿವಾಹ. ನಂತರ ನೂರ್‌ಮಹಲ್ (ಅರಮನೆಯ ಜ್ಯೋತಿ) ಎಂಬ ಬಿರುದು ನೀಡಿದ. ನಂತರ ಆಕೆ ನೂರ್ ಜಹಾನ್ (ವಿಶ್ವಜ್ಯೋತಿ) ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದಳು.
- ❖ 1615ರಲ್ಲಿ ಅನಾರ್ಕಲಿಗಾಗಿ ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಸಮಾಧಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ "ಹಾ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಯ ಮುದ್ದು ಮುಖವ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಬಲ್ಲೆನಾದರೆ ನನ್ನ ಪುನರುತ್ಥಾನ ದಿನದವರೆಗೂ ನಾನು ದೇವರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಕೆತ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ 1613ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ರಾಣಿ ನೂರ್ ಜಹಾನ್, ಬಾದಶಹಾ ಬೇಗಂಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿತಳಾದಳು. ಜರೋಕ್ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.
- ❖ 1611-22 ರಲ್ಲಿ "ನೂರ್‌ಜಹಾನ್ ಜುಂತಾ ಕೂಟ" ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಳು. ಈ ಕೂಟದಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಾಯಿ ಅಸ್ತಿತ್ ಬೇಗಂ, ತಂದೆ ಇತಿಮದ್ ಉದ್ದಾಲ, ರಾಜಕುಮಾರ ಖುರ್ರಂ (ಷಹಜಹಾನ್)
- ❖ 1627 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 28ರಲ್ಲಿ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಮರಣ, ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ಜಹಂಗೀರನಿಗಾಗಿ ಸಮಾಧಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದಳು.
- ❖ ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ತನ್ನ ತಂದೆಗಾಗಿ ಇತ್ಯಾದ್ ಉದ್ದಾಲ ಸಮಾಧಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದಳು.
- ❖ 1645ರಲ್ಲಿ ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ಮರಣ.

ಷಹಜಹಾನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1627-1658)

- ❖ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಖುರ್ರಂ
- ❖ ತಂದೆ ಜಹಂಗೀರ್, ತಾಯಿ ಗೋಸಾಯಿ (ರಾಜ ಉದಯ್‌ಸಿಂಗ್ ಮಗಳು)
- ❖ 1628ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 24ರಂದು ಆಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಸುಲ್ತಾನನೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಬುಲ್ ಮುಜಾಫರ್ ಷಿಹಾಬ್ ಉದ್-ದೀನ್ ಮಹಮದ್ ಸಾಹಿಬ್ ಏ - ಖಿರಾನ್ ಸಾನಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ 1579ರ ವೇಳೆಗೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕ್ರೂರವಾದ ಹಿಂಸೆ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಂತರ 1632ರ ಜೂನ್ 24ರಂದು ಮೊಗಲ್ ಸೇನೆ, ಹೂಗ್ಲಿಯನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
- ❖ 1630-1632ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಖನ್ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರಕ್ಷಾಮ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
- ❖ 1649 ಫೆಬ್ರವರಿ 11ರಂದು ಕಾಂದಹಾರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಅದನ್ನು ಪುನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ವಿಫಲವಾದವು.
- ❖ ಷಹಜಹಾನ್ ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಮಹಲ್‌ಳ ಮಕ್ಕಳು, ಧಾರಶುಕೊ, ಷಾಷೂಜ, ಔರಂಗಜೇಬ್, ಮುರಾದ್ ಭಕ್ತ, ಜಹಾನರ, ರೋಷನಾರ ಮತ್ತು ಗಫೀಹನಾರ. (ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಹಗಳು ಆರಂಭವಾದವು)
- ❖ 1658ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 25ರಂದು ಮುರಾದ್ ಮತ್ತು ಔರಂಗಜೇಬರ ನಡುವೆ ಧರ್ಮಾತ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬನು 1658 ಜೂನ್ 8ರಂದು ಆಗ್ರಾಕೋಟೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಷಹಜಹಾನನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಿದನು.
- ❖ ಷಹಜಹಾನ್ 1666 ಜನವರಿ 31ರಂದು ತನ್ನ 74ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನ ಮಗಳು ಜಹಾನಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು.
- ❖ ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲಿನ ಯಾತ್ರಾತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದನು.
- ❖ ಷಹಜಹಾನ್ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ನಂತರವೂ ಸಹ ಕೈ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು.
- ❖ ಒರ್ಚಾದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದನು. ಬನಾರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 76 ದೇವಾಲಯಗಳು ಇವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ನಾಶಗೊಂಡವು.
- ❖ ಷಹಜಹಾನನ ಕಾಲವನ್ನು ಮೊಗಲ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಸುವರ್ಣಯುಗ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭವನಗಳೆಂದರೆ. ಆಗ್ರಾದ ಮೋತಿ ಮಸೀದಿ ಮತ್ತು ಜಾಮೀ ಮಸೀದಿ, ದಿವಾನ್-ಇ-ಆಮ್, ದಿವಾನ್ ಇ-ಖಾಸ್, ಮುಸಮಾನ್ ಜುರ್ಚಾ, ಷೀಷಮಹಲ್, ರಂಗಮಹಲ್, ಖಾಸ್ ಮಹಲ್, ಮಚ್ಚಿಮಹಲ್ ಮತ್ತು ರಾಣಿಯರಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಇತರ ಭವನಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಇವನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನವು 7 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದ್ದು 1 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚವಾಗಿತ್ತು. ಇವನು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕೋಹಿನೂರ್ ವಜ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು.

ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಮಹಲ್ :

- ❖ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಅರ್ಜುಮಂದ್ ಬೇಗಂ
- ❖ ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಮಹಲ್ ಎಂದರೆ ಅರಮನೆಯ ಅಲಂಕಾರ ಎಂದರ್ಥ. ಷಹಜಹಾನ್ ಇವಳಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಇ ಜುಮಾನಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ನೀಡಿ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.
- ❖ 1612ರಲ್ಲಿ ಷಹಜಹಾನ್ ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಮಹಲ್‌ಳ ವಿವಾಹ -16 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತಳು. 1631ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಳು. ಮುಮ್ಮಾಜ್‌ಳನ್ನು ಮೊದಲು ಬರ್ಹಾನಪುರದ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಇವಳ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಯಮುನಾ ನದಿ ತೀರದ ಆಗ್ರಾದ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿ, ಜಗತ್ ವಿಖ್ಯಾತ ತಾಜ್‌ಮಹಲ್ ಅನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.

ತಾಜ್ ಮಹಲ್ :

- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ 7 ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.
- ❖ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ನಕ್ಷೆಗಾರ ಉಸ್ತಾದ್ ಅಹಮದ್ ಲಾಹೋರಿ, ಷಹಜಹಾನ್ ಇವನಿಗೆ ನದಿರ್ ಉಲ್ ಅಸರ್ ಎಂಬ ಬಿರುದು ನೀಡಿದ.
- ❖ ತೋಟ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸುತ್ತಳತೆ 1900 x 1000 ಅಡಿ.
- ❖ ಸುಮಾರು 20,000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸತತ 22 ವರ್ಷ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಷಹಜಹಾನ್ ಕಾಲದ ಇತರೆ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಕಟ್ಟಡಗಳು :

- ❖ ಕೆಂಪುಕೋಟೆ, ದೆಹಲಿಯ ಜಾಮಿ ಮಸೀದಿ, ಮೋತಿಮಸೀದಿ, ದಿವಾನ್ ಏ-ಅಮ್, ದಿವಾನ್ ಏ-ಖಾಸಾಗಳು, ಆಗ್ರಾಕೋಟೆ, ಆಗ್ರಾದ ತಾಜ್ ಮಹಲ್, ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಂದರ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಕಾಬೂಲ್, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಅಜ್ಮೀರ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಮಸೀದಿಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಷಹಜಹಾನನ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾಕೃತಿ - ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನ.
- ❖ 2 ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದನು - ಒಂದು ರಾವಿಕಾಲುವೆ 98 ಮೈಲಿ ಉದ್ದವಿದ್ದು ಲಾಹೋರ್‌ವರೆಗೂ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ನಹರ್ ಏ-ಷಾಹ್ ಇದು ಫಿರೋಜ್‌ಷಾ ತೊಗಲಕ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ.

ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು :

- ❖ ಜಗನ್ನಾಥ್ ಪಂಡಿತ (ಗಂಗಾಧರ ಮತ್ತು ಗಂಗಾ-ಲಹರಿ ಕೃತಿಗಳ ಕರ್ತೃ)
- ❖ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಆಚಾರ್ಯ ಸರಸ್ವತಿ.
- ❖ ಸಂದರದಾಸ
- ❖ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಮೀದ್ ಲಾಹೋರಿ "ಪದಶಹನಾಮ"ದ ಕರ್ತೃ
- ❖ ಅಮೀನ್ ಖಿಜ್ವಾನಿಯು ("ಷಹಜಹಾನ್ ನಾಮ"ದ ಕರ್ತೃ)
- ❖ ಷಹಜಹಾನನ ಮಗ ದಾರಾಶುಕೋ - ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅರೆಬಿಕ್ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದ.

ಔರಂಗಜೇಬ್ ಆಲಂಗೀರ್ - 1658-1707

- ❖ ಮುಹಿ-ಉದ್-ದೀನ್ ಮಹಮದ್ ಔರಂಗಜೇಬ್ 1618 ನವೆಂಬರ್ 3 ರಂದು ಉಚೈನ್ ಬಳಿಯ ದೋಹಾದಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ 1658 ಜುಲೈ 31ರಂದು "ಅಬ್ದುಲ್ ಮುಜಾಫರ್ ಮುಹಿ ಉದ್-ದೀನ್ ಮಹಮದ್ ಔರಂಗಜೇಬ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಆಲಂಗೀರ್ ಪಾದಷಾಹ್ ಘಾಜಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದಿನೊಡನೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ.
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬ್ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಸುನ್ನಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಸ್ಲಿಂಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಜಿಹಾದ್ (ಧರ್ಮ ಯುದ್ಧ) ಕೈಗೊಂಡನು.
- ❖ ಜರೋಕಾದರ್ಶನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.
- ❖ ಮೊಗಲರು ಪರ್ಷಿಯಾದವರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನೌರೋಜಾ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದನು.
- ❖ ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಗಾಂಜಾದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ನಿಷೇಧಿಸಿ ಹಿಂದುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ.
- ❖ 1669ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.
- ❖ 1671ರಲ್ಲಿ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತರೂ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು ಮುಸಲ್ಮಾನರೇ

ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಮಾಡಿದ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮುಸ್ಲೀಮರು ಅರ್ಧ ಹಿಂದುಗಳೆಂದು ಪುನಃ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ.

- ❖ ಜೋದ್‌ಪುರ ಮತ್ತು ಉದಯಪುರಗಳಲ್ಲಿ 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇವಾಲಯ ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಜಜಿಯಾ ತಲೆಗಂದಾಯ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಚಾರಿಯಾಯಿತು.
- ❖ 1695ರ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ರಜಪೂತರ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಹಿಂದೂಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಅರೇಬಿಯಾದ ಕುದುರೆ / ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಕೂಡದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದ.
- ❖ 1679ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 12ರಂದು ಮಾರ್ವಾರದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದುಗಳ ಮೇಲೆ ಜಜಿಯಾ ತಲೆಗಂದಾಯ ಹೇರಿದನು.
- ❖ ಮಾರವಾರದ ಜಸ್ವಂತ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ ಅನುಯಾಯಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನು "ರಾಘೋಡರ ಶೌರ್ಯ ಕುಸುಮ" ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದನು.
- ❖ ಉದಯಪುರದಲ್ಲಿ 173 ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಿತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ 63 ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದನು.
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬನು ಹಲವಾರು ದಖನ್ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಪಾರ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದನು. ಇದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಈಡು ಮಾಡಿತು.
- ❖ "ನನ್ನನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ಪೇನ್ ಹುಣ್ಣು ಎಂದು ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ದಖನ್ನಿನ ಹುಣ್ಣು ಔರಂಗಜೇಬನನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಗೈದಿತು.
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬ್ ತನ್ನ ಮಗ ಮುಜನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ "ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಬಂದೆ ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ನಾನು ಉತ್ತಮವಾದವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇನು ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಇವನು ತನ್ನ ತಂದೆ ಷಹಜಹಾನ್‌ನನ್ನು 8 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬನ ಮಗ ಯುವರಾಜ ಅಕ್ಬರ್ ಇವನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದು ದಖನ್ನಿಗೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗ ಸಾಂಬಾಜಿಯ ಸ್ನೇಹಗಳಿಸಿದ.
- ❖ ದಂಗೆ ಎದ್ದ ತನ್ನ ಮಗ ಅಕ್ಬರನನ್ನು ಕುರಿತು ಔರಂಗಜೇಬನು "ಘೋರ ತಂದೆಯ ಘೋರ ಮಗ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪೀಡಕ" ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಮರಾಠ ಅರಸರುಗಳೆಂದರೆ ಶಿವಾಜಿ, ಸಾಂಬಾಜಿ, ರಾಜಾರಾಮ್ ಮತ್ತು ತಾರಾಬಾಯಿ
- ❖ ತನ್ನ ಕೈ ಬರಹದಿಂದ ಬರೆದ ಕುರಾನ್ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ 1350 ರೂಗಳನ್ನು ಬಡವರ ಸಲುವಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದು ಆ ಹಣದಿಂದಲೇ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದನು.
- ❖ 1686ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಔರಂಗಜೇಬನಿಂದ ಬಿಜಾಪುರ ವಶ. (ಸುಲ್ತಾನ ಸಿಕಂದರ್ ಆದಿಲ್ ಷಾ ನಿಂದ)
- ❖ 1687 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಗೋಲ್ಕಂಡವನ್ನು ಅಬ್ದುಲ್ ಹಸನ್‌ನಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ 1709ರ ಮಾರ್ಚ್ 3ರಂದು ಔರಂಗಜೇಬನು ಅಹ್ಮದ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ. ಅವನ ಮೃತ ದೇಹವನ್ನು ದಾಲತಾಬಾದ್‌ಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಸಂತ ಬರ್ಬಾನ್ ಉದ್ದೀನ್ ಗೋರಿಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಹೂಳಲಾಯಿತು.
- ❖ ಮುಸ್ಲೀಮರು ಔರಂಗಜೇಬನನ್ನು ಜಿಂದಾಪೀರ್ / ಜೀವಿಸುವ ಸಂತನೆಂದು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಸಮಕಾಲೀನರು ಇವನನ್ನು ರಾಜಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ದರ್ರಿಷ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಔರಂಗಜೇಬನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು :

- ❖ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾ (ಮುಜಂ) ಕ್ರಿ.ಶ. 1707-1712
- ❖ ಜಹಂದರ್ ಷಾ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1712-1713
- ❖ ಫರುಕ್ ಸಿಯಾನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1713-1719

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1719-1748
- ❖ ಅಹಮ್ಮದ್ ಷಾ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1748-1754
- ❖ 2ನೇ ಆಲಂ ಷಾ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1754-1759
- ❖ 2ನೇ ಷಾ ಆಲಂ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1759-1806
- ❖ 2ನೇ ಅಕ್ಬರ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1806-1827
- ❖ 2ನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1827-1858
- ❖ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾದಿರ್ ಷಾ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದನು. ನಾದಿರ್ ಷಾ 1739ರ ಮಾರ್ಚ್ 20 ರಂದು ದೆಹಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ನಾದರ್ ಷಾನು ಪರ್ಷಿಯಾಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಹಿನೂರ್ ವಜ್ರವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಷಹಜಹಾನನ ಅಮೂಲ್ಯ ಮಯೂರಸಿಂಹಾಸನ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು.
- ❖ ಅಹ್ಮದ್ ಷಾ ಅಬ್ದಾಲಿಯು 1748ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಲಾಹೋರ್ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಮರಾಠರು

ಶಿವಾಜಿ (1627-80) :

- ❖ 1627ರಲ್ಲಿ ಜುನ್ನಾರದ ಬಳಿಯ ಶಿವನೇರು ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ತಂದೆ ಷಹಾಜಿಬೋನ್ಸ್ಲೇ, ತಾಯಿ ಜೀಜಾಬಾಯಿ, (ತಾಯಿಕಡೆಯಿಂದ ದೇವಗಿರಿಯ ಯಾದವ ಸಂತತಿ. ತಂದೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೇವಾಡದ ವೀರ ಸಿಸೋದಿಯ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದ)
- ❖ ಗುರು ದಾದಾಜಿ ಕೊಂಡದೇವ.
- ❖ ಶಿವಾಜಿ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಸಂತರು ರಾಮದಾಸ ಮತ್ತು ತುಕಾರಾಮರು.
- ❖ ಶಿವಾಜಿ ತನ್ನ 16ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ 1646ರಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ತೋರಣದುರ್ಗ, ರಾಯಘಡಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ 1665ರ ಜೂನ್ 22 ರಂದು ಶಿವಾಜಿ ಮತ್ತು ರಾಜ ಚೈಸಿಂಗ್‌ನ ನಡುವೆ ಪುರಂದರ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು.
- ❖ 1666ರ ಮಾರ್ಚ್ 16ರಂದು ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಪುತ್ರ ಸಾಂಬಾಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಗ್ರಾಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಔರಂಗಜೇಬನಿಂದ ಬಂದಿತನಾಗಿ ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿ / ಮಿಠಾಯಿ ಬುಟ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು.
- ❖ 1674 ಜೂನ್ 16 ರಂದು ರಾಜಧಾನಿ ರಾಯಘಡದಲ್ಲಿ ಸಕಲರಾಜವೈಭವಗಳೊಡನೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಛತ್ರಪತಿ (ರಾಜರ ರಾಜ) ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಶಿವಾಜಿಯು 1680 ಏಪ್ರಿಲ್ 4 ರಂದು ಮೃತನಾದನು.
- ❖ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.

ಅಷ್ಟ ಪ್ರಧಾನರು :

1. ಪೇಶ್ವೆ - ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
2. ಅಮಾತ್ಯ - ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕ.
3. ಮಂತ್ರಿ - ರಾಜನ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.

4. ಸುಮಂತ - ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರ
5. ಸಚಿವ / ಗೃಹ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ - ರಾಜನ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.
6. ಪಂಡಿತರಾವ್ - ರಾಜ ಪುರೋಹಿತ
7. ಸೇನಾಪತಿ - ಪ್ರಧಾನದಂಡ ನಾಯಕ
8. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ - ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ

ಶಿವಾಜಿ ಕಾಲದ ಅಶ್ವದಳದಲ್ಲಿ 2 ವಿಧಗಳಿದ್ದವು.

1. ಭಾಗೀರ್ - ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಶ್ವದಳ.
2. ಸಿಲಾದಾರ್ - ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅದರ ಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನೆರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಶ್ವದಳ.

ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ :

- ❖ ಶಿವಾಜಿಯ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಅಹಮದ್ ನಗರದ ಮಲ್ಲಿಕ್ ಅಂಬರನ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಚೌತ್ 1/4 ಭಾಗ ಮತ್ತು ಸರ್ದೇಶ್ ಮುಖಿ 1/10 ಭಾಗ. ಎಂಬ ಮಿಲಿಟರಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದನು.

ಸಾಂಬಾಜಿ

- ❖ ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗನಾದ ಇವನು 1680ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- ❖ ಬಿಜಾಪುರ ಗೋಲ್ಕಂಡಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಔರಂಗಜೇಬ್ ಸಾಂಬಾಜಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ. ಸಂಗಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ 1689ರ ಫೆಬ್ರವರಿ 11ರಂದು ಮೊಗಲರ ಬಲಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿ ಮುಕರಬ್ ಖಾನನಿಗೆ ಸೆರೆಯಾದ ಸಾಂಬಾಜಿಯನ್ನು 1689ರ ಮಾರ್ಚ್ 11ರಂದು ಬಹದ್ದೂರ್‌ಘರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭ ಸಾಂಬಾಜಿಯ ತಮ್ಮ ರಾಜಾರಾಮನು ಭಿಕ್ಷುಕನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜಿಂಜಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ.
- ❖ ಮೊಗಲರ ವಿರುದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿರೋಧಿ ಯುದ್ಧವು, ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಂತ್, ಶಂಕರ್‌ಜೀ ಮುಲ್ಗಾರ್ ಮತ್ತು ಪರಶುರಾಮ್ ತ್ರಿಯಂಬಕ್ ಮೊದಲಾದ ನಾಯಕರಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮೊಗಲ್ ಸರದಾರರಿಗೆ ಸಂತಾಪಿ ಘೋರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ದಾನಾಜಿ ಜಾದವ್ ಸಿಂಹಸ್ವಪ್ನವಾಗಿದ್ದರು. ಸಂತಾ ಮತ್ತು ಧನಾಗಳು ಈ ಅವಧಿಯ ವೀರರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ 1700ರಲ್ಲಿ ರಾಜಾರಾಮನು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅವನ ವಿಧವೆ ತಾರಾಬಾಯಿ ತನ್ನ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕ 3ನೇ ಶಿವಾಜಿಯ ರಾಜ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದಳು.

ಮರಾಠ ಅರಸರ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

- ❖ ಶಿವಾಜಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1627-1680
- ❖ ಸಾಂಬಾಜಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1680-1689
- ❖ ರಾಜಾರಾಮ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1689-1700
- ❖ ತಾರಾಬಾಯಿ (3ನೇ ಶಿವಾಜಿಯ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ) ಕ್ರಿ.ಶ. 1700-1707
- ❖ ಸಾಹು - 1708-1749
- ❖ ರಾಮರಾಜ - 1749-1777

ಪೇಶ್ವೆಗಳು

- ❖ ಬಾಲಾಜಿ ವಿಶ್ವನಾಥ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1713-1720
- ❖ 1ನೇ ಬಾಜಿರಾವ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1720-1740
- ❖ ಬಾಲಾಜಿ ಬಾಜಿರಾವ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1740-1761
- ❖ ಮಾಧವ ರಾವ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1761-1772
- ❖ ನಾರಾಯಣರಾವ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1772-1773
- ❖ ಮಾಧವರಾವ್ ನಾರಾಯಣರಾವ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1773-1798
- ❖ 2ನೇ ಬಾಜಿರಾವ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1798-1818 (ಕೊನೆಯ ಪೇಶ್ವೆ.)
(ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ 1818ರಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ವೆ ಹುದ್ದೆಯು ರದ್ದಾಯಿತು)

ಬಾಲಾಜಿ ವಿಶ್ವನಾಥ (1713-20)

- ❖ ಸಾಂಬಾಜಿಯ ಮಗ ಸಾಹು 1703 ನವೆಂಬರ್ 16ರಂದು ಇವನನ್ನು ಪೇಶ್ವೆಯಾಗಿ (ಪ್ರಧಾನಿ) ನೇಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನು ಪೇಶ್ವೆ ಹುದ್ದೆಯು ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಪೇಶ್ವೆಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ.
- ❖ 1708ರಲ್ಲಿ ಸಾಹುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾರಕೂನ / ಕಂದಾಯದ ಕರಣಿಕ ಹುದ್ದೆ ಪಡೆದಿದ್ದನು.
- ❖ 1712ರಲ್ಲಿ ಸೇನಾಕರ್ತೃ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ / ಸೇನೆಯ ಕಾರ್ಯಭಾರದ ನಿಯೋಗಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಾಹುವಿನಿಂದ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದನು.
- ❖ 1720ರಲ್ಲಿ ಬಾಲಾಜಿ ವಿಶ್ವನಾಥನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು.

ಒಂದನೇ ಬಾಜಿರಾಯ (1720-40)

- ❖ ಬಾಲಾಜಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ಮಗನಾಗಿ 1698ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ. 19ನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಪೇಶ್ವೆಯಾದ.
- ❖ 1728ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದನು ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು.
- ❖ 1713ರಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ ಚೌತ್ ಮತ್ತು ಸರ್ದೇಶ್‌ಮುಖಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದ.
- ❖ 1739ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ಸಾಲ್ವೆಟ್ ಮತ್ತು ಬೆಸ್ಸಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದನು.
- ❖ ಹಿಂದೂ-ಪಾದ್-ಬಾದ್‌ಪಾಹಿ ಅಂದರೆ ಮರಾಠ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇವನದಾಗಿತ್ತು.
- ❖ 1740ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಕಾಲ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ.
- ❖ ಮರಾಠ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ ಇವನನ್ನು ಮರಾಠ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇವನ ನಂತರ ಮರಾಠ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ 5 ಭಾಗಗಳಾಯಿತು.

- ❖ ಬಿರಾರ್ - ಬೋನ್ಸ್ಲೆ ಮನೆತನ (ರಘೂಜಿ ಬೋನ್ಸ್ಲೆ)
- ❖ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಬಗ್ಲಾ - ದೆಬಾಡೆಗಳು, ಗಾಯಕ್‌ವಾಡ್‌ಗಳು
- ❖ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ - ಸಿಂಧ್ಯಾ ಮನೆತನ (ಸ್ಥಾಪಕ ರಾಣೋಜಿಸಿಂಧ್ಯಾ)

- ❖ ಇಂದೋರ್ - ಹೋಳ್ಕರ್ ಮನೆತನ (ಮಲ್ಹಾರ್ ರಾವ್ ಹೋಳ್ಕರ್)
- ❖ ಮಾಳ್ವ - ಪವಾರಗಳು (ಥಾರ್ ಇವರ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ)

ಬಾಲಾಜಿ ಬಾಜಿರಾಯ (1740-61)

- ❖ 1ನೇ ಬಾಜಿರಾಯನ ಮಗ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹುರಾಜನು 1749ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ. ತಾರಾಬಾಯಿಯು ಮೊಮ್ಮಗ ರಾಜಾರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಇವನನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಳು.
- ❖ 1750ರಲ್ಲಿ ರಾಜಾರಾಮನೊಂದಿಗೆ 'ಸಂಗೋಲ' ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.
- ❖ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹಿಂದೂ-ಪಾದ್-ಬಾದ್‌ಪಾಹಿ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟನು.
- ❖ 1760ರ ಉದ್ಧಿರ್ ಕದನದಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ವೆಯ ಸಂಬಂಧಿ ಸದಾಶಿವರಾಯನು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮ್‌ಅಲಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಯುದ್ಧವೆಂದರೆ 3ನೇ ಪಾಣಿಪತ್ ಕದನ, 1761 ಜನವರಿ 14ರಂದು ನಡೆಯಿತು. ಈ ಯುದ್ಧವು ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಅಹಮದ್ ಷಾ ಅಬ್ದಾಲಿ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು. ಬಾಲಾಜಿ ಬಾಜಿರಾಯನ ಮಗ ವಿಶ್ವಾಸರಾವ್ ಮತ್ತು ಸೋದರನ ಪುತ್ರ ಸದಾಶಿವರಾವ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮರಾಠ ಸೈನಿಕರು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಹೋರಾಡಿದರೂ ಇವರು ಸೋತರು. 1761ರ ಜೂನ್ 23ರಂದು ಭಗ್ನ ಹೃದಯದಿಂದ ಬಾಲಾಜಿ ಬಾಜಿರಾಯನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ.

ಸುಾರ್ ನಂತರಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1540-1555

ಷೇರ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1540-45) :

- ❖ ಇವನ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಫರೀದ್, ಕ್ರಿ.ಶ. 1472ರಲ್ಲಿ ನರ್ನೌಲ್ ಬಳಿ ಜನನ.
- ❖ ಇವನು ಪೆಶಾವರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಆಫಘನ್ನರ ಸೂರ್ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು.
- ❖ ತಂದೆ ಹಸನ್‌ನು ಇವನನ್ನು ಸಸಾರಂ ಮತ್ತು ಬವಾಸ್ಪುರ ಎಂಬ ಪರಗಣಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1522ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಬಿಹಾರದ ಬಿಹಾರ್ ಖಾನ್ ಲೋಹಾನಿ, ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1527 ಏಪ್ರಿಲ್ ನಿಂದ 1528 ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ ಬಾಬರ್‌ನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಚಾಂದೇರಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1530ರಲ್ಲಿ ವಿಧವೆ ಲಾಡ್ ಮಲ್ಲಿಕನ್ನ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಚುನಾರ್ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿಧವೆ ಗೌಹರ್ ಗೊಸ್ವಾಯಿನ್‌ನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಒಡೆಯನಾದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1534ರಲ್ಲಿ ಸೂರಜ್ ಘರ್ ಕದನದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾ ಮತ್ತು ಲೋಹಾನಿ ನೋಬಲ್ಲರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಚೌಸಾ ಕದನ (ದಿನಾಂಕ 26-06-1539) ಬಿಲ್ಕಾಮ್ ಕದನ (ದಿನಾಂಕ 17-05-1540)ಗಳ ಮೂಲಕ ಹುಮಾಯೂನ್‌ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ದೆಹಲಿ ಸಿಂಹಾಸವನ್ನೇರಿದ.
- ❖ ಜೀಲಂ ನದಿ ಬಳಿ ರೋಹಾಸ್ತಘರ್ ಎಂಬ ಹೊಸ ಕೋಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಬಂದೇಲ್ ಖಂಡದ ಕಾಲಿಂಜರ್ ಕೋಟೆಯ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ 22-05-1545ರಂದು ಸಿಡಿಮದ್ದಿನ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕುವ ದಾಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.
- ❖ ಇವನ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಭಾರತದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.
- ❖ ಬೇಸಾಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ.
- ❖ ಜಾರಿಬ್ ಎಂಬುದು ಜಮೀನನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಾಪನವಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ನ್ಯಾಯಾಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಇವನ ಕಾಲವು ದರೋಡೆ ಕಳ್ಳಕಾಕರಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಪೂರ್ವಬಂಗಾಳದ ಸೋನಾರ್‌ಗಾವ್‌ನಿಂದ ಸಿಂಧೂವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಡ್ ಟ್ರಂಕ್ ಹೆದ್ದಾರಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ದಾಮ್ ಎಂಬ ಹೊಸ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಚಲಾವಣೆಗೆ ತಂದ.
- ❖ ಇವನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ರೂಪಾಯಿಯು 180 ಗ್ರೇನ್ ತೂಕವಿದ್ದು ಮೊಗಲರ ಆಡಳಿತಕಾಲದವರೆಗೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ರೋಹಾಸ್ತಘರ್ ಕೋಟೆ, ದೆಹಲಿಯ ಪುರಾನಖಿಲ್ವಾ ಇವನ ವಾಸ್ತು ರಚನೆಗಳು.
- ❖ ಇವನ ಸಮಾದಿಯನ್ನು ಸಸಾರನ ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳವಳಿ

ಸೂಫಿ ಪಂಥ :

- ❖ ಸೂಫಿ ಪಂಥವು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು, ಕುರಾನ್ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಆಧಾರ.
- ❖ ಸೂಫಿ ಎಂಬ ಪದವು ಸಾಪ್ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಅದರ ಅರ್ಥಶುದ್ಧಿ / ಶುಚಿ
- ❖ ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಚಿಂತನೆಗಳು ವೇದಾಂತ, ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆ.
- ❖ ಮೊದಲು ಸೂಫಿ ಚಳುವಳಿಯು ಷಿಯಾ ಪಂಥದ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಸೂಫಿ ಪಂಥವು ಜೊರಾಷ್ಟ್ರಿಯಾ, ಬೌದ್ಧ, ಕ್ರೈಸ್ತ., ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗಳ ಹಲವಾರು ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೂಫಿಸಂತರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು.
- ❖ ಮೊದಲ ಸೂಫಿ ಸಂತರು - ಅಬುಹಸೀಮ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇ ಶತಮಾನ, ಪರ್ಶಿಯಾ)

ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಕರು

- ❖ ಚಿಸ್ತಿ ಪಂಗಡ - ಕ್ವಾಜಿ ಮುಯಿನುದ್ದೀನ್ ಚಿಸ್ತಿ
- ❖ ಸುಹರ್ವರ್ದಿ - ಶೇಕ್ ಶಿಹಾಬುದ್ದೀನ್ ಸುಹರ್ವರ್ದಿ
- ❖ ಪಿರ್ದೌಸಿ - ಶೇಕ್ ಬದ್ರುದ್ದೀನ್ ಸಮರ್ ಖಂಡಿ (ಸ್ಥಾಪಕ) (ಶೇಕ್ ಸರ್ಪುದ್ದೀನ್ ಯಾಹ್ಯಾ ಮುನಿರಿಯವರಿಂದ ಪ್ರಸಾರ)
- ❖ ಖಾದ್ರಿ - ಶಬ್ ನಯಮಾತುಲ್ಲಾ ಖಾದ್ರಿ
- ❖ ಶತ್ತಾರಿ - ಶಾ ಅಬ್ದುಲ್ ಸತ್ತಾರಿ
- ❖ ನಕ್ಶ ಬಂದಿ - ಕ್ವಾಜಿ ಬಕಿಬಿಲ್ಲಾ (ಅಕ್ಬರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ) ಪ್ರಮುಖ ಸಂತರು ಶೇಕ್ ಅಹಮ್ಮದ್ ಸರ್‌ಹಿಂದ್ / ಮುಜೆದಿದ್ದೀನ್ ಅಲಿಪ್ ಸಾನಿ

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಸುಧಾರಕರು

- ❖ ರಮಾನಂದ
- ❖ ಕಬೀರ್
- ❖ ಮಲುಕ್‌ದಾಸ್
- ❖ ದಾದು ದಯಾರ್
- ❖ ವಲ್ಲಭಾಚಾರ್ಯ
- ❖ ಚೈತನ್ಯ

- ❖ ಮೀರಾಬಾಯಿ
- ❖ ತುಳಸಿದಾಸರು
- ❖ ಸೂರ್‌ದಾಸ್
- ❖ ಜ್ಞಾನದೇವ ಮುಂತಾದವರು

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಕ್ತಿ ಸಂತರು

- ❖ ಜ್ಞಾನದೇವ
- ❖ ಏಕನಾಥ
- ❖ ರಾಮ್‌ದಾಸ್
- ❖ ನಾಮದೇವ್
- ❖ ತುಕಾರಾಮ್
- ❖ ಬಾಹಿನಾ ಬಾಯಿ

ರಮಾನಂದ :

- ❖ ಆರಂಭದ ಮೊದಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಕ್ತಿ ಸಂತ, ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಚಳವಳಿಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರು.
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್‌ನ ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಆಚಾರ್ಯ.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಆರಂಭವಾದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಮೊದಲ ಸಂತ.
- ❖ ರಮಾನಂದರ ಒಂದು ಹಾಡು - ಸಿಖ್ಖರ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥ "ಗುರುಗ್ರಂಥ ಸಾಹೇಬ್"ದಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ರಮಾನಂದರು ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ. ಅದು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲು ಕಾರಣರಾದರು.

❖ ರಮಾನಂದರ 12 ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರು :

1. ಅನಂತಾನಂದ	7. ಪರಮಾನಂದ
2. ಕಬೀರ್ (ನೇಯ್ಗೆ)	8. ಮಹಾನಂದ
3. ಪೀಪ (ರಜಪೂತ)	9. ರವಿದಾಸ (ಚಮ್ಮಾರ)
4. ಭಾವಾನಂದ	10. ಧನ್ವ (ಜಾಟ್ ಪಂಗಡ)
5. ಸುಖಾನಂದ	11. ಸೇನ (ಕ್ಷೌರಿಕ)
6. ಶ್ರೀಆನಂದ	12. ಸುರಸುರಾನಂದ

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

- ❖ ಕಬೀರರು ದೇವರನ್ನು ರಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಭಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂರಲ್ಲಿನ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಮೊದಲ ಸಂತ - ಕಬೀರ್.
- ❖ ಕಬೀರರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ದೋಹಾ (2 ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯಗಳು)ದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿವೆ.
- ❖ ಕಬೀರರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಆದಿಗ್ರಂಥ, ಕಬೀರ್ ಗ್ರಂಥಾವಳಿ ಮತ್ತು ಬೀಜಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.
- ❖ ಕಬೀರನ ಎರಡು ಸಮಾಧಿಗಳು ಮಘರ್‌ನಲ್ಲಿವೆ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ ಚೈತನ್ಯ (ಮೂಲ ಹೆಸರು - ವಿಶ್ವಂಬರ) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾರಕ ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಸೂರ್‌ದಾಸ್‌ರವರ ಕೃತಿಗಳು - ಸೂರ್‌ಸಾಗರ್ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನ.
- ❖ ತುಳಸಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳು - ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ, ತುಳಸೀರಾಮಾಯಣ, ಗೀತಾವಳಿ, ಕವಿತಾವಳಿ, ವಿನಯ ಪತ್ರಿಕೆ.

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

- ❖ ಅಸ್ಸಾನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮಸುಧಾರಕರು - ಶಂಕರದೇವ.
- ❖ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ "ವೈಷ್ಣವ ಜನತೋ" ಹಾಡಿನ ಕರ್ತೃ-ಗುಜರಾತಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂತ ನರಸೀ ಮಹತಾ (ನರಸಿಂಹ)
- ❖ ಮೀರಾಬಾಯಿಯ ಭಜನೆ ಕೇಳಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರು - ಅಕ್ಬರ್ ಮತ್ತು ತೇನಿಸಿನ್
- ❖ ಮೀರಬಾಯಿಯ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು "ಪದಾವಳಿ" ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.
- ❖ ಮೀರಾಬಾಯಿ - ಭೋಜ್‌ಪುರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಕುರಿತು ಭಜನೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.
- ❖ ಜ್ಞಾನದೇವರ ಕೃತಿಗಳು - ಅಮೃತಾನುಭವ, ಜಂಗದೇವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ❖ ಕತ್ತೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಪವಿತ್ರ ಗೋದಾವರಿ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ ಭಕ್ತಿ ಸಂತ - ಏಕನಾಥ.
- ❖ ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಸ್ತ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ, ದಿವಾಳಿಯಾಗಿ, ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಂದ ನಿಂದನೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಭಕ್ತಿ ಸಂತ-ತುಕಾರಾಮ್.
- ❖ ದರ್ಜಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದರೋಡೆಕೋರನಾಗಿದ್ದು, ನಂತರ ಸಂತನಾಗಿ ಹಲವಾರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಭಕ್ತಿ ಸುಧಾರಕ ನಾಮದೇವ.
- ❖ ರಾಮದಾಸರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿ - ದಾಸಬೋಧೆ
- ❖ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಕ್ತಿ ಸಂತರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅಭಂಗಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಿಖ್‌ಧರ್ಮ

- ❖ ಗುರುನಾನಕ್ : ಸಿಖ್ ಮತ ಸ್ಥಾಪಕರು.
-ಕ್ರಿ.ಶ. 1469ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಲಾಹೋರ್ ಬಳಿ ಇರುವ ತಲವಂಡಿ (ನಂಕಾನ ಸಾಹಿಬ್)ಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
-ಇವರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು 'ಆದಿಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ'

ಗುರುನಾನಕರ ನಂತರದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು (9 ಮಂದಿ ಸಿಖ್ ಗುರುಗಳು)

- ❖ ಗುರು ಅಂಗದ - ಸಿಖ್ಖರ 2ನೇ ಗುರು.
(1538-1552) - ಸಿಖ್ಖರ ಪವಿತ್ರ ಲಿಪಿಯಾದ ಗುರುಮುಖಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದರು.
- ❖ ಗುರು ಅಮರದಾಸ - ಮೂರನೇ ಗುರು, ಅಕ್ಬರನ ಸಮಕಾಲೀನ.
(ಕ್ರಿ.ಶ. 1552-1574) - ಸತಿಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಕ್ಬರನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ವಿರೋಧಿಸಿದವರು.
- ❖ ಗುರು ರಾಮದಾಸ್ - ನಾಲ್ಕನೇ ಗುರು, ಅಮರದಾಸನ ಅಳಿಯ.
(ಕ್ರಿ.ಶ. 1575-1581) - ಇವರಿಂದ ಸಿಖ್‌ಗುರು ಪಂಥ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಯಿತು.
-ಹರ್ ಮಂದಿರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಅಥವಾ ಅಮೃತಸರ ಸ್ವರ್ಣಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಗುರು ಅರ್ಜುನ್‌ದೇವ್ - ಐದನೇಗುರು. ಸ್ವರ್ಣ ಮಂದಿರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ - ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು.
(ಕ್ರಿ.ಶ. 1581-1606) - ಸಿಖ್ಖರ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥ 'ಆದಿಗ್ರಂಥ' ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದರು.
-ಕ್ರಿ.ಶ. 1606ರಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಇವರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ.
- ❖ ಗುರು ಹರಗೋವಿಂದ - ಸಿಖ್ಖರ 6ನೇ ಗುರು.

(ಕ್ರಿ.ಶ. 1606-1645) - ಮುಸ್ಲೀಂರ ವಿರುದ್ಧ ವೈರತ್ವವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

-ಪೇಟಕ್ಕೆ ಬದಲು ಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿದರು.

- ಅಖಾಲ್ ತಕ್ತಾ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

-ಸೈನ್ಯ ಸಂಘಟಿಸಿ, ಯೋಧನಂತೆ ವೇಷಭೂಷಣ ಧರಿಸಿ, ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

-ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರಾದ ಸಿಕ್ಖರು ಇವರ ಕಾಲದಿಂದ-ಯುದ್ಧೋತ್ಸಾಹಿಗಳಾದರು.

❖ ಗುರು ಹರರಾಯ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1645-1661)

❖ ಗುರು ಹರಕಿಶನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1661-1664) - ಆನಂದಪುರ ಸಾಹಿಬ್ ಸ್ಥಾಪನೆ.

❖ ಗುರು ತೇಜ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1664-1675)

-ಸಿಖ್ಖರ ಒಂಬತ್ತನೇ ಗುರು

-ಔರಂಗಜೇಬನಿಂದ ಹತ್ಯೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1675)

-ಇವರು ಕೊಲೆಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 'ಶಿಶ್‌ಗಜ್' ಎಂಬ ಗುರುದ್ವಾರವಿದೆ.

❖ ಗುರು ಗೋವಿಂದ ಸಿಂಗ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1675-1708)

-ಸಿಖ್ಖರ ಹತ್ತನೇ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಗುರು.

-'ಖಾಲ್ಸಾ' ಸೈನ್ಯಪಡೆ ರಚಿಸಿ ಮೊಗಲರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸಿಂಗ್ (ಸಿಂಹ) ಎಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ

ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನ

ಉದ್ದೇಶ : ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಕೈಸ್ತ ಮತ ಪ್ರಚಾರ

ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ -

1. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು - ಕ್ರಿ.ಶ. 1498	2. ಡಚ್ಚರು (ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ / ಹಾಲೆಂಡ್) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1602
3. ಬ್ರಿಟೀಷರು - ಕ್ರಿ.ಶ. 1600 ಡಿ. 31	4. ಡೇನಿಶಿಯನ್ನರು (ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1616
5. ಫ್ರೆಂಚರು (ಫ್ರಾನ್ಸ್) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1664	6. ಸ್ವೀಡಿಯನ್ನರು (ಸ್ವೀಡನ್) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1731

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು :

- ❖ ಜಲಮಾರ್ಗಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ರಾಜ-ರಾಜಕುಮಾರ ಹೆನ್ರಿ, ದಿ ನ್ಯಾವಿಗೇಟರ್. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1393-1460)
- ❖ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಜಲಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗ ಭಾರ್ತೋಲೋಮಿಯಾ ಡಯಾಜ್
- ❖ ಕೇಪ್ ಆಫ್ ಗುಡ್‌ಹೋಪ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದವನು ಡಯಾಜ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1487. (ಇವನು ಕೇಪ್ ಆಫ್ ಸ್ವಾಮ್ಸ್ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ)
- ❖ ಕೇಪ್ ಆಫ್ ಗುಡ್‌ಹೋಪ್ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದವನು ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ರಾಜ 2ನೇ ಜಾನ್.
- ❖ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಜಲಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವನು - ವಾಸ್ಕೋಡೆಗಾಮ - 1498 ಮೇ 17 / 20.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮ ಬಂದು ಇಳಿದ ಸ್ಥಲ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯ ಕುಪಡ್.
- ❖ ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯ ದೊರೆ ಜಾಮೋರಿನ್ (ಮಾನವಿಕ್ರಮ)

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ವಸಾಹತು ನೆಲೆಗಳು :

- ❖ ಡಿಯು-ಗುಜರಾತ್
- ❖ ಡಾಮನ್ - ಗುಜರಾತ್
- ❖ ಚಾವುಲ್ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
- ❖ ಬೆಸ್ಸಿನ್ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
- ❖ ಸಾಲ್ವೆಟ್ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
- ❖ ಮುಂಬಯಿ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
- ❖ ಗೋವಾ - ರಾಜಧಾನಿ
- ❖ ಕಣ್ಣಾನೂರು - ಕೇರಳ
- ❖ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ - ಕೇರಳ
- ❖ ಕೊಚ್ಚಿನ್ - ಕೇರಳ
- ❖ ಸ್ಯಾನ್ ಥೋಂ - ತಮಿಳುನಾಡು (ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಏಕೈಕ ವಸಾಹತು ಕೇಂದ್ರ)
- ❖ ಹೂಗ್ಲಿ - ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
- ❖ ದಾದ್ರ, ನಗರ ಹವೇಲಿ
- ❖ ಕ್ವಿಲಾನ್
- ❖ ಕಾಂಗನೂರ್
- ❖ ಸಿಲೋನ್
- ❖ ಓರ್ಮುಜ್
- ❖ ಮಲಕ್ಕ ಇತ್ಯಾದಿ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಗೌರವರುಗಳು

- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ - ಡಿ - ಅಲ್ಮಿಡ - 1503/05-1509 ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಪ್ರಥಮ ವೈಸಾಯ್
- ❖ ಇವನ ನೀತಿಯನ್ನು ಬ್ಲು ವಾಟರ್ ಪಾಲಿಸಿ (ಸಾಗರ ನೀತಿ) ಎನ್ನುವರು.

ಅಲ್ಬೆನ್ಸೊ ಡಿಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1509-1529)

- ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ವಸಾಹತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1510ರಲ್ಲಿ ಗೋವಾವನ್ನು ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನ ಯೂಸುಫ್ ಆದಿಲ್ ಷಾನಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್ ಗೋವಾವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸ - ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ.
- ❖ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಲು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ.
- ❖ ಮಲಕ್ಕ, ಓರ್ಮುಜ್, ಏಡನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ನೆಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ 1515 ಡಿಸೆಂಬರಲ್ಲಿ ನಿಧನ.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಬರಹಗಾರರು :

- ❖ ಡ್ಯುರೇಟ್ ಬಾರ್ಬೋಸಾ
- ❖ ಡೊಮಿಂಗೊ ಪಯಸ್
- ❖ ಗಾಸ್ಪರ್ ಕೊರ್ರಿಯಾ
- ❖ ಡಿಯಾಗೊ ಡೊ ಕೊಟೊ
- ❖ ಬ್ರೋಸ್ ಡಿ ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್
- ❖ ಡೊಮ್ ಬೊಹೊ ಕ್ಯಾಸ್ತೊ
- ❖ ಗಾರ್ಸಿಯ ಡ ಓರ್ಟಿ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ - ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳು

- ❖ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಟೊಮೊಟೊ, ಅನಾನಸ್, ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು, ಗೇರುಬೀಜ (ಗೋಡಂಬಿ), ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ನೆಲಗಡಲೆ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಈರುಳ್ಳಿ, ತಂಬಾಕು
- ❖ ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನ
- ❖ ಪಶು ಸಂಗೋಪನ ವಿಧಾನ
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಕ್ರಿ.ಶ. 1556 ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಭಾರತೀಯ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ
- ❖ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಾಸ್ತು ಶೈಲಿ.

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

- ❖ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಗಲರ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇವರ ಪ್ರಭಾವ ಕಾಣಬಹುದು.
- ❖ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಮೊದಲು ಬಂದು ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದು - 1500ರಲ್ಲಿ - ಅಂದದೀವ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ.
- ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪಾದ್ರಿ ಲೂಯಿಸ್‌ಲ್ವಡಾರ್ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸ ವೀರ ನರಸಿಂಹನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅವರಿಂದ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದನು.
- ❖ ಕ್ರೂರ ಮತಾಂದರಾದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. 1540ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ನಾಶದ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1567 ರಲ್ಲಿ ದಯಾಪುರಂನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ - ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಮತಾಂತರ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತರಾದ ಸಂತ ಜೇವಿಯರ್‌ರವರ ಮೃತ ಶರೀರವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಗೋವಾದ ಚರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ರಾಣಿ - ಉಲ್ಲಾಳದ ಅಬ್ಬಕ್ಕ.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕಲಾಕೇಂದ್ರ ಎಲಿಫೆಂಟಾಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ನೀಡಿದವರು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು. ಎಲಿಫೆಂಟಾದ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಗೊರವಪುರಿ.
- ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನೆಯಾದ ವರ್ಷ 1961.

ಡಚ್ಚರು :

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1595-ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಡಚ್ ವರ್ತಕ ಕಾರ್ನೆಲಿಯಸ್ - ಡಿ-ಔಟ್ವಿನ್.
- ❖ 1602 - ಡಚ್ - ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಡಚ್ಚರ ಪ್ರಮುಖ ವಸಾಹತು ಕೇಂದ್ರಗಳು

- ❖ ಮಚಲಿ ಪಟ್ಟಣ - 1605 (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಪುಲಿಕಾಟ್ - 1606/1610 (ತಮಿಳುನಾಡು-ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಸೂರತ್ - 1616 (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
- ❖ ಹರಿಹರಪುರ, ಬಾಲಸೂರ್ - 1633 (ಒರಿಸ್ಸಾ)
- ❖ ಬೀಮ್ಮಿ ಪಟ್ಟಣ - 1641
- ❖ ಕಾರೈಕಲ್ - 1645 (ತಮಿಳುನಾಡು)
- ❖ ಕಿನ್ನೂರ್ - 1653 (ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ)
- ❖ ನಾಗಪಟ್ಟಣ - 1658 (ಡಚ್ಚರ ರಾಜಧಾನಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ)

ಬ್ರಿಟಿಷರು :

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1600 ಡಿ. 31-ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಒಂದನೇ ಎಲಿಜಬೆತ್ ರಾಣಿಯ ರಾಜಸನ್ನದ್ಧಿನೊಂದಿಗೆ ಕೇವಲ 15 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಈ ಕಂಪೆನಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1609ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ದೊರೆ 1ನೇ ಜೇಮ್ಸ್‌ನ ರಾಜಸನ್ನದ್ಧಿನೊಂದಿಗೆ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟಕಾಲದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಲು ಕಂಪನಿಯು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1608 ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ವಿಲಿಯಂಹಾಕಿನ್ಸ್‌ನ ನೇತೃತ್ವದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ತಂಡ ಜಹಂಗೀರನ ಆಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1613ರಲ್ಲಿ ಸೂರತ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೋರಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಜಹಂಗೀರನಿಂದ ಅನುಮತಿ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1639-ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್‌ಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಅರಸನಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ ನಿವೇಶನದ ಮೇಲೆ ಸೇಂಟ್ ಜಾರ್ಜ್‌ಪೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಮುಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಆಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1661/62- ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಜಕುಮಾರ 2ನೇ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಕ್ಯಾಥರಿನ್‌ಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ್ದರಿಂದ ಮುಂಬೈಯನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದು, ಅದನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1668ರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕೇವಲ 10 ಪೌಂಡ್‌ಗಳ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕಂಪನಿಗೆ ನೀಡಿದನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1690 ರಿಂದ 98ರ ನಡುವೆ ಕಲಿಕಾಟ, ಗೋವಿಂದಪುರ ಮತ್ತು ಸುತನತಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪೋರ್ಟ್‌ವಿಲಿಯಂ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ನಗರದ ಸ್ಥಾಪಕ ಜಾಬ್‌ಕಾರ್ನಕ್

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರಮುಖ ವಸಾಹತು ಕೇಂದ್ರಗಳು

- ❖ ಸೂರತ್ - 1613 (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)
- ❖ ಆಗ್ರಾ - 1615-1617 (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಅಹಮದಾಬಾದ್ - 1615-1617 (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ಬ್ರೋಚ್ - 1615-1617 (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ಆಮಗಾವ್ - 1626
- ❖ ಮದ್ರಾಸ್ - 1639 (ಸೇಂಟ್ ಜಾರ್ಜ್‌ಪೋರ್ಟ್)
- ❖ ಮುಂಬೈ - 1661-1662 (2ನೇ ಚಾರ್ಲ್ಸ್)
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾ - 1698 (ಪೋರ್ಟ್ ವಿಲಿಯಂ)
- ❖ ಹೂಗ್ಲಿ - ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
- ❖ ಖಾಸಿ ಬಜಾರ್ - ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ

ಫ್ರೆಂಚರು

- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ 14ನೇ ಲೂಯಿಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿ ಕೊಲ್ಬೆರ್ಟ್‌ನಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1664ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಔರಂಗಜೇಬನಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ಫ್ರೆಂಚರು ವ್ಯಾಪಾರ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಫ್ರೆಂಚರ ವಸಾಹತು ಕೇಂದ್ರಗಳು

- ❖ ಸೂರತ್ - 1668 (ಗುಜರಾತ್)
- ❖ ಮಚಲಿಪಟ್ಟಣ - 1669 (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ)
- ❖ ಚಂದ್ರನಾಗೂರ್ - 1673 (ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ)
- ❖ ಪಾಂಡಿಚೇರಿ - 1674 ರಾಜಧಾನಿ (ತಮಿಳುನಾಡು)
- ❖ ಮಾಹೆ - 1725 (ಕೇರಳ)
- ❖ ಕಾರೈಕಲ್ - 1739 (ತಮಿಳುನಾಡು)
- ❖ ಬಲ್ಲೋರ್
- ❖ ಖಾಸಿ ಬಜಾರ್ ಇತ್ಯಾದಿ

ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧಗಳು

- ❖ ಫ್ರೆಂಚರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಯುದ್ಧಗಳು ಇವಾಗಿವೆ.
- ❖ ಕೋರಮಂಡಲದ ಹಿನ್ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶವೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ (Carnatic) ಇದರ ರಾಜಧಾನಿ ಆರ್ಕಾಟ್

ಪ್ರಥಮ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧ (1746-48)

- ❖ ಕಾರಣ - ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ನಡುವಣ ಆಸ್ತ್ರೀಯಾದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಯುದ್ಧ. (1740-48) ಅದರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯೇ ಅಥವಾ ಉಪಾಂಗ ಈ ಯುದ್ಧ.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು :

- ❖ ಫ್ರೆಂಚ್ ಗವರ್ನರ್ ಡೊಪ್ಲೆ ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲ.
- ❖ 1746-ಬರ್ನೆಟ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನೌಕಾಪಡೆ ಕೆಲವು ಫ್ರೆಂಚ್ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆ
- ❖ ಡೊಪ್ಲೆ ನೆರವಿಗೆ ಮಾರಿಷಸ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಗವರ್ನರ್ ಲಾ ಬೋಡೋ ನಾಯಿಕ್ ಆಗಮನ
- ❖ 1746 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ - ಲಾ ಬೋಡೋ ನಾಯಿಕ್‌ನಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ವಶ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೌರ್ರರ್ ಮೋರ್ಸ್ ಶರಣಾಗತಿ)
- ❖ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನೌಕಾಧಿಕಾರಿ ಪೇಟಾನ್ (Peyton) ಹೂಗ್ಲಿಗೆ ಪಲಾಯನ
- ❖ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ನೆರವಿಗೆ ಆರ್ಕಾಟ್‌ನವಾಬ ಅನ್ವರುದ್ದೀನ್ ಆಗಮನ
- ❖ ಅನ್ವರುದ್ದೀನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರ ನಡುವೆ ಸೇಂಟ್ ಥೋಮ್ (ಅಡ್ವಾರ್ ಕಾಳಗ)
- ❖ ಅನ್ವರುದ್ದೀನನ ಸೋಲಿನೊಂದಿಗೆ ದೇಶೀಯ ಸೈನ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ದುರ್ಬಲತೆ ಜಗಜ್ಞಾಯಿರಾಯಿತು.

- ❖ 1748ರಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರತ್ವದ ಯುದ್ಧವು (Aix-la-Chapelle) ಏಕ್ಸ್ -ಲಾ-ಚಾಪೆಲ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಾಯ ಇದರ ಅನ್ವಯ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಫ್ರೆಂಚರು ಮದ್ರಾಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು.
- ❖ ಸೇಂಟ್ ಥೋಮ್ ಕಾಳಗದ ಜಯವು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿ ಅಧಿಪತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿತು.

ಎರಡನೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧ - (1749-54)

- ❖ ಕಾರಣಗಳು : 1748ರಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಕಾಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರತ್ವದ ಕಲಹ.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು

- ❖ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಾಪಕ ಅಸಫ್ ಜಾ / ನಿಜಾಂ-ಉಲ್-ಮುಲ್ಕ್ (1724-1748) ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ.
- ❖ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಅಸಫ್‌ಜಾನ್ ಮಗ ನಾಸಿರ್‌ಜಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಗ ಮುಜಾಫರ್‌ಜಂಗ್ ನಡುವೆ ಕಲಹ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು.
- ❖ ನಾಸಿರ್‌ಜಂಗನಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಜಾಫರ್‌ಜಂಗ್‌ನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತರಲು ಫ್ರೆಂಚರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು - ಇದೇ ಇವರಿರ್ವರ ನಡುವಣ 2ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- ❖ ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ / ಆರ್ಕಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರಾಠರ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಚಂದಾಸಾಹೇಬ ಮತ್ತು ಅನ್ವರುದ್ದೀನನ ನಡುವೆ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಹ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಚಂದಾಸಾಹೇಬನ ಪರವಾಗಿ ಫ್ರೆಂಚರು ಮತ್ತು ಅನ್ವರುದ್ದೀನನ ಪರವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಿಂತರು. ಈ ಘಟನೆಯೂ ಸಹ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- ❖ 1749 ಆಗಸ್ಟ್ 3ರ ಅಂಬೂರು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಚಂದಾಸಾಹೇಬ, ಮುಜಾಫರ್‌ಜಂಗ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರು ಒಂದುಗೂಡಿ ನವಾಬ ಅನ್ವರುದ್ದೀನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು. ಅವನ ಮಗ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ ತಿರುಚಿನಾಪಳ್ಳಿಗೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದ. ಚಂದಾಸಾಹೇಬನನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ್ ನವಾಬನನ್ನಾಗಿ ಫ್ರೆಂಚರು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- ❖ 1750 ಡಿಸೆಂಬರ್ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ನಾಸಿರ್‌ಜಂಗ್‌ನು ಸತ್ತ, ಆಗ ಡೂಘೆ ತಮ್ಮ ಉಮೇದುವಾರ ಮುಜಾಫರ್‌ಜಂಗ್‌ನನ್ನು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚರೇ ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ಜಯಶೀಲರಾದರು.
- ❖ ಸಣ್ಣ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಜಾಫರ್‌ಜಂಗ್‌ನ ಸಾವಿನಿಂದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಲಾಬತ್‌ಜಂಗ್‌ನು ಫ್ರೆಂಚರಿಗೆ ಎಲ್ಲೋರ, ಮುಸ್ತಾಫಾನಗರ, ರಾಜಮಹೇಂದ್ರ, ಚಿಕಾಕೋಲ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು (ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು) ನೀಡಿದ.

ನಂತರದ ಜಯ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ

- ❖ 1750ರಲ್ಲಿ ಸಾಂಡರ್ಸ್ ಎಂಬ ಹೊಸ ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನರ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ.
- ❖ ತಿರುಚಿನಾಪಳ್ಳಿ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿಯನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲು ಫ್ರೆಂಚರ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಡೆ ನಿರ್ಗಮನ.
- ❖ ಕಂಪನಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಬರ್ಟ್‌ಕ್ಲೈವ್ 1751 ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರ್ಕಾಟ್‌ನ್ನು ಮುತ್ತಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.

- ❖ 1752ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ದಳಪತಿ ಜಾಕ್ವೀಸ್‌ಲಾ ಇಂಗ್ಲೀಷರಿಗೆ ಶರಣು.
- ❖ ತಂಜಾವೂರು ಸೇನಾಪತಿಯಿಂದ ಚಂದಾಸಾಹೇಬ ಕೊಲೆಯಾದ.
- ❖ ರಾಬರ್ಟ್‌ಕ್ಲೈವ್ ಮತ್ತು ಲಾರೆನ್ಸ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಆಲಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ಆರ್ಕಾಟ್ ನವಾಬನನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದರು.
- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಡೊಪ್ಪೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅವನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಹ್ಯೂ ಫ್ರೆಂಚ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ 1754ರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ 2ನೇ ಕರ್ನಾಟಿಕ್ ಯುದ್ಧ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿಜಯದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಮೂರನೇ ಕರ್ನಾಟಿಕ್ ಯುದ್ಧ - (1756-63)

- ❖ ಕಾರಣ : ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ನಡುವೆ ಉಂಟಾದ ಸಪ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಯುದ್ಧ (1756-63)

ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು :

- ❖ ಸಪ್ತವಾರ್ಷಿಕ ಯುದ್ಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಫ್ರೆಂಚರ ನೆಲೆ ಚಂದ್ರನಾಗೂರ್ (ಬಂಗಾಳ) ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೇನಾಪತಿ ಕೌಂಟ್ ಡಿ ಲಾಲಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಪೋರ್ಟ್ ಸೇಂಟ್ ಡೇವಿಡ್ ಕೋಟೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೇನಾಪತಿ ಬುಸ್ಸಿ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಆಗಮನ.
- ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್‌ನ ಆದೇಶದಂತೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ಕರ್ನಾಲ್ ಪೋರ್ಟ್‌ನು ಮಚಲಿಪಟ್ಟಣ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ನವಾಬ ಸಲಾಬತ್‌ಜಂಗ್ ಫ್ರೆಂಚರನ್ನು ತೊರೆದು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿ ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಫ್ರೆಂಚರಿಗೆ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿತು.
- ❖ 1760 ಜನವರಿ 21/22 ಪಾಂಡಿವಾಷ್ ಕದನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಸರ್ ಐರ್‌ಕೋಟ್‌ನಿಂದ ಫ್ರೆಂಚರು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಸೋತರು. ಬುಸ್ಸಿ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದ. ಲಾಲಿಯು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ. ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯನ್ನು 1761 ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದು ಫ್ರೆಂಚರ ಅಂತಿಮ ಪತನ.
- ❖ 1763ರಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಸಪ್ತವಾರ್ಷಿಕ ಯುದ್ಧ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಇದೇ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ - ಮೂರನೇ ಕರ್ನಾಟಿಕ್ ಯುದ್ಧವು ನಿಲುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಷರತ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯನ್ನು ಫ್ರೆಂಚರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಫ್ರೆಂಚರ ಕನಸು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಗ್ನವಾಯಿತು.

ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ಥಾಪನೆ

- ❖ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಔರಂಗಜೇಬನ ಮರಣ (1707)ದ ನಂತರ ಬಂಗಾಳ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು.
- ❖ ಮುರ್ಶಿದಾ ಕುಲೀಖಾನ್ - ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ನವಾಬರ ವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕ (ರಾಜಧಾನಿ ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದ್)

ಬಂಗಾಳವನ್ನು ಆಳಿದ ನವಾಬರು

- ❖ ಮುರ್ಶಿದಾ ಕುಲೀಖಾನ್ - 1700-1727
- ❖ ಪೂಜಾ ಉದ್ದೀನ್ ಖಾನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1727-39
- ❖ ಸರ್ಪರಾಜ್ ಖಾನ್ - 1739-40

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

- ❖ ಅಲಿವದಿನ್ ಖಾನ್ - 1714-1756
- ❖ ಸಿರಾಜ್ - ಉದ್ದಾಲ್ - 1756-1757
- ❖ ಮೀರ್ ಜಾಫರ್ - 1757-1760
- ❖ ಮೀರ್ ಖಾಸಿಂ - 1760-63
- ❖ ಮೀರ್ ಜಾಫರ್ - 1763-65

ಸಿರಾಜ್ ಉದ್ ದೌಲ - (1756-57)

- ❖ ಅಲಿವದಿನ್ ಖಾನನ ಮೊಮ್ಮಗ
- ❖ ಸಿರಾಜುದೌಲ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವೆ ವೈಷಮ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತು.

ವೈಷಮ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು :

- i. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ - ಶೌಕತ್ ಖಾನ್‌ನಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದು.
 - ii. ದಿವಾನ ರಾಜ ವಲ್ಲಭನ ಮಗ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದು.
 - iii. ವಾಣಿಜ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು.
 - iv. ನವಾಬನ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ವಸಾಹತುಗಳ ಸುತ್ತ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಸಿರಾಜುದೌಲನಿಂದ 1756 ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ (ಕಲ್ಕತ್ತ) ಪೋರ್ಟ್‌ವಿಲಿಯಂ, ಖಾಸಿಂ ಬಜಾರ್ ವಶ.
 - ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾಗೆ ಅಲಿನಗರ್ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಮಾಣಿಕ್‌ಚಂದ್‌ನನ್ನು ಅದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ.
 - ❖ 1756 ಜೂನ್ 20 - ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯ ದುರಂತದ ಘಟನೆ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. (146 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ 123 ಮಂದಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರು.)
 - ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್‌ನಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತ ಪುನಃ ವಶ - 1757 ಜನವರಿ 2.
 - ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಮತ್ತು ಸೋತ ಸಿರಾಜುದೌಲನ ನಡುವೆ ಆಲಿನಗರ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದ 1757 ಫೆಬ್ರವರಿ 9 ರಂದು ನಡೆಯಿತು.

ಸಿರಾಜುದೌಲನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಪಿತೂರಿ ಕೂಟದಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರು

- ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್
- ❖ ಮೀರಜಾಫರ್ (ನವಾಬನ ದಂಡನಾಯಕ)
- ❖ ಅಮೀನ್‌ಚಂದ್ / ಓಮಿಚಂದ್-ದಲ್ದಾಳಿ
- ❖ ರಾಯ ದುರ್ಲಬ್ - ಖಜಾನೆ ಅಧಿಕಾರಿ
- ❖ ಜಗತ್ ಸೇಠ್-ಬ್ಯಾಂಕರ್

1757 ಜೂನ್ 23 - ಪ್ಲಾಸಿ ಕದನ

- ❖ ಸಿರಾಜುದೌಲ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಫಲಿತಾಂಶ : ಬ್ರಿಟಿಷರು ಗೆಲುವು-ಸೋತ ಸಿರಾಜುದೌಲನನ್ನು ಮೀರ್‌ಜಾಫರ್ ಮಗ ಮಿರಾನ್ ಕೊಂದುಹಾಕಿದ. ಸಿರಾಜುದೌಲನ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮೀರಮದನ್ ಮತ್ತು ಮೋಹನ್‌ಲಾಲ್.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1757-60 ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬನಾಗಿ - ಮೀರ್ ಜಾಫರ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಬಂಗಾಳದ 24 ಪರಗಣ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಮೀರ್ ಜಾಫರ್ ನೀಡಿದ.
- ❖ ತನ್ನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್‌ನಿಗೆ 2,33,000 ಪೌಂಡ್ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಿದ.
- ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರಥಮ ಗೌರವನಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿದ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1758-60)

ಮೀರ್ ಖಾಸಿಂ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1760-63)

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1760ರಲ್ಲಿ ಮೀರ್ಜಾಫರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ನವಾಬನನ್ನಾಗಿ ಅವನ ಅಳಿಯ ಮೀರ್ಖಾಸಿಂನನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. (ಗೌರ್ನರ್ ವ್ಯಾನ್ಸಿಟಾರ್ಟ್) ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೀರ್ಖಾಸಿಂನು, ಬದ್ವಾನ್, ಮಿಡ್ನಾಪುರ, ಚಿತ್ತಗಾಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೀಡಿದನು.
- ❖ ಬಕ್ಸಾರ್ ಯುದ್ಧ : ಕ್ರಿ.ಶ. 1764 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 22 ಮೀರ್ ಖಾಸಿಂ, ಔದ್ ನವಾಬ ಸಿರಾಜಾಁದೌಲ್ ಮತ್ತು ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 2ನೇ ಷಾ ಆಲಂ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿನ ಮೈತ್ರಿಕೂಟಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಫಲಿತಾಂಶ : ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದಳಪತಿ ಮೇಜರ್ ಹೆಕ್ಟರ್ ಮನ್ರೋ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಜಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಓಡಿಹೋದ ಮೀರ್ಖಾಸಿಂನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿದನು. ಹೀಗೆ ಪ್ಲಾಸಿ ಮತ್ತು ಬಕ್ಸಾರ್ ಕದನಗಳು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದವು. ಅನಂತರ ಇಡೀ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1765-ಅಲಹಾಬಾದ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 2ನೇ ಷಾ ಆಲಂನಿಂದ ಬಂಗಾಳ, ಬಿಹಾರ, ಒರಿಸ್ಸಾಗಳ ದಿವಾನಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಪಡೆದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟ.

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ

ಹೈದರಾಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ರ ಹೋರಾಟಗಳು :

ಹೈದರಾಲಿ

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಮೊದಲಿಗ.
- ❖ 1721 ಕೋಲಾರದ ಬೂದಿಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ತಂದೆ - ಪತೇಮಹಮ್ಮದ್, ತಾಯಿ - ಮಜೀದಾ ಬೇಗಂ
- ❖ ಸೋದರ - ಷಹಬಾಜ್
- ❖ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕನಾಗಿ ಸೇವೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1761 ರಿಂದ 1782 ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ.
- ❖ 2ನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ - ಹೈದರಾಲಿಗೆ ಫತೇಹ್ಪುರ್ ಬಹದ್ದೂರ್ / ನವಾಬ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಖಾನ್ ಎಂದು ಬಿರುದು ನೀಡಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1763 ಕೆಳದಿಯ ರಾಣಿ ವೀರಮ್ಮಾಜಿ ಮತ್ತು ದತ್ತುಪುತ್ರ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬಿದನೂರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೈದರ್‌ನಗರ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ 1766 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಒನಕೆ ಒಬವ್ವಳಿಂದ ಹೈದರಾಲಿಯ ಸೈನಿಕರು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1779 - 5ನೇ ಮದಕರಿ ನಾಯಕನಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಕೋಟೆ ವಶವಾಯಿತು. ಹೈದರಾಲಿಯು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ಒಂದನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ - 1767-69

- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತು ಹೈದರಾಲಿ ಹಾಗೂ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮ ನಿಜಾಂ ಅಲಿಖಾನ್ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೈನ್ಯದ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂಗಮ ಮತ್ತು ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿ ಸೋತಾಗ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ನಿಜಾಮನು ಬ್ರಿಟೀಷರೊಂದಿಗೆ ಮಚಲೀಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬ್ರಿಟೀಷರ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿದ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೈದರಾಲಿ ಗೆದ್ದನು. ಪರಿಣಾಮ 1769 ಏಪ್ರಿಲ್ 4 ರಂದು ನಡೆದ ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮುಕ್ತಾಯ.

ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ - 1780-84

- ❖ 1781ರ ಜುಲೈ - ಪೋರ್ಟುಗೀಸ್ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸರ್ ಐರ್‌ಕೂಟ್‌ನಿಂದ ಹೈದರಾಲಿ ಸೋಲು.
- ❖ 1782 ಡಿಸೆಂಬರ್ 7ರಂದು ಬೆನ್ನುಪಣಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್ತೂರಿನ ನರಸಿಂಹರಾಯ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿ ನಿಧನ.
- ❖ 1783 ಮೇ 4 ಟಿಪ್ಪು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ.
- ❖ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ ಯುದ್ಧ ಮುಂದುವರಿಸಿ - ಬ್ರಿಟೀಷರನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಮಂಗಳೂರು ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ (1784 ಮಾರ್ಚ್ 11) ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ ಮುಕ್ತಾಯ.
- ❖ 2ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಗೌರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್.

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ

- ❖ 1753 ನವೆಂಬರ್ 20 ದೇವನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ತಂದೆ-ಹೈದರಾಲಿ, ತಾಯಿ - ಫಕ್ರುನ್ನೀಸಾ ಬೇಗಂ
- ❖ ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ - 2ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ.

ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ - 1790-92

- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 16ನೇ ಲೂಯಿಯ ನೆರವು ಪಡೆಯಲು ರಾಯಭಾರಿ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಆದರೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ (1789)ರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರನ್ ವಾಲಿಸ್ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಟಿಪ್ಪುವಿಗೆ ಸೋಲು.
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ (1792 ಮಾರ್ಚ್ 18/22) ಯುದ್ಧ ಮುಕ್ತಾಯ.

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ❖ ಟಿಪ್ಪು ಬ್ರಿಟೀಷರಿಗೆ ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು.
- ❖ ಯುದ್ಧ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ 3,33,00,000 ರೂ.ಗಳನ್ನು 3 ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದನು.
- ❖ ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಬ್ದುಲ್ ಖಲೀಕ್ ಮತ್ತು ಮುಯಿನುದ್ದೀನ್‌ರನ್ನು ಒತ್ತೆಯಾಗಿಡಬೇಕಾಯಿತು.
- ❖ ಟಿಪ್ಪು ನೀಡಿದ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷರು, ಮರಾಠರು ಮತ್ತು ನಿಜಾಮರು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಯುದ್ಧ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಟಿಪ್ಪು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ - 1799

- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್.
- ❖ ಬ್ರಿಟೀಷರನ್ನು ಮಣಿಸಲು - ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಬೋನಾಪಾರ್ಟ್, ಟರ್ಕಿಯ ಸುಲ್ತಾನ, ಆಫ್‌ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಅಮೀರ ಮುಂತಾದವರ ನೆರವಿಗೆ ಟಿಪ್ಪು ಯಾಚಿಸಿದ.
- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದ ಜಾಕೋಟಿನ್ ಕ್ಲಬ್‌ನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮತ್ತು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ.

- ❖ ಲಾರ್ಡ್‌ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುವಿಗೆ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವಂತೆ ಬಲತ್ಕರಿಸಿದ. ಪರಿಣಾಮ -4ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ ಆರಂಭ.
- ❖ 1799 ಫೆಬ್ರವರಿ 22 ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಘೋಷಿಸಿದ. ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿಯ ಕದನಗಳು ಟಿಪ್ಪುವಿಗೆ ಸೋಲಿಸಿದವು.
- ❖ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಟಿಪ್ಪು 1799 ಮೇ 4 ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ.

ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮ

- ❖ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಸಾವಿನೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶವಾಯಿತು.
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರು - ನಿಜಾಮ, ಮರಾಠರ ಜೊತೆ ಗೆದ್ದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಳೆಯ ಒಡೆಯರ ವಂಶಸ್ಥರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಅದರಂತೆ 10 ವರ್ಷದ ಬಾಲಕ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು 1799 ಜೂನ್ 30ರಂದು ಮೈಸೂರಿನ ಒಡೆಯರಾಗಿ ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದರು.
- ❖ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

ಟಿಪ್ಪುವಿನ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ದಂಗೆಗಳು

- ❖ ದೋಂಡಿಯ ವಾಘನ ದಂಗೆ - 1800
- ❖ ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮಳ ದಂಗೆ - 1824
- ❖ ಕೊಡಗಿನ ಬಂಡಾಯ - 1835-37
- ❖ ರಾಜ ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರನನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿ ಕೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗೌ.ಜ. ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಗ್ 1834 ಏಪ್ರಿಲ್ 10ರಂದು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಪರಿಣಾಮ ಕೊಡಗಿನ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ ಅಪರಂಪರ ಬಂಡಾಯ ಆರಂಭಿಸಿದ. ನಂತರ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವಾಮಿ, ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

1857ರ ಮಹಾದಂಗೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಂಗೆಗಳು

- ❖ ಅಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ದಂಗೆ (ಬಾಗಲಕೋಟೆ) - 1857 ನವೆಂಬರ್
- ❖ ಸುರಪುರದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕನ ದಂಗೆ (ಯಾದಗಿರಿ) - 1858 ಫೆಬ್ರವರಿ
- ❖ ನರಗುಂದದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನ ದಂಗೆ (ಗದಗ) - 1858 ಮೇ
- ❖ ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯನ ದಂಗೆ (ಗದಗ) - 1858 ಮೇ / ಜೂನ್.

1857ರ ಮಹಾದಂಗೆ / ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆ

- ❖ 1857ರ ಮಹಾದಂಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಕರೆದವರು - ವಿ.ಡಿ. ಸಾವರ್ಕರ್
- ❖ ಕೊಬ್ಬು ಸವರಿದ ತೋಟಾಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಮೊದಲ ದೇಶಿಯ ತುಕಡಿ ಬರ್ಹಾಂಪುರದ 19ನೇ ರೆಡಿಮೆಂಟ್.
- ❖ ದಂಗೆಯ ಕಿಡಿ ಹೊತ್ತಿಸಿದವನು - ಮಾರ್ಚ್ 29, 1857ರಂದು ಬ್ಯಾರಕ್‌ಪುರದ 34ನೇ ರೆಜಿಮೆಂಟಿನ ಸಿಪಾಯಿ ಮಂಗಳಪಾಂಡೆ.
- ❖ ದಂಗೆಯು ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ಮೇ 10, ಭಾನುವಾರ 1857ರಂದು ಮೀರತ್‌ನ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಂದ.

ದಂಗೆ ನಡೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡವರು

- ❖ ದೆಹಲಿ - ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 2ನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ ಮಿರ್ಜಾ.
- ❖ ಅಸ್ಸಾಂ - ಮಣಿರಾಮ್‌ದತ್
- ❖ ಲಕ್ನೋ - ಔದ್‌ನ ಬೇಗಂ ಹಜರತ್‌ಮಹಲ್
- ❖ ರ್ಘಾನ್ಸಿ - ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ
- ❖ ಕಾನ್ಪುರ - ನಾನಾ ಸಾಹೇಬ (ಇವರಿರ್ವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕ ತಾತ್ಕಾಲಿಕೋಪಿ / ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಾಂಡುರಂಗ)
- ❖ ಬಿಹಾರ - ಜಗದೀಶ್‌ಪುರದ ಕುನ್ವರ್ ಸಿಂಗ್ / ಕುವರಸಿಂಹ
- ❖ ಅಲಹಾಬಾದ್, ಬನಾರಸ್ - ಅರಮ್‌ಸಿಂಗ್
- ❖ ಬಂದೇಲ್‌ಖಂಡ / ರಾಯ್‌ಬರೇಲಿ - ಖಾನ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಖಾನ್
- ❖ ಮ್ಯಾಂಡ್‌ಸರ್ - ಫಿರೋಜ್ ಷಾ

ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದ್ದವರು

- ❖ ಪಂಜಾಬಿನ ಸಿಖ್ಖರು
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಜಮೀನ್ದಾರರು
- ❖ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ
- ❖ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಸಿಂಧ್ಯ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ದಿನಕರರಾವ್.
- ❖ ಹೈದ್ರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮ - ಅಪಜ್ ಉದ್ದಾಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಿ ಸಾಲರ್‌ಜಂಗ್
- ❖ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಮಹಾರಾಜ - ಗುಲಾಬ್‌ಸಿಂಗ್
- ❖ ಭೋಪಾಲದ ಸಿಕಂದರ ಬೇಗಂ
- ❖ ನೇಪಾಳದ ದೊರೆ ಜಂಗ್ ಬಹದ್ದೂರ್.

ಫಲಿತಾಂಶ

- ❖ ವಿಫಲತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ
- ❖ ರ್ಘಾನ್ಸಿರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ 1858 ಜೂನ್ 17ರಂದು ಸಾವು.
- ❖ ನಾನಾಸಾಹೇಬ ಮತ್ತು ಬೇಗಂ ಹಜರತ್‌ಮಹಲ್ ನೇಪಾಳಕ್ಕೆ ಪಲಾಯನ.
- ❖ ತಾತ್ಕಾಲಿಕೋಪಿ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಮಾನಸಿಂಗ್‌ನ ದ್ರೋಹದಿಂದ ಗ್ವಾಲಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿ, ಗಲ್ಲಿಗೇರಿದ. (1859 ಏಪ್ರಿಲ್)
- ❖ ಮೊಘಲ್ ಕೊನೆಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 2ನೇ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ ಮಿರ್ಜಾನನ್ನು ರಂಗೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಆತ ಅಲ್ಲಿಯೇ 1862ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ.

1857ರ ದಂಗೆಯ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಪರಿಣಾಮ

- ❖ ದಂಗೆಯ ಕಾಲದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ 1858 ನವೆಂಬರ್ 1 ರಂದು ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ವಿಕೋಪಿಯ ರಾಣಿಯ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯ ಆಡಳಿತ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ರಾಣಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಆಳುವಂತಾಯಿತು.

ಸಾಮಾಜಿಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಕರು

- ❖ 19ನೇ ಶತಮಾನವನ್ನು ಭಾರತದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಕಾಲ ಅಥವಾ ಸರ್ವೋದಯ ಕಾಲ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನರಾಯ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ
- ❖ 1772 ಮೇ 22, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಬದ್ವಾನ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಧನಗರ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ತಂದೆ - ರಮಾಕಾಂತ್ ರಾಯ್, ತಾಯಿ - ತಾರಿಣಿದೇವಿ
- ❖ 1805 ರಿಂದ 1814ರವರೆಗೆ ಈ.ಇ. ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ರಂಗಪುರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.
- ❖ 1811ರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣ ಜಗಮೋಹನ್ ಸಾವು, ಅತ್ತಿಗೆ ಲೋಕ ಮಂಜರಿ ಸತಿಸಹಗಮನ.
- ❖ 1815 - ಆತ್ಮೀಯ ಸಭಾ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1825 - ವೇದಾಂತ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1828 ಆಗಸ್ಟ್ 20 ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಕಲ್ಕತ್ತಾ)
- ❖ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಯರಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದವರು -ದ್ವಾರಕನಾಥ ತಾಗೂರ್, ತಾರಾಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಕಾಳನಾಥಮುನ್ಶಿ ಮುಂತಾದವರು.
- ❖ ಇವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್ 1829 ಡಿಸೆಂಬರ್ 4 ರಂದು ನಿಯಮಾವಳಿ 17ರ ಪ್ರಕಾರ ಸತಿಸಹಗಮನ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
- ❖ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 2ನೇ ಅಕ್ಬರ್‌ನಿಂದ 'ರಾಜ' ಎಂಬ ಬಿರುದು.
- ❖ 2ನೇ ಅಕ್ಬರನ ವರ್ಷಾಶಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ - ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಪಯಣ - ಅಲ್ಲೇ ಬ್ರಿಸ್ಟಲ್ ನಗರದಲ್ಲಿ 1833 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 27 ನಿಧನ.
- ❖ ನವಯುಗದ ಪ್ರವರ್ತಕ, ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಹರಿಕಾರ, ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ತಾರೆ, ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಇವರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇವರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು : ಸಂವಾದ ಕೌಮುದಿ, ಮಿರಾತುಲ್ ಅಕ್ಬರ್
- ❖ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು :
 - ❖ ದೇವಾಸ್ತಿಕರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಣಿಕೆ : (ತುಹಪತ್ - ಉಲ್-ಮುವಾಹಿದಿನ್)
 - ❖ ಜೀಸಸ್‌ನ ಬೋಧನೆಗಳು - The precepts of Jesus
 - ❖ ದಿ ಗೈಡ್ ಟು ಪೀಸ್ ಅಂಡ್ ಹ್ಯಾಪಿನೆಸ್ (The guide to peace & happiness)
 - ❖ Brief remarks regarding encroachments to the ancient rights of female.

ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೂರ್

- ❖ 1838ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆ.
- ❖ 839 ತತ್ವ ಬೋಧಿನಿ ಸಭಾ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಅಕ್ಷಯಕುಮಾರ ದತ್ತ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ತತ್ವಬೋಧಿನಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಕೇಶವ ಚಂದ್ರ ಸೇನ್

- ❖ 1857- ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜದ ನಾಯಕ ಪಟ್ಟವಾದ ಆಚಾರ್ಯ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.
- ❖ 1866ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಒಡೆಯಿತು. ಕೇಶವ ಚಂದ್ರ ಸೇನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವರ್ಷೀಯ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಮತ್ತು ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆದಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ 1872 ಸ್ಥಳೀಯ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ (Native Marriage Act) ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣಕರ್ತರಾದರು. ಆ ಮೂಲಕ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಯಿತು. (ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 14, ಗಂಡಿಗೆ 18 - ವಿವಾಹ ವಯಸ್ಸು ನಿರ್ಧಾರ)
- ❖ 1878-ಇವರ ನೇತೃತ್ವದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ 2ನೇ ಬಾರಿಗೆ ಒಡೆಯಿತು. ಕಾರಣ ತನ್ನ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಗಳನ್ನು ಕೂಚ್ ಬಿಹಾರದ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆನಂದ ಮೋಹನ್ ಬೋಸ್, ಶಿವನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮುಂತಾದವರು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸಾಧಾರಣ / ಸುಧಾರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಕೇಶವರು ಹೊರಡಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು

- ❖ ಸುಲಭ ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಮಿರರ್ ಮತ್ತು ನಾಮ್ ಬೋದಿನಿ, ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಘ ಸಂಘತ್ ಸಂಭಾ.

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜ

- ❖ ಸ್ಥಾಪಕರು - ಆತ್ಮಾರಾಂ ಪಾಂಡುರಂಗ
- ❖ 1867-ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದವರು - ಆರ್.ಜಿ. ಭಂಡಾರ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಎಂ.ಜಿ. ರಾನಡೆ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಕ್ರಟಿಸ್)

ಆರ್ಯಸಮಾಜ ಮತ್ತು ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ

- ❖ ಜನನ 1824 ಫೆಬ್ರವರಿ 12, ಗುಜರಾತಿನ ಟಂಕಾರ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣ (ಹಳೆಯ ಮೋರ್ವಿ ರಾಜ್ಯ)
- ❖ ತಂದೆ - ಅಂಬಾ ಶಂಕರ ತಿವಾರಿ, ತಾಯಿ - ಅಮೃತಾ ಬಾಯಿ
- ❖ ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಸರು - ಮೂಲಶಂಕರ
- ❖ ಗುರು - ಮಥುರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಾಜಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ.
- ❖ 1875 ಏಪ್ರಿಲ್ 10, ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1877 - ಆರ್ಯಸಮಾಜದ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಮದ್ರಾಸ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿದ ಇವರು ಜೋದ್‌ಪುರದ ಅರಸ ಸಜ್ಜನ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆಗೆ ಅಜ್ಮೀರ್ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನ್ಹಿಜಾ ಎಂಬ ವೇಶ್ಯೆಯ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಸಜ್ಜನ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಈಕೆ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ವಿಷ ಹಾಕಿಸಿ ದಯಾನಂದರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದಳು. (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 30, 1883).

ಕೃತಿಗಳು

- ❖ ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶ (ಹಿಂದಿ)
- ❖ ವೇದಭಾಷ್ಯ (ಸಂಸ್ಕೃತ)
- ❖ ವೇದಭಾಷ್ಯ ಭೂಮಿಕೆ (ಅರ್ಥಹಿಂದಿ, ಅರ್ಥಸಂಸ್ಕೃತ)ಹಿಂದೆ ಅನ್ಯಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡವರನ್ನು ಪುನಃ ಹಿಂದೂಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 'ಶುದ್ಧಿ ಚಳುವಳಿ' ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

- ❖ ಇವರ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿತು.
- ❖ ತಿಲಕ್, ಲಜಪತ್ ರಾಯ್, ಗೋಖಲೆ ಆರ್ಯಸಮಾಜದ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರು.
- ❖ ಇವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಘೋಷಣೆ - 'ವೇದಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ' ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಘೋಷಣೆ 'ಭಾರತ-ಭಾರತೀಯರಿಗೆ' 'ಸ್ವರಾಜ್' - ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಳಸಿದರು.
- ❖ 'ಹಿಂದಿ'ಯನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು.

ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ವಿಭಜನೆ - 1892

- ❖ 1892ರಲ್ಲಿ ದಯಾನಂದ ಆಂಗ್ಲೋ ವೇದಿಕ (DAV) ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಲಾಲಹಂಸರಾಜರ ಒಂದು ಬಣ. ಗುರುಕುಲ ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಣವಾಗಿ ಆರ್ಯಸಮಾಜ 1892ರಲ್ಲಿ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು.

ಧಿಯೋಸಾಪಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ / ಬ್ರಹ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಸಮಾಜ

- ❖ 1875ರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಸ್ಥಾಪಕರು - ರಷ್ಯಾದ ಮೇಡಂ ಎಚ್.ಪಿ. ಬ್ಲವಾಟ್ಸ್ಕಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಕರ್ನಲ್ ಎಚ್.ಎಚ್. ಓಲ್ಕಾಟ್
- ❖ 1882ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಸಮೀಪ ಅಡ್ಯಾರ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ - 1889ರಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿ ಸೇರಿ, 1893 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮನ.
- ❖ 1907ರಲ್ಲಿ ಓಲ್ಕಾಟ್ ಸಾವು - ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಕ.
- ❖ 1898ರಲ್ಲಿ ಬನಾರಸ್ (ಕಾಶಿ)ಯಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹಿಂದೂ ಕಾಲೇಜ್ ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್‌ರಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ.
(ಇದೇ ಕಾಲೇಜು ಮುಂದೆ 1916ರಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ್ ಮದನ ಮೋಹನ ಮಾಳವೀಯರಿಂದ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಾಯಿತು.)
- ❖ ವಸಾಹತು ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟದ ಬೆಂಬಲಿಗಳಾಗಿ, 1913ರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ.
- ❖ 1916ರಲ್ಲಿ -ಹೋಂರೂಲ್ ಲೀಗ್ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ 1917 ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

- ❖ ಜನನ-1863 ಜನವರಿ 12, ಇವರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಸರು - ನರೇಂದ್ರನಾಥದತ್ತ
- ❖ ತಂದೆ - ವಿಶ್ವನಾಥದತ್ತ, ತಾಯಿ - ಭುವನೇಶ್ವರಿ ದೇವಿ.
- ❖ 1893-ಚಿಕಾಗೋ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.
- ❖ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಇವರು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು ಮೈಸೂರಿನ 10ನೇ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಮತ್ತು ದಿವಾನ್ ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್.
- ❖ ಚಿಕಾಗೋ ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮ್ಮೇಳನ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಕಾರಣ. ಕೊಲಂಬಸ್ ಅಮೇರಿಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ. (ಕ್ರಿ.ಶ. 1492) 400 ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ.
- ❖ 1896-ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1897-ಕಲ್ಕತ್ತದ ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ.

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

- ❖ ಇವರ ಘೋಷಣೆ : 'ಏಳಿ ಎದ್ದೇಳಿ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ತನಕ ನಿಲ್ಲದಿರಿ'
- ❖ ಶಿಷ್ಯ - ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ (ಎಲಿಜಬೆತ್ ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ನೋಬಲ್)

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್

- ❖ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಬೋಧನೆ, ತತ್ತ್ವ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಸಮೀಪ ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ 1897ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಸರು - ಗದಾಧರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ
- ❖ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಜನನ 1836, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಹೂಗ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಮರ್‌ಪುರ್ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ.
- ❖ ವೃತ್ತಿ - ಕಲ್ಕತ್ತ ಬಳಿಯ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ ದೇವಿಯ ಅರ್ಚಕರು.
- ❖ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಪತ್ನಿ - ಶಾರದಾದೇವಿ

ಸರ್ ಸಯ್ಯದ್ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಅಲಿಗಡ ಚಳುವಳಿ

- ❖ ಅಲಿಘಡ ಚಳುವಳಿಯ ಸ್ಥಾಪಕರು - ಸರ್ ಸಯ್ಯದ್ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್.
- ❖ 1817ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ, ಮರಣ : 1898
- ❖ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಸೇವೆ 1864-ಭಾಷಾಂತರ ಸೊಸೈಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆ (Translation Society) ಇದು 1865ರಲ್ಲಿ ಅಲಿಘರ್ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಪುನರ್ ನಾಮಕರಣ ಪಡೆಯಿತು.
- ❖ 1875ರಲ್ಲಿ ಅಲಿಘರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಶಾಲೆಯು 1877ರಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮಡನ್ ಆಂಗ್ಲೋ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು. ಥಿಯೋಡೆರ್‌ಬೆಕ್ ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್. ಅದೇ ಕಾಲೇಜು 1920ರಲ್ಲಿ ಅಲಿಘರ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ತಹಜಿಬ್-ಅಲ್-ಅಖ್ಬಾರ್ (ನೈತಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು) ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆ ಮೂಲಕ ತತ್ತ್ವ ಪ್ರಚಾರ.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿ - ಕುರಾನ್ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
- ❖ ಭಾರತೀಯ ಇಸ್ಲಾಂ ವೃದ್ಧ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತರೆ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳುವಳಿಗಳು

- ❖ ಅಹಮ್ಮದೀಯ ಚಳುವಳಿ - ಮಿರ್ಜಾ ಗುಲಾಂ ಅಹಮ್ಮದ್
- ❖ ಖಿಕ್ಕಾರ್ ಚಳುವಳಿ - ಇನಾಯತುಲ್ಲಾ ಖಾನ್
- ❖ ಖುದ್ದೆ ಖಿದ್ಮತುಲ್‌ಗಾರ್-ಖಾನ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫಾರ್ ಖಾನ್ (ಗಡಿನಾಡ ಗಾಂಧಿ)
- ❖ ವಹಾಬಿ ಚಳುವಳಿ - ರಾಯಬರೇಲಿಯ ಸಯ್ಯದ್ ಅಹ್ಮದ್
- ❖ ಸತ್ಯ ಶೋಧಕ ಸಮಾಜ - ಜ್ಯೋತಿ ಭಾಪುಲೆ
- ❖ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಚಳುವಳಿ - ಇ.ವಿ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯರ್
- ❖ ಜಸ್ವೀಸ್ ಪಾರ್ಥಿ ಚಳುವಳಿ - ಶ್ರೀ ತ್ಯಾಗರಾಜ ಚೆಟ್ಟಿಯಾರ್, ಪಿ.ಎನ್. ಮೊದಲಿಯಾರ್, ಡಾ. ನಾಯರ್
- ❖ ಅರವಿಪುಸ್ತರಮ್ ಚಳುವಳಿ - ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು
- ❖ ಧರ್ಮ ಸಭಾ (1830) - ರಾಧಾಕಾಂತ ದೇವ್
- ❖ ಸೇವಾಸದನ (1885) - ಬೆಹರಾಮ್‌ಜಿ
- ❖ ದೇವ ಸಮಾಜ (1887) - ಶಿವನರೇನ್ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿ
- ❖ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ (1914) - ಎಚ್.ಎನ್.ಖುಂಜು

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ - 1885 (INC)

- ❖ ಸ್ಥಾಪಕರು : ಎ.ಓ. ಹ್ಯಾಮ್
- ❖ ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ - ಮುಂಬಯಿಯ ಗೋಕುಲದಾಸ್ ತೇಜ್‌ಪಾಲ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೇದಪಾಠ ಶಾಲೆ
- ❖ ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆದದ್ದು 1885 ಡಿಸೆಂಬರ್ 28, 29, 30
- ❖ ಮೊದಲ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ - 72
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು - ಭಟೆ (ಬೆಳಗಾವಿ), ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಚಂದಾವರ್ಕರ್ (ಕಾರವಾರ)

INCಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನಗಳು

ಇಸವಿ	ಸ್ಥಳ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
1885	ಬಾಂಬೆ	W.C. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ
1886	ಕಲ್ಕತ್ತಾ	ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ
1887	ಮದ್ರಾಸ್	ಸಯ್ಯದ್ ಬಹುದ್ದೀನ್ ತ್ಯಾಬ್ಜಿ (ಪ್ರಥಮ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷ)
1888	ಅಲಹಾಬಾದ್	ಜಾರ್ಜ್ ಯೂಲೆ (ಪ್ರಥಮ ಆಂಗ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷ)
1889	ಬಾಂಬೆ	ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ವೆಡ್ಡರ್ ಬರ್ನ್
1890	ಕಲ್ಕತ್ತಾ	ಫಿರೋಜ್ ಶಾ ಮೆಹ್ತ
1891	ನಾಗಪುರ	ಆನಂದ ಚಾರ್ಲು
1892	ಅಲಹಾಬಾದ್	W.C. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ
1893	ಲಾಹೋರ್	ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ
1894	ಮದ್ರಾಸ್	ಆಲ್ ಫ್ರೆಡ್ ವೆಚ್
1895	ಪೂನಾ	W.C. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ
1896	ಕಲ್ಕತ್ತಾ	ಓ. ರಹಿಮತುಲ್ಲಾ ಸಯಾನ
1897	ಅಮೃತ್ಸಿ	ಸಿ.ಎಸ್. ನಾಯಕ್
1898	ಮದ್ರಾಸ್	ಆನಂದ ಮೋಹನ ಭೋಸ್
1899	ಲಕ್ನೋ	ರೋಮೇಶ್ ಚಂದ್ರದತ್
1900	ಲಾಹೋರ್	ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಚಂದಾವರ್ಕರ್ (ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡಿಗ)
1901	ಕಲ್ಕತ್ತಾ	ಡಿ.ಇ. ವಾಚಾ
1902	ಅಹಮದಾಬಾದ್	ಎಸ್.ಎನ್. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ
1903	ಮದ್ರಾಸ್	ಲಾಲ್ ಮೋಹನ್ ಘೋಷ್
1904	ಬಾಂಬೆ	ಸರ್ ಹೆನ್ರಿ ಕಾಟನ್
1905	ವಾರಣಾಸಿ / ಬನಾರಸ್	ಸಿ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ
1906	ಕಲ್ಕತ್ತಾ	ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ (ಸ್ವರಾಜ್ ಘೋಷಣೆ)
1907	ಸೂರತ್	ರಾಸ್ ಬಿಹಾರಿ ಘೋಷ್ (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಡಕ)
1908	ಮದ್ರಾಸ್	ರಾಸ್ ಬಿಹಾರಿ ಘೋಷ್

1909	ಲಾಹೋರ್	ಮದನ್ ಮೋಹನ್ ಮಾಳವೀಯ
1910	ಅಲಹಾಬಾದ್	ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ವೆಡ್ಜರ್ ಬರ್ನ್
1911	ಕಲ್ಕತ್ತ	ಬಿಷನ್ ನಾರಾಯಣ ಧಾರ್ (ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ ಹಾಡಿದ್ದು)
1912	ಪಾಟ್ನ	ಆರ್.ಎನ್. ಮುದೋಳ್ಕರ್
1913	ಕರಾಚಿ	ಸಯ್ಯದ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಹದೂರ್
1914	ಮದ್ರಾಸ್	ಭೂಪೇಂದ್ರನಾಥ್ ಬೋಸ್
1915	ಬಾಂಬೆ	ಸರ್.ಎಸ್.ಸಿನ್ಹ
1916	ಲಕ್ನೋ	ಎ.ಸಿ. ಮಜಂದಾರ್ (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುನರ್ ವಿಲೀನ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಡುವೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ)
1917	ಕಲ್ಕತ್ತ	ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ (ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿ)
1918	ದೆಹಲಿ	ಮದನ್‌ಮೋಹನ್ ಮಾಳವೀಯ
1919	ಅಮೃತಸರ	ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು
1920	ಕಲ್ಕತ್ತ	ಲಾಲ ಲಜಪತ ರಾಯ್ (ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನ, ಅಸಹಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕಾರ)
1920	ನಾಗಪುರ	ವಿಜಯರಾಘವಚಾರ್ (ಅಸಹಕಾರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ಅಂಗೀಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ)
1921	ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್	ಸಿ.ಆರ್. ದಾಸ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರಿಂದ, ಹಕಿಂ ಅಜ್ಮಲ್ ಖಾನ್ ಹಂಗಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
1922	ಗಯ	ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್
1923	ದೆಹಲಿ	ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್ (ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನ)
1924	ಬೆಳಗಾಂ	ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ (ಗಾಂಧಿಯವರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಏಕೈಕ ಅಧಿವೇಶನ)
1925	ಕಾನ್ಪುರ	ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು (ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿ)
1926	ಗೌಹಾತಿ	ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
1927	ಮದ್ರಾಸ್	ಡಾ. ಎಂ.ಎ. ಅನ್ನಾರಿ
1928	ಕಲ್ಕತ್ತ	ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು
1929	ಲಾಹೋರ್	ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು (ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ / ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಘೋಷಣೆ)
1930		ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲ ನೆಹರೂರವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಕೆ
1931	ಕರಾಚಿ	ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್
1932	ದೆಹಲಿ	ಅಮೃತ್ ರಾಂಜೋದ್ದಾಸ್ ಸೇಠ್
1933	ಕಲ್ಕತ್ತ	ಶ್ರೀಮತಿ ನೆಲ್ಲಿ ಸೇನ್ ಗುಪ್ತ
1934	ಬಾಂಬೆ	ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅಧಿವೇಶನ ಇಲ್ಲ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಕೆ
1936	ಲಕ್ನೋ	ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು

1936	ಪೈಜಾಪುರ	ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು (ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನ)
1938	ಹರಿಹರಪುರ	ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್
1939	ತ್ರಿಪುರ	ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ (ರಾಜೀನಾಮೆ, ರಾಜೀಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಕೆ)
1940	ರಾಮ್‌ಘರ್	ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್‌ಯಿಂದಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು
1941 ರಿಂದ 45ರವರೆಗೆ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಧಿವೇಶನವು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ		
1946		ಮೀರತ್ ಆಚಾರ್ಯ ಜೆ.ಬಿ. ಕೃಪಲಾನಿ
1947	ದೆಹಲಿ	ಡಾ. ರಾಜೀಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್
1948	ಜೈಪುರ	ಡಾ. ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ

1885 ರಿಂದ 1905ರ ಮಂದಗಾಮಿಗಳ (Moderates period) ಯುಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು

- ❖ ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ
- ❖ ಫಿರೋಜ್ ಶಾ ಮೆಹ್ತ
- ❖ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ
- ❖ ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ
- ❖ ದೀನ್ ಶಾ ವಾಚ
- ❖ ಆನಂದ ಮೋಹನ ಬೋಸ್
- ❖ ರೋಮೇಸ್ ಚಂದ್ರದತ್

ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಬೇಡಿಕೆಗಳು

- ❖ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಅವಕಾಶ ಕೋರುವುದು. ಆ ಮೂಲಕ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯ (ಬಜೆಟ್), ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ.
- ❖ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ICS ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಆಗ್ರಹ, ಆ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆ ಕೊಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಭಾರತೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ ಜನರು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.
- ❖ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು.
- ❖ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನೀರಾವರಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
- ❖ ಹೋಂ ಚಾರ್ಜ್ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ.
- ❖ ಉಪ್ಪಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳು ಮಂದಗಾಮಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು 3P ಎಂಬ ಆಡ್ಡ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು (Petition, Prayer & Protest)
- ❖ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕಾಲವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಭಿಕ್ಷೆಯ ಕಾಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ್‌ರವರು 'ಅವಕಾಶವಾದಿಗಳ ಚಳುವಳಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ತೀವ್ರಗಾಮಿಯುಗ - 1905-1919

- ❖ ಮಂದಗಾಮಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1893-94ರಲ್ಲಿ ಅರಬಿಂದೋಘೋಷ್‌ರವರು "New Lamps for Old" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಟೀಕಿಸಿದರು.
- ❖ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯ ನಿವೇದಿತಾ (ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಎಲಿಜಬೆತ್ ನೊಬೆಲ್) ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ಪಾಪ, ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ಮೃತ್ಯು" ಎಂಬ ಸಂದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ನೀಡಿದರು.
- ❖ ತೀವ್ರಗಾಮಿತ್ವ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ತಿಲಕ್‌ರವರು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ 1894ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬವಾಗಿ ಗಣಪತಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮತ್ತು 1896ರಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ತೀವ್ರಗಾಮಿ ನಾಯಕರು

- ❖ ಅರಬಿಂದೋ ಘೋಷ್
- ❖ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್
- ❖ ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್ ರಾಯ್
- ❖ ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರಪಾಲ್

ತೀವ್ರಗಾಮಿತ್ವದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು

- ❖ ಮಂದಗಾಮಿಗಳ ಮೃದು ಧೋರಣೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಉದಾಸೀನತೆ
- ❖ ಸಮಾಜೋ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಕರ ಪಾತ್ರ
- ❖ 1896-97 ಮತ್ತು 1899-1901ರ ಬರಗಾಲ, ಪ್ಲೇಗ್ ರೋಗದ ಸಂದರ್ಭ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ತಂದವು.
- ❖ ತಿಲಕರ ಬಂಧನ (18ತಿಂಗಳ ಕಾಲ)
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಪೀಡನೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಭಾರತೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತೋರಿದ ಅಸಹಾನುಭೂತಿ.
- ❖ 1896ರಲ್ಲಿ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ - ಇಟಲಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು 1905ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ರಷ್ಯಾವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಘಟನೆಯು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು.
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್ (1899-1905)ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿ ನೀತಿ.

ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ

- ❖ ಲಾರ್ಡ್‌ಕರ್ಜನ್ 1905 ಜುಲೈ 19ರಂದು ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ.
- ❖ 1905 ಆಗಸ್ಟ್ 7 - ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭ (ವಂಗಭಂಗ ಚಳುವಳಿ)
- ❖ ಎಸ್.ಎನ್. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಮಿತ್ರರಿಂದ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭ.
- ❖ 1905 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 16, ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ ಆದೇಶ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು, ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ 1906 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 16, ರ ದಿನವನ್ನು ಶೋಕದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ತಾಗೂರ್‌ರವರ ಕರೆಯ ಮೇರೆಗೆ 'ರಕ್ಷಾ ಬಂಧನ' ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿಯವರ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಗೀತೆ ಅಮರ ಸ್ತೋತ್ರ ಗೀತೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ವೈಸ್ರಾಯ್ 2ನೇ ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ (1905-1910)
- ❖ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ತೀವ್ರಗಾಮಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮ್ಯಾಜಿನಿ ಕ್ಲಬ್, ಇದರ ಸ್ಥಾಪಕರು ಹನುಮಂತರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದರಾವ್‌ಯಲ್ಲಿ.
- ❖ ಬಾರಿಸಾಲ್ ಶಾಲಾ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಅಶ್ವಿನಿಕುಮಾರ್‌ದತ್ತರವರಿಂದ ಸಂಘಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 'ಸ್ವದೇಶಿ ಬಂದಬ್ ಸಮಿತಿ' ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿತು.

- ❖ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರ್‌ರವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಅಮರ್ ಸೋನಾರ್ ಬಾಂಗ್ಲಾ" ಗೀತೆ ರಚಿಸಿದರು (ಈ ಗೀತೆ ಮುಂದೆ 1971ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಾಯಿತು).
- ❖ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಡಾಕಾದಲ್ಲಿ 1906ರಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. (ಸ್ಥಾಪಕರು - ಆಗಾಖಾನ್ ನವಾಬ್ ಸಲೀಮುಲ್ಲಾ)
- ❖ 1907 ಸೂರತ್ ಒಡಕಿನ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂದಗಾಮಿಗಳು ಮತ್ತು ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಕೇಸರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಲಕರವರು ಉಗ್ರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ 1908ರಲ್ಲಿ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬರ್ಮಾದ ಮಾಂಡೇಲ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಲಕರು - "ಗೀತಾರಹಸ್ಯ" ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದರು.
- ❖ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ದೊರೆ 5ನೇ ಜಾರ್ಜನ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ 1911ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ ರದ್ದತಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಅಂದಿನ ವೈಸ್ರಾಯ್ 2ನೇ ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ (1910-1916) ಮಾಡಿದನು.
- ❖ 1914-ತಿಲಕ್ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ (1915 ಮೇ) "ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಅದನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- ❖ 1916 ಏಪ್ರಿಲ್ - ತಿಲಕರಿಂದ ಹೋರೂಲ್ ಲೀಗ್ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಲಯ)
- ❖ 1916 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ - ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್‌ರಿಂದ ಹೋರೂಲ್ ಲೀಗ್ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭ. (ಮದ್ರಾಸ್ ವಲಯ).
- ❖ 1916-ಲಕ್ನೋ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ನಡುವೆ (ತಿಲಕ್ ಮಹತ್ವ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು).
- ❖ 1917 ಆಗಸ್ಟ್ 20ರಂದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾಂಟೆಗ್ಯೂರವರಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ಘೋಷಣೆ ಪ್ರಕಟ
- ❖ 1918ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನಲ್ಲಿ ಒಡಕು, ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಹೊರಬಂದು "ಇಂಡಿಯನ್ ಲಿಬರಲ್ ಫೆಡರೇಷನ್" ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಕರು
- ❖ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಂಡಲ್ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ) - (ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರಥಮ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆ) - ಬರೀಂದ್ರಕುಮಾರ್ ಘೋಷ್, ಜಿತೇಂದ್ರನಾಥ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ಪ್ರಮೋದ್ ಮಿತ್ತಲ್, ಪುಲಿನಾದಾಸ್ (ಡಾಕ್ ಶಾಖೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ)
- ❖ ಬೆಂಗಾಳ ವಾಲಂಟರೀಸ್ - ಹೇಮಚಂದ್ರ ಘೋಷ್
- ❖ ಲೀಲನಾಗ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸಂಘ - ಅನಿಲ್ ರಾಯ್
- ❖ ಮಿತ್ರ ಮೇಳ (1899) / ಅಭಿನವ ಭಾರತ (1904) - ವಿನಾಯಕ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್, ಗಣೇಶ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್, ನಾರಾಯಣ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್.
- ❖ ಭಾರತ್ ಮಾತಾ ಸೊಸೈಟಿ - ಸರ್ದಾರ್ ಅಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್
- ❖ ಸಂಜೀವಿನಿ ಸಭಾ (ಬಂಗಾಳ) - ಜ್ಯೋತೀಂದ್ರನಾಥ್
- ❖ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ / ಆರ್ಮಿ - (1924 ಕಾನ್ಪುರ) ಸಚ್ಚೀಂದ್ರ ಸನ್ಯಾಲ್, ಯೋಗೇಶ್ ಚಂದ್ರ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, (ರಾಂಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಆಜಾದ್, ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್, ರಾಜಗುರು, ಸುಖದೇವ್, ಮುಂತಾದವರು ಈ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು)
- ❖ ಇಂಡಿಯನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಆರ್ಮಿ - ಸೂರ್ಯ ಸೇನ್
- ❖ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಆರ್ಮಿ (INA) - ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಮೋಹನ್‌ಸಿಂಗ್ (ಸ್ಥಾಪಕ) ಮತ್ತು ರಾಸ್ ಬಿಹಾರಿ ಘೋಷ್, 1943 ಜುಲೈ 4/5 ರಂದು ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರ ಭೋಸ್ ನೇಮಕ.
- ❖ ಗದ್ದರ್ ಪಕ್ಷ (1913) ಅಮೇರಿಕಾದ ಸ್ಯಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಸೋಹನ್‌ಸಿಂಗ್ ಭಕ್ಷಿ, ಲಾಲ್ ಹರದಯಾಳ್.
- ❖ ಮ್ಯಾಜಿನಿ ಕ್ಲಬ್ (ಕರ್ನಾಟಕ) - ಹನುಮಂತರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದರಾವ್‌ಯಲ್ಲಿ.

ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳ ಪಿತೂರಿ ಮತ್ತು ಹತ್ಯೆಗಳು (Conspiracy & Kill)

- ❖ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಳವಳಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ
- ❖ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ - ವಾಸುದೇವ ಬಲವಂತ ಫಡೆ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1879.
- ❖ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಆಯೆರ್ಸ್ ಹತ್ಯೆ 1897 ಜೂನ್ 22- ಛಾಪೇಕರ್ ಸಹೋದರರು (ದಾಮೋದರ ಹರಿ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಹರಿ, ವಾಸುದೇವ ಹರಿ)
- ❖ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಕಿಂಗ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬ್ ಎಸೆತ (1908, ಏಪ್ರಿಲ್ 30) ಕಿಂಗ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬದಲು ಕೆನಡಿ ಕುಟುಂಬ ಬಲಿ - ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಾಕಿ ಮತ್ತು ಖುದಿರಾಂ ಬೋಸ್
- ❖ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಜಾಕ್ಸನ್ ಹತ್ಯೆ (1909, ಡಿಸೆಂಬರ್ 21) - ಅನಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಾನ್ವೇರಿ
- ❖ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ ಮೇಲೆ ವಿಫಲ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ (1911 ಡಿಸೆಂಬರ್ 23) - ರಾಸ್ ಬಿಹಾರಿ ಘೋಷ್
- ❖ ಕಾಕೋರಿ ರೈಲು ಡಕಾಯಿತಿ (1925 ಆಗಸ್ಟ್ 9) - ರಾಂ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಂಡ.
- ❖ ಐ.ಪಿ. ಸ್ಕಾಂಡರ್ವ್ ಹತ್ಯೆ (1928 ನವೆಂಬರ್ 17) - ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಾಜಗುರು.
- ❖ ದೆಹಲಿಯ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ (1929, ಏಪ್ರಿಲ್ 8) - ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಭಟುಕೇಶ್ವರ ದತ್
- ❖ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಇರ್ವಿನ್ ರೈಲು ಭೋಗಿಯ ಮೇಲೆ (ನಿಜಾಮುದ್ದೀನ್ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ, ದೆಹಲಿ ಬಳಿ) ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟ - ಯಶ್‌ಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಭಗವತಿ ಚರಣ ಬೋಹ್ರಾ
- ❖ ಚಿತ್ತಗಾಂಗ್ ಶಸ್ತ್ರಗಾರದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ (1930 ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ರಿಂದ) - ಸೂರ್ಯಸೇನ್
- ❖ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ - ಈ.ಎ. ಲೋಮನ್ ಮತ್ತು ಹಡ್ಸನ್‌ರನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದವರು (1930 ಆಗಸ್ಟ್ 29) - ಡಾಕಾದಲ್ಲಿ ಬಿನಯ್ ಕೃಷ್ಣದಾಸ್
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತದ ರೈಟರ್ಸ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಾರಗೃಹ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಕರ್ನಲ್ ಸಿಂಪ್ಸನ್‌ನ ಹತ್ಯೆ - ಬಿನಯ್ ಕೃಷ್ಣ ದಾಸ್, ಬಾದಲ್ ಮತ್ತು ದಿನೇಶ್

ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು

❖ ಪ್ರೀತಿಲತ ವಡ್ಡೇದಾರ್	❖ ಕಲ್ಪನಾದತ್
❖ ಶಾಂತಿಘೋಷ್	❖ ಸುನೇತಿ ಚೌದರಿ
❖ ಬೀನಾದಾಸ್	

ಗಾಂಧಿಯುಗ - 1919 ರಿಂದ 1947

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ :

- ❖ ಜನನ - 1869, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, ಗುಜರಾತಿನ ಪೋರಬಂದರಿನಲ್ಲಿ.
- ❖ ತಂದೆ - ಕರಮಚಂದಗಾಂಧಿ, ತಾಯಿ : ಪುತಲೀಬಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ - ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾಯಿ
- ❖ ಮಕ್ಕಳು - ಹರಿಲಾಲ್ ಗಾಂಧಿ, ರಾಮದಾಸ್ ಗಾಂಧಿ, ಮಣಿಲಾಲ್ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ದೇವದಾಸ್ ಗಾಂಧಿ.
- ❖ 1887 - ಕಾನೂನು ಪದವಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಪಯಣ.
- ❖ 3 ವರ್ಷ ಅಧ್ಯಯನ ತರುವಾಯ - ರಾಜ್‌ಕೋಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭ.
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಗುರು - ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ.
- ❖ 1893ರಲ್ಲಿ ದಾದಾ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ನೀಡಲು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಪಯಣ.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ

- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಟ.
- ❖ ಡರ್ಬಾನ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಿಟೋರಿಯಾಗೆ ಹೋಗುವ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹವಮಾನ (ಮಾರಿಟ್ಜ್‌ಬರ್ಗ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊರದೂಡಲಾಯಿತು)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1893- ನೆಟಾಲ್ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಭಾರತೀಯರ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿತು. ಪರಿಣಾಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ 1894 ಆಗಸ್ಟ್ 14 - ಹಸಿರು ರಟ್ಟಿನ ಪುಸ್ತಕ (ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತೀಯರ ಕಷ್ಟಕೋಟಲೆಗಳು) ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ. ಶ. 1894ರಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ 22 ನೆಟಾಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಪತ್ರಿಕೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಒಪಿನಿಯನ್ (ವಾರಪತ್ರಿಕೆ) ನಂತರ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಪಿನಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಜೋಹಾನ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ಬಳಿ 1904ರಲ್ಲಿ ಫಿನಿಕ್ಸ್ ಆಶ್ರಮ ಅಥವಾ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಫಾರ್ಮ್ (ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್‌ನ 'ಅನ್ ಟು ದಿ ಲಾಸ್ಟ್' ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ 1906ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದಾಖಲಾತಿ ಪತ್ರ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್ ಸರ್ಕಾರ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಜೋಹಾನ್ಸ್ ಬರ್ಗ್‌ನ ಜ್ಯೂಯಿಶ್ ಎಂಪ್ಲೋಯೆಮೆಂಟ್ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಅಕ್ಟನ್ನು ಸಭೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು.
- ❖ "ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ" ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವ ತನಕ ಅದರ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ 1906ರ ಜೂನ್ ದಂಗೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ತಂಡದ ಮೂಲಕ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ನೆರವು. ಇವರ ಈ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬಿಳಿಯರ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಸರ್ ಎ-ಹಿಂದ್ ಎಂಬ ಪದವಿ ನೀಡಿತು.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಹೆಚ್.ಬಿ. ಅಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆ ಪಯಣ.
- ❖ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ದಾದಾ ಬಾಯಿ ನವರೋಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು.
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮನವಿ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್‌ನ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನೀಡಿತು. ಇದು ಗಾಂಧೀಯವರ ಪ್ರಮುಖ ಯಶಸ್ಸು.
- ❖ ಪ್ರಿಟೋರಿಯಾದ ವಲಸೆ ಶಾಸನದ ವಿರುದ್ಧವೂ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಂಗೀಕಾರವಾದ ದಿನದಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ದಾಖಲಾತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸುಡಲಾಯಿತು. ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ 'ಬಾನ್ ಪೈರ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. (ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾದ ಬೋಸ್ಟನ್ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ)
- ❖ 1909 "ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್" ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.
- ❖ 1912 "ನೀತಿ ಧರ್ಮ" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದರು.
- ❖ 1911 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಸ್ಮಿತ್ಸ್ ನಡುವೆ ಒಪ್ಪಂದ, ಸ್ಮಿತ್ಸ್ ಸೂಚಿಸಿದ ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯ ದಾಖಲಾತಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಒಪ್ಪಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು.
- ❖ 1912 ಪಿನಿಕ್ಸ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1912 ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಗೆ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಬೇಟೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಸರ್ ಸಾಲೋಮನ್ ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಬಿಳಿಯರ ಸರ್ಕಾರ ಇಂಡಿಯಾ ರಿಲೀಫ್ ಬಿಲ್ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಮೂರು ಪೌಂಡುಗಳ ತಲೆಗಂದಾಯ, ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ, ಭಾರತೀಯ ವಲಸೆಯನ್ನು ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು, ದಾಖಲಾತಿ ಪತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1955 ಜನವರಿ 9, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಈ ದಿನವನ್ನೇ ಪ್ರವಾಸಿ / ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಗುಜರಾತಿನ ಸಬರಮತಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗ : ಚಂಪಾರಣ್ :

- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಥಮ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಸ್ಥಳ.
- ❖ ಚಂಪಾರಣ್‌ನಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಸಮಸ್ಯೆ ನೀರಿನ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ, (3/20 ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯನೀರಿನ ಬೆಳೆದು ಯೂರೋಪಿನ ಪ್ಲಾಂಟರ್‌ಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕಿತ್ತು ಇದನ್ನೇ ತೀನ್ ಕಥಿಯಾ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವರು)
- ❖ ಚಂಪಾರಣ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದವನು ಸ್ಥಳೀಯರೈತ ಮುಖಂಡ ರಾಜಕುಮಾರ ಶುಕ್ಲ (1916ರ ಲಖ್ನೋ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ)

ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಷ್ಕರ :-

- ❖ ಇಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿಗಿರಣಿ ಮಾಲಿಕರು ಪ್ಲೇಗ್‌ಬೋನನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಲು ಕಾರಣ.
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು.
- ❖ 1918 ಮಾರ್ಚ್ 15 ರಿಂದ 18 ರವರೆಗೆ ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಷ್ಕರ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡರು.

ಖೇಡರೈತ ಚಳುವಳಿ :

- ❖ ಬೆಳೆಹಾನಿಯಿಂದಾಗಿ ಗುಜರಾತಿನ ಖೇಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಲಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಗಾಂಧೀಜಿ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಿದರು. 1918 ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್ ರಂದು ಖೇಡ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಗಾಂಧೀಯವರ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ರೌಲತ್ ಕಾಯ್ದೆ :

- ❖ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ 1919 ಫೆಬ್ರವರಿ 6 ರಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಬಂಧಿಸುವ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಮೊದಲಾದ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನೀಡಿತು.
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವೈಸ್ರಾಯ್ ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು.
- ❖ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಗಾಂಧೀಜಿ 1919 ಫೆಬ್ರವರಿ 24 ರಂದು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಭಾ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

- ❖ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂನಿಗೆ ಮುಖಂಡ ಅಬ್ದುಲ್‌ಬಾರಿಯವರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.
- ❖ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ವಿರುದ್ಧ 1919 ಏಪ್ರಿಲ್ 6 ರಂದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ದಿನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪಮಾನದ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1919 ಏಪ್ರಿಲ್ 9 - ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಂಧನ.
- ❖ ಪಂಜಾಬಿನ ಅಮೃತಸರ ಮತ್ತು ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೂಪ ತಾಳಿತು.
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿ ನೇತೃತ್ವದ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಇದಾಗಿತ್ತು.

ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ದುರಂತ 1919 ಏಪ್ರಿಲ್ 13

- ❖ ಪಂಜಾಬ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ.
- ❖ 1919 ಏಪ್ರಿಲ್ 10 ರಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರಾದ ಡಾ. ಸತ್ಯಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಸೈಪುದ್ದೀನ್ ಕಿಚಲೂರವರ ಬಂಧನದ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ಪಂಜಾಬಿನ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ ಮಿಸ್ ಶೇರವುಡ್ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ.
- ❖ ಪಂಜಾಬಿನ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಮೈಕಲ್ ಓ ಡ್ವಯರ್‌ನು ಜಲಂದರ್‌ನ ಬ್ರಿಗೇಡಿಯರ್ ಜನರಲ್ ಡಯರ್‌ನಿಗೆ ಸೈನ್ಯದ ನಾಯಕತ್ವ ನೀಡಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 12ರಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ.
- ❖ ಏಪ್ರಿಲ್ 13, 1919 ರಂದು ವೈಶಾಖ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ 4.30 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ನೆರೆದಿದ್ದ ನಿರಾಯುಧ ಜನರ ಮೇಲೆ ಡಯರ್‌ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ 10 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ 1650 ಸುತ್ತುವ ಗುಂಡಿನ ದಾಳಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮ 379 ಮಂದಿ ಸತ್ತು ಸುಮಾರು 1200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡರು. (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ 1000 ಮಂದಿ ಸತ್ತರು 2000 ಮಂದಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡರು.
- ❖ ಏಪ್ರಿಲ್ 15 ಪಂಜಾಬ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಷಲ್ ಲಾ/ಸೈನ್ಯಾಡಳಿತ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು 1919ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್. ಹಂಟರ್ ಆಯೋಗ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಹಂಟರ್ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 8 ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ 3 ಮಂದಿ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದರು. ಹೆಚ್. ಹಂಟರ್ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯರು.
 1. ಸರ್ ಸುಲ್ತಾನ್ ಅಹ್ಮದ್
 2. ಸರಂ ಚಿಮನ್ ಲಾಲ್ ಸೆಟಲ್‌ವಾಡ್
 3. ಪಂಡಿತ್ ಜಗತ್ ನಾರಾಯಣ್
- ❖ ಈ ದುರಂತರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರವರು ನೈಟ್ ಹುಡ್ ಪದವಿ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಈ ದುರಂತವನ್ನು 'ರಾಕ್ಷಸಿ ಯುದ್ಧದ ರಾಕ್ಷಸಿ ಸಂತಾನ' ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳುವಳಿ

- ❖ ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಮೇಲೆ ಜರ್ಮನಿ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಸೋತಿದ್ದ ಟರ್ಕಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು 1920ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಸೆವೆರ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಟರ್ಕಿಯ ಸುಲ್ತಾನನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಟರ್ಕಿಯ ಸುಲ್ತಾನನನ್ನು ತಮ್ಮ ಖಿಲಾಫತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಇಸ್ಲಾಮಿಯರು ಖಿಲಾಫೆನಿಗಾದ ಆ ಅವಮಾನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ನಡೆಸಿದ ಚಳುವಳಿಯೇ ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳುವಳಿ.
- ❖ ಅಲಿ ಸಹೋದರರಾದ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ, ಶೌಕತ್ ಅಲಿ, ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್ ಹಕೀಂ ಅಜಮಲ್

ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಹರಸತ್ ಮೊಹಾನಿ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಖಿಲಾಫತ್ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು.

- ❖ ಈ ಚಳವಳಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಹೊಸ ಹುರುಪು ನೀಡಿತು. ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಏಕತೆಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.
- ❖ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ಮುಖಂಡರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದರಿಗೆ ದೆಹಲಿಯ ಜುಮ್ಮಾ ಮಸೀದಿಯಿಂದ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ ಮಾಡಲು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮೀಯರು ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಮೃತಸರದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮುಖಂಡ ಡಾ. ಸೈಪುದ್ದಿನ್ ಕಿಚಲ ಅವರಿಗೆ ಸಿಖ್ಖರ ಪವಿತ್ರ ದೇವಾಲಯ ಸ್ವರ್ಣಮಂದಿರದಿಂದ ಬೀಗದ ಕೀಲಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಯಿತು.
- ❖ 1919ರ ನವೆಂಬರದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಖಿಲಾಫತ್ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರು.

ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ

- ❖ 1920 ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಖಿಲಾಫತ್ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಸೂಚಿಸಿದರು.
- ❖ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ರೂಪು ರೇಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆಗೊಳ್ಳಲು 1920 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಲ ಲಜಪತರಾಯ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಜರುಗಿತು.
- ❖ 1855 - 873 ಮತಗಳ ಅಂತರದಿಂದ ಅಸಹಕಾರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್, ತಿಲಕ್ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. (ತಿಲಕ್, ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್‌ರವರು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಚುನಾವಣಾ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಅಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಅಸಹಕಾರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು.)
- ❖ ನಂತರ 1920ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಾಗಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಸಹಕಾರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1920 ಆಗಸ್ಟ್ 1 ರಂದು ಖಿಲಾಫತ್ ಮತ್ತು ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ದಿನವೇ ತಿಲಕರು ನಿಧನರಾದರು.

ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :

- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವುದು.
- ❖ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜು, ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ವಿದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು.
- ❖ ಕರ ನಿರಾಕರಣೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ
- ❖ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು
- ❖ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಜಮ್ಮಾಲಾಲಂ ಬಜಾಜ್‌ರವರು ರಾಯ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಬಿರುದನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರು.
- ❖ ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್, ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು, ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲ ಚಾರಿ, ವಲ್ಲಭ ಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್, ಎಂ.ಆರ್. ಜಯಕರ್, ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್, ಅಸಫ್ ಅಲಿ, ಮೊದಲಾದವರು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು.
- ❖ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ 800 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

- ❖ 1921 ಮಾರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 'ತಿಲಕ್ ನಿಧಿ' ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1921 ನವೆಂಬರ್ 17, ವೇಲ್ಸ್ ರಾಜಕುಮಾರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮನ. ಆ ದಿನವನ್ನು ಹರತಾಳವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿತು.
- ❖ ಸೂರತ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾರ್ದೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಕರನಿರಾಕರಣ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆರಂಭಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಚೌರಿಚೌರ ಘಟನೆ
- ❖ 1922 ಫೆಬ್ರವರಿ 5 ರಂದು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋರಕ್‌ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚೌರಿಚೌರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ 22 ಮಂದಿ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ತಾಣೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸಜೀವವಾಗಿ ದಹಿಸಲಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 11 ರಂದು ಬಾರ್ದೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೈಗೊಂಡರು. (ಇದನ್ನು ಬಾರ್ದೋಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಎನ್ನುವರು.)
- ❖ 1922 ಫೆಬ್ರವರಿ 12 ರಂದು ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ನಿಲುಗಡೆಯಾಯಿತು.
- ❖ 1922 ಮಾರ್ಚ್ 10 ರಂದು ಸಬರಮತಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಶಂಕರ್‌ಲಾಲ್ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು.
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿಗೆ 6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾರಾಗೃಹ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಬ್ರೂಮ್ ಪೀಲ್ಸ್ ವಿಧಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ, 1924 ಫೆಬ್ರವರಿ 5 ರಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರು.

ಸವಿನಯ ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳುವಳಿ (ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ) - 1930

- ❖ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ 1930 ಮಾರ್ಚ್ 12 ರಂದು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಬರಮತಿಯಿಂದ ದಂಡಿಗೆ 78 ಮಂದಿ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಲ್ಕಡಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6-30ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ದಂಡಿಯಾತ್ರೆಯ ಕಾಲ್ಕಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗ ಮೈಲಾರ ಮಹದೇವಪ್ಪ.
- ❖ ದಂಡಿಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ದ್ವೀಪದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಪರ್ಯಟನೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದವರು ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ದಂಡಿಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಲಂಕೆಗೆ ಹೊರಟ ಶ್ರೀರಾಮ ಚಂದ್ರನ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುವವರು ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು
- ❖ ಗಾಂಧೀಯ ದಂಡಿಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮೋಸಸ್‌ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಹೂದಿಗಳ ವಲಸೆಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಪುಲ್ಲ ಚಂದ್ರ ರೇ.
- ❖ 1930 ಏಪ್ರಿಲ್ 6ರ ಮುಂಜಾನೆ ದಂಡಿಯ ಕಡಲತೀರದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಚನಾಪಳ್ಳಿಯಿಂದ ವೇದಾರಣ್ಯಂಗ ಉಪ್ಪಿನಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡವರು ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ
- ❖ ಮಲಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಯಿಂದ ಯಣ್ಣೂರೈ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡವರು ಕೆ. ಕಲ್ಲಪ್ಪನ್

ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಘಟನೆಗಳು

- ❖ 1930ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 18 ಚಿತ್ತಗಾಂಗ್ ಶಸ್ತ್ರಾಗಾರ ದಾಳಿ - ಸೂರ್ಯಸೇನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ
- ❖ 1930ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 23 ಗಡಿನಾಡ ಗಾಂಧಿ ಖಾನ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫಾರ್ ಖಾನ್‌ರವರ ಬಂಧನದಿಂದಾಗಿ ಪೆ,ಆವರ್ದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಘಟನೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ 1930 ಮೇ 7 ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಂಧನ (1930 ಮೇ 4) ನಿರೋಧಿಸಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜವಳಿ ಗಿರಣಿಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು.
- ❖ 1930 ಮೇ 21 - ದರಸನ (ಬೊಂಬಾಯಿ ಹತ್ತಿರ) ಸರ್ಕಾರಿ ಉಪ್ಪಿನ ಮಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದಾಳಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪುತ್ರ ಮಣಿಲಾಲ್‌ಗಾಂಧಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ 1930 ಜೂನ್ 1 ವಡಾಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಉಪ್ಪಿನ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ದಾಳಿ
- ❖ ಮಣಿಪುರ ಮತ್ತು ನಾಗಲ್ಯಾಂಡಿನ ವೀರಕನ್ಯೆ ರಾಣಿ ಗೈಡಿಲ್ಲು ತನ್ನ 13ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದಳು. 1932ರಲ್ಲಿ ಇವಳಿಗೆ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. 1947 ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದ ನಂತರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಳು.

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ

- ❖ 1942 ಜುಲೈ 6-14 ರವರೆಗೆ ವಾರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಚರ್ಚೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಜುಲೈ 14ರಂದು "ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ" ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1942 ಆಗಸ್ಟ್ 7 - ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು.
- ❖ 1942 ಆಗಸ್ಟ್ 8 ರಂದು ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರುರವರು ಸಮಿತಿ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದರು.
- ❖ ಮುಂಬಯಿಯ ಗೊವಾಲಿಯ ಕೆರೆ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿ "ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೆ ಮಡಿ" ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದರು.
- ❖ 1942 ಆಗಸ್ಟ್ 9 ಗಾಂಧೀಜಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಹಾದೇವ ದೇಸಾಯಿ. ಪತ್ನಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾ, ಸರೋಜಿನಿನಾಯ್ಡು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖಂಡರು ಬಂಧಿಯಾದರು. ಇವರನ್ನು ಪೂನಾದ ಆಗಾಖಾನ್ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಡಲಾಯಿತು. ಉಳಿದ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಅಹ್ಮದ್ ನಗರ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಆಂದೋಲನವಾದ ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನಾವಳಿಗಳೆಂದರೆ :
- ❖ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್ ಗಿರಣಿ ನೌಕರರು 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ಈ ನಗರವನ್ನು ಭಾರತದ ಸ್ವಾಲ್ಪಿನ್‌ಗ್ರಾಡ್ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ 332ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, 208 ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳು, 945 ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಗಳು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 664 ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. (ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 477 ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟಗಳಾದವು).
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸು. 1600 ತಂತಿ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿದು ಹಾಕಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾದವು.
- ❖ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಗತ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭಿಸಿದವರು ರಾಮ್‌ಮನೋಹರ್ ಲೋಹಿಯಾ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅರುಣಾ ಅಸಫ್ ಅಲಿ, ಸುಚೇತ ಕೃಪಲಾನಿ, ಆರ್.ಪಿ. ಗೋಯೆಂಕಾ, ಬಿಜು ಪಟ್ನಾಯಕ್, ಅಚ್ಯುತ ಪಟವರ್ಧನ್, ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಮುಂತಾದವರು.
- ❖ 1943 ಫೆಬ್ರವರಿ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ 21 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಉಪವಾಸ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಪ್ರತಿ ಸರ್ಕಾರಗಳ ರಚನೆ :

- ❖ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬಲಿಯಾ, ಬಂಗಾಳದ ತಾಮ್‌ಲುಕ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸತಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರಚನೆಯಾದವು.

- ❖ ಈಸೂರು ದುರಂತ - 1942ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 25 : ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಇಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಯು ಆಗಮಿಸಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಗುರ್ರಪ್ಪ, ಶಂಕರಪ್ಪ, ಮಲ್ಲಪ್ಪ, ಹಾಲಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಾಚಾರಿ ಎಂಬ 5 ಮಂದಿಯನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.

1919 ರಿಂದ 1947ರ ವರೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನಾವಳಿಗಳು

- ❖ 1920 AITUC ಸ್ಥಾಪನೆ - ಲಲಾಲಜಪತರಾಯ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ 1921 - ಮಲಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಪಿಳ್ಳೆಗಳು ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆಯೆದ್ದರು. ನಂತರ ಅದು ಹಿಂದೂಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿತು. ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರದ್ಧಾನಂದರು ಕೊಲೆಯಾದರು.
- ❖ 1923 ಜನವರಿ 1, ಗಯಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಿ.ಆರ್. ದಾಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು)
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಮೇಯರ್ ಆಗಿ ಸಿ.ಆರ್. ದಾಸ್ ನೇಮಕ (ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಮೇಯರ್)
- ❖ 1924 ಕಾನ್ಪುರ ಪಿತ್ತೂರಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನ (ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ)
- ❖ 1927 ನವೆಂಬರ್ 8 ರಂದು ಸೈಮನ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1928 ಫೆಬ್ರವರಿ 3 - ಸೈಮನ್ ಕಮಿಷನ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮನ
- ❖ ಸೈಮನ್ ಕಮಿಷನ್ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ - ಕಾರಣ ಆಯೋಗದ ಎಲ್ಲಾ 7 ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಬಿಳಿಯರೇ ಆಗಿದ್ದರು.
- ❖ 1928 ಫೆಬ್ರವರಿ 3ರ ಸಂಜೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಚೌಪಾಟಿಯ ಕಡಲ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ 1928 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20, ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೈಮನ್ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದವರು ಲಾಲಾಲಜಪತರಾಯ್ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಲಾಠಿ ಏಟಿನ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ನವೆಂಬರ್ 17, 1928ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. (ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕಾರವಾಗಿ ಇವರ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ ಕರ್ತನಾದ (ಸ್ಯಾಟ್) ಐ.ಪಿ. ಸ್ಯಾಂಡರ್ಸ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದರು.
- ❖ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಸೈಮನ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದವರು ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದ ವಲ್ಲಭಪಂಥ್.
- ❖ 1927 ಡಾ. ಅನ್ನಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮದ್ರಾಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ 1928 ಫೆಬ್ರವರಿ 28ರಂದು ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲೇ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು ವರದಿ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಬರ್ಕನ್ ಹೆಡ್ ಸವಾಲಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವರದಿ ರಚಿತವಾಯಿತು.)
- ❖ 1929 ಡಿಸೆಂಬರ್ 31ರಂದು ಲಾಹೋರಿನ ರಾವಿ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಹರೂರವರು ತ್ರಿವರ್ಣಧ್ವಜ ಹಾರಿಸಿದರು.
- ❖ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ 1930 ಜನವರಿ 26 ರಂದು ಪೂರ್ಣಸ್ವರಾಜ್ಯ ದಿನ (ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ) ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು (ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ)

- ❖ ಪ್ರಥಮ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ 1930 ನವೆಂಬರ್ 16 ರಿಂದ 1931 ಜನವರಿ 19 (89 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು)
- ❖ ದ್ವಿತೀಯ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ 1931 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1/7 ರಿಂದ 1931 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1
- ❖ ತೃತೀಯ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ 1932 ನವೆಂಬರ್ 12/17 ರಿಂದ 1932 ಡಿಸೆಂಬರ್ 24
- ❖ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ದಿವಾನರು ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್
- ❖ ಮೂರೂ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು - ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್
- ❖ 1930 ಏಪ್ರಿಲ್ 6 - ದಂಡಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭ
- ❖ 1930 ಏಪ್ರಿಲ್ 13 - ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಂಕೋಲ (ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಧೋಲಿ ಮತ್ತು ದಂಡಿ)ದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಪಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭ.
- ❖ 1931 ಮಾರ್ಚ್ 5 - ಗಾಂಧಿ - ಇರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ / ದೆಹಲಿ ಒಪ್ಪಂದ (ತೇಜ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಸಪ್ತ ಮತ್ತು ಎಂ.ಆರ್. ಜಯಕರ್ ಪ್ರಯತ್ನದಫಲ)
- ❖ 1932 ಆಗಸ್ಟ್ 4/16 - ಬ್ರಿಟನ್ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಮ್ಸ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಡೊನಾಲ್ಡ್ ಮತೀಯ ತೀರ್ಪು ಪ್ರಕಟ (ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿಗದಿ)
- ❖ 1932 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 20 - ಮತೀಯ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯರವಾಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಆಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭ
- ❖ 1932 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 24/26 - ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ (ಯರವಾಡ ಒಪ್ಪಂದ) - ಗಾಂಧೀಜಿ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಪರವಾಗಿ ಮದನ್ ಮೋಹನ್ ಮಾಲವೀಯ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮವರ್ಗ (ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು)ದ ಪರವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು.
- ❖ 1938 ಏಪ್ರಿಲ್ 11 - ಟಿ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪುರ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
- ❖ 1938 ಏಪ್ರಿಲ್ 25 - ವಿದುರಾಶ್ವತ್ಥ ದುರಂತ (ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು)
- ❖ 1939 ಏಪ್ರಿಲ್ -ಸುಭಾಸ್‌ಚಂದ್ರ ಬೋಸರಿಂದ ಪಾರ್ವರ್ಡ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಪಕ್ಷ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1940 ಮಾರ್ಚ್ 23/24 -ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಹಮ್ಮದಾಲಿ ಜಿನ್ನಾರವರಿಂದ ದ್ವಿರಾಷ್ಟ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (Two nation theory)
- ❖ 1940 - ಆಗಸ್ಟ್ 8 - ವೈಸ್ರಾಯ್ ಲಾರ್ಡ್ ಲಿನ್ ಲಿತ್‌ಗೋರವರಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ಕೊಡುಗೆ ಘೋಷಣೆ
- ❖ 1942 ಮಾರ್ಚ್ 22 - ಸ್ವಾಫರ್ಡ್ ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಆಯೋಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಆಯೋಜನೆಯನ್ನು ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಮುಂದಿನ ಚೆಕ್ (post dated cheque on crashing bank) ಎಂದವರು ಗಾಂಧೀಜಿ.
- ❖ 1942 ಆಗಸ್ಟ್ 8 - ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭ
- ❖ 1942 ಆಗಸ್ಟ್ 9 - ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರು, ಪಟೇಲ್ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರೆಲ್ಲರ ಬಂಧನ.
- ❖ 1942 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 25 - ಈಸೂರು ದುರಂತ
- ❖ 1944 ಮಾರ್ಚ್ ರಾಜಿ ಸೂತ್ರ

- ❖ 1945 ಜೂನ್ 14 - ವೇವಲ್ ಯೋಜನೆ
- ❖ 1945 ಜೂನ್ 25 - ಶಿಮ್ಲಾ ಸಮ್ಮೇಳನ (ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಡುವಿನ ಸಂವಿಧಾನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಬಗೆಹರಿಸಲು)
- ❖ 1945 ಜುಲೈ - ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಲೈಮಂಟ್ ಅಟ್ಲಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂತು
- ❖ 1946 ಮಾರ್ಚ್ 24 - ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನಿಯೋಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ
- ❖ 1947 ಫೆಬ್ರವರಿ 20 - ಅಟ್ಲಿಯವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ 1948ರ ಜೂನ್ ಒಳಗಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಘೋಷಣೆ
- ❖ 1947 ಮಾರ್ಚ್ 24 - ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ನನ್ನಾಗಿ ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್‌ನನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1947 ಜೂನ್ 3 - ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ ವರದಿ ಪ್ರಕಟ (ಜೂನ್ 3 ಪ್ಲಾನ್)
- ❖ 1947 ಜುಲೈ 18 - ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಂತಿಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ
- ❖ 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15 - ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

ಬಂಗಾಳದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗೌರವಾರ್ಥಿಗಳು

- ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ -ಕ್ರಿ.ಶ. 1757/58-1760
- ❖ ಹೊಲ್‌ವಾಲ್ (ಹಂಗಾಮಿ) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1760
- ❖ ವ್ಯಾನ್ಸಿಟಾರ್ಟ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1760-1765
- ❖ ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ (2ನೇ ಬಾರಿ) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1765 - 1767)
- ❖ ವೆರಲ್‌ಸೆಟ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1767-69
- ❖ ಕಾರ್ಟಿಯರ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1769 - 1772
- ❖ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1772 - 1774

ರಾಬರ್ಟ್ ಕ್ಲೈವ್ - 1758 - 1760

- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕ
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಪ್ರಥಮ ಗವರ್ನರ್
- ❖ 2ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ 1751 - ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರ್ಕಾಟ್ ಗೆಲುವು.
- ❖ ಪ್ಲಾಸಿ ಕದನದಲ್ಲಿ (1757 ಜೂನ್ 23) - ಸಿರಾಜುದ್ದೌಲನ ವಿರುದ್ಧ ಗೆಲುವು
- ❖ 1765 ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ - ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಔದ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ 1765 ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಷಾ ಆಲಂನೊಡನೆ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ
- ❖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1774ರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ
- ❖ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಸೇನಾಪತಿ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ಗಳು

- ❖ ವಾರನ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ (ಪ್ರಥಮ ಗ. ಜನರಲ್) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1774 - 1785
- ❖ ಸರ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಪರ್‌ಸನ್ (ಹಂಗಾಮಿ) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1785 - 86
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1786 - 93
- ❖ ಸರ್ ಜಾನ್ ಶೋರ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1798 - 1805
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್ (2ನೇ ಬಾರಿಗೆ) ಕ್ರಿ.ಶ. 1805
- ❖ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಬಾರ್ಲೋ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1805-1807
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ I - ಕ್ರಿ.ಶ. 1807 - 1813
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1813 - 1823
- ❖ ಜಾನ್ ಆಡಂ (ಹಂಗಾಮಿ) ಕ್ರಿ.ಶ. 1823
- ❖ ಲಾರ್ಡ್‌ಆಮ್ ಹರ್ಬರ್ಟ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1823-28
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1828 - 1835
- ❖ ಸರ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮೆಟ್‌ಕಾಫ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1835 - 1936
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಆಕ್ಲೆಂಡ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1836 - 1842
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲಿನ್‌ಬರೋ ಕ್ರಿ.ಶ. 1842 - 1844
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ I ಕ್ರಿ.ಶ. 1844 - 1848
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1848 - 1856
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1856 - 1858

ವೈಸ್ರಾಯ್‌ಗಳು

- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1858 - 1862
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲಿನ್ I ಕ್ರಿ.ಶ. 1862 - 1863
- ❖ ಸರ್ ರಾಬರ್ಟ್ ನೆಪಿಯರ್ (ಹಂಗಾಮಿ) ಕ್ರಿ.ಶ. 1863
- ❖ ಸರ್. ವಿಲಿಯಂ ಟಿ. ಡಾನ್‌ಸನ್ (ಹಂಗಾಮಿ) ಕ್ರಿ.ಶ. 1863
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಜಾನ್ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1864 - 1869
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಮೇಯೋ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1869 - 1872
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ರೂಕ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1872 - 1876
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಲಿಟ್ಟನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1880 - 1884
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಡಫರಿನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1884 - 1888
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಲ್ಯಾನ್ಸಡೌನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1888 - 1894
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲಿನ್ 2 - ಕ್ರಿ.ಶ. 1894 - 1899
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1899 - 1905
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ - 2 ಕ್ರಿ.ಶ. 1905 - 10
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ 2 - ಕ್ರಿ.ಶ. 1910 - 16

- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಜೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1916 - 1921
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ರೀಡಿಂಗ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1921 - 1925
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಲಿಟ್ಟನ್ (2ನೇ ಬಾರಿ ಹಂಗಾಮಿ) - ಕ್ರಿ.ಶ. 1925
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ವಿನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1926 - 1931
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1931-34
- ❖ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಸ್ಪಾನ್ಸಿ - 1934
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಲಿನ್ ಲಿತ್ ಗೋ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1934 - 1943
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ವೇವಲ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1943 - 1947
- ❖ ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1947 - 1948
- ❖ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1948-1950 (ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಗೌರವ ಜನರಲ್)

ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ (1773 - 1785)

- ❖ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್
- ❖ 1773 ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ 1784 ಪಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ 1774 ರೋಹಿಲ್ಲಾ ಯುದ್ಧ (ಅಫ್ಘನ್ ಪಂಗಡದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ - ಹಪೀಜ್ ರಹಮತ್‌ಖಾನ್)
- ❖ 1773 ಔದ್ ನವಾಬ ಷಿರಾಜಉದ್ದೌಲನೊಡನೆ - ಬನಾರಸ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಬನಾರಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್, ನವಾಬನಿಗೆ ಕಾರಾ ಮತ್ತು ಅಲಹಾಬಾದ್ ನೀಡಿದ (50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ)
- ❖ 1775-82 ಮೊದಲ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ 1782 ಸಾಲ್ಬಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ 1780-84 ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ
- ❖ 1784 ಮಂಗಳೂರು ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಬನಾರಸ್ ರಾಜ ಚೈತ್‌ಸಿಂಗ್ ಪ್ರಕರಣ (1778)
- ❖ ಔದ್‌ನ ಬೇಗಂ ಪ್ರಕರಣ (1782)
- ❖ ನಂದಕುಮಾರನ ಮರಣದಂಡನೆ (1775)
- ❖ ಬೆಂಗಾಲ್ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆ (1784) ವಿಲಿಯಂ ಜೋನ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ
- ❖ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸರ್ಕಾರ ರದ್ದು (1772)

ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರನ್ ವಾಲೀಸ್ (1786-1893)

- ❖ ಹಂಗಾಮಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಸನ್ ಜಾನ್ ಮ್ಯಾಕ್‌ಫರ್ಸನ್ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ
- ❖ ಸ್ಥಿರ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ / ಖಾಯಂ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ (The Permanent Land revenue Settlement) ಜಾರಿಗೆ 1793
- ❖ ಕಾರನ್‌ವಾಲೀಸ್ ಕೋಡ್ - ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರ್ಜ್ ಬಾರ್ಲೋ ಎಂಬುವನಿಂದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಹೊಸ ಸಂಗ್ರಹ ಸಿದ್ಧ ಇದೇ ಕಾರನ್‌ವಾಲೀಸ್ ಕೋಡ್ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ
- ❖ 3ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ 1790-92 ಟಿಪ್ಪು ಸೋಲು (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ 1792 ಮಾರ್ಚ್ 18, 22)
- ❖ 1793 - ಚಾರ್ಟರ್ ಆಕ್ಟ್

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಸರ್ಜಾನ್ ಶೋರ್ (1793 - 1798)

- ❖ ಖಾಯಂ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ
- ❖ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ನೀತಿ
- ❖ 1795 ಖಾರ್ಡಾ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಮರಾಠರಿಂದ ಸೋಲು
- ❖ ಕಾಬೂಲ್ ದೊರೆ ಜಮಾನ್ ಷಾ ಪಂಜಾಬ್ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ
- ❖ 1795 ಐರೋಪ್ಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ದಂಗೆ

ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ (1798-1805)

- ❖ ಮೂಲ ಹೆಸರು - ಲಾರ್ಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್‌ಟನ್
- ❖ ಕಂಪನಿ ವಂಶದ ಅಕ್ಬರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು The Akbar and Company dynasty
- ❖ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ Subsidiary Alliance ಜಾರಿಗೆ 1798
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವನು - ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮ ನಿಜಾಂ ಅಲಿಖಾನ್ (1798)
- ❖ ಈ ಪದ್ಧತಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ (1798)

ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಇತರರು

- ❖ ಔದ್ ನವಾಬ ಸಾದತ್ ಅಲಿ - 1801
- ❖ ತಂಜಾವೂರಿನ ಸರ್ಪೋಜಿ - 1799
- ❖ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಮ್ಮಡಿಕ್ಯಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ - 1799
- ❖ ಮರಾಠ ಪೇಶ್ವೆ 2ನೇ ಬಾಚಿರಾವ್ 1802 (ಬೆಸ್ಸಿನ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ)
- ❖ ನಾಲ್ಕನೇ ಆಂಗ್ಲೋ - ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ - 1799 ಟಿಪ್ಪು ಮರಣ. ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ವಶ.
- ❖ 2ನೇ ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ 1803 - 1805
- ❖ ತಂಜಾವೂರು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ್ ವಶದ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ರಚನೆ
- ❖ ಸೂರತ್ ಸಂಸ್ಥಾನ ವಶ
- ❖ ಪರೊಕಾಬಾದ್ ವಶ (ಔದ್‌ನ ಒಂದು ಭಾಗ)
- ❖ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ
- ❖ 65ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಮಹಿಳೆ ಜೊತೆ ವಿವಾಹ
- ❖ ವೃದ್ಧ ಮೊಗಲ್ ಬಾದಷಹನಾದ ಷಾ ಆಲಂನನ್ನು ಕಂಪನಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ.

ಸರ್ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಬಾರ್ಲೋ (1805 - 1807)

- ❖ 1806 ವೆಲ್ಲೂರ್ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ
- ❖ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ನೀತಿ

ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ (1807 - 1813)

- ❖ 1808 ಅಮೀರ್‌ಖಾನ್ ಪರಾಣ ನಾಯಕ - ಬಿರಾರ್ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ
- ❖ ಬಿರಾರ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವು
- ❖ ರಾಯಭಾರಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮೆಟಕಾಫ್ - ರಣಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್‌ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ

- ❖ 1809 ರಣಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಅಮೃತಸರ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತು ರಣಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್ ನಡುವೆ ಶಾಶ್ವತ ಮೈತ್ರಿ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನೆಪೋಲಿಯನ್ 1807ರಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾದ ರುಝ್‌ನೊಡನೆ ಟಿಲ್ಸಿಟ್ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಪರ್ಶಿಯಾ, ಸಿಂಧ್, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನಗಳಿಗೆ ರಾಯಭಾರ ನಿಯೋಗ
- ❖ ಫ್ರೆಂಚ್ ವಸಾಹತುಗಳಾದ ಬೋರ್ಬನ್ ಮತ್ತು ಮಾರಿಷಸ್‌ಗಳ ವಶ
- ❖ ಡಚ್ಚರಿಂದ ಜಾವಾ ವಶ
- ❖ 1813 ಚಾರ್ಟರ್ ಆಕ್ಟ್

ಲಾರ್ಡ್ ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ (1813 - 1823)

- ❖ ನೇಪಾಳ ಅಥವಾ ಗೋರ್ಖಾ ಯುದ್ಧ - (1814 / 16) ಗೆಲುವು - ಸಗೌಲಿ ಒಪ್ಪಂದ ಅಂದಿನಿಂದ ಮಾರ್ಕ್ಟಿಸ್ ಆಫ್ ಹೆಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು
- ❖ ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಮರಾಠೆಯುದ್ಧ (1817-18) - ಮರಾಠರ ಸೋಲು
- ❖ 1818 - ಪೇಶ್ವೆ ಹದ್ದೆ ರದ್ದು
- ❖ ಕೊನೆಯ ಪೇಶ್ವೆ 2ನೇ ಬಾಜೀರಾಯನಿಗೆ 8 ಲಕ್ಷ ರೂ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ
- ❖ ಮರಾಠರಿಂದ ಭೂಭಾಗಗಳ ವಶ - ಬಾಂಬೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ರಚನೆ
- ❖ ಪಿಂಡಾರಿಗಳೆಂಬ ದರೋಡೆಕೋರರ ದಮನ (1815-1817) ಪಿಂಡಾರಿಗಳ ನಾಯಕರು - ಅಮೀರ್‌ಖಾನ್, ಚಿತು, ಕರಿಂಖಾನ್, ವಾಸಿಲ್‌ಮಹಮ್ಮದ್
- ❖ ಶಿವಾಜಿ ವಂಶಸ್ಥ ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗ್‌ನನ್ನು ಸತಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತ್ಯಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ (ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋ) (1820)
- ❖ ದೇಶೀಯ ಭಾಷಾ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (Vernacular Schools)
- ❖ ಪಾಮರ್ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ಎಂಬ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತೋರಿದ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ.

ಲಾರ್ಡ್ ಅಮ್‌ಹಸ್ಟ್ (1823-28)

- ❖ ಮೊದಲ ಬರ್ಮೆಯುದ್ಧ (1824-26)
- ❖ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಪುರ ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆ
- ❖ ಭರತ್‌ಪುರ ವಶ

ಲಾರ್ಡ್ ಎಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಗ್ (1828 - 1835)

- ❖ ಇವನ ಕಾಲ 'ಉದಾರ ನೀತಿಯ ಯುಗ'
- ❖ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಿಯ, ಉದಾತ್ತ ಮತ್ತು ಪರೋಪಕಾರಿ
- ❖ ಸತಿ ಸಹಗಮನ ನಿಷೇಧ (1829 ಡಿಸೆಂಬರ್ 4)
- ❖ ತಗ್ಗೀ (ಠಕ್ಕರ್) ನಿರ್ಮೂಲನೆ (1829-35) (ಕರ್ನಲ್ ಸ್ಲೀಮನ್ ನೆರವು)
- ❖ 1833ರ ಚಾರ್ಟರ್ ಆಕ್ಟ್
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿ ಮೆಕಾಲೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಆಧರಿಸಿ - ಆಂಗ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿ.
- ❖ ಮೆಕಾಲೆಯಿಂದ ಕಾನೂನುಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಆರಂಭ
- ❖ 1837 - ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್ ಸಿದ್ಧತೆ (1860ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ವಿನ್‌ಸ್ಟನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಉಗಿಯಂತ್ರ ಚಾಲಿತ ನೌಕಾಯಾನ (Steam Navigation)ಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ
- ❖ 1831 ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಳ್ವಿಕೆ
- ❖ 1835 ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಶ (ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರನಿಂದ)
- ❖ ರಣಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಧ್ ಅಮೀರ್‌ರೊಡನೆ ಮೈತ್ರಿ ಒಪ್ಪಂದ
- ❖ ಕಚಾರ್ ಮತ್ತು ಜಯಂತಿಯ ವಶ (1832)
- ❖ ಆಗ್ರಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ (1834)

ಲಾರ್ಡ್ ಅಕ್ಲೆಂಡ್ (1835-5042)

- ❖ ಪ್ರಥಮ ಆಫ್‌ಘಾನ್ ಯುದ್ಧ (1838 - 42)
- ❖ ರಣಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್ ಮರಣ 1839

ಲಾರ್ಡ್ ಎಲ್ವಿನ್ ಬರೋ (1842-44)

- ❖ ಅಫ್‌ಘಾನ್ ಯುದ್ಧ ಮುಕ್ತಾಯ (1842)
- ❖ ಸಿಂಧ್‌ವಶ (1843)
- ❖ 1843 - ಗುಲಾಮಗಿರಿ ನಿಷೇಧ

ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ I (1844 - 48)

- ❖ ಮೊದಲ ಆಂಗ್ಲೋ - ಸಿಖ್ ಯುದ್ಧ (1845-46) - ಲಾಹೋರ್ ಒಪ್ಪಂದ (1846)
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಕೊಂಡರಲ್ಲಿದ್ದ ಮೀರಯ್ಯ ನರಬಲಿ ಆಚರಣೆ ರದ್ದತಿ
- ❖ ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಹತ್ಯೆ ನಿಷೇಧ

ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿ (1848 - 1856)

- ❖ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ನಿರ್ಮಾಪಕ
- ❖ 2ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ ಸಿಖ್ ಯುದ್ಧ (1848 - 49)
- ❖ 1849 ಪಂಜಾಬ್ ವಶ
- ❖ 2ನೇ ಬರ್ಮಾಯುದ್ಧ (1852) ಕೆಳಗಿನ ಬರ್ಮಾವಶ
- ❖ 1853ರ ಚಾರ್ಟರ್ ಆಕ್ಟ್
- ❖ 1856 ಔದ್ ವಶ (ನವಾಬ ವಾಜಿದ್ ಅಲಿಖಾನ್‌ನಿಂದ)
- ❖ 1856 ವಿಧವಾ ಪುನರ್ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಸಂತಾಲರ ದಂಗೆ (1855-56)
- ❖ ಪ್ರಥಮ ರೈಲು ಸಂಚಾರ 1853 ಏಪ್ರಿಲ್ 16, ಬಾಂಬೆ-ಥಾಣಾ
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಸಂಪರ್ಕ (1853) ಕಲ್ಕತ್ತಾ-ಆಗ್ರಾ

- ❖ ಅಂಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ (1853)
- ❖ ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರದಿ (1854) (ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಚಾರ್ಟರ್)
- ❖ ಆಶ್ರಿತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ರಾಜರ ಬಿರುದು ಬಾವಲಿಗಳ ರದ್ದತಿ
- ❖ ಮೊಗಲ್ ಬಾದ್‌ಷನ ಬಿರುದು ರದ್ದತಿ
- ❖ ದತ್ತುಪುತ್ರರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೀತಿ (Doctrine of lapse) ಜಾರಿಗೆ 1848
- ❖ ಈ ನೀತಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಗಳು
 - ಸಂಬಲ್‌ಪುರ (ಒರಿಸ್ಸಾ) 1849
 - ಭಗತ್‌ಸಂಸ್ಥಾನ (1850)
 - ಉದಯಪುರ (1852)
 - ರಝಾನ್ಸಿ (1853)
 - ನಾಗಪುರ (1854)

ಲಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ (1856-57)

- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಮದ್ರಾಸ್, ಬಾಂಬೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (1857)
- ❖ 1857ರ ಮಹಾದಂಗೆ
- ❖ 1858 ನವೆಂಬರ್, 1, "ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ರಾಣಿಯ ಘೋಷಣಾಪತ್ರ" ಅಲಹಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ
- ❖ 1858-62, ಪ್ರಥಮ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರ
- ❖ 1859 ಬಿಳಿಯರ ದಂಗೆ
- ❖ 1860 ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್ ಜಾರಿಗೆ (1837) ಮೆಕಾಲೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದು)
- ❖ 1861 ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸದರ್ ಅದಾಲತ್ ರದ್ದತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1861ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿ

ಲಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲಿನ್ (1862-63)

- ❖ ಅಕಾಲಮರಣ (1862) ಸರ್ ನೇಪಿಯರ್ ಮತ್ತು ಸರ್ ಡೆನಿಸನ್‌ರವರು 1862ರಿಂದ 64ರವರೆಗೆ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಲಾರ್ಡ್ ಜಾನ್‌ಲಾರೆನ್ಸ್ (1864-69)

- ❖ 1865 ಭೂತಾನ್ ಯುದ್ಧ
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಬಾಂಬೆ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ (1865)
- ❖ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಡೆಯರಿಗೆ ನೀಡುವ ಭರವಸೆ (1867)

ಲಾರ್ಡ್ ಮೇಯೋ (1869-72)

- ❖ 1870 ಆರ್ಥಿಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ನೀತಿ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

- ❖ ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕುಟುಂಬಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಅಜ್ಮೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೇಯೋ ಕಾಲೇಜ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಜೈಲು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕ್ರಮ
- ❖ ರಾಜ್ಯ ರೈಲ್ವೆ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ 1872 ಶೇರ್‌ಆಲಿ ಎಂಬ ಅಫಘನ್ ಖೈದಿಯಿಂದ ಅಂಡಮಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹತ್ಯೆ

ಲಾರ್ಡ್ ನಾರ್ತ್ ಬ್ರೂಕ್ (1872-76)

- ❖ 1875 ವೇಲ್ಸ್ ರಾಜಕುಮಾರ ಭೇಟಿ (7ನೇ ಎಡ್ವರ್ಡ್)
- ❖ ಮುಕ್ತ ವ್ಯಾಪಾರ ತತ್ವ ಜಾರಿಗೆ (Free Trade)
- ❖ 1874 ಅಮದು ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ಇಳಿಕೆ ಶೇ 10 ರಿಂದ 7½ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆ
- ❖ ರಫ್ತು ಸುಂಕ ರದ್ದು

ಲಾರ್ಡ್ ಲಿಟ್ಟನ್ (1876-80)

- ❖ 1876 ರಾಯಲ್ ಟೈಟಲ್ ಆಕ್ಟ್
- ❖ 1877 ಜನವರಿ 1 ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ವೈಭವದ ದರ್ಬಾರು ರಾಣಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾಳನ್ನು "ಭಾರತದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಞಿ" ಎಂದು ಘೋಷಣೆ
- ❖ 1876-78 ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ-ಮದ್ರಾಸ್, ಮೈಸೂರು, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್, ಮುಂಬೈ)
- ❖ ಸರ್ ರಿಚರ್ಡ್ ಸ್ಟಾಚಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಕ್ಷಾಮ ಆಯೋಗ (1878-80)
- ❖ ಏಕರೂಪವಾದ ಉಪ್ಪಿನ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿ
- ❖ ಸ್ಮಾಚುಟೆರಿ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ (1879) - 1/6 ಭಾಗ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ
- ❖ ದೇಶಭಾಷಾ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಶಾಸನ (ಪರ್ನಾಕುಲರ್) ಪ್ರೆಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ 1878
- ❖ ಆಯುಧಗಳ ಶಾಸನ (Arms Act) ಜಾರಿಗೆ 1878
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ನೀರೋ ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ

ಲಾರ್ಡ್ ರಿಪ್ಪನ್ (1880-84)

- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಭಾರತೀಯ ಪರವಾದಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ - 1881
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಜನಗಣತಿ - 1881 (25.4 ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ)
- ❖ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ (1882) ಪರಿಣಾಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪಿತಾಮಹ ಎಂಬುದಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ.
- ❖ ದೇಶೀಯ ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾಯ್ದೆ ರದ್ದತಿ - 1882
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಯೋಗ - ವಿಲಿಯಂ ಹಂಟರ್ ಆಯೋಗ - 1882ರಲ್ಲಿ ರಚನೆ
- ❖ 1883 ಇನ್ಫರ್ಟ್ ಬಿಲ್ ಮಸೂದೆ ವಿವಾದ (ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಯೂರೋಪಿನ ಆಪಾದಿತರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಮಸೂದೆ ನೀಡುತ್ತದೆ)
- ❖ ಆಫಘನ್ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರ

- ❖ ಅಬ್ದುಲ್ ರೆಹಮಾನ್‌ನನ್ನು ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಅಮೀರ್/ದೊರೆ ಎಂದು ಅಂಗೀಕಾರ
- ❖ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವರ್ಗಾವಣೆ (1881)

ಲಾರ್ಡ್ ಡೆಪರಿನ್ (1884-1894)

- ❖ 3ನೇ ಬರ್ಮಾ ಯುದ್ಧ (1884-1886)
- ❖ INC ಸ್ಥಾಪನೆ (ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್)
- ❖ 1886 ಜನವರಿ ಮೇಲಣ ಬರ್ಮಾ ವಶ.

ಲಾರ್ಡ್ ಲ್ಯಾನ್ಸ್ ಡೌನ್ (1888-1894)

- ❖ 1891 - 2ನೇ ಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್
- ❖ ಭಾರತದ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ
- ❖ ಭಾರತ-ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ ನಡುವೆ ಡುರಾಂಡ್ ರೇಖೆ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ವಾಯುವ್ಯ ಬೋಲನ್ ಕಣಿವೆಯವರೆಗೆ ರೈಲ್ವೆ ರಚನೆ
- ❖ 1892 - ಇಂಡಿಯಾ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ
- ❖ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಉಪ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡನೆ

ಲಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲಿನ್ 2 (1894-1899)

- ❖ ಆಮದು ಸುಂಕ, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಳಿಕೆ
- ❖ ಭಾರತೀಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಏಕಮೇವ ಪ್ರಧಾನ ದಂಡನಾಯಕನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1897 - ಪುನಾದ ಚಾಪೇಕರ್ ಸೋದರರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹತ್ಯೆ

ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್ (1899-1905)

- ❖ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿ ನಂತರ 2ನೇ ಕಿರಿಯ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ (40 ವರ್ಷ)
- ❖ 1900 - ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ (10 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಸಾವು)
- ❖ ಸರ್ ಆಂಟನಿ ಮ್ಯಾಕ್ ಡೊನೆಲ್ಡ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಆಯೋಗ ರಚನೆ
- ❖ 1900 - ಪಂಜಾಬ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಏಲಿಯನೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ - ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮಂತರು ರೈತರನ್ನು ಅವರ ಜಮೀನುಗಳಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟುವ ಪದ್ಧತಿ ರದ್ದು.
- ❖ 1901 - ಕಪಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಜನರಲ್ ನೇಮಕ
- ❖ ಬಿಹಾರದ 'ಪೂಸಾ'ದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1904 - ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಶಾಸನ ಜಾರಿ.
- ❖ ಔದ್ಯಮಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜಮಾ'ಶೆಡ್ ಜಿ ಟಾಟಾ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವು.
- ❖ 1902 - ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ರ್ಯಾಲಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಮಿಷನ್ ರಚನೆ
- ❖ 1904 - ಭಾರತೀಯ ವಿ.ವಿ. ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ (ಥಾಮಸ್ ರ್ಯಾಲಿ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ)
- ❖ 1904 - ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ
- ❖ ಪ್ರಾಕ್ತನಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಸರ್‌ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಪ್ರಥಮ ನಿರ್ದೇಶಕ)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಲೀಗಲ್ ಟೆಂಟರ್ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ. (1ಸವರನ್ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ 15 ರೂ.ಗಳೆಂದು ವಿನಿಮಯ ದರ ನಿಗದಿ)
- ❖ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ (1899)
- ❖ 1899 - ಅಫೀಶಿಯಲ್ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಆಕ್ಟ್
- ❖ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ರೈಲ್ವೆ
- ❖ 1905 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 16, ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ (ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಬಂಗಾಳ)
- ❖ ಪ್ರಧಾನ ದಂಡನಾಯಕ ಲಾರ್ಡ್ ಕಿಚನ್‌ನೊಡನೆ ವಿವಾದದಿಂದಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಔರಂಗಜೇಬ್ ಎಂದು ಗೋಖಲೆಯಿಂದ ವರ್ಣನೆ.

ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ 2 (1905-10)

- ❖ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ ವಿರುದ್ಧ ವಂಗಭಂಗ ಚಳವಳಿ / ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ
- ❖ ಸೂರತ್ ಅಧಿವೇಶನ (1907) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಒಡಕು.
- ❖ 1906 - ಡಿಸೆಂಬರ್ ಠಾಕಾದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಆಗಾಖಾನ್)
- ❖ 1909 - ಮಿಂಟೋ ಮಾರ್ಲೆ ಸುಧಾರಣೆ

ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ 2 (1910-16)

- ❖ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೊರೆ 5ನೇ ಜಾರ್ಜ್ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಬಂಗಾಳ ವಿಭಜನೆ ರದ್ದು (1911) ಮತ್ತು ಕಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆ (1911)
- ❖ 1915 - ಗೋಖಲೆ ಮರಣ
- ❖ 1915 - ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭಾ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಮದನ್‌ಮೋಹನ್ ಮಾಳವೀಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪಂಜಾಬ್ ನಾಯಕರಿಂದ)
- ❖ 1911 ಡಿಸೆಂಬರ್ - ಚಾಂದಿನಿ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಮೇಲೆ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿ
- ❖ 1916 - ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿ.ವಿ. ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪಂಡಿತ್ ಮದನ್ ಮೋಹನ್ ಮಾಳವೀಯ)

ಲಾರ್ಡ್ ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ (1916-21)

- ❖ ತಿಲಕ್ ಮತ್ತು ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್‌ರವರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೋಂ ರೂಲ್ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭ (ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 1916 ಏಪ್ರಿಲ್ 1916 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್)
- ❖ ಲಕ್ನೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ (1916) ಮಂದಗಾಮಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರಗಾಮಿಗಳು ಒಂದಾದರು. (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುನರ್ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ)
- ❖ 1916 ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ನಡುವೆ ಲಕ್ನೋ ಒಪ್ಪಂದ. (ತಿಲಕ್ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ)
- ❖ ಮ್ಯಾಂಟೆಗ್ಯೂರವರಿಂದ 1917 ಆಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು "ಆಗಸ್ಟ್ ಘೋಷಣೆ"
- ❖ 1918 ಎಸ್.ಎನ್. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಮತ್ತಿತರರು ರಾಜೀನಾಮೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಇಂಡಿಯನ್ ಲಿಬರಲ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1919 - ರೌಲತ್ ಆಕ್ಟ್ - ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ದುರಂತ 1919 ಏಪ್ರಿಲ್ 13
- ❖ 1916 - ಪೂನಾದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವಿ.ವಿ. ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಬಿಹಾರದ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿ ಎಸ್.ಪಿ. ಸಿನ್ಹ ನೇಮಕ (ಈ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ 2ನೇ ಸದಸ್ಯ), ಮೊದಲನೆಯವರು ದಾದನವರೋಜಿ)

ಲಾರ್ಡ್ ರೀಡಿಂಗ್ (1921-26)

ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಸರ್ ರಫಸ್ ಡೇನಿಯಲ್ ಐಸಾಕ್

- ❖ 1921 - ವೆಲ್ಸರಾಜಕುಮಾರ್ (8ನೇ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ದೊರೆ) ಭೇಟಿ
- ❖ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ ನಿಲುಗಡೆ (ಚೌರಿಚೌರ ಘಟನೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 5, 1920)

ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ವಿನ್ (1926-31)

- ❖ ಮೂಲ ಹೆಸರು - ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಲಿಂಡ್ಲೆವುಡ್
- ❖ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮ್ಯಾಗ್ನಾಕಾರ್ಟ್‌ದ ರೂವಾರಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್‌ವುಡ್‌ನ ಮೊಮ್ಮಗ.
- ❖ 'ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಮೆರಿಟ್' ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ವೈಸರಾಯ್
- ❖ 1931 ಮಾರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಅದೇ ದೆಹಲಿ ಒಪ್ಪಂದ / ಗಾಂಧಿ ಇರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದ.
- ❖ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಎಂಬ ಜನಪ್ರಿಯತೆ
- ❖ 1927 ನವೆಂಬರ್ ಹರ್‌ಕೋರ್ಟ್ ಬಟ್ಟರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸಮಿತಿ (ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ)
- ❖ 1927 ಡಿಸೆಂಬರ್ All India States People's Conference
- ❖ 1928 ಡಿಸೆಂಬರ್ - ಪ್ರಥಮ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಯುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾವೇಶ.
- ❖ 1929 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31 - ದೀಪಾವಳಿ ಘೋಷಣೆ (ಭಾರತಕ್ಕೆ ಡೊಮಿನಿಯನ್ ಸ್ಟೇಟಸ್ ನೀಡಲು)

ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ (1931-36)

- ❖ ಮೂಲ ಹೆಸರು - ಫೀಮನ್ ಥಾಮಸ್
- ❖ 1913ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು 1918ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೌರವ
- ❖ 1932 ಆಗಸ್ಟ್ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಮ್‌ಮಾಕ್ ಡೊನಾಲ್ಡ್‌ರ ಮತೀಯ ತೀರ್ಪು ಘೋಷಣೆ
- ❖ 1934 - ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಕ್ಷಿಟ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಭೂಕಂಪ
- ❖ 5ನೇ ಜಾರ್ಜ್ ದೊರೆಯ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆ (1935 ಮೇ)
- ❖ 3 ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು
- ❖ 1935 - ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ
- ❖ 1934 ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಆಚಾರ್ಯ ನರೇಂದ್ರದೇವ ಮತ್ತು ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರಿಂದ)

ಲಾರ್ಡ್ ಲಿನ್‌ಲಿತ್‌ಗೋ (1936-43)

- ❖ 1937 - ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳ ರಚನೆ
- ❖ 1939 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1/3 ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳ ರಾಜೀನಾಮೆ

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

- ❖ 1939 ಡಿಸೆಂಬರ್ 22 ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ದಿನವಾಗಿ (Deliverance Day) ಆಚರಣೆ
- ❖ 1940 ಆಗಸ್ಟ್ 8 ಆಗಸ್ಟ್ ಆಫರ್

ಲಾರ್ಡ್ ವೇವೆಲ್ (1943-47)

- ❖ 1945 ಜೂನ್ 14 ವೇವೆಲ್ ಯೋಜನೆ
- ❖ 1945 ಜೂನ್ 25, ಸಿಮ್ಲಾ ಸಮ್ಮೇಳನ
- ❖ 1945 ನವೆಂಬರ್ 5 II, INA ವಿಚಾರಣೆ (ದೆಹಲಿಯ ಕೆಂಪುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ)
- ❖ 1946 ಫೆಬ್ರವರಿ ರಾಯಲ್ ನೌಕಾಪಡೆ ದಂಗೆ (ಮುಂಬೈ)
- ❖ 1946 - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2 ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ
- ❖ 1946 ಆಗಸ್ಟ್ 16/17 ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಿನಿಂದ ನೇರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ದಿನ ಆಚರಣೆ.

ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ - 1947 ಮಾರ್ಚ್ ಆಗಸ್ಟ್

- ❖ ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ / ಜೂನ್ 3 ಯೋಜನೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಸ್ತಾಂತರ
- ❖ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ 1947 ಆಗಸ್ಟ್ 15

ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟು ದಂಗೆಗಳು

ಬುಡಕಟ್ಟು	ಸ್ಥಳ	ನಾಯಕತ್ವ
ಖಾಸಿಗಳ ದಂಗೆ	ಖಾಸಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು (ಅಸ್ಸಾಂ ಮತ್ತು ಮೇಘಾಲಯ)	ತಿರುತ್ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಾರಮನಿಕ್
ಕೋಲರ ದಂಗೆ	ಛೋಟನಾಗಪುರ	ಬುದ್ದೋಭಗತ್
ಕೋಯರ ದಂಗೆ	ಆಂಧ್ರದ ಚೋಡಾವರಂ	ಅಲ್ಲೂರಿ ಸೀತರಾಮ ರಾಜು
ಕೊಂಡರದಂಗೆ	ಒರಿಸ್ಸಾದ	ಚಕ್ರ ಬಿಸಾಯಿ
ಸಂತಾಲರ ದಂಗೆ	ಬಿಹಾರದ ರಾಜಮಹಲ್ ಬೆಟ್ಟಗಳು	ಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕನ್ಹು
ನಾಯಕ್‌ದಾಸರ	ಗುಜರಾತಿನ	ರೂಪ್‌ಸಿಂಗ್,
ದಂಗೆ	ಪಂಚಮಹಲ್	ಜೋರಿಯ ಭಗತ್
ಕಚ್ಚಾನಾಗರ ದಂಗೆ	ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಕಚಾರ್	ಸೆಂಬುದನ್
ಮುಂಡರ ದಂಗೆ	ಛೋಟನಾಗಾಪುರ	ಬಿಸ್ವಾಮುಂಡ
ಬಿಲ್ಲರ ದಂಗೆ	ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಗೋವಿಂದಗುರು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತೃಗಳು

❖ ಆನಂದಮಠ	- ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ
❖ ವಂಗ ದರ್ಶನ	- ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ
❖ ಗಣದೇವತೆ	- ತಾರಾಶಂಕರ ಬಂಡೋಪಾಧ್ಯಾಯ
❖ ಇಂಡಿಯಾ ಡಿವೈಡೆಡ್	- ಡಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್
❖ ಅನ್‌ಹ್ಯಾಪಿ ಇಂಡಿಯಾ	- ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ್
❖ ಪತೇರ್ ಡಬಿ	- ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ
❖ ಭಾರತ ದರ್ಶನ	- ಭರತೇಂದು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ
❖ ಕರಮ್ ಭೂಮಿ	- ಪ್ರೇಮಚಂದ್
❖ ಬಿಪ್ರದಾಸ್	- ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ
❖ ಹಿಂದ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯ	- ಗಾಂಧಿ
❖ ಸರ್ವೋದಯ	- ಗಾಂಧಿ
❖ ಮೈ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ ವಿತ್ ಟ್ರೂಥ್	- ಗಾಂಧಿ
❖ ನಿಬಂಧ ಮಾಲ	- ವಿಷ್ಣು ಕೃಷ್ಣ ಚಿಪ್ಪಲಂಕರ್
❖ ಸರಸ್ವತಿ ಚಂದ್ರ	- ಗೋವರ್ಧನ ರಾಮ್ ಎಂಬ ತ್ರಿಪಾಠಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಿಂತ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

- ❖ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೊಲ್ಡರ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿ - ದ್ವಾರಕನಾಥ ತಾಗೂರ್ (1837-38 ಕಲ್ಕತ್ತಾ)
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸೊಸೈಟಿ - ವಿಲಿಯಂ ಆಡಮ್ (1839-ಲಂಡನ್) ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೂರ್ (1851-ಕಲ್ಕತ್ತಾ)
- ❖ ಬಾಂಬೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ - ಜಗನ್ನಾಥ ಶಂಕರ್‌ಶೇಖರ್ (1852-ಬಾಂಬೆ)
- ❖ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ - ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ (1866-ಲಂಡನ್)
- ❖ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ - ಮೇರಿ ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್ (1867-ಲಂಡನ್)
- ❖ ಪೂನಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭಾ - ಎಸ್.ಎಚ್. ಚಿಪ್ಪಲಂಕರ್, ಜಿ.ವಿ. ಜೋಷಿ, ಎಂ.ಜಿ. ರಾನಡೆ ಮೊದಲಾದವರು (1870-ಪೂನಾ)
- ❖ ಇಂಡಿಯನ್ ಸೊಸೈಟಿ - ಆನಂದ ಮೋಹನ ಬೋಸ್ (1872-ಲಂಡನ್)
- ❖ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ - ಆನಂದ ಮೋಹನ ಬೋಸ್ ಮತ್ತು ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ (1876-ಕಲ್ಕತ್ತಾ) ಮದ್ರಾಸ್ ಮಹಾಜನ ಸಭಾ - ಜಿ.ಎಸ್. ಐಯ್ಯರ್, ಎಂ. ವೀರ ರಾಘವಚಾರಿ, ಆನಂದಚಾರ್ಲು ಮುಂತಾದವರು (1884-ಮದ್ರಾಸ್)
- ❖ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ - ಪಿರೋಜ್ ಷಾ ಮೆಹ್ತಾ ಕೆ.ಟಿ. ತಲಾಂಗ್, ಬಹುದ್ದೀನ್ ತಾಬ್ಲಿ (1885-ಬಾಂಬೆ)

ಭಾರತೀಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಇತಿಹಾಸ

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು	ಸ್ಥಾಪಕರು
ಬೆಂಗಾಲ್ ಗೆಜೆಟ್ - 1780 (ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಪತ್ರಿಕೆ)	- ಜೇಮ್ಸ್ ಅಗಸ್ಟಸ್ ಹಿಕಿ
ಮಿರಾತ್-ಉಲ್-ಅಕ್ಬರ್ - 1822 (ಪ್ರಥಮ ಪರ್ಶಿಯನ್ ನಿಯತಕಾಲಿಕ)	- ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್
ಸಂವಾದ ಕೌಮುದಿ	- ರಾಜಾರಾಂ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ್
ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ	- ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರಪಾಲ್
ಇಂಡಿಯನ್ ಒಪಿನಿಯನ್	- ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ
ನವಜೀವನ್	- ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ
ಹರಿಜನ	- ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ
ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ	- ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ
ವಂದೇಮಾತರಂ	- ಅರಬಿಂದೊ ಘೋಷ್
ಕರ್ಮಯೋಗಿನ್	- ಅರಬಿಂದೊ ಘೋಷ್
ಯುಗಾಂತರ್	- ಬರೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್‌ಘೋಷ್
ಬಸುಮತಿ	- ಬರೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್‌ಘೋಷ್
ಮರಾಠ	- ತಿಲಕ್
ಕೇಸರಿ	- ತಿಲಕ್
ಇಂಡಿಯನ್ ಮಿರರ್	- ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರ್
ಅಮೃತ ಬಚಾರ್	- ಶಶಿರ್ ಕುಮಾರ್ ಘೋಷ್
ಬಂಗದರ್ಶನ	- ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ
ಸ್ವದೇಶ್ ಮಿತ್ರನ್	- ಜಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅಯ್ಯರ್
ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಮನ್	- ರಾಬರ್ಟ್ ವೈಟ್
ರಸ್‌ಗೊಪ್ತಾರ್	- ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ
ವಾಯ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ	- ದಾದಾಬಾಯಿ ನವರೋಜಿ
ದೀನಬಂಧು	- ಎನ್.ಎಮ್. ಲೋಖಂಡೆ
ಪಕ್ವಾನ್	- ಖಾನ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫರ್‌ಖಾನ್
ಪೇಟ್ರಿಯಾಟ್	- ಅರುಣ್ ಅಸಫ್ ಆಲಿ
ಇಂಕ್ವಿಲಾಬ್	- ಲೋಹಿಯ ಮತ್ತು ಅರುಣಾ ಅಸಫ್ ಆಲಿ
ಟ್ರಿಬ್ಯೂನ್	- ಚಯಲ್ ಸಿಂಗ್ ಮಜೀತಿಯ
ಹಿಂದು	- ಜಿ.ಎಸ್. ಅಯ್ಯರ್ ಮತ್ತು ವೀರರಾಘವಚಾರಿ
ಹಿಂದು ಪೇಟ್ರಿಯಾಟ್	- ಗಿರೀಶ್ ಚಂದ್ರಘೋಷ್ ಮತ್ತು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮುಖರ್ಜಿ
ಮಂಗಳೂರು ಸಮಾಚಾರ	- ರೆವರೆಂಡ್ ಹರ್ಮನ್ ಫೆಡ್ರಿಕ್‌ಮೊಗ್ಗಿಂಗ್
(ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಪತ್ರಿಕೆ 1843 ಜುಲೈ 1)	

ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ

ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು :

1. ಯದುರಾಯ (1399-1423)

- ❖ ಒಡೆಯರ ವಂಶಸ್ಥ
- ❖ ಯದು ವಂಶಸ್ಥ
- ❖ 1399 - ಹದಿನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಅರಸನಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಕ್ತ/1400 ಏಪ್ರಿಲ್ 29
- ❖ ಸಹೋದರ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಕಾರುಗಳ್ಳಿಯ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ

2. 1ನೇ ರಾಜ ಒಡೆಯರು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1578-1617)

- ❖ ಆಪೂಗ ಒಡೆಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು.
- ❖ 33ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು 300 ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಪಾಳೆಯಪಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರಬಲ ರಾಜ್ಯನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1610ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ವಶ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯ/ತಿರುಮಲರಾಯನಿಂದ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1610ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1610ರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಸರಾಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗರಾಯನ ಪತ್ನಿ ಅಲುಮೇಲಮ್ಮನಿಂದ "ಮಾಲಂಗಿ ಮಡುವಾಗಲಿ ತಲಕಾಡು ಮರುಳಾಗಲಿ ಮೈಸೂರು ಅರಸರಿಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಲಿ" ಎಂದು ಶಾಪ ಪಡೆದ.
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಮೇಲುಕೋಟೆ ದೇವಾಲಯಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ
- ❖ ಸಿಂಗಾರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ "ಶ್ರೀರಂಗ ಮಹಾತ್ಮ" ಮತ್ತು ತಿರುಮಲ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ "ಕರ್ಣವೃತ್ತಾಂತ ಕಥೆ"ರಚನೆ.

ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1617-1637)

- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಯುಧಾಗಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ.
- ❖ ಚಾಮರಾಜೋಕ್ತಿ ವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ (ಇದು-ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ)
- ❖ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ
- ❖ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಗಳು - ಪದ್ಮ ಪಂಡಿತ ಮತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರ
- ❖ ಇವರ ಮತ್ತೊಂದು ಕೃತಿ - ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣ ಸಪ್ತಕಾಂಡ.

ರಣಧೀರ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1638-1659)

- ❖ ಕಂಠೀರಾಯ ವರಾಹಗಳೆಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದ
- ❖ ತಿರುಚಿರಾಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಜಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಂದ
- ❖ 1639ರಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದ ಸೇನಾನಿ ರಣದುಲ್ಲಾಖಾನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯ ರಚನೆ

- ❖ ಬಂಗಾರದೊಡ್ಡಿ ಕಾಲುಪೆ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ಗೋವಿಂದ ವೈದ್ಯ, ಭಾಸ್ಕರ (ಬೆಹಾರ ಗಣಿತ) ಮತ್ತು ತಿಮ್ಮರಸ (ಮಾರ್ಖಂಡೇಯ ರಾಮಾಯಣ) ಈತನ ಆಶ್ರಿತ ಕವಿಗಳು.
- ❖ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರಿಗೆ ವಿಧೇಯತೆ ತೋರದ ಮೊದಲ ದೊರೆ
- ❖ ಯಲಹಂಕದ ಮಾಗಡಿ ಕೆಂಪೆಗೌಡನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕಪ್ಪ ಕಾಣಿಕೆ ಪಡೆದ

ದೊಡ್ಡದೇವ ರಾಜ ಒಡೆಯರು (1659-1672)

- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೆಳದಿ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿದ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು - ಪರರಾಯ ಭಯಂಕರ, ಹಿಂದೂರಾಯ ಸುರತ್ಪಾಣಿ
- ❖ ಆಸ್ಥಾನದ ಕವಿ - ಚಾಮಯ್ಯನಿಂದ "ದೊಡ್ಡದೇವರಾಯ ಸಾಂಗತ್ಯ" ರಚನೆ
- ❖ ಚಾಮುಂಡಿಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾವಿರ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹಾಕಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂದಿ ಪ್ರತಿಮೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ
- ❖ ಫ್ರೆಂಚರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಪರ್ಕ ಆರಂಭ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1617ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಫ್ಲಾಕನ್ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ.
- ❖ ದೇವರಾಜಪುರ, ಅಗ್ರಹಾರ ಮತ್ತು ದೇವಾಂಬುಧಿ ಕೆರೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1672-1704)

- ❖ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಿರುದುಗಳ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪಾಲ ಚಾಲರಿಪು, ನವಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣ, ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ನರಪತಿ, ರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ
- ❖ ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗ ಕುಮಾರಯ್ಯ - ಸಾಂಭಾಜಿಗೆ ಸೆರೆ
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬನೊಂದಿಗೆ ಮೈತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಲಿಂಗಣ್ಣಯ್ಯ ಅಹಮ್ಮದ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ (1699)
- ❖ ಔರಂಗಜೇಬನಿಂದ - ರಾಜಜಗದೇವ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದ.
- ❖ ಮೊಗಲ್ ಸೇನಾನಿ ಮತ್ತು ಸಿರಾದ ಪೌಜುದಾರ ಖಾಸಿಂಖಾನನು ಮರಾಠ ಏಕೋಜಿಯಿಂದ
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಗೆದ್ದು, 3ಲಕ್ಷ ವರಹಗಳಿಗೆ, ಒಡೆಯರಿಗೆ ಮಾರಿದನು.
- ❖ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಿರುಮಲಾರ್ಯ, ಸಿಂಹಾರ್ಯ, ತಿಮ್ಮಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಚಿಕ್ಕಪಾಠ್ಯಾಯ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವೇಣುಗೋಪಾಲವರ ಪ್ರಸಾದ ಮಲ್ಲರಸ, ಸಂಚಿಹೊನ್ನಮ್ಮ-ಶೃಂಗಾರಮ್ಮ
- ❖ ತಿರುಮಲಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳು :
 - ❖ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯ ವಂಶಾವಳಿ
 - ❖ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ವಿಜಯ
 - ❖ ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರಚರಿತೆ
- ❖ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯ ಒಡೆಯರ ಕೃತಿಗಳು :
 - ❖ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಭಿನ್ನಪ್ಪ
 - ❖ ಗೀತಗೋಪಾಲ
 - ❖ ಭಾಗವತ, ಶೇಷಧರ್ಮ

- ❖ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ - ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ
- ❖ ಸಿಂಗರಾರ್ಯ - ಮಿತ್ರವಿಂದ ಗೋವಿಂದ (ಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ)
- ❖ ಸಂಚಿಹೊನ್ನಮ್ಮ - ಹದಿಬದೆಯಧರ್ಮ
- ❖ ಶೃಂಗಾರಮ್ಮ/ಸಿಂಗಾರಮ್ಮ-ಪದ್ಮಿನಿ ಕಲ್ಯಾಣ
- ❖ ಚಿಕ್ಕಪಾಠ್ಯಾಯ - ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ದಿವ್ಯಸೂರಿ ಚರಿತೆ
- ❖ ಮಲ್ಲರಸ - ದಶಾವತಾರ ಚರಿತೆ
- ❖ ಅರಾರ ಕಛೇರಿ ಸ್ಥಾಪನೆ (18ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ)
- ❖ ಬಾರಾಬಲೂತಿ ಗ್ರಾಮದಳಿತ ಜಾರಿಗೆ (12 ಮಂದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)
- ❖ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯ ಪರವಾಸು ದೇವಾಲಯ, ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ವೇತವರಾಹ, ಹರದಿನಹಳ್ಳಿಯ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೋಟೆ ವೆಂಕಟರಮಣ ಈತನ ರಚನೆಗಳು.
- ❖ "ಅಂಚೆ" ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯು ಪುನರ್ ಸಂಘಟನೆ.
- ❖ ಅಂಚೆ, ಶಬ್ದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ.
- ❖ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ರೈತರ ದಂಗೆ

2ನೇ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1704-1713)

- ❖ ಮೂಕ ಅರಸು
- ❖ ಪ್ರಧಾನಿ ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ದಳವಾಯಿ ಕಾಂತರಾಜಯ್ಯನವರ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಭಾರ
- ❖ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಬಿಂದುಮಾದವ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ಕೆಳಲೆ ಮನೆತನದ ದಳವಾಯಿಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ

1ನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1713-1732)

- ❖ ಹೈದಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮ, ಆರ್ಕಾಟ್ ನವಾಬ, ಗುತ್ತಿಯ ಮುರಾರಿರಾವ್ ಘೋರ್ಪಡೆಯವರಿಗೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂ. ಕಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ.
- ❖ 1732 - ಪೇಶ್ವೆ 1ನೇ ಬಾಜಿರಾಯನಿಂದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಮುತ್ತಿಗೆ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಚೌತ್ ಸಂಗ್ರಹ
- ❖ ದಳವಾಯಿ ನಂಜರಾಜಯ್ಯ, ದೇವರಾಜಯ್ಯ ಪ್ರಬಲರಾದರು.
- ❖ ರಾಣಿದೇವಜಾಮೃಣ್ಣಿಯು 2ನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಜರನ್ನು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಳು.
- ❖ 4ನೇ ಕೆಂಪೇಗೌಡನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಸಾವನದುರ್ಗವಶ.

ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1732-34)

- ❖ ದಳವಾಯಿ ದೇವರಾಜಯ್ಯನಿಂದ ಕಬ್ಬಾಳ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂಧನ.

2ನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1734-1766)

- ❖ ಹೈದರಾಲಿ - ಮೈಸೂರಿನ ಸೇನೆ ಸೇರಿದ.
- ❖ ಇವರಿಂದ - ಹೈದರಾಲಿ ಫತೆ ಹೈದರ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದ.
- ❖ 1761 - ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೈದರಾಲಿ
- ❖ 1766 - ಒಡೆಯರ್ ಮರಣ
- ❖ ಹಿರಿಯ ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಮ್ಮಣಿಯು ಹೈದರ್ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಪತನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಸಂದಾನ.
- ❖ 1761-1799ರ ವರೆಗೆ 38 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಂಜರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1766-1770) 8ನೇ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1770-1776) ಖಾಸಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1776-1796) ನಾಮ ಮಾತ್ರ ಅರಸರಾಗಿದ್ದರು.

ಒಡೆಯರ ಮನೆತನದ ಮರು ಸ್ಥಾಪನೆ :

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1799-1831)

- ❖ 1798 - ರಾಣಿ ಅಮ್ಮಣಿಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ನೆರವಿನ ಒಪ್ಪಂದ ಪಡೆದರು (ಜನರಲ್ ಹ್ಯಾರಿಸ್ ನೊಂದಿಗೆ)
- ❖ 1799 ಮೇ 4 ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಮರಣದ ನಂತರ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ವೆಲ್ಲಸ್ಲಿ ಒಡೆಯರ ಮನೆತನವನ್ನು ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.
- ❖ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಮಿತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು - ರಾಜಮಾತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ, ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ, ಕರ್ನಲ್ ಬ್ಯಾರಿಕ್ಲೋಸ್
- ❖ 1799 ಜೂನ್ 30 ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ
- ❖ 1799-1811ರವರೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ದಿವಾನರಾಗಿ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ ನೇಮಕ
- ❖ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಥಮ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಕರ್ನಲ್ ಬ್ಯಾರಿಕ್ಲೋಸ್ ನೇಮಕ
- ❖ 1799 ಜೂನ್ 8 ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಹಿ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ ಪ್ರಕಾರ)
- ❖ 1811-1831 ಒಡೆಯರ ನೇರ ಆಳ್ವಿಕೆ.
- ❖ ಶಿವನ ಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ 1816-17 ಮತ್ತು 1823-24 ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮಗಳು
- ❖ 1831 ನಗರ / ಬಿದನೂರು ರೈತರದಂಗೆ - ಕುಂಸಿಯ ಸಾದರಮಲ್ಲ / ಬೂದಿ ಬಸಪ್ಪನಿಂದ
- ❖ (ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಒಪ್ಪಂದದ ಅನ್ವಯ) ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ಒಡೆಯರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿ ಮಾಡಿ ಲಾರ್ಡ್ ವಿಲಿಯಂ ಬೆಂಟಿಂಕ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ.
- ❖ 1831 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 19, ಕಮಿಷನರ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಜಾರಿ
- ❖ ಮು.ಕೃ. ಒಡೆಯರ್ ಬಹುಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರು ಇವರ ಕೃತಿಗಳ ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿ, ರಾಮಾಯಣ ಕಥಾ ಪುಷ್ಪ ಮಂಜರಿ, ಚಾಮುಂಡಿ ಮಂಗಳ ಮಾಲಿಕಾ, ಶ್ರೀ ತತ್ವನಿಧಿ, ಕೌತುಕ ನಿಧಿ ವತ್ಸರಾಜ ಕಥೆ, ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ದೇವಿಮಾಹಾತ್ಮ ಸಪ್ತಶತಿ, ಸಿರಿನಂಜುಂಡ ಶತಕ ಮುಂತಾದವು.

ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೃತಿಗಳು :

- ❖ ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ - ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ
- ❖ ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ - ಜಯೋತ್ಕರ್ಷ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸುಭೋದಯ
- ❖ ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ - ನರಪತಿ ಚರಿತೆ
- ❖ ದೇವಚಂದ್ರ - ರಾಜಾವಳಿ ಕಥೆ
- ❖ ರಾಮಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ - ಭುವನ ಪ್ರದೀಪಿಕಾ
- ❖ ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಅಭಿನವ ಕಾಳಿದಾಸ) - ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕ, ರತ್ನಾವಳಿ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶಿಯ, ನೀತಿತರ್ಕ, ಮಾಲತಿ ಮಾಧವ ವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ
- ❖ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ವಾಂಸರು - ಸದಾಶಿವರಾವ್, ವೆಂಕಟ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕರಾಮಪ್ಪ ಜಗನ್ನೋಹನ ಅರಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ನಂಜನಗೂಡಿನ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಹಾಗೋಪುರ ಮತ್ತು ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ 1867ರಲ್ಲಿ ದತ್ತುಪುತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತು ಪುತ್ರನಿಗೆ 18 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದಾಗ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಭರವಸೆ. (ಗ.ಜ. ಲಾರ್ಡ್ ಲಾರೆನ್ಸ್‌ನಿಂದ) ಅದರಂತೆ 1881 ಮಾರ್ಚ್ 25 ಕಮಿಷನರ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ.

ಕಮಿಷನರುಗಳು (1831 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 19 ರಿಂದ 1881 ಮಾರ್ಚ್ 25)

ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್ (1834-1861)

- ❖ ಪ್ರಥಮ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್
- ❖ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆ
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಟಿಪ್ಪು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ (ಸಚಿವಾಲಯ) ಆರಂಭ
- ❖ ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು 4 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡನೆ
 1. ಬೆಂಗಳೂರು
 2. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
 3. ಅಷ್ಟಗ್ರಾಮ (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ)
 4. ಹೈದರನಗರ (ಬಿದನೂರು)
- ❖ ಹಳೆಯ ಅರಾರ ಕಛೇರಿ ಬದಲು 9 ಇಲಾಖೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ
 - ❖ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ
 - ❖ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ
 - ❖ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆ
 - ❖ ಸವಾರ್ ಇಲಾಖೆ (ಅಶ್ವಪಡೆ)
 - ❖ ಬಾರ್ ಇಲಾಖೆ (ಕಾಲಾಳುಪಡೆ)
 - ❖ ಮರಾಮೆತ್ ಇಲಾಖೆ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ)
 - ❖ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ
 - ❖ ಪಸುಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆ (ಅಮೃತಮಹಲ್)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
- ❖ ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸೂಪರಿಂಡೆಂಡೆಂಟ್ ಕೋರ್ಟುಗಳು, 8 ಸದರ್ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕೋರ್ಟುಗಳು, 85 ತಾಲ್ಲೂಕು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು, ಒಂದು ಹುಜೂರ್ ಅದಾಲತ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ 1853- ಬೆಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರು ನಡುವೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಸಂಪರ್ಕ.
- ❖ 1856/59 ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಜೋಲಾರಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಮಧ್ಯೆ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1856 ಗವರ್ನರ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಇವರ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಬತಾಯಿ ಪದ್ಧತಿ (ನಗದು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಪಾವತಿ) ರದ್ದು ಮಾಡಿ ನಗದು ರೂಪದ ರೈತ್ಯಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ 1861 ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಪಯಣ ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಯ ಸಯ್ಡ್ ಬಂದರಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನ.
- ❖ ಹಳೆಯ ಪಗೋಡ (ವರಹಾ)ಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಹೊಸಬೆಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು 1854ರಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆ.
- ❖ ಹಳೆಯ ದುಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ 'ಸಮಯಾಚಾರ'ವನ್ನು ಕಬ್ಬನ್ 1834ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದ (ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಹರಾಜು ಮಾಡಿ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಯಾಚಾರ ಪದ್ಧತಿ ಎನ್ನುವರು)
- ❖ 1851ರಲ್ಲಿ ಟ್ರಿನಿಟಿ ಚರ್ಚ್ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಎಲ್.ಬಿ. ಬೌರಿಂಗ್ (1862-1870)

- ❖ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು 4 ರಿಂದ 3ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ.
 - a. ಅಷ್ಟಗ್ರಾಮ (ಮೈಸೂರು)
 - b. ನಂದಿದುರ್ಗ
 - c. ಹೈದರ್‌ನಗರ
- ❖ ಈ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆ, ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಬ್ಬ ಉಪ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಡೆಂಟ್ ನೇಮಕ.
- ❖ 1872 ಪೊಲೀಸ್ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಮದ್ರಾಸಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ (DIG) ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ (IGP) ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಡೆಂಟ್ (SP) ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1803ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1861 ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿಗೆ ನಾರ್ಮಲ್ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1864 - ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1868-64 ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ (ಅರಾರ ಕಛೇರಿ) ಸ್ಥಾಪನೆ. ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

- ❖ ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ (1866)
- ❖ 1868/63 ಭೂಮಾಪನ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಧಾರಣೆ.
- ❖ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ನೇಮಕ.
- ❖ 1863 ದತ್ತಿ ಭೂಮಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇನಾಂ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ
- ❖ 1864 - ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿಗೆ ನೋಂದಣಿ ಕಛೇರಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಸಬ್‌ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಮತ್ತು ಡಿಪ್ಯುಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳ ನೇಮಕ ಶುಲ್ಕ ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಪೇಪರ್ ಬಳಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.
- ❖ 1862 - ಭಾರತ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ (ಇಂಡಿಯನ್ ಪೀನಲ್ ಕೋಡ್) ಮತ್ತು ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸಿಜರ್ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ 1863ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ರಚನೆ.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಹಾಲಿಪಾಕ್ಸ್ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ' ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. 1868ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಹೋಬಳಿಗೊಂದು ಶಾಲೆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ 1866ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೊರಿಂಗ್ ಆಸ್ಟ್ರೆ ಮತ್ತು ಬೊರಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1864ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಂಗಾರಪೇಟೆಗೆ ಇವನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬೊರಿಂಗ್ ಪೇಟೆ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ❖ 1867ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿ.ಎಸ್.ಐ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ (1867) ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ 1868 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು 10ನೇ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಸಮಾರಂಭ.
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಈತನ ಕೃತಿ 'ರೂಲರ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' (ಹೈದರಾಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪು ಇತಿಹಾಸ ಕುರಿತು)
- ❖ ಪತ್ನಿ - ಲೇಡಿ ಬೊರಿಂಗ್ ಕೃತಿ 'ಈಸ್ಟರ್ನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್' (ಆತ್ಮಕಥೆ)
- ❖ 1868ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಸ್‌ನಿಂದ ಉರಿಯುವ ಬೀದಿ ದೀಪ ಹಾಕಲಾಯಿತು.
- ❖ 1866ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಕ್ಷಾಮ ತಲೆದೋರಿ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಯಿತು.
- ❖ 1870ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದ RBANM ಶಾಲೆ (ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಆರ್ಕಾಟ್ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಿಯಾರ್)ಯ ಆರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರಪಾಲ್‌ರವರು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ 1870ರಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ.
- ❖ ಬೊರಿಂಗ್ ನಂತರದ ಕಮಿಷನರುಗಳು ರಿಚರ್ಡ್ ಮೀಡ್ (1870-75) ಸಿ.ಬಿ. ಸಾಂಡರ್ಸ್ (187-78) ಮತ್ತು ಜೆ.ಡಿ. ಗೋಡ್‌ಫ್ರೆ (1878-1881)
- ❖ 1881 ಮಾರ್ಚ್ 25 - 10ನೇ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಹಸ್ತಾಂತರ ಕಮಿಷನರ್ ಆಲ್ವಿಕ್ ಮುಕ್ತಾಯ ಮತ್ತು ದಿವಾನರುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಕೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ 1876-78ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧಾತು - ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಕ್ಷಾಮದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 9ಲಕ್ಷ ಜನರು ಸಾವಿಗೀಡಾದರು.
- ❖ ಚಾರ್ಲ್ ಎಲಿಯಟ್‌ನನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು.

ಪುನರ್ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ನಂತರ ಮೈಸೂರು - 1881-1947

10ನೇ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1881-1894)

- ❖ 1868 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 30 ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ (ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕ)
- ❖ ಕರ್ನಲ್ ಹೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಲ್ ಮಾಲ್‌ಸನ್ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರಾಗೆ.
- ❖ 1875-76 ತೀವ್ರಕ್ಷಾಮ, ಗ.ಜನರಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ಲಿಟ್ಟನ್ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಭೇಟಿ.
- ❖ 1878ರಲ್ಲಿ ಜೆ.ಡಿ. ಗೋರ್ಟನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ
- ❖ 1881 ಮಾರ್ಚ್ 25 ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಪಡೆದರು.
- ❖ 1881ರಲ್ಲಿ ಜೆ.ಡಿ. ಗೋರ್ಟನ್ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರ (ಕೊಡಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿಯೂ ಆಡಳಿತ)
- ❖ 1881-83ರಲ್ಲಿ ಸಿ. ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ದಿವಾನರಾಗಿ ನೇಮಕ
- ❖ ಇವರ ಕಾಲದ ದಿವಾನರುಗಳು - ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್
- ❖ 1894 ಡಿ. 28 ಡಿಪ್ಲೀರಿಯಾ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸಾವು.

ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ (1902-1940)

- ❖ 1895ರಲ್ಲಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 1ರಂದು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ (ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕ)
- ❖ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಕೆಂಪನಂಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದವರು ಆಳ್ವಿಕೆ. (1895-1902)
- ❖ 1897 ಫೆಬ್ರವರಿ - ಸಹೋದರಿ ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರದ ಅರಮನೆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಆಹುತಿ, ಇಂದಿನ ಅರಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸ ಆರಂಭ.
- ❖ 1900 ಜೂನ್ 6, ಕಾಫೇವಾಡ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಣಾಸಾಹೇಬ ಶ್ರೀ ವಿನಯಸಿಂಹರ ಪುತ್ರಿ ಪ್ರತಾಪ ಕುಮಾರಿದೇವಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ.
- ❖ 1901ರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಕೆಂಪನಂಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ನಿಧನ.
- ❖ 1902 ಆಗಸ್ಟ್ 8, ವೈಸರಾಯ್ ಲಾರ್ಡ್‌ಕರ್ಜನ್ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನೇರ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ (ಜಗನ್ಮೋಹನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ)
- ❖ 1902 ಜನವರಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಅರಸ 7ನೇ ಎಡ್ವರ್ಡ್‌ನ ಕಿರೀಟ ಧಾರಣೆ ಸಂದರ್ಭ (ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ) ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ

ಇವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ದಿವಾನರುಗಳು

- ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್	-	(1883-1901)
- ಪಿ.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	-	(1901-1906)
- ಪಿ.ವಿ. ಮಾಧವರಾವ್	-	(1906-1909)

- ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್ - (1909-1912)
- ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ - (1912-1918)
- ಕಾಂತರಾಜ ಅರಸ್ - (1918-1922)
- ಸರ್ ಅಲ್ವಿಯನ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ - (1922-1926)
- ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ - (1926-1941)
- ❖ ಇವರ ಕಾಲ - ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸುರ್ವಣಯುಗ
- ❖ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮಾದರಿ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹರಿಜನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಾಲವನ್ನು ರಾಮರಾಜ್ಯ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರನ್ನು 'ರಾಜರ್ಷಿ' (ರಾಜಋಷಿ) ಎಂದು ಕರೆದರು.
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಮಾಂಡರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಂಪೈರ್ ಬಿರುದು (GCIE)
- ❖ 1940ರಲ್ಲಿ ನಿಧನ.

ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು (1940-1947)

- ❖ ಕೊನೆಯ ಮತ್ತು 25ನೆಯ ಒಡೆಯರು
- ❖ 1940 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8ರಂದು 23ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ.
- ❖ ಇವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ದಿವಾನರುಗಳು - ನ್ಯಾಪತಿ ಮಾಧವರಾವ್ (1941-1946) ಮತ್ತು ಆರ್ಕಾಟ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಿಯಾರ್ (1946-47/49)
- ❖ 1938ರಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಸತ್ಯಪ್ರೇಮ ಕುಮಾರಿ ದೇವಿಯೊಡನೆ ವಿವಾಹ
- ❖ 1942ರಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರಿ ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಮ್ಮಣ್ಣಿಯೊಡನೆ ಎರಡನೇ ವಿವಾಹ.
- ❖ ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವಿ.
- ❖ ಲಂಡನ್ನಿನ ಗಿಲ್ಡ್‌ಹಾಲ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಆಫ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಲೈಸೆನ್ಸಿಯೇಟ್ ಸಂಗೀತ ಪದವಿ.
- ❖ GCSI & GCB ಬಿರುದುಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತ.
- ❖ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಿತು.
- ❖ 1947 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1/4 ಅರಮನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ/ಮೈಸೂರು ಚಲೋ ಚಳುವಳಿ ಆರಂಭ.
- ❖ 1947 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 7ರಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಣೆ.
- ❖ 1947 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24 ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಕೆ.ಸಿ. ರೆಡ್ಡಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ.
- ❖ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಥಮ ರಾಜ ಪ್ರಮುಖರಾದರು. (ರಾಜ್ಯಪಾಲ) 1956ರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜ ಪದವಿ ರದ್ದು.
- ❖ 1963 ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಕ್ವೀನ್ಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ವಿ.ವಿ.ಯಿಂದ ಡಿ.ಲಿಟ್ ಪದವಿ.
- ❖ 1973 ನವೆಂಬರ್ 1, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾದಾಗ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗಿದರು.
- ❖ ಸ್ವತಃ ಕವಿ ವಿದ್ವಾಂಸ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

❖ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು :

1. ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯ (ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿ)
2. ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
3. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಾನವ

❖ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೀರ್ತನೆಗಳು :

1. ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿಂ ಭಜೇಹಂ
2. ಲಂಬೋದರ ಪಾಹಿಮಾಂ
3. ಸರಸ್ವತೀಂ ಭಗವತೀಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ
4. ಪನ್ನಗಶಯನ ಪರಿಪಾಹಿಮಾರ
5. ಚಿಂತಮಾಯಿ ಜಗದಂಬಾ

❖ 1974 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ಮರಣ

ದಿವಾನರುಗಳು

ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯ : (1799-1811)

- ❖ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಥಮ ದಿವಾನ
- ❖ ಹೈದರಾಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ
- ❖ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ
- ❖ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ದಂಗೆಗಳು
 - ❖ 1799 ದೋಂಡಿಯ ವಾಘನ ದಂಗೆ
 - ❖ 1805 ಐನೂರು ಪಾಳೇಗಾರನ ದಂಗೆ
 - ❖ 1805 ವೈನಾಡು ದಂಗೆ
 - ❖ 1805 ಚಿತ್ತೂರು ದಂಗೆ
 - ❖ 1806 ವೆಲ್ಲೂರು ದಂಗೆ
- ❖ 1799ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 46,400ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಮತ್ತು 22 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
- ❖ ಆಂತರಿಕ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಕಂದಾಚಾರ ಸೈನ್ಯಪಡೆ ರಚನೆ. (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡ್ಡಾಯ)
- ❖ ರೈತರಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಂದಾಚಾರ ಪಡೆಯು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ, ನೆರವು ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು.
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ❖ 1801ರಲ್ಲಿ ಸಂಪಂಗಿ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ (ವೆಲ್ಲಸ್ಲಿ ಸೇತುವೆ)
- ❖ 1799-1810ರಲ್ಲಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ವಿಸ್ ವೆಲ್ಲಸ್ಲಿ ಆದೇಶದಂತೆ ಕರ್ನಾಟ ಮೆಕಂಜಿಯು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷೆ ಅಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ.
- ❖ 1808ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ನಿಖರವಾದ ನಕ್ಷೆ ತಯಾರು.
- ❖ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ 1825ರಲ್ಲಿ ಅದಾಲತ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ

ಇವರ ಕಾಲದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳು :

- ❖ ಕರ್ನಲ್ ಬ್ಯಾರಿಕ್ಲೋಸ್
- ❖ ಜೆ.ಎಚ್. ಪೈಲ್
- ❖ ಜೋಸೆಫ್‌ವೆಬ್
- ❖ ಸರ್ ಜಾನ್‌ಮಾಲ್‌ಕಾಂ
- ❖ ಕರ್ನಲ್ ವಿಲ್ಕ್ಸ್
- ❖ ಅರ್ಥರ್ ಹೆಚ್. ಕೋಲ್
- ❖ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ನದಿಗೆ ಸಾಗರಕ್ಕಿ ಸಮೀಪ ಅಣೆಕಟ್ಟು
- ❖ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಕ್ಕಾ ವಿ ಸಾಲ ನೀಡಿದ.
- ❖ 1811ರಲ್ಲಿ ದಿವಾನ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಯಳಂದೂರನ್ನು ಜಹಗೀರಾಗಿ ಪಡೆದರು.
- ❖ 1812 ಮಾರ್ಚ್ 17, ನಿಧನ - ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಜಕಾರಣಿಪಟು ಎಂದು ಅರ್ಥರ್ ವೆಲ್ಸ್ಲಿಯಿಂದ ಗುಣಗಾನ.

ಸಿ. ರಂಗಾಚಾರ್ಯ (1881-1883)

- ❖ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ದಿವಾನರು
- ❖ 1881 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 7 ದೇಶದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಸ್ಥಾಪನೆ (144 ಸದಸ್ಯರು)
- ❖ 1881ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು.
- ❖ 1882ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು-ಮೈಸೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1881ರಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ಟೇಲರ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಇವರ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ - ಸಿ.ಐ.ಇ. ಬಿರುದು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.
- ❖ ಆಂಗ್ಲರಿಗಾಗಿ - ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 400 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಇಂದಿನ ವೈಟ್‌ಫೀಲ್ಡ್

ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ (1883-1901)

- ❖ 1886ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ.
- ❖ 1888ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. (ಇದು ಇಂದಿನ ದಸರಾ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು)
- ❖ 1889ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅಂಚೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಂಚೆ ಪದ್ಧತಿಯೊಡನೆ ವಿಲೀನ
- ❖ 1889ರಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ, ಹರಿಹರ, ಹಿಂದೂಪುರದವರೆಗೆ ರೈಲ್ವೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹಾಗೂ ಬೀರೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ರೈಲ್ವೆ
- ❖ 1890ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1891ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಂಜನಗೂಡು ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಮರಾಠ ಕಂಪನಿಗೆ ಮೈಸೂರು ರೈಲ್ವೆಯ ಹಸ್ತಾಂತರ
- ❖ 1894ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಯೋಜನೆ ಜಾರಿ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ 1894ರಲ್ಲಿ ಬ್ಯೂಸ್‌ಪ್ರಾಟ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1894ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ.
- ❖ 1887ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷೋಜ್ಜೀವಿನಿ ಸಭಾ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಬಾಲಿಕಾ ಪಾಠಶಾಲೆ, ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ 'ದಿ ಎಂಪ್ರೆಸ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್' ಸ್ಥಾಪನೆ (1897 ವಿಕೋರಿಯಾ ರಾಣಿಯ ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥ)
- ❖ 1901ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಬಾಲಕಿಯರ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಕೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1886ರಲ್ಲಿ ಮಿಷನರಿಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಥಾಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಆರಂಭ
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಕ್ಕಿಪೇಟೆ, ಬಳ್ಳೆಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ಹರಡಿದ್ದ ಕಾರಣ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗಳು ರಚನೆ (1898)
- ❖ 1890ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ (ಪ್ರಾಚ್ಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ)
- ❖ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಿಕಾಗೋ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣರಾದವರಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖರು.
- ❖ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಭೂವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಜೀವ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ 1891ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆರಂಭ.

ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯ್ದೆಗಳು

- ❖ ಮೈಸೂರು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಾಯ್ದೆ - 1883
- ❖ ಮೈಸೂರು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಾಯ್ದೆ - 1884
- ❖ ಮೈಸೂರು ಭೂಕಂದಾಯ ಸಂಹಿತೆ - 1888
- ❖ ಮೈಸೂರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ - 1894
- ❖ ಮೈಸೂರು ಶಿಶುವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ - 1894
- ❖ ಮೈಸೂರು ರೈಲ್ವೆ ಕಾಯ್ದೆ - 1894
- ❖ 1897ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭ.
- ❖ 1897-98 ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಕಣಿವೆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭ (ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರ)
- ❖ 1896ರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಘಟ್ಟ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಕೊಳವೆ ಮೂಲಕ ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ
- ❖ 1899/00 ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ)
- ❖ 1901ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ CIE ಬಿರುದು

ಪಿ.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ (1901-1906)

- ❖ ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರ ಮೊಮ್ಮಗ
- ❖ 1902ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣ

- ❖ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1905ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಟಾಟ (ಭಾರತೀಯರು) ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1905ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್, (ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ನಗರ)
- ❖ 1906ರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ

ವಿ.ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯ (1906-1909)

- ❖ 1907 ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ ಸ್ಥಾಪನೆ (Legislative Council (ನ್ಯಾಯ ವಿಧೇಕ ಸಭೆ) ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1908ರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್ಸ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು.

ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್ (1909-1912)

- ❖ ಮೈಸೂರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಳನ ಪ್ರಾರಂಭ
- ❖ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ (KRS) ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭ (1911)
- ❖ ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣ (1912)
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾಜಿನ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಅಲ್ಬರ್ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ)
- ❖ ಮೈಸೂರು ಅರಸೀಕೆರೆ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಆರಂಭ

ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ (1912-1918)

- ❖ ಆಧುನಿಕ ಮೈಸೂರಿನ ಶಿಲ್ಪಿ
- ❖ 1861 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15 ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ
- ❖ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು
- ❖ ಪೂರ್ವಿಕರು ಆಂಧ್ರದ ಕರ್ನೂಲು ಜಿಲ್ಲೆ, ಗಿದ್ದಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂನಿಂದ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು.
- ❖ ಪುನಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ.
- ❖ ಬಾಂಬೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭ.
- ❖ 1909ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ
- ❖ 1911ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಜಲಾಶಯ (ಕನ್ನಂಬಾಡಿ) ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ 1912ರಲ್ಲಿ ದಿವಾನರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ
- ❖ 1913ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1914ರಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ 4ನೇ ಹಂತ ಆರಂಭ.
- ❖ 1915ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು (ಬೆಂಗಳೂರು) ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ 1916ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ. ಸ್ಥಾಪನೆ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ 1913ರಲ್ಲಿ ವೈಸ್ರಾಯಿ ಲಾರ್ಡ್ ಹಾರ್ಡಿಂಜ್ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಭೇಟಿ, 1881ರ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಪವರ್ ಒಪ್ಪಂದ ರದ್ದು
- ❖ 1918ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ
- ❖ 1917ರಲ್ಲಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ ಬಳಿ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ

ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಲೋಹದ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಸೀಸ ಹದಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆ
- ❖ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್
- ❖ ಮೈಸೂರು ಗಂಧದಣ್ಣೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ
- ❖ 1914-18ರ ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 50ಲಕ್ಷ ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನೆರವಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಅವರು ನೀಡಿದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರ - 'ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಇಲ್ಲವೆ ವಿನಾಶ'
- ❖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಛೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಛೇಂಬರ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ

ರಚಿಸಿದ ಕೃತಿಗಳು

- ❖ ಪ್ಲಾನ್‌ಡ್ ಎಕಾನಮಿ ಫಾರ್ ಇಂಡಿಯಾ
- ❖ ರಿ ಕನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇಂಡಿಯಾ
- ❖ ಎ ವಿಜನ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಸ್ಪರಿಸ್ ಮೈಸೂರ್
- ❖ ರ್ಯಾಪಿಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್
- ❖ ಮೆಮಾಯಿರ್ಸ್ ಆಫ್ ಮೈ ವರ್ಕಿಂಗ್‌ಲೈಫ್ (ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ)
- ❖ 1917ರಲ್ಲಿ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಲೆಸ್ಲಿ ಮಿಲ್ಲರ್ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರಥಮ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ (ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು)
- ❖ ಮೀಸಲಾತಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ದಿವಾನಗಿರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ (1918)
- ❖ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ನೇಮಕ (1923)
- ❖ 1949ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ.
- ❖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಕೈಸರ್-ಎ-ಹಿಂದ್, ಕೆ.ಸಿ.ಐ., ಸರ್ ಪದವಿ 1955ರಲ್ಲಿ - ಭಾರತರತ್ನ
- ❖ 1862 ಏಪ್ರಿಲ್ 14 ಮರಣ
- ❖ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆ
- ❖ 1940ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಎ.ಎಲ್. ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ದಿವಾನ್ ಕಾಂತರಾಜ್ ಅರಸ್ (1918-22)

- ❖ ಪ್ರಥಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಧರ ದಿವಾನರು ಅಥವಾ ಪ್ರಥಮ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ದಿವಾನರು
- ❖ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಕ ಎಂಬ ಬಿರುದು

- ❖ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಬಜೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸೀಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ.

ದಿವಾನ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ (1926-1941)

- ❖ 1927ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ 1927ರಲ್ಲಿ ವೈಸಾಯ್ ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ವಿನ್ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಆಗಮನ
- ❖ 1927ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿ
- ❖ 1927ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಗಾಂಧಿ ಆಗಮನ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಂದಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ.
- ❖ 1927ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣದ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ
- ❖ 1928ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುಲ್ತಾನ್ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಗಲಭೆಗಳು
- ❖ 1930-32ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿನ ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಭೇಟಿ
- ❖ ಇವರ ಕಾಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಕಾಲ
- ❖ 1938 ಏಪ್ರಿಲ್ 11 ಶಿವಪುರ ಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
- ❖ 1939ರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (ಮೈಸೂರು) ನಡೆಯಿತು.

ಸ್ಥಾಪಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

- a. ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 - b. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪಿಂಗಾಣಿ ಮತ್ತು ಗಾಜು ಕಾರ್ಖಾನೆ
 - c. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಖಾನೆ (ಹೆಚ್.ಎ.ಎಲ್.)
 - d. ಶಿವಮೊಗ್ಗ - ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 - e. ಬೆಳಗೊಳದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 - f. ನಂಜನಗೂಡಿನ ಬದನವಾಳಿನ ಖಾದಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೇಂದ್ರ
 - g. ಮೈಸೂರಿನ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿಲ್, ವಿದ್ಯುತ್ ಉಪಕರಣ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 - h. ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣ ಕಾರ್ಖಾನೆ
 - i. ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ, 180 ಗ್ರಾಮಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದವು.
 - ❖ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ನಿವೇಶನ ನೀಡಿಕೆ.
 - ❖ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಇರ್ರಿನ್ ನಾಲೆ ನಿರ್ಮಾಣ (ಇಂದಿನ ಹೆಸರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆ)
 - ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್, ಮೈಸೂರಿನ ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಹರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಮೆಗ್ಗಾನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಕೋಲಾರದ ನರಸಿಂಹರಾಜ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾದವು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಕ್ಕೂರು ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ❖ ಜೋಗದ ಬಳಿ ಶರಾವತಿ ನದಿಗೆ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬೃಂದಾವನ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ 1941ರಲ್ಲಿ ದಿವಾನ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ - ನಂತರ ಜೈಪುರದ ದಿವಾನರು
- ❖ ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ ಪಿಲಾನಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ನಂತರ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ದಿವಾನರಾಗಿ ಸೇವೆ.
- ❖ 1959ರಲ್ಲಿ ನಿಧನ.
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಸರ್ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಕೆ.ಸಿ.ಐ.ಇ. ಬಿರುದು
- ❖ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ - ಅಮೀನ್-ಉಲ್-ಮುಲ್ಕ್ ಬಿರುದು.

ದಿವಾನ್ ನ್ಯಾಪತಿ ಮಾಧವರಾವ್ (1941-46)

- ❖ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿ.
- ❖ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ ದಿವಾನರಲ್ಲ.
- ❖ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೆಂಚುರಿ ಕ್ಲಬ್ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ಆರ್ಕಾಟ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಿಯಾರ್ (1946-47)

- ❖ ಕೊನೆಯ ದಿವಾನರು
- ❖ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಗಾಗಿ ತೀವ್ರ ಚಳವಳಿ
- ❖ 1947 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24 ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ

ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿ -

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ❖ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ರಾಜ್ಯ ಉದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಕಿದವರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.
- ❖ 1890ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ. (ಸ್ಥಾಪಕರು, ಹ.ರಾ. ದೇಶಪಾಂಡೆ)
- ❖ ಕನ್ನಡ ಕುಲ ಪುರೋಹಿತ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯರು "ಕರ್ನಾಟಕ ಗತವೈಭವ" ಮತ್ತು "ಕರ್ನಾಟಕ ವೀರ ರತ್ನಗಳು" ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿಸಿ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದರು.
- ❖ 1915ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, 1916ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಭಾಗಳು ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದವು.
- ❖ 1920ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ದಿವಾನ್ ವಿ.ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ರಾಜ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ 1920ರ ನಾಗಪುರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ

ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ (KPCC) ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೇಸರಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ನೇಮಕವಾದರು.

- ❖ 1924-ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಕಂಬಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಏಕೀಕರಣ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ಉಯಿಲಗೋಳ ನಾರಾಯಣರಾಯರ "ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು" ಗೀತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಯಿತು.
- ❖ 1946ರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬಿ.ಜಿ. ಖೇರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಸಭೆ ನಡೆದಾಗ ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ "ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಚನೆ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- ❖ 1947ರಲ್ಲಿ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಮಹಾಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಧಾರ್ ಸಮಿತಿ : 1948 ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ರಚನೆಯ ಸಾಧಕಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸಂವಿಧಾನಾ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. 1948 ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಭಾಷಾವಾರು ರಚನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು.
- ❖ ಧಾರ್ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯಿಂದ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದ ಜನತೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲು 1948 ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಜೆ.ವಿ.ಪಿ. ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು.
- ❖ ಜೆ.ವಿ.ಪಿ. (ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು, ವಲ್ಲಭಬಾಯಿಪಟೇಲ್ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಭಿಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿ) ಸಮಿತಿಯು 1949 ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಆಂಧ್ರ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಇತರ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು.
- ❖ 1951ರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಆರ್. ಕಾರಂತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಪರಿಷತ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ 1952 ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲು 58 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಡಿಸೆಂಬರ್ 15ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಗಲಭೆಗಳು ಆದಾಗ ನೆಹರುರವರು ಡಿಸೆಂಬರ್ 19ರಂದೇ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ರಚನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- ❖ ಜಸ್ವೀಸ್ ಕೆ.ಎನ್. ವಾಂಚೂ ಕಮಿಟಿ : ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರರಚನೆಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅಂದಾನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟೆಯವರು ಧಾರವಾಡದ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಜಕ್ಕುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶಂಕರಗೌಡ ಅಳವಂಡಿಯವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಅದರಗುಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿದರು.
- ❖ 1953 ಡಿಸೆಂಬರ್ 29ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಫೆಜಲ್ ಅಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡನಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಹೆಚ್.ಎನ್. ಖುಂಜ್ರ ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಮ್. ಪಣಿಕ್ಕರ್ ಈ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ಫೆಜಲ್ ಅಲಿ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯಂತೆ, 1956 ನವೆಂಬರ್ 1ರಂದು ನವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಉದಯವಾಯಿತು.

ನವ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು

- ❖ ಬಳ್ಳಾರಿ
- ❖ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ - ಬೆಳಗಾವಿ (ಚಂದಗಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ) ಬಿಜಾಪುರ-ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.
- ❖ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ - ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ (ಕಾಸರಗೋಡು ಮತ್ತು ಅಮಿನಿ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು) ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕು.
- ❖ ಕೊಡಗು
- ❖ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ - ಬೀದರ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು.
- ❖ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 1973 ನವೆಂಬರ್ 1 ರಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆ

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮೊದಲಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು - ಮಹಾಭಾರತದ ಸಭಾಪರ್ವ ಮತ್ತು ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ
- ❖ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದಗಳು - ಮಹಿಷಕಾ (ಮೈಸೂರು) ಕುಂತಲ (ಉತ್ತರಭಾಗ) ಕರ್ನಾಟಕ (ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ)
- ❖ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿನ - ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ, ವೈಜಯಂತಿ, ರಟ್ಟಿಕಾ, ಮಹಿಷಕ ಹೆಸರುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ರಾಮಾಯಣದ ವಾಲಿ, ಸುಗ್ರೀವ ಮತ್ತು ಆಂಜನೇಯ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು.
- ❖ ಮಗದರು, ನಂದರು ಕುಂತಲ (ಕರ್ನಾಟಕ) ದೇಶವನ್ನು ಆಳಿದರು ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ - ಕಳಿಂಗದ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಟಾಲೆಮಿ - ಮಲಿಪ್ಪಾಲ (ಮಲ್ಲೆ) ಬಂದರನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಿಲಪ್ಪದಿಗಾರನಲ್ಲಿ ಕರುನಾಟರ್ ಶಬ್ದದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.
- ❖ ❖ ಶೂದ್ರಕನ ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಎರಡು ಬಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಬೃಹತ್ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ.
- ❖ ಮೊಹೊಂಜೋದಾರೋದಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಫಾದರ್ ಹೆರಾಸ್.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಳಿದ ರಾಜಮನೆತನಗಳು

ಶಾತವಾಹನರು

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಆಳಿದ ಮೊದಲ ರಾಜ ಮನೆತನ.
- ❖ ರಾಜಧಾನಿ ಪೈತಾನ (ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ), ಲಾಂಛನ - ವರಾಹ

- ❖ ಮೌರ್ಯರ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಅವರ ಪತನದೊಂದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕ್ರಿ.ಶ. 230ರಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ. ಕ್ರಿ.ಶ. 220ರ ತನಕ ಆಳಿದರು.
- ❖ ಇವರ ಮೂಲ ನಿವಾಸ - ಸಾತವನಿಹಾರ "ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಗ.
- ❖ ಇವರನ್ನು ಆಂಧ್ರಭೃತ್ಯ ಎನ್ನುವರು ಅಂದರೆ - ಮೌರ್ಯರ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದು, ಅಶೋಕನ ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಶಾತವಾಹನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕು ಬೀರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ಅಧೀನರಾಗಿ - ಚಾಟರು (ಬನವಾಸಿ) ಬಾಣರು (ಪೂರ್ವ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗ) ಅಳುಪರು (ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ) ಸೇಂದ್ರಕರು (ನಾಗರಬಂಡ) ಮತ್ತು ನಳರು (ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ) ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ನಂತರ ಕುಂತಲವನ್ನು ಆಳಿದವರೆಂದರೆ - ಚೂಟರು ನಂತರ ಕದಂಬರು ಮತ್ತು ಗಂಗರು ಆಳಿದರು.
- ❖ ಹಿರೇಹಡಗಲಿ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಶಾತವಾಹನರ ಮೂಲ - ಶತಾಹನಿರಟ್ಟ (ಬಳ್ಳಾರಿ)
- ❖ ಅಶೋಕನ 12ನೇ ಶಾಸನವು ಇವರನ್ನು ಆಂಧ್ರಭೃತ್ಯರೆಂದು ಹೆಸರಿಸಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ

- ❖ ಸಿಮುಕ ಶಾತವಾಹನರ ಸಂತತಿಯ ಸ್ಥಾಪಕ
- ❖ ಮಗದದ ಕಣ್ಣು ವಂಶದ ಕೊನೆಯ ರಾಜ ಸುಶರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದವನು ಸಿಮುಖ.
- ❖ ಇವನ ತಮ್ಮ - ಕನ್ವ / ಕೃಷ್ಣನು-ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಗುಹಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಗೌತಮಿಪುತ್ರನ ನಾಸಿಕ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಿಮುಖನನ್ನು ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ದರ್ಪ ಮುರಿದವನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

1ನೇ ಶಾತಕರ್ಣಿ

- ❖ ಸಿಮುಖನ ಮಗ
- ❖ ಅಶ್ವಮೇಧ, ರಾಜಸೂಯಯಾಗ ಆಚರಿಸಿ, "ದಕ್ಷಿಣಪಥಪತಿ" (ದಕ್ಷಿಣಪಥ ಸಾರ್ವಭೌಮ) ಮತ್ತು ಅಪ್ರತಿಹತ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ.
- ❖ ಇವನ ಮಡದಿ-ನಾಗನಿಕ (ನಾಯನಿಕ) ಇವಳ ಶಾಸನ-ನಾನಾಘಾಟ್ ಶಾಸನ.

ಹಾಲ

- ❖ ಶಾತವಾಹನರ 17ನೇ ರಾಜ.
- ❖ ಲೀಲಾವಾಯಿ ಕೃತಿ - ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಲೀಲಾವಾಯಿ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಾರ - ಈತ ಸಿಂಹಳ (ಶ್ರೀಲಂಕಾ) ಗೆದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜನ ಮಗಳು ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಸಪ್ತಗೋದಾವರಿ ಭೀಮಂ ಅಥವಾ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಾಮ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದ.

- ❖ ಈತನು ಪ್ರಾಕೃತದಲ್ಲಿ - ಗಾಢಸಪ್ತಶತಿ ಅಥವಾ ಶಃಸ್ತಿ ಎಂಬ ಕೃತಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 78ರ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷವನ್ನು ಈತ ಆರಂಭಿಸಿದ ಎಂಬುದು ಹಲವರ ಅಭಿಮತ (ಕುಶಾನರ ರಾಜ ಕಾನಿಷ್ಕ ಆರಂಭಿಸಿದ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೆ.)
- ❖ ಹಾಲನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿ ಗುಣಾಡ್ಯನು ಪೈಶಾಚಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ಕಥಾ ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಹಾಲನ ನಂತರ ಶಕರು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಶಕರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿ ಶಾತವಾಹನರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಕಾಲ ದುರ್ಬಲವಾದರು.

ಗೌತಮಿ ಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿ : ಕ್ರಿ.ಶ. 106-130 / ಕ್ರಿ.ಶ. 70-95

- ❖ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ, ಶಾತವಾಹನ ವೈಭವದ ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನರು ಪುನಃ ಪ್ರಬಲರಾದರು.
- ❖ ಶತ ಕ್ಷತ್ರಪ ನಹಪಾಣ ಮತ್ತು ಅವನ ಅಳಿಯ ಉಷವದತ್ತನನ್ನು ಕೊಂದು ಕ್ಷತ್ರಪ ವಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದ. ಈ ವಿಷಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ನಹಪಾಣನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ರಾಜ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಮುದ್ರಿಸಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದ.
- ❖ ಈತನ ತಾಯಿ ಗೌತಮಿ ಬಾಲಶ್ರೀಯು ಕೆತ್ತಿಸಿರುವ ನಾಸಿಕ್ ಶಾಸನವು ಈತನನ್ನು ಶಕ, ಯವನ ಮತ್ತು ಪಹ್ಲವ ನಿರ್ಮೂಲನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.
- ❖ ಈತನ ಬಿರುದು-ತ್ಯೇಸಮುದ್ರ ತೋಯ ಪಿತಾವಾಹನ. (ನಾಸಿಕ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 150ರ ರುದ್ರಧಾಮನನ ಜುನಾಘಡ್ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಇವನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಶಕದೊರೆ ರುದ್ರಧಾಮನ ಪುನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
- ❖ ತಾನು ಗೆದ್ದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋಸುಗ ರುದ್ರ ದಾಮನನೊಂದಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ.
- ❖ ನಾಸಿಕ್‌ನ (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ) ಜೋಗಲತಂಬಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ನಹಪಾಣನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರೂ - ಬೌದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ.
- ❖ ಇತರೆ ಬಿರುದುಗಳು - ವರವರ್ಣ ವಿಕ್ರಮ, ಚತುರ ವಿಕ್ರಮ, ಷಹಾರಾತವಂಶ ನಿರವಶೇಷಕರ.

ವಾಶಿಷ್ಠೀಪುತ್ರ ಪ್ರಲುಮಾಯಿ

- ❖ ಶಕದೊರೆ ರುದ್ರಧಾಮನ ಮಗಳನ್ನು ವರಿಸಿದ.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣಪಥೇಶ್ವರ, ನವನಗರಸ್ವಾಮಿ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು
- ❖ ಗಿರ್ನಾರ್ (ಜುನಾಗಢ್) ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ - ರುದ್ರಧಾಮನನಿಂದ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೋತನು.
- ❖ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆಂಧ್ರವನ್ನು ಗೆದ್ದ.
- ❖ ಅಮರಾವತಿ ಬೌದ್ಧ ಸ್ತೂಪ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ನವನಗರ / ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನವನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ.

ಶಾತವಾಹನರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಆಡಳಿತ

- ❖ ಮೌರ್ಯರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಅಹರಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು.
- ❖ ಅಹರಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ - ಅಮಾತ್ಯ
- ❖ ಪ್ರತಿ ಅಹರದಲ್ಲೂ "ನಿಗಮ" ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಗಳಿದ್ದವು.
- ❖ ಗೌತಮಿಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಪಾಲಿತ, ಶಿವಸ್ಯಂಧ, ದತ್ತ ಸ್ಯಾಮಕ ಮುಂತಾದವರು ಅಮಾತ್ಯರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಉದಾ : 1ನೇ ಶಾತಕರ್ಣಿಯ ರಾಣಿ ನಾಗನಿಕ ಮತ್ತು ಗೌತಮಿಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿಯ ತಾಯಿ ಗೌತಮಿಬಾಲಶ್ರೀ. 1ನೇ ಶಾತಕರ್ಣಿಯ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವನ ಇಬ್ಬರು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರಾದ ವೇದಿಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಸತಿಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವನ ರಾಣಿ ನಯನಿಕ (ನಾಗನಿಕ) ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸಿದಳು.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸೇವಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಗೌಳ್ಮಿಕ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು "ನಿಗಮ ಸಭೆಗಳು" ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಗ್ರಾಮದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಹಾ ಆರ್ಯಕರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು

- ❖ ಭಾಂಡಗಾರಿಕ (ಉಗ್ರಾಣಾಧಿಕಾರಿ) ❖ ಹೇರಣಿಕ (ಹಣಕಾಸು ಅಧಿಕಾರಿ)
- ❖ ಲೇಖಕ (ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ) ❖ ನಿಬಂಧಕ (ದಾಖಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ)

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ

- ❖ ಗ್ರೀಕರು, ಶಕರು, ಪಾರ್ಥಿಯನ್ನರು ಮೊದಲಾದ ವಿದೇಶೀಯರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಭಾರತೀಕರಣಗೊಂಡು ಹಿಂದೂ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದು ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ್ದರಿಂದ ಮಿಶ್ರ ಜಾತಿಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಜಾತಿ ಉಪಜಾತಿಗಳು ಉಂಟಾದರೂ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು.
- ❖ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು.
- ❖ ಸರ್ವಣಿಯರು ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರ ನಡುವಿನ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು "ವರ್ಣಸಂಕರ" (ಮಿಶ್ರ ವಿವಾಹ) ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಗೌತಮಿಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿಯು ವರ್ಣಸಂಕರವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ.
- ❖ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು ಆದರೆ ಉಪನಯನ ದೀಕ್ಷೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

- ❖ ಕೃಷಿಯೇ ಮೂಲ ಕಸುಬು, 1/6 ಭಾಗ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣ-ಗೋದಾವರಿ ನದಿ ನೀರು-ಕೃಷಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಉಪ್ಪಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ವೃತ್ತಿ ಸಂಘಗಳು / ಶ್ರೇಣಿಗಳು

- ❖ ಇವುಗಳು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಆಧುನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಶೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ನಿಗದಿಯಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಾಲದ ಹಣದ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಅನೇಕ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಶ್ರೇಣಿಧರ್ಮ ಎಂಬ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾನೂನು ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋಸ, ವಂಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಅನಾಥರಿಗೆ, ದಾರಿಹೋಕರಿಗೆ, ಉಚಿತ ಊಟ ವಸತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು.
- ❖ ಸಿದ್ಧಲಪುತ್ರನೆಂಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಂಬಾರನು 500 ಕುಂಬಾರರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಗಂಗಾನದಿಯ ವಿವಿಧ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ವೃತ್ತಿ ಸಂಘಗಳ ಗಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಪತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಘದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು.
- ❖ ಶಕರಾಜ ನಹಪಣನ ಅಳಿಯ ಉಷವದತ್ತನು 200 ಕಹಪಣ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಬಂಡವಾಳವನ್ನಾಗಿಟ್ಟು ಶೇ. 1ರ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತು 1000 ಕಹಪಣಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಶೇ. 3 ರಿಂದ 4ರ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ 20 ಮಂದಿ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ತಲಾ 12 ಕಹಪಣಗಳನ್ನು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ನಾಸಿಕ ಶಾಸನವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ

- ❖ ರೋಮ್ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೊಂದಿದ್ದರು.
- ❖ ರೋಮನ್ನರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು - ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ, ಅರಿಕಮೇಡುವಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು - ಸೋಪಾ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಬ್ರೋಚ್.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳು - ಜುನ್ನಾರ, ಪೈರಾಣ, ಅಮರಾವತಿ, ನಾಸಿಕ್ ವೈಜಯಂತಿ (ಬನವಾಸಿ) ಬಟ್ಟಳ, ಬಾದಾಮಿ.
- ❖ 2ನೇ ಪುಲಮಾಯಿ ಕಾಲದಿಂದ ಚೀನ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ದೇಶಗಳ ಸಂಗಡ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ರೋಮ್‌ಗೆ ರಫ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ವಸ್ತುಗಳು - ಶ್ರೀಗಂಧ ವಸ್ತುಗಳು, ಆಭರಣಗಳು, ರತ್ನ ಮತ್ತು ವಜ್ರಗಳು, ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳು ಮಸ್ಕಿನೊಬಟ್ಟೆ, ಮೆಣಸು, ಏಲಕ್ಕಿ.
- ❖ ಆಮದು ವಸ್ತುಗಳ - ಸತು, ಸೀಸ, ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ, ಗೋಮೇದಕ (ಟ್ರೋಸಾಚ್)
- ❖ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಸಮೀಪವಿರುವ ಅರಿಕಮೇಡು ರೋಮನ್ನರ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ.
- ❖ ಪೂರ್ವ ತೀರದ, ಧಾನ್ಯ ಕಟಕ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರ್ ದೇಶೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ.

ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳು

- ❖ ಗದ್ಯಾಣ : ಸುವರ್ಣ (ಚಿನ್ನ)
- ❖ ಪಣ : ದಿನಾರ (ಚಿನ್ನ)

- ❖ ಕುಷಣ : (ಬೆಳ್ಳಿ) ❖ ಕರ್ಷಪಣ : (ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ)
- ❖ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು - ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಬಾಣದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು
- ❖ ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕ 35 ರಿಂದ 560 ಗ್ರಾಂ.

ಧರ್ಮ

- ❖ ಶಾತವಾಹನರು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದು ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ರಾಜರು ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಹಾಲನ ಗಾಢಸಪ್ತಶತಿ ಕೃತಿಯು - ಶಿವ ಮತ್ತು ಗೌರಿಯ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ಮಳವಳ್ಳಿ ಸ್ತಂಭ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಭೂದಾನ (ಬ್ರಹ್ಮದೇಯದಾನ)ದ 8 ವಿಚಾರಗಳಿವೆ.
- ❖ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವು ಸಹ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು.
- ❖ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ದಿಗಂಬರ ಗುರುವಾದ ಕುಂದಾ ಕುಂದಾಚಾರ್ಯರು ಶಾತವಾಹನ ರಾಜರ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ಸಿಂಹ ಧ್ವಜ ಮತ್ತು ಧರ್ಮರೆಂಬ ಇಬ್ಬರು ವಿದೇಶಿಯರು (ಯವನರು / ಗ್ರೀಕರು) ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಶಾತವಾಹನರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಜೈನಧರ್ಮ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತು.

ಸಾಹಿತ್ಯ

- ❖ ಇವರ ಕಾಲ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಚಿನ್ನದ ಯುಗ ❖ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಕೃತವು ಶಾತವಾಹನರ ರಾಜ ಭಾಷೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಕಾರರು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು

- ❖ ಕುಂದ ಕುಂದಾಚಾರ್ಯ-ಪ್ರಬಿತಸಾರ ❖ ದ್ವಾದಶ-ಪ್ರೇಕ್ಷಗ್ರಂಥ
- ❖ ರಾಯನಸಾರ, ಸಮಯಸಾರ, ಪ್ರವಚನಸಾರ ❖ ಗುಣಾಡ್ಯ : ಬೃಹತ್ಕಥಾ (ಪೈಶಾಚಿಭಾಷೆ)
- ❖ ಹಾಲ : ಗಾಢಸಪ್ತಶತಿ (ಷಟ್ಸಾಹಿತ್ಯ) ❖ ಸರ್ವವರ್ಮ - ಕಾತಂತ್ರ ವ್ಯಾಕರಣ

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ಶಾತವಾಹನರ ಕಲಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು 3 ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.
- ❖ 1. ಶಿಲಾಕಟ್ಟಡಗಳು (ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ) 2. ಶಿಲ್ಪಕಲೆ 3. ಚಿತ್ರಕಲೆ

ಶಿಲಾಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ 3 ವಿಧಗಳು

1. ಚೈತ್ರಾಲಯಗಳು 2. ವಿಹಾರಗಳು 3. ಸ್ತೂಪಗಳು

ಚೈತ್ರಾಲಯಗಳು : ಇವು ಬೌದ್ಧರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಗಳು

- ❖ ಬಾಜ, ಬೇಡ್ಲ, ನಾಸಿಕ್, ಅಜಂತಾದ 9 ಮತ್ತು 10ನೇ ಗುಹೆಗಳು
- ❖ ಕಾರ್ಲಿ, ಕೊಂಡಣ್ಣ, ಪೀತಲ್ ಕೋರ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ವಿಹಾರಗಳು : ಇವುಗಳು ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಚೈತ್ಯಾಲಯ ಬಳಿ ಇವುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಘರಾಮಗಳೆಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು.
- ❖ ಅಜಂತಾದ 12 ಗುಹೆ ಶಾತವಾಹನರ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಹಾರವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಸ್ತೂಪಗಳು : ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಗಳು ಇವಾಗಿದೆ.
ಉದಾ : ಕಾರ್ಲೆ, ಜಗ್ಗಯ್ಯಪೇಟೆ
ಭಟ್ಟಿಪ್ರೋಲು
ಅಮರಾವತಿ (ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸ್ತೂಪ)
ನಾಗಾರ್ಜುನಕೊಂಡ (ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತೂಪ)

ಚಿತ್ರಕಲೆ

- ❖ ಅಜಂತಾದ 9 ಮತ್ತು 10ನೇ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಕಲ್ಲವಗ್ಗ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿನ 2 ಅಧ್ಯಾಯಗಳು - ಇವರ ಕಾಲದ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಕದಂಬರು

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದ ಪ್ರಥಮ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ರಾಜಮನೆತನ.
- ❖ ಕದಂಬರ ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಮನೆತನ ಗಂಗರು (ಕದಂಬರು ರಾಜ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಆಳಿದರೆ, ಗಂಗರು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಳಿದರು)
- ❖ ರಾಜಧಾನಿ ಬನವಾಸಿ ಇದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವರದಾ ನದಿಯ ಎಡದಂಡೆ ಮೇಲಿದೆ.
- ❖ ಲಾಂಛನ - ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಧ್ವಜ - ವಾನರ / ಪಿಂಚದ್ವಜ
- ❖ ಮೂಲ ಪುರುಷ - ತ್ರಿಲೋಚನ ಕದಂಬ
- ❖ ಮೊದಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾನವ್ಯಗೋತ್ರ, ಹಾರತಿಪುತ್ರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವೀರಶರ್ಮ

ಮಯೂರಶರ್ಮ / ಮಯೂರವರ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. 345-365)

- ❖ ತಾಳಗುಂದದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಮಯೂರಶರ್ಮ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ಇವನ ತಂದೆ ಬಂಧುಷೇಣ - ತಾತ ವೀರಶರ್ಮ.
- ❖ ತನ್ನ ತಾತನೊಂದಿಗೆ ಕಂಚಿ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕಂಚಿಯ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆ ಶಿವಸ್ಮಂದವರ್ಮನ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಅವಮಾನಿತಗೊಂಡು, ಪಲ್ಲವರನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಪಣ ತೊಟ್ಟು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ ತೊರೆದು ಕ್ಷಾತ್ರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ, ಬಾಣರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಬನವಾಸಿಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿದ.
- ❖ ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಇವನು 18 ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗ ಆಚರಿಸಿದ.
- ❖ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಇವನ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತರದ ತ್ರಿಕೂಟರು, ಅಭೀರರು, ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕರು, ಶಕರು ಮತ್ತು ಮೌಖಿರಿಯರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣದ ಪಲ್ಲವರು, ಪುನ್ನಾಟರು ಮತ್ತು ಸೇಂದ್ರಕರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ತಾಳಗುಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ 144ರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದ.

ಭಗೀರಥವರ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. 390-415)

- ❖ ಮಯೂರವರ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗ.
- ❖ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಕುಂತಳಾಧೀಶ್ವರನೆಂದು ಮತ್ತು ಕದಂಬ ಕುಲದ ಸಗರನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿವೆ.
- ❖ "ಭನಿ" ಎಂಬ ನಾಮಾಂಕಿತದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಇವನು ಚಲಾವಣೆಗೆ ತಂದರು.
- ❖ ಭೋಜನ ಶೃಂಗಾರ ಪ್ರಕಾಶರ ಪ್ರಕಾರ - ಗುಪ್ತ ದೊರೆಯಾದ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಾಳಿದಾಸನನ್ನು ಕಾರ್ಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.
- ❖ (ಆದರೆ ಕೌಂತಳೇಶ್ವರ ದೌತ್ಯ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಬೇರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದು - ಇವನ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದನೆಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ)

ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ವರ್ಮ : (ಕ್ರಿ.ಶ. 405-430) ಅಥವಾ 435-455)

- ❖ ಕದಂಬರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಉದಾರವಾದಿ ದೊರೆ.
- ❖ ಶಾಂತಿವರ್ಮನ ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನವು ಇವನನ್ನು ಕದಂಬ ಕುಲಶಿರೋಮಣಿ, ಕೀರ್ತಿಸೂರ್ಯ ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅನ್ಯರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೀಡಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಅವರುಗಳೆಂದರೆ :
 - ❖ ಗುಪ್ತದೊರೆ 2ನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಮಗ ಕುಮಾರಗುಪ್ತ
 - ❖ ವಾಕಟಕ ದೊರೆ - ನರೇಂದ್ರ ಸೇನ
 - ❖ ಅಳುಪ ದೊರೆ - ಪಶುಪತಿ
 - ❖ ಗಂಗದೊರೆ - 2ನೇ ಮಾಧವ.
- ❖ ಧರ್ಮರಾಜ, ಧರ್ಮ ಮಹಾರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ.
- ❖ ತಾಳಗುಂದ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ)ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಕೆತ್ತಿಸಿದ.
- ❖ ಹಲಸಿ ಮತ್ತು ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನಗಳು ಇವನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶಾಸನ ಹಲ್ಮಿಡಿ ಶಾಸನವು (ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ) ಇವನ ಕಾಲದ್ದು (ಕ್ರಿ.ಶ. 450) ಇದು 17 ಸಾಲುಗಳ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 425ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಇವನ ಮಗನಾದ ಶಾಂತಿವರ್ಮನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಾಳಗುಂದ ಶಾಸನವನ್ನು ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನದ ಕುಬ್ಜಕವಿಯಿಂದ ಬರೆಸಿದ.
- ❖ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ವರ್ಮನ ಮೊಮ್ಮಗ ಅಂದರೆ - ಶಾಂತಿವರ್ಮನ ಮಗ. ಮೃಗೇಶವರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕದಂಬ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ 3 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಮೃಗೇಶವರ್ಮ ಆಳಿದರೆ, ಶ್ರೀಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥವರ್ಮನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗ, ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚಂಗಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗ - ಕುಮಾರವರ್ಮ ಆಳಿದರು.
- ❖ ಮೃಗೇಶವರ್ಮ - ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯುದಿಷ್ಠಿರನೆಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಮೃಗೇಶವರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲಸಿಯು ಕದಂಬರ 2ನೇ ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿತು.
- ❖ ರವಿವರ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. 485-530) ಕದಂಬರ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ.
- ❖ ರವಿವರ್ಮನ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಈತನ ರಾಣಿ ಸಹಗಮನ ಅನುಸರಿಸಿದಳು. ಇದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಥಮ ಮಾಸ್ತಿ ಮರಣದ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ (ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲು)

ಕದಂಬರ ಕಾಣಿಕೆಗಳು

- ❖ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನರ ಅನುಕರಣೆ.
- ❖ ಪಂಚಪ್ರಧಾನರೆಂಬ ಮಂತ್ರಿಪರಿಷತ್ತು ರಾಜನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಇತ್ತು.
- ❖ ಅವರುಗಳೆಂದರೆ : 1. ಮನೆವರ್ಗಡೆ (ಅರಮನೆ ವ್ಯವಹಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಂತ್ರಿ)
2. ಪ್ರಧಾನ (ಖಜಾನೆ ಅಧಿಕಾರಿ)
3. ತಂತ್ರಪಾಲ (ವಿದೇಶಿ ವ್ಯವಹಾರ)
4. ಪ್ರಮುಕಪಾಲ /ತಾಂಬೂಲ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರ (ಆಸ್ಥಾನದ ನಿಯಂತ್ರಣ)
5. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
- ❖ ಕದಂಬರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು - ಮನ್ನೆಯರು.
- ❖ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಯೋಜನವಿತ್ತು.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ❖ ಸರ್ವನಾಮಸ್ಯ, ತ್ರಿಭೋಗ, ತಾಳವೃತ್ತಿ ಇವು ಭೂಕಂದಾಯ 3 ವಿಧಗಳು.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು - ಮಂಗಳೂರು, ಹೊನ್ನಾವರ ಅಂಕೋಲ, ಚಾಲ್, ಗೋವಾ.
- ❖ ಇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಣ್ಯ - ಪದ್ಮಟಂಕ
- ❖ ಇವರು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮ ಪರಿಪಾಲಕರು - ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಸಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಚೀನಾದ ಹ್ಯೂಯನ್ ತ್ಸಾಂಗ್ ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ 10,000 ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳು ಇದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಮಠಗಳು, ಅಗ್ರಹಾರ, ಘಟಿಕಸ್ಥಾನಗಳು ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳು.
- ❖ ತಾಳಗುಂದ ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ, ಭಾಂಡನಪುರ, ಕುಪ್ಪಟೂರು ಮಠಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಘಟಿಕಸ್ಥಾನಗಳು ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕದಂಬ ಕಲಾಶೈಲಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಆಕೃತಿಯ ಗೋಪುರಗಳು, ಚತುಷ್ಕೋನಾಕಾರದ ದೇವಾಲಯಗಳು. ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಸುಖಿನಾಸಿ ಇವರ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳು

- ❖ ತಾಳಗುಂದದ ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ
- ❖ ಬನವಾಸಿಯ ಮಧುಕೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ವರಾಹನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ದೊಡ್ಡಗದ್ದನವಳ್ಳಿಯ - ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಾಲಯ

- ❖ ಮಿಡ್ನಾಪುರದ ಜೈನಬಸದಿ
- ❖ ಹಲಸಿಯ ಜೈನಬಸದಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ (ತ್ರಿಕೂಟ) ಸುವರ್ಣೇಶ್ವರ ರಾಮೇಶ್ವರ, ಹತ್ತಿಕೇಶ್ವರ.
- ❖ ತಾಳಗುಂದ ಪ್ರಣವೇಶ್ವರ ಕದಂಬರ ಕುಲದೇವರು.
- ❖ ಬನವಾಸಿಯ ಮಧುಕೇಶ್ವರ ಕದಂಬರ ಮನೆದೇವರು.

ಗಂಗರು

- ❖ ರಾಜಧಾನಿಗಳು : 1. ಕೋಲಾರ (ಕುವಲಾಲಾ) - ಮೊದಲ ರಾಜಧಾನಿ
2. ತಲಕಾಡು (ತರ್ತಿಪುರ) ಹರಿವರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
3. ಮಾಕುಂದ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ) ಭೂವಿಕ್ರಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
4. ಮನ್ನೆ / ಮಾನ್ಯಪುರ (ನೆಲಮಂಗಲ) (ಶ್ರೀಪುರುಷನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ)
- ❖ ಲಾಂಛನ : ಮದಗಜ
- ❖ ಆಳ್ವಿಕೆ - ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 350 ರಿಂದ 600ರವರೆಗೆ
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾಮಂತರಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 600-757
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಸಾಮಂತರಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 757-973
- ❖ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾಮಂತರಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 973-999ರವರೆಗೆ
- ❖ ಇವರು ಆಳಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗಂಗವಾಡಿ ಅಥವಾ ಗಂಗವಾಡಿ 96 ಸಾವಿರ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
- ❖ ಗಂಗ ಮನೆತನ ಸ್ಥಾಪಕರು - ದಡಿಗ ಮತ್ತು ಮಾಧವರು
- ❖ ದಡಿಗ ಮತ್ತು ಮಾಧವರಿಗೆ ಗಂಗರ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ಜೈನ ಗುರುಗಳು - ಸಿಂಹನಂದಿ.
- ❖ ದಡಿಗನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ಕೊಂಗಣಿವರ್ಮ

ದುವಿನೀತ (ಕ್ರಿ.ಶ. 555-605)

- ❖ ಮೊದಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಂಗದೊರೆ.
- ❖ ಸ್ವತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಈತ ಭಾರವಿಯ ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯದ 15ನೇ ಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಭಾಷ್ಯ / ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗುಣಡ್ಯಾನ ಪೈಶಾಚಿಯ ಭಾಷೆಯ ಬೃಹತ್ಕಥಾವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಶಬ್ದಾವತಾರ ಕೃತಿ ಬರೆದ ಪೂಜ್ಯಪಾದರು ದುವಿನೀತನ ಗುರುಗಳು.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ.

ಶ್ರೀಪುರುಷ (ಕ್ರಿ.ಶ. 726-788)

- ❖ ಗಂಗದೊರೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಸ.
- ❖ ಈತ ಪಲ್ಲವರು ಮತ್ತು ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಡುವಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿ, ಪಲ್ಲವ ದೊರೆ ನಂದಿವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಪೆರ್ಮನಂದಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದನು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವರಾಜ ನಂದಿವರ್ಮನು ಗಂಗನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ 'ಉದ್ರೋದಯ' ಎಂಬ ಅನರ್ಘರತ್ನವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದನು.
- ❖ ಮಾಕುಂದದಿಂದ ಮಾನ್ಯಪುರಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಭೀತಿ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗಂಗವಾಡಿ 96 ಸಾವಿರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಈತ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ "ಗಜಶಾಸ್ತ್ರ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಎರಡನೇ ಶಿವಮಾರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 788-81)

- ❖ ಶ್ರೀಪುರುಷನ ಮಗ ಈತ.
- ❖ ತನ್ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಬಂಧನದಲ್ಲೇ ಕಳೆದನು.
- ❖ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಈತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಗಜ ಶತಕ" (ಗಜಷ್ಟಕ) ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ "ಗಜಮಾತ ಕಲ್ಪನ" ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಚಂದ್ರಪ್ರಭಾ ಬಸದಿ ಇವನ ನಿರ್ಮಾಣ.

ನಾಲ್ಕನೇ ರಾಚಮಲ್ಲ (ಕ್ರಿ.ಶ. 975-986)

- ❖ ಗಂಗರ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಸ.
- ❖ ಇವನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ದಂಡನಾಯಕ ಚಾವುಂಡರಾಯ.
- ❖ ಚಾವುಂಡರಾಯನು 2ನೇ ಮಾರಸಿಂಹನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 963-974) ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದನು.
- ❖ 4ನೇ ರಾಚಮಲ್ಲನ ತಂದೆ 2ನೇ ಮಾರಸಿಂಹನು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲೇಖನ ವ್ರತ ಆಚರಿಸಿದರು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯೆದ್ದ ಮದುರಚಾಯ್ಯನನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ಗಂಗರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಚಾವುಂಡರಾಯನಿಗೆ "ಸಮರ ಪರಶುರಾಮ" ಎಂಬ ಬಿರುದು ನೀಡಿದರು.
- ❖ ಚಾವುಂಡರಾಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ ಅಥವಾ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿಲಕ್ಷಣ ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಚಾವುಂಡರಾಯ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 981-982ರಲ್ಲಿ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಬಾಹುಬಲಿ ಅಥವಾ ಗೊಮಟೇಶ್ವರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಚಾವುಂಡರಾಯ ಬಸದಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಭೂತುಗ - II

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 949ರ ತಕ್ಕೊಲಂ ಕದನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ - ಚೋಳದೊರೆ ರಾಜ್ಯಾದಿತನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ. ನಾಯಿಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ವೀರಗಲ್ಲನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಗಂಗರ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ ರಕ್ಕಸಗಂಗನನ್ನು ಚೋಳ ದೊರೆ 1ನೇ ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೋಳನು ಸೋಲಿಸಿ-ಗಂಗರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಗಂಗರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕೊನೆಯಾಯಿತು.

ಗಂಗರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ಇವರ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ರಚನೆಯು ಪಲ್ಲವ ಮತ್ತು ಕದಂಬರ ಕಲಾಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕಂಬಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳ ಕೆತ್ತನೆ, ಪಿರಮಿಡ್ಡನ ರಚನೆಯ ಗೋಪುರ.
- ❖ ಚೌಕಾಕಾರದ ಕಂಬಗಳ ಕೆತ್ತನೆ, ಇವರ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶೈಲಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳು

- ❖ ತಲಾಕಾಡಿನ ಮರುಳೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಪಾತಳೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ನಂದಿಯ ಭೋಗ ನಂದೀಶ್ವರ
- ❖ ಬೇಗೂರಿನ ನಗರೇಶ್ವರ
- ❖ ಕೋಲಾರದ ಕೋಲಾರಮ್ಮನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮನ್ನೇಯ ಕಪಿಲೇಶ್ವರ
- ❖ ನರಸಮಂಗಲದ-ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಶಿವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ವರುಣದಲ್ಲಿನ-ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ

ಜೈನ ಬಸದಿಗಳು

- ❖ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿನ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ 14 ಬಸದಿಗಳಿವೆ - ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಪ್ರಭಾ ಬಸದಿ, ಚಾವುಂಡರಾಯ ಬಸದಿ, ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು.
- ❖ ಕಂಬದಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಕೂಟ ಜೈನ ಬಸದಿಗಳಿವೆ

ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ವಿಶಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ
- ❖ ಸ್ಥಾಪಕರು - ಜಯಸಿಂಹ ಮತ್ತು ರಣರಾಗ
- ❖ ರಾಜಧಾನಿ - ವಾತಾಪಿ (ಬಾದಾಮಿ)
- ❖ ಲಾಂಛನ - ವರಾಹ

1ನೇ ಪುಲಿಕೇಶಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 540/547 ರಿಂದ 566/567)

- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಿಜವಾದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ
- ❖ ಕದಂಬರ ಸಾಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಘೋಷಿಸಿದ ಮೊದಲ ಅರಸು
- ❖ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು - ಶ್ರೀ ವಲ್ಲಭ, ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ, ಧರ್ಮಮಹಾರಾಜ, ರಣವಿಕ್ರಮ.
- ❖ ಮಂಗಳೇಶನ ಮಹಾಕೂಟ ಸ್ತಂಭಶಾಸನದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಿಯತನುಜ' ಎಂದು ವರ್ಣನೆ.

- ❖ ಇವನ ರಾಣಿ ದುರ್ಲಬ ದೇವಿ ಮತ್ತು ಇಂದುಕಾಂತಿ
- ❖ ಮಕ್ಕಳು-ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೇಶ.

1ನೇ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ : (ಕ್ರಿ.ಶ. 567-598)

- ❖ ಕೊಡಚಿಯ ತಾಮ್ರಪಟದಲ್ಲಿ-ಕತ್ತಿಯರಸನೆಂದು ಇವನನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.
- ❖ ಮಹಾಕೂಟ ಸ್ತಂಭಶಾಸನವು ಇವರ ಸೈನಿಕ ದಿಗ್ವಿಜಯ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಇವನನ್ನು "ನಳರ ಮೌರ್ಯರ" ಕದಂಬರ ಕಾಳರಾತ್ರಿ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.
- ❖ ಬಾದಾಮಿಯ ವೈಷ್ಣವ ಗುಹಾಲಯ ಇವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.
- ❖ ಇವನ ಮಕ್ಕಳು-2ನೇ ಪುಲಿಕೇಶಿ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ, ಧಾರಾಶ್ರಯ, ಜಯಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧವರಸ.
- ❖ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ನಳರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಸೇಂದ್ರಕರು, ಕೊಂಕಣದ ಮೌರ್ಯರು ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರು ಇವನಿಂದ ಸೋತರು.

ಮಂಗಳೇಶ (ಕ್ರಿ.ಶ. 598-603)

- ❖ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ತಮ್ಮ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 602ರಲ್ಲಿ ಕಳಚೂರ್ಯರ ರಾಜ ಬುದ್ಧ ರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಖಾಂದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾನದಿವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ.
- ❖ ಸತತ 18 ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿ ವೀರನಾದ ರತ್ನಗಿರಿ ಸಮೀಪದ ರೇವತಿದ್ವೀಪದ ರಾಜ-ಸ್ವಾಮಿರಾಜರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಬಾದಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಗುಹಾಲಯವನ್ನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಆಣತಿಯಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 609-642)

- ❖ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 609ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಮಂಗಳೇಶನನ್ನು ಕೊಂದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು-ಪರಮೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀ ಪೃಥ್ವಿವಲ್ಲಭ, ಪರಮಭಿಷ್ಣಾರಕ, ಸಾಹಸರಸಿಕ, ಸಮಸ್ತಭುವನಾಶ್ರಯ, ಶಿಲಾದಿತ್ಯ ಮಹಾರಾಜ.
- ❖ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಇವನ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಂತತಿಯ ಪೂರ್ಣಾಂಶದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಐಹೊಳೆಯ ಮೆಗೂತಿ ಜಿನಾಲಯದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಜೈನಕವಿ ರವಿಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಶ. 643ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ❖ ರವಿಕೀರ್ತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಕಾಳಿದಾಸ ಮತ್ತು ಭಾರವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯಿಂದ ಸೋತವರು-ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾದ ಅಪ್ಪಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದ, ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು, ಚೇಳರು, ಚಾಟರು, ಮಾಳ್ವರು, ಗೋರ್ಜರು, ಚೇಳರು ಚೋರರು, ಪಾಂಡರು, ಕೊಂಕಣದ ಮೌರ್ಯರು, ಪಲ್ಲವರು ಕಳಿಂಗ ರಾಜ್ಯ ವೆಂಗಿರಾಜ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ.

- ❖ ಗುಜರಾತ್ ಅನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಜಯಸಿಂಹನನ್ನು ಮಾಂಡಲಿಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ಪೂರ್ವದ ವೆಂಗಿಮಂಡಲವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತಮ್ಮ ಕುಬ್ಜ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನನ್ನು ಅದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮುಂದೆ ಕುಬ್ಜ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಸ್ವತಂತ್ರ ವೆಂಗಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಬಾರ ಹಾಕಿದನು.
- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಯುದ್ಧವೆಂದರೆ ಉತ್ತರಾಪಢೇಶ್ವರನಾದ ಹರ್ಷವರ್ಧನ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಿ.ಶ. 630-634ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿ ಮತ್ತು ಹರ್ಷವರ್ಧನ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಹೂಯಾನ್‌ತ್ಸಾಂಗ್ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಣ ಯುದ್ಧ ನರ್ಮದೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನ ಸೋತು, ಸ್ನೇಹಸಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಸಿದ. ನರ್ಮದಾ ನದಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಣ ಗಡಿಯಾಯಿತು.
- ❖ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ವಿರುದ್ಧ ಜಯದಿಂದಾಗಿ "ಪರಮೇಶ್ವರ" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಪರ್ಶಿಯಾದ ದೊರೆ ಖುಸ್ರು ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಭಾರಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಜಂತಾದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ಅರಬ್ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ತಬರಿಯ ದಾಖಲೆ
- ❖ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚೀನಿಯಾತ್ರಿಕ ಹೂಯಾನ್‌ತ್ಸಾಂಗ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನು.
- ❖ ಈತ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆ ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮನನ್ನು ಎರಡು ಭಾರಿ ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆ ಒಂದನೇ ನರಸಿಂಹವರ್ಮನು ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯನ್ನು ಪಾರಿಯಾತ್ರ, ಮಣಿಮಂಗಲ, ಸುರಮಾರ ಕದನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದ. ಪಲ್ಲವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 642ರಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಪುಲಿಕೇಶಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಮಡಿದ.
- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿ ಸಾವಿನಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. 642 ರಿಂದ 655 ರವರೆಗೆ 13 ವರ್ಷಗಳು ಪಲ್ಲವರು ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು.
- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಮಕ್ಕಳು-ಆದಿತ್ಯವರ್ಮ, ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ, 1ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ, ಜಯಸಿಂಹ.

1ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 655-682)

- ❖ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಮೂರನೇ ಮಗನಾದ ಈತನು ಪಲ್ಲವರ ವಶವಾಗಿದ್ದ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದ.
- ❖ ಪಲ್ಲವ ದೊರೆಗಳಾದ ನರಸಿಂಹವರ್ಮ, ಮಹೇಂದ್ರವರ್ಮ-2 ಮತ್ತು ಪರಮೇಶ್ವರವರ್ಮ ಈ ಮೂವರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ.
- ❖ ಇವನ ಅತ್ತಿಗೆ ಅಂದರೆ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯನ ಮಡದಿ ವಿಜಯಾಂಕಾ ಹೊರಡಿಸಿದ ನೆರೂರು ತಾಮ್ರ ಪಟ್ಟವು ಈತನು ಪಟ್ಟವೇರಿದ ವರ್ಷ ಕ್ರಿ.ಶ. 655 ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗಂಗರ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ.ಶ. 670ರಲ್ಲಿ ಇವನು ಪಲ್ಲವ ಪರಮೇಶ್ವರವರ್ಮನನ್ನು ವಿಳಂದ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಉಗ್ರೋದಯ ಎಂಬ ಕಂಠಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದನು.
- ❖ ಇವನ ದಂಡಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗ ವಿನಯಾದಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಗ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ನೆರವು ನೀಡಿದರು.
- ❖ ಇವನ ತಮ್ಮ ಗುಜರಾತಿನ ಮಾಂಡಲಿಕನಾದ ಜಯಸಿಂಹನು ಮೈತ್ರಿಕ ವಂಶದ ವಲ್ಲಭಿಯ ಅರಸನಾದ ವಜ್ಜವ ಅಥವಾ 3ನೇ ಶಿಲಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದನು. ಇಮ್ಮಡಿಪುಲಿಕೇಶಿಯು ಕನೂಜಿನ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಘಟನೆಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ಇವನ ಸೋದರ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯನ ರಾಣಿ ವಿಜಯಾಂಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಯಿತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದಳು ಜೊತೆಗೆ ಸತಾರಾ ಪ್ರದೇಶ ಮಾಂಡಳಿಕಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು :- ಶ್ರೀವಲ್ಲಭ, ರಾಣರಸಿಕ ಅನಿವಾರಿತ ರಾಜಮಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿನಯಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 682-696)

- ❖ 1ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಮಗನಾದ ಇವನ ಕನೂಜಿನ ದೊರೆ ಯಶೋವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ತನ್ನ ತಂದೆಯಷ್ಟೇ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಗಿದ್ದ ಈತನು ಪಲ್ಲವ, ಕಳಬ್ಬ, ಕೇರಳ ಹೈಹಯರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಪಾರಸಿಕ ಕಮೇರ (ಕಾಂಬೋಡಿಯ) ಮತ್ತು ಸಿಂಹಳದಿಂದ ಕಪ್ಪವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಇವನು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಮೇಲೂ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 692ರಲ್ಲಿ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಾಯಾಭಾರ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು.
- ❖ ಇವನ ಮೊದಲ ಮಗ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಕನೂಜಿನ ಯಶೋವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು ಆದರೆ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದ, ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತಪ್ಪನಾದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಇದೇ ನೋವಿನಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ. ಮುಂದೆ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಸೆರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದ (ಕ್ರಿ.ಶ. 696-734).
- ❖ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಎರಡನೇ ಮಗ ಅರಿಕೇಸರಿಯು ವೇಮುಲವಾಡದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮನೆತನದ ಸ್ಥಾಪಕ.

ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 696-764)

- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾತ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಮತ್ತು ತಂದೆ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದನು.
- ❖ ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು.
- ❖ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನ ವಿಜಯೇಶ್ವರ ಅಥವಾ ಇಂದಿನ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಮಗಳಾದ ವಿಜಯ ಮಹಾದೇವಿ ಗಂಗದೊರೆ ಶ್ರೀಪುರುಷನನ್ನು ವಿವಾಹವಾದಳು.
- ❖ ಇವನ ಎರಡನೇ ಮಗ ಭೀಮನೆಂಬಾತನು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮೂಲಪುರುಷನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 734-746)

- ❖ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗನಾದ ಇವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಕಂಚಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ, ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. 735ರಲ್ಲಿ ಕಂಚಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಈತ ಹಿಂದೆ ಪಲ್ಲವರು ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ಸೊರೆಗೊಂಡಂತೆ ಕಂಚಿಯನ್ನು ಸೂರೆಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಧಾನಿ ಕಂಚಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿ ಮಾಡದೇ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ ಸಿಂಹೇಶ್ವರ ಅಥವಾ ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಧನವನ್ನು ದಾನಮಾಡಿದನು.
- ❖ ಆ ದೇವಾಲಯದ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ವಿಜಯದ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವೊಂದನ್ನು ಅವನು ಬರೆಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಕಂಚಿಯ ಮೇಲಿನ ವಿಜಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈತನ ರಾಣಿಯರಾದ ಹೈಹಯ ವಂಶದ ಲೋಕಾಮಹಾದೇವಿ ಮತ್ತು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಮಹಾದೇವಿಯವರು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ತ್ರೈಲೋಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಇವನು ಪಾಂಡ್ಯ, ಚೋಳ ಕಳಬ್ಬರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣದ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸ್ತಂಭವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನೆಂದು ಕಂಚಿಯ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ ಗುಜರಾತಿನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ. 739) ಅರಬ್ಬರನ್ನು (ತೈಜಿಕರು) ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. (ಗುಜರಾತಿನ ಮಂಡಲಕನಾದ ಅವನಿಚಾತ್ರಯ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು ಈ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ)

೨ನೇ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. 746-753)

- ❖ ಎರಡನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗನಾದ ಈತ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕೊನೆಯ ರಾಜ.
- ❖ ಕಂಚಿಯ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 753ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ 1ನೇ ಕೃಷ್ಣನು ಈತನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮನೆತನವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದನು.

ಕೊಡುಗೆಗಳು (ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು)

- ❖ ಕದಂಬರು ಮತ್ತು ಗುಪ್ತರ ಆಡಳಿತದ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಗುಪ್ತರ ಬಿರುದಾದ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಗುರುಗಳೆಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಧನಾ ಚಾರ್ಯರು, 1ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನಚಾರ್ಯರು, 1ನೇ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಘ್ರಸ್ವಾಮಿ ಮುಂತಾದವರು.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸೇನೆಯನ್ನು "ಕರ್ಣಾಟ ಬಲ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಯುದ್ಧದ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಕುಡಿಸಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹ್ಯೂಯನ್‌ತ್ಯಾಂಗ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ಭೂಕಂದಾಯವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸೇನಾ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ವಿಜಯ ಸ್ಕಂದಾವಾರ ಎನ್ನುವರು.

ಪ್ರಮುಖ ತೆರಿಗೆಗಳು

- ❖ ಪಣ್ಣಾಯ / ಪನ್ನೆಯ - ವೀಳ್ಯದಲೆ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕ
- ❖ ಹೇರ್ಜುಂಕ-ಭಾರದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಹೇರುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ.
- ❖ ಕಿರುಕುಳ-ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ.
- ❖ ಬೀರ್ಮೂಡೆ-ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ.
- ❖ ವಡ್ಡೆರಾವುಲ-ರಾಜನ ಪರಿವಾರದವರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ತೆರಿಗೆ.
- ❖ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕುರುಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಭೂ ಅಳತೆಮಾಡುವ ಅಳತೆಗೋಲನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಗದ್ಯಾಣ ಎಂತಲು ನಂತರ ವರಾಹಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು (ಇವುಗಳ ತೂಕ 120 ಗ್ರೇನ)
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಂಡಲಿಕ ಅರಸುಗಳೆಂದರೆ- ಗಂಗರು, ಅಳುಪರು, ಸೇಂದ್ರಕರು, ಬಾಣರು.
- ❖ ಗಣೇಶಿಯರು ಅಥವಾ ವೇಶ್ಯೆಯರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ್ದರು. - ದಾನಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಇವರು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರೇಯಸಿ ವೀಣಾಪೋಟಿಗಳ್ ಮಹಾಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಇವರ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಶ್ರೇಣಿಯೆಂದರೆ - ಐಹೊಳೆ ಐನೂರ್ವರ್.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರಾಗಿದ್ದು ಮುಂದೆ 1ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಕಾಲದಿಂದ ಶೈವರಾದರು.
- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ಸೇನಾನಿ ರವಿಕೀರ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗಳು ಕುಂಕುಮದೇವಿ ಜೈನರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ಕೌಮುದಿ ಮಹೋತ್ಸವದ ಕರ್ತೃ ವಿಜ್ಞಿಕ ಅಥವಾ ವಿಜಯಭಟ್ಟಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ವಿಜಯಾಂಕ (ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ ರಾಣಿ) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಕೆಗೆ 'ಅಭಿನಯ ಸರಸ್ವತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುತು ಇತ್ತು.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದು 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಾ ರಚನೆಗಳು ಮಲಪ್ರಭಾ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ.
- ❖ ಹೊಸ ಕಲಾಶೈಲಿಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾದ ಇತರ ಶೈಲಿಯನ್ನು ವೇಸರ ಶೈಲಿ ಅಥವಾ ಚಾಲುಕ್ಯ ಶೈಲಿಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಉತ್ತರದ ನಾಗರಶೈಲಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಗಳ ಸಂಗಮ ಶೈಲಿಯಾಗಿದೆ.

ಚಾಲುಕ್ಯರ ವೇಸರ ಶೈಲಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ❖ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಮತ್ತು ಸಾದಾ ತಳವಿನ್ಯಾಸ, ಕೆಲವು ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಳಾಕಾರದ ತಳವಿನ್ಯಾಸ. ಚೌಕಾಕಾರದ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮತ್ತು ಶಿಖರ
- ❖ ಸಭಾಮಂಟಪ, ಸುಕಾನಾಶಿ, ಮುಖಮಂಟಪ
- ❖ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಪಥವಿದೆ.
- ❖ ನದಿತಿರ, ಕೊಳ, ಬಾವಿ, ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ❖ ಗೋಡೆಗಳು, ಮುಂಬಾಗಿಲು ಮತ್ತು ಭಾವಣಿ ಮೇಲೆ ಅಲಂಕೃತ ಕೆತ್ತನೆ, ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ವೆಂಗಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಲೆಯ ಮೇಲು ಇವರ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ.
- ❖ ಇವರ ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮೊದಲು ಐಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಲಾ ವಾಸ್ತು ರಚನೆಯನ್ನು ಗುಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಗುಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇವರ ಮೊದಲ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ಡಾ. ಎಂ. ಶೇಷಾದ್ರಿಯವರು "ಚಾಲುಕ್ಯರು ರಾಕ್ಷಸರಂತೆ ಕಡಿದು ರತ್ನಗಾರರಂತೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗುಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯಗಳು

- ❖ ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ 4 ಗುಹಾಲಯಗಳಿವೆ. : 1ನೆಯದು ಶೈವಗುಹೆ
2 ಮತ್ತು 3ನೆಯದು ವಿಷ್ಣುಗುಹೆಗಳು
4ನೆಯದು - ಜೈನಗುಹೆ

- ❖ ಐಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ 3 ಗುಹಾಲಗಳಿವೆ. : 1ನೆಯದು ಜೈನ
2ನೆಯದು ವಿಷ್ಣು
3ನೆಯದು ಬೌದ್ಧ ಗುಹೆ

ದೇವಾಲಯಗಳು

- ❖ ಐಹೊಳೆ :- ಇಲ್ಲಿ 70ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಚಾಲುಕ್ಯರ ದೇವಾಲಯಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕಲಾವಿಮರ್ಶಕ ಪರ್ಸಿಬ್ರೌನ್ "ಐಹೊಳೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ತೊಟ್ಟಿಲು" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದರೆ

- ❖ ಲಡಾಖಾನ್ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಹುಚ್ಚಮಲ್ಲಿ ಗುಡಿ
- ❖ ದುರ್ಗಾ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮೇಗುತಿ ಜೈನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಶಿವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮೇಗುತ್ತಿ ಶಿವಾಲಯ
- ❖ ಕೊಂತಿ ಗುಡಿ
- ❖ ರಾಮಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು : ಇಲ್ಲಿ 10 ದೇವಾಲಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದರೆ,

- ❖ ಪಾಪನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ (ಲೋಕೇಶ್ವರ) ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಗಳಗನಾಥ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಚಂದ್ರಶೇಖರ
- ❖ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ (ವಿಜಯೇಶ್ವರ) ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ತ್ರೈಲೋಕೇಶ್ವರ) ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
- ❖ ಕಾಶಿವಿಶ್ವೇಶ್ವರ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಪರ್ಸಿಬ್ರೋನಾರವರು ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ಶೈಲಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವಳು 2ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ರಾಣಿ ಲೋಕಮಹಾದೇವಿ.

ಬಾದಾಮಿ

ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ಜಂಭುಲಿಂಗ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಬನಶಂಕರಿ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮೇಗುತ್ತಿ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮೇಲು ಶಿವಾಲಯ

ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಲ್ಪಗಳು

- ❖ ರೇವಡಿ ಓವಜ್ಜ
- ❖ ಅನಿವಾರಿತ ಗುಂಡ
- ❖ ನರಸೊಬ್ಬ-ಮುಂತಾದವರು

ಚಿತ್ರಕಲೆ :

- ❖ ಬಾದಾಮಿಯ ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಜಂತಾದ ಒಂದನೇ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.
- ❖ ಅಜಂತಾದ 1ನೇ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿನ ವರ್ಣಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು ಪರ್ಶಿಯಾದ ದೊರೆ ಖುಸ್ರುವಿನ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವಿದೆ.
- ❖ ಬಾದಾಮಿಯ 2ನೆಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸುಂದರ ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕ್ರ್ಯಾಮರಿಶ್ ಎಂಬ ವಿದೇಶಿ ಮಹಿಳೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದಳು.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು

- ❖ ರಾಜಧಾನಿ : ಮಾನ್ಯಖೇಟ (ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ)
- ❖ ಲಾಂಛನ : ಗರುಡ (ಮಾಳ್ವದ ಮಾನವಪುರದಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಲಾಂಛನ ಸಿಂಹ)
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ದಾಖಲೆಯೆಂದರೆ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರಥಿಕರು ಅಥವಾ ರಟ್ಟರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು.
- ❖ ಮೊದಲು ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಕ್ರಿ.ಶ. 753ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿಸುವ ಅರಬ್ ಪ್ರವಾಸಿಗರೆಂದರೆ ಸುಲೇಮಾನ್, ಆಲ್‌ಮಸೂದಿ, ಇಬ್ನ್‌ಹಾಕಲ್ ಮತ್ತು ಆಲ್‌ಇಸ್ತಾಖ್ರಿ

ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ

ದಂತಿದುರ್ಗ (ಕ್ರಿ.ಶ. 753-756)

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ತನ್ನ ಸಮನಗಡ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನು ಕರ್ಣಾಟ ಬಲವನ್ನು ಅಂದರೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ 2ನೇ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.
- ❖ ಪಲ್ಲವದೊರೆ 2ನೇ ನಂದಿವರ್ಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳಾದ ರೇವಾಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದನು.

1ನೇ ಕೃಷ್ಣ : (ಕ್ರಿ.ಶ. 756-774)

- ❖ ದಂತಿದುರ್ಗನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಾದ ಈತ ಚಾಲುಕ್ಯ 2ನೇ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಎಲ್ಲೋರದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದುದು ಇವನ ಗಣ್ಯ ಸಾಧನೆ.
- ❖ ಅಕಾಲವರ್ಷ ಇವನ ಪ್ರಮುಖ ಬಿರುದು.
- ❖ ಎಲ್ಲೋರದ ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ವಿ.ಎ. ಸ್ಮಿತ್‌ರವರು ಭಾರತೀಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಅತ್ಯಂತ ಅಮೋಘ ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತ ಕೃತಿ ಜಗತ್ತಿನ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು" ಎಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಧೃವ (ಕ್ರಿ.ಶ. 780-793)

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ.
- ❖ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಎರಡನೇ ಗೋವಿಂದನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 774-780) ನಾಸಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಂಡಲಿಕನಾಗಿದ್ದನು).
- ❖ ಗಂಗದೊರೆ ಶಿವಮಾರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಬಂದಿಸಿದ.
- ❖ ವೆಂಗಿ ದೊರೆ ನಾಲ್ಕನೇ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವನ ಮಗಳಾದ ಶೀಲಭಟ್ಟಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು - ಧಾರಾವರ್ಷ, ಕಲಿವಲ್ಲಭ, ನಿರುಪಣ ಶ್ರೀವಲ್ಲಭ ನರೇಂದ್ರ ದೇವ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಕೈಗೊಂಡು ಕನೂಜಿನ ಇಂದ್ರಾಯುಧನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಕನೂಜಿನ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತ್ರಿಕೋನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಗೂರ್ಜರ ಪ್ರತಿಹಾರರು ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳದ ಪಾಲರ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಗೂರ್ಜರ ಪ್ರತಿಹಾರರ ಅರಸು ವತ್ಸಾರಾಜನನ್ನು ರುಝ್ಜಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದನು.
- ❖ ಬಂಗಾಳದ ಪಾಲರಾಜ ಧರ್ಮಪಾಲನನ್ನು ಸಹ ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಕರ್ಡಾ ಶಾಸನವು ಇವನ ಉತ್ತರದ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇವನ ಉತ್ತರದ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿತು.
- ❖ ಧೃವನ ಮಕ್ಕಳು ಕರ್ಕ, ಕಂಬ 3ನೇ ಗೋವಿಂದ, ಇಂದ್ರ.

ಮೂರನೇ ಗೋವಿಂದ (ಕ್ರಿ.ಶ. 793-814)

- ❖ ತನ್ನ ತಂದೆ ಧೃವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು.
- ❖ ಗಂಗ ಅರಸು 2ನೇ ಶಿವಮಾರನನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 800ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಕಡೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಕೈಗೊಂಡು ಬಂದೇಲ್‌ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಹಾರ ರಾಜ -2ನೇ ನಾಗಭಟ್ಟನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ಕನೂಜಿನ ಚಕ್ರಾಯುಧನು ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಶರಣಾದನು.
- ❖ "ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನ ಹಿಮ ಕರಗಿದ ನೀರನ್ನು ಗೋವಿಂದನ ಕುದುರೆಗಳು ಕುಡಿದವು ಅವನ ಗಜಗಳು ಗಂಗಾಜಲಪಾನ ಮಾಡಿದವು" ಎಂದು ಅಮೋಘವರ್ಷನ ಸಂಜನ ತಾಮ್ರಶಾಸನವು ಇವನ ದಿಗ್ವಿಜಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ.
- ❖ ಶ್ರೀವಲ್ಲಭ, ನರೇಂದ್ರ, ಪ್ರಭೂತವರ್ಷ, ಜನವಲ್ಲಭ ಅನುಪಮ, ಕೀರ್ತಿನಾರಾಯಣ, ಜಗತ್ತುಂಗ, ತ್ರಿಭವನದವಳ, ಇವನ ಪ್ರಮುಖ ಬಿರುದುಗಳು.
- ❖ ಇವನ ರಾಜಧಾನಿ ಮಯೂರ ಬಂಡಿ (ಬಸವ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಳಿಯಿದೆ)

ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗ (ಕ್ರಿ.ಶ. 814-878)

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದೊರೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜ.
- ❖ ಮೂರನೇ ಗೋವಿಂದನ ಮಗನಾದ ಇವನ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ; ಶರ್ವ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 800ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಭವನ (ಗುಜರಾತಿನ ಸರ್‌ಭೋನ್)ದಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ಈತ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ 14 ವರ್ಷದವನು ಇವನ ದಾಯಾದಿ ಲಾಟರ ಮಾಂಡಲಿಕ ಕರ್ಕ ಸುವರ್ಣವರ್ಷನು -ಇವನ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಇವನಿಗೆ ಎದುರಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದನು.
- ❖ ಗೋವಿಂದನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಗಂಗರಸ 2ನೇ ಶಿವಮಾರನು ಅಮೋಘವರ್ಷನ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಎದ್ದು 816ರ ಕಾಗೆಮೊಗೆಯೂರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದನು ನಂತರ ಗಂಗರಾಜ ರಾಚಮಲ್ಲನು ಅಮೋಘವರ್ಷನ ಸೇನಾದಿ ಬಂಕೇಶನನ್ನು ರಾಜರಮಡು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದನು.
- ❖ ವಿಂಗವಳ್ಳಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ವೆಂಗಿ ಚಾಲುಕ್ಯ 2ನೇ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ವೀರನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಸೇನಾನಿ ಬಂಕೇಶನು ಗಂಗರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತುಮಕೂರಿನ ಬಳಿಯ ಕೈದಾಳ ಕೋಟೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಮೋಘವರ್ಷನು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ ದೊರೆ ತನ್ನ ನಾಲ್ವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಿ ಪರರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ. ತನ್ನ ಮಗಳು ಚಂದ್ರಬ್ಬಲಬ್ಬೆಯನ್ನು ಗಂಗರಾಜ ಕುಮಾರ 1ನೇ ಭೂತುಗನಿಗೆ, ಶೀಲ ಮಹಾದೇವಿ ಎಂಬ ಮಗಳನ್ನು ವೆಂಗಿಯ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗ ಎರಡನೇ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಿಗೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗಳಾದ ಸಮಖಳನ್ನು ಕಂಚಿಯ ಪಲ್ಲವದೊರೆ 3ನೇ ನಂದಿವರ್ಮನಿಗೂ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳಾದ ರೇವಕ ನಿಮ್ಮಾಡಿಯನ್ನು ಗಂಗರ ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಎರೆಗಂಗನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಶಾಂತಿಯುತ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ.
- ❖ ಇವನು ಹೊಸದಾಗಿ -ಮಾಳಖೇಡವನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ❖ ಇವನ ಸಂಜನ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಇವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 16 ಮಂಡಲಗಳಿದ್ದವು.
- ❖ ಈತನ ರಾಣಿಯರು - ಅಸಗವೈ, ಶಂಬಾ ಲೋಕೇತಿ.
- ❖ ಬಿರುದುಗಳು ; ನೃಪತುಂಗ, ಅತಿಶಯದವಳ, ರಟ್ಟಮಾರ್ತಾಂಡ, ಶ್ರೀವಲ್ಲಭ, ವೀರನಾರಾಯಣ.

- ❖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುವಾದ ಈತ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ/ಕ್ಷಾಮ ಉಂಟಾದಾಗ ತನ್ನ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಬಲನೀಡಿದನು.
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಇವನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ "ಪ್ರಶೋತ್ತರ - ರತ್ನಮಾಲ" ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕವಿ ಶ್ರೀವಿಜಯನು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಥಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. (ಇದನ್ನು ಅಮೋಘವರ್ಷನೇ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ವಿಜಯನೇ ಅಮೋಘವರ್ಷ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ)
- ❖ ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗವು : ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ - "ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿ ವರಮಿರ್ಪ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಬಾವಿಸಿದ ಜನಪದ" ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.
- ❖ ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗ ಕೃಷ್ಣನು ದಂಗೆ ಎದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಸೇನಾನಿ ಬಂಕೇಶನ ಮೂಲಕ ಅಡಗಿಸಿದನು.
- ❖ ಅರಬ್ ಪ್ರವಾಸಿಗ ಸುಲೈಮಾನ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 851ರಲ್ಲಿ ಇವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ. ಅವನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಶ್ವದ ನಾಲ್ಕು ವಿಶಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ : ಪೂರ್ವದ ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಅರಬ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ (ಬಾಗ್ದಾದಿನ ಖಲೀಫನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ) ಮತ್ತು ಚೀನಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ.
- ❖ ಪಂಚಮುಖಿಯವರು ಅಮೋಘವರ್ಷನನ್ನು ಅಶೋಕಮಹಾಶಯನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ,
- ❖ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದರೆ - ವೀರಸೇನ ಜಿನಸೇನ, ಗುಣಭದ್ರ ಎಂಬ ಜೈನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಕಟಾಯನ, ಗಣಿತಕಾರ, ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯ, ಕುಮುದೇಂದು.
- ❖ ಜಿನಸೇನಾ ಚಾರ್ಯ - ಅಮೋಘವರ್ಷನ ಗುರುಗಳು. ಜಿನಸೇನರ ಕೃತಿಗಳು ಹರಿವಂಶ, ಆದಿಪುರಾಣ, ಜಯಧವಳ ಪಾರ್ಶ್ವಭೃದಯ.
- ❖ ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳು - ಗಣಿತಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ.
- ❖ ಶಾಕಟಾಯನ ಕೃತಿ - ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ, ಅಮೋಘವೃತ್ತಿ.
- ❖ ಗುಣಭದ್ರನ ಕೃತಿ - ಉತ್ತರ ಪುರಾಣ
- ❖ ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯನ ಕೃತಿ - ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ
- ❖ ಕುಮುದೇಂದು - ಸಿರಿಭುವಲಯ.

3ನೇ ಕೃಷ್ಣ (ಕ್ರಿ.ಶ. 939-966)

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೊರೆ.
- ❖ ಗಂಗರ ದೊರೆ ರಾಚಮಲ್ಲನನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ, ತನ್ನ ಸೋದರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದ ಇಮ್ಮಡಿ ಭೂತುಗನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ತಂದನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 959ರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಳಂ ಕದನವು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ದೊರೆ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಚೋಳ ದೊರೆ 1ನೇ ಪರಾಂತಕನ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಕದನದಲ್ಲಿ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣನ ಭಾವ ಗಂಗದೊರೆ 2ನೇ ಭೂತುಗನು ಚೋಳರ ಯುವರಾಜ ಅಂದರೆ ಪರಾಂತಕನ ಮಗ ರಾಜ್ಯಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಿಗೆ ವಿಜಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟನು.
- ❖ ರಾಮೇಶ್ವರದವರೆಗೆ ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿದ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣನು ಅಲ್ಲಿ ವಿಜಯಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣನು - ಗಂಗರ ಮಾರಸಿಂಹನ (ಭೂತುಗನ ಮಗ) ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸೇನೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಗೂರ್ಜರ ಪ್ರತಿಹಾರರನ್ನು, ಪರಮಾರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಪ್ಪವನ್ನು ಪಡೆದನು, ಈ ವಿಜಯದ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಜಬ್ಬಲ್‌ಪುರ ಬಳಿಯ ಜೂರಾದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಶಾಸನ ಕೆತ್ತಿಸಿದ - ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲೇ ಸಮೀಪ ನೀಲಕಂಠಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇವನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಸನವು ಇದೆ.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು - ಅಕಾಲವರ್ಷ, ಶ್ರೀವಲ್ಲಭ.
- ❖ ಕನ್ನರ, ಕಂದಾರ ಇವನ ಇತರೆ ಹೆಸರುಗಳು.
- ❖ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕವಿ - ಪೊನ್ನ (ಪೊನ್ನನ ಬಿರುದುಗಳು ಉಭಯಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಕುರುಳ್ಳ ಸವಣ.)
- ❖ ಪೊನ್ನ ಕೃತಿಗಳು : ಶಾಂತಿ ಪುರಾಣ, ಭುವನೈಕ್ಯ, ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ, ಜಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ, ಗತ ಪ್ರತ್ಯಾಗಾತ.
- ❖ ಇವನ ನಂತರ ತಮ್ಮನಾದ ಖೊಟ್ಟಿಗ (ಕ್ರಿ.ಶ. 967-972) ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಆದರೆ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 972ರಲ್ಲಿ ಪರಮಾರರನು ಮಾನ್ಯಖೇಟವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಖೊಟ್ಟಿಗ ಅಸುನೀಗಿದ, ಅನಂತರ ಬಂದಂತಹ 2ನೇ ಕರ್ಕನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಸಾಮಂತನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ತೈಲಪನು ಕ್ರಿ.ಶ. 973ರಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದನು.
- ❖ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೊಮ್ಮಗ 4ನೇ ಇಂದ್ರನು ಕ್ರಿ.ಶ. 982ರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲೇಖನ ವ್ರತ ಕೈಗೊಂಡು ಅಸುನೀಗಿದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇವರ ವಂಶ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

- ❖ ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ-ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಸಾಮಂತ ವೇಮುಲವಾಡದ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ 2ನೇ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಆಸ್ಥಾನಕವಿ.
- ❖ ಪಂಪನ ಕೃತಿಗಳು : ಆದಿಪುರಾಣ, ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ / ಪಂಪಭಾರತ.
- ❖ ಪಂಪನ ಬಿರುದುಗಳು : ಕವಿತಾ ಗುಣಾರ್ಣವ, ಸರಸ್ವತಿ ಮಣಿಹಾರ.
- ❖ ಉದ್ರಂಗ, ಉಪಾರಿಕ, ಭಾಗಾಕಾರ, ಈ ಕಾಲದ ತೆರಿಗೆಗಳು.
- ❖ ಸುವರ್ಣ, ದಮ್ಮ, ಕಲಂಜು, ಗದ್ಯಾಣ, ಕಾಸು ಮಂಜತಿ, ಅಕ್ಕರ ಈ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು.
- ❖ ಇವರ ಕಾಲದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ಪತ್ನಿಗೆ ಪತಿಯ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿತ್ತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು, ಆದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಇವರ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನಗಳು ಶಿವ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾ. ಆಲ್ತೆಕರ್ ಪ್ರಕಾರ - ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 30ರಷ್ಟು ಜೈನರಿದ್ದರು.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳೆಂದರೆ - ಸಾಲೊಟಗಿ (ಬಿಜಾಪುರ) ಕಳಸ (ಧಾರವಾಡ) ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯಖೇಟ (ಗುಲ್ಬರ್ಗ).
- ❖ ಈ ಕಾಲದ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳು - ರುದ್ರಭಟ್ಟ, ನಾಗಭಟ್ಟ, ರಾಜರಾಜ, ಗಜಕುಶ.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಪ್ರಮುಖ ಕಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಎಲ್ಲೋರ ಮತ್ತು ಎಲಿಪೆಂಟಾ.
- ❖ ಎಲ್ಲೋರವು ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ 34 ಗುಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ.
- ❖ ಎಲ್ಲೋರದ ಜಗತ್ತ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯ-ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯ.

- ❖ 1ನೇ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೈಲಾಸನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ - 276 x 154 ಅಡಿಗಳು ಉದ್ದಗಲ, 100 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು 107 ಅಡಿ ಅಳ.
- ❖ ವಿ.ಎ. ಸ್ಮಿತಾರವರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದೇವಾಲಯ ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾ ಅಚ್ಚರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.
- ❖ ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಳಿಯ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಮತ್ತೊಂದು ಕಲಾಕೇಂದ್ರ.
- ❖ ಎಲಿಫೆಂಟಾದ ಮೊದಲ ಹೆಸರು ಗೋವಕಪುರಿ / ಗೊರವಪುರಿ
- ❖ ಗೊರವಕಪುರಿಗೆ ಎಲಿಪೆಂಟಾ ಎಂದು ಹೆಸರು ನೀಡಿದವರು, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು.
- ❖ ಎಲಿಪೆಂಟಾದಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಾಲದ 7 ಗುಹಾಲಯಗಳಿವೆ.
- ❖ ಎಲಿಪೆಂಟಾದಲ್ಲಿ ಇವರ ಅತ್ಯಂತದೊಡ್ಡ ಗುಹೆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಗುಹೆ.
- ❖ (130 ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 129 ಅಡಿ ಅಗಲವಾಗಿದೆ)

ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು

- ❖ ರಾಜಧಾನಿ-ಕಲ್ಯಾಣ
- ❖ ಲಾಂಛನ-ವರಾಹ

ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ

- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ತೈಪಲ (ಕ್ರಿ.ಶ. 973-997)
- ❖ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಮನೆತನದ ಸ್ಥಾಪಕ.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು - ಆಹವಮಲ್ಲ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲ, ಗೂರ್ಜರ ಭಯಜ್ವರ.
- ❖ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈತ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಸಾಮ್ರಾಟ 3ನೇ ಕೃಷ್ಣನ ಸೇನಾನಿಯಾಗಿದ್ದನು.
- ❖ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತರ್ದವಾಡಿಯ (ಇಂಡಿತಾಲೋಕ್ತಿನ ತಡ್ಕೇವಾಡಿ) ಸಾಮಂತನಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡನು.
- ❖ ಮಾಳ್ವರ ಪರಮಾರ ದೊರೆ ಹರ್ಷಸೀಯಕನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಮಳಬೇಡವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿದ (ಕ್ರಿ.ಶ. 972) ಲಾಭ ಪಡೆದು, ತೈಲಪನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ 2ನೇ ಕರ್ಕನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಮಳಬೇಡದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ಮಳಬೇಡ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಇವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಟ್ಟಸಾಡಿ ಏಳು ಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

ಸತ್ಯಾಶ್ರಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 997-1008)

- ❖ ಇಮ್ಮಡಿ ತೈಲಪನ ಮಗನಾದ ಈತನ ಬಿರುದುಗಳೆಂದರೆ - ಇರಿವಬೆಡಂಗ, ಅಕಲಂಕ ಚರಿತ.
- ❖ ಸಾಹಸಭೀಮ ವಿಜಯ / ಗದ್ದಾಯುದ್ಧ, ಅಜಿತಪುರಾಣ, ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಚರಿತಂ, ಪರಶುರಾಮ ಚರಿತಂ, ಕೃತಿಗಳ ಕರ್ತೃ ರತ್ನನ ಆಶ್ರಯದಾತ ಈತ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೋಳ ರಾಜರುಗಳಾದ ರಾಜ ರಾಜ ಚೋಳ ಹಾಗೂ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಜೊತೆ ತೀವ್ರ ಸೇನಾಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಚೋಳರ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಇವನ ತಮ್ಮ ದಸವರ್ಮ ಅಸುನೀಗಿದ.

1ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1042-1068)

- ❖ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಒಬ್ಬ
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ, ಚಾಲುಕ್ಯರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1054ರ ಕೊಪ್ಪಳ ಕದನದಲ್ಲಿ ಚೋಳರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ, ಈ ಕದನದಲ್ಲಿ ಚೋಳ ರಾಜಕುಮಾರ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಮಡಿದನು.
- ❖ ಕೊಪ್ಪಳ ಯುದ್ಧದ ಜಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಣ್ಣಿಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1064ರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದ ಕದನದಲ್ಲಿ ಚೋಳರಿಂದ ಸೋಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ.
- ❖ ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ 1ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1068ರಲ್ಲಿ ಕುರುವತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1076-1126)

- ❖ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೊರೆ.
- ❖ 1ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಎರಡನೇ ಪುತ್ರನಾದ ಇವನಿಗೆ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ. ಪರ್ಮಾಡಿ ದೇವ ಎಂಬ ಜನಪ್ರಿಯ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದವು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1076ರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಶಖ ಅಥವಾ ಚಾಲುಕ್ಯಶಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1077ರಲ್ಲಿ ಧಾರಾ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಪರಮಾರ ದೊರೆ ಉದಯಾದಿತ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಜಯಸ್ತಂಭವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಂತ ಅರಸ - ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ
- ❖ ಇವನ ವಿರುದ್ಧ ಹೊಯ್ಸಳ ದೊರೆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಬಂಡೆದ್ದು ನೊಳಂಬವಾಡಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ತುಂಗಭದ್ರೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1118ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರ ಸೇನೆಗೂ ಮತ್ತು ಚಾಲುಕ್ಯರ ನಡುವೆ ಕನ್ನೆಗಾಲ ಕದನ ನಡೆಯಿತು. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಸೇನಾನಿ ಗಂಗರಾಜ ಈ ಕದನದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಆದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1122ರಲ್ಲಿ ಹಲಸೂರು. ಹೊಸಬೀಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರು ಸೋತರು ಪರಿಣಾಮ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಇವನ ಸಾಮಂತನಾಗಿ, ವಿದೇಯನಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಯಿತು.
- ❖ ಶ್ರೀಲಂಕಾಕ್ಕೆ ರಾಯಭಾರಿ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದನು.
- ❖ ಇವನ ನೆರವಿನಿಂದ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನ್ಯದೇವನೆಂಬ ಕನ್ನಡಿಗನು ಸೀಮಾ ರಾಮಪುರವನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇವನ ಮಗ 2ನೇ ಜಗದೇಕ ಮಲ್ಲನು ಸಮರ್ಥನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮ ರಾಜ್ಯವು ಕುಸಿಯಿತು. ಮತ್ತು ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ವೆಂಗಿ ಪ್ರದೇಶವು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು.
- ❖ ಜಗದೇಕ ಮಲ್ಲನ ಮರಣದ ನಂತರ ಅಸಮರ್ಥ ದೊರೆ ಮೂರನೇ ತೈಲಪ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.
- ❖ 3ನೇ ತೈಲಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರು, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರು ಕಬಳಿಸಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1157ರಲ್ಲಿ 3ನೇ ತೈಲಪನ ಸಾಮಂತ ಮತ್ತು ದಂಡ ನಾಯಕನಾದ ಕಲಚೂರಿ ಬಿಜ್ಜಳನು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು

ಆಕ್ರಮಿಸಿದ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1157 ರಿಂದ 1183ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 26ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಲಚೂರಿ ಮನೆತನದವರು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದರು.

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1183ರಲ್ಲಿ 3ನೇ ತೈಲಪನ ಮಗನಾದ 4ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಪುನಃ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1186ರಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಜಮನೆತನವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

- ❖ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸಿದರು.
- ❖ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರದೆ ಸಾಮಂತರಿಂದ ಆಳಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು.
- ❖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೋಷಕನಾಗಿದ್ದ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಆಸ್ಥಾನದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದರೆ : ವಿಕ್ರಮಾಂಕ ದೇವಚರಿತ ಕೃತಿ ಬರೆದ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿ ಬಿಲ್ವಣ, ಮಿತಾಕ್ಷರ ಬರೆದ ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ, ಧರ್ಮಾಮೃತ ಬರೆದ ನಯಸೇನ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗೋವೈದ್ಯ (ಮೊದಲ ಪಶುವೈದ್ಯ ಕೃತಿ) ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದವನು ಇವನ ಸೋದರ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ
- ❖ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ದಂಡಾಧೀಶ ಮಹಾದೇವನು ಇಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು 'ದೇವಾಲಯಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸರಿಸಿದ ಖ್ಯಾತಿ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನದು.
- ❖ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಧಾನ ರಾಣಿ ಚಂದಲದೇವಿ ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಳಾಗಿ ಅಭಿನವ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಳು.
- ❖ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗನಾದ 3ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ ಅರಸ.
- ❖ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ, ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮೊದಲಾದವು 3ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಬಿರುದುಗಳು.
- ❖ 3ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ 3ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿ ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ ಅಥವಾ ಅಭಿಲಾಷಿತಾರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ (ಇದೊಂದು ಬೃಹತ್ ವಿಶ್ವಕೋಶ) ಇವನ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಾಭ್ಯುದಯ.
- ❖ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗಂಗವಾಡಿ 96ಸಾವಿರ, ಬನವಾಸಿ 12 ಸಾವಿರ, ನೊಳಂಬಾಡಿ 32ಸಾವಿರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. (ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು).
- ❖ ಗದ್ಯಾಣ ದಮ್ಮ, ಕಲಂಜು, ಅಖಿಂ ಕಾಸು ಇವರ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಣ್ಯಗಳು.
- ❖ ಇವರ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಟಂಕ ಶಾಲೆಗಳೆಂದರೆ - ಲಕ್ಕಂಡಿ (ಗದಗ) ಸುಂಡಿ (ಸೂರಿ), ಶಿವಮಲೆ (ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸಂಚಾರು)
- ❖ ಶೈವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವ ಜನಪ್ರಿಯ ಧರ್ಮಗಳು
- ❖ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ :
 - ❖ ಅಜಿತನಾಥ ಪುರಾಣ, ಗದಾಯುದ್ಧ - ರನ್ನ
 - ❖ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಾಚರಿತ ಮತ್ತು ಚಾತಕತೀಲಕ - ಶ್ರೀಧರಚಾರ್ಯ
 - ❖ ಪಂಚತಂತ್ರ - ದುರ್ಗಸಿಂಹ
 - ❖ ಸುಕುಮಾರಚರಿತ - ಶಾಂತರಾಜ

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

- ❖ ಧರ್ಮಾಪುತ - ನಯಸೇನ
 - ❖ ಕಾವ್ಯವಲೋಕ, ಭಾಷಭೂಷಣ, ಅಭಿಧಾನವಸ್ತು ಕೋಶ - 2ನೇ ನಾಗವರ್ಮ
 - ❖ ಮಿತಾಕ್ಷರಸಂಹಿತ - ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ
 - ❖ ಮದನತಿಲಕ - ಚಂಡರಾಜ/ಚಂದ್ರರಾಜ
 - ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಭಂದೋಬುದಿ - 1ನೇ ನಾಗವರ್ಮ
 - ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ - ಸೋಮನಾಥ ಜಗದ್ವಳ
 - ❖ ಗೋವೈದ್ಯ - ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ
 - ❖ ಸಂಗೀತ ಮಯಸಾರ - ಸಾರ್ವದೇವ
 - ❖ ವಿಕ್ರಮಾಂಕ ದೇವಚರಿತ - ಬಿಲ್ಹಣ (ಕಾಶ್ಮೀರ ಕವಿ)
- ❖ ಈ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆದು. ಬಸವಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಮೊದಲಾದವರು ಉದಯಿಸಿದರು.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ

- ❖ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಾದ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರು.
- ❖ ತಮ್ಮ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಮೃದುವಾದ ನೀಲಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು ಬಳಪದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳು :

- ❖ ಇಟಗಿ - ಮಹದೇವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಲಕ್ಷ್ಮೇಶ್ವರ - ಶಂಖಬಸದಿ, ತ್ರಿಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಲಕ್ಕಂಡಿ - ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ, ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಗದಗ - ಸರಸ್ವತಿ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ತ್ರಿಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಉಣಕಲ್ಲು - ಚಂದ್ರಮೌಳೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆ - ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ದೇವಾಲಯ,
- ❖ ಕುರುವತ್ತಿ - ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಸಾವಡಿ - ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಕುಕ್ಕನೂರು - ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ, ನವಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ

ಕಲ್ಯಾಣದ ಕಲಚೂರಿಗಳು

- ❖ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸಾಮಂತರಾದ ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1157ರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು 26 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಳಿದರು.
- ❖ ಇವರ ರಾಜ ಲಾಂಛನ - ನಂದಿ

- ❖ ಮೂಲತಃ ಮಧ್ಯಭಾರತದ ಕಾಲಿಂಜರ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೈಹಯರೆಂದು, ಚೇದಿ ಅರಸರೆಂದು ಕರೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಕಲಿಂಜರ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಇವರ ಇತಿಹಾಸ ಉಚಿತ ಎಂಬ ರಾಜನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕಲಚೂರಿ ರಾಜನಾದ ಚೋಗಮನ ಮಗಳನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಅರಸ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ವರಿಸಿದ್ದ.
- ❖ ಚೋಗಮನ ಪುತ್ರನಾದ ಪೆರ್ಮಾಡಿಯು 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಮಗಳಾದ ನಾಗಲಾದೇವಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದ.

2ನೇ ಬಿಜ್ಜಳ

- ❖ ಪೆರ್ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ನಾಗಲಾದೇವಿಯ ಮಗ ಅಥವಾ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ 2ನೇ ಬಿಜ್ಜಳನು ಕಲಚೂರಿ ವಂಶದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಜ, ಇವನು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಲಚೂರಿ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲ, ನಿಶಾಂಕಮಲ್ಲ, ಶನಿವಾರ ಸಿದ್ಧಿ ಕಾಲಚಾರ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು.
- ❖ 2ನೇ ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಭಂಡಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕ ಬಸವಣ್ಣನವರು.
- ❖ ಇವನು ಮಂಗಳಾವಾಡದಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಉದಯಿಸಿತು.
- ❖ ಭಕ್ತಿ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲ ಘಟನೆಗಳಿಂದ (ಬಸವಣ್ಣನವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಿಜ್ಜಳ ಕೈಗೊಂಡ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ) ಮನನೊಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ತ್ಯಜಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಿಜ್ಜಳನ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1168ರಲ್ಲಿ ಬಿಜ್ಜಳ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1184ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ 4ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಲಚೂರಿ ದೊರೆ ಸಿಂಘಣವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಪುನಃ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಕಲಚೂರಿಗಳ 26 ವರ್ಷಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆ ಅಂತ್ಯಕಂಡಿತು.

ಹೊಯ್ಸಳರು

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದ ಅತ್ಯಂತಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಮನೆತನವಿದು.
- ❖ ರಾಜಧಾನಿ - ದ್ವಾರಸಮುದ್ರ
- ❖ ಲಾಂಛನ - ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ವೀರ

ರಾಜಶೀಲ ಇತಿಹಾಸ

- ❖ ಮೂಲಪುರುಷ - ಸಳ.
- ❖ ಮೂಲ ಸ್ಥಳ - ಶಶಾಕಪುರ ಅಥವಾ ಸೊಸೆವೂರು
- ❖ ಶಾಸನಗಳು ಇವರನ್ನು ಯದುವಂಶೀಯರೆಂದು, ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

- ❖ ಶಶಾಕಪುರದ ಸಳನು ಅಲ್ಲಿನ ವಾಸಂತಿಕದೇವಿಯ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸುದಾತ್ತಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಜೈನ ಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ವೇಳೆ ಹುಲಿಯೊಂದು ಮೇಲೆರಗಿದಾಗ ಪೋಯ್ಸಳ ಎಂಬ ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ಶೌರ್ಯ ಮೆರೆದು, ಮುಂದೆ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಿದನು. ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಾದ ಪೋಯ್ಸಳ ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂದಾಯಿತು. ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಸಳನ ಚಿತ್ರ ಲಾಂಛನವಾಯಿತು.

ನೃಪಕಾಮ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1006-1047)

- ❖ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ - ನೃಪಕಾಮನು ಹೊಯ್ಸಳವಂಶದ ಮೊದಲ ದೊರೆ (ಇವನೇ ಸಳ ಎಂಬ ವಾದವೂ ಇದೆ)
- ❖ ಪೆರ್ಮಾಡಿ, ರಾಜಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮಾಡಿ, ಮಲೆಪರೋಳ್‌ಗಂಡ, ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು.

ವಿನಯಾದಿತ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1046/47-198)

- ❖ ನೃಪಕಾಮನ ಮಗನಾದ ಈತ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಜೊತೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ, ತನ್ನ ಮಗಳು / ತಂಗಿ ಹೊಯ್ಸಳ ದೇವಿಯನ್ನು ಚಾಲುಕ್ಯರ 1ನೇ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದನು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಂತರಾಗಿ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬಂದರು.
- ❖ ಸೊಸೆಪೂರಿನಿಂದ ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ದ್ವಾರಾವತೀಪುರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ.
- ❖ ಅಂಗಡಿಯ ಜೈನಬಸದಿ, ತೋಣಚಿಯ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ, ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ಎರೆಯಂಗ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1098-1102)

- ❖ ಸೊಸೆಪೂರಿನಿಂದ ಬೇಲೂರು ಅಥವಾ ವೇಲಾಪುರಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಎರೆಯಂಗನಿಗೆ 1ನೇ ಬಲ್ಲಾಳ, ಬಿಟ್ಟಿಗ (ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ) ಮತ್ತು ಉದಯಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರುಮಕ್ಕಳು

ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1108-1152)

- ❖ ಎರೆಯಂಗನ ಎರಡನೇ ಮಗನಾದ ಇವನು ಹೊಯ್ಸಳರಲ್ಲೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಅರಸ.
- ❖ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಮೊದಲ ಹೆಸರು - ಬಿಟ್ಟಿದೇವ
- ❖ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಾದ.
- ❖ ಚೋಳದೊರೆಗಳಾದ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮತ್ತು 1ನೇ ಕುಲೋತ್ತಂಗನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲಕಾಡು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಗಂಗಾವಾಡಿಯೆಲ್ಲವೂ ಚೋಳರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1116ರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ತನ್ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಂಡನಾಯಕ ಗಂಗರಾಜನೊಂದಿಗೆ ತಲಕಾಡಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಚೋಳರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತಲಕಾಡನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಪರಿಣಾಮ ಈತ ವೀರಗಂಗ ಮತ್ತು ತಲಕಾಡು ಗೊಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಈ ವಿಜಯದ ಸ್ಮಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ತಲಕಾಡಿನಲ್ಲಿಕೀರ್ತಿ ನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ನಾರಾಯಣ ಅಥವಾ ಚನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

- ❖ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿನ ಉಚ್ಚಂಗಿ ಪಾಂಡ್ಯದಿಂದ ನೊಳಂಬವಾಡಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು (1117) ನೊಳಂಬವಾಡಿಗೊಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಂಚಿ, ರಾಮೇಶ್ವರದವರೆಗೂ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಕಂಚಿಗೊಂಡ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1118ರ ಕಣ್ಣೆಗಾಲ (ಹಾಸನದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದೆ) ಕದನದಲ್ಲಿ 6ನೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1122ರ ಹೊಸಬೀಡು ಮತ್ತು ಹಲಸೂರು ಕದನಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಅಚುಗಿಯಿಂದ ಸೋತನು.
- ❖ ಅದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರವರ್ತಕ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು. ತಮಿಳುನಾಡನ್ನು (ಕುಲ್ಲೋತ್ತುಂಗಚೋಳನ ಕಿರುಕುಳದಿಂದ) ತೊರೆದು ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಮತ್ತು ರಾಮಾನುಜರ ಭೇಟಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ. 1116ರಲ್ಲಿ ತೊಣ್ಣೂರು ಬಳಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಪಟ್ಟದರಸಿ ನಾಟ್ಯರಾಣಿ ಶಾಂತಲಾದೇವಿ, ಮತ್ತು ಅವನ ನೆಚ್ಚಿನ ದಂಡನಾಯಕ ಗಂಗರಾಜ ಜೈನರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಜೈನ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ್ದ.
- ❖ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು - ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ದಾಸೋಜ, ಚಾವಣ, ಗದಗಿನ ನಾಗೋಜ, ಜಕ್ಕಣ, ಚಿಕ್ಕಹಂಸ
- ❖ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಾದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಣಿತ, ಲೀಲಾವತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತಗಳನ್ನು ನಯಸೇನನು ಧರ್ಮಾಮೃತವನ್ನು, ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ವೇದಾಂತಸಾರ, ವೇದಾಂತದೀಪಿಕ, ವೇದಾಂತ ಸಂಗ್ರಹ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು - ವೀರನಾರಾಯಣ, ತಲಕಾಡುಗೊಂಡ, ನೊಳಂಬವಾಡಿಗೊಂಡ, ಕಂಚಿಗೊಂಡ, ವೀರರಂಗ ಸಾಹಸಭೀಮ, ಕದನ ಪ್ರಚಂಡ.

1ನೇ ನರಸಿಂಹ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1152-1173)

- ❖ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮಗನಾದ ಈತ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಪ್ರಾಪ್ತಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದ.
- ❖ ಗರುಡ ಎಂಬ ರಾಜಭಟರುಗಳ ನಿಷ್ಠೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಗರುಡ ಪದ್ಧತಿ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ರಾಜನೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ರಾಜನ ಮರಣದ ಸುದ್ದಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ, ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮರಣವನ್ನುಪ್ಪತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಗರುಡರು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಇವನಕಾಲದ್ದೆಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ.
- ❖ ಇವನನ್ನು ಚತುರ್ವರ್ಣಗಳ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿವೆ.
- ❖ ಜನ್ನಿನ ತಂದೆಯಾದ ಸುಮಾನೋಬಾಣನ ಆಸ್ಥಾನದ ಕವಿ
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಈತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾಬೋಧೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸದಾನಂದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕರ್ತೃ ಹರಿಹರ ಇವನ ಕಾಲದವನು.

ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1173-1220)

- ❖ ಹೊಯ್ಸಳರ ಸಮರ್ಥ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈತನೂ ಒಬ್ಬ.
- ❖ ಉಚ್ಚಂಗಿಯ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಕಾಮದೇವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಗಂಡಬೇರುಂಡ, ಗಿರಿದುರ್ಗಮಲ್ಲ, ಶನಿವಾರಸಿದ್ಧಿ, ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ.

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1190ರ ಸೊರಟೂರು ಕದನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರ ರಾಜನಾದ 5ನೇ ಬಿಲ್ಲಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಗದಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕೋಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ದಾನ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ.
- ❖ ಮಹಾರಾಜಧಿರಾಜ, ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ, ಸಮಸ್ತ ಭುವನಾಶ್ರಯ, ಶ್ರೀ ಪೃಥ್ವಿವಲ್ಲಭ, ಪ್ರತಾಪಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಪರಮಭಟ್ಟರಕ ಇವನಬಿರುದುಗಳು.
- ❖ ಚೋಳರೊಂದಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿ, ಚೋಳರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುತ್ತಿದ ಪಾಂಡ್ಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ 3ನೇ ರಾಜರಾಜ ಚೋಳನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ತಂದು. "ಚೋಳ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯ" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದನು.
- ❖ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ, ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣದ ಕರ್ತೃ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜನ್ನನು ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕವಿ.
- ❖ ರುದ್ರಭಟ್ಟ (ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ಕರ್ತೃ), ಮತ್ತು ನೇಮಿಚಂದ್ರ (ನೇಮಿನಾಥ ಪುರಾಣದ ಕರ್ತೃ) ಇವನ ಕಾಲದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು.
- ❖ ಹಳೇಬೀಡಿನ ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಈತ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1220ರಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ಅವನ ನಿಷ್ಪ ಸೇವಕನಾದ ಕುವರಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗರುಡ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಆತ್ಮಾಹುತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

2ನೇ ನರಸಿಂಹ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1220-1235)

- ❖ ಚೋಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ ರಕ್ಷಿಸಿ. 'ಚೋಳ ಕುಲ ರಕ್ಷಕ' ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಒಳಗಾದ.
- ❖ ಶ್ರೀರಂಗದ ಹತ್ತಿರ ಕಾವೇರಿನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣಾನೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಇದು ಅವನ ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿತು.
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಇವನಿಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನಾಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿದ್ದವು.
- ❖ ಹರಿಹರದ ಹರಿಹರೇಶ್ವರ, ಬೇಲೂರಿನ ಮೂಲಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ, ಹೆಗ್ಗರೆಯ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ಸೋಮೇಶ್ವರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1235-1253)

- ❖ ಇವನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದಿಂದ ಕಣ್ಣಾನೂರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ.
- ❖ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಗ ಮೂರನೇ ನರಸಿಂಹನಿಗೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗ ರಾಮನಾಥರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದನು.

3ನೇ ಬಲ್ಲಾಳ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1291-1343)

- ❖ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಈತ ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಡೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೊರೆ.
- ❖ ಮುಸ್ಲೀಮರ ದಾಳಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಈತನದು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಸುಲ್ತಾನ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಂಡನಾಯಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿದ. ಬಲ್ಲಾಳ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸುಲಿಗೆಗೆ ತುತ್ತಾಯಿತು.

- ❖ ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದಿಂದ ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1343ರಲ್ಲಿ ಮಧುರೈ ಸುಲ್ತಾನನ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅಸುನೀಗಿದ.
- ❖ 50 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಆಳಿದ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಅವನ ಮಗ ವೀರವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪಟ್ಟವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆತ ಕ್ರಿ.ಶ. 1346ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಯ್ಸಳ ವಂಶ ಕೊನೆಯಾಯಿತು.

ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ

- ❖ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮೋಘ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹೊಯ್ಸಳ ಕಲಾಶೈಲಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು.

ಹೊಯ್ಸಳ ಶೈಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ❖ ದೇವಾಲಯಗಳು ಏಕಕೂಟ, ದ್ವಿಕೂಟ, ತ್ರಿಕೂಟ, ಚತುಷ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ಪಂಚಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ (ಗರ್ಭಗುಡಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಧರಿಸಿ)
- ❖ ನಕ್ಷತ್ರಾಕಾರದ ತಳವಿನ್ಯಾಸ.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ದೇವಾಲಯಗಳು 4-5 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಜಗತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ❖ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೆತ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕರನ್ನು ಕೆತ್ತಿರುವುದು.
- ❖ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಯವಾದ ಹೊಳಪಿನ ಕಂಬಗಳು
- ❖ ಶಿಲಾ ಜಾಲಂದ್ರಗಳ ಕೆತ್ತನೆ.
- ❖ ಕಂಬ ಮತ್ತು ತೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮದನಿಕಾ ವಿಗ್ರಹಗಳು.
- ❖ ಗರ್ಭಗೃಹ, ಸುಖನಾಸಿ ಮತ್ತು ನವರಂಗ ಹಾಗೂ ಮಹಾಮಂಟಪಗಳ ರಚನೆ. ಇತ್ಯಾದಿ

ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯಗಳು

ಬೇಲೂರು :

- ❖ ಚನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1178ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ)
- ❖ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ದಾಸೋಜ, ಚವಣ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಹಂಸರು. ಇದನ್ನು ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಭಾವಗೀತೆ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಕಪ್ಪೆಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ದೇವಾಲಯ,
- ❖ ಮೂಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ.

ಹಳೇಬೀಡು :

- ❖ ಹೊಯ್ಸಳೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ : ಇದನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1121ರಲ್ಲಿ 1ನೇ ನರಸಿಂಹನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅವನ ದಂಡಾಧೀಶ. ಕೇತಮ್ಮಲ್ಲ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಇದರ ಮುಖ್ಯಶಿಲ್ಪ ಕೇದಾರೋಜ.
- ❖ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಬಸದಿ
- ❖ ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ

- ❖ ಸೋಮನಾಥಪುರ - ಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ತಲಕಾಡು - ಕೀರ್ತಿನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮೇಲುಕೋಟೆ - ಚಲುವನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ತೊಂಡೂರು - ವೀರನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಗದಗ - ವೀರನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಬಂಕಾಪುರ - ವೀರನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಅರಸೀಕೆರೆ - ಬಲ್ಲಾಳೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಶಿವಗಂಗಿ - ಗಂಗಾಧಾರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಅಮೃತಪುರ - ಅಮೃತಪುರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಮಾರಲೆ - ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಕೇಶವ ಗುಡಿ
- ❖ ಹುಲಿಯೂರು - ರಂಗನಾಥ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯ
- ❖ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ - ಸವತಿ ಗಂಧಾವರಣ ಮತ್ತು ಚಿನನಾಥ ಬಸದಿಗಳು

ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

- ❖ ಸನಾತನ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುಸ್ಲೀಮರ ದಾಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ, ಸುಮಾರು 2 ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಆಳಿದ ಕೊನೆಯ ಹಿಂದೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ.
- ❖ ಸುಮಾರು 7000ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಸನಗಳು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
- ❖ 1ನೇ ಹರಿಹರನ ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ ಶಾಸನವು (1336) ಈ ರಾಜ ಮನೆತನದ ಕಾಲನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇವರ ಲಾಂಛನ - ವರಾಹ
- ❖ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ರಾಬರ್ಟ್ ಸಿವೆಲ್‌ರವರ ಕೃತಿ - "ಮರೆತು ಹೋದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ" (A Forgotten Empire)
- ❖ ಸ್ಥಾಪಕರು ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ಬುಕ್ಕರಾಯ
- ❖ ಹರಿಹರ, ಬುಕ್ಕರಾಯರಿಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದವರು - ಶೃಂಗೇರಿ ಪೀಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಾದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು.
- ❖ ಹರಿಹರ, ಬುಕ್ಕರಾಯ, ಕಂಪಣ, ಮಾರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮುದ್ದಪ್ಪ ಎಂಬುವವರು ಸಂಗಮನ ಐವರು ಮಕ್ಕಳು - ಇವರೇ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು.
- ❖ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಆಳಿದ ಸಂತತಿಗಳು :
 1. ಸಂಗಮ ಸಂತತಿ - (1336-1485)
 2. ಸಾಳುವ ಸಂತತಿ - (1485-1505)
 3. ತುಳುವ ಸಂತತಿ - (1505-1570)
 4. ಅರವೀಡು - (1570-1646)

1. ಸಂಗಮ ಸಂತತಿ (1336-1485)

ಹರಿಹರ (1336-1356)

- ❖ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ ಹರಿಹರ
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1336 ಏಪ್ರಿಲ್ 16, ಹರಿಹರನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಇವನ ಬಿರುದುಗಳು "ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರಾಧೀಶ್ವರ", "ಅರಿರಾಯ ವಿಭಾಡ", "ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪದ ರಾಯರ ಗಂಡ"
- ❖ ಹೊಯ್ಸಳರಲ್ಲಿ ಸೇನಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಈತ ಹೊಯ್ಸಳರ ದೊರೆ 3ನೇ ಬಲ್ಲಾಳನ ಸೋದರಳಿಯ. ಬಲ್ಲಾಳನು ಹರಿಹರನ ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1336ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಬಾರಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನು ಒಂದು ಕೋಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1340ರಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಹೊಯ್ಸಳರ ಸಾಮಂತನಾಗೇ ಇದ್ದ ಹರಿಹರನು 3ನೇ ಬಲ್ಲಾಳನ (1343) ಸಾವಿನ ನಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ. ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ದಕ್ಷಿಣದ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವನ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು.
- ❖ ಹರಿಹರನ ಸಹೋದರರುಗಳಾದ ಕಂಪಣ ನೆಲ್ಲೂರಿನಿಂದಲೂ, ಮುದ್ದಪ್ಪನು ಮುಳಬಾಗಿಲಿನಿಂದಲೂ, ಮಾದಪ್ಪ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬುಕ್ಕನು ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ 1346ರ ಶೃಂಗೇರಿ ಪ್ರಕಾರ - ಐವರು ಸಂಗಮ ಸಹೋದರರು ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಿ ತೀರ್ಥರಿಗೆ ದಾನವೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದರು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಕ್ರಿ.ಶ. 1347ರಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು.

1ನೇ ಬುಕ್ಕರಾಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1356-1377)

- ❖ ತನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹರಿಹರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುವರಾಜನಾಗಿದ್ದ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಪಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಯೆಂದರೆ, ಮಧುರೆಯ ಸುಲ್ತಾನನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದ್ದ ತನ್ನ ಮಗ ಕುಮಾರ ಕಂಪಣನು ಮಧುರೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ದಾಳಿಯನ್ನು ಅವನ ಪತ್ನಿ ಗಂಗಾದೇವಿಯು 'ಮಧುರಾ ವಿಜಯಂ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾಳೆ.
- ❖ ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ನಡುವೆ ಕಲಹ ಇವನ ಕಾಲದಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗಳ ನಡುವಿನ ರಾಯಚೂರು ದೋಲಬ್ ಪ್ರದೇಶವೇ ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಬಹಮನಿಗಳ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ.
- ❖ ಚೀನಾದ ಮಿಂಗ್ ಸಂತತಿಯ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1374ರಲ್ಲಿ ರಾಯಬಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ.
- ❖ ಹೊನ್ನಾಯಿ, ಗೌರಾಂಬಾ - ಇವನ ರಾಣಿಯರು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇದಗಳ ಮೇಲಿನ ಭಾಷ್ಯ (ವೇದಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶನ"ದ ಲೇಖನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಾಧವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವನು "ವೈದಿಕ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರವರ್ತಕ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈನರಿಗೂ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವರಿಗೂ ತೀವ್ರವಾದ ಕಲಹ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ. ಇವನು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜೈನರನ್ನು ವೈಷ್ಣವರು ಗೌರವಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಸಿ 1386ರಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಮಾಗಡಿ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಲ್ಲೆಹದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿದ.

- ❖ ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ನಾಚನ ಸೋಮನಾಥನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದ.

2ನೇ ಹರಿಹರ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1377-1404)

- ❖ ಬುಕ್ಕನ ಎರಡನೇ ಮಗನಾದ ಈತನ ಕಾಲದಿಂದ ಹೊಸ ಯುಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸಾರ್ವಭೌಮಯುಕ್ತವಾದ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮೊದಲ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸ ಈತ.
- ❖ ಹೊನ್ನೆ ಹೊಳೆಯಿಂದ ಪೆನುಗೊಂಡದವರೆಗೆ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ನೀರಾವರಿಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ವೇದಗಳ ಮೇಲಿನ ಭಾಷ್ಯ ರಚನಾಕಾರ್ಯ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ ವೇದಮಾರ್ಗ ಸ್ಥಾಪನಾ ಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.
- ❖ ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಇವನಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾ ವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

1ನೇ ದೇವರಾಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1406-1422)

- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾದ (ಕಳಿಂಗದ) ಗಜಪತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಘರ್ಷಣೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಮುದಗಲ್‌ನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಮಗಳ ಮೇಲಿನ ಮೋಹಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ವರಿಸಲು ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನ ಫಿರೋಜ್ ಷಹನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ.
- ❖ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿನ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ನೀರೊದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ. (ರಾಬರ್ಟ್ ಸಿವೆಲ್ ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ನಿರ್ಮಾಣ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ)
- ❖ ಹರಿಹರದ ಬಳಿ ಹರಿದ್ರಾ ನದಿಗೂ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಇಟಲಿಯ ಪ್ರವಾಸಿಗ ನಿಕೊಲೊಕಾಂಟಿಯ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಿದನು. (ಈತನು ರಾಜ್ಯದ ಸುತ್ತಳತೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ).

2ನೇ ದೇವರಾಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1424-1446)

- ❖ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದೀತನ ಬಿರುದುಗಳೆಂದರೆ - ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯ ಮತ್ತು ಗಜಬೇಂಟೆಕಾರ.
- ❖ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೈನಿಕರನ್ನು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅರೇಬಿಯಾದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ತಳಿಯ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಶ್ವಪಡೆಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿ ದೊರೆ ಭಾನುದೇವನು ರಾಜಮಹೇಂದ್ರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ದೊರೆಯ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ದಾವಿಸಿ, ಗಜಪತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವೇಲಮರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜಮಹೇಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರೆಡ್ಡಿ ದೊರೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು.
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಗಜಪತಿ ಭಾನುದೇವನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಕಪಿಲೇಂದ್ರನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1436 ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ. 1443ರಲ್ಲಿ ರಾಜಮಹೇಂದ್ರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಅವನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಂಡನಾಯಕ ಲಕ್ಕಣ್ಣ ದಂಡೇಶನು ಸಿಂಹಳದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಮಾಡಿ ವಿಜಯನಗರದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು

ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಕಪ್ಪವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ. ಈ ವಿಜಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಸಮುದ್ರಾಧಿಪತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಲಾನ್, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ, ಬರ್ಮಾದ ಪೆಗು, ತೆನೆಸ್ಸೆರಿಂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಕಪ್ಪ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1443ರಲ್ಲಿ ಪರ್ಶಿಯಾದ ರಾಯಭಾರಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿನೀಡಿದ.
- ❖ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್ "ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು" ನೇತ್ರ ಪಟಲವು ಅಂತಹ ನಗರವನ್ನು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣಲ್ಲೇ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಈತ "ಮಹಾನಾಟಕ ಸುಧಾನಿಧಿ" ಹಾಗೂ "ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರ ವೃತ್ತ" ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಪುನರುಜ್ಜೀವ ಗೊಂಡಿತು.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದರೆ - ತೆಲುಗು ಕವಿ ಶ್ರೀನಾಥ, ಚಾಮರಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಕಣ್ಣ, ದಂಡನಾಥ.
- ❖ ತೆಲುಗು ಕವಿ ಶ್ರೀನಾಥನು ಆಸ್ಥಾನ ಪಂಡಿತ ಡಿಂಡಿಮನನ್ನು ವಾಗ್ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಕನಕಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಗೌರವಿಸಿದ.
- ❖ ಚಾಮರಸನ 'ಪ್ರಭುಲಿಂಗ ಲೀಲೆ' ಗ್ರಂಥವು ಈತನು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪರಮತ ಸಹಿಷ್ಣುವಾದ ಈತ ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದ ಬಳಿ ಕುರಾನ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಇರಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದನು. ಹಾಗೂ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಹಂಪಿಯ ಹಜಾರ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು.

ಸಾಳುವ ಸಂತತಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1485-1491)

ಸಾಳವ ನರಸಿಂಹ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1485-1491)

- ❖ ಸಾಳವ ಸಂತತಿಯ ಸ್ಥಾಪಕನಾದ ಈತ ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಾಗಿದ್ದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1485ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಪಹರಣ ಮಾಡಿ ಸಾಳವಸಂತತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ತುಳುನಾಡನ್ನು ಗೆದ್ದು ಭಟ್ಟಳ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಬಾರಕೂರು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರುಗಳ ಮೂಲಕ ಕುದುರೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪುನಃ ಕುದುರಿಸಿ ಸೈನ್ಯದ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು.
- ❖ ಸಾಳವ ನರಸಿಂಹನ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಕ್ಕಳು - ತಿಮ್ಮಭೂಪ ಮತ್ತು ಇಮ್ಮಡಿ ನರಸಿಂಹ
- ❖ ಸಾಳವ ನರಸಿಂಹನು 1491ರಲ್ಲಿ ಸಾಯುವ ಮುನ್ನ ತನ್ನ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ದಂಡನಾಯಕನಾದ ತುಳುವ ನರಸನಾಯಕನಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದ.
- ❖ ನರಸಿಂಹನು ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾಗಿದ್ದು 'ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಂ' ಎಂಬ ರಾಮ ಕಥಾ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. (ಇದು ಅರುಣ ಗಿರಿನಾಥ ಡಿಂಡಿಮನ ಕೃತಿ ಎಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.)
- ❖ ಸಾಳವಾಭ್ಯುದಯದ ಕೃತಿಕಾರ ರಾಜನಾಥ ಡಿಂಡಿಮ ಇವನ ಆಶ್ರಿತ.
- ❖ ಮಾಧ್ವಸಂತನಾದ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು ನರಸಿಂಹನಿಗೆ ನಿಕಟವರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ತುಳುವ ನಂತರಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1503/05-1565)

- ❖ ತುಳುವ ನರಸ ನಾಯಕನಿಗೆ ತಿಪ್ಪಾಂಬಿಕೆ, ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಓಬಲಾಂಬಿಕೆ ಎಂಬ ಮೂವರು ಪತ್ನಿಯರು, ತಿಪ್ಪಾಂಬಿಕೆಯ ಮಗ, ವೀರ ನರಸಿಂಹ, ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆಯ ಮಗ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ, ಓಬಲಾಂಬಿಕೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಅಚ್ಯುತರಾಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಂಗರಾಯ.
- ❖ ತುಳುವ ನರಸನಾಯಕನು ನರಸಿಂಹನ ಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಿಮ್ಮಭೂಷಣನು ನರಸನಾಯಕನ ಮಂತ್ರಿ ತಿಮ್ಮರಸನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದ. ನಂತರ 2ನೇ ನರಸಿಂಹ ಮತ್ತು ನರಸನಾಯಕರ ನಡುವೆ ವಿರಸ ಮೂಡಿದಾಗ ನರಸನಾಯಕ ಅವನನ್ನು ಪೆನುಗೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ, ತಾನೇ ಅಧಿಕಾರ ರೂಢನಾಗಿ ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. 1503ರಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ.
- ❖ ವೀರನರಸಿಂಹನು ತುಳುವ ವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1505-1509)
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1505ರಲ್ಲಿ ಪೆನುಗೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಳ್ಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 2ನೇ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜನಾದ.
- ❖ ಭುಜಭಲರಾಯ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದ ಇವನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಚೊತೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ. ಲಾಯಿ ಸೆಲ್ವಡಾರ್ ಎಂಬ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಪಾದ್ರಿಯು ವೀರನರಸಿಂಹನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಚರ್ಚುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡನು.
- ❖ ವೀರನರಸಿಂಹನು ತನ್ನ ನಂತರ ತನ್ನ ಅಪ್ಪಾಪ್ತ ಮಗನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತರುವ ಆಸೆಯಿಂದ ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೀಳಿಸಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಾಗ ಮಂತ್ರಿ ತಿಮ್ಮರಸನು ಮೇಕೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೋರಿ, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಣ್ಣುಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂಬಿಸಿದ. ಅದೇ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1509ರಲ್ಲಿ ವೀರನರಸಿಂಹ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ. ನಂತರ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1509-1530)

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1509ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇವನು ನರಸನಾಯಕನ ಎರಡನೇ ಪತ್ನಿ ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆಯ ಮಗ.
- ❖ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರುಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ದೊರೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1510 ಜನವರಿ 24 ರಂದು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1510ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ವೈಸ್ರಾಯಿ ಆಲ್ಬುಕರ್ಕ್ ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನನಿಂದ ಗೋವಾವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1512ರಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯೆದ್ದ ಉಮ್ಮತ್ತೂರಿನ ಪಾಳೆಗಾರ ಗಂಗರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಮೊದಲ ಸೈನಿಕ ದಿಗ್ವಿಜಯವು ಬೀದರಿನ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮದ್ ಷಾ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರದ ಸುಲ್ತಾನ ಯೂಸುಫ್ ಆದಿಲ್ ಷಾನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ "ಕೋವಿಲಕೊಂಡ ಕದನ"ದಲ್ಲಿ ಯೂಸುಫ್ ಆದಿಲ್ ಷಾ ಮಡಿದನು.
- ❖ ಬೀದರ್ಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅಮೀದ್ ಬರೀದ್‌ನಿಂದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ

ಎರಡನೇ ಮಹಮದ್‌ಪಾನನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಪುನಃ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದನು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1514) ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವನಿಗೆ 'ಯವನರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಚಾರ್ಯ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

- ❖ ಸಿಂಹಳ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರು ದಂಗೆಯೆದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ ವಿಜಯಬಾಹುವನ್ನು ಉಚ್ಛಾಟನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಅಲ್ಲಿನ ದಂಗೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ವಿಜಯಬಾಹುವಿನ ಮಗ ಭುವನೈಕ್ಯ ಬಾಹುವನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದನು.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಬಿರುದುಗಳು

- ❖ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ರಮಾರಮಣ ಆಂದ್ರಭೋಜ
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮನೋಹರ ಯವನ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ
- ❖ ಚತುಸ್ಸಮಯಂ ಕರ್ನಾಟಕ ಕುಲತಿಲಕ
- ❖ ಕರ್ನಾಟ ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಾಮಣ ಸಮುದ್ಧರಣರಾಯ
- ❖ ಮಹಾರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜ ಪರಮೇಶ್ವರಿ
- ❖ ಮೂರು ರಾಯರ ಗಂಡ ಆದಿರಾಯ
- ❖ ಗಜಪತಿ ವಿಭಾಡ ಪರರಾಯ ಭಯಂಕರ
- ❖ ದುಷ್ಟ ಶಾರ್ದೂಲಮರ್ದನ ರೋಷಕೃತ ಪ್ರತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾ ವಿಜಯದ ನಂತರ ಅದರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ನವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಇದರ ಮೇಲಿನಿಂದಲೇ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ.
- ❖ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವಿವಾಹ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಯುಗವಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ - ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ "ಅಮುಕ್ತಮೌಲ್ಯದ" ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬವತಿ ಕಲ್ಯಾಣ, ರಸಮಂಜರಿ, ಉಷಾ ಪರಿಣಯ, ಮದಲಸ ಚರಿತೆ, ಜ್ಞಾನ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜರು ಎಂಬ 8 ಮಂದಿ ಕವಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೃತಿಗಳು.
- ❖ ಕವಿಗಳು ಕೃತಿಗಳು
 1. ಅಲ್ಲಸಾನಿ ಪದ್ಮಣ್ಣ - ಮನುಚರಿತ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರೋಜಿ ಷಮನು ಸಂಭವಮು.
(ಇವನ ಬಿರುದು - ಆಂದ್ರ ಕವಿ ಪಿತಾಮಹ.)
 2. ನಂದಿ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ - ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣಮು
 3. ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ (ಹಾಸ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ) - ಪಾಂಡುರಂಗ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಹರಿಭಕ್ತಸಾರ, ಉದ್ಭಟರಾಧ್ಯ ಚರಿತಂ, ಘಟಿಕಾಚಲ ಮಹಾತ್ಮೆ.
 4. ದೂರ್ಜಟ - ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿಜಯ, ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರ ಶತಕಂ
 5. ಮಾದಯ್ಯಗಾರಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣ - ರಾಜಶೇಖರ ಚರಿತಂ
 6. ರಾಮರಾಜ ಭೂಷಣ - ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರ ಸಂಗ್ರಹಮು, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಳೋ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನಂ, ನರಸಭೂಪಾಲಿಯಂ, ವಸುಚರಿತಂ

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

7. ಅಯ್ಯಾಲ ರಾಜು ರಾಮಭದ್ರ - ರಾಧಾ ಮಾಧವ, ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಂ, ಸಕಲ ಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹಂ

8. ಪಿಂಗಳಿಸೂರಣ್ಣ - ಕಲಾಪೂಣೋದಯಂ, ಗರುಡ ಪುರಾಣಂ, ಪ್ರಭಾವತಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಮು, ರಾಘವ ಪಾಂಡವೀಯಮು.

- ❖ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಹಾಭಾರತದ ಕೊನೆಯ 8 ಪರ್ವಗಳನ್ನು ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಕವಿಯು ರಚಿಸಿದ ಅದು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ.
- ❖ ತನ್ನ ತಾಯಿ ನಾಗಲಾಂಬಿಕೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾಗಲಾಪುರವನ್ನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ರಾಣಿ ತಿರುಮಲಾದೇವಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣ (ಹೊಸಪೇಟೆ) ಎಂಬ ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಹಂಪಿಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ, ವಿಜಯ ವಿಠಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಹಜಾರ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬ, ರಾಯ ಗೋಪುರಗಳು ಇವನ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ❖ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಪತ್ನಿಯರಾದ ತಿರುಮಲಾದೇವಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಾದೇವಿಯರು ಗಾಯಕಿಯರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನಿಗೆ ತಿರುಮಲ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ತಿರುಮಲಾಂಬೆ ಮತ್ತು ವೆಂಗಳಾಂಬಾ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರಿದ್ದರು.
- ❖ ತಿರುಮಲಾಂಬೆ ಎಂಬ ಮಗಳನ್ನು ಅರವೀಡು ಸಂತತಿಯ ರಾಮರಾಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ವೆಂಗಳಾಂಬೆಯನ್ನು ರಾಮರಾಯನ ತಮ್ಮ ತಿರುಮಲನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1521ರಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ರಾಣಿಯರಾದ ತಿರುಮಲಾದೇವಿ ಮತ್ತು ಚನ್ನದೇವಿಯ ಕಂಚಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಅವನ ಸಹೋದರ ಅಂದರೆ ಮಲತಾಯಿ ಓಲಾಂಬಿಕೆಯ ಮಗ ಅಚ್ಯುತರಾಯ (1530-1542).

ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು

ಪ್ರವಾಸಿಗರು	ಅವಧಿ	ವಿಜಯ ನಗರ ಅರಸ
1. ನಿಕೋಲೋ ಕಾಂಟಿ (ಇಟಲಿ)	- 1420	- 1ನೇ ದೇವರಾಯ
2. ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್ (ಪರ್ಶಿಯಾ)	- 1442-43	- 2ನೇ ದೇವರಾಯ
3. ನಿಕೆಟಿನ್ (ರಷ್ಯಾ)	- 1468-70	- 2ನೇ ವಿರೂಪಾಕ್ಷರಾಯ
4. ಲುಡ್ವಿಗೊ ಡಿ ವಾರ್ಥಮಾ (ಇಟಲಿ)	- 1505-07	- ನರಸಿಂಹ
5. ಟಾಮ್ ಪಿರೇಸ್ (ಪೋರ್ಚುಗಲ್)	- 1512-15	- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ
6. ಡುರಾಂಟ್ ಬಾಬೋಸ್ (ಪೋರ್ಚುಗಲ್)	- 1515-18	- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ
7. ಡೋಮಿಂಗೋ ಫಯಾಸ್ (ಪೋರ್ಚುಗಲ್)	- 1520-21	- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ
8. ಫೆರ್ನೊವ್ ನೂನಿಜ್ (ಪೋರ್ಚುಗಲ್)	- 1534	- ಅಚ್ಯುತರಾಯ
9. ಗಾರ್ಸಿಯಾಡ ಓರ್ತಾ (ಪೋರ್ಚುಗಲ್)	- 1534	- ಅಚ್ಯುತರಾಯ

10. ಸಿಸಾರೋ ಫೆಡ್ರಿಕ್ (ಇಟಲಿ)	-	1565-67	-	ಸದಾಶಿವರಾಯ
11. ಫೆರಿಸ್ತಾ (ಪರ್ಶಿಯಾ)	-	1596	-	2ನೇ ವೆಂಕಟಾಪತಿ ದೇವರಾಯ
12. ಪಿಟ್ರೋ ಡೆಲ್ಲಾವೆಲ್ಲಾ (ಇಟಲಿ)	-	1623	-	ರಾಮದೇವರಾಯ

- ❖ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1542-1570
- ❖ ಅಚ್ಯುತರಾಯನ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಂದನೇ ವೆಂಕಟನನ್ನು ಅಧಿಕಾರದ ಆಸೆಯಿಂದಾಗಿ - ಅಚ್ಯುತನ ಭಾವ ಮೈದುನನೇ ಆದ ಸಲಕ ತಿಮ್ಮನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ. ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡದ ರಾಮರಾಯ ಸಲಕ ತಿಮ್ಮನನ್ನು ಕೊಲೆಗೈಯ್ದು, ಅಚ್ಯುತರಾಯನ ಸೋದರ ಮಗ ಸದಾಶಿವರಾಯನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅವನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಳಿದನು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಅಳಿಯನಾದ ಇವನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1543-1551ರವರೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆಳಿದರೆ, ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ. 1551-65ರವರೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದನು. ಮಲಬಾರ್ ಕರಾವಳಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಮತಾಂತರ ನೀತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದನು.
- ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಏಕೈಕ ವಸಾಹತು ನೆಲೆ ಸ್ಯಾನ್ ಥೋಂ ಅನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಕಪ್ಪವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯ ಸದಾಶಿವರಾಯನನ್ನು ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು 1542-1565ರವರೆಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿ ಮೆರೆದ.
- ❖ ಕೋದಂಡರಾಮ ಇವನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು.
- ❖ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು (ರಾಮಭಟ್ಟಯ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಮಾಮಾತ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು) ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಚೋಳರನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸುಲ್ತಾನರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಆಂತರಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ.
- ❖ ದಖನ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸುಲ್ತಾನರನ್ನು ಒಬ್ಬರ ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ತಮ್ಮಂದಿರು ತಿರುಮಲ (ಮಂತ್ರಿ) ಮತ್ತು ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಯರು (ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ) ಇವನ ನೀತಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1546ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ವೈಸ್ರಾಯ್ ಜಾವೋಡಿ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ರೋನೊಂದಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಸ್ಯಾನ್ ಥೋಂನಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಮತಾಂತರ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದ ಪರಿಣಾಮ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು.
- ❖ 1559-1565ರವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸ್ಥಾಪಕ ಕೆಂಪೇಗೌಡರು ರಾಮರಾಯನಿಂದ ಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದನು.
- ❖ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುಸ್ಲಿಂರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡನು.

ತಾಳಿಕೋಟೆ ಯುದ್ಧ - 1565 ಜನವರಿ 23

- ❖ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ನಾಲ್ವರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸುಲ್ತಾನರ ನಡುವೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ 1565 ಜನವರಿ 23, ಮಂಗಳವಾರದ ದಿನ ನಡೆದ ತಾಳಿಕೋಟೆ ಕದನವನ್ನು ರಕ್ತಸ ತಂಗಡಿ ಎಂಥಲೂ ಹಾಗೂ ಬನ್ನಿಹಟ್ಟಿ ಕಾಳಗ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಿಂದ ಉತ್ತರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿನ ರಕ್ತಸ-ತಂಗಡಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ನಡುವಿನ ಬಯಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯುದ್ಧ ಸಂಭವಿಸಿತು.

- ❖ ಅಳಿಯ ರಾಮರಾಯನ ವಿರುದ್ಧ ಒಗ್ಗೂಡಿದ ಸುಲ್ತಾನರುಗಳೆಂದರೆ - ಬಿಜಾಪುರದ ಅಲಿ ಆದಿಲ್ ಷಾ, ಅಹಮದ್ ನಗರದ ಹುಸೇನ್ ನಿಜಾಂಷಾ, ಗೋಲ್ಕಂಡದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಕುತುಬ್ ಷಾ ಮತ್ತು ಬೀದರ್‌ನ ಅಲಿ ಬರೀದ್ ಷಾ.
- ❖ ಅಹ್ಮದ್ ನಗರದ ಹುಸೇನ್ ನಿಜಾಂಷಾ ರಾಮರಾಯನ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಈಟಿಯ ಭರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿದರು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಲೂಟಿ ನಡೆಯಿತು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತನವಾಗಿ ಹಾಳು ಕೊಂಪೆಯಾಯಿತು.

ಅರವೀಡು ವಂಶ - 1570-1640

ತಿರುಮಲ - 1570-78

- ❖ ತಾಳಿಕೋಟೆಯಿದ್ದ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ ರಾಮರಾಯನ ತಮ್ಮ ತಿರುಮಲನು ಪೆನುಗೊಂಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ನಂತರ ಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಸದಾಶಿವರಾಯನನ್ನು 1570ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಅರವೀಡು ಮನೆತನ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದ. ಅದರಂತೆ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಶ್ರೀರಂಗನಿಗೆ ತೆಲುಗು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಪೆನುಗೊಂಡೆಯಿಂದ ಆಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. 2ನೇ ಮಗ ರಾಮರಾಯನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈತ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಮೂಲಕ ಆಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. 3ನೇ ಮಗ ವೆಂಕಟಪತಿಯು ತಮಿಳು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರಗಿರಿಯಿಂದ ಆಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಅರವೀಡು ಸಂತತಿಯ ರಾಜರುಗಳು

- ❖ ತಿರುಮಲ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1570-1578
- ❖ 2ನೇ ಶ್ರೀರಂಗ - 1578-1586
- ❖ 1ನೇ ವೆಂಕಟಪತಿ - 1585-1614
- ❖ 3ನೇ ಶ್ರೀರಂಗ - 1614-1617
- ❖ 2ನೇ ರಾಮದೇವ - 1617-1632
- ❖ 2ನೇ ವೆಂಕಟಪತಿ - 1632-1642
- ❖ 4ನೇ ಶ್ರೀರಂಗ - 1642-1681
- ❖ 4ನೇ ಶ್ರೀರಂಗನು ಅರವೀಡು ಮನೆತನದ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ದೊರೆ.
- ❖ ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಟ ಔರಂಗಜೇಬನ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಗೋಲ್ಕಂಡ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಸುಲ್ತಾನರು ವಿಜಯನಗರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಬಿಜಾಪುರ ದಂಡನಾಯಕ ಮುಸ್ತಾಫ್ ಖಾನ್ ವೆಲ್ಲೂರು ಮತ್ತಿತರ ದಕ್ಷಿಣ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಗೋಲ್ಕಂಡ ದಂಡನಾಯಕ ಮೀರ್‌ಜುಮ್ಮಾನು ವಿನುಗೊಂಡ, ಉದಯಗಿರಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು 4ನೇ ಶ್ರೀರಂಗನು ಅಲೆದಾಡುವಂತಾಯಿತು.

- ❖ 4ನೇ ಶ್ರೀರಂಗ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕೆಳದಿ / ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯಕ ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿ, ಅವನನ್ನು ಬೇಲೂರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ. ಪುನಃ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1681ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗನು ಮರಣಹೊಂದಿದ. ಇವನೊಂದಿಗೆ ವಿಜಯನಗರದ ಕೊನೆಯ ಕೊಂಡಿಯು ಕಳಚಿಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಲವಾರು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಉದಯಿಸಿದವು.

ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

- ❖ ಸ್ಥಾಪನೆ - 1347
- ❖ ಸ್ಥಾಪಕ - ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಹಸನ್ ಗಂಗು ಬಹಮನ್ ಷಾ (1347-1358)
- ❖ ರಾಜಧಾನಿ - ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ನಂತರ ಬೀದರ್

1ನೇ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1358-1375)

- ❖ ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧಾರಂಭ
- ❖ ತೆಲಂಗಾಣದ ರಾಜ ಕಾಪಯ್ಯ ನಾಯಕನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವನಿಂದ ಗೋಲ್ಕಂಡ ಕೋಟೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.
- ❖ 1366ರ ಸಿರಿಗುಪ್ಪ ಕದನದಲ್ಲಿ 1ನೇ ಬುಕ್ಕರಾಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ.
- ❖ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಂಜಿಸಿದ ದೆಹಲಿ ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂಭಾವನೆಯ ಹಣವನ್ನು ಬುಕ್ಕರಾಯನಿಂದ ಕೊಡಿಸಿದ.
- ❖ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಷಾ ಬಜಾರ್‌ಮಸೀದಿ ಮತ್ತು ಜಾಮೀಮಸೀದಿ (1367) ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

2ನೇ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1378-1397)

- ❖ 1387ರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕ್ಷಾಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ.
- ❖ ಪರ್ಶಿಯಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ ಹಫೀಜನನ್ನು ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ (ಸದರ್ ಇ ಜಹಾನ್) - ಫಜಲ್ಲಾ.

ಫಿರೋಜ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1397-1422)

- ❖ 1387ರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕ್ಷಾಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ.
- ❖ ಪರ್ಶಿಯಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ ಹಫೀಜನನ್ನು ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ (ಸದರ್ ಇ ಜಹಾನ್) - ಫಜಲ್ಲಾ.

ಫಿರೋಜ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1397-1422)

- ❖ ದೌಲತ್ ಬಾದ್ಲಿ ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಕ್ಷಣಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಭೀಮಾನದಿ ದಡದಲ್ಲಿ ಫಿರೋಜಾಬಾದ್ ನಗರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ 800 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದರು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಕುರಾನನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಹಣದಿಂದ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1406ರಲ್ಲಿ ಮುದಗಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಮಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಫಿರೋಜ್ ಷಾ ಮತ್ತು 1ನೇ ದೇವರಾಯನ ನಡುವೆ ಕಾಳಗ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಕೊಂಕಣದ ಚೌಲ್ ಮತ್ತು ದಾಬೋರ್ ರೇವು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ.

ಅಹಮದ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1422-1436)

- ❖ 1422ರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಬೀದರ್‌ಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದನು.
- ❖ 'ವಲಿ' ಅಥವಾ ಸಂತ ದೊರೆ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದನು (ಸೂಫಿ ಸಂತ ಗೇಸುದರಾಜನ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿದ್ದನು.)
- ❖ ಪರ್ಶಿಯಾದ ಕವಿ ಅಜರಿಯು ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಬಹಮನ್ ನಾಮಾ' ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು.
- ❖ ತಖತ್‌ಮಹಲ್ ಮತ್ತು ಸೋಲಕಂಬ ಮಸೀದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಅಫ಼ಾಖಿ ಅಥವಾ ಪರ್ದೇಶಿ (ಷಿಯಾಪಂಥ) ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಸ್ಲಿಂ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗವಾದ 'ದಕ್ಖನ್ನಿ' ಶ್ರೀಮಂತರ ನಡುವೆ (ಸುನ್ನಿ) ವೈಷಮ್ಯ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇದು ಮುಂದೆ ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಎರಡನೇ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಅಹಮದ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1436-1458)

- ❖ ಬೀದರನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.
- ❖ ದಖ್ಖನ್ನಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಶ್ರೀಮಂತರ ಚಾಡಿಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಪರ್ದೇಶಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಕಗ್ಗೊಲೆ ಮಾಡಿಸಿದ. ಈ ಘಟನೆಯ ಚಾಕನ್‌ದುರಂತ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಹುಮಾಯೂನ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1458-1461)

- ❖ ಕ್ರೂರ, ನಿರಂಕುಶ ಸುಲ್ತಾನ
- ❖ ಪರ್ದೇಶಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಬಣಕ್ಕೆ (ಫಿಯಾಬಣ) ಸೇರಿದ ಮಹಮ್ಮದ್ ಗವಾನನ್ನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದನು.
- ❖ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಫೆರಿಸ್ತಾ ಇವನನ್ನು 'ಜಾಲಿಂ' ಅಂದರೆ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1461ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೇವಕನಿಂದಲೇ ಕೊಲೆಗೀಡಾದಾಗ ಜನತೆಗೆ ಇವನ ಸಾವು ಸಂತೋಷ ತಂದಿತು.
- ❖ ಇವನ ನಂತರ ಇವನ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಮಗ ನಿಜಾಂಷಹನನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ರಾಣಿ ನರ್ಗೀಸ್ ಬೇಗಂ ಆಳಿದಳು.
- ❖ 1463ರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಷಹ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಇವನು ಕೂಡ ಅಪ್ರಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದು, 1463 ರಿಂದ 1482ರವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಮದ್ ಗವಾನನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಭಾಯಿಸಿದನು.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಗವಾನ್

- ❖ 3ನೇ ಮಹಮದ್ ಷಾನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ.
- ❖ ಪರ್ಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1411ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ, ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸಿ, 42ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಗೆ

ಬಂದು ಬೀದರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂತನಾದ ಮಹಿಬುಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಾನಿಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ಬೀದರ್‌ಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಇವನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ.

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1463ರಿಂದ 1481ರವರೆಗೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ.
- ❖ 1466ರಲ್ಲಿ ಮಾಳ್ವದ ಸುಲ್ತಾನ ಮಹಮದ್ ಖಿಲ್ಜಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಎಲಿಚಪುರ ಮತ್ತು ಮಾಹುಲ್‌ಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ.
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿನ ದಂಗೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ "ಘಾಜಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಧರಿಸಿದ.
- ❖ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರಚನೆ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು 8 ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ (ತರಘ್‌ಗಳಾಗಿ) ವಿಂಗಡಿಸಿದ.
- ❖ ಇವನ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ನೀತಿಗಳು ಅಕ್ಬರ್ ಮತ್ತು ತೋದರಮಲ್ಲನಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾದವು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಡಳಿತ (ತರಘ್)ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇದ್ದರು.
 - ತರಘ್‌ದಾರ (ರಾಜ್ಯಪಾಲ)
 - ಅನಿಫ್ (ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ)
 - ಜಾಗಿದಾರ್ (ಪಾಳೆಗಾರ)
 - ಕಿಲೆದಾರ್ (ಕಿರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಧಿಕಾರಿ)
 - ದೇಸಾಯಿ (ಹಿಂದೂ ಜಹಂಗೀರ್)
 - ಸರ್ ದೇಸಾಯಿ (ಹಿಂದೂ ಜಾಗೀರ್ದಾರ್)
 - ಕೊತ್ವಾಲ್ (ನಗರಾಧಿಕಾರಿ)
 - ಮುಕರಮ್ (ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ, ಗೌಡ)
- ❖ ಸ್ವತಃ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಗವಾನನ ಕೃತಿಗಳು - ರಿಯಾನ್ ಉಲ್ ಇನ್ನಾ, ಮನ್ಶಿಯಲ್ ಇನ್ ಷಾ, ದಿವಾನ್ ಇ ಆಷರ್.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1472ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮದರಾಸು ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರ ಇವನ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ. ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ 3000 ಗ್ರಂಥಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಗ್ರಂಥ ಭಂಡಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1470ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ರಷ್ಯಾದ ಪ್ರವಾಸಿಗ ನಿಕೊಲೆಸ್‌ನು ಬೀದರನ್ನು ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೇ ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣ ಎಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಬಹಮನಿ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಫಾಕಿ ಮುಸ್ಲೀಮರು ಗವಾನನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲರಾದರು. ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದ ದಖನ್‌ನ ಮುಸ್ಲೀಮರು ತೆಲಂಗಾಣದ ತರಘ್‌ದಾರ ಹಸನ್ ನಿಜಾಮ್ ಉಲ್ ಮುಲ್ಕ್ ಬಹ್ರೀಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರು. ಗವಾನನ ಸಹಿ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಗವಾನನು ಬರೆದಂತೆ ಪತ್ರವೊಂದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಗಜಪತಿಯು ಬಹಮನಿ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ಸುಲ್ತಾನನಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕುಪಿತಗೊಂಡ ಸುಲ್ತಾನ 3ನೇ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾ 1481 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 15 (ಜುಲೈ 5) ರಂದು ಗಲ್ಲು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದ. ಆದರೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಗೊತ್ತಾದಾಗ ತನ್ನ ನಂಬಿಗಸ್ಥ ಗವಾನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕೊರಗಿನಲ್ಲೇ ಸುಲ್ತಾನನು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ.

ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪತನ ಮತ್ತು ಐದು ಷಾಹಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಉದಯ

- ❖ 3ನೇ ಮಹಮ್ಮದ್ ಷಾನ ಮರಣಾನಂತರ ಅವನ 12 ವರ್ಷದ ಮಗ ಷಹಾಬ್ ಉದ್ದಿನ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಸುಲ್ತಾನನಾದ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1482-1518) ಇವನ ಅಸಮರ್ಥತೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸ್ವತಂತ್ರರಾದರು. ಪರಿಣಾಮ ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಒಡೆದು, ಐದು ಷಾಹಿರಾಜ್ಯಗಳು ಉದಯವಾದವು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ -

ಷಾಹಿರಾಜ್ಯಗಳು	ಸ್ಥಾಪಕರು
1. ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್ ಷಾಹಿ	- ಯೂಸುಫ್ ಆದಿಲ್ ಷಾ
2. ಅಹಮದ್ ನಗರದ ನಿಜಾಮ್ ಷಾಹಿ	- ಮಲ್ಲಿಕ್ ಅಹಮದ್
3. ಬಿರಾರ್ನ ಇಮಾದಾ ಷಾಹಿ	- ಇಮಾದ್ ಉಲ್-ಮುಲ್ಕ್
4. ಗೋಲ್ಕಂಡದ ಕುತುಬ್ ಷಾಹಿ	- ಕುತುಬ್-ಉಲ್-ಮುಲ್ಕ್
5. ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೀದ್ ಷಾಹಿ	- ಅಲಿ ಬರೀದ್ (ಅಮೀರ್ ಅಲಿ)

- ❖ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲರ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗಗಳಾದವು.

ಬಹಮನೀಯ (ಬೀದರ್) ಕೊನೆಯ ಸುಲ್ತಾನರುಗಳು

- ❖ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಹಮದ್ - ಕ್ರಿ.ಶ. 1518-1520
- ❖ ಅಲ್ಲಾ-ಉದ್-ದಿನ್ ಷಾ - 1520-1523
- ❖ ವಾಲಿಯಾ-ಉಲ್-ಷಾ - 1523-26
- ❖ ಕಲೀಂ-ಉಲ್ ಷಾ - 1526-1528

ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್ ಷಾಹಿಗಳು (1489-1686)

ಯೂಸುಫ್ ಆದಿಲ್ ಷಾ - 1489-1510

- ❖ ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್ ಷಾಹಿ ವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕ
- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಆಗಮನ
- ❖ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಲ್ಬುಕರ್ಕ್‌ನು, ಕ್ರಿ.ಶ. 1510ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಇವನಿಂದ ಗೋವಾ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.
- ❖ ಇವನ ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1509-1529)
- ❖ 1510 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಯೂಸುಫ್ ಆದಿಲ್ ಖಾನ್ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ.

1ನೇ ಅಲಿ ಆದಿಲ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1557-1580)

- ❖ ಇವನ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಯೆಂದರೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪತನ.
- ❖ ಅಹಮದ್ ನಗರದ ಸುಲ್ತಾನ ಸುಹೇನ್ ನಿಜಾಂ ಅಲಿಯ ಮಗಳಾದ ಚಾಂದ್‌ಬೀಬಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ತಂಗಿ ಹಾದಿಬೇಗಂಗಳನ್ನು ನಿಜಾಂಷಾನ ಮಗ ಮುಸ್ತಾಫನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದ. ಪರಿಣಾಮ ಈ ಎರಡು ಮನೆತನಗಳು ಒಂದಾದವು.

2ನೇ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಆದಿಲ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1580-1626)

- ❖ ಇವನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಪ್ರಾಪ್ತನಾದ್ದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಚಾಂದ್‌ಬೀಬಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದಳು.
- ❖ ಉದಾರಿ ದೊರೆಯಾದ ಈತ ಹಿಂದೂ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಕೋಟೆಯ ಬಳಿ ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
- ❖ ಸಂಗೀತ ಪ್ರಿಯನಾದ ಇವನು ಕಿತಾಬ್ ಇ ನವರಸ ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಗೀತ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- ❖ ಇವನನ್ನು ಜಗದ್ಗುರು ಬಾದ್‌ಷಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ದಕ್ಷಿಣದ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ.
- ❖ ಫಿರೋಜ್, ಫೆರಿಸ್ತಾ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಆದಿಲ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1626-1656)

- ❖ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಷಹಜಹಾನ್ ಬಿಜಾಪುರದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ. ಈ ದಾಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಪಿಯಾ ಪಂಥೀಯನಾದ ಇವನನ್ನು ಸುನ್ನೀ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಬದಲಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಶಿವಾಜಿ ತಂದೆ ಷಹಜಿ ಬೋನ್ಸ್ಲೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಜಹಗೀರಾಗಿ ನೀಡಿದನು.
- ❖ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಿಜಾಪುರದ ಗೋಳಗುಮ್ಮಟ ಇವನ ಮಹಾನ್ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ❖ ಜುಮ್ಮಾ ಮಸೀದಿ, ಸಾದರ್ ಮಹಲ್, ಅಸಾರ್‌ಮಹಲ್‌ಗಳೂ ಕೂಡ ಇವನ ರಚನೆ.
- ❖ ಗೋಳಗುಮ್ಮಟವು ಏಳು ಅಂತಸ್ತಿನ 4 ಮಿನಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಹೊರಗಡೆ ವ್ಯಾಸ 144 ಅಡಿಗಳು, ಒಳಗಡೆ ವ್ಯಾಸ - 124 ಅಡಿಗಳು. ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಿಸುಮಾತಿನ ಗ್ಯಾಲರಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ ಮಲ್ಹಿಕ್ ಸಂದಲ್, ಇದು ಇಂಡೋ ಸೆರಾಸೆನಿಕ್ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಇವನ ನಂತರ ಬಂದವರು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಿ.ಶ. 1672-1686ರವರೆಗೆ ಈ ಮನೆತನದ ಕೊನೆಯ ಸುಲ್ತಾನನಾಗಿ ಸಿಕಂದರ್ ಆದಿಲ್ ಷಾ ಆಳಿದ.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1686ರಲ್ಲಿ ಔರಂಗಜೇಬನು ಬಿಜಾಪುರದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಸಿಕಂದರ್ ಆದಿಲ್‌ಷಾನನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬಿಜಾಪುರವನ್ನು ಮೊಗಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳವಳಿ

(ಕ್ರಿ.ಶ. 8 ರಿಂದ 14ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ)

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 788-820)

- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 788ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಉತ್ತರ ತಿರುವಾಂಕೂರಿನ ಕಾಲಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ.
- ❖ ಶಿವಗುರು ಮತ್ತು ಆರ್ಯಾಂಭ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು (ನಂಬುದರಿ ಶಿವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು)
- ❖ ನರ್ಮದಾ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋವಿಂದ ಭಗವತ್ಪಾದರರು ಇವನ ಗುರುವಾಗಿದ್ದು, ಇವರಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದರು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮ ಇವರ ಮೊದಲ ಶಿಷ್ಯ.
- ❖ ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಯಾತ್ರೆ - ಕಾಶ್ಮೀರ, ನೇಪಾಳ, ಬದರಿ, ಕಂಚಿ, ದ್ವಾರಕೆ, ಪುರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಹೋದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮೀಮಾಂಸಕಾ, ನಯಾಮಿಕ, ಕಪಾಲಿಕ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಪಂಡಿತರೊಡನೆ ವಾದ ವಿವಾದ ನಡೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು.
- ❖ ಮೀಮಾಂಸಕ ಕುಮಾರಿಲರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರ ಮತ್ತು ಅವರ ಪತ್ನಿ ಭಾರತೀದೇವಿಯರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಶೃಂಗೇರಿ ಪೀಠದ ಪ್ರಥಮ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ಸುರೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯರೇ ಮಂಡನಮಿಶ್ರರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಧರ್ಮ ಅದ್ವೈತ ಧರ್ಮ
- ❖ ತಮ್ಮ ಅದ್ವೈತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾತದ 4 ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮಠಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ -

ಚತುರ್ಮಠಗಳು	ಪ್ರಥಮ ಆಚಾರ್ಯರು
1. ಪೂರ್ವದ ಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವರ್ಧನ ಪೀಠ	- ಪದ್ಮಪಾದ
2. ಪಶ್ಚಿಮದ ದ್ವಾರಕದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಮಠ	- ಹಸ್ತಮಲಕ
3. ಉತ್ತರದ ಬದರಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಠ	- ತೋಟಕಾಚಾರ್ಯ
4. ದಕ್ಷಿಣದ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾ ಪೀಠ	- ಸುರೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯ

ಶಂಕರರ ಕೃತಿಗಳು

- ❖ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಉಪನಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾಷ್ಯ.
- ❖ ಬಾದರಾಯಣ ಸೂತ್ರ
- ❖ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯ.
- ❖ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಶಿವಾನಂದ ಲಹರಿ, ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ, ಆನಂದ ಲಹರಿ
- ❖ ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಭಜಗೋವಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ಸ್ತೋತ್ರ.
- ❖ ಇವರ ಅದ್ವೈತ ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಜ್ರಯಾನ ಬೌದ್ಧ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಬೌದ್ಧರ ಮಾಯಾ ವಾದದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಬೌದ್ಧ ಎಂಬುದಾಗಿ ಟೀಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ

- ❖ ಜೀವಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಎರಡೂ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ ಇವೆರಡರ ಐಕ್ಯತೆ ಅಂದರೆ ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮ.

- ❖ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ, ಜಗನ್ನಿಧ್ಯಾ : ಜೀವೋಬ್ರಹ್ಮವ ನಾಪರ : ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತದ ಸಾರಾಂಶವೆಲ್ಲಾ ಅಡಗಿದೆ.
- ❖ ಜಗವೇ ಸತ್ಯ ಉಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ಮಾಯೆ.
- ❖ ಏಕದೇವತಾ ಆರಾಧನೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಇವರು ಒತ್ತು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಸೂರ್ಯ, ಗಣೇಶ, ಕುಮಾರ ಶಕ್ತಿ ಈ ಆರು ದೇವತೆಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರಾಧನೆಗೆ ಅವರು ಮಹತ್ವ ನೀಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು "ಷಣ್ಮತ ಸ್ಥಾಪನಾ ಚಾರ್ಯ" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1017-1137)

ಚನ್ನೈ ಸಮೀಪದ ಪೆರಂಬೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೧೭ರಲ್ಲಿ ಜನನ.

- ❖ ಕೇಶವ ದೀಕ್ಷಿತರು (ಕೇಶವ ಸೋಮಯಾಜಿ) ಮತ್ತು ಕಾಂತಿಮತಿ - ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು
- ❖ ಇವರ ಪ್ರಥಮ ಗುರುಗಳು - ಯಾದವ ಪ್ರಕಾಶ.
- ❖ ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರು ರಿಕ್ಷಾಂಬ
- ❖ ಯಮುನಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಮಹಾಪೂರ್ಣರಿಂದ ವೈಷ್ಣವ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದರು.
- ❖ ಮಹಾಪೂರ್ಣರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಾರರ ಕೃತಿಗಳಾದ "ನಾಲಾಯಿರ ಪ್ರಬಂಧ"ಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು.
- ❖ ಯಮುನಾಚಾರ್ಯರ ಸಾವಿನ ನಂತರ ಶ್ರೀರಂಗನ ಪೀಠದ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದರು.
- ❖ ಶೈವನಾದ ಚೋಳ ಅರಸ ಕುಲೋತ್ತುಂಗನ ಕಿರುಕುಳದಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1098 ರಿಂದ 1122 ರವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು.
- ❖ ಇವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಹೊಯ್ಸಳ ದೊರೆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ಮಾಡಿದರು.
- ❖ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಲುವನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು.

ಇವರ ಕೃತಿಗಳು

- ❖ ವೇದಾಂತಸಾರ, ವೇದಾಂತದೀಪಿಕ, ವೇದಾಂತಸಂಗ್ರಹ, ಶ್ರೀಭಾಷ್ಯ, ಗೀತಭಾಷ್ಯ, ನಿತ್ಯಗದ್ಯ, ಶರಣಾಗತಿಗದ್ಯ, ಶ್ರೀವೈಕುಂಠಗದ್ಯ ಮುಂತಾದವು.

ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ

ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ :

- ಚಿತ್ ಅಥವಾ ಜೀವಾತ್ಮ
- ಅಜಿತ್ ಅಂದರೆ ಅಚೇತನ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು
- ಈಶ್ವರ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮ

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ, ಶಾಶ್ವತ, ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರ, ಶಂಕರರ ಮಾಯವಾದವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ ಇವರು ಬ್ರಹ್ಮ ಅಥವಾ ಈಶ್ವರನು ಸುಗುಣನೇ ಹೊರತು ನಿಗುಣ, ನಿರಾಕಾರನಲ್ಲ, ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1238-1317) ಅಥವಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1199-1276)

- ❖ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾದ ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1199ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಬಳಿಯ ಪಾಜಕದ ಶಿವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ❖ ವಾಸುದೇವ ಇವರ ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರು.
- ❖ ಮದ್ವಗೇಹ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ವೇದಾವತಿ ಬಾಯಿ ಇವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು.
- ❖ ಅನಂತೇಶ್ವರದ ಅದ್ವೈತ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಅಚ್ಯುತ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಇವರ ಗುರುಗಳು.
- ❖ ಸನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಆರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಅಚ್ಯುತ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಂದ ಆನಂದತೀರ್ಥ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದ ಇವರು ಮುಂದೆ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದರು.
- ❖ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ಮಠ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮಠಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಅವುಗಳೆಂದರೆ : 1. ಸೋದಮಠ 2. ಶಿರೂರು ಮಠ 3. ಕನೂರು ಮಠ 4. ಪೇಜಾವರ ಮಠ
5. ಪಲಿಮಾರು ಮಠ 6. ಆದಮಾರು ಮಠ 7. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಠ 8. ಪುತ್ತಿಗೆ ಮಠ

ಅವರ ಕೃತಿಗಳು :

- ❖ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ, ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ, ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ, ಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ, ವಿಷ್ಣು ತತ್ವ ನಿರ್ಣಯ, ಅಣುಭಾಷ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ನ್ಯಾಯ ವಿವರಣೆ, ತತ್ವ ವಿವೇಕ, ತಂತ್ರಸಾರ, ಮಾಯಾವಾದಿ ಖಂಡನೆ, ಉಪಾವಾದಿ ಖಂಡನೆ, ಉಪಾವಾದಿ ಖಂಡನೆ, ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇತ್ಯಾದಿ.

ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ

- ❖ ಹರಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮ, ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯ, ಜೀವಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮರೊಳಗೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿದೆ. ಜೀವಗಣವೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅನುಚರರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ, ನೀಚರೆಂಬ ಭಾವನೆಗಳುಂಟು, ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಸುಖಾನುಭವವೇ ಮುಕ್ತಿ. ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ದೇವರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಹಾಗೂ ಜೀವಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದವುಗಳು ಎರಡೂ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಈ ತತ್ವದ ತಿರುಳು.

ಬಸವೇಶ್ವರ (1132-1168)

- ❖ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಧರ್ಮ ಶಕ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ.
- ❖ ಮಾದರಸ ಮತ್ತು ಮಾದಲಾಂಬಿಕೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು.
- ❖ ಕೃಷ್ಣಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮಕ್ಷೇತ್ರ ಕಪ್ಪಡಿಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಆಗಮನ ಇಲ್ಲಿನ ಶೈವ ಸಂತರಾದ ಚಾತವೇದ ಮುನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯರಾದರು.
- ❖ ಕ್ರಿ.ಶ. 1150-51ರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದಿಂದ ಮಂಗಳವಾಡಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಭಕ್ತಿ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕವಾದರು.

- ❖ ಬಿಜ್ಜಳನು ಮಂಗಳವಾಡದಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಿದಾಗ ಕಲ್ಯಾಣ ನಗರವು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು.
- ❖ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಬಲದೇವ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಗಳು ಗಂಗಲಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು.
- ❖ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ - ವಿದ್ವಾನ್ಮಣಿಗಳಾದ ಶಿವಶರಣರು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.
- ❖ ಅನುಭವಮಂಟಪವನ್ನು ವಚನಮಂಟಪ, ಮಹಾಮನೆ, ಶಿವತತ್ವ ಗೋಷ್ಠಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಪರಮ ವೈರಾಗ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಬಳ್ಳಘಾವೆಯ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಈ ಅನುಭವಮಂಟಪದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು.
- ❖ ಅನುಭವಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ವೀರಶೈವ ಕ್ರಾಂತಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳು ಸನಾತನಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿತು.
- ❖ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರ ಚಾಡಿ ಮಾತಿಗೆ ಅರಸ ಬಿಜ್ಜಳ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು, ಪರಿಣಾಮ ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ರಾಜನ ನಡುವೆ ಬಿರುಕು ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಹರಳಯ್ಯ ಮತ್ತು ಮಧುವರಸರ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೀಳಿಸುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಿಜ್ಜಳ ನೀಡಿದಾಗ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.
- ❖ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಬಸವಣ್ಣ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದಾಗ ನೊಂದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಬಿಜ್ಜಳನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಬಸವಣ್ಣನವರು ದುಃಖಿತರಾದರು ಹಾಗೂ ಅದೇ ನೋವಿನಲ್ಲೇ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯರಾದರು.

ಭೂಗೋಳ

1. ಯಾರು ಹೊಸ ಭೂಖಂಡಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು ? - ಮೆಗಲನ್, ಕೋಲಂಬಸ್, ವಾಸ್ಕೋ-ಡ-ಗಾಮ
2. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ - ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ
3. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾನವ ಹೀಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರ ಅಧ್ಯಯನ - ಮಾನವ ಭೂಗೋಳ
4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮೂಲಧಾತುಗಳು - ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಹೀಲಿಯಂ
5. ಅನಿಲ ತುಂಬಿದ ದೈತ್ಯಗ್ರಹಗಳು - ಗುರು, ಶುಕ್ರ, ಶನಿ, ಯುರೇನಸ್, ನೆಪ್ಚೂನ್
6. ಪ್ರತಿ 24 ಗಂಟೆ ಗಂಟೆಗೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿ ರೇಖಾಂಶ ಸೂರ್ಯನ ಎದುರು ಬರುವ ವೇಳೆ - ಸ್ಥಳೀಯ ವೇಳೆ
7. ಭೂಮಿಗಿರುವ ಚಲನೆಗಳು - ದೈನಿಕ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಗಳು
8. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದು - ದೈನಿಕ ಚಲನೆಯಿಂದ
9. ಋತುಮಾನಗಳಾಗುವುದು - ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಯಿಂದ
10. ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಎಳೆದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆ - ಅಕ್ಷಾಂಶ
11. ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಎಳೆದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆಗಳು - ರೇಖಾಂಶಗಳು
12. ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು - ಸಸ್ಯಗಳ ವಿಜ್ಞಾನ, ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಂಬಂಧ ವಿಜ್ಞಾನ
13. ಒಂದು ದೇಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ ರೇಖಾಂಶದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ವೇಳೆ - ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ವೇಳೆ
14. ಭಾರತದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ವೇಳೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳ - 82.5⁰ ರೇಖಾಂಶ (ಅಲಹಾಬಾದ್ ಹತ್ತಿರವಿದೆ)
15. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ರೇಖಾಂಶ - 180⁰ ರೇಖಾಂಶ
16. ಅಧಿಕವರ್ಷ ಉಂಟಾಗುವುದು - 4 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು
17. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ ರೇಖೆ ಹಾದು ಹೋಗಿರುವುದು - ಬೆರಿಂಗ್ ಸಮುದ್ರ
18. ಸೌರಮಂಡಲದ ಅಧಿಪತಿ - ಸೂರ್ಯ
19. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲವಲಯಗಳು - 11
20. ಅಮೇರಿಕಾದ ಕಾಲವಲಯಗಳು - 04
21. ಸೊನ್ನೆ ಡಿಗ್ರಿ ರೇಖಾಂಶವು ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲೆ ಹಾದುಹೋಗಿದೆ - ಗ್ರೀನ್‌ವಿಚ್
22. ಸೂರ್ಯನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ - ಪ್ರಾಕ್ಸಿಮಾ ಸೆಂಟಾರಿ
23. ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರ - ಸೂರ್ಯ
24. ಮುಂಜಾವಿನ ತಾರೆ - ಶುಕ್ರಗ್ರಹ
25. ದೈತ್ಯನಕ್ಷತ್ರ - ಬಿಟಲ್‌ಗೀಸ್
26. ರಿಗಲ್ ನಕ್ಷತ್ರದ ಬಣ್ಣ - ನೀಲಿ
27. 1986ರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಧೂಮಕೇತು (once in 76 years) - ಹ್ಯಾಲಿ

28. ಮೀನಮಾಟ ರೋಗ ಬರುವುದು - ಜಲಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ
29. ಮೀನಮಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ - ಮಿಥೈಲ್ ಪಾದರಸ
30. ಇದು ಓಜೋನ್ ಪದರವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ. - ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋ ಕಾರ್ಬನ್
31. ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ ಅಳಿಯುವ ಮಾನ - ಡೆಸಿಬಲ್
32. ಪರಿಸರ ಎಂಬುದರ ಗ್ರೀಕ್ ಪದದ ಅರ್ಥ - ಮನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ
33. ಶಿಲೆ ಹಾಗೂ ಭೂಭಾಗದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಭಾಗ - ಶಿಲಾಗೋಳ
34. ಭೂಮಿಯ ಪದರಗಳು - ತೊಗಟೆ (ಹೊರಪದರ) ಕವಚ (ಮಧ್ಯಂತರ ಪದರ), ಗರ್ಭ, ಕೇಂದ್ರ ಪದರ
35. ರ್ಯಾಡ್‌ಕ್ಲಿಫ್ ರೇಖೆ ಯಾವ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಗಡಿರೇಖೆ ? - ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನ
36. 'ಡ್ಯೂರಾಂಡ್ ರೇಖೆ' ಯಾವ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಗಡಿರೇಖೆ ? - ಭಾರತ - ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ
37. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶಿಖರ ಯಾವುದು ? - ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್
38. ಭೂಮಿಯಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ದೂರವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಮಾನದಂಡ - ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಷ
39. ಬುರ್ಜಲ್ ಮತ್ತು ಚೋಚಿಲ್ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡು ಬರುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ
40. ಬಂಗಾಳದ ಕಲಿಂಪಾಂಗ್ ಹಾಗೂ ಟಿಬೆಟಿನ ಲ್ಹಾಸಾಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಯಾವ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. - ಚೆಲ್‌ಪಾಲಾ
41. ಮಸ್ಕರಿ ಮತ್ತು ನೈನಿತಾಲ್ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ಉತ್ತರಾಖಂಡ
42. ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
43. ದಾಲ್ ಸರೋವರ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ
44. 'ಟೀ' ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಷ್ಟ್ರ - ಭಾರತ
45. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ? - ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ
46. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಯಾವ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ - ಹತ್ತಿ
47. ಮಾನಸ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಅಸ್ಸಾಂ
48. ಕೂರ್ಬಾ (ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ) ನಗರವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು - ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ
49. ಶಿಂಖಿಪಾಲ ವ್ಯಾಘ್ರ ಯೋಜನೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ಓರಿಸ್ಸಾ
50. ಲಿಗ್ನೈಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನಂತರ ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ ? - ಗುಜರಾತ್
51. 'ರೋಹಿ' ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ
52. ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ? - ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್
53. 'ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ' ಯಾವ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ? - ಗೋಧಿ
54. ನರ್ಮದಾ ನದಿ ಹರಿಯುವ ದಿಕ್ಕು - ಪಶ್ಚಿಮ
55. ಥಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ರಾಜಸ್ಥಾನ್
56. ಮೌಂಟ್ ಅಬು ಗಿರಿಧಾಮವಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ರಾಜಸ್ಥಾನ್
57. ಮಾಳವ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚು ಆವರಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
58. ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶಿಖರ ಯಾವುದು ? - ಆರ್ಮಕೊಂಡ
59. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ವಿಧಗಳು - ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಸರ

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

60. ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ ಯಾವುದು ? - ಚಿಲ್ಕಾ (ಒರಿಸ್ಸಾ)
61. 'ಚಿಲ್ಕಾ ಸರೋವರ' ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಒರಿಸ್ಸಾ
62. ಯಾವ ಸರೋವರವನ್ನು 'ಶ್ರೀ ಹರಿಕೋಟಾ ದ್ವೀಪ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ? - ಪುಲಿಕಾಟ್
63. 'ಜೋಗ್ ಜಲಪಾತ'ವಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಕರ್ನಾಟಕ
64. ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಸಜೀವ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಯಾವುದು ? - ಬ್ಯಾರನ್
65. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷಿಣದ ಭಾಗ ಯಾವುದು ? - ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್
66. ಭಾರತವು ಹೊಂದಿರುವ ವಾಯುಗುಣ ಯಾವುದು ? - ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಾನ್ಸೂನ್ ವಾಯುಗುಣ
67. ಭಾರತದ ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶ - ಗಂಗಾನಗರ 52° C
68. 'ಸುಂಟರ ಗಾಳಿ'ಯನ್ನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುವರು ? - ಅಂಧೀಸ್
69. ಭಾರತವು ತನ್ನ ಶೇ. 75ರಷ್ಟು ಮಳೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. - ನೈರುತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲ
ಜೂನ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್
70. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚಿರಾಪುಂಜಿಯೆಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ? - ಆಗುಂಬೆ
71. ಮ್ಯಾಂಗನಿಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಒರಿಸ್ಸಾ
72. ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆ ಮ್ಯಾಂಗನಿಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ? - ಬಳ್ಳಾರಿ
73. 20ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಲೋಹವೆಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ? - ಬಾಕ್ಸೈಟ್
74. ಭಾರತದಿಂದ ಬಾಕ್ಸೈಟ್‌ನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ? - ಇಟಲಿ
75. ಅಭ್ರಕದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ನಿಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
76. ಭಾರತದಿಂದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭ್ರಕವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ? - ಅಮೇರಿಕ
77. ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಕರ್ನಾಟಕ
78. ರಾಜಸ್ಥಾನದ 'ಖೇತ್ರಿ' ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ ? - ತಾಮ್ರ
79. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದರ್ಜೆ ಯಾವುದು ? - ಅಂಧ್ರಸೈಟ್
80. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
81. ಒರಿಸ್ಸಾದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾವುದು ? - ತಲ್‌ಚೇರ್
82. ಭಾರತದ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಯಾವುದು ? - ರಾಣಿಗಂಜ್
83. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಂಡಿತು ? - ಅಸ್ಸಾಂ
84. ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತೈಲಬಾವಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯಲಾಯಿತು ? - ಅಂಕಲೇಶ್ವರ
85. 'ಬಾಂಬೆ ಹೈ'ನಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಯಾವಾಗ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು ? - 1976
87. ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ? - ಬಾಂಬೆ ಹೈ
88. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ? - ಅಂಕಲೇಶ್ವರ
89. 'ದಿಗ್ಬೋಯಿ' ತೈಲ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಕೇಂದ್ರ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು ? - ಕ್ರಿ.ಶ. 1893
90. ಸವನ್ನಾಗಳೆಂದರೆ - ಉಷ್ಣವಲಯದ ಹುಲ್ಲು ಗಾವಲುಗಳು
91. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
92. ಶಿವನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಷ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ? - ಕ್ರಿ.ಶ. 1902

93. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು ? - ಶಿವನಸಮುದ್ರ
94. ಕೊಯ್ನಾ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
95. 'ಕಕ್ರಪಾರ ಜಲವಿದ್ಯುತ್' ಯೋಜನೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಗುಜರಾತ್
96. ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು ? - ಸುವರ್ಣರೇಖಾ ಯೋಜನೆ
97. ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು ? - ಕೊಹಿಮ
98. ಯುರೇನಿಯಂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರ - ಕೆನಡಾ
99. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು ? - 1969
100. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರವು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು ? - ತಾರಾಪುರ
101. ಕಲ್ನಾಕ್ಟಂ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ತಮಿಳುನಾಡು
102. 'ನರೋರ' ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ
103. 'ಕೈಗಾ ಅಣುಸ್ಥಾವರ' ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ? - ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ
104. ಸೌರಶಾಖವನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ರಾಜಸ್ಥಾನ
105. ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಳಿಯ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ? - ತಮಿಳುನಾಡು
106. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಗದ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
107. ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ನ್ಯೂಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಕಾಗದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ? - ನೇಫಾನಗರ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ)
108. ಭಾರತದ ಆಧುನಿಕ ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣವು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು ? - ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ
109. ಸೂರ್ಯನು ಗೆಲಾಕ್ಸಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದಿನಗಳು - 200
110. 'ಮಜಗಾಂ' ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಕೇಂದ್ರವಿರುವ ರಾಜ್ಯ ? - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
111. ಭಾರತದ ಅತೀ ಆಳವಾದ ಬಂದರು ಯಾವುದು ? - ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ
112. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಯಾವ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿತು ? - (1853) ಮುಂಬೈ - ಥಾಣಾ
113. ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸಂಗಮದ ಉನ್ನತ ಶಿಖರ - ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ
114. ಭಾರತದ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ರೈಲ್ವೆ ವಲಯ ಯಾವುದು ? - ಈಶಾನ್ಯ
115. ಭಾರತದ ಉದ್ದವಾದ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು ? - ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ - ಜಮ್ಮು ತಾವಿ
116. ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ರೈಲುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ರೈಲಿನ ಹೆಸರೇನು ? - ಹಿಮಸಾಗರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್
117. ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ - 1927
118. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಯೋಜನೆ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು ? - 1961
119. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೆಂದು ಕರೆದ ವರ್ಷ ? - 1956
120. ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
121. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ರಸ್ತೆಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು ? - ಮನಾಲಿ - ಲೈ
122. ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಸಿಕ್ಕಿಂ
123. ಒಳನಾಡು ಜಲಮಾರ್ಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡದ್ದು - 1986
124. 'ಕಾಂಡ್ಲಾ' ಬಂದರು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ಗುಜರಾತ್

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

125. ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬಂದರು ಯಾವುದು ? - ಬೊಂಬಾಯಿ
126. ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ಹಡಗು ಕಟ್ಟಿ ಇರುವ ಬಂದರು ? - ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ
127. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಂದರು ಯಾವುದು ? - ಕೊಚ್ಚಿನ್
128. 'ಕಾಂಡ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನ ಬಂದರು' ಎನಿಸಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ? - 1955
129. ಪಾರಾದೀಪ್ ಬಂದರು ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ - 1966
130. 'ಹೊಳೆತ್ತುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್' ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು ? - 1976
131. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯು ಸಾರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು ? - 1911
132. ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನ ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ವರ್ಷ - 1927
133. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿವೆ ? - 7
134. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಎಲ್ಲಿದೆ ? - ದೆಹಲಿ
135. 'ಸಂತಾಲ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ಬಿಹಾರ
136. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಪಡೆಯುವ ರಾಜ್ಯ - ಮೇಘಾಲಯ
137. 'ಮಧುಮಲೈ' ಇರುವ ರಾಜ್ಯ - ತಮಿಳುನಾಡು
138. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಪೂರ್ವ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬಂದರು - ಚೆನ್ನೈ
139. ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆ ಯಾವುದು ? - ಮೆಣಸು
140. ಶಿವನಸಮುದ್ರ ವಿದ್ಯುದಾಗರಕ್ಕೆ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ - ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್
141. ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ? - ಬ್ಲಾಫ್
142. ಜವಳಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ? - ದಾವಣಗೆರೆ
143. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಬಂದರು ? - ಮಂಗಳೂರು
144. ಆಗುಂಬೆಯ ನಂತರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಪಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ? - ಭಾಗಮಂಡಲ
145. 'ಅಣಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ - ಉತ್ತರಕನ್ನಡ
146. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಯೋಜನೆ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆ - ಬಿಜಾಪುರ
147. ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಾವುದು ? - ಬೆಳಗಾವಿ
148. ಪವನಶಕ್ತಿ ಪ್ರಥಮ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ - ಕಪ್ಪತಗುಡ್ಡ
149. ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜಿನಲ್ಲಿರುವ ರೈಲು ಹಳಿಗಳ ಅಂತರ - 1.676 ಮೀ.
150. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ 1937ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದುದು - ಕರಾಚಿ
151. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಟೆಲಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ನಗರ - ಚೆನ್ನೈ
152. ತೋಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಂಡುಬರುವುದು ? - ತಮಿಳುನಾಡು
153. ಬಿರ್‌ಹೋರ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಇರುವುದು ? - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
154. ಕಾರ್ಡ್‌ಮಮ್ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ? - ಏಲಾಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು
155. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಟಿ.ಡಿ. ಆರಂಭವಾದುದು ? - 1960
156. ಭೂಮಿಯ ಹೊರಪದರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? - ಸಿಯಾಲ್
157. V ಆಕಾರದ ಕಣಿವೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ನಗ್ನೀಕರಣದ ಕರ್ತೃ - ನದಿಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

158. ಗ್ರಾನೈಟ್, ಗ್ಯಾಬ್ರೋ, ಬಸಾಲ್ಟ್ ಈ ಶಿಲೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು - ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಗಳು
159. ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ ಮೊದಲಾದ ಅನಿಲಗಳು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ದೊರೆಯುವವು. - 6-7 ಮೈಲುಗಳು
160. ಉಷ್ಣತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಲಯಗಳಾಗಿ ಇಂಗಡಿಸಬಹುದು ? - ಮೂರು
161. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಜೀವರಕ್ಷಕ ಅನಿಲದ ಕವಚ ? - ಓಜೋನ್
162. ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ ? - ಬ್ಯಾರೋಮೀಟರ್
163. ಗಾಳಿಯ ಒತ್ತಡವು - ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
164. ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಶಾಖವುಳ್ಳ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಊಹಾ ರೇಖೆಯು ? - ಸಮತಾಪ ರೇಖೆ
165. ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಕಾಶೆಯ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಲು ಎಳೆದಿರುವ ರೇಖೆ - ಸಮಭಾರ ರೇಖೆ
166. ಕುದುರೆ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು - ಉಪ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳು
167. ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮಣ್ಣು - ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು
168. ಉದಕ ಮಂಡಲವಿರುವ ಸ್ಥಳ - ನೀಲಗಿರಿ
169. ನಾಗಾಬೆಟ್ಟಗಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳ - ಪೂರ್ವಾಚಲ
170. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಗಳು - ಮ್ಯಾಗ್ನೀಟೈಟ್, ಹೆಮಟೈಟ್, ಲಿಮೋನೈಟ್, ಸಿಡೆರೈಟ್
171. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಲೋಹ - ತಾಮ್ರ
172. ಭಾರತವು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಲೋಹ - ಅಭ್ರಕ
173. ಹೆಮಟೈಟ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಗ್ನೀಟೈಟ್‌ಗಳು ಯಾವ ಲೋಹದ ಪ್ರಮುಖ ಅದಿರುಗಳು ? - ಕಬ್ಬಿಣ
174. ಮದ್ರಾಸಿನ ಮೊದಲನೆಯ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತು - ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪುಗಳು
175. ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣ - 29
176. ಜೀವರಕ್ಷಕ ಅನಿಲ ಓಜೋನ್ ವಿರುವ ವಲಯ - ವಾಯುಗೋಳ
177. ಭೂಮಿ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಉಷ್ಣಶಕ್ತಿಯೇ - ಸೌರಶಕ್ತಿ
178. ಮಾನವನ ವಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಡ್ಡಿರುವ ಅಮೇಜಾನ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಗೋಗಳು ಹರಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ - ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ
179. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಗರ - ಪ್ರಶಾಂತ ಸಾಗರ (ಫೆಸಿಫಿಕ್)
180. ಉಕ್ಕು ಉಬ್ಬರವಾದ ವಾರದ ನಂತರ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ಭೂಮಿಗೆ ದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. - ಅಸಮಕೋನ
181. ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ಜಲರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶೇಕಡ ಪ್ರಮಾಣ - ಶೇ. 86
182. ಕಿಂಬರ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವುದು - ವಜ್ರದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ
183. ದಕ್ಷಿಣ ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲನ್ನು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ - ಪಂಪಾಸ್
184. ಎಸ್ಕಿಮೋ ಜನರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ - ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

185. ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗ - ಸೋಲಿಗ
186. ಮಾನಸೂನ್ ಎಂದರೆ - (ಕಾಲ) ಋತು
187. ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ - ಜಪಾನ್
188. ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗ - ಸೆಂಟ್‌ಲಾರೆನ್ಸ್ ಕೊಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ
189. ಈಶಾನ್ಯ ಚೈನ, ಸೈಬೀರಿಯಾ, ಜಪಾನ್ -55° - 70° ಉ
190. ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವರ್ಷ - 1985
191. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಕುಲ್ಚಿ ಬಿಲಾಯ್ ಮತ್ತು ರೊಕ್ಕೆಲಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ? - ಉಕ್ಕು
192. ನಿರಂತರವಾಗಿ, ವಿಫಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲ - ಸೌರಶಕ್ತಿ
193. ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು ? -1902
194. ಭಾರತದ ಮೊದಲನೆಯ ಸೇಬಿನ ಗಿರಣಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸ್ಥಳ - ರಿಶ್ರಾ (ಪ.ಬಂ.)
195. ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಡಬ್ಬಿ ತಯಾರಿಸುವ ಸ್ಥಳ - ಪೆರಂಬೂರು
196. ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು - ಲಾರ್ಡ್ ಆರ್ಮ್‌ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್
197. ಜೆಮ್‌ಷೆಡ್‌ಪುರದ ಟಾಟಾರವರ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವರ್ಷ - 1907
198. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷ - 1954
199. ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ - ದ್ವಿತೀಯ
200. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯ - ಕರ್ನಾಟಕ
201. 23.1/2° ಯಿಂದ 66 1/2° ವರೆಗಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು - ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯ
202. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಗಳು - ಆಂತ್ರಾಸೈಟ್, ಬಿಟುಮಿನಸ್, ಲಿಗೈಟ್, ಪೀಟ್
203. ಸೂಚಿಪರ್ಣ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು - ಯು.ಎಸ್.ಎ., ನಾರ್ವೆ, ಸ್ವೀಡನ್, ಸೈಬೀರಿಯಾ
204. ಕಬ್ಬಿಣ, ಪೊಟ್ಯಾಶಿಯಂ, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ, ಗಂಧಕ, ರಂಜಕ, ತಾಮ್ರ ಮುಂತಾದ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಣ್ಣು - ಜೇಡಿಮಣ್ಣು
205. ಮಣ್ಣು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳು -1. ಸಿಲಿಕಾ, 2. ಜೇಡಿ, 3. ಸುಣ್ಣ, 4. ಕೊಳೆತ ಸತ್ಯಾಂಶ
206. ನಕಾಶೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಮೂಲವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಯಾವ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ? - ಮ್ಯಾಪ್ಪಾ
207. ಉಬ್ಬರವಿಳಿತ ತಿಳಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಾಪಕ - ಭರತ ಮಾಪಕ
208. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಉಷ್ಣೋದಕ ಪ್ರವಾಹಗಳು - ಪ್ಲಾರಿಡಾ ಪ್ರವಾಹ, ಗಲ್ಫ್ ಸ್ಟ್ರೀಮ್ ಪ್ರವಾಹ, ಕ್ಯಾನರೀಸ್ ಪ್ರವಾಹ, ನಾರ್ವೆಜಿಯನ್ ಪ್ರವಾಹ
209. ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಭಾಗಗಳು - ಉಷ್ಣೋದಕ ಪ್ರವಾಹ, ಶೀತೋದಕ ಪ್ರವಾಹ
210. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಲವಣಯುಕ್ತವಾದ ಸಮುದ್ರ - ಮೃತ ಸಮುದ್ರ
211. ಗ್ರೀನ್‌ವಿಚ್ ರೇಖೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಇರುವ ರೇಖಾಂಶಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಎದುರಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣ - ಭೂಮಿಯು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ
212. ಭಾರತದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ವೇಳೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ರೇಖಾಂಶ - ಅಲಹಾಬಾದ್ ಸಮೀಪದ 82 1/2° ರೇಖಾಂಶ
213. 180° ರೇಖಾಂಶವನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆ ಎಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದು - 1884ರಲ್ಲಿ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ

214. ಜೀವ ಪರಿಸರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು - ಜರ್ಮನಿಯ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ
ಅರ್ನೆಸ್ಟ್ ಹ್ಯಾಕಲ್ (1869)
215. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳು - ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ, ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಶಬ್ದ ಮಾಲಿನ್ಯ
216. ಉತ್ತರ ಗೋಳಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಲಗಡೆಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಗೋಳಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎಡಗಡೆಗೂ ಓರೆಯಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುವ ನಿಯಮ - ಫೆರಲ್ಸ್ ನಿಯಮ
217. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದ ಲೋಯಸ್ ಮೈದಾನವಿರುವುದು - ಚೀನಾದಲ್ಲಿ
218. ಜಾಗೃತ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು - ಆಂಡೀಸ್ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಟಲಿ ದೇಶದ ಕೊಟೋಪಾಕ್ತಿ, ಮೆಕ್ಸಿಕೋದ ಪಾರಿಕುಟಿನ್, ಇಟಲಿಯ ವೆಸುವಿಯಸ್, ಲಿಪಾರಿ ದ್ವೀಪದ (ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ) ಸ್ಟ್ರಾಂಬೋಲ್
219. ಸೂಪ್ತ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ - ಅಮೆರಿಕದ ಮೌಂಟ್ ರೇನಿಯರ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದ ಲಾಸ್ಟನ್
220. ನಂದಿದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ - ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್‌ನ ಶಿಲೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದ ಚಿಂಚೋರೋಸೊ
221. ಭಾರತ ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಸಜೀವ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ - ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾರನ್ ದ್ವೀಪ
222. ವಾಯುಗೋಳದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಸ್ತರ - ಪರಿವರ್ತನ ವಲಯ (12 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ಇದೆ.)
223. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಋತುಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳು - ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಮಾರುತಗಳು ಉದಾ : ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು
224. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು - ಚಕ್ರವರ್ತ ಉತ್ತರ ಗೋಳಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ, ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ದಕ್ಷಿಣಗೋಳಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ.
225. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಿಗೆ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳು - ಸೈಕ್ಲೋನ್, ಹರಿಕೇನ್, ಟೊರ್ನಾಡೋ, ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ, ಟೈಫೂನ್, ತೂಫಾನ್ ಮತ್ತು ಚಂಡಮಾರುತ
226. ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡದ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳು - ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು
227. ಪರ್ವತ ಮಾರುತಗಳಿಗೆ ಉದಾ -ಸ್ವಿಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಫಾನ್, ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮಿಸ್ಟ್ರೇಲ್ ಪರ್ವತದ ಮಾರುತಗಳು
228. ಭೂ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡ ಸಮುದ್ರಗಳು - ಕೊಲ್ಲಿಗಳು
229. ಭೂಭಾಗದೊಳಗೆ ಸಮುದ್ರಗಳ ಕಿರಿದಾಗಿ ಬಹುದೂರ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾಗ - ಖಾರಿ
230. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಲರಾಶಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ನೀರಿನ ಕಿರಿದಾದ ಭಾಗ - ಜಲಸಂಧಿ
231. ಶಾಂತಸಾಗರದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಕಮರಿ - ಚಾಲೆಂಜರ್ ಕಮರಿ
232. ಸಾಗರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿರುವ ಸೋಡಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್‌ನ ಪ್ರಮಾಣ - 85 %
233. ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಸುತ್ತ ಎಷ್ಟು ಡಿಗ್ರಿವಾಲಿದೆ ? - 23½°
234. ವಿಶ್ವದ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾಲುತವರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೇಶ ಯಾವುದು ? - ಮಲೇಶಿಯಾ
235. ಒರಿಸ್ಸಾ ರಾಜ್ಯದ ತಲಚೇರ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳ ಯಾಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ? - ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ವಿದ್ಯುದಾಗರ
236. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಭೂಗರ್ಭ ವಿದ್ಯುದಾಗರ ಯಾವುದು ? - ವಾರಾಹಿ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ)
237. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯದೆಂದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿರುವ ನಗರ ಯಾವುದು ? - ಡಮಾಸ್ಕಸ್
238. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೋಕೋವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ ? - ಕೇರಳ

239. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಪಡೆದಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಪಂಜಾಬ
240. ವಿಶ್ವದ ಯಾವ ನದಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ ? - ಅಮೆಜಾನ್
241. ಕೊಳವೆಬಾವಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
242. ಸಾಂಬರ್ ಸರೋವರ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ? - ರಾಜಸ್ಥಾನ
243. ಭಾರತದಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇಶ ಯಾವುದು ? - ಜಪಾನ
244. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವುದು ? - ರಾಣಿಗಂಜ (ಪ. ಬಂಗಾಳ)
245. ಬಾರ್ಬೇರಿಯನ್ ದೇಶಗಳೆಂದು ಯಾವ ದೇಶಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ?- ಮೆರೊಕ್ಕೊ, ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ, ಟ್ಯೂನೀಶಿಯಾ
246. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದ ಬಂದರ, ಡಾಕಾರ್ ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ ? - ಸೆನೆಗಾಲ್
247. ಸುಯೇಜ್ ಕಾಲುವೆಯ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಯೇಜ್ ಬಂದರಿದೆ. ಅದರ ಉತ್ತರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಂದರು ಯಾವುದು ? - ಸೈಯದ್
248. ಫೀಜೀ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು ? - ಸುವಾ
249. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಯಾವುದು ? - ಮಂಗೋಲಿಯಾ
250. ಪೋಪಾ ಪರ್ವತವು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ? - ಬರ್ಮಾ

ಭಾರತದ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ

- ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಒಂದು ಅಕ್ಷಭ್ರಮಣೆಗೆ (Rotation) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯ.
ಎ) 23 ಗಂಟೆ, 56 ನಿಮಿಷ, 4.2 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ಬಿ) 24 ಗಂಟೆಗಳು
ಸಿ) 365 ದಿನಗಳು ಡಿ) 23 ಗಂಟೆ, 56 ನಿಮಿಷ, 18 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
- ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ.
ಎ) ಚೀನಾ ಬಿ) ರಶಿಯಾ ಸಿ) ಭಾರತ ಡಿ) ಪಪುವಾ ನ್ಯೂಗಿನಿಯಾ
- ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ದೇಶ
ಎ) ಅಮೆರಿಕಾ ಬಿ) ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿ) ಜಪಾನ್ ಡಿ) ಬ್ರಿಟನ್
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಎ) ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ಬಿ) ಚೀನಾ ಸಿ) ಮೊನ್ಗೋಲಿಯಾ ಡಿ) ಭಾರತ
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಎ) ರಶಿಯಾ ಬಿ) ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಸಿ) ಅಮೆರಿಕಾ ಡಿ) ಮಂಗೋಲಿಯಾ
- ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಲಸಿಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಎ) ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಬಿ) ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ಸಿ) ಇರಾನ್ ಡಿ) ಭಾರತ
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಕಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶ
ಎ) ಚೀನಾ ಬಿ) ಭಾರತ ಸಿ) ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಡಿ) ಅಮೆರಿಕಾ
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಆಳದ ಸರೋವರ
ಎ) ಸುಪೀರಿಯರ್ ಬಿ) ಚಿಲ್ಕಾ ಸಿ) ಬೈಕಲ್ ಡಿ) ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸರೋವರ
ಎ) ಬೈಕಲ್ ಬಿ) ಹ್ಯೂರಾನ್ ಸಿ) ತೋಬಾ ಡಿ) ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ
- ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ
ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ದೇಶ
ಎ. ಬ್ಯಾರನ್ ದ್ವೀಪ ಭಾರತ
ಬಿ. ಮೌನಾಲೋವ ಜಪಾನ
ಸಿ. ಕೋಟೋಪಾಕ್ಸಿ ಈಕ್ವೆಡಾರ್
ಡಿ. ಮೌಂಟ್ ಎಟ್ನಾ ಇಟಲಿ
- ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಜಲಪಾತ
ಎ) ಜೋಗ್ ಬಿ) ನಯಾಗರಾ ಸಿ) ಎಂಜೆಲ್ ಡಿ) ಕುಕಿನಾಮ್

12. ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ ದೇಶ
ಎ) ಇಟಲಿ ಬಿ) ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿ) ಈಜಿಪ್ಟ್ ಡಿ) ಸ್ಯಾನ್‌ಮಾರಿನೋ
13. ಮೆಸಪಟೋಮಿಯಾ ಇದು ಇಂದಿನ ಯಾವ ದೇಶದ ಪುರಾತನ ಹೆಸರು
ಎ) ಇರಾಕ್ ಬಿ) ಇರಾನ್ ಸಿ) ಈಜಿಪ್ಟ್ ಡಿ) ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
14. 'ಕಾನ್ ಸ್ಟಾಂಟಿನೋಪಲ್' ಇದು ಇಂದಿನ ಯಾವ ನಗರದ ಪುರಾತನ ಹೆಸರು
ಎ) ಟೋಕಿಯೋ ಬಿ) ಬಾಗ್ದಾದ್ ಸಿ) ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್ ಡಿ) ಇಸ್ಟಾನ್‌ಬುಲ್
15. ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾರು ಉತ್ಪಾದಕ ನಗರ
ಎ) ಟೋಕಿಯೋ ಬಿ) ಡೆಟ್ರಾಯಿಟ್ ಸಿ) ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್ ಡಿ) ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್
16. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುವ ನದಿ
ಎ) ನೈಲ್ ಬಿ) ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಸಿ) ಡ್ಯಾನುಬ್ ಡಿ) ಅಮೆಜಾನ್
17. ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದು.
ಎ) ಜವಳಿ ಬಿ) ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಸಿ) ಕಾಗದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಡಿ) ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ
18. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉದ್ದನೆಯ ಕರಾವಳಿ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಎ) ಭಾರತ ಬಿ) ಅಮೆರಿಕಾ ಸಿ) ಕೆನಡಾ ಡಿ) ಜಪಾನ್
19. ಸಾವಿರ ಸರೋವರಗಳ ನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು
ಎ) ಕೆನಡಾ ಬಿ) ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿ) ಭಾರತ ಡಿ) ಅಮೆರಿಕಾ
20. ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹ
ಎ) ಯುರೇನಸ್ ಬಿ) ಗುರು ಸಿ) ಮಂಗಳ ಡಿ) ಶನಿ
21. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಹ
ಎ) ಶನಿ ಬಿ) ಯುರೇನಸ್ ಸಿ) ಗುರು ಡಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್
22. ಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವಿನ ದೂರ ವಿವರಿಸುವ ನಿಯಮ
ಎ) ಹಾಕಿನ್ ನಿಯಮ ಬಿ) ನ್ಯೂಟನ್‌ನ ನಿಯಮ ಸಿ) ಕೆಪ್ಲರ್‌ನ ನಿಯಮ ಡಿ) ಬೋಡೆ ನಿಯಮ
23. ಯಾವ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ ?
ಎ) ಬುಧ ಬಿ) ಗುರು ಸಿ) ಶುಕ್ರ ಡಿ) ಶನಿ
24. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಹ
ಎ) ಶನಿ ಬಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್ ಸಿ) ಗುರು ಡಿ) ಯುರೇನಸ್
25. ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತಗಳಿರುವುದು ?
ಎ) ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬಿ) ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸಿ) ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಡಿ) ಏಷಿಯಾದಲ್ಲಿ
26. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ
ಎ) 0⁰ ಅಕ್ಷಾಂಶ - ಸಮಭಾಜಕ ರೇಖೆ
ಬಿ) 0⁰ ರೇಖಾಂಶ-ಪ್ರೈಮ್ ಮೆರಿಡಿಯನ್

- ಸಿ) 23 1⁰/2 ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ - ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ
ಡಿ) 23 1⁰/2 ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ - ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ
27. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಗುಂಡಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದವನು
ಎ) ಕೋಪರ್‌ನಿಕಸ್ ಬಿ) ಆರ್ಯಭಟ ಸಿ) ಗೆಲಿಲಿಯೋ ಡಿ) ಆರ್ಕಿಮಿಡೀಸ್
28. ಆಸ್ಟೆರಾಯ್ಡ್‌ಗಳು ಯಾವ ಗ್ರಹಗಳ ಪಥಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
ಎ) ಶನಿ ಮತ್ತು ಯುರೇನಸ್ ಬಿ) ಶುಕ್ರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಸಿ) ಗುರು ಮತ್ತು ಮಂಗಳ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
29. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಜಲಸಂಧಿ
ಎ) ಬಂಗಾಳ ಬಿ) ಮನ್ನಾರ್ ಸಿ) ಮಲಕ್ಕಾ ಡಿ) ಪಾಕ್
30. ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಹಾಸಾಗರ
ಎ) ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಬಿ) ಫೆಸಿಫಿಕ್ ಸಿ) ಹಿಂದೂಮಹಾಸಾಗರ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
31. ತನ್ನ ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ದೇಶದ ಭೂಪಟ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ
ಎ) ಸಿಪ್ರಸ್ ಬಿ) ನೇಪಾಳ ಸಿ) ಲಿಬ್ಯಾ ಡಿ) ಬೊಲಿವಿಯಾ
32. ಆಯತಾಕಾರದ ಧ್ವಜ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವ ವಿಶ್ವದ ಏಕೈಕ ದೇಶ
ಎ) ಲಿಬ್ಯಾ ಬಿ) ಸಿಪ್ರಸ್ ಸಿ) ನೇಪಾಳ ಡಿ) ಜಾಂಬಿಯಾ
33. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವಾಯುಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶ್ವದ ಏಕೈಕ ದೇಶ
ಎ) ರಶಿಯಾ ಬಿ) ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿ) ಭಾರತ ಡಿ) ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್
34. ಮರುಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದ ಖಂಡ
ಎ) ಏಷಿಯಾ ಬಿ) ಯೂರೋಪ್ ಸಿ) ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ ಡಿ) ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ
35. ಮೋನಾಜೈಟ್ (Monazite) ಯಾವ ಖನಿಜದ ಹೆಸರು
ಎ) ಯುರೇನಿಯಂ ಬಿ) ಟೆಟಾನಿಯಂ ಸಿ) ಥೋರಿಯಂ ಡಿ) ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ
36. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸೀಸ (Lead) ದ ಅದಿರು
ಎ) ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಬಿ) ಗ್ಯಾಲೆನಾ ಸಿ) ಪೈರುಲೋಸೈಟ್ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
37. ಬ್ಯಾರೋಮೀಟರುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು..... ಆಳೆಯಲು
ಎ) ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡ ಬಿ) ಆದ್ರ್ವತೆ ಸಿ) ಉಷ್ಣತೆ ಡಿ) ಸಾಂದ್ರತೆ
38. ಆಮ್ಲ ಮಳೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.
ಎ) ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್
ಬಿ) ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋ ಕಾರ್ಬನ್
ಸಿ) ನೈಟ್ರಸ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫರ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್
ಡಿ) ಆರ್ಗನ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಪ್ಟಾನ್
39. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭತ್ತ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವಿರುವುದು.
ಎ) ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಬಿ) ಭಾರತ ಸಿ) ಮಲೇಷಿಯಾ ಡಿ) ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್

40. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ

ಅದಿರು

ಖನಿಜ

ಅ. ಬಾಕ್ಸೈಟ್	ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ
ಬಿ. ಮೋನಾಚೈಟ್	ಲಿಥಿಯಂ
ಸಿ. ಮಾಲಚೈಟ್	ತಾಮ್ರ
ಡಿ. ಪಿಚ್ಬ್ಲೆಂಡ್	ಯುರೇನಿಯಂ

41. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿರಿ.

1. ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ	A) ಸೋಡಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್
2. ಗಾಜು	B) ಪೊಟ್ಯಾಷಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್
3. ರಸಗೊಬ್ಬರ	C) ರಂಜಕ
4. ಉಪ್ಪು	D) ಸೋಡಿಯಂ ಸಿಲಿಕೇಟ್
- ಎ) 1-C, 2-D, 3-B, 4-A ಬಿ) 1-C, 2-A, 3-D, 4-B
 ಸಿ) 1-B, 2-C, 3-A, 4-B ಡಿ) 1-A, 2-B, 3-C, 4-D

42. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ

- ಎ) ಮೊಹೊರೋವಿಸಿಕೋಸೀಮೆ - ಭೂಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಟಲ್
 ಬಿ) ಲೆಹ್ಮನ್ ಸೀಮೆ - ಹೊರ ಮತ್ತು ಒಳ ಭೂಕೇಂದ್ರ
 ಸಿ) ಕಾನ್‌ರಾಡ್ ಸೀಮೆ - ಹೊರ ಮತ್ತು ಒಳ ಭೂಕವಚ
 ಡಿ) ಗುಟೇನ್‌ಬರ್ಗ್ ಸೀಮೆ - ಭೂಕವಚ (Crust) ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಟಲ್

43. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ

- ಎ) ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಡಿಕೆ ಪರ್ವತಗಳು - ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳು
 ಬಿ) ಅತಿ ಪುರಾತನ ಮಡಿಕೆ ಪರ್ವತಗಳು - ವಿಂದ್ಯಪರ್ವತ
 ಸಿ) ಪುರಾತನ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ - ದಖನ್‌ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ
 ಡಿ) ನದಿ ಮುಖಜ ಸರೋವರ - ಕೊಲ್ಲೇರು

44. ಗಾಳಿಯ ಬೇಗ ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣ

- ಎ) ಅಲ್ಟಿಮೀಟರ್ ಬಿ) ಹೈಗ್ರೋಮೀಟರ್ ಸಿ) ಅನಿಮೋಮೀಟರ್ ಡಿ) ಬ್ಯಾರೋಮೀಟರ್

45. ಹ್ಯಾಲಿ ಧೂಮಕೇತು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ?

- ಎ) 75 ಬಿ) 76 ಸಿ) 78 ಡಿ) 74

46. ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ

- ಎ) ಬೊಲಿವಿಯಾ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಬಿ) ಮಡಗಾಸ್ಕರ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ
 ಸಿ) ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಡಿ) ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ

47. ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಜಾಗೃತ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ

- ಎ) ಕೋಟೋಪಾಕ್ಸಿ ಬಿ) ಸ್ಟ್ರಾಂಬೋಲಿ ಸಿ) ಮೌನಲೋವಾ ಡಿ) ಮೌಂಟ್ ಎಟ್ನಾ

48. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ
 ಎ) ಲೋನಾರ್ ಸರೋವರ - ಕ್ರೇಟರ್ ಸರೋವರ ಬಿ) ಕೊಲ್ಲೇರು ಸರೋವರ - ನದಿ ಮುಖಜ ಸರೋವರ
 ಸಿ) ಚಿಲ್ಕಾ ಸರೋವರ - ಲಾಗೂನ್ ಸರೋವರ ಡಿ) ವೆಂಬನಾಡ್ ಸರೋವರ - ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಸರೋವರ
49. ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಚಾರ ಯೋಗ್ಯ ಸರೋವರ
 ಎ) ಹ್ಯೂರಾನ್ ಬಿ) ಈರಿ ಸಿ) ಟೆಟಿಕಾಕ ಡಿ) ತಾಂಗ್ಸಾನಿಕ
50. ಶಾರ್ಕ್‌ಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಏಕೈಕ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಸರೋವರ
 ಎ) ಬೈಕಲ್ ಬಿ) ಸುಪೀರಿಯರ್ ಸಿ) ಪೋಸ್ಸಾಕ್ ಡಿ) ನಿಕಾರಗುವ
51. ಭಾರತದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು
 ಎ) ಪ್ರೋಟೊಆಸ್ಟ್ರಲಾಯ್ಡ್ ಬಿ) ನೆಗ್ರಿಟೋ
 ಸಿ) ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಡಿ) ಮಂಗೋಲಾಯ್ಡ್
52. ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪಾಲು
 ಎ) 24% ಬಿ) 16% ಸಿ) 8% ಡಿ) 25%
53. ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಖನಿಜ
 ಎ) ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಬಿ) ಸಿಲಿಕಾನ್ ಸಿ) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಡಿ) ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ
54. ನೈವೇಲಿ ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಬಗೆ
 ಎ) ಆಂಥ್ರಸೈಟ್ ಬಿ) ಬಿಟುಮಿನಸ್ ಸಿ) ಸೆಮಿ ಬಿಟುಮಿನಸ್ ಡಿ) ಲಿಗ್ನೈಟ್
55. ತಾಜ್‌ಮಹಲ್ ಹಾನಿಯಾಗಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ
 ಎ) ಕಲುಷಿತ ನೀರು ಬಿ) ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಸಿ) ಆಮ್ಲಮಳೆ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
56. ಅಲ್ಪಾಯಿ, ಕೋಬಾಲ್ ಮತ್ತು ಕೋಯ್ಲಾಗಳಲ್ಲಿರುವುದು
 ಎ) ಕಾಗದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬಿ) ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆ
 ಸಿ) ಜವಳಿ ಗಿರಣಿಗಳು ಡಿ) ಕಬ್ಬಿಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ
57. ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಸ್ಸರ್ಡ್ ಇದು ಒಂದು ಬಗೆಯ
 ಎ) ಹಸು ಬಿ) ಎಮ್ಮೆ ಸಿ) ಕುದುರೆ ಡಿ) ಪಕ್ಷಿ
58. ಲಿಗ್ನೈಟ್‌ನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ
 ಎ) ತಮಿಳುನಾಡು ಬಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿ) ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಡಿ) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
59. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿ
 1. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ A) ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣು
 2. ಕರ್ನಾಟಕ B) ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು
 3. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ C) ಕೆಂಪುಮಣ್ಣು
 4. ಅಸ್ಸಾಂ D) ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು
 ಎ) 1-A, 2-B, 3-C, 4-D ಬಿ) 1-B, 2-A, 3-D, 4-C
 ಸಿ) 1-D, 2-C, 3-B, 4-A ಡಿ) 1-C, 2-D, 3-A, 4-B

60. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿರಿ

ಸರೋವರಗಳು

ರಾಜ್ಯ

1. ವೂಲಾರ	A) ರಾಜಸ್ಥಾನ
2. ಚಿಲ್ಕಾ	B) ಮಣಿಪುರ
3. ಲೋಕಟಾಕ್	C) ಒರಿಸ್ಸಾ
4. ನಕ್ತಿ	D) ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ

ಎ) 1-B, 2-A, 3-D, 4-C

ಬಿ) 1-D, 2-C, 3-B, 4-A

ಸಿ) 1-A, 2-B, 3-C, 4-D

ಡಿ) 1-C, 2-D, 3-A, 4-B

61. ಗಾರೋ ಮತ್ತು ಖಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ವಾಸಿಸುವುದು

ಎ) ಮೇಘಾಲಯ	ಬಿ) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಸಿ) ಮಣಿಪುರ	ಡಿ) ಸಿಕ್ಕಿಂ

62. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿರಿ

1) ಕೊಬ್ಬಾ	A) ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್
2) ರಾಣಿಗಂಜ್	B) ಅಣುಶಕ್ತಿ
3) ಕಲ್ಪಕಂ	C) ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ
4) ಹರಿದ್ವಾರ	D) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು

ಎ) 1-B, 2-A, 3-D, 4-C

ಬಿ) 1-D, 2-C, 3-A, 4-B

ಸಿ) 1-A, 2-B, 3-C, 4-D

ಡಿ) 1-D, 2-C, 3-B, 4-A

63. ಮಾನಸ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮವಿರುವ ರಾಜ್ಯ

ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ	ಬಿ) ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿ) ಅಸ್ಸಾಂ	ಡಿ) ಕೇರಳ

64. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ ಜಾರ್ಖಂಡ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ?

ಎ) ಪೆರಿಯಾರ್	ಬಿ) ಹಜಾರಿಬಾಗ್	ಸಿ) ಕಾಜಿರಂಗಾ	ಡಿ) ಬಂಡಿಪುರ

65. ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ

ಎ) ವುಲಾರ್	ಬಿ) ದಾಲ್	ಸಿ) ಕೊಲ್ಲೇರು	ಡಿ) ವೆಂಬನಾಡ್

66. ಫರಕ್ಕಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇರುವುದು

ಎ) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಬಿ) ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ
ಸಿ) ಅಸ್ಸಾಂ	ಡಿ) ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ

67. ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ

ಎ) ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ	ಬಿ) ಭೂತಾನ್	ಸಿ) ಪಾಕಿಸ್ತಾನ	ಡಿ) ಮಯನ್ಮಾರ್

68. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೋಯಾಬೀನ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ

ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ	ಬಿ) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	ಸಿ) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಡಿ) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ

69. ಕಾಜಿರಂಗಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ

ಎ) ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ	ಬಿ) ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಸಿ) ಅಸ್ಸಾಂ	ಡಿ) ಗುಜರಾತ್

70. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯ
ಎ) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಬಿ) ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸಿ) ಅಸ್ಸಾಂ ಡಿ) ಗುಜರಾತ್
71. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯ
ಎ) ತ್ರಿಪುರ ಬಿ) ಗೋವಾ ಸಿ) ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ ಡಿ) ಸಿಕ್ಕಿಂ
72. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಲೋನಾರ್ ಸರೋವರ ಒಂದು
ಎ) ಕ್ರೇಟರ್ ಸರೋವರ ಬಿ) ಗ್ಲೇಷಿಯರ್ ಸರೋವರ ಸಿ) ಲಾಗೂನ್ ಡಿ) ನದಿಮುಖಜ ಸರೋವರ
73. ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ಅತಿ ಉದ್ದನೆಯ ಗಡಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ದೇಶ
ಎ) ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಬಿ) ನೇಪಾಳ ಸಿ) ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಡಿ) ಚೀನಾ
74. ಸಿಯಾಚಿನ್ ಗ್ಲೇಷಿಯರ್ ಇರುವುದು
ಎ) ಕಾರಾಕೋರಂ ಸರಣಿ ಬಿ) ಮಧ್ಯಹಿಮಾಲಯ ಸಿ) ಮಹಾಹಿಮಾಲಯ ಡಿ) ಪೂರ್ವಾಚಲ
75. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪೂರ್ವಾಚಲದ ಭಾಗವಲ್ಲ ?
ಎ) ಮಿಜೋ ಪರ್ವತಗಳು ಬಿ) ಗಾರೋ ಪರ್ವತಗಳು
ಸಿ) ನಾಗಾ ಪರ್ವತಗಳು ಡಿ) ಪಟ್ಕಾಯ್ ಪರ್ವತಗಳು
76. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು
ಎ) ದಾವಣಗೆರೆ ಬಿ) ಮುಂಬೈ ಸಿ) ಕೊಯಮತ್ತೂರ್ ಡಿ) ಕಾಂಚಿ
77. ದೇವಾಲಯಗಳ ನಗರ
ಎ) ಭುವನೇಶ್ವರ ಬಿ) ಚೆನ್ನೈ ಸಿ) ಜೈಪುರ ಡಿ) ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್
78. ಅರಾವಳಿ ಪರ್ವತ ಸರಣಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರ
ಎ) ಮಹೇಂದ್ರಗಿರಿ ಬಿ) ದೊಡ್ಡಬೆಟ್ಟ ಸಿ) ನಂಗಪರ್ವತ ಡಿ) ಗುರುಶಿಖರ
79. ಧೂಪಗಢ ಯಾವ ಸರಣಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರ ?
ಎ) ನೀಲಗಿರಿ ಬಿ) ರಾಜಮಹಲ್ ಸಿ) ಮೈಕಲಾ ಡಿ) ಸತ್ಪುರಾ
80. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರ
ಎ) ಬಾಬಾಬುಡನಗಿರಿ ಬಿ) ಆರ್ಮಕೊಂಡ ಸಿ) ಅನೈಮುಡಿ ಡಿ) ಮಹೇಂದ್ರಗಿರಿ
81. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲ
ಪರ್ವತ ಸರಣಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರ
ಎ) ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳು ಆರ್ಮಕೊಂಡ
ಬಿ) ನೀಲಗಿರಿ ದೊಡ್ಡಬೆಟ್ಟ
ಸಿ) ರಾಜಮಹಲ್ ಸಾರಾಮತಿ
ಡಿ) ಮೈಕಲಾ ಸರಣಿ ಅಮರಕಂಟಕ
82. ಅಸ್ಸಾಂನ ಬರೈಲ್ ಸರಣಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರ
ಎ) ಸಾರಾಮತಿ ಬಿ) ಜಾಪವೋ ಸಿ) ಕೈಲಾಸ ಡಿ) ಬ್ಲೂಮೌಂಟೇನ್

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

83. ಉತ್ತರ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿನ ಪುರಾತನ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು
ಎ) ಭಂಗರ್ ಬಿ) ಕಂಕರ್ ಸಿ) ಭಬರ್ ಡಿ) ತೆರಾಯಿ
84. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುತ
ಎ) ಅಂಧಿಸ್ ಬಿ) ಮ್ಯಾಂಗೋಶೋವರ್ ಸಿ) ಕಾಲ್‌ಬೈಸಾಖಿ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
85. ಕೇಂದ್ರೀಯ ತೆಂಗು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿರುವುದು
ಎ) ಎರ್ನಾಕುಲಂ ಬಿ) ಪಣಜಿ ಸಿ) ಕೊಯಮತ್ತೂರ್ ಡಿ) ತಿಪಟೂರು
86. ಹರಿಕೆ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮವಿರುವುದು
ಎ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬಿ) ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಸಿ) ಹರಿಯಾಣ ಡಿ) ಪಂಜಾಬ್
87. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಮೆಂಟ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ
ಎ) ತಮಿಳುನಾಡು ಬಿ) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಡಿ) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
88. ಭತ್ತೀಸ್‌ಗಢದ ಭಿಲೈ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವುದು ಯಾವ ದೇಶದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ
ಎ) ರಷ್ಯಾ ಬಿ) ಬ್ರಿಟನ್ ಸಿ) ಜರ್ಮನಿ ಡಿ) ಫ್ರಾನ್ಸ್
89. ನ್ಯೂಸ್‌ಪ್ರಿಂಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ನಗರ
ಎ) ಲುಧಿಯಾನ ಬಿ) ಸೂರತ್ ಸಿ) ಕಾನ್ಪುರ ಡಿ) ನೆಪಾನಗರ್
90. ಅಜುರೈಟ್ ಯಾವ ಖನಿಜದ ಅದಿರು ?
ಎ) ಸೀಸ ಬಿ) ಕ್ರೋಮಿಯಂ ಸಿ) ತಾಮ್ರ ಡಿ) ಸೆತು
91. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಬಗೆ
ಎ) ಅಂಥ್ರಸೈಟ್ ಬಿ) ಬಿಟುಮಿನಸ್ ಸಿ) ಪೀಟ್ ಡಿ) ಲಿಗೈಟ್
92. ರಿಲಯನ್ಸ್ ಒಡೆತನದ ತೈಲಸಂಸ್ಕರಣಾ ಕೇಂದ್ರವಿರುವುದು
ಎ) ಗುಜರಾತಿನ ಜಾಮ್‌ನಗರ ಬಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರತ್ನಗಿರಿ
ಸಿ) ಕೇರಳದ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಡಿ) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿಶಾಖ ಪಟ್ಟಣ
93. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು
ಎ) ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಬಿ) ಫ್ರೆಂಚರು ಸಿ) ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಡಿ) ಡಚ್ಚರು
94. ಕೋಯ್ನಾ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಯಿರುವುದು.
ಎ) ಓರಿಸ್ಸಾ ಬಿ) ಗುಜರಾತ್ ಸಿ) ಬಿಹಾರ ಡಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
95. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉದ್ದವಾದದ್ದು
ಎ) ನೇತ್ರಾವತಿ ಬಿ) ನರ್ಮದಾ ಸಿ) ಗೋದಾವರಿ ಡಿ) ಭೀಮಾ
96. ನಾಸಿಕ್ ಬಳಿಯ ತ್ರಿಯಂಬಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಗುವ ನದಿ
ಎ) ಕೃಷ್ಣಾ ಬಿ) ಪಂಚ್‌ಗಂಗಾ ಸಿ) ಗೋದಾವರಿ ಡಿ) ಭೀಮಾ
97. ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನ
ಎ) ಅಮರ ಕಂಟಕ ಬಿ) ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತ ಸಿ) ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

98. ಭಾರತದ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಅಣೆಕಟ್ಟು

- ಎ) ಹಿರಾಕುಡ್ ಬಿ) ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಸಿ) ಫರಕ್ಕಾ ಡಿ) ಭಕ್ತಾನಗಲ್

99. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವಿರುವುದು

- ಎ) ಬೀದರ್ ಬಿ) ರಾಜಮಂಡ್ರಿ ಸಿ) ರತ್ನಗಿರಿ ಡಿ) ಕೊಯಮತ್ತೂರು

100. ಮಧುಮಲೆ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮವಿರುವುದು

- ಎ) ತಮಿಳುನಾಡು ಬಿ) ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಸಿ) ಕೇರಳ ಡಿ) ಕರ್ನಾಟಕ

ಉತ್ತರಗಳು

- 1) ಎ 2) ಡಿ 3) ಬಿ 4) ಸಿ 5) ಡಿ 6) ಬಿ 7) ಎ 8) ಸಿ 9) ಡಿ
 10) ಬಿ 11) ಸಿ 12) ಡಿ 13) ಎ 14) ಡಿ 15) ಬಿ 16) ಸಿ 17) ಎ 18) ಸಿ
 19) ಬಿ 20) ಬಿ 21) ಎ 22) ಡಿ 23) ಸಿ 24) ಬಿ 25) ಎ 26) ಡಿ 27) ಎ
 28) ಸಿ 29) ಡಿ 30) ಬಿ 31) ಎ 32) ಸಿ 33) ಡಿ 34) ಬಿ 35) ಸಿ 36) ಬಿ
 37) ಎ 38) ಸಿ 39) ಡಿ 40) ಬಿ 41) ಎ 42) ಡಿ 43) ಬಿ 44) ಸಿ 45) ಬಿ
 46) ಸಿ 47) ಎ 48) ಡಿ 49) ಸಿ 50) ಡಿ 51) ಎ 52) ಬಿ 53) ಎ 54) ಡಿ
 55) ಸಿ 56) ಬಿ 57) ಡಿ 58) ಎ 59) ಸಿ 60) ಬಿ 61) ಎ 62) ಡಿ 63) ಸಿ
 64) ಬಿ 65) ಎ 66) ಎ 67) ಎ 68) ಡಿ 69) ಸಿ 70) ಬಿ 71) ಡಿ 72) ಎ
 73) ಸಿ 74) ಎ 75) ಬಿ 76) ಸಿ 77) ಎ 78) ಡಿ 79) ಡಿ 80) ಸಿ 81) ಸಿ
 82) ಬಿ 83) ಎ 84) ಸಿ 85) ಎ 86) ಡಿ 87) ಬಿ 88) ಎ 89) ಡಿ 90) ಸಿ
 91) ಬಿ 92) ಎ 93) ಸಿ 94) ಡಿ 95) ಬಿ 96) ಸಿ 97) ಎ 98) ಡಿ 99) ಬಿ
 100) ಎ

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನೇ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು 4 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ : ಅವುಗಳೆಂದರೆ -

1. ಶಿಲಾಗೋಳ - Lithosphere
2. ವಾಯುಗೋಳ - Atmosphere
3. ಜಲಗೋಳ - Hydrosphere
4. ಜೀವಗೋಳ - Biosphere

1. ಶಿಲಾಗೋಳ : ಭೂಮಿಯ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹೊರ ಕವಚವನ್ನು ಶಿಲಾಗೋಳ ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಇದು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಭೂ ಸ್ವರೂಪಗಳು, ಶಿಲೆಗಳು, ಖನಿಜಗಳು, ಮಣ್ಣು, ಜಲವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. ವಾಯುಗೋಳ : ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಹೊದಿಕೆಯಂತೆ ತಬ್ಬಿರುವ ಅನಿಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ವಾಯುಗೋಳ ಎನ್ನುವರು. ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಆಮ್ಲಜನಕ, ಇಂಗಾಲಾಮ್ಲ, ಸಾರಜನಕ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ, ತೇವಾಂಶ, ಒತ್ತಡ, ಮಾರುತಗಳು, ವೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲಾದ ಹವಾಮಾನದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
3. ಜಲಗೋಳ : ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಶೇ. 71 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜಲರಾಶಿಯೇ ಜಲಗೋಳ. ಹಾಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಲಾವೃತ ಗ್ರಹ ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಇದು ಸಮುದ್ರ, ಸಾಗರ, ಖಾರಿ, ನದಿ, ಸರೋವರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಜೀವಗೋಳ : ಭೂಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ ಮೊದಲಾದ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಭಾಗವೇ ಜೀವಗೋಳ.
(ಪರೀಕ್ಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ - ವಿವರಣೆಗೆ ಬದಲು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳು.)

ನಮ್ಮ ಸೌರವ್ಯೂಹ - Our Solar System

ಸೂರ್ಯನ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅವನ ಸುತ್ತಲು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಹಗಳು, ಉಪಗ್ರಹಗಳು, ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹಗಳು, ಧೂಮಕೇತುಗಳು ಹಾಗೂ ಉಲ್ಕೆಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸೌರವ್ಯೂಹ ಎನ್ನುವರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೂರ್ಯನೊಬ್ಬ ಅಧಿಪತಿಯ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು.

ಸೂರ್ಯ :

- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಅಧಿಪತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು
- ❖ ವ್ಯಾಸ - 1392000 / 1384,000 ಭೂಮಿಯ ವ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತ 109 ಪಟ್ಟು

- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಒಟ್ಟು ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 99ರಷ್ಟು
- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳ ಒಟ್ಟು ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಗಿಂತ 740 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು.
- ❖ ಅತ್ಯುಷ್ಣತೆಯ ಅನಿಲರಾಶಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಶೇ. 71ರಷ್ಟು ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಶೇ. 26.50ರಷ್ಟು ಹೀಲಿಯಂ ಹಾಗೂ ಶೇ. 2.50% ಇತರೆ ಅನಿಲವಿದೆ.
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈ ಉಷ್ಣಾಂಶ - 60000 ಸೆಂ.
- ❖ ಕೇಂದ್ರದ ಉಷ್ಣಾಂಶ - 15ದಶ ಲಕ್ಷ / 20 ದಶ ಲಕ್ಷ ಸೆಂ. (1.5 ಕೋಟಿ / 15,000,00 ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್)
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ವಯಸ್ಸು 4600 ದಶಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳು / 460 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳು / 4.6 ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷ.
- ❖ ವಸ್ತುರಾಶಿ ಭೂಮಿಯ ವಸ್ತುರಾಶಿಗಿಂತ - 3,30,000 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು (3.3. ಲಕ್ಷ)
- ❖ ಸರಾಸರಿ ಸಾಂದ್ರತೆ - 1.41 ಗ್ರಾಂ.
- ❖ ಭೂಮಿಯಿಂದ ದೂರ - 149.8 ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ. (14.98 ಕೋಟಿ ಕಿ.ಮೀ.)
- ❖ ಭೂಮಿಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪದ ನಕ್ಷತ್ರ - ಸೂರ್ಯ
- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪದ ನಕ್ಷತ್ರ - ಪ್ರಾಕ್ಸಿಮಾಸೆಂಟಾರಿ
- ❖ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕಾಣುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಜ್ವಲ ನಕ್ಷತ್ರ - ಸೀರಿಯಸ್
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದುದು - 1908ರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಲೆ.
- ❖ ಸೂರ್ಯನ 4 ವಲಯಗಳು - 1. ಕೇಂದ್ರಗೋಳ (Core), 2. ವಿಕಿರಣ ವಲಯ (Radiation Zone) 3. ಪ್ರಜನ ವಲಯ (Convection Zone), 4. ಫೋಟೋಸ್ಫಿಯರ್ (Photosphere) 5. ಕ್ರೋಮೋಸ್ಫಿಯರ್ (Chromosphere).
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಹೊರಮೈಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಕಲೆ / ಸೂರ್ಯನ ಕಲೆ ಗೋಚರ.
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ವೇಗ - ಕ್ಷೀರ ಪಥದ ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತ ವೃತ್ತಾಕಾರ ಪಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ - 250 ಕಿ.ಮೀ. ಈ ದರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಲು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ 250 ದಶಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳು (25 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳು) ಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ Cosmic Year / ವಿಶ್ವವರ್ಷ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಅಕ್ಷ ಪರಿಭ್ರಮಣಾವಧಿ :
 - ಪೂರ್ವದಿಂದ - ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ 27 ದಿನಗಳು.
 - ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಬಳಿ 25.38 ದಿನಗಳು
 - ಧ್ರುವದ ಬಳಿ 33 ದಿನಗಳು

ಗ್ರಹಗಳು (Planets)

- ❖ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಿತವಲ್ಲದ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲು ಸುತ್ತುವ ಆಕಾಶ ಕಾಯಗಳು.
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲು ಅಂಡಾಕಾರ ಪಥದಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳಿನ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. (ಶುಕ್ರ ಮತ್ತು ಯುರೇನಸ್ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಗ್ರಹಗಳು	ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಇರುವ ದೂರ (ಮಿಲಿಯನ್ ಕಿ.ಮೀ.)	ಪರಿಭ್ರಮಣದ ಅವಧಿ (ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ)	ಅಕ್ಷಭ್ರಮಣದ ಅವಧಿ (ತನ್ನ ಸುತ್ತ)	ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಅಂತರ್ ಗ್ರಹಗಳು				
ಬುಧ	57.9	88 ದಿನಗಳು	59 ದಿನಗಳು	ಇಲ್ಲ
ಶುಕ್ರ	107	225 ದಿನಗಳು	243 ದಿನಗಳು	ಇಲ್ಲ
ಭೂಮಿ	149	365.25 ದಿನಗಳು	23 ಗಂಟೆಗಳು	1
ಮಂಗಳ	228	687 ದಿನಗಳು	24 ಗಂ. 6 ನಿ.	2
ಬಾಹ್ಯಗ್ರಹಗಳು				
ಗುರು	778	11.86 ವರ್ಷಗಳು	9 ಗಂ. 55 ನಿ.	63
ಶನಿ	1427	29.46 ವರ್ಷಗಳು	10ಗಂ. 14 ನಿ.	59
ಯುರೇನಸ್	2870	84.02 ವರ್ಷಗಳು	16 ಗಂ.	27
ನೆಪ್ಚೂನ್	4489	164.8 ವರ್ಷಗಳು	18 ಗಂ. 30 ನಿ.	13

1. ಬುಧ :

- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದ ಗ್ರಹ
- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಹ
- ❖ ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ ವೇಗ 1,76,000 ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಸುತ್ತುವ ಅವಧಿ 88 ದಿನಗಳು.
- ❖ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವ ಅವಧಿ 55 ದಿನಗಳು
- ❖ ವ್ಯಾಸ - 4849.6 ಕಿ.ಮೀ. ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಶೇ. 40 ರಷ್ಟು.
- ❖ ಸಾಂದ್ರತೆ - 5.439 / ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಭ್ರಮಣಾವಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಹ
- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಯಾವುದೇ ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಲ್ಲ.

2. ಶುಕ್ರ :

- ❖ ಭುವಿಯಿಂದ ಕಾಣುವ ಆಕಾಶ ಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ (ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಗ್ರಹ.
- ❖ ಭೂಮಿಯ ಅವಳಿ ಗ್ರಹ.
- ❖ ಮಂಜಾನೆಯ ನಕ್ಷತ್ರ (ವರ್ಷದ ಕೆಲವು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆನ್ನುವರು).
- ❖ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಕಾರಣ - ಬೆಳ್ಳಿ ಚುಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಇರುವ ದೂರ 107 ದ.ಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.

- ❖ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಅವಧಿ - 225 ದಿನಗಳು
- ❖ ತನ್ನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಅವಧಿ 243 ದಿನಗಳು
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಸುತ್ತುವುದು.
- ❖ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಶೇ. 90-95 ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕ.
- ❖ ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ - 4700 ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್
- ❖ ಭೂಮಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ
- ❖ ಭೂಮಿ-ಶುಕ್ರ ಗ್ರಹಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ದೂರ - 31.86 ದ.ಲ. ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಸಾಂದ್ರತೆ - 5-249 / ಕಿ.ಮೀ.

3. ಮಂಗಳ :

- ❖ ಕೆಂಪು ಗ್ರಹ
- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಂದ 4ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಹ
- ❖ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ 7ನೇ ಸ್ಥಾನ
- ❖ ಕುಜ ಅಥವಾ ಅಂಗಾರಕ ಇತರ ಹೆಸರು
- ❖ ಇದರ ಎರಡೂ ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮಾವೃತ.
- ❖ ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉಹೆ
- ❖ ಡಿಮೋಸ್ ಮತ್ತು ಫೋಬೋಸ್ 2 ಉಪಗ್ರಹಗಳು (ಮಾರ್ಸ್ ಎಂಬ ಕೋಮನ್ ಯುದ್ಧ ದೇವತೆಯ ನಾಯಿಯ ಹೆಸರುಗಳು)
- ❖ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರತಿಶತ 10 ರಷ್ಟು ತನ್ನ ಕಕ್ಷಾಪಥಕ್ಕೆ 25 ಯಷ್ಟು ಓರೆಯಾಗಿ ಸುತ್ತುವುದರಿಂದ ಋತುಮಾನಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವ ವೇಗ 248 ಮೀ./ಸೆಕೆಂಡ್.

4. ಗುರು :

- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹ
- ❖ ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ 1400 ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದು.
- ❖ ಭೃಹಸ್ಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು
- ❖ ಈ ಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಇದರ 4 ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವನು ಗೆಲಿಲಿಯೋ 1610ರಲ್ಲಿ.
- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಅಕ್ಷಭ್ರಮಣದ ಅವಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಹ (9 ಗಂ. 55ನಿ.)
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ 63 ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ "ಬೆಳಗುವ ಧೂಳಿನ ಬಳೆ" ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಶೋಧನೆ.
- ❖ ಗ್ರಹದ ಐಬ (10) ಉಪಗ್ರಹ.
- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ 1994ರಲ್ಲಿ ಗುರು ಗ್ರಹವನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಧೂಮಕೇತು ಶೋ ಮೇಕರ್ (Shoe Maker)

5. ಶನಿ :

- ❖ ಸೌರವ್ಯೂಹದ 2ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹ
- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಗ್ರಹ (ಉಂಗುರ ರಚನೆ ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಹ)
- ❖ ಜಲಜನಕ 88% ಹೀಲಿಯಂ 11%
- ❖ 60 ಉಪಗ್ರಹಗಳು
- ❖ ಟೈಟಾನ್ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಉಪಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದು (ಬುಧ ಗ್ರಹಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು)
- ❖ ಶನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದ ದೊಡ್ಡ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ಮಿಮಾಸ್, ಎನ್ಸಿ, ಲಾಡಸ್, ತೆಥಿಸ್, ಡಿಯೋನ್ ಮತ್ತು ರಿಯಾ.

6. ಯುರೇನಸ್ :

- ❖ ನೀಲಗ್ರಹ (ಕಾರಣ ಮಿಥೇನ್ ಅನಿಲ)
- ❖ 1781ರಲ್ಲಿ ವಿಲಿಯಂ ಹಾರ್ಷಲ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದರು.
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ 84 ವರ್ಷ, ತನ್ನ ಸುತ್ತ 17.24 ಗಂಟೆ.
- ❖ ಶುಕ್ರನಂತೆಯೇ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲನೆ
- ❖ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿಯಂತೆ 17 ಉಪಗ್ರಹಗಳು
- ❖ ಇದರ ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೀಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.

7. ನೆಪ್ಚೂನ್ :

- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಂದ 4489 ದ.ಲ. ಕಿ.ಮೀ. ದೂರ
- ❖ 1846ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಜೋಹಾನ್ಸ್ ನಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಧ.
- ❖ ಶನಿಯ ಮಗ ಗುರುವಿನ ಸಹೋದರ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ
- ❖ 13 ಉಪಗ್ರಹಗಳು
- ❖ ಇದು ಕೂಡ ನೀಲಿಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ 8. ಪ್ಲುಟೋ
- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಹುದೂರ ಇರುವ ಗ್ರಹ
- ❖ ಅಮೇರಿಕಾದ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಟೋಂಬಾಯ್ 1930ರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ.
- ❖ ಗ್ರಹಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಅನ್ಯಗ್ರಹಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ 2006ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈಗ ಇದು ಕುಬ್ಜ ಗ್ರಹವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

9. ಭೂಮಿ :

- ❖ ಸೂರ್ಯನಿಂದ 3ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಹ
- ❖ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಏಕೈಕ ಗ್ರಹ
- ❖ ಶುಕ್ರ ಮತ್ತು ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಡುಬರುವ ಗ್ರಹ
- ❖ ತನ್ನ ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ.

- ❖ ಜಲಾವೃತ ಗ್ರಹ.
- ❖ ತೂಕ 6 ಕೋಟಿ ಟನ್ನುಗಳು (6 x 10²¹)
- ❖ ಸರಾಸರಿ ಸಾಂದ್ರತೆ 5.527 g/cm³
- ❖ ವಯಸ್ಸು - 4.6 ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷ (460 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳು)
- ❖ ಭೂಮಿಯ ಏಕೈಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಉಪಗ್ರಹ - ಚಂದ್ರ
- ❖ ಹಸಿರು ಗ್ರಹ
- ❖ ವ್ಯಾಸದೃವದಲ್ಲಿ 12714 ಕಿ.ಮೀ. (7901 ಮೈಲಿಗಳು)
- ❖ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 12757 (7927 ಮೈಲಿಗಳು)
- ❖ ಕ್ಷೇತ್ರ 51 ಕೋಟಿ ಚ.ಕಿ.ಮೀ. (510.9 ದ. ಲಕ್ಷ ಚ.ಕಿ.ಮೀ.)
- ❖ ಆಕಾರ ಗೋಳಾಕಾರ (geioid)
- ❖ ದೈವಗಳ ಬಳಿ ಸುತ್ತಳತೆ - 40,008 ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಬಳಿ ಸುತ್ತಳತೆ - 40,075.16 ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಕ್ಷೇತ್ರ 510.9 ದ.ಲ.ಚ.ಕಿ.ಮೀ. / 51 ಕೋಟಿ ಚ.ಕಿ.ಮೀ.
 - ಭೂಭಾಗ - 148 ದ.ಲ.ಕಿ.ಮೀ. (29%)
 - ಜಲಭಾಗ 361 ದ.ಲ.ಚ.ಕಿ.ಮೀ. (71%)
- ❖ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತ (ಅಕ್ಷಭ್ರಮಣ) 23 ಗಂ. 56 ನಿ. 4.09 ಸೆಕೆಂಡ್
- ❖ ಸೂರ್ಯ ಸುತ್ತಲು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ (ಪರಿಭ್ರಮಣ) 365 ದಿನಗಳು, 6ಗಂ, 9 ನಿಮಿಷ, 9.45 ಸೆಕೆಂಡ್
- ❖ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯೋಜನೆ
 - ಆಕ್ಸಿಜನ್ 46.6%
 - ಸಿಲಿಕಾನ್ 27.7%

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-1

ನಭೋ ಮಂಡಲ (Universe)

1. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಉಪಗ್ರಹವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
ಎ) ಅದು ಭೂಮಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದು
ಬಿ) ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವಯಂ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ
ಸಿ) ಅದು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ.
ಡಿ) ಅದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಉಬ್ಬರವಿಳಿತಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
2. ಧೂಮಕೇತುಗಳು ಇದರ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುತ್ತವೆ.
ಎ) ಸೂರ್ಯ ಬಿ) ಭೂಮಿ ಸಿ) ಶುಕ್ರ ಡಿ) ಯಾವುದೇ ಏಕ ಆಕಾಶಕಾಯವಲ್ಲ
3. ಒಂದು ಗ್ರಹವು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ) ನೀಚಸ್ಥಾನ ಬಿ) ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ ಸಿ) ಅಪಾಜ್ಯ ಡಿ) ಉಪಾಜ್ಯ
4. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು 'ಕೆಂಪುಗ್ರಹ'ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಮಂಗಳ ಬಿ) ಬುಧ ಸಿ) ಶನಿ ಡಿ) ಶುಕ್ರ
5. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಗ್ರಹವು ಭೂಮಿಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪವಾದುದಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಗುರು ಬಿ) ಶುಕ್ರ ಸಿ) ಬುಧ ಡಿ) ಮಂಗಳ
6. ಯಾವ ಗ್ರಹವನ್ನು 'ಭೂಮಿಯ ಅವಳಿ ಗ್ರಹವೆಂದು' ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಶುಕ್ರ ಬಿ) ಮಂಗಳ ಸಿ) ಯುರೇನಸ್ ಡಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್
7. ಶನಿಗ್ರಹದ ಮೇಲಿನ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರೆಂದರೆ
ಎ) ಕೋಪರ್ನಿಕಸ್ ಬಿ) ನ್ಯೂಟನ್ ಸಿ) ಗೆಲಿಲಿಯೋ ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
8. ಹ್ಯಾಲಿ ಧೂಮಕೇತು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ) 24 ವರ್ಷಗಳು ಬಿ) 32 ವರ್ಷಗಳು
ಸಿ) 76 ವರ್ಷಗಳು ಡಿ) 84 ವರ್ಷಗಳು
9. ಗುರುಗ್ರಹವು ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದು ?
5 ಪಟ್ಟು ಬಿ) 10 ಪಟ್ಟು ಸಿ) 20 ಪಟ್ಟು ಡಿ) 50 ಪಟ್ಟು
10. ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಯಾವಾಗೆಂದರೆ,
ಎ) ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಬಿ) ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಸಿ) ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಡಿ) ಕಾಲುಭಾಗದ ಚಂದ್ರ

11. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಗ್ರಹವು ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಗೆ ಸರಿಸುಮಾರು ಏಕರೀತಿಯ ದಿನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಮಂಗಳ ಬಿ) ಶುಕ್ರ ಸಿ) ಬುಧ ಡಿ) ಗುರು
12. ಇದರ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ವಾಲಿರುವಿಕೆಯ ಅಂಶವು ಭೂಮಿಗೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಜ.
ಎ) ಯುರೇನಸ್ ಬಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್ ಸಿ) ಶನಿ ಡಿ) ಮಂಗಳ
13. ಅತಿ ಶಾಖವುಳ್ಳ ಗ್ರಹವೇ
ಎ) ಬುಧ ಬಿ) ಶುಕ್ರ ಸಿ) ಗುರು ಡಿ) ಶನಿ
14. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಂತರ (ದಶ ಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.)
ಎ) 111 ಬಿ) 149 ಸಿ) 168 ಡಿ) 193
15. ಭೂ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಗ್ರಹವು
ಎ) ಸಾಂದ್ರವಾದ, ಶಿಲಾಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದ್ದು
ಬಿ) ಕಡಿಮೆ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಅನಿಲಗೋಳ
ಸಿ) ಕಡಿಮೆ ಸಾಂದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ಗೋಳವನ್ನೂ ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರಭಾಗ ಶಿಲಾಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.
ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
16. ಈ ಗ್ರಹವು ಐದು ಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ.
ಎ) ಶುಕ್ರ ಬಿ) ಮಂಗಳ ಸಿ) ಯುರೇನಸ್ ಡಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್
17. ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವ ಗ್ರಹಗಳೆಂದರೆ
ಎ) ಬುಧ ಮತ್ತು ಮಂಗಳ ಬಿ) ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬುಧ
ಸಿ) ಬುಧ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರ ಡಿ) ಬುಧ ಮತ್ತು ಯುರೇನಸ್
18. ಧೂಮಕೇತುವಿನ ಬಾಲವು ಅದರ ತಲೆಗಿಂತ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದು. ಇದರ ಬಾಲದ ಅಂದಾಜು ಉದ್ದವು.
ಎ) 200 ರಿಂದ 300 ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 20,000 ರಿಂದ 30,000 ಕಿ.ಮೀ.
ಸಿ) 2,00,00,000-3,00,00,000 ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 2,00,000-3,00,000 ಕಿ.ಮೀ.
19. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಗ್ರಹ ಯಾವುದು ?
ಎ) ಬುಧ ಬಿ) ಶುಕ್ರ ಸಿ) ಗುರು ಡಿ) 3 ಶನಿ
20. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲು ಗ್ರಹಗಳ ಕಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಉಪಗ್ರಹದ ಕಕ್ಷೆಯ ಇರುವುದು.
ಎ) ವೃತ್ತಾಕಾರ ಮತ್ತು ಅಂಡಾಕಾರ ಬಿ) ವೃತ್ತಾಕಾರ ಮತ್ತು ಗುಂಡಾಕಾರ
ಸಿ) ಅಂಡಾಕಾರ ಮತ್ತು ಡೊಂಕಾಕಾರ ಡಿ) ಡೊಂಕಾಕಾರ ಮತ್ತು ಗುಂಡಾಕಾರ
21. ಅತಿ ವೇಗವಾದ ಗ್ರಹವೆಂದರೆ
ಎ) ಶನಿ ಬಿ) ಗುರು ಸಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್ ಡಿ) ಬುಧ

22. ಯಾವ ಗ್ರಹವು ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ?
 ಎ) ಬುಧ ಸಿ) ಪ್ಲುಟೋ ಸಿ) ಮಂಗಳ ಡಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್
23. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಗ್ರಹಗಳ ಯಾವ ಕ್ರಮಣಿಕೆಯು ಸೂರ್ಯನಿಂದಿರುವ ದೂರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ಬುಧ, ಶುಕ್ರ, ಭೂಮಿ, ಮಂಗಳ ಬಿ) ಭೂಮಿ, ಬುಧ, ಗುರು, ಶನಿ
 ಸಿ) ಶುಕ್ರ, ಭೂಮಿ, ಮಂಗಳ, ಬುಧ ಡಿ) ಮಂಗಳ, ಶುಕ್ರ, ಭೂಮಿ, ಬುಧ
24. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಬಣ್ಣವು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದು ಇದರಿಂದ
 ಎ) ಭೂಮಿಯಿಂದ ಅವುಗಳಿಗಿರುವ ದೂರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದರಿಂದ
 ಬಿ) ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ಮೈನ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದರಿಂದ
 ಸಿ) ಅವುಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತವಾಗುವುದರಿಂದ
 ಡಿ) ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಹರಡುವಿಕೆಯಿಂದ
25. ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ಈ ರಾಶಿ ನಕ್ಷತ್ರದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ
 ಎ) ಓರಿಯನ್ ಬಿ) ಬಿಗ್ ಡಿಪ್ಪರ್ ಸಿ) ಕ್ಯಾಸ್ಸಿಯೋ ಸಿಸಿಯಾ ಡಿ) ಲಿಟ್ಲ್ ಡಿಪ್ಪರ್
26. ಖಗೋಳ ಯಾತ್ರಿಕನಿಗೆ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿನ ಆಕಾಶವು ಹಗಲಿನ ವೇಳೆ ಹೀಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.
 ಎ) ಬಿಳಿಬಣ್ಣ ಬಿ) ನೀಲಿಬಣ್ಣ ಸಿ) ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ ಡಿ) ಕೆಂಪುಬಣ್ಣ
27. ಸೂರ್ಯನ ಅತ್ಯಂತ ಹೊರಭಾಗದ ಪದರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
 ಎ) ಶಿಲಾಗೋಳ ಬಿ) ಪೋಟೋಸ್ಫಿಯರ್ ಸಿ) ಕ್ರೋಮೋಸ್ಫಿಯರ್ ಡಿ) ಕರೋನ
28. ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ.
 ಎ) ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ತನ್ನ ಮೈ ಸುತ್ತಲಿನ ಚಲನೆಗೆ ಭೂಮಿಯಷ್ಟೇ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
 ಬಿ) ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸೌರಮಂಡಲದಲ್ಲಿದೆ.
 ಸಿ) ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿವೆ.
 ಡಿ) ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದೆ.
29. ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಹವೆಂದರೆ
 ಎ) ಮಂಗಳ ಬಿ) ಗುರು ಸಿ) ಶನಿ ಡಿ) ಯುರೇನಸ್
30. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ವೀಕ್ಷಕನು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಚಂದ್ರನ ಮೇಲಿನ ಪೆನಂಬ್ರಾ ಭಾಗದ ನೆರಳು ಮಾತ್ರ ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಗಮನಿಸುವುದು.
 ಎ) ಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಬಿ) ಭಾಗಶಃ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ
 ಸಿ) ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಡಿ) ಭಾಗಶಃ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ
31. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ವಿಕಿರಣ ಶಕ್ತಿಯು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 ಎ) ತುಂಡು ಅಲೆಗಳು ಬಿ) ನೀಳಲೆಗಳು ಸಿ) ಕಣಗಳು ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

32. ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಅತ್ಯಂತ ಕಡೆಯ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಗ್ರಹವೆಂದರೆ
ಎ) ಶನಿ ಬಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್ ಸಿ) ಬುಧ ಡಿ) ಗುರು
33. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಆಂತರಿಕ ಗ್ರಹವಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಶುಕ್ರ ಬಿ) ಬುಧ ಸಿ) ಮಂಗಳ ಡಿ) ಭೂಮಿ
34. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಎ. ಶುಕ್ರ	1. ಮೀಥೇನ್ ಮತ್ತು ಅಮೋನಿಯಾ
ಬಿ. ಮಂಗಳ	2. ಜಲಜನಕ, ಹೀಲಿಯಂ, ಅಮೋನಿಯಾ, ಮೀಥೇನ್
ಸಿ. ಶನಿ	3. ಸಾರಜನಕ, ಆಮ್ಲಜನಕ
ಡಿ. ಗುರು	4. ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್
ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ. 4	3	1	2
ಬಿ. 2	3	4	1
ಸಿ. 4	2	3	1
ಡಿ. 2	1	4	3
35. ಉಬ್ಬರವಿಳಿತಗಳು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು
ಎ) ಭೂಮಿ ಯಾವಾಗ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವುದೋ ಆಗ
ಬಿ) ಭೂಮಿ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ
ಸಿ) ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ
ಡಿ) ಸೂರ್ಯ, ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನು ಒಂದೇ ಸರಳರೇಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ
36. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗ್ರಹವೇ,
ಎ) ಬುಧ ಬಿ) ಶುಕ್ರ ಸಿ) ಭೂಮಿ ಡಿ) ಮಂಗಳ
37. ಕ್ಷುದ್ರಗಳು ಈ ಎರಡು ಗ್ರಹಗಳ ನಡುವಿನ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
ಎ) ಬುಧ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರ ಬಿ) ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಳ
ಸಿ) ಮಂಗಳ ಮತ್ತು ಗುರು ಡಿ) ಗುರು ಮತ್ತು ಶನಿ
38. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವರ್ಷವು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಬುಧ ಬಿ) ಭೂಮಿ ಸಿ) ಗುರು ಡಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್
39. ಉರ್ಸಾ ಮೈನರ್ ಎಂಬುದು
ಎ) ಒಂದು ದ್ವೀಪದ ಹೆಸರು
ಬಿ) ಉತ್ತರದ ರಾಶಿ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಟ್ಲೆಡಿಪ್ಟರ್ ಎಂಬ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗುಂಪಿನ ನಿರ್ಮಾಣ

- ಸಿ) ಉಪಗ್ರಹದ ಹೆಸರು
ಡಿ) ಯು.ಎಸ್.ಎ.ನಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಕಾಯಿಲೆಯ ಹೆಸರು
40. ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಉದ್ದನೆಯ ಬಾಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಆಕಾಶ ಕಾಯವೇ
ಎ) ಒಂದು ಗ್ರಹ ಬಿ) ರಾಶಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಸಿ) ಧೂಮಕೇತು ಡಿ) ಉಪಗ್ರಹ
41. ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹಗಳ ಇಳಿಕೆಯ ಕ್ರಮಣಿಕೆ ಎಂದರೆ
ಎ) ಶನಿ, ಗುರು, ಯುರೇನಸ್, ನೆಪ್ಚೂನ್ ಬಿ) ಗುರು, ಶನಿ, ಯುರೇನಸ್, ನೆಪ್ಚೂನ್
ಸಿ) ಯುರೇನಸ್, ನೆಪ್ಚೂನ್ ಶನಿ, ಗುರು ಡಿ) ಗುರು, ಯುರೇನಸ್, ಶನಿ, ನೆಪ್ಚೂನ್
42. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವು ಕೆಲವೇಮಿತಿಯಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ
ಎ) ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತ ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಚಂದ್ರನ ಚಲನೆಗಳು ನಿಖರವಾಗಿ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ.
ಬಿ) ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಚಂದ್ರನ ನೆರಳಿನ ಗಾತ್ರವು ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದು.
ಸಿ) ವಾಯುಮಂಡಲದ ವಕ್ರೀಭವನದಿಂದಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಚಂದ್ರನ ನೆರಳಿನ ಗಡಿಭಾಗವನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು.
ಡಿ) ಭೂಮಿಯು ನಯವಾದ ಮತ್ತು ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.
43. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಸೌರವ್ಯೂಹದ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ ?
ಎ) ಶುಕ್ರ ಬಿ) ಮಂಗಳ ಸಿ) ಗುರು ಡಿ) ಶನಿ
44. ಅಧಿಕ ಭರತವು ಉಂಟಾಗುವುದು
ಎ) ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ದಿನ ಬಿ) ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನ
ಸಿ) ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳೆರಡೂ ದಿನ ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
45. ಅತಿ ಹಗುರವಾದ ಗ್ರಹವೆಂದರೆ
ಎ) ಶನಿ ಬಿ) ಗುರು ಸಿ) ಶುಕ್ರ ಡಿ) ಯುರೇನಸ್
46. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಗ್ರಹಗಳು	ಸೂರ್ಯನಿಂದಿರುವ ದೂರ (ದ.ಲ.ಕಿ.ಮೀ.)
ಎ) ಭೂಮಿ	1. 225
ಬಿ) ಮಂಗಳ	2. 4495
ಸಿ) ಶನಿ	3. 1428
ಡಿ) ನೆಪ್ಚೂನ್	150
	ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ.	4	1	3	2
ಬಿ.	3	2	1	4
ಸಿ.	1	4	2	3

47. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರರ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದೇ

- ಎ) ಅಪೋಜಿ ಬಿ) ನೀಚಸ್ಥಾನ ಬಿ) ಪರೀಜಿ ಡಿ) ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ

48. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಗ್ರಹಗಳ ಗಾತ್ರದ ಸರಿಯಾದ ಇಳಿಕೆಯ ಕ್ರಮ

- ಎ) ಮಂಗಳ, ಭೂಮಿ, ಶುಕ್ರ, ಬುಧ ಬಿ) ಭೂಮಿ, ಮಂಗಳ, ಶುಕ್ರ, ಬುಧ
ಸಿ) ಬುಧ, ಶುಕ್ರ, ಭೂಮಿ, ಮಂಗಳ ಡಿ) ಭೂಮಿ, ಶುಕ್ರ, ಮಂಗಳ, ಬುಧ

49. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಗ್ರಹ	ಉಪಗ್ರಹ
ಎ. ಮಂಗಳ	1. ಟೈಟಾನ್
ಬಿ. ಗುರು	2. ಟ್ರಿಟನ್
ಸಿ. ಶನಿ	3. ಫೋಬಾಸ್
ಡಿ. ನೆಪ್ಚೂನ್	4. ಗ್ಯಾನಿಮೀಡ್

	ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ.	1	3	2	4
ಬಿ.	2	4	3	1
ಸಿ.	4	2	1	3
ಡಿ.	3	1	4	2

50. ಯುರೇನಸ್ ಗ್ರಹವು ಹೊಂದಿರುವ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

- ಎ) 2 ಬಿ) 3 ಸಿ) 5 ಡಿ) 1

ಉತ್ತರಗಳು

1. ಸಿ	2. ಎ	3. ಎ	4. ಎ	5. ಬಿ	6. ಎ
7. ಸಿ	8. ಸಿ	9. ಬಿ	10. ಬಿ	11. ಸಿ	12. ಡಿ
13. ಬಿ	14. ಬಿ	15. ಎ	16. ಸಿ	17. ಸಿ	18. ಸಿ
19. ಬಿ	20. ಎ	21. ಡಿ	22. ಎ	23. ಎ	24. ಬಿ
25. ಡಿ	26. ಸಿ	27. ಸಿ	28. ಡಿ	29. ಸಿ	30. ಬಿ
31. ಎ	32. ಬಿ	33. ಡಿ	34. ಎ	35. ಡಿ	36. ಸಿ
37. ಸಿ	38. ಡಿ	39. ಬಿ	40. ಸಿ	41. ಬಿ	42. ಬಿ
43. ಎ	44. ಸಿ	45. ಬಿ	46. ಎ	47. ಸಿ	48. ಬಿ
49. ಡಿ	50. ಸಿ				

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-2

ಭೂಮಿ (The Earth)

1. ಋತುಕಾಲಿಕವಾದ ಹೋಲಿಕೆ ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ
ಎ) ತಳ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ) ಮಧ್ಯ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿ) ಉಪ ಉಷ್ಣವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ) ಉನ್ನತ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ
2. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಶೇ. ಎಷ್ಟರಷ್ಟು ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಶೇ. 47 ಬಿ) ಶೇ. 51 ಸಿ) ಶೇ. 66 ಡಿ) ಶೇ. 87
3. ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠವಾದ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ?
ಎ) 12 ಗಂಟೆಗಳು ಬಿ) 24 ಗಂಟೆಗಳು ಸಿ) 3 ತಿಂಗಳು ಡಿ) 6 ತಿಂಗಳು
4. ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ ?
i) ಇವು ಮಾರ್ಚ್ 21 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.
ii) ಇವು ಮಾರ್ಚ್ 21 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಸಮ ಹಗಲು ಮತ್ತು ಸಮರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೂ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.
iii) ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ದಿನಗಳಂದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾದ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
ಎ) i ಮತ್ತು ii ಮಾತ್ರ ಬಿ) ii ಮತ್ತು iii ಮಾತ್ರ ಸಿ) i ಮತ್ತು ii ಮಾತ್ರ ಡಿ) i, ii ಮತ್ತು iii
5. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಋತುಮಾನಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಇದರಿಂದ
ಎ) ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಸುತ್ತಲಿನ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯಿಂದ
ಬಿ) ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಕಕ್ಷಾ ಪಾತಳಿಯ ಮೇಲೆ 661/2°ಗಳಷ್ಟು ಓರೆಯಾಗಿದ್ದು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಯಿಂದ
ಸಿ) ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರದಿಂದ
ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
6. ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
ಎ) ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಿ) ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ
ಸಿ) ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಡಿ) ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ
7. ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷವು ಕಕ್ಷಾ ಪಾತಳಿಯ ಮೇಲೆ ಓರೆಯಾಗಿರುವುದು
ಎ) 21 ಬಿ) 23 ಸಿ) 66 ಡಿ) 90

8. ಭೂಮಿಯ ಸರಾಸರಿ ತ್ರಿಜ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ
ಎ) 3200ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 6400ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 9600ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 12,800ಕಿ.ಮೀ.
9. ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯು ಸಂಭವಿಸುವ ದಿನವೆಂದರೆ
ಎ) ಮಾರ್ಚ್ 21 ಬಿ) ಜೂನ್ 21 ಸಿ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2 ಡಿ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 22
10. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಚಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಪಥ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ) ಆಕಾಶ ಗೋಳ ಬಿ) ಅಂಡಾಕಾರದ ಪಥ ಸಿ) ಅಂಡಾಕಾರದ ಪಾತಾಳ ಡಿ) ಭೂಮಿಯ ಕಕ್ಷೆ
11. ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಈ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ) ಸಮತಟ್ಟು ಬಿ) ವೃತ್ತಾಕಾರ ಸಿ) ಗೋಳಾಕಾರ ಡಿ) ದೀರ್ಘಗೋಳಾಕಾರ
12. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಋತುಮಾನಗಳುಂಟಾಗಲು ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಬಿ) ಅದರ ಅಂಡಾಕಾರದ ಕಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ವೇಗ
ಸಿ) ಅದರ ಕಕ್ಷಾ ಪಾತಳಿಯ ಮೇಲೆ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯ ಅಕ್ಷವು ಓರೆಯಾಗಿರುವಿಕೆ
ಡಿ) ಇದು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಚಳಿಗಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಹುದೂರದಲ್ಲಿರುವಿಕೆ
13. ಸೂರ್ಯನ ನೇರ ಕಿರಣವು ಇದರ ಮೇಲಿದ್ದಾಗ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.
ಎ) ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ ಬಿ) ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ
ಸಿ) ಧ್ರುವಗಳು ಡಿ) ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ
14. ನಾವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಿಂದ ಅಂತರಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಪದರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ.
1. ಮಿಶ್ರಗೋಳ 2. ಶಿಲಾಗೋಳ 3. ಕೇಂದ್ರಗೋಳ
ಈ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಕರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ
ಎ) 1, 2, 3 ಬಿ) 1, 3, 2 ಸಿ) 2, 1, 3 ಡಿ) 3, 1, 2
15. ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ (ಬೇಸಿಗೆ ಅಯನವು) ಸಂಭವಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ ?
ಎ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 22 ಬಿ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ಸಿ) ಜೂನ್ 21 ಡಿ) ಮಾರ್ಚ್ 21
16. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ (ಉದಾ : ದೆಹಲಿ) ಒಂದು ದಿನದ ಹಾಲಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶವು (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆ) ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕಿಂತ ಬೇಸಿಗೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಏಕೆಂದರೆ
ಎ) ವಾಯುಮಂಡಲದಿಂದ ಪಡೆದ ನೀರಾವಿಯು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
ಬಿ) ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಓರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಸಿ) ಭೂಮಿಯು ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕಿಂತ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
ಡಿ) ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷವು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವಾಲಿರುತ್ತದೆ.

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

17. 1° ಭೂಮಿಯ ಪರಿಧಿಯ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ಅಳತೆಯೆಂದರೆ.
 ಎ) 100 ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 111ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 151ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 175 ಕಿ.ಮೀ.
18. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಾಖವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
 ಎ) ಸೌರಜನ್ಯಶಾಖ ಬಿ) ಸೌರಶಾಖ ಸಿ) ಸೌರವೀಕರಣ ಡಿ) ಔಷ್ಣೀಯ ವಿಕರಣ
20. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ದಿನಾಂಕ	ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು
ಎ. ಮಾರ್ಚ್ 21	1. ಮಕರಾಯನ
ಬಿ. ಜೂನ್ 21	2. ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
ಸಿ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23	3. ಕಟಕಾಯನ
ಡಿ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 22	4. ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ) 1	2	3	4
ಬಿ) 1	3	4	2
ಸಿ) 2	3	1	4
ಡಿ) 4	3	2	1
21. ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಕಕ್ಷಾ ಪಥದ ಮೇಲಿದ್ದಾಗ, ಯಾವಾಗ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವಣ ಅಂತರವು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
 ಎ) ನೀಚಸ್ಥಾನ ಬಿ) ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ ಸಿ) ಉಪಾಜ್ಯ ಡಿ) ಅಪಾಜ್ಯ
22. ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕು ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯವೆಂದರೆ
 ಎ) 3.6 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳು ಬಿ) 2 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳು ಸಿ) 1.3 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳು ಡಿ) 1 ಸೆಕೆಂಡ್
23. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು 'ಉಬ್ಬರವಿಳಿತ'ಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಸಾಗರ ನೀರಿನ ಚಲನೆಯಾಗಿದೆ.
 ಬಿ) ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನೊಂದಿರುವ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಚಲನೆಯಾಗಿದೆ.
 ಸಿ) ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಬಲದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಏರುವ ಮತ್ತು ಇಳಿಯುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
 ಡಿ) ಕೇಂದ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವಿದ್ದು ಸುತ್ತಲಿನ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಚಲಿಸುವ ಮಾರುತದ ವಿಧವಾಗಿದೆ.
24. ಗೋಳದಾದ್ಯಂತ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳು ಸಮನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಸೂರ್ಯನ ನೇರ ಕಿರಣಗಳು ಬೀಳುವುದು ಇದರ ಮೇಲೆ
 ಎ) ಧ್ರುವಗಳು ಬಿ) ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ
 ಸಿ) ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ಡಿ) ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ

25. ಭೂಮಿಯ ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ನೀಚಸ್ಥಾನಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಡುಬರುವ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ದೂರವು (ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಲ್ಲಿ)
- ಎ) 111 ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 149 ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 159 ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 168 ಕಿ.ಮೀ.
26. ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬರಲು ನಿಖರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯವೆಂದರೆ
- ಎ) 23 ಗಂಟೆಗಳು, 56 ನಿಮಿಷಗಳು, 4.09 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
- ಬಿ) 23 ಗಂಟೆಗಳು, 58 ನಿಮಿಷಗಳು, 29.5 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
- ಸಿ) 23 ಗಂಟೆಗಳು, 59 ನಿಮಿಷಗಳು, 7.5 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
- ಡಿ) 23 ಗಂಟೆಗಳು, 59 ನಿಮಿಷಗಳು, 18 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
27. ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಶಬ್ದವೆಂದರೆ
- ಎ) ದೀರ್ಘಕಾರ ಬಿ) ಜಿಯಾಡ್ ಸಿ) ಗ್ಲೋಬ್ ಡಿ) ಗೋಳಾಕಾರ
28. ಭೂಮಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯ ವೇಗವು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ
- ಎ) ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿ) ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ
- ಸಿ) ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಡಿ) ಉತ್ತರ ಮೇರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ
29. ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬರಲು ಬೇಕಾಗುವ ನಿಖರವಾದ ಸಮಯವೆಂದರೆ
- ಎ) 24 ಗಂಟೆಗಳು
- ಬಿ) 24 ಗಂಟೆಗಳು 35 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳು
- ಸಿ) 23 ಗಂಟೆಗಳು, 50 ನಿಮಿಷಗಳು, 7.2 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳು
- ಡಿ) 23 ಗಂಟೆಗಳು, 56 ನಿಮಿಷಗಳು, 4.09 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳು
30. ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಳತೆ ಮಾಡಿದವರೆಂದರೆ
- ಎ) ವಸಾಕ್ ನ್ಯೂಟನ್ ಬಿ) ಗೆಲಿಲಿಯೋ ಸಿ) ಕೊಪರ್ನಿಕಸ್ ಡಿ) ಎರಾಟೋಸ್ಟಿನೀಸ್
31. ಯಾವಾಗಲೂ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಶ್ವವು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
- ಎ) ಚಂದ್ರನು ಉಪಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ.
- ಬಿ) ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅಕ್ಷಪರಿಭ್ರಮಣೆಯಿಲ್ಲ
- ಸಿ) ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಕನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಡಿ) ಚಂದ್ರನ ಅಕ್ಷಚಲನೆ ಮತ್ತು ಕಕ್ಷಾಚಲನೆಗಳೆರಡರ ಅವಧಿಗಳು ಸಮನಾಗಿವೆ.
32. ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳುಂಟಾಗುವುದು ಇದರಿಂದ
1. ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲಿನ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯಿಂದ
 2. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಯಿಂದ
 3. ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷವು ಓರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ
- ಎ) 1 ಮಾತ್ರ ಸರಿ ಬಿ) 1 ಮತ್ತು 2 ಸರಿ ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಸರಿ ಡಿ) ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರಿ

33. ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುವಿಕೆಯು ಇದರಿಂದ
1. ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲಿನ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯಿಂದ
 2. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಚಲಿಸುವ ಭೂಮಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆಯಿಂದ
 3. ಭೂಮಿಯ $66\frac{1}{2}^{\circ}$ ಕೋನಗಳಷ್ಟು ಕಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಓರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ
- ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3
34. ಚಂದ್ರನನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಉಪಗ್ರಹವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
- ಎ) ಅದು ಭೂಮಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದು
 - ಬಿ) ಅದು ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ
 - ಸಿ) ಅದು ಭೂಮಿಯ ಮೂಲಕ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೆಳಕನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ
 - ಡಿ) ಅದನ್ನು ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.
35. ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಶಿಲಾಗೋಳವು ಹೊಂದಿರುವ ಶೇಕಡಾವಾರು
- ಎ) ಶೇ. 0.5 ಬಿ) ಶೇ. 2.5 ಸಿ) ಶೇ. 7.5 ಡಿ) ಶೇ. 12.5
36. 45° ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವೇಗದ ಪ್ರಮಾಣವು
- ಎ) ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ 420 ಕಿ.ಮೀ.
 - ಬಿ) ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ 745 ಕಿ.ಮೀ.
 - ಸಿ) ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ 1,120 ಕಿ.ಮೀ.
 - ಡಿ) ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ 1,542 ಕಿ.ಮೀ.
37. ಅಧಿಕ ಭರತವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಯಾವಾಗೆಂದರೆ
- ಎ) ಚಂದ್ರನು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದಾಗ
 - ಬಿ) ಚಂದ್ರನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ
 - ಸಿ) ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳು ಲಂಬಕೋನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ
 - ಡಿ) ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಸರಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ
38. ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳ ದೀರ್ಘ ಹಗಲು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳ ದೀರ್ಘ ರಾತ್ರಿ ಅವಧಿಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದು ಏಕೆಂದರೆ,
- ಎ) ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವುದರಿಂದ
 - ಬಿ) ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಕಕ್ಷಾ ಪಾತಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ಓರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ
 - ಸಿ) ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ಷ ಪರಿಭ್ರಮಣದಿಂದ
 - ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
39. 'ಹಸಿರು ಮನೆ ಪರಿಣಾಮ' ಎಂದರೆ
- ಎ) ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯವುಂಟಾಗುವಿಕೆ.
 - ಬಿ) ವಾಯುಮಂಡಲದ ಆಮ್ಲಜನಕದಿಂದ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಿಕೆ
 - ಸಿ) ವಾಯುಮಂಡಲದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ನಿಂದ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಿಕೆ
 - ಡಿ) ಹಸಿರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ

40. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಬಲ್ಲ ದೂರವೆಂದರೆ
 ಎ) 1,096 ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 1,036ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.
 ಸಿ) 966 ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 896ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.
41. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ದೀರ್ಘ ಅಂಡಾಕಾರದ ಕಕ್ಷಾ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅವಧಿಯೆಂದರೆ
 ಎ) 365 ದಿನಗಳು, 23 ಗಂಟೆಗಳು, 59 ನಿಮಿಷಗಳು, 58.97 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
 ಬಿ) 365 ದಿನಗಳು, 17 ಗಂಟೆಗಳು, 8 ನಿಮಿಷಗಳು, 9.54 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
 ಸಿ) 365 ದಿನಗಳು, 8 ಗಂಟೆಗಳು, 6 ನಿಮಿಷಗಳು, 7.54 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
 ಡಿ) 365 ದಿನಗಳು, 5 ಗಂಟೆಗಳು, 48 ನಿಮಿಷಗಳು, 45.51 ಸೆಕೆಂಡುಗಳು
42. ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವು ಜಲಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹುಬೇಗ ಶಾಖವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
 ಎ) ನೀರು ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿದೆ
 ಬಿ) ಭೂಭಾಗಗಳು ಘನರೂಪದಲ್ಲಿವೆ.
 ಸಿ) ಜಲಭಾಗಗಳು ಕಾಯಲು ಅಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ
 ಡಿ) ಶಿಲೆಗಳು ಶಾಖದ ಕೆಟ್ಟ ವಾಹಕಗಳಾಗಿವೆ.
43. ಸಾಂಧ್ರವಾದ ಸಿಲಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು 'ಸೀಮಾ' ಅಥವಾ ಸಿಲಿಕಾ' ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂಗಳಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
 ಎ) ಶಿಲಾಗೋಳ ಬಿ) ಕೇಂದ್ರಗೋಳ ಸಿ) ಮಿಶ್ರಗೋಳ ಡಿ) ಸಾಗರತಳಗಳಲ್ಲಿ
44. ಭೂಮಿಯು ಅಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸತ್ಯವಾದವು ?
 1) ಅದು ತನ್ನ ದೀರ್ಘಾಕಾರದ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ $66\frac{1}{7}^{\circ}$ ಕೋನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ
 2) ಅದು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
 3) ಭೂಮಿ-ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
 ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 2 ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3
45. ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜವಾದದ್ದು ?
 1. ಅವುಗಳು ಮಾರ್ಚ್ 21 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ರಂದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.
 2. ಅವು ಮಾರ್ಚ್ 21 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ರಂದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ ಹಗಲು ಮತ್ತು ಸಮರಾತ್ರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.
 3. ಸಂಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸಮನಾದ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
 ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಸಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3
46. ಸೂರ್ಯನ ಸ್ಥಾನವು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಸಿಂಗಾಪುರದ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
 ಎ) ಭೂಮಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆ ಬಿ) ಭೂಮಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆ
 ಸಿ) ಭೂಮಿಯ ಕಕ್ಷೆಯು ಅಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದು ಡಿ) ಭೂ ಅಕ್ಷದ ಓರೆಯಾಗಿರುವಿಕೆಯ ಸಮಾನಾಂತರತೆ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

47. ಭೂಮಿಯ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಸುತ್ತಳತೆಯು ಎಷ್ಟು ?
 ಎ) 30,000ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 35,000 ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 40ಕಿ.ಮೀ.(40,077) ಡಿ) 45,000ಕಿ.ಮೀ.
48. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನಗಳಂದು ಅಧಿಕ ಭರತವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ
 ಎ) ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ಒಂದೇ ಸರಳರೇಖೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.
 ಬಿ) ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಲಂಬಕೋನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.
 ಸಿ) ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರ ಲಂಬಕೋನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.
 ಡಿ) ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರ ಲಂಬಕೋನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.
49. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ.
 ಎ) 1000ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 1200ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 1400ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 1600ಕಿ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
50. ಅತಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಋತುಕಾಲಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುವುದು ಇಲ್ಲಿ
 ಎ) ಉತ್ತರ ಮೇರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿ) 45° ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶದಲ್ಲಿ
 ಸಿ) ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಡಿ) ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತದಲ್ಲಿ

ಉತ್ತರಗಳು

1. ಬಿ	2. ಬಿ	3. ಡಿ	4. ಸಿ	5. ಬಿ	6. ಡಿ
7. ಸಿ	8. ಬಿ	9. ಎ	10. ಡಿ	11. ಡಿ	12. ಸಿ
13. ಡಿ	14. ಸಿ	15. ಎ	16. ಬಿ	17. ಬಿ	18. ಎ
19. ಸಿ	20. ಡಿ	21. ಬಿ	22. ಸಿ	23. ಸಿ	24. ಸಿ
25. ಬಿ	26. ಎ	27. ಬಿ	28. ಎ	29. ಎ	30. ಡಿ
31. ಡಿ	32. ಎ	33. ಬಿ	34. ಬಿ	35. ಎ	36. ಸಿ
37. ಡಿ	38. ಬಿ	39. ಸಿ	40. ಸಿ	41. ಡಿ	42. ಸಿ
43. ಡಿ	44. ಸಿ	45. ಎ	46. ಡಿ	47. ಸಿ	48. ಎ
49. ಡಿ	50. ಎ				

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-3

ಭೂಮಿ (The Earth)

1. ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ) ಉತ್ತರ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯ ಬಿ) ಶೀತ ವಲಯ
ಸಿ) ದಕ್ಷಿಣ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯ ಡಿ) ಉಷ್ಣವಲಯ
2. ಭೂಮಿಯ ವ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ
ಎ) 4,200ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 6400ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 12,800ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 15,600ಕಿ.ಮೀ.
3. ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಸ್ಥಳವು ಅತಿ ದೀರ್ಘ ಹಗಲಿನ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ?
ಎ) ಚೆನ್ನೈ ಬಿ) ಮ್ಯಾಡ್ರಿಡ್ ಸಿ) ಮೆಲ್ಬೋರ್ನ್ ಡಿ) ಮಾಸ್ಕೊ
4. ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಳತೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿದವರೆಂದರೆ
ಎ) ಗೆಲಿಲಿಯೋ ಬಿ) ಆರ್ಯಭಟ ಸಿ) ಎರಾಟೋಸ್ತನಿಸ್ ಡಿ) ವೆಗನರ್
5. ಭೂಮಿಯ ಧ್ರುವೀಯ ವ್ಯಾಸವು, ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ವ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ
ಎ) 43ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 60ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 72ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 104ಕಿ.ಮೀ.
6. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಜೋಡಿ ಲೋಹಗಳು ಭೂಮಿಯ ಆಳಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರಗೋಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ?
ಎ) ಕ್ರೋಮಿಯಂ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ ಬಿ) ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಮತ್ತು ಸೀಸ
ಸಿ) ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ಡಿ) ನಿಕೆಲ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣ
7. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಚಲಿಸುವಾಗ ಅದು ಕ್ರಮಿಸಬಲ್ಲ ದೂರವೆಂದರೆ
ಎ) 1098ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 1038ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.
ಸಿ) 966 ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 896ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.
8. ಭೂಮಿಯು ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅದರ ಆಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರೆಂದರೆ
1. ಪೈಥಾಗೊರಾಸ್ 2. ಕೋಪರ್ನಿಕಸ್ 3. ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ 4. ಆರ್ಯಭಟ
ಇವುಗಳ ಕ್ರಮಣಿಕೆಯೆಂದರೆ
ಎ) 2, 3, 4, 1 ಬಿ) 1, 3, 4, 2 ಸಿ) 4, 3, 1, 2 ಡಿ) 3, 1, 4, 2
9. ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಾಂದ್ರತೆ ಎಂದರೆ
ಎ) 4.50 ಬಿ) 4.65 ಸಿ) 5.52 ಡಿ) 6.67

10. ನಿರಂತರವಾದ ದೈನಿಕ ಬೆಳಕು ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ಅವಧಿಯೆಂದರೆ
 - ಎ) 22ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ 21ನೇ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೆ
 - ಬಿ) 21ನೇ ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ 21ನೇ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ
 - ಸಿ) 21ನೇ ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ 23ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ
 - ಡಿ) 21ನೇ ಜೂನ್‌ನಿಂದ 22ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ
11. ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯು ಸಂಭವಿಸುವ ದಿನವೆಂದರೆ
 - ಎ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು
 - ಬಿ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು
 - ಸಿ) ಜೂನ್ 21ರಂದು
 - ಡಿ) ಮಾರ್ಚ್ 21ರಂದು
12. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಕ್ಷಾಪಥದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು,
 - ಎ) ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ 1⁰ರಷ್ಟು
 - ಬಿ) ದಿನಕ್ಕೆ 2⁰ರಷ್ಟು
 - ಸಿ) ದಿನಕ್ಕೆ 3⁰ರಷ್ಟು
 - ಡಿ) ದಿನಕ್ಕೆ 5⁰ರಷ್ಟು
13. ಭೂ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
 - ಎ) ಪೇಲಿಯೊಂಟಾಲಜಿ
 - ಬಿ) ಜಿಯೋ ಕ್ರಾನಾಲಜಿ
 - ಸಿ) ಜಿಯೋ ಹಿಸ್ಟಾಲಜಿ
 - ಡಿ) ಜಿಯಾಗ್ರಫಿ
14. ಭೂಮಿಯು ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ನಿದರ್ಶನ ಯಾವುದು ?
 - ಎ) ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಡಗಿನ ಭಾಗವು ತಳಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಿಂದ ಕಾಣದಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದು ವೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ತಳಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.
 - ಬಿ) ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ವಿಶ್ವಪರ್ಯಟನೆಯಿಂದ ನಿದರ್ಶನ
 - ಸಿ) ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳುಂಟಾಗುವಿಕೆಯ ನಿದರ್ಶನ
 - ಡಿ) ಭೂಖಂಡದಾಚೆಯ ವಾಯುಚಲನೆ
15. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯರ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ.
 - ಎ) ಜನವರಿ
 - ಬಿ) ಮಾರ್ಚ್
 - ಸಿ) ಜೂನ್
 - ಡಿ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್
16. 'ನಾಕ್ಷತ್ರಿಕ ದಿನ' ಎಂದರೇನು ?
 - ಎ) ಯಾವ ದಿನ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣದ ಅವಧಿ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದಿನ.
 - ಬಿ) ಯಾವ ದಿನ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಅವಧಿಗಳು ಸಮವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಆ ದಿನ
 - ಸಿ) ಯಾವಾಗ ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊಡನೆ ತನ್ನ ಚಲನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಧಿ.
 - ಡಿ) ಯಾವಾಗ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದಿನ.
17. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಭೂಮಿಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ ?
 - ಎ) ಔಪ್ಲೀಯ - ಪ್ರಚಲನ ಸಿದ್ಧಾಂತ
 - ಬಿ) ಚತುಷ್ಕೋನ ಸಿದ್ಧಾಂತ
 - ಸಿ) ಗ್ರಹಕಣಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ
 - ಡಿ) ಡ್ರಿಫ್ಟ್‌ಸಿದ್ಧಾಂತ

18. ಭೂಸ್ಥಿರ ಕಕ್ಷೆಯು ಈ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
 ಎ) 6ಕಿ.ಮೀ ಬಿ) 1000ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 3600ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 36000ಕಿ.ಮೀ.
19. ಭೂಮಿಯು ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಉಬ್ಬಿದಾಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶವು ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಧ್ರುವೀಯ ವ್ಯಾಸವು ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ವ್ಯಾಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು ಸುಮಾರು,
 ಎ) 22ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 36ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 41ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 53ಕಿ.ಮೀ.
20. ಅಭಿಪಾದಗಳೆಂದರೆ (ಆಂಟಿಪೋಡ್)
 ಎ) 12ಗಂಟೆಗಳ ಅವಧಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ರೇಖೆಗಳು
 ಬಿ) ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ (ಎದುರಾಗಿರುವ) ಸ್ಥಳಗಳು
 ಸಿ) ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಕೋನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶವು ಸಂಧಿಸುವ ಪ್ರದೇಶ
 ಡಿ) ಏಕರೀತಿಯ ಆಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ರೇಖೆಗಳು
21. ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವು ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವು ವಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ,
 ಎ) ಮೋಡಗಳು
 ಬಿ) ಜಲಭಾಗಗಳು
 ಸಿ) ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿಮ ಮತ್ತು ಮಂಜು ಆವರಿಸಿರುವಿಕೆ
 ಡಿ) ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಏಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
22. ಪೃಥ್ವಿಯು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖದ ಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟು ?
 ಎ) 43% ಬಿ) 47% ಸಿ) 51% ಡಿ) 90%
23. ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ತೆಗೆದಿರುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ?
 1. ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳವು ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಉಬ್ಬಿದಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ.
 2. ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿದ ಅಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ
 3. ಭೂಮಿಯ ಧ್ರುವೀಯ ಅಕ್ಷವು ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಅಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕದು.
 4. ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತದ ಸುತ್ತಳತೆಯು ಸುಮಾರು 40,000 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಷ್ಟಿದೆ.
 ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ :
 ಎ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಬಿ) 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಸಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಡಿ) 2, 3 ಮತ್ತು 4
24. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ಕಟಕಾಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ನೇರ ಕಿರಣವು ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತದ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ.
 ಬಿ) ಸೂರ್ಯನ ನೇರಕಿರಣವು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತದ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ.
 ಸಿ) ಉತ್ತರ ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕತ್ತಲಿರುತ್ತದೆ.
 ಡಿ) ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

25. ಭೂಮಿಯು ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಸುತ್ತಲೂ ಚಲಿಸುವಾಗ ಈ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
ಎ) ಚಂದ್ರ ಬಿ) ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರ ಸಿ) ಸೂರ್ಯ ಡಿ) ಶುಕ್ರ
26. ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ ?
1. ಇದು ಸೂರ್ಯನ ಒಂದು ಉಪಗ್ರಹ
2. ಅದರ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲಿನ ಚಲನೆಯನ್ನೂ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆ ಎನ್ನುತ್ತವೆ.
3. ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಕ್ಷಾ ಪಥದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದೆ.
4. ಅದು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೆಳಕನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಸಿ) 2 ಮತ್ತು 4 ಡಿ) 3 ಮತ್ತು 4
27. 28° ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು 78° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರದ ಗರಿಷ್ಠ ಎತ್ತರವು...
ಎ) 28° ಬಿ) 62° ಸಿ) 12° ಡಿ) 78°
28. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು (ನೀಚಸ್ಥಾನ) ಯಾವಾಗೆಂದರೆ
ಎ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು ಬಿ) ಜನವರಿ 3ರಂದು
ಸಿ) ಫೆಬ್ರವರಿ 28ರಂದು ಡಿ) ಜೂನ್ 21ರಂದು
29. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಅತಿ ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುವುದು (ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ) ಯಾವಾಗೆಂದರೆ
ಎ) ಜೂನ್ 21ರಂದು ಬಿ) ಮಾರ್ಚ್ 21ರಂದು ಸಿ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಡಿ) ಜುಲೈ 4ರಂದು
30. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಲೆಗಳ ಸೌರವಿಕಿರಣವು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ದೀರ್ಘ ಅಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗುವ ವಿಕಿರಣದಿಂದ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.
ಎ) ಭೂ ವಿಕಿರಣ ಬಿ) ಭೂಮಿಯ ಅಲೆಯ ಸಮತೋಲನ
ಸಿ) ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ಆಯವ್ಯಯ ಡಿ) ವಿಕಿರಣ ಬದಲಾವಣೆ
31. ಸೂರ್ಯನ ವಿರಳ ಕಿರಣವು ಬೀಳುವ ಪೃಥ್ವಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ಅಂದಾಜು ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಪ್ರಮಾಣವು
ಎ) 31°ಸೆ. ಬಿ) 23°ಸೆ. ಸಿ) 17°ಸೆ. ಡಿ) 0°ಸೆ.
32. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಭಾಗವು ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಉಷ್ಣವಲಯ ಮರುಭೂಮಿಗಳು ಬಿ) ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತಪ್ರದೇಶಗಳು
ಸಿ) ಭೂ ಭಾಗಗಳು ಡಿ) ಜಲಭಾಗಗಳು
33. ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ನೇರಕಿರಣಗಳು ಬೀಳುವುದು
ಎ) ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಬಿ) 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ
ಸಿ) ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಡಿ) ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ

34. ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ

- ಎ) ಎಲ್ಲಾ ರೇಖಾಂಶಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಉದ್ದವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ.
- ಬಿ) ಭೂ ಅಕ್ಷವು ತನ್ನ ಸಮತಲಕ್ಕೆ $66\frac{1}{2}^\circ$ ಒರೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸಿ) ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ದಿನಗಳಂದು ಭೂಮಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೂ ಸೂರ್ಯನ ನೇರಕಿರಣವು ಬೀಳುತ್ತದೆ.
- ಡಿ) ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕಟಕಾಯನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

35. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಎ) ಮಾರ್ಚ್ 21ರಂದು 1. ಮಕರಾಯನ
- ಬಿ) ಜೂನ್ 21ರಂದು 2. ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
- ಸಿ) ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು 3. ಕಟಕಾಯನ
- ಡಿ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 22ರಂದು 4. ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ

ಎ) 4 3 2 1

ಬಿ) 2 3 4 1

ಸಿ) 1 3 2 4

ಡಿ) 4 1 2 3

36. ಭೂಮಿಯ ಪ್ರತಿಫಲಿತ ಕಾಂತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ (Albedo)ವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಎ) ನೇರಾಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವುದು
- ಬಿ) ಸೌರ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಹಲವು ಧಾತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಭಾಗ
- ಸಿ) ಹಸಿರು ಮನೆ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು
- ಡಿ) ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹಿಮಾವೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮೋಡಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಸ್ತರದ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವು ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

37. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಅಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವು ಸೌರಜನ್ಯ ಶಾಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವಿಕೆಯು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

- ಎ) ಅದರ ವಾಯುಗುಣ
- ಬಿ) ಅದರ ಅಕ್ಷಾಂಶ
- ಸಿ) ಅದರ ರೇಖಾಂಶ
- ಡಿ) ಅದರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆ

38. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಆಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

- ಎ) ವೃತ್ತಾಕಾರ
- ಬಿ) ಷಟ್ಕೋನಾಕಾರ
- ಸಿ) ಆಯತಾಕಾರ
- ಡಿ) ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರ

39. ಜೂನ್ 21ರಂದು, ಉತ್ತರ ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನ ಅವಧಿಯು

- ಎ) ಶೂನ್ಯ ಅವಧಿ
- ಬಿ) 12 ಗಂಟೆಗಳು
- ಸಿ) 18 ಗಂಟೆಗಳು
- ಡಿ) 24 ಗಂಟೆಗಳು

40. ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತದ ಸುತ್ತಳತೆಯು, ಧ್ರುವೀಯ ಸುತ್ತಳತೆಗಿಂತ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
ಎ) 22ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 75ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 125ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 625ಕಿ.ಮೀ.
41. ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಯಾವ ಪದರವು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ.
ಎ) ಸಿ-ಯಾಸ್ ಬಿ) ಸೀ-ಮಾ ಸಿ) ಮಿಶ್ರಗೋಳ ಡಿ) ಕೇಂದ್ರಗೋಳ
42. ಯಾವುದೇ ಧ್ರುವದಿಂದ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತಕ್ಕಿರುವ ದೂರವೆಂದರೆ
ಎ) 500ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 5001ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 10,002ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 36,005ಕಿ.ಮೀ.
43. ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಅತಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಂದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ವೇಗ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ) ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ ಬಿ) ಅಪಾಚ್ಯ (ಅಪೋಬಿ)
ಸಿ) ಅಂಬ್ರಾ ಡಿ) ನೀಚಸ್ಥಾನ
44. ಭೂಮಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯ ವೇಗವು ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ
ಎ) 25ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 31ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 39.5ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 9.72ಕಿ.ಮೀ.
45. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಅಂಶವು ಭೂಮಿಯು ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಬಿ) ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಸಿ) ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆ ಡಿ) ಪೃಥ್ವಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆ
46. ಭೂಮಿಯು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವ ಕಕ್ಷಾಪಥವು ಇರುವುದು
ಎ) ವೃತ್ತಾಕಾರ ಬಿ) ಅಂಡಾಕಾರ ಸಿ) ಅಸಮರ್ಪಕ ಡಿ) ಆಕಾರ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ
47. ಪೃಥ್ವಿಯ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ವ್ಯಾಸವು ಸುಮಾರು
ಎ) 6,357ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 12,756ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 18,546ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 12,713ಕಿ.ಮೀ.
48. ಜಪಾನ್ ದೇಶವನ್ನು 'ಉದಯ ರವಿ ನಾಡು' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಏಕೆಂದರೆ
ಎ) ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವುದು.
ಬಿ) ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ದಿನವಿಡೀ ಸೂರ್ಯನು ಆಕಾಶದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ.
ಸಿ) ಜಪಾನ್ ದೇಶವು ಜಗತ್ತಿನ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ.
ಡಿ) ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ.
49. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪೃಥ್ವಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಉಂಟಾದದ್ದಲ್ಲ ?
ಎ) ಇದರಿಂದ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ.
ಬಿ) ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರಗ್ರಹಗಳಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
ಸಿ) ಮಾರುತಗಳು ತಮ್ಮ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ.
ಡಿ) ಧ್ರುವಗಳು 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

50. ಶಿಲಾಗೋಳ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಗೋಳದ ಮೇಲ್ಪದರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅರೆದ್ರವ ರೂಪದ ಕೋಶವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಎ) ಶಿಲಾಗೋಳ

ಬಿ) ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ

ಸಿ) ಅಸ್ಟೆನೋಸ್ಪಿಯರ್

ಡಿ) ಸೆಮಿಸ್ಪಿಯರ್

ಉತ್ತರಗಳು

1. ಡಿ	2. ಸಿ	3. ಸಿ	4. ಸಿ	5. ಎ	6. ಡಿ
7. ಸಿ	8. ಬಿ	9. ಸಿ	10. ಡಿ	11. ಡಿ	12. ಎ
13. ಬಿ	14. ಸಿ	15. ಎ	16. ಸಿ	17. ಸಿ	18. ಡಿ
19. ಸಿ	20. ಬಿ	21. ಎ	22. ಸಿ	23. ಡಿ	24. ಸಿ
25. ಬಿ	26. ಡಿ	27. ಎ	28. ಬಿ	29. ಡಿ	30. ಸಿ
31. ಸಿ	32. ಬಿ	33. ಸಿ	34. ಸಿ	35. ಎ	36. ಡಿ
37. ಎ	38. ಡಿ	39. ಡಿ	40. ಬಿ	41. ಡಿ	42. ಸಿ
43. ಬಿ	44. ಡಿ	45. ಬಿ	46. ಬಿ	47. ಬಿ	48. ಸಿ
49. ಡಿ	50. ಸಿ				

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-4

ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು ಕಾಲಮಾನ

1. ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಮೇಲೆ 1° ರೇಖಾಂಶವು ಎಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಸಮ ?
ಎ) 34.5 ಮೈಲಿಗಳು ಬಿ) 59 ಮೈಲಿಗಳು ಸಿ) 61 ಮೈಲಿಗಳು ಡಿ) 69 ಮೈಲಿಗಳು
2. ಎರಡು ರೇಖಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಗರಿಷ್ಠ ಅಂತರವಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ
ಎ) ಧ್ರುವಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ) ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ
ಸಿ) ಸಂಕ್ಷಾಂತಿ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ) ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ
3. P ಮತ್ತು Qಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವೆರಡೂ 45° ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು 60° ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲಮಾನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಷ್ಟು ?
ಎ) 1 ಗಂಟೆ ಬಿ) 3 ಗಂಟೆಗಳು ಸಿ) 7 ಗಂಟೆಗಳು ಡಿ) 15 ಗಂಟೆಗಳು
4. ಪ್ರತಿ 10° ಅಂತರಕ್ಕೊಂದರಂತೆ ಅಕ್ಷವೃತ್ತಗಳನ್ನೂ ಎಳೆದರೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ವೃತ್ತವು ಸರಿಯಾದದ್ದಾಗಿದೆ ?
ಎ) 17 ಬಿ) 18 ಸಿ) 19 ಡಿ) 20
5. ಒಂದು ಸ್ಥಳದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲವು ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ?
ಎ) ರಾಜಧಾನಿ ನಗರದ ದೂರದ ಮೇಲೆ ಬಿ) ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಎತ್ತರ
ಸಿ) ಅಕ್ಷಾಂಶಿಕ ಸ್ಥಾನ ಡಿ) ರೇಖಾಂಶಿಕ ಸ್ಥಾನ
6. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ 0° ರೇಖಾಂಶದ ಮೇಲಿದ್ದರೆ, ಬಾಗ್ದಾದ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಿಂದ 45° ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಾಗ್ದಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ವೇಳೆ ಎಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆ ಬಿ) 12-30p.m ಸಿ) 1p.m ಡಿ) 1-30p.m
7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ 5-30 ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಮಾನವಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಟೋಕಿಯೋದಲ್ಲಿ 11-50 ಬಿ) ಲಂಡನ್ 12 ಗಂಟೆ
ಸಿ) ಚೀನಾ 6 ಗಂಟೆ (P.M.) ಡಿ) ಅಮೆರಿಕಾ 9A.M.
8. ಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿವೆ ?
ಎ) 90 ಬಿ) 180 ಸಿ) 181 ಡಿ) 360
9. ಟೋಕಿಯೋದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ 180° ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ ಪನಾಮ ಕಾಲುವೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೇಳೆ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ?
ಎ) 4 P.M ಬಿ) 8 A.M. ಸಿ) 12 P.M. ಡಿ) ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆ

10. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ?
 - ಎ) ಆರ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತಗಳು ಮಹಾವೃತ್ತಗಳಾಗಿವೆ.
 - ಬಿ) ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳೆರಡೂ ಮಹಾವೃತ್ತಗಳಾಗಿವೆ.
 - ಸಿ) ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳೆರಡೂ ಮಹಾವೃತ್ತಗಳಾಗಿವೆ.
 - ಡಿ) ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳೆರಡೂ ಮಹಾವೃತ್ತಗಳಾಗಿವೆ
11. ಉತ್ತರ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ ರೇಖೆಯು 180° ರೇಖಾಂಶದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದು
 - ಎ) ಅಲ್ಯೂಷಿಯನ್ ದ್ವೀಪಗಳು
 - ಬಿ) ಕುಕ್ ದ್ವೀಪಗಳು
 - ಸಿ) ಸಮೋವಾ ದ್ವೀಪಗಳು
 - ಡಿ) ಫಿಜಿ ದ್ವೀಪಗಳು
12. 150° ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರ ಸಂಜೆ 4 ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ 150° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿ ವೇಳೆ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ?
 - ಎ) ಮಂಗಳವಾರ ಮುಂಜಾನೆ 4 ಗಂಟೆ
 - ಬಿ) ಮಂಗಳವಾರ ಸಂಜೆ 4 ಗಂಟೆ
 - ಸಿ) ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ 4 ಗಂಟೆ
 - ಡಿ) ಮಂಗಳವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಗಂಟೆ
13. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಎಳೆದಾಗ 75° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾವೃತ್ತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ?
 - ಎ) 75° ಪಶ್ಚಿಮ
 - ಬಿ) 75° ದಕ್ಷಿಣ
 - ಸಿ) 105° ಪಶ್ಚಿಮ
 - ಡಿ) ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ
14. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸೋಮವಾರ ರಾತ್ರಿ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಹೊನಲುಲುದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ, 8 ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಟೋಕಿಯೋವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ದಿನ ಅವನು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಾನೆ ?
 - ಎ) ಭಾನುವಾರ
 - ಬಿ) ಸೋಮವಾರ
 - ಸಿ) ಮಂಗಳವಾರ
 - ಡಿ) ಬುಧವಾರ
15. ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಯಾವ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಹ್ನ
 - ಎ) 60° ಪೂರ್ವ
 - ಬಿ) 40° ಪೂರ್ವ
 - ಸಿ) 40° ಪಶ್ಚಿಮ
 - ಡಿ) 60° ಪಶ್ಚಿಮ
16. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯು ಫಿಜಿ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಕಾಣಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇಬ್ಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ ?
 - ಎ) ಹೊನಲುಲು
 - ಬಿ) ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್
 - ಸಿ) ಸಮಾವೇಶ ದ್ವೀಪಗಳು
 - ಡಿ) ಟಾಂಗಾ ದ್ವೀಪಗಳು
17. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶನಿವಾರ ದಾಂಕೋವರ್‌ನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ವಿಮಾನದ ಮೂಲಕ ಟೋಕಿಯೋವನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಟೋಕಿಯೋವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅಂದು ಟೋಕಿಯೋದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದಿನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ?
 - ಎ) ಶುಕ್ರವಾರ
 - ಬಿ) ಶನಿವಾರ
 - ಸಿ) ಭಾನುವಾರ
 - ಡಿ) ಸೋಮವಾರ
18. ಪ್ರಧಾನ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ?
 - 1) ಅದು ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ
 - 2) ಅದು ವಿಶ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

- 3) ಅದು ಲಂಡನ್ ಸಮೀಪದ ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್‌ನ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯದ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.
 ಎ) 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ) 1 ಮತ್ತು 3 ಸಿ) 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ) 2 ಮತ್ತು 3
19. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳ ನಡುವಿನ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ದೂರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಾವೃತ್ತದಂತಹ ಕಮಾನು ಇದರ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ನೌಕಾಯಾನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.
 ಎ) ಲೋಕ್ಸೋಡ್ರೋಂ ಬಿ) ಆರ್ಥೋಡ್ರೋಂ
 ಸಿ) ರೂಮ್‌ಬೆನ್ ಡಿ) ಮೆರಿಡಿಯನ್ ರೂಟ್
20. ಕ್ರೋಮೋ ಮೀಟರ್ ಎಂದರೇನು ?
 ಎ) ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳ ಕೋನಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಬಲ್ಲ ಉಪಕರಣವಾಗಿದೆ
 ಬಿ) ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬಳಸುವ ಗಡಿಯಾರವಾಗಿದೆ.
 ಸಿ) ಪ್ರತಿ ರೇಖಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅದರ ವೇಳೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅಳತೆಮಾನ
 ಡಿ) ಯಾವುದೇ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳ ನಡುವಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೂರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅಳತೆಮಾನವಾಗಿದೆ.
21. ಗ್ರಾಟಿಕೂಲ್ ಎಂದರೇನು ?
 ಎ) ಒಂದು ಸ್ಥಳದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕಾಲಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
 ಬಿ) ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಕಾಲಮಾನಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
 ಸಿ) ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ದ್ವೀಪದ ಅಕ್ಷಾಂಶಿಕ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
 ಡಿ) ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಕ್ಷವೃತ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆಗಳ ಜಾಲ
22. ಬೆಳಗಿನ 10 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾದ ರೇಡಿಯೋ ವಾರ್ತೆಯು, ಬಾಗ್ದಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1 ಗಂಟೆಗೆ ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಬಾಗ್ದಾದ್‌ನ ರೇಖಾಂಶವು
 ಎ) 30° ಪಶ್ಚಿಮ ಬಿ) 45° ಪೂರ್ವ ಸಿ) 60° ಪೂರ್ವ ಡಿ) 30° ಪೂರ್ವ
23. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ?
 1) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ದಾಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ
 2) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ದಾಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 3) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, 180° ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಂತರವಾಗಿದೆ
 4) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರವನ್ನು ಎರಡು ಸಮಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ.
 ಎ) 2 ಮಾತ್ರ ಬಿ) 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಸಿ) 1 ಮಾತ್ರ ಡಿ) 1, 3 ಮತ್ತು 4
24. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಕಾಲಮಾನವು 12 ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಮುಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ
 ಎ) 0° ರೇಖಾಂಶ ಬಿ) 180° ಪಶ್ಚಿಮ ಸಿ) 90° ಪೂರ್ವ ಡಿ) 90° ಪಶ್ಚಿಮ

25. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ವೃತ್ತ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ ಬಿ) $23\frac{1}{2}^\circ$ ಪೂರ್ವ ಸಿ) $23\frac{1}{2}^\circ$ ಉತ್ತರ ಡಿ) 0° ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಪಶ್ಚಿಮ
26. ಪ್ರಧಾನ ರೇಖಾಂಶ ರೇಖೆಯನ್ನೂ ಹೀಗೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ
 ಎ) ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ಬಿ) ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ಸಿ) ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ಡಿ) ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಕಾಲಮಾನ ರೇಖೆ
27. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮಹಾವೃತ್ತವಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ ಬಿ) ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ
 ಸಿ) ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ಡಿ) ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ
28. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಎರಡು ಜೋಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ ?
 ಎ) 23° , 30° ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ : : ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ
 ಬಿ) 0° ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ 0° ಪಶ್ಚಿಮ : ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ
 ಸಿ) $66^\circ.30'$ ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶ : ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ
 ಡಿ) 180° ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ 180° ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶ : ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆ
29. ಕೆನಡಾವು 90° ಗಳಷ್ಟು ರೇಖಾಂಶಿಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಅದು ವೇಳಾ ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
 ಎ) 2 ಬಿ) 3 ಸಿ) 4 ಡಿ) 6
30. ಒಂದೇ ರೇಖಾಂಶದ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ($66\frac{1}{2}^\circ$ ಉ) ಮತ್ತು ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ($66\frac{1}{2}^\circ$ ದ) ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮಯದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಷ್ಟು ?
 ಎ) 24 ಗಂಟೆಗಳು ಬಿ) 12 ಗಂಟೆಗಳು
 ಸಿ) 8 ಗಂಟೆ 52 ನಿಮಿಷಗಳು ಡಿ) ಅವು ಒಂದೇ ಸಮಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ
31. ನಾವಿಕನೊಬ್ಬನು ಸೋಮವಾರ ಚೋಕಿಯಾದಿಂದ ಹೊರಟು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತಾನೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರು ದಿನ ಕಂಡು ಬರುವ ವಾರವೆಂದರೆ
 ಎ) ಸೋಮವಾರ ಬಿ) ಮಂಗಳವಾರ ಸಿ) ಬುಧವಾರ ಡಿ) ಭಾನುವಾರ
32. ಒಂದು ಸ್ಥಳದ ಮಧ್ಯೆ ಅಂತರವು
 ಎ) ಸೂರ್ಯನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿನ ಎತ್ತರ
 ಬಿ) ಸೂರ್ಯನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ 90° ಕೋನವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
 ಸಿ) ಸೂರ್ಯನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಎತ್ತರವನ್ನು 90° ಕೋನದಿಂದ ಕಳೆಯಬೇಕು
 ಡಿ) ಸೂರ್ಯನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಎತ್ತರವನ್ನು 180° ಕೋನದಿಂದ ಕಳೆಯಬೇಕು
33. ಯು.ಎಸ್.ಎಸ್.ಆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರವು ಏಕೆ ಹಲವು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ?
 ಎ) ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ
 ಬಿ) ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ವಿಸ್ತೃತ ವಿಧದ ವಾಯುಗುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ

- ಸಿ) ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
ಡಿ) ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಪೂರ್ವ - ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಅತಿ ಉದ್ದವಾಗಿದೆ
34. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಸೆಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್ ಮತ್ತು ಲಂಡನ್‌ಗಳು 90° ರೇಖಾಂಶಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಎ) ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯವು ಸೆಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್‌ಗಿಂತ 3 ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ
ಬಿ) ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯವು ಸೆಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್‌ಗಿಂತ 3 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ
ಸಿ) ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವು ಸೆಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್‌ಗಿಂತ 6 ಗಂಟೆ ನಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ
ಡಿ) ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವು ಸೆಂಟ್ ಲೂಯಿಸ್‌ಗಿಂತ 6 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ
35. ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದ ರೇಖಾಂಶವು ಯಾವುದರ ಅಂತರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಕರ್ಕಾಟಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ವೃತ್ತ ಬಿ) ಪ್ರಧಾನ ರೇಖಾಂಶ ರೇಖೆ
ಸಿ) ಉತ್ತರಧ್ರುವ ಡಿ) ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ
36. ಹಡಗು ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ದೂರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಹಡಗುಗಳು ದಿಕ್ಕುಚ್ಚಿಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ
ಎ) ಲೋಕ್ಸೋಡ್ರೋಮ್‌ಗಳು ಬಿ) ಆರ್ಥೋಡ್ರೋಮ್ಸ್
ಸಿ) ಕಾಂಪಾಸ್ ರೂಟ್ಸ್ ಡಿ) ಗ್ರೇಟ್ ಸರ್ಕ್ಲ್ ರೂಟ್ಸ್
37. ಬುಧವಾರ ರಾತ್ರಿ 8-30 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಷಿಪ್‌ನ ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯು ನೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ (75° ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶ) ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು 45° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ ಬಾಗ್ದಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಕೇಳಬಹುದು.
ಎ) ಗುರುವಾರ ಬೆಳಗಿನ 4-30 ಗಂಟೆ ಬಿ) ಬುಧವಾರ ಅಪರಾಹ್ನ 12-00 ಗಂಟೆ
ಸಿ) ಬುಧವಾರ ಸಂಜೆ 6-30 ಗಂಟೆ ಡಿ) ಗುರುವಾರ ಅಪರಾಹ್ನ 12-30 ಗಂಟೆ
38. 37° ಉತ್ತರ 45° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳವು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ರೇಖಾಂಶವು
ಎ) 45° ಪಶ್ಚಿಮ ಬಿ) 135° ಪೂರ್ವ ಸಿ) 135° ಪಶ್ಚಿಮ ಡಿ) 45° ಪೂರ್ವ
39. 0° ಉತ್ತರ, 10° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ ಲಿಬ್ರೇವಿಲ್ಲೇ ಮತ್ತು 1° ಉತ್ತರ, 105° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದ ಮೇಲಿರುವ ಸಿಂಗಾಪುರಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂದಾಜು ದೂರವೆಷ್ಟು ?
ಎ) 95 ಕಿ.ಮೀ. ಬಿ) 945 ಕಿ.ಮೀ. ಸಿ) 10545 ಕಿ.ಮೀ. ಡಿ) 1535 ಕಿ.ಮೀ.
40. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಎಷ್ಟು ವೇಳಾವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ ?
ಎ) 15 ಬಿ) 24 ಸಿ) 90 ಡಿ) 180
41. 60° ಪೂರ್ವ 15° ಉತ್ತರ ರೇಖಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ 'R' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲವು ಬೆಳಗಿನ 11 ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, 15° ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ 'Q' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 5 ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ 'Q' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದ ರೇಖಾಂಶವೆಷ್ಟು ?
ಎ) 30° ಪಶ್ಚಿಮ ಬಿ) 120° ಪೂರ್ವ ಸಿ) 150° ಪೂರ್ವ ಡಿ) 150° ಪಶ್ಚಿಮ

42. ಭಾರತದ ಕಾಲಮಾನ (IST) ಮತ್ತು ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕಿರುವ (GMT) ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ
 ಎ) 2 ಗಂಟೆಗಳು ಬಿ) 4 ಗಂಟೆ 30 ನಿಮಿಷಗಳು ಸಿ) 5 ಗಂಟೆ 30 ನಿಮಿಷಗಳು ಡಿ) 6 ಗಂಟೆಗಳು
43. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಿಹೊಂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಎ) ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲ ಬಿ) ದೇಶದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಾನ
 ಸಿ) ಗ್ರೀನ್ವಿಚ್ ಕಾಲಮಾನ ಡಿ) ಸೂರ್ಯೋದಯ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ಸಮಯಕ್ಕೆ
44. 30° ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿನ ಕೈರೋದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗಿದ್ದಾಗ, 75° ಪಶ್ಚಿಮದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲವು
 ಎ) 3p.m ಬಿ) 9p.m ಸಿ) 5 A.M ಡಿ) 7p.m
45. ಯು.ಎಸ್.ಎ.ಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹಡಗೊಂದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಜಪಾನನ್ನೂ ತಲುಪುತ್ತದೆ.
 ಆಗ ಹಡಗು ಪಡೆಯುವಿಕೆಯು
 ಎ) 6 ದಿನದ ವಾರ ಬಿ) 7 ದಿನದ ವಾರ ಸಿ) 8 ದಿನ ವಾರ ಡಿ) 5 ದಿನದ ವಾರ
46. ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಸೈಬೀರಿಯನ್ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು, ಸರಿ ಸುಮಾರು 12 ಬಾರಿ ತಮ್ಮ
 ಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
 ಎ) ಸೈಬೀರಿಯಾದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಲಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ
 ಬಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್ - ಸೈಬೀರಿಯಾ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವು ಒಂದು ಡಜನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು
 ಸಹ ಅವರದೇ ಆದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 ಸಿ) ಟ್ರಾನ್ಸ್ - ಸೈಬೀರಿಯನ್ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನರೇಖೆಯನ್ನು 12 ಬಾರಿ ದಾಟುತ್ತದೆ
 ಡಿ) ಅದರ ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ರೇಖಾಂತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ, ಸೈಬೀರಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶವು 12 ವೇಳಾ ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
47. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ರೇಖೆ ಯಾವುದು ?
 ಎ) 0° ಪ್ರಧಾನ ರೇಖಾಂಶ ಬಿ) 45° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ
 ಸಿ) 90° ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶ ಡಿ) ಎಲ್ಲವೂ ಸಮನಾಗಿದೆ
48. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಕಾಲಮಾನವು ಭಾರತದ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಮುಂದಿದೆ ?
 ಎ) 2 ಗಂಟೆಗಳು ಬಿ) 4 ಗಂಟೆಗಳು ಸಿ) 4 ಗಂಟೆ 30 ನಿಮಿಷಗಳು ಡಿ) 5 ಗಂಟೆಗಳು

ಉತ್ತರಗಳು

1. ಡಿ	2. ಬಿ	3. ಸಿ	4. ಬಿ	5. ಡಿ	6. ಸಿ	7. ಬಿ	8. ಸಿ	9. ಬಿ
10. ಬಿ	11. ಎ	12. ಡಿ	13. ಸಿ	14. ಎ	15. ಎ	16. ಬಿ	17. ಸಿ	18. ಬಿ
19. ಬಿ	20. ಬಿ	21. ಡಿ	22. ಬಿ	23. ಬಿ	24. ಬಿ	25. ಸಿ	26. ಡಿ	27. ಸಿ
28. ಸಿ	29. ಡಿ	30. ಡಿ	31. ಎ	32. ಸಿ	33. ಡಿ	34. ಡಿ	35. ಬಿ	36. ಎ
37. ಎ	38. ಸಿ	39. ಸಿ	40. ಬಿ	41. ಸಿ	42. ಸಿ	43. ಬಿ	44. ಸಿ	45. ಎ
46. ಡಿ	47. ಡಿ	48. ಬಿ						

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-5

ವಾಯುಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಮಾರುತಗಳು

1. ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಾರುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು ಬಿ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳು
ಸಿ. ಶಾಂತ ಕಟಿಬಂಧ ಪ್ರದೇಶ ಡಿ. ಮಾನ್ಸೂನ್
2. ರಾಕೀಸ್ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವ ಇಳಿಜಾರಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುವ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಶುಷ್ಕ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.
ಎ. ಮಿಸ್ಸಲ್ ಬಿ. ನಾರ್ವೆಸ್ಪರ್ಸ್ ಸಿ. ಪೊಹ್ಲ್ ಡಿ. ಚಿನೂಕ್
3. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವಜ್ಯೋತಿಗಳು (Aurora Borealis) ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಬೆಳಕನ್ನು ವಿಕಿರಣಗೊಳಿಸುವುದು ಈ ಪದರದಿಂದ
ಎ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಬಿ. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ ಸಿ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ ಡಿ. ಆಯಾನ ಮಂಡಲ
4. 'ಶಾಂತ ಕಟಿಬಂಧ ಪ್ರದೇಶ'ವೆಂದರೆ
ಎ. ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಬಿ. ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಸಿ. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಡಿ. ಕಡಿಮೆ ಆದ್ರ್ವತೆ
5. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ಆವರ್ತನ ಕಂಡುಬರುವುದು.
ಎ. ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾ ಬಿ. ಉತ್ತರ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
ಸಿ. ಪೂರ್ವ ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಡಿ. ಆಫ್ರಿಕಾ
6. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅತಿ ವಿನಾಶಕಾರಕವಾದದ್ದು ?
ಎ. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಬಿ. ಟೊರ್ನಾಡೋ ಸಿ. ಟೈಫೂನ್ ಡಿ. ವಿಲ್ಲಿ-ವಿಲ್ಲಿ
7. 'ಉರ್ದ್ವಮುಖಿ ವಾಯುಧಾರೆ' (Jet Streams) ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ?
 1. ಅತ್ಯಧಿಕ ವೇಗದ ಮಾರುತಗಳು
 2. ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ
 3. ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮದ ಸಮೀಪ ಉನ್ನತ ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ
 4. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ.ಎ. 2 ಮತ್ತು 3 ಬಿ. 2 ಮತ್ತು 4
ಸಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 1,2 ಮತ್ತು 4
8. ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳುಳ್ಳದ್ದಕ್ಕೂ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ. ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಬಿ. ಕರೆಗಾಳಿ
ಸಿ. ಕರಾವಳಿ ಮಾರುತಗಳು ಡಿ. ಕಡಲ್ಗಾಳಿ

9. ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳುಂಟಾಗುವುದು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ
 - ಎ. ಭೋರ್ಗರೆಯುವ ಮಾರುತಗಳು
 - ಬಿ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಮಳೆ
 - ಸಿ. ಕೇಂದ್ರಭಾಗದಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳು
 - ಡಿ. ಮಾರುತಗಳು ಸುರುಳಿಯಾಕಾರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ.
10. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಒತ್ತಡವು
 - ಎ. ಎತ್ತರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ
 - ಬಿ. ಎತ್ತರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ
 - ಸಿ. ಎತ್ತರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ
 - ಡಿ. ಎತ್ತರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ
11. ಸಮೋಷ್ಯಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ?
 - ಎ. ಇದು ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.
 - ಬಿ. ಅದು ಓಜೋನೋ ಪದರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬರುವ ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಬರದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತದೆ.
 - ಸಿ. ಇದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುವ ಹವಾಗುಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
 - ಡಿ. ಅದು ಹಾರಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
12. ಹರಿಕೇನ್ಸ್‌ಗಳು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವು ಕಂಡುಬರುವುದು
 - ಎ. ಹಿಂದೂಮಹಾಸಾಗರ
 - ಬಿ. ದಕ್ಷಿಣ-ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರ
 - ಸಿ. ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಖಾರಿ
 - ಡಿ. ಪಶ್ಚಿಮ-ಫೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರ
13. 'ನಲವತ್ತರ ಅಬ್ಬರದ ಗಾಳಿ' ಎಂದರೆ
 - ಎ. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿನ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು
 - ಬಿ. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿನ ಆವರ್ತ ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು
 - ಸಿ. ಅಧಿಕ ಭರತಗಳು
 - ಡಿ. ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿನ ವಾಯುವ್ಯ ಪ್ರತಿವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳ ಚಲನೆ
14. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಒತ್ತಡವು ಕಂಡುಬರುವುದು ಇದರಿಂದ
 - ಎ. ಭೂಮಿಯ ಗುರುತ್ವದ ಸೆಳೆತ
 - ಬಿ. ಪೃಥ್ವಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆ
 - ಸಿ. ಭೂಮಿಯ ಗುರುತ್ವದ ಚಲನೆ
 - ಡಿ. ಭೂಮಿಯು ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಯುವಿಕೆ
15. ಸಾಗರೀಕ ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ವಲಯ ಮತ್ತು ಹಗುರ ಹಾಗೂ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಈ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಎ. ವಾಯುಭಾರ ಕುಸಿತ
 - ಬಿ. ಶಾಂತ ಕಟಿಬಂಧ ಪ್ರದೇಶ

ಸಿ. ಅಶ್ವ-ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು

ಡಿ. ಅಂತರ್-ಉಷ್ಣವಲಯ ಸಂಧಿಕ್ಷೇತ್ರ

16. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ

ಎ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾದ ಸಮಭಾರರೇಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಿಕೆಯು ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾದ ಸಮಭಾರ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಿಕೆಯ ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 'V' ಆಕಾರದ ಸಮಭಾರ ರೇಖೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ 'ಒತ್ತಡದ ತಗ್ಗು'ನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಿ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 'V' ಆಕಾರದ ಸಮಭಾರ ರೇಖೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ವೆಡ್ಜನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

17. ವಾಯುಮಂಡಲದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಯೋಜನೆಗಳೆಂದರೆ

ಎ. ಆಮ್ಲಜನಕ, ಜಲಜನಕ, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನಿಯಾನ್

ಬಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ

ಸಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಜಲಜನಕ

ಡಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಗನ್

18. 'ಸಮಶೀಷ್ಣೋವಲಯದ ತಗ್ಗು'ಗಳೆಂದರೆ,

ಎ. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು

ಬಿ. ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶ

ಸಿ. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಧ್ರುವೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು

ಡಿ. ಉಪಧ್ರುವದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶ

19. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂದರೆ,

ಎ. ಪಶ್ಚಿಮ ಯೂರೋಪ್, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೊಲಂಬಿಯಾ ಮತ್ತು ಯು.ಎಸ್.ಎ. ಯ ಪೂರ್ವಭಾಗ

ಬಿ. ನೈರುತ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಚಿಲಿ

ಸಿ. ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್

ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ

20. ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎ. ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಿಕೆ

ಬಿ. ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ

ಸಿ. ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶದಲ್ಲಿ ಏಕರೀತಿ

ಡಿ. ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಿಕೆ

21. ಶಾಖ ಮತ್ತು ಶುಷ್ಕ ಮಾರುತಗಳು ಆಲ್ಫ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹದಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

ಎ. ಚಿನೂಕ್

ಬಿ. ಪೋಹ್ನ್

ಸಿ. ಮಿಸ್ಟಲ್

ಡಿ. ನಲವತ್ತರ ಅಬ್ಬರದ ಗಾಳಿ

22. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಇತರೆ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ?
 ಎ. ಅವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು
 ಬಿ. ಹರಿಕೇನ್ಗಳು
 ಸಿ. ಟೊರ್ನಾಡೋಗಳು
 ಡಿ. ಟೈಫೂನ್ಗಳು
23. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಮಾರುತವು ಸ್ಥಿರವಾದ ಮಾರುತವಲ್ಲ ?
 ಎ. ಅವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು
 ಬಿ. ಹರಿಕೇನ್ಗಳು
 ಸಿ. ಮಾನ್ಸೂನ್ಗಳು
 ಡಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು
24. ಮಾರುತಗಳ ವೇಗವು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
 ಎ. ಅವುಗಳು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ
 ಬಿ. ಸಮುದ್ರದ ಸಾಮಿಪ್ಯ
 ಸಿ. ಅವು ಚಲಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒತ್ತಡದ ಇಳಿಜಾರು
 ಡಿ. ಅವು ಬೀಸುವ ದಿಕ್ಕು
25. 'ಪಾಂಪೆರೋ' ಎಂಬುದು
 ಎ. ಅರ್ಚೆಂಟೈನಾ ಮತ್ತು ಉರುಗ್ವೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಒಂದು ಶೀತಮಾರುತ
 ಬಿ. ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶ
 ಸಿ. ಪನಾಮದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶಭರಿತ ಮಾರುತಗಳು ಮಳೆಯನ್ನು ತರುತ್ತವೆ.
 ಡಿ. ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶವು ಮೊದಲು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡು ಮತ್ತು ನಂತರ ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
26. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳು ಜೋಡಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ ?
 ಎ. ಬರ್ಗ್ ಮಾರುತ - ಆಗ್ನೇಯ ಆಫ್ರಿಕಾ
 ಬಿ. ಕಾರಾಬುರನ್ - ಸಿರಿಯಾಂಗ್ ಪ್ರದೇಶದ ಟಾರೀಂ ತಗ್ಗು
 ಸಿ. ದಕ್ಷಿಣದ ಬರ್ಸಾಟರ್ - ನ್ಯೂಸೌತ್‌ವೇಲ್ಸ್
 ಡಿ. ಹರಿಕೇನ್ - ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್
27. ಮಾರುತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ
 ಎ. ಚಿನೂಕ್ ಮಾರುತಗಳು
 1. ಅತಿ ಶೀತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ
 ಬಿ. ಧ್ರುವೀಯ ಪೂರ್ವ ಮಾರುತಗಳು
 2. ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದವು
 ಸಿ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳು
 3. ಹಿಮವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ
 ಡಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು

4. ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

	ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ.	4	1	2	3
ಬಿ.	3	1	4	2
ಸಿ.	1	3	2	4
ಡಿ.	3	1	2	4

28. 'ಬ್ಯೂಫೋರ್ಟ್ ಮಾಪಕ' (Beaufort Scale)ವನ್ನು ಇದನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎ. ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡ ಬಿ. ಮಾರುತದ ವೇಗ ಸಿ. ಮಾರುತದ ದಿಕ್ಕು ಡಿ. ಆಧ್ರತೆ

29. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಮಾರುತಗಳನ್ನು 'ಪ್ರತಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ?

ಎ. ಚಿನೂಕ್ ಬಿ. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು
ಸಿ. ಟೈಫೂನ್ಗಳು ಡಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು

30. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಸಮೋಷ್ಯ ಮಂಡಲಗಳು ಸಂಧಿಸುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಎ. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ ಬಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ ಸಿ. ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ ಡಿ. ಸಮೋಷ್ಯವಿರಾಮ

31. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಎ. ಬೋರಾ	1. ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿನ ಹಿಮವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಶಾಖವುಳ್ಳ ಮಾರುತಗಳು
ಬಿ. ಪೋಹ್ಲ್	2. ಏಡ್ರಿಯಾಟಿಕ್ ಕರಾವಳಿ ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬೀಸುವ ಶೀತ ಮಾರುತಗಳು
ಸಿ. ಮಿಸ್ಟ್ರಲ್	3. ಶಾಖ, ಶುಷ್ಕ ಹಾಗೂ ಧೂಳು ಸಹಿತವಾದ ಮಾರುತಗಳು ಸಹರಾ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಗಿ, ಯೂರೋಪಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ.
ಡಿ. ಸಿರಾಕ್ಯೂ	4. ಶೀತಲಕ್ಷಣದ ಪ್ರಬಲ ಮಾರುತಗಳು ರೋನ್ ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

	ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ.	1	2	4	3
ಬಿ.	2	1	4	3
ಸಿ.	3	1	4	2
ಡಿ.	2	4	1	2

32. ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ.

ಎ. ಉತ್ತರ ಬಿ. ಈಶಾನ್ಯ ಸಿ. ವಾಯುವ್ಯ ಡಿ. ಆಗ್ನೇಯ

33. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುತಗಳು ಮತ್ತು ವಾಯುಪ್ರವಾಹಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಎ. ವಾಯು ಪ್ರವಾಹಗಳು ಮಾರುತಗಳಿಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ.

ಬಿ. ವಾಯು ಪ್ರವಾಹಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಮಾರುತಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶುಷ್ಕ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ.

ಸಿ. ಮಾರುತಗಳು ಭೂಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿದರೆ, ವಾಯುಧಾರೆಗಳು ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಗರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ.

ಡಿ. ಮಾರುತಗಳೆಂದರೆ ವಾಯುವಿನ ಸಮತಲ ಚಲನೆಯಾದರೆ, ವಾಯುಪ್ರವಾಹಗಳು ವಾಯುರಾಶಿಯ ಉದ್ವೇಗಮುಖ ಚಲನೆಯಾಗಿದೆ.

34. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಭೂಭಾಗದ ಕಡೆಗೂ, ಉಳಿದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಭೂಭಾಗದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೇ

ಎ. ಸುಂಟರಗಾಳಿಗಳು

ಬಿ. ಅನಿಶ್ಚಿತ ಮಾರುತಗಳು

ಸಿ. ಋತುಕಾಲಿಕ ಮಾರುತಗಳು

ಡಿ. ಸ್ಥಿರ ಮಾರುತಗಳು

35. 'ಬ್ಲಿಝಾರ್ಡ್' ಎಂದರೆ

ಎ. ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಧೂಳು ಸಹಿತ ಮಾರುತಗಳು

ಬಿ. ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ಉಷ್ಣಮಾರುತಗಳು

ಸಿ. ಪ್ರಬಲವಾದ ಹಿಮ ಮಾರುತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಯಾನಕ ಹಿಮರೂಪ.

ಡಿ. ಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಮಾರುತವಾಗಿದ್ದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಿಮಕಣಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರದವರೆಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರಗಳು

1. ಬಿ	2. ಡಿ	3. ಸಿ	4. ಬಿ	5. ಎ	6. ಎ
7. ಸಿ	8. ಡಿ	9. ಸಿ	10. ಬಿ	11. ಸಿ	12. ಸಿ
13. ಡಿ	14. ಎ	15. ಬಿ	16. ಡಿ	17. ಡಿ	18. ಡಿ
19. ಡಿ	20. ಎ	21. ಬಿ	22. ಎ	23. ಸಿ	24. ಸಿ
25. ಎ	26. ಡಿ	27. ಡಿ	28. ಬಿ	29. ಡಿ	30. ಸಿ
31. ಬಿ	32. ಸಿ	33. ಡಿ	34. ಸಿ	35. ಸಿ	

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-6

ವಾಯುಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಮಾರುತಗಳು

1. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 6 ರಿಂದ 8 ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದು, ಉಷ್ಣಾಂಶ ಪ್ರಮಾಣವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ ಬಿ. ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ ಸಿ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಡಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ
2. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತಳಭಾಗದಿಂದ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಪದರುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ ?
ಎ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ, ಅಯಾನಮಂಡಲ, ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ, ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ
ಬಿ. ಅಯಾನಮಂಡಲ, ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ, ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ, ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ
ಸಿ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ, ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ, ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ, ಅಯಾನಮಂಡಲ
ಡಿ. ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ, ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ, ಅಯಾನಮಂಡಲ, ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ
3. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಅವುಗಳ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ,
ಎ. ಕೇಂದ್ರಾಭಿಗಮನ ಶಕ್ತಿ ಬಿ. ಕೋರಿಯಾಲಿಸ್ ಶಕ್ತಿ
ಸಿ. ಆವರ್ತ ಪ್ರಭಾವ ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳಾವುವೂ ಅಲ್ಲ
4. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿತ್ಯಮಾರುತಗಳ ವಿಧವಾಗಿದೆ ?
ಎ. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಬಿ. ಲೂ ಸಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು ಡಿ. ಟರ್ನಾಡೋಗಳು
5. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಮಾರುತವು ಅಶ್ವ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿಂದ ಶಾಂತ ಕಟಿಬಂಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು ಬಿ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳು
ಸಿ. ಧ್ರುವೀಯ ಪೂರ್ವ ಮಾರುತಗಳು ಡಿ. ಉದ್ವಾರ್ತಮುಖಿ ವಾಯುಧಾರೆಗಳು
6. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ
ಎ. ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರ 1. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು
ಬಿ. ಅರಾಪುರ ಸಮುದ್ರ 2. ಟರ್ನಾಡೋ
ಸಿ. ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಖಾರಿ 3. ಟೈಫೂನ್ಸ್
ಡಿ. ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿ 4. ವಿಲ್ಲಿ-ವಿಲ್ಲಿ
ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ
ಎ. 1 4 3 2
ಬಿ. 4 1 2 3
ಸಿ. 3 4 2 1
ಡಿ. 3 2 4 1

7. ವಾಯುಮಂಡಲದ ತಳಪದರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ ಬಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ ಸಿ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಡಿ. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ
8. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅತ್ಯಧಿಕ ವೇಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾರುತವಾಗಿದೆ ?
ಎ. ಲೂ ಬಿ. ಟರ್ನಾಡೋ ಸಿ. ಟೈಫೂನ್ ಡಿ. ಹರಿಕೇನ್
9. ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ರಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಲ್ಲದ ಅನಿಲವೆಂದರೆ
ಎ. ಸಾರಜನಕ ಬಿ. ಆರ್ಗನ್ ಸಿ. ನೀರಾವಿ ಡಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ
10. ನಿತ್ಯ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಅಂದರೆ 'ನಲವತ್ತರ ಅಬ್ಬರದಗಳು', 'ಐವತ್ತರ ಅರಚುವಗಳು' ಮತ್ತು 'ಅರವತ್ತರ ಉಗ್ರಗಳು'ಗಳೆಂದರೆ,
ಎ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳು ಬಿ. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು
ಸಿ. ಧ್ರುವೀಯ ಮಾರುತಗಳು ಡಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾರುತಗಳು
11. ಶಾಂತ ಕಟಿಬಂಧ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದರೆ,
ಎ. ಭಾರಿ ಹಿಮದೊಂದಿಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ಉನ್ನತ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು
ಬಿ. ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತವಲಯ
ಸಿ. ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಡಿ. ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡದ ಉಪಧ್ರುವ ಪ್ರದೇಶ
12. ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. ಅನಿಮೋ ಮೀಟರ್ ಬಿ. ಬಾರೋ ಮೀಟರ್ ಸಿ. ಹೈಗ್ರೋ ಮೀಟರ್ ಡಿ. ಥರ್ಮೋಮೀಟರ್
13. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಎತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಯಾವ ಪದರದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಬಿ. ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ
ಸಿ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ ಡಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ
14. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಎತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಯಾವ ಪದರದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಬಿ. ಪರಿವರ್ತನ ವಿರಾಮ
ಸಿ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ ಡಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ
15. ಆವರ್ತ ಮಾರುತವು ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ
ಬಿ. ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ
ಸಿ. ನೇರವಾಗಿ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ
ಡಿ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಕಡೆಗೆ

16. ಜೆಟ್ ವಿಮಾನಗಳ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾಯುಪದರವೆಂದರೆ,
ಎ. ಪರಿವರ್ತನ ಮಂಡಲ ಬಿ. ಸಮೋಷ್ಯಮಂಡಲ ಸಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ ಡಿ. ಬಾಹ್ಯಮಂಡಲ
17. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಮಾರುತಗಳು ಬಾಗಿ ಬೀಸುವುದು.
ಎ. ಅವುಗಳ ಎಡಕ್ಕೆ ಬಿ. ಅವುಗಳ ಬಲಕ್ಕೆ ಸಿ. ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಡಿ. ಅಧೋಮುಖವಾಗಿ
18. ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಅಂಶವು ಹವಾಗುಣ ಮತ್ತು ವಾಯುಗುಣದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ?
ಎ. ಸಾರಜನಕ ಬಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ ಸಿ. ಓರ್ಫೋನ್ ಡಿ. ನೀರಾವಿ
19. ಮಾರುತಗಳು ಬೀಸುವುದು
ಎ. ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ
ಬಿ. ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದ ಕಡೆಗೆ
ಸಿ. ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದ ಕಡೆಗೆ
ಡಿ. ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ
20. ಭೂಮಿಯ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಯಾವ ಪದರವು ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳಿಸಿ ಭೂಮಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಸಮೋಷ್ಯಮಂಡಲ ಬಿ. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ ಸಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ ಡಿ. ಬಾಹ್ಯಮಂಡಲ
21. ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುವುದು ಏಕೆಂದರೆ ?
ಎ. ಅವುಗಳು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ.
ಬಿ. ಅವು ವಿಚಲನಾ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ವಾಯು ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.
ಸಿ. ಅವು ಒತ್ತಡದ ಇಳಿಜಾರನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ
ಡಿ. ಅವು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ.
22. ಮೇಲ್ಭಾಗದ ವಾಯುಪದರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಮ್ಲಜನಕವು ಇದರಿಂದ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. ಜಲಜನಕ ಬಿ. ಸಾರಜನಕ ಸಿ. ಓರ್ಫೋನ್ ಡಿ. ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್
23. ಶಾಂತ ಕಟಿಬಂಧ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ?
ಎ. ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ 5° ಅಕ್ಷಾಂಶದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ
ಬಿ. ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ 5° ಅಕ್ಷಾಂಶದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ
ಸಿ. ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದಿಂದ 5° ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶದವರೆಗೆ
ಡಿ. ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದಿಂದ 15° ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶದವರೆಗೆ
24. ಟೈಫೂನ್‌ಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ,
ಎ. ಉತ್ತರಸಮುದ್ರ ಬಿ. ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿ. ಪಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಡಿ. ಲಕ್ಷದ್ವೀಪಗಳು

25. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಯಾವ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು ವಾಯುಗುಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ ?
 1. ಸಾರಜನಕ 2. ಆಮ್ಲಜನಕ 3. ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್
 ಎ. 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ. 2 ಮತ್ತು 3 ಸಿ. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 3 ಮಾತ್ರ
26. ಇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
 ಎ. 300 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಮಾರುತದ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ
 ಬಿ. 450 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಆರ್ಧ್ರತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ
 ಸಿ. 330 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ 1⁰Fನಷ್ಟು ಉಷ್ಣಾಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ
 ಡಿ. 500 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ
27. ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ರಾಕಿ ಪರ್ವತಗಳ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಶಾಖವುಳ್ಳ ಶುಷ್ಕ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.
 ಎ. ಫೋಹ್ಡ್ ಬಿ. ಲೂ ಸಿ. ಸಿರಾಕ್ಯೊ ಡಿ. ಚಿನೂಕ್
28. ಸ್ಥಳೀಯವಾದ 'ನಾರ್ವೆಸ್ಪಾರ್' ಎಂಬ ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ.
 ಎ. ಅಸ್ಸಾಂ ಬಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸಿ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಡಿ. ತಮಿಳುನಾಡು
29. ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳುಂಟಾಗುವುದು ಇದರಿಂದ
 ಎ. ಭೂಮಿಯ ದೈನಂದಿನ ಚಲನೆ
 ಬಿ. ಭೂಮಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಲನೆ
 ಸಿ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಕಡೆಗೆ ವಾಯು ಚಲನೆ
 ಡಿ. ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
30. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ವಾಯುಮಂಡಲದ ಅತಿ ಮೇಲ್ಪದರವಾಗಿದೆ ?
 ಎ. ಸಮೋಷ್ಣಮಂಡಲ ಬಿ. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ ಸಿ. ಅಯಾನ ಮಂಡಲ ಡಿ. ಬಾಹ್ಯಮಂಡಲ
31. ಮಿಸ್ಟ್ರಲ್ ಎಂಬುದು
 ಎ. ಶುಷ್ಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುತ ಬಿ. ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಶುಷ್ಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುತ
 ಸಿ. ಶಾಖವುಳ್ಳ ಶುಷ್ಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುತ ಡಿ. ಬೆಚ್ಚನೆಯ - ಆರ್ಧ್ರಯುತ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುತ
32. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವ ಸಿಡಿಲು ಸಹಿತ ಪ್ರಬಲವಾದ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಎ. ಬ್ಲಿಝಾರ್ಡ್ ಬಿ. ಚಿನೂಕ್ ಸಿ. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಡಿ. ಗೇಲ್
33. ಶುಷ್ಕ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದರೆ,
 ಎ. ಶೇ. 21ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಬಿ. ಶೇ. 78ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ
 ಸಿ. ಶೇ. 50 ತೂಕ ಡಿ. ಶೇ. 21 ರಷ್ಟು ತೂಕ

34. ಮಾರುತದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣವೆಂದರೆ,
ಎ. ಅನಿಮೋಮೀಟರ್ ಬಿ. ಮಿಡ್‌ವೇನ್ ಸಿ. ಮಿಡ್‌ಗೇಜ್ ಡಿ. ಹೈಗ್ರೋ ಮೀಟರ್
35. ಭೂಮಿಯ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಚಲನೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇನು ?
ಎ. ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಿ. ಸೌರಶಕ್ತಿ
ಸಿ. ಉಷ್ಣಾಂಶದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಡಿ. ಮಾರುತ
36. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಘಟಕವೆಂದರೆ
ಎ. ಪ್ರತಿ ಘನ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಗ್ರಾಂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ. ಪ್ರತಿ ಗಂಟೆಗೆ ಕಿ.ಮೀ. ಗಳಲ್ಲಿ
ಸಿ. ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಡಿ. ಮಿಲಿ ಮೀಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ
37. ಅಶ್ವಅಕ್ಷಾಂಶಗಳೆಂದರೆ,
ಎ. 50 ಉತ್ತರ ಮತ್ತು 50 ದಕ್ಷಿಣ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶ
ಬಿ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶ
ಸಿ. ಸೌಮ್ಯ ಮತ್ತು ಲಘುವಾದ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಮಾರುತಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶ
ಡಿ. ಆರ್ಧ್ರಯುತ ವಾಯು ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿರವಾದ ಹವಾಗುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶ
38. ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೀಸುತ್ತವೆ.
ಎ. ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಿ. ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ
ಸಿ. ವಾಯುವ್ಯದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯದ ಕಡೆಗೆ ಡಿ. ಈಶಾನ್ಯದಿಂದ ನೈರುತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ
39. ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
1. ವಾಯು ವಿಚಲನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
2. ವಾಯುವ್ಯ ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಯಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಯಾಗಿಯೂ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಅದು ಬಾರಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
4. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಒತ್ತಡದ ಪ್ರಮಾಣವು ಅಧಿಕಗೊಂಡು ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತ ಮಾರುತಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ. 1 ಮತ್ತು 4 ಸಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 1,2 ಮತ್ತು 5
40. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಅನಿಲವು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಇಂಗಾಲದ ಮಾನಾಕ್ಸೈಡ್ ಬಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ ಸಿ. ಸಾರಜನಕ ಡಿ. ಓರ್ಬೋನ್
41. ಆವರ್ತ ಮಾರುತದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನೇ ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ?
ಎ. ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬಿ. ವರ್ಟಿಕ್ಸ್ ಸಿ. ಕಣ್ಣು ಡಿ. ಭೂಕಂಪನಾಭಿ
42. ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಯಾವ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ 1⁰ ಸೆಂ.ನಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ?
ಎ. 200 ಅಡಿ ಬಿ. 300 ಅಡಿ ಸಿ. 400 ಅಡಿ ಡಿ. 450 ಅಡಿ

43. ಸಮುದ್ರಗಳ (ಕಡಲ್ಗಳ)ಯು ಬೀಸುವುದು ಯಾವಾಗಂದರೆ,
 ಎ. ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ
 ಬಿ. ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಕಡೆಗೆ
 ಸಿ. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ
 ಡಿ. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಕಡೆಗೆ
44. ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ?
 ಎ. ಟರ್ನಾಡೋ ಬಿ. ಹರಿಕೇನ್ ಸಿ. ಟೈಫೂನ್ ಡಿ. ವಾಯುಭಾರ ಕುಸಿತ
45. ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪ್ರಮಾಣವು ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ
 ಎ. 10% ಬಿ. 20% ಸಿ. 30% ಡಿ. 70%
46. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಮೇಲ್ದರವು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬರುವ ನೇರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ವಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ?
 ಎ. $\frac{1}{2}$ ಬಿ. $\frac{1}{3}$ ಸಿ. $\frac{1}{5}$ ಡಿ. $\frac{1}{10}$
47. ವಾಯುಮಂಡಲ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣವೆಂದರೆ
 ಎ. ಹೈಡ್ರೋಮೀಟರ್ ಬಿ. ಹೈಗ್ರೋಮೀಟರ್ ಸಿ. ಒತ್ತಡ ಮಾಪಕ ಡಿ. ವಾಯುಭಾರ ಮಾಪಕ
48. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಯಾವುದು ?
 ಎ. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಬಿ. ಹರಿಕೇನ್ ಸಿ. ಟರ್ನಾಡೋ ಡಿ. ಟೈಫೂನ್
49. ಅನಿಮೋಮೀಟರ್ ಎಂಬ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಎ. ಮಾರುತದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಬಿ. ಆಧ್ರತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು
 ಸಿ. ಮಾರುತದ ವೇಗವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಡಿ. ವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು
50. ಅಗ್ನಿಕಟಿಬಂಧ ವಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ವಲಯ
 ಎ. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ತೀರ ಪ್ರದೇಶ ಬಿ. ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ವಲಯ
 ಸಿ. ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ವಾಯುವಲಯ ಡಿ. ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

ಉತ್ತರಗಳು

1-ಸಿ	2-ಸಿ	3-ಬಿ	4-ಸಿ	5-ಬಿ	6-ಎ	7-ಸಿ	8-ಬಿ	9-ಎ
10-ಡಿ	11-ಬಿ	12-ಬಿ	13-ಬಿ	14-ಸಿ	15-ಬಿ	16-ಬಿ	17-ಬಿ	18-ಡಿ
19-ಬಿ	20-ಸಿ	21-ಎ	22-ಸಿ	23-ಸಿ	24-ಸಿ	25-ಡಿ	26-ಸಿ	27-ಡಿ
28-ಎ	29-ಸಿ	30-ಡಿ	31-ಎ	32-ಸಿ	33-ಬಿ	34-ಬಿ	35-ಬಿ	36-ಡಿ
37-ಸಿ	38-ಡಿ	39-ಡಿ	40-ಡಿ	41-ಸಿ	42-ಬಿ	43-ಬಿ	44-ಡಿ	45-ಬಿ
46-ಬಿ	47-ಡಿ	48-ಎ	49-ಸಿ	50-ಎ				

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-7

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿ

- ಮೋಡವುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಬ್ಬನಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಏಕೆಂದರೆ,
ಎ. ಬೀಳುವ ಇಬ್ಬನಿಯನ್ನು ಮೋಡಗಳು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
ಬಿ. ಮೋಡಗಳು ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ
ಸಿ. ಮೋಡವುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಣವು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ
ಡಿ. ಮೋಡವುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಿರಣವು ಬಹಳ ಬೇಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ
- ಯಾವಾಗ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ಯಾತ್ಮತೆಯು ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ವಾಯುವಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶವು 30⁰ಸೆ. ಗಳಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ವಾಯುರಾಶಿಯ ತಂಪಾಗುವಿಕೆಯು
ಎ. ಸಮಗ್ರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ
ಬಿ. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ಯಾತ್ಮತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ
ಸಿ. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ಯಾತ್ಮತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ
ಡಿ. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ಯಾತ್ಮತೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಯಾವಾಗ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ಯಾತ್ಮತೆಯು
ಎ. ಶೇ. 0 ಬಿ. ಶೇ. 50 ಸಿ. ಶೇ. 75 ಡಿ. ಶೇ. 100
- ಉದ್ವೇಗಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಮೋಡರಾಶಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. ಸಿರಸ್ ಬಿ. ಕ್ಯುಮುಲೋನಿಂಬಸ್ ಸಿ. ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್ ಡಿ. ಸಿರೋ-ಕ್ಯುಮುಲಸ್
- ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮೋಡದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಎತ್ತರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಕ್ರಮಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ.
1. ಕ್ಯುಮುಲಸ್ 2. ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್ 3. ಸಿರಸ್ 4. ನಿಂಬಸ್
ಎ. 1,3,2,4 ಬಿ. 2,4,1,3 ಸಿ. 3,2,4,1 ಡಿ. 4,2,1,3
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಹೊಂದಿರುವ ಕೌನಿಕ ತ್ರಿಜ್ಯವೆಂದರೆ
ಎ. 22 ½⁰ ಬಿ. 420 ಸಿ. 600 ಡಿ. 750
- ಪರಿಸರಣ ಮಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿ ?
 - ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ವಾಯುಗುಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.
 - ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುಡುಗು ಮತ್ತು ಮಿಂಚಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಳೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 - ಅದನ್ನು ಈ ಗಂಟೆಯ ಮಳೆ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಎ. 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ. 2 ಮತ್ತು 3 ಸಿ. 1 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3
8. ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ರತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣವೆಂದರೆ
ಎ. ಹೈಗ್ರೋ ಗ್ರಾಫ್ ಬಿ. ಹೈಡ್ರೋ ಗ್ರಾಫ್ ಸಿ. ಪಾಂಟೋಗ್ರಾಫ್ ಡಿ. ಟಾರೋಗ್ರಾಫ್
9. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ವ್ಯಷ್ಟಿಯ ವಿಧಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲ ?
ಎ. ಮಳೆ ಬಿ. ಜಲಪಾತ ಸಿ. ಮಂಜು ಡಿ. ಇಬ್ಬನಿ
10. ಮೋಡರಹಿತ ರಾತ್ರಿಗಳು ಮೋಡವುಳ್ಳ ರಾತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶೀತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಏಕೆಂದರೆ,
ಎ. ವ್ಯಷ್ಟಿ ಬಿ. ಘನೀಕರಣ ಸಿ. ಸೌರಜನ್ಯಶಾಲಿ ಡಿ. ವಿಕಿರಣ
11. ನಿಂಬಸ್ ಮೋಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ.
1. ಇವುಗಳು ಸಾಂದ್ರವಾದ ಕಪ್ಪು - ಬೂದು ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳು
2. ಅವುಗಳನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.
3. ಅದು ತೀವ್ರತರವಾದ ಮಳೆ ಹಾಗೂ ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು ಸಹಿತ ಮಳೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ ?
ಎ. 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ. 2 ಮತ್ತು 3 ಸಿ. 1 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3
12. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ವ್ಯಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ ?
1. ಹಿಮ 2. ಮಂಜು 3. ಆಲೀಕಲ್ಲು 4. ಇಬ್ಬನಿ
ಎ. 1 ಮತ್ತು 2 ಬಿ. 1 ಮತ್ತು 3 ಸಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 2,3 ಮತ್ತು 4
13. ಒತ್ತಡ ಮಾಪಕ ವಾಚನದಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರತರವಾದ ಇಳಿಕೆಯು ಸೂಚಿಸುವುದು.
ಎ. ಮಳೆ ಬಿ. ಗುಡುಗು ಸಿ. ಉತ್ತಮ ಹವಾಗುಣ ಡಿ. ತೀವ್ರತರವಾದ ಶೀತ
14. ಇಬ್ಬನಿ ಉಂಟಾಗುವುದು ಯಾವಾಗೆಂದರೆ,
ಎ. ಬೆಚ್ಚನೆಯ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಶೀತವಾಯುರಾಶಿ ಚಲಿಸಿದಾಗ
ಬಿ. ತೇವಯುತ ವಾಯುರಾಶಿಯು ಭೂಮಿಯ ಶೀತಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಾಗ
ಸಿ. ತೇವಯುತ ವಾಯು ಉಷ್ಣವಾಯುರಾಶಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದಾಗ
ಡಿ. ಉಷ್ಣವಾಯುರಾಶಿಯು ಭೂಮಿಯ ಶೀತಪ್ರದೇಶದೊಡನೆ ಸಂಧಿಸಿದಾಗ
15. ಬೇಸಿಗೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೀಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಗುಡುಗು ಸಹಿತ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ ಮೋಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಇದಾಗಿದೆ.
ಎ. ಕ್ಯುಮುಲಸ್ ಬಿ. ಕ್ಯುಮುಲೋನಿಂಬಸ್ ಸಿ. ಸಿರಸ್ ಡಿ. ಸಿರೋ-ಕ್ಯುಮುಲಸ್
16. ಧೂಮದಲ್ಲಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ಸಣ್ಣನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಅಥವಾ ವಾಯುಮಂಡಲದ ತಳಪದರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳೇ.
ಎ. ಆಲೀಕಲ್ಲು ಬಿ. ಕಾವಳ ಸಿ. ಇಬ್ಬನಿ ಡಿ. ಮಂಜು (Dew)
17. ವಾಯುರಾಶಿಯು ತಂಪಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಆವಿಯಾಗಿ ಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

- ಎ. ತಂಬುಬುರುಡೆ ಉಷ್ಣಾಂಶ
ಬಿ. ಪರ್ವತಮಳೆ
ಸಿ. ಆವರ್ತ ಮಳೆ
ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ
18. ತೇವಾಂಶಭರಿತ ವಾಯುರಾಶಿಯು ಪರ್ವತದುದ್ದಕ್ಕೂ ಮೇಲೇರಿ ಉಂಟಾಗುವ ಮಳೆಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧ ?
ಎ. ಪರಿಸರಣ ಮಳೆ
ಬಿ. ಪರ್ವತಮಳೆ
ಸಿ. ಆವರ್ತಮಳೆ
ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ
19. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆಧ್ರತೆಯು ಇದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ.
ಎ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
ಬಿ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಉಷ್ಣಾಂಶದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
ಸಿ. ಮಾರುತದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
20. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಆಧ್ರತೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಸೈಕೋಮೀಟರ್
ಬಿ. ಅನಿಮೋಮೀಟರ್
ಸಿ. ಲೈಸೀಮೀಟರ್
ಡಿ. ಹೈಡ್ರೋಮೀಟರ್
21. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುವ ಶೀತವಾದ ವಾಯುಪದರದೊಡನೆ ಹನಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ವೃಷ್ಟಿಯ ರೂಪವು ಘನೀಕರಿಸಿ ಹಿಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
ಎ. ಇಬ್ಬನಿ
ಬಿ. ಆಲೀಕಲ್ಲು
ಸಿ. ಹಿಮಮಳೆ
ಡಿ. ಹಿಮಪಾತ
22. ಆವರ್ತ ಮಳೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು.
ಎ. ಈಜಿಫ್ಟ್
ಬಿ. ಭಾರತ
ಸಿ. ಯು.ಕೆ.
ಡಿ. ಮೆಕ್ಸಿಕೋ
23. ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಚಲನ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಗುಡುಗು-ಸಿಡಿಲಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವಿಕೆಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ವಿಧದ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ ?
ಎ. ಇಬ್ಬನಿ
ಬಿ. ಮಂಜು
ಸಿ. ಆಲೀಕಲ್ಲು
ಡಿ. ಮಳೆ
24. ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಹಿಮರೇಖೆಯು 4300 ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ 3000 ಮೀ. ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ,
ಎ. ಹಿಮಾಲಯವು ಸಾಂದ್ರವಾದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಬಿ. ಹಿಮಾಲಯವು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.
ಸಿ. ಹಿಮಾಲಯವು ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತಕ್ಕಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ.
ಡಿ. ಹಿಮಾಲಯವು ತಳ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ
25. ಭೂಮಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುವ ಶೀತವಾಯು ಪದರದ ಮೂಲಕ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳು ಘನೀಕರಿಸಿ ಹಿಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಮಳೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ಎ. ಮಂಜು ಬೀಳುವಿಕೆ
ಬಿ. ಆಲೀಕಲ್ಲುಗಳು
ಸಿ. ಹಿಮ ಹಾಳೆ (Sleet)
ಡಿ. ಕಾವಳ (Frost)
26. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ದ್ವೀಪವು ಪರಿಸರಣ ವಿಧದ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಸೈಪ್ರಸ್
ಬಿ. ಸುಮಾತ್ರ
ಸಿ. ಕ್ಯೂಬ
ಡಿ. ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್

27. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ವಿಧದ ಮೋಡವನ್ನು 'ಉನ್ನತ ಮೋಡ'ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ?
 ಎ. ಸಿರಸ್ ಬಿ. ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್ ಸಿ. ನಿಂಬಸ್ ಡಿ. ಕ್ಯುಮುಲಸ್
28. ವಾಯುಮುಖಿ ಮಳೆಯು (Frontal Rainfall) ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ
 ಎ. ಪ್ರಚಲನ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಬಿ. ಸಮುದ್ರಗಳಿಂದ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳು
 ಸಿ. ಆವರ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಡಿ. ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ನೀರಾವಿಯಾಗಿ ಘನೀಕರಿಸುವಿಕೆ
29. ಯಾವಾಗ ಆದ್ರ್ವಯುತ ವಾಯುವು ಭೂಮಿಯ ಶೀತಯುತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂಧಿಸುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ನೀರಾವಿಯ ಅಲ್ಪ ಭಾಗವು ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳಲ್ಲಿ ಘನೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
 ಎ. ಇಬ್ಬನಿ (Dew) ಬಿ. ಮಂಜು (Fog) ಸಿ. ಕಾವಳ (Mist) ಡಿ. ಮೋಡ
30. ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು
 ಎ. 250 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಿ. 50 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ
 ಸಿ. 500 ಸೆಂ.ಮೀ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಡಿ. 250-300 ಸೆಂ.ಮೀ.
31. ತಪ್ಪಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ.
 ಎ. ವಾಯುರಾಶಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅದು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ತೇವಾಂಶದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
 ಬಿ. ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಒತ್ತಡವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ
 ಸಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದ್ರ್ವತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಘನ ಮೀ. ವಾಯುರಾಶಿಯ ಹೊಂದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಂ.ಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 ಡಿ. ಪ್ರತಿ 165 ಮೀ.ಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ 10 ಸೆ. ನಷ್ಟು ಉಷ್ಣಾಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
32. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ
 ಎ. ಸಿರಸ್ ಮೋಡಗಳು 1. ನಿಜವಾದ ಮಳೆಯ ಮೋಡಗಳು
 ಬಿ. ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್ ಮೋಡಗಳು 2. ಮಳೆರಹಿತ ಮೋಡಗಳು
 ಸಿ. ಕ್ಯುಮುಲಸ್ ಮೋಡಗಳು 3. ತುಂತುರು ಮಳೆಗೆ ಕಾರಣ
 ಡಿ. ನಿಂಬಸ್ ಮೋಡಗಳು 4. ಗುಡುಗು ಸಹಿತ ಮೋಡಗಳು
ಎ	ಬಿ	ಸಿ	ಡಿ
ಎ. 2	3	4	1
ಬಿ. 1	4	3	2
ಸಿ. 3	2	1	4
ಡಿ. 4	1	2	3
33. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಪದವು ವಾಯುಗುಣದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ ?
 ಎ. ಇಬ್ಬನಿ ಬಿಂದು ಬಿ. ಪ್ಲಾಶ್ ಬಿಂದು ಸಿ. ಹೈಗ್ರೋಗ್ರಾಂ ಡಿ. ಸ್ಟೀವನ್ ಸನ್ ಸ್ಕ್ರೀನ್
34. ವೃಷ್ಟಿಯ ಫಲಿತಾಂಶವು ಇರುವುದು
 ಎ. ಮಳೆ ಬಿ. ಮೋಡ ಸಿ. ಮಂಜು

- ಎ. 1 ಮಾತ್ರ ಬಿ. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಸಿ. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ ಡಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3
35. ವಾಯುವಿನ ತೇವಾಂಶವು
- ಎ. ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ
 ಬಿ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ತೇವಾಂಶವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
 ಸಿ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ತೇವಾಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ
 ಡಿ. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿರ ಗುಣವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ
36. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ವಿಧದ ಮೋಡವು ಸಣ್ಣ ಹಿಮಕಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ ?
- ಎ. ಕ್ಯುಮುಲಸ್ ಮೋಡಗಳು ಬಿ. ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್ ಮೋಡಗಳು
 ಸಿ. ಕ್ಯುಮುಲೋ ನಿಂಬಸ್ ಮೋಡಗಳು ಡಿ. ಸಿರಸ್ ಮೋಡಗಳು
37. ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯು ಕಂಡುಬರುವುದು ಇಲ್ಲಿ
- ಎ. ಕೆನಡಿಯನ್ ಭೂ ಫಲಕ ಬಿ. ಕಾಂಗೋ ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ
 ಸಿ. ಸೈಬೀರಿಯನ್ ಮೈದಾನ ಡಿ. ಅಮೆಜಾನ್ ಮೈದಾನ
38. ಹಿಮರೇಖೆ ಎಂದರೆ
- ಎ. ಹಿಮ ಬೀಳದ ಎತ್ತರದ ತಳಭಾಗ
 ಬಿ. ಯಾವ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ ಮತ್ತು ಆ ಹಿಮವು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಮಟ್ಟ
 ಸಿ. ಯಾವ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕರಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಮಟ್ಟ
 ಡಿ. ಯಾವ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕರಗುತ್ತಾ ಜೀವಂತ ನದಿಗಳ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಮಟ್ಟ
39. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ವೃಷ್ಟಿ ರೂಪಕವಲ್ಲ ?
- ಎ. ಮಳೆ ಬಿ. ಹಿಮ ಸಿ. ಇಬ್ಬನಿ ಡಿ. ಆಲೀಕಲ್ಲು
40. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಯು ಉಂಟಾಗುವುದು ಯಾವಾಗೆಂದರೆ
- ಎ. ಆಕಾಶವು ಮೋಡದಿಂದ ಆವರಿಸಿದ್ದಾಗ
 ಬಿ. ಆದ್ರ್ವತೆಯುಳ್ಳ ವಾಯುರಾಶಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾದಾಗ
 ಸಿ. ಆದ್ರ್ವತೆಯುಳ್ಳ ವಾಯುರಾಶಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ಬಹುಬೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ
 ಡಿ. ಮಾರುತಗಳು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ
41. ಭಾರತದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಸ್ವರೂಪವು
- ಎ. ಪರಿಸರಣ ಮಳೆ ಬಿ. ಪರ್ವತ ಮಳೆ ಸಿ. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆ ಡಿ. ಆವರ್ತ ಮಳೆ
42. ಇಬ್ಬನಿ ಬಿಂದು ಎಂದರೆ
- ಎ. ಒಂದು ಘಟಕ ಪ್ರಮಾಣದ ವಾಯುರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಾಸ್ತವ ನೀರಾವರಿಯ ಪ್ರಮಾಣ
 ಬಿ. ಒಳ ಬರುವ ಸೌರವಿಕಿರಣ
 ಸಿ. ತಳ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪದ್ಧತಿ
 ಡಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಷ್ಣಾಂಶದಲ್ಲಿ ವಾಯುವು ಸಂಪೂರಿತವಾಗುವಿಕೆ

43. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಮತ್ತು ಗುಡುಗುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
ಎ. ಪರ್ವತ ಮಳೆ ಬಿ. ಪರಿಸರಣ ಮಳೆ ಸಿ. ವಾಯುಮುಖಮಳೆ ಡಿ. ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
44. ಗಡುಗು ಸಹಿತ ಮೋಡ ಮತ್ತು ವಾಯುಮುಖಭಾಗ ಮತ್ತು ವಾಯುವಿಮುಖ ಭಾಗದ ಮಳೆಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಕ್ಯುಮುಲೋನಿಂಬಸ್ ಬಿ. ಸಿರಸ್ ಸಿ. ಸ್ಟ್ರಾಟೋ - ಕ್ಯುಮುಲಸ್ ಡಿ. ಸಿರೋ - ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್
45. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಮಳೆಯು ವಾಯುಮುಖ ಭಾಗ ಮತ್ತು ವಾಯುವಿಮುಖ ಭಾಗದ ಮಳೆಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ. ಆರ್ವತ ಮಳೆ ಬಿ. ಪರಿಸರಣ ಮಳೆ ಸಿ. ಪರ್ವತ ಮಳೆ ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ
46. ಖಂಡಾಂತರ ವಾಯುಗುಣ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಮಳೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
ಎ. ಪರಿಸರಣ ಮಳೆ ಬಿ. ಆರ್ವತ ಮಳೆ
ಸಿ. ಭೂಸ್ವರೂಪ ಮಳೆ ಡಿ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ
47. ಇಬ್ಬನಿ ಬಿಂದುವಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ನೀರಾವಿಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಇದನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಎ. ವೃಷ್ಟಿ ಬಿ. ಆಲೀಕಲ್ಲು ಸಿ. ಘನೀಕರಣ ಡಿ. ಹಿಮದ ನಿರ್ಮಾಣ
48. ಪರಿಸರಣ ಮಳೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ
ಎ. ತಂಡ್ರಾ ಪ್ರದೇಶ ಬಿ. ಟೈಗಾ ಪ್ರದೇಶ ಸಿ. ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶ ಡಿ. ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶ
49. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 50 ಸೆಂ.ಮೀ.ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಿರಳ ಮಳೆ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವು
ಎ. ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಲಯದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಬಿ. ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಭೂಭಾಗದ ಪೂರ್ವದ ಭಾಗಗಳು
ಸಿ. ಉನ್ನತ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಡಿ. ಸಮಭಾಜಕವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶದ ಭೂಭಾಗಗಳು
50. ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ವಾಸ್ತವ ನೀರಾವರಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಎ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರ್ದ್ರತೆ ಬಿ. ಇಬ್ಬನಿ ಬಿಂದು ಸಿ. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ ಡಿ. ಘನೀಕರಣ ಬಿಂದು

ಉತ್ತರಗಳು

1. ಸಿ	2. ಡಿ	3. ಡಿ	4. ಡಿ	5. ಡಿ	6. ಬಿ	7. ಡಿ	8. ಎ	9. ಬಿ
10. ಡಿ	11. ಎ	12. ಸಿ	13. ಬಿ	14. ಬಿ	15. ಬಿ	16. ಡಿ	17. ಡಿ	18. ಬಿ
19. ಬಿ	20. ಎ	21. ಸಿ	22. ಬಿ	23. ಸಿ	24. ಡಿ	25. ಸಿ	26. ಬಿ	27. ಎ
28. ಸಿ	29. ಬಿ	30. ಬಿ	31. ಎ	32. ಎ	33. ಬಿ	34. ಬಿ	35. ಸಿ	36. ಡಿ
37. ಬಿ	38. ಸಿ	39. ಸಿ	40. ಸಿ	41. ಡಿ	42. ಡಿ	43. ಬಿ	44. ಎ	45. ಸಿ
46. ಎ	47. ಸಿ	48. ಡಿ	49. ಸಿ	50. ಎ				

ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-8

ಶಿಲಾಗೋಳ (Lithosphere)

- ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
1. ನೀಸ್-ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆ 2. ಗ್ರಾನೈಟ್-ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ 3. ಮರಳುಶಿಲೆ-ಜಲಜಶಿಲೆ
ಎ. 1 ಮಾತ್ರ ಬಿ. 1 ಮತ್ತು 2 ಸಿ. 2 ಮತ್ತು 3 ಡಿ. 1,2 ಮತ್ತು 3
- ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ
ಎ. ಮಿಶ್ರಗೋಳ 1. ಶಿಲಾಗೋಳದಲ್ಲಿನ ಸಾಂದ್ರ ಶಿಲಾಭಾಗ
ಬಿ. ಸೀಮಾ 2. ಶಿಲಾಗೋಳದ ತಳಭಾಗದ ಪದರ
ಸಿ. ಸಿ-ಆಲ್ 3. ಶಿಲಾಗೋಳದಲ್ಲಿರುವ ಹಗುರ ಶಿಲಾಭಾಗಗಳು
ಡಿ. ಸಿಲ್ 4. ಚಿಕ್ಕ ಪರ್ಯಾಯಭಾಗ
ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ
ಎ. 3 1 4 2
ಬಿ. 4 3 2 1
ಸಿ. 2 1 3 4
ಡಿ. 1 2 3 4
- ಮೂಲ ಜೇಡಿ ನಿಕ್ಷೇಪವು ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅವು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಣಿಕೆಯೆಂದರೆ,
ಎ. ಸ್ಲೇಟ್, ಶೇಲ್, ಸ್ವಿಟ್ಸ್ ಬಿ. ಶೇಲ್, ಸ್ವಿಟ್ಸ್, ಸ್ಲೇಟ್
ಸಿ. ಸ್ಲೇಟ್, ಸ್ವಿಟ್ಸ್, ಶೇಲ್ ಡಿ. ಶೇಲ್, ಸ್ಲೇಟ್, ಸ್ವಿಟ್ಸ್
- ಆರ್ಟೀಸಿಯನ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.
ಎ. ಜಲಜ ಶಿಲೆಗಳು ಬಿ. ಅಗ್ನಿ ಶಿಲೆಗಳು ಸಿ. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆಗಳು ಡಿ. ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
- 'ಶಿಲೆ' ಎಂಬ ಪದವು ಇದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
ಎ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಖನಿಜಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ
ಬಿ. ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ನಿರವಯವ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಘನವಸ್ತು
ಸಿ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಘನರೂಪದಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಶಿಲಾಭಾಗ
ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಸಿ. ಅತಿ ಆಳದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಪಾಕವು ಸಂಚಯನವಾಗುವುದರಿಂದ

ಡಿ. ಹರಿಯುವಾಗ ಮಧ್ಯಮ ಆಳದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವಿಕೆ

14. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

ಎ. ಅಂತರಾಗ್ನಿ ಶಿಲೆ	1. ಅಮೃತ ಶಿಲೆ
ಬಿ. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಜನ್ಯಶಿಲೆ	2. ಗಾಬ್ರೋ
ಸಿ. ಜಲಜಶಿಲೆ	3. ಬಸಾಲ್ಟ್
ಡಿ. ರೂಪಾಂತರಶಿಲೆ	4. ಮರಳು ಶಿಲೆ

ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ

ಎ. 3 1 4 2

ಬಿ. 2 3 4 1

ಸಿ. 4 2 3 1

ಡಿ. 2 3 1 4

15. ಗ್ರಿಟ್ ಎಂಬುದು ಇದಕ್ಕಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

ಎ. ಶೇಲ್ ಬಿ. ಮರಳುಶಿಲೆ ಸಿ. ಗ್ರಾನೈಟ್ ಡಿ. ಬ್ರಸಿಯಾ

16. ಭೂಮಿಯ ಅತಿ ಒಳಭಾಗವು ಇದರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಎ. ಸಿ-ಆಲ್ ಬಿ. ಸಿ-ಮಾ ಸಿ. ನಿಫೆ ಡಿ. ಬೆಳ್ಳಿ

17. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಜಲಜಶಿಲೆಯಲ್ಲ ?

ಎ. ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ಬಿ. ಅಮೃತಶಿಲೆ ಸಿ. ಮರಳುಶಿಲೆ ಡಿ. ಶೇಲ್

18. ಭೂಮಿಯ ಶಿಲಾಗೋಳದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲೋಹವೆಂದರೆ,

ಎ. ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಬಿ. ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಸಿ. ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಡಿ. ಕಬ್ಬಿಣ

19. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜೋಡಿಯು ಸರಿಯಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಎ. ಶೇಲ್ - ಲೇಪನದಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ

ಬಿ. ಬೆಣಚು ಶಿಲೆ - ಮೃದುಶಿಲೆ

ಸಿ. ಗ್ರಾನೈಟ್ - ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಡಿ. ಬಸಾಲ್ಟ್ - ಪಾರ್ಶ್ವ ಸವೆತದಶಿಲೆ

20. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಶಿಲೆಯು ಅಮೃತಶಿಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತದೆ ?

ಎ. ಗ್ರಾನೈಟ್ ಬಿ. ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ಸಿ. ಪೀಟ್ ಡಿ. ಶೇಲ್

21. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆ ಯಾವುದು ?

ಎ. ಸ್ಲೇಟ್ ಬಿ. ಮರಳುಶಿಲೆ ಸಿ. ಶೇಲ್ ಡಿ. ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು

22. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲು ಕೆಳಕಂಡವುಗಳು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ ?
 ಎ. ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಕರಗುವಿಕೆಯಿಂದ
 ಬಿ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಸಂಚಯನದಿಂದ
 ಸಿ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಾಖ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದಿಂದ
 ಡಿ. ಶಿಲಾಪಾಕವು ಘನೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ
23. ಯಾವ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾ ರೋಸ್ಸ ಎಂಬುದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
 ಎ. ಸುಣ್ಣ ಕಲ್ಲು ಬಿ. ಸೈನೈಟ್ ಸಿ. ಗ್ರಾನೈಟ್ ಡಿ. ಕೆಂಪು ಮರಳು ಶಿಲೆ
24. ಜಲಜಶಿಲೆಗಳು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಣಗಳಿಂದ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಕಣಗಳವರೆಗೂ ತಿಳಿಸಬಲ್ಲ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಾಣಿಕೆ ಯಾವುದು ?
 ಎ. ಜೇಡುಶಿಲೆ, ಮರಳುಶಿಲೆ, ಶೇಲ್ ಬಿ. ಶೇಲ್, ಜೇಡುಶಿಲೆ, ಮರಳು ಶಿಲೆ
 ಸಿ. ಮರಳು ಶಿಲೆ, ಶೇಲ್, ಜೇಡುಶಿಲೆ ಡಿ. ಶೇಲ್, ಮರಳು ಶಿಲೆ, ಜೇಡುಶಿಲೆ
25. ಆರ್ಟೀಸಿಯನ್ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತವೆ.
 ಎ. ಬಸಾಲ್ಟ್ ಶಿಲೆಗಳು ಬಿ. ಹವಳ ಶಿಲೆಗಳು ಸಿ. ಜಲಶಿಲೆ ಡಿ. ಡೈಕ್ಸ್
26. ಸಾಗರಗಳ ತಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶಿಲಾಭಾಗವೂ ಇದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
 ಎ. ಜಲಜ ಶಿಲೆಗಳು ಬಿ. ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಗಳು
 ಸಿ. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆಗಳು ಡಿ. ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ. ಗಳೆರಡೂ
27. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಶಿಲೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಲೋಹಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ?
 ಎ. ಹಳೆಯ ಜಲಜಶಿಲೆ ಬಿ. ಹಳೆಯ ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಗಳು
 ಸಿ. ಹಳೆಯ ರೂಪಾಂತರಶಿಲೆ ಡಿ. ಹೊಸ ರೂಪಾಂತರಶಿಲೆ
28. ಭೂಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಲಾವಾರಸವು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘನೀಕರಿಸಿ ಉರ್ಧ್ವಮುಖವಾದ ಡೈಕ್ಸ್‌ಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ, ಲಾವಾರಸವು ಘನೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮತಲವಾದ ಪದರುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೇ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.
 ಎ. ಲಾಕೋಲಿಥ್ಸ್ ಬಿ. ಲ್ಯಾಪೋಲಿಥ್ಸ್ ಸಿ. ಹಲಗೆಗಲ್ಲು ಡಿ. ಬ್ಯಾಥೋಲಿಥ್ಸ್
29. ಡೋಲೊರೈಟ್ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.
 ಎ. ಡೈಕ್ ಬಿ. ಬ್ಯಾಥೋಲಿಥ್ಸ್ ಸಿ. ಲ್ಯಾಕೋಲಿಥ್ಸ್ ಡಿ. ಲ್ಯಾಪೋಲಿಥ್ಸ್
30. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಳದ ಶಿಲೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಳದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಗಳನ್ನೇ ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.
 ಎ. ಬಸಾಲ್ಟ್ ಬಿ. ಸ್ಫಟಿಕಾಕೃತಿಯ ಶಿಲೆ ಸಿ. ಲ್ಯಾಕೋಲಿಥ್ ಡಿ. ಬಾಥೋಲಿಥ್ಸ್
31. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೃಣ್ಮಯಶಿಲೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ ?
 ಎ. ಮರಳು ಶಿಲೆ ಬಿ. ಶೇಲ್ ಸಿ. ಸುಣ್ಣ ಕಲ್ಲು ಡಿ. ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು

32. ಮಾರುತದ ಸಂಚಯನ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಜಲಜಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

- ಎ. ಲಾಕೋಸ್ಟೈನ್ ಶಿಲೆಗಳು ಬಿ. ಮರಳುಮಯ ಶಿಲೆಗಳು
ಸಿ. ಅಯೋಲಿಯನ್ ಶಿಲೆಗಳು ಡಿ. ಮೃಣ್ಮಯ ಶಿಲೆಗಳು

33. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆಗೆ ಸಮನಾದ ಮರಳುಶಿಲೆ ಯಾವುದು ?

- ಎ. ಗ್ರಾಫೈಟ್ ಬಿ. ನೀಸ್ ಸಿ. ಸ್ಕ್ವಿಡ್ಡ್ ಡಿ. ಬೆಣಚುಶಿಲೆ

34. ಗುಮ್ಮಟಾಕಾರದ ಅಂತರಾಗ್ನಿ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

- ಎ. ಲ್ಯಾಕೋಲಿಕ್ಸ್ ಬಿ. ಬ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ಸ್ ಸಿ. ಲ್ಯಾಪೋಲಿಕ್ಸ್ ಡಿ. ಡೈಕ್

35. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ ?

- ಎ. ಶಿಲೆ ಬಿ. ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ ಸಿ. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆ ಡಿ. ಜಲಜಶಿಲೆ

36. ಲಾವಾರಸದ ಘನೀಕರಣದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವ ಶಿಲೆಗಳೇ

- ಎ. ಮರಳು ಶಿಲೆ ಬಿ. ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ಸಿ. ಗ್ರಾನೈಟ್ಸ್ ಡಿ. ಬಸಾಲ್ಟ್

37. ಬಸಾಲ್ಟ್ ಶಿಲೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

- ಎ. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆ ಬಿ. ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ ಸಿ. ಜಲಜಶಿಲೆ ಡಿ. ಮರಳುದಿನ್ನೆ

38. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಶಿಲೆಯು ಅಂತರಾಗ್ನಿ ಶಿಲೆಯಲ್ಲ ?

- ಎ. ಲ್ಯಾಕೋಲಿಕ್ಸ್ ಬಿ. ಡೈಕ್ ಸಿ. ಬ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ಸ್ ಡಿ. ಬಸಾಲ್ಟ್

39. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಎ. ಶೇಲ್ 1. ಜಲಜಶಿಲೆ
ಬಿ. ಗ್ಯಾಬ್ರೋ 2. ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ
ಸಿ. ಅಮೃತ ಶಿಲೆ 3. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆ

ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ

ಎ. 3 2 3 1

ಬಿ. 1 2 3 2

ಸಿ. 1 3 2 1

ಡಿ. 2 3 3 2

40. ಪ್ಯೂಮ್ಸ್ ಇದರಿಂದ ಉಗಮವಾಗಿದೆ.

- ಎ. ಜಲಜಶಿಲೆ ಬಿ. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಜನ್ಯಶಿಲೆ
ಸಿ. ಹವಳ ಶಿಲೆ ಡಿ. ಜಲಜಶಿಲೆ

41. ಭೂಮಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಹಗುರವಾದ ಪದರವೆಂದರೆ

- ಎ. ನಿಫೆ ಬಿ. ಸಿ-ಮಾ ಸಿ. ಮಿಶ್ರಗೋಳ ಡಿ. ಸಿ-ಆಲ್

42. ಭೂಮಿಯ ಕೇಂದ್ರಗೋಳದ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ.

ಎ. 275 ಬಿ. 5 ಸಿ. 5.68 ಡಿ. 17.2

43. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ,

ಎ. ನೀಸ್-ರೂಪಾಂತರಶಿಲೆ ಬಿ. ಕಲ್ಲುಪು-ಜಲಜಶಿಲೆ
ಸಿ. ಡಾಲರೈಟ್-ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ ಡಿ. ಡಾಲೋಮೈಟ್-ಅಗ್ನಿಶಿಲೆ

44. ಭೂಮಿಯ ಕೇಂದ್ರಗೋಳವನ್ನು ಹೀಗೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎ. ಶಿಲಾಗೋಳ ಬಿ. ಮಧ್ಯಂತರ ಮಂಡಲ ಸಿ. ಕೇಂದ್ರ ಘನಗೋಳ ಡಿ. ಸೆಂಟ್ರೋಸ್ಪಿಯರ್

45. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮೂಲಶಿಲೆ	ರೂಪಾಂತರಶಿಲೆ
ಎ. ಅಭ್ರಕ	1. ಅಮೃತ ಶಿಲೆ
ಬಿ. ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು	2. ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು
ಸಿ. ಗ್ರಾನೈಟ್	3. ಗ್ರಾಫೈಟ್
ಡಿ. ಶೇಲ್	4. ಸ್ಕ್ವಿಡ್

ಎ ಬಿ ಸಿ ಡಿ

ಎ. 4 1 5 2

ಬಿ. 3 2 4 1

ಸಿ. 1 2 3 4

ಡಿ. 1 5 3 4

46. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶಿಲೆಯು ಮರಳುಶಿಲೆಯ ರೂಪಾಂತರತೆಗೆ ಸಮಾನವಾದುದ್ದಾಗಿದೆ ?

ಎ. ಅಮೃತಶಿಲೆ ಬಿ. ಬೆಣಚುಶಿಲೆ ಸಿ. ನೀಸ್ ಡಿ. ಗ್ರಾನೈಟ್

47. ಅಂತ್ರಾಸೈಟ್ ಎಂದರೇನು ?

ಎ. ದಟ್ಟಬಣ್ಣದ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡ ಮರಳು ಶಿಲೆಯಾಗಿದೆ
ಬಿ. ಒಂದು ಮೃದು, ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು
ಸಿ. ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಒಂದು ಹೊಳೆಯುವ ಶೇಲ್ ಆಗಿದೆ
ಡಿ. ಕಠಿಣವಾದ, ಹೊಳೆಯುವ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು

48. ತವರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಎ. ಮೂಲ ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಗಳು ಬಿ. ರೂಪಾಂತರ ಶಿಲೆಗಳು ಸಿ. ಮೆಕ್ಕಲು ಸಂಚಯನ ಡಿ. ಮೇಲಿನವುಗಳೆಲ್ಲಾ

49. ಭೂಮಿಯ ಶಿಲಾಗೋಳದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಧಾತುವೆಂದರೆ,

ಎ. ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಬಿ. ಸಾರಜನಕ ಸಿ. ಆಮ್ಲಜನಕ ಡಿ. ಫಾಸ್ಫರಸ್

50. ಭೂಮಿಯ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಾವ ಪದರವು ಭಾರವಾದ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಧಿಕ ಸಾಂದ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಎ. ಕೇಂದ್ರಭಾಗದ ಕೇಂದ್ರಗೋಳ
ಬಿ. ಮತ್ತು ಸಿ ಗಳೆರಡೂ ಸೇರಿವೆ

ಬಿ. ಶಿಲಾಗೋಳ ಸಿ. ಮಿಶ್ರಗೋಳ ಡಿ. ಮೇಲಿನ

ಉತ್ತರಗಳು

1-ಡಿ	2-ಸಿ	3-ಡಿ	4-ಎ	5-ಡಿ	6-ಬಿ	7-ಡಿ
8-ಎ	9-ಬಿ	10-ಡಿ	11-ಡಿ	12-ಡಿ	13-ಎ	14-ಬಿ
15-ಬಿ	16-ಸಿ	17-ಬಿ	18-ಸಿ	19-ಎ	20-ಬಿ	21-ಎ
22-ಸಿ	23-ಎ	24-ಡಿ	25-ಸಿ	26-ಎ	27-ಬಿ	28-ಸಿ
29-ಎ	30-ಬಿ	31-ಬಿ	32-ಸಿ	33-ಡಿ	34-ಎ	35-ಡಿ
36-ಡಿ	37-ಬಿ	38-ಡಿ	39-ಬಿ	40-ಬಿ	41-ಡಿ	42-ಡಿ
43-ಡಿ	44-ಸಿ	45-ಎ	46-ಬಿ	47-ಡಿ	48-ಸಿ	49-ಸಿ 50-ಎ

ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತ ಬಂದ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ದೇಶದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ, ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅಂದಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದು ಇದರ ವಿಶೇಷತೆ.

'ಸಂವಿಧಾನ' ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಅರ್ಥ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗದು. ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನ ಎಂದರೆ ಅದು ಆ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನ ಎಂದರೆ ಅದು ಆ ದೇಶದ ಮೂಲ ಕಾನೂನು. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಕಾನೂನುಗಳೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು. ಯಾವುದೇ 'ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕಾನೂನು' ಕೂಡ ಅದು ಆ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ 'ಅಧಿಕಾರಾತೀತ' (Ultra vires) ಎಂದು ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ತನ್ನ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿದೆ.

1857ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ (ಅಂದು ಭಾರತ ಅಥವಾ ಭಾರತೀಯ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ)ದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆಯ ನಂತರ, 1858ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ನೇರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿತು. 1858ರ 'ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ'ಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದೊಂದು ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಂವಿಧಾನ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಭಾರತದ ಆಡಳಿತವನ್ನು 'ಭಾರತ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ' (Secretary of State for India) ತನ್ನ 15 ಜನರ ಸಹಾಯಕ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅಧಿಕಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯವಿಭಜನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ನೌಕರಶಾಹಿ ಮಾದರಿಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ 1861 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್'ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂತಾದರೂ ಆ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ನೀತಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವಂತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

1885ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಭಾರತದ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರವಂತ ನವಪೀಳಿಗೆಯೇ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಡಿಸಿತ್ತು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರಕ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಂತರ ಬಂದ 1892ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ

ಮುಂಗಡಪತ್ರದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದು. ಇದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಅಂದಿನ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಲಾರ್ಡ್ ಮಾರ್ಲೆ ಹಾಗೂ ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಂಟೋ ಅವರ ಜಂಟಿ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮದಲ್ಲಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು 1909ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಯತ್ತ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯ್ತು. ವಿದೇಶಾಂಗ, ವ್ಯವಹಾರ, ಸೈನ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯ್ತು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ

'ಹೋಂ ರೂಲ್' ಚಳವಳಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಸರ್ಕಾರದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸತೊಡಗಿತು. ಈ ಜನಪ್ರಿಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ 1917ರ ಆಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು ಒಂದು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಡಳಿತ ಶಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಂದಿನ 'ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇ.ಎಸ್. ಮೊಂಟೋಗೋ, ಹಾಗೂ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ಚಿಮ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್‌ರವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯ್ತು. ಆ ಪ್ರಯತ್ನದ ಪ್ರತಿಫಲವೇ 1919ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬಗೆಯ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದು. 'ವರ್ಗಾಯಿತ' ಹಾಗೂ 'ಮೀಸಲು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವರ್ಗಾಯಿತ ವಿಷಯಗಳ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಕೇವಲ ಆಡಳಿತವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಸಕಾಂಗ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ತಮ್ಮದೇ ಆದಾಯವನ್ನು ಕಂದಾಯದ ಮೂಲಕ ಕೂಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲಮಾಡಲಾಯ್ತು.

ಭಾರತದ ಶಾಸಕಾಂಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಶಾಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಗವರ್ನರ್ ಕೇವಲ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿದ್ದ. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ದ್ವಿಸದನವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯ್ತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಯೂ ಕೂಡ 1919ರ ಕಾಯ್ದೆ ಭಾರತೀಯರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯ್ತು. ಇತರ ಕಾರಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹಿಡಿತ ಬಿಗಿಯಾದದ್ದು ವೈಫಲ್ಯದ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಇದರ ನಂತರದ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರ್ಪಡೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಶುರುವಾಗಿದ್ದ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಗಳು, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ 1927ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮೂಲವಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ 1930ರಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜಾನ್ ಸೈಮನ್ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಈ ವರದಿಯನ್ನೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ, ಬಿಟಿಷ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ರಾಜರುಗಳು ಮುಂತಾದವರು ಹಾಜರಿದ್ದ ದುಂಡು ಮೇಜಿನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ, ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಸಿದ್ಧವಾದದ್ದೇ 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣಾ ನೀತಿಗಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮ ಪಂಗಡಗಳು ಒಂದು ಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ 1935ರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಿಖ್ಖರಿಗೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ರಿಗೆ, ಪಾರ್ಸಿಗಳಿಗೆ, ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಡೆಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ 1935ರ ಕಾಯ್ದೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಅದುವರೆಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ತುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿತ್ತು. ಅವೇನೆಂದರೆ

1. ಒಕ್ಕೂಟ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ.

ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ರಾಜರುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಅವರ ಸಮ್ಮತಿ ಇತ್ತು. ಈ ಹಂತ ತಲುಪುವ ಮುನ್ನ ಹಾಗೂ ನಂತರ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ.

1857	ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆ
1858	ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನೇರ ಆಡಳಿತ
1861	ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್
1885	ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
1892	ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್
1906	ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಸ್ಥಾಪನೆ
1909	ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್
1915	ಬಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ
1917	ಆಗಸ್ಟ್ ಫೋರ್ಷಣೆ
1919	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ
1930	ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗ
1935	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ
1942	ಕ್ರಿಪ್ಸ್‌ಚರ್ಚ್ ಆಯೋಗ
1946	ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಿಷನ್
1946	ಜುಲೈ ಸಂವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ
1946	ಡಿಸೆಂಬರ್ 9
	ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಪ್ರಥಮ ಸಭೆ
1946	ಡಿಸೆಂಬರ್ 11
	ಡಾ. ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದ್ ಸಂವಿಧಾನಸಭೆಯ ಖಾಯಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ

1947	ಆಗಸ್ಟ್ 29 ಕರಡು ಸಮಿತಿ (ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ) ರಚನೆ
1948	ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನ ಸಿದ್ಧ
1949	ನವೆಂಬರ್ 26 ಸಂವಿಧಾನ ಅಂಗೀಕಾರ
1950	ಜನವರಿ 26 ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿ

ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನೆಯಂತಹ ಕಠಿಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದಂತಹ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆ ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಂವಿಧಾನ ಸಮಿತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಮಿತಿ ಮುಂತಾದವು ನೆಹರು ಹಾಗೂ ಪಟೇಲ್‌ರನ್ನು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದ ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವು.

ಸಂವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1947ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಥಮ ಕರಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು. ಈ ಕರಡು ಪ್ರತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಿ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 60 ದೇಶಗಳ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಆಗಸ್ಟ್ 29, 1947ರಂದು ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕರಡು ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಕರಡು ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 21, 1948 ರಂದು ಸಂವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಆ ನಂತರ ಬಂದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಟೀಕೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಆ ಸಮಿತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವರದಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಳಗಾದ ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯ ಮರುಮುದ್ರಣವನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 26, 1948ರಂದು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.

4ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1948ರಂದು ಕರಡು 'ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಗಣನೆ, ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದು, ಕೊನೆಗೆ 24ನೇ ಜನವರಿ 1950 ರಂದು ಸಭೆಯ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ರುಜು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಂತರ ಜನವರಿ 26, 1950ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಗಳು

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳನ್ನು 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್, ಅಮೆರಿಕಾ, ಕೆನಡಾ ಹಾಗೂ ಐರಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

1. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ 1935

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸುಗಮವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಆಶ್ರಯದೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಕಾಯ್ದೆ ಇದು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕೂಟ ಮಾದರಿ ಸರ್ಕಾರ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸರ್ಕಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸದನ ಪದ್ಧತಿ, ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಗವರ್ನರ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿವೇಚನಾ ಹಾಗೂ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡ ಮಾಡಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನ, ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ದೇಶದ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾರತವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಸಂಸತ್ತಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು (Parliamentary system, cabinet form and rule of law) ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸ್ಪೀಕರ್‌ನ ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

3. ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಂವಿಧಾನ

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸ್ವತಂತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗೀಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ (Fundamental rights, Independent Judiciary and Judicial review) ಇವುಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಬಳುವಳಿ ಎಂದರೆ 'ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ' ಎನ್ನಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ಶಾಸಕಾಂಗ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನುಗಳು ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಒಳಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಾತೀತ (Ultra virus ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು.

4. ಕೆನಡಾದ ಸಂವಿಧಾನ

ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು, ಕೆನಡಾ ಸಂವಿಧಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೂಲಕ ಕೆನಡಾದಂತೆಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

5. ಇತರ ಮೂಲಗಳು

- i) ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು (Directive principles of state policy) ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಐರಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶ ತನ್ನ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಲು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ.

- ii) ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಚುನಾವಣಾ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡಿವೆ. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಿವೆ, ಅವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಒಳಗಾಗಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗುತ್ತವೆ.
- iii) ದೇಶದ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನವು ಕೊಡಮಾಡಿದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅದರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಬಾರಿ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಹಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ದೇಶ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ.

ವಿಮರ್ಶಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಎರವಲು ಕೃತಿ ಎಂಬ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದು, ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದಾವುದೂ ಕುರುಡು ಅವಲಂಬನೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರವಲು ಪಡೆಯುವಾಗ ಅವು ಭಾರತದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಗೂ ಜನತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿ ಎಂದರೂ ಉತ್ತೇಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದು.

ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬರ್ಥವಲ್ಲ. ಈ ಕೆಳ ಕಾಣಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಅದರ ಸ್ವಂತ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಗಳು.

1. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸಮಗ್ರತೆ
2. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳು
3. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳು.
4. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ, ಭಾಷಾ ಆಯೋಗ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಗಳು.
5. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳು
6. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಏಕಪೌರತ್ವ

ಸಂವಿಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅನಮ್ಮತಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಳ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು 'ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಸರಳ ಬಹುಮತದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು 'ಅನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 3ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. 12 ರಿಂದ 35ನೇ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಆರು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

1. ಸಮಾನತೆ ಹಕ್ಕು

14 ರಿಂದ 18ನೇ ವಿಧಿಯು ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

- * ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಸಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ
- * ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ
- * ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿಷೇಧ
- * ಮಿಲಿಟರಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು

19 ರಿಂದ 22ನೇ ವಿಧಿಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

- * ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
- * ಶಸ್ತ್ರಾಹಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಸಭೆ ಸೇರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
- * ಸಂಘ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
- * ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
- * ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮತ್ತು ಖಾಯಂ ನೆಲೆಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

3. ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕು

23 ಮತ್ತು 24ನೇ ವಿಧಿಯು ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

- * 23ನೇ ವಿಧಿಯು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಾರುವುದು ಮತ್ತು ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು, ಹಾಗೆಯೇ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
- * 24ನೇ ವಿಧಿಯು ಪ್ರಕಾರ 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಗಣಿ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

4. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು

25 ರಿಂದ 28ನೇ ವಿಧಿಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

- * ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಆಚರಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು (25ನೇ ವಿಧಿ)
- * ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ತೆರಿಗೆ ನೀಡುವಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ (27ನೇ ವಿಧಿ)
- * ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
- * ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ (26ನೇ ವಿಧಿ)

5. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕು

29 ಮತ್ತು 30ನೇ ವಿಧಿಯು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

- * ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆ, ಲಿಪಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು (29ನೇ ವಿಧಿ)
- * ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಧನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತದೆ. (29ನೇ ವಿಧಿ)
- * ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು (30ನೇ ವಿಧಿ)

6. ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಪರಿಹಾರಗಳ ಹಕ್ಕು

32 ರಿಂದ 35ನೇ ವಿಧಿಯವರೆಗೆ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಕ್ಕು ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

- * ಮೊದಲು ಏಳು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿದ್ದವು. ಏಳನೆಯದ್ದು 'ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು'ಗಿತ್ತು. ಆದರೆ 1977ರ 44ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೂಲಕ ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದು ಆರು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ 51ಎ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ 10 ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನ ಕರ್ತವ್ಯ.

1. ಸಂವಿಧಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
2. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು.
3. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
4. ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದು.

5. ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಥವಾ ವಿಭಾಗೀಯ ವಿಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ಹುರುಪನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಭಂಗ ತರುವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು.
5. ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
7. ಅರಣ್ಯ, ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆ ಹೊಂದಿರುವುದು.
8. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆ, ಮಾನವೀಯತೆ, ಶೋಧನಾ ಹುರುಪು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.
9. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದು.
10. ದೇಶವು ಸತತವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.

ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 4ನೇ ಭಾಗದ 36 ರಿಂದ 51ನೇ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಈ ತತ್ವಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಉದಾರತಾವಾದ, ಸಮಾಜವಾದ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ತತ್ವಗಳು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಕಾರರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದ್ದು ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು.

1. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು.
2. ಸಮಾನ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು.
3. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಸಮಾನ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆ.
4. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ.
5. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ
6. ಸ್ಮಾರಕಗಳ, ಸ್ಥಳಗಳ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ವಸ್ತುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ.
7. ನ್ಯಾಯಾಂಗವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು.
8. ಕೆಲಸದ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೆರವು.
9. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ.
10. ರಾಜ್ಯವು ಪೋಷಕಾಂಶದ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

ಸಂವಿಧಾನದ 52ನೇ ವಿಧಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಭಾರತವು ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನೈಜ ಮತ್ತು ನಾಮ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ನಾಮ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೂಲಕ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 58ನೇ ವಿಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಲು ಇರಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ.

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 35 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು.
3. ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹತೆಗಳಿರಬೇಕು.
4. ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು.

ಚುನಾವಣೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ 54ನೇ ವಿಧಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡು ಸದನಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಮಾಣವಚನ

ಸಂವಿಧಾನದ 60ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಥವಾ ಅವರ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರವಧಿ

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಧಿಕಾರವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು. ಇದನ್ನು 56(1)ನೇ ವಿಧಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಅಧಿಕಾರಗಳು

1. ಕಾರ್ಯಾಂಗೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು

53, 74, 75, 77 ಸೇರಿದಂತೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಕಾರ್ಯಾಂಗೀಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಸಕಾಂಗವು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಂದ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವವರು

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಆತನ ಸೂಚನೆ ಮೇರೆಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು, ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಭಾರತದ ಅಟಾರ್ನಿ ಜನರಲ್, ಕಂಟ್ರೋಲರ್, ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್, ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ - ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ - ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಕಮಿಷನರುಗಳು, ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕರು ಮತ್ತು ರಾಯಭಾರಿಗಳು. ಇವರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

2. ಶಾಸನೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು

85ನೇ ವಿಧಿ ಅನ್ವಯ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ 12 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ, ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಂಸತ್ತು ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರದಿರುವಾಗ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಮಸೂದೆಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

3. ನ್ಯಾಯಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳು

72ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ, ಮರಣದಂಡನೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ಷಮಾದಾನ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ.

4. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಧಿಕಾರಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು 352ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ, 356ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ 360ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 66(1) ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಹಾಗೂ ಲೋಕಸಭೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಅರ್ಹತೆಯಿಲ್ಲ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು 66(3)ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 35ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು.
3. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
4. ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು.

ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳು

ಕಾರ್ಯಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 64, 65ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇವರು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಸ್ಥಾನವು, ಸಾವು, ಕಾಯಿಲೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಹೊಂದಿರುವ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ನೇಮಕ - ಸಂವಿಧಾನ 75(1)ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಬಹುಮತ ಪಡೆದ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ

ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು. ಆದರೆ ಲೋಕಸಭೆಯು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾದರೆ ಈ ಅವಧಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅಧಿಕಾರಗಳು

ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆ, ಅಂದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ; ಸಚಿವರಿಗೆ ಖಾತೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆ, ಸಚಿವರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಪ್ರಧಾನಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ್ದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು ಇವರ ಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 74 ಮತ್ತು 75ನೇ ವಿಧಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅಥವಾ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು 3 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

1. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆ ಸಚಿವರು - ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಧಾನಿಯ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.
2. ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಸ್ಟೇಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಸಚಿವರು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಚಿವರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಸಹಾಯಕ ಸಚಿವರು ಇವರು ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗ

ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗವಾದ ಸಂಸತ್ ದ್ವಿಸದನವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 79ನೇ ವಿಧಿಯು ಸಂಸತ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಶಾಸಕಾಂಗವನ್ನು ಸಂಸತ್ ಅಥವಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸತ್‌ನ ಮೇಲ್ಮನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಮನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯಸಭೆ

ಇದು ಸಂಸತ್‌ನ ಮೇಲ್ಮನೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 80ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 250ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಾರದು. ಇದರಲ್ಲಿ 238 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಆರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ 12 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು - ಸಂವಿಧಾನದ 84ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 30 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು.

3. ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು.
4. ಸಂಸತ್ ನಿರ್ಧಾರಿಸಿದ ಇತರ ಅರ್ಹತೆಗಳಿರಬೇಕು.

ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ

ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷಗಳು. ಇದು 'ಶಾಶ್ವತ ಸದನ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ 1/3ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಶಾಸನೀಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಗಳು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, 14 ದಿನ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಲೋಕಸಭೆ

ಇದು ಸಂಸತ್‌ನ ಕೆಳಮನೆ. ಇದು ಜನರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ 543 ಮತ್ತು ನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಲೋಕಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 545. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಇಬ್ಬರು ಆಂಗ್ಲೋ - ಇಂಡಿಯನ್ - ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು - ಸಂವಿಧಾನದ 84ನೇ ವಿಧಿಯಂತೆ

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 25ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು.
3. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು
4. ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟಿರಬಾರದು.
5. ದಿವಾಳಿಯಾಗಿರಬಾರದು.

ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ

ಸಂವಿಧಾನದ 83ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಅವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

1976ರಲ್ಲಿ 42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಅವಧಿಯನ್ನು 6ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ 1978ರಲ್ಲಿ 44ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಪುನಃ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಅವಧಿಯನ್ನು 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸುವ, ಅಧಿಕಾರ, ಕೇಂದ್ರಪಟ್ಟಿ (97 ವಿಷಯಗಳು) ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ (66 ವಿಷಯಗಳು) ಹಾಗೂ ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ (47 ವಿಷಯಗಳು ಮೂರು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ, ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಕಂಟ್ರೋಲರ್, ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಲೋಕಸಭೆಗಿದೆ...

ಸ್ಪೀಕರ್

ಸಂವಿಧಾನದ 93ನೇ ವಿಧಿಯಂತೆ ಲೋಕಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಂದರೆ ಸ್ಪೀಕರ್ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ಪೀಕರ್ ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಉಪಸಭಾಪತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರ ಲೋಕಸಭೆಯು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸಮಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಏಕತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏಕೀಕೃತ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್

1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯಿದೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ 1937ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಫೆಡರಲ್ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 8 ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂಸತ್ 1986 ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 26ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅರ್ಹತೆಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 124ನೇ ವಿಧಿಯು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಅವಧಿ

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನಿತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು 65 ವರ್ಷ ತುಂಬುವವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಸಂವಿಧಾನದ 123(4) ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಸಂವಿಧಾನ ಬಾಹಿರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಈ ಮುಂದಿನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 131ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೂಲ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ, 32ರಿಂದ 136 ರವರೆಗಿನ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಪೀಲು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು 143ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಲಹಾ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು

ಸಂವಿಧಾನದ 153ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿರಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಒಬ್ಬರೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯದ 'ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜೆ'ಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 35 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು.
3. 158ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಾರದು.
4. ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು.
5. ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗಿರಬಾರದು

ನೇಮಕ

ಸಂವಿಧಾನದ 155ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಥವಾ ಅವರ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಥವಾ ಅವರ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರವಧಿ ಮತ್ತು ಪದಚ್ಯುತಿ

156(1)ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ವಾಪಸ್ಸು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು. 156(3)ನೇ ವಿಧಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಧಿಕಾರವಧಿ 5ವರ್ಷ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 174ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯುವ, ಮುಂದೂಡುವ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.

- 175ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ, ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.
- 176ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ನೂತನ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಪ್ರಥಮ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ.

- ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ 1/6ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ.
- 161ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ, ಮುಂದೂಡುವ ರದ್ದು ಮಾಡುವ, ಬದಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
- 202ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಸೂಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.
- 203(1) ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ಸಂವಿಧಾನದ 164(1)ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಬಹುಮತ ಪಡೆಯುತ್ತದೋ ಆ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದವರು ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಚಿವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರನ್ನು ಕೂಡಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಸಚಿವರಿಗೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹಂಚುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು, ಸಚಿವರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. 164(1)ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಸಚಿವನಾದವನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಳುತ್ತದೆ.
- 'ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ನಾಯಕ'ನಾಗಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆ ಕರೆಯುವ, ಮುಂದೂಡುವ ಹಾಗೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.
- 'ಸರ್ಕಾರದ ನಾಯಕ'ನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.
- 'ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಾಯಕ'ನಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸಕಾಂಗ

ಸಂವಿಧಾನದ 168ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಶಾಸನಸಭೆ ಇರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಸಭೆಯು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಸದನಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲ್ಮನೆಯನ್ನು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಕೆಳಮನೆಯನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತು

ಇದು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮೇಲ್ಮನೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 171ನೇ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ ರಚನೆ, ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 40ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರದಂತೆ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/3ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರದೆಂದು 171ನೇ ವಿಧಿ ಹೇಳಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ 75 ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

1. 1/3ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
2. 1/12 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
3. 1/3ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
4. ಉಳಿದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 173ನೇ ವಿಧಿ ಹೇಳುವಂತೆ

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 30 ವರ್ಷ ತುಂಬಿರಬೇಕು.
3. ಸಂಸತ್ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಅವಧಿ

- 6 ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ 1/3ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ 2 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕದಿಂದ ಖಾಲಿಯಾದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನವನ್ನು ಸದನದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಸಭಾಪತಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

ಆರ್ಥಿಕ ಮಸೂದೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಧಾನಸಭೆಗಿರುವಷ್ಟೇ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನಪರಿಷತ್‌ಗೆ ಬಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುವ, ಇಲ್ಲವೇ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ 14 ದಿನದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬಹುದು.

ವಿಧಾನಸಭೆ

ಇದನ್ನು 'ಕೆಳಮನೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯವೂ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಜನರೇ ನೇರವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 170(1)ನೇ ವಿಧಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವು 60ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ, 500 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ 371(F) ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿಂ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 32. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯು ಒಟ್ಟು 224+1=225 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. 25 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು.
3. ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಬಾರದು.
4. ಸಂಸತ್ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

1. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವಂತಿಲ್ಲ.
2. ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.
3. ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ 60 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಗೈರುಹಾಜರಾದರೆ ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಖಾಲಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ

ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವಧಿಗೆ ಮುಂಚೆ ವಿಧಾನಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನೆಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕಾರ

- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಾಸನ ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.
- ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಕಾರ. ಶಾಸಕಾಂಗದ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ತೆರಿಗೆಯ ವಸೂಲಿ ಅಥವಾ ವಸೂಲಿಯಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.
- ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು (ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು)

- ಸಂವಿಧಾನದ 214ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ 231ನೇ ವಿಧಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 21 ರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿವೆ.
- ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಿದೆ.

ಅರ್ಹತೆಗಳು

217ನೇ ವಿಧಿಯು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಲು ಇರಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬೇಕು.

3. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬೇಕು.
4. ಲೋಕಸಭೆಯು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಇನ್ನಿತರ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ

ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸು 62 ವರ್ಷ. ಇವರನ್ನು ದೋಷಾರೋಪಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಜಾ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗಿದೆ.

ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಸಂವಿಧಾನದ 226ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಹೇಬಿಯಸ್ ಕಾರ್ಪಸ್, ಮ್ಯಾಂಡಮಸ್, ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್, ಸರ್ಷಿಯೋರಾರಿ, ಕೋವಾರಂಟ್ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ರಿಟ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.
- 227ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ.
- 228ನೇ ವಿಧಿಯು ಸಂವಿಧಾನದ ಅರ್ಥ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದೆ.
- ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಪೀಲು.

ಅಧಿಕಾರ

227ನೇ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ.

ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

- 1 ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು
2. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ವಿವರಿಸುವ ವಿಧಿಗಳು.

- ಸಂವಿಧಾನದ 246ನೇ ವಿಧಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ.
- 263ನೇ ವಿಧಿ ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಮೈತ್ರಿಯುತ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 'ಅಂತರಾಜ್ಯ ಮಂಡಲಿ' ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ.
- ಸಂವಿಧಾನದ 12ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಆಯೋಗ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನಗಳು

1. ಕಂಪ್ರೋಲರ್ ಅಂಡ್ ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್

ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಹುದ್ದೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುದ್ದೆಯ ಅಧಿಕಾರವಧಿ 6 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ 65 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಪೋಷಕರಾದ್ದರಿಂದ, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮೂಲಕ ದೇಶದ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಹಣಕಾಸು ಲೆಕ್ಕದ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೂ, ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಲೆಕ್ಕದ ವರದಿಯನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

2. ಅಟಾರ್ನಿ ಜನರಲ್

ಇವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆ ನೀಡುವುದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಸನೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸನೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಇತರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಇವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಇವರಿಗಿರಬೇಕು. ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡೂ ಸದನಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮತ ಚಲಾವಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

3. ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್

ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗುವ ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ರಾಜ್ಯದ ಎರಡೂ ಸದನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಆದರೂ, ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ.

4. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ

1950ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನ ನಿರ್ಣಯದ ಮೂಲಕ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ. ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

5. ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ

ಸಂವಿಧಾನದ 280ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ 5 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ 4 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ತೆರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದು ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ

ಸಂವಿಧಾನದ 324ನೇ ವಿಧಿ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಇಬ್ಬರು ಆಯುಕ್ತರನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಅಧಿಕಾರವಧಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ 65 ವರ್ಷಗಳಾದರೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸತ್ತಿಗೆ, ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವುದು, ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

7. ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ

ಸಂವಿಧಾನದ 315ನೇ ವಿಧಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಆಯೋಗವು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ 65 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ. ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 6 ವರ್ಷ ಅಥವಾ 62 ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 22ನೇ ಭಾಗವು ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಕೇವಲ 10 ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನಂತರ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಪರಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ, ಈಗ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 12 ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳಿವೆ. ಈ ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ.

1. ಮೊದಲನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಎರಡನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳು, ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.
3. ಮೂರನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಹೊಸಬರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ನಾಲ್ಕನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
5. ಐದನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದವು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕುರಿತು ವಿಧಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.
6. ಆರನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂಗಳ ಆಡಳಿತ ಕುರಿತು ವಿಧಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.
7. ಏಳನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕೇಂದ್ರಪಟ್ಟಿ, ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮವರ್ತಿಪಟ್ಟಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.
8. ಎಂಟನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದವು ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 22 ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆ 22 ಭಾಷೆಗಳೆಂದರೆ.

1. ಅಸ್ಸಾಮಿ	2. ಬಂಗಾಳಿ	3. ಗುಜರಾತಿ	4. ಹಿಂದಿ	5. ಕನ್ನಡ	6. ಕಾಶ್ಮೀರಿ
7. ಮಲಯಾಳಂ	8. ಮರಾಠಿ	9. ಪಂಜಾಬಿ	10. ಒರಿಯಾ	11. ಸಂಸ್ಕೃತ	12. ಸಿಂಧಿ
13. ತಮಿಳು	14. ತೆಲುಗು	15. ಉರ್ದು	16. ಕೊಂಕಣಿ	17. ಮಣಿಪುರಿ	18. ನೇಪಾಳಿ
19. ಬೋಡೋ	20. ಸಂತಾಲಿ	21. ಮೈಥಿಲಿ	22. ದೋಗ್ರಿ		

ಮೊದಲು ಈ ಪಟ್ಟಿ 18 ಭಾಷೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ 2003ರಲ್ಲಾದ ಸಂವಿಧಾನದ 100ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಬೋಡೋ, ಸಂತಾಲಿ, ಮೈಥಿಲಿ ಹಾಗೂ ದೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಎಂಟನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದವು 22 ಭಾಷೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

9. ಒಂಭತ್ತನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರವಾದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಕುರಿತ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.
10. ಹತ್ತನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದವು ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
11. ಹನ್ನೊಂದನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಕುರಿತ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 1992ರ ನಂತರ ಸಂವಿಧಾನದ 73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
12. ಹನ್ನೆರಡನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 1992ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮುಖಾಂತರ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು

ಸಂವಿಧಾನದ 368ನೇ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತು ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಈ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಾದರೂ ಅದರ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೆಂದರೆ.

	ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಷ	ವಿಷಯ
1.	1ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1951	ಸಂವಿಧಾನದ 19ನೇ ವಿಧಿ ನೀಡಿದ ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಆಧಾರಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಮಿತಿ ಹೇರಿದೆ.
2.	7ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1956	ಹೊಸರಾಜ್ಯಗಳ ರಚನೆ 14 ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆರು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ
3.	10ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1961	ದಾದ್ರ ಮತ್ತು ನಾಗರ ಹವೇಲಿ ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ ಹೇರಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ.
4.	12ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1962	ಗೋವಾ, ಡಾಮನ್ ಮತ್ತು ಡಿಯುಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನಾಗಿಸಿತು.
5.	13ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1962	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಭಾರತದ 16ನೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿತು.
6.	14ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1962	ಶಾಸನಸಭೆ ಹೊಂದಲು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಅವಕಾಶ
7.	15ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1963	1. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು, 60 ರಿಂದ 62ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆ. 2. ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಪುನರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ
8.	18ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1966	ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹರಿಯಾಣ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ರಚಿಸಿತು.
9.	22ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1969	ಅಸ್ಸಾಂನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸಿ ಮೇಘಾಲಯ ಎಂಬ ನೂತನ ರಾಜ್ಯ ರೂಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ.
10.	31ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1973	ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 525ರಿಂದ 245ಕ್ಕೆ ರಿಸಿತು.
11.	36ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1974	ಸಿಕ್ಕಿಂನ್ನು ಭಾರತದ 22ನೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಿತು.
12.	42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1976	ಸಮಾಜವಾದ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು 'ಮಿನಿ ಸಂವಿಧಾನ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
13.	44ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1978	ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿತು.

14.	52ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1985	ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.
15.	56ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1987	ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಗೋವಾಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು.
16.	61ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1989	ಮತದಾರರ ವಯಸ್ಸನ್ನು 21 ರಿಂದ 18ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತು.
17.	69ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1991	ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಹೊಸದಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು.
18.	70ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1992	ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಮತದಾರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿಗೆ ಅವಕಾಶ.
19.	73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1992	ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿತು. ಅಂದರೆ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.
20.	74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1992	ತ್ರಿಪುರ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ 20 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಲು ಅವಕಾಶ.
21.	75ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1994	ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ.
22.	77ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	1995	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಬಡ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ.
23.	86ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	2002	14 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿತು.
24.	91ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	2001	ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಂಚಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು.
25.	91ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	2003	'ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ'ದ ಗಾತ್ರವು ಶಾಸನಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಶೇ. 15 ರಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತು.
26.	92ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ	2004	ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು (ಬೋಡೋ, ಡೋಗ್ರಿ, ಸಂತಾಲಿ, ಮೈಥಿಲಿ) ಸಂವಿಧಾನ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿತು. (ಇತ್ತೀಚಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ.)

370ನೇ ಬಿಧಿ ಬಿಶೇಷ

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯ ತನ್ನದೇ ಸಂವಿಧಾನ ಹೊಂದಿ, ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನೇಕ ನಿಯಮಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳು ಹೀಗಿವೆ ; ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 360, 361ಎ, 365 ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೆಲವು ವಿಧಿಗಳು ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ತನ್ನ ರೆಸಿಡ್ಯೂಯಿರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದ 352ನೇ ವಿಧಿ ಘೋಷಿಸಿದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 4, 4ಎ, 8, 14ಎ ಭಾಗಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ದ್ವಿಪೌರತ್ವ

ನಾಗರಿಕತ್ವದ ಸಂಬಂಧ ಸಂವಿಧಾನ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳು ಅನುಚ್ಛೇದ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಸ್ತದ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ವ್ಯವಧಾನಗಳು
8. ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಾಗರಿಕತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳು.

ವಿಧಿ 9 ವಿದೇಶಿ ರಾಜ್ಯದ ನಾಗರಿಕತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲ.

ವಿಧಿ 11 ಸಂಸತ್ತು ನಾಗರಿಕತ್ವದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ವಿನಿಯಮಿಸುವುದು ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂವಿಧಾನವು ಒದಗಿಸಿರುವ ವ್ಯವಧಾನಗಳು.

1. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿಡಲಾಗಿದೆ. (ಅನುಚ್ಛೇದ 15, 16 ಮತ್ತು 19).
2. ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮತದಾನ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು (326), ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯನಾಗುವ ಹಕ್ಕು (84) ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಗಳ ಸದಸ್ಯನಾಗುವ ಹಕ್ಕು (191)(ಡಿ)
3. ಕೇವಲ ಭಾರತೀಯರು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸ್ಥಾನ 58(1), ಉಪ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸ್ಥಾನ 63(1), ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು 124(3), ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು 217(2), ಅಟಾರ್ನಿ ಜನರಲ್ 76(2), ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು (157), ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ (165)

ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಮಿತ್ರ ಅಥವಾ ಶತ್ರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜೆಗೆ (ಪರಕೀಯರಿಗೆ) ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಕರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಅನುಚ್ಛೇದದ 22ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ

ಸ್ಥಾನಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ದಸ್ತಗಿರಿಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪರಕೀಯರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಒಕ್ಕೂಟದೊಳಗಿನ ದ್ವಿಪೌರತ್ವ

ದ್ವಿಪೌರತ್ವದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಿದೆ. ಭಾರತವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ಏಕಪೌರತ್ವದ ಕಟ್ಟಳೆಯಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅವನು ರಾಜ್ಯವೊಂದರ ನಿವಾಸಿಯಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೌರತ್ವ ನೀಡದೆ ಇಡೀ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದ ನಾಗರಿಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ದ್ವಿಪೌರತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಕ್ಕು

- ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ, ಎಷ್ಟು ಬಾರಿಯಾದರೂ, ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕಾದರೂ ವೀಸಾ ಪಡೆಯದೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು.
- ವಿಶೇಷ ವಿಮಾ ಹಕ್ಕುಗಳು.
- ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಸವಲತ್ತುಗಳು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರು ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ದ್ವಿಪೌರತ್ವಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ 8000 ಅರ್ಜಿಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರವು 50,000 ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದೆ.

ಎಂಪಿ ಫಂಡ್ ಎಂದರೇನು ?

ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ ಯೋಜನೆ (MPLADS-MP LOCAL AREA DEVELOPMENT SCHEME)ನ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

1. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೋಕಸಭಾ - ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನ. ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ 5 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಒಟ್ಟು 780 ಎಂಪಿಗಳಿಗೆ 3,900 ಕೋಟಿ ರೂ. ಬಿಡುಗಡೆ.
3. ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ದೇಶದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ (ಸ್ವಂತ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು) ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬಹುದು.
4. ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸಂಸದರು ಪತ್ರ ಬರೆದು ತಮ್ಮ ನಿಧಿಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸತ್ ಅಧಿವೇಶನ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಲ

ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಧುರೀಣರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಶಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಒಂದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳಲ್ಲೂ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಹಾಗೂ ಲೋಕಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವ ಅಥವಾ ಅಂಥ ವಿಚಾರ, ಮತ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 105, 122 ಹಾಗೂ 194ನೇ ವಿಧಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಅಧಿವೇಶನದ ಅವಧಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ವೇಳೆ (question hour)ನಿಂದ ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುತ್ತವಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೇ ಅಹಿತಕರ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಜವಾಬು ನೀಡಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಳ ವರದಿ ನೀಡುವುದು, ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ನಿಲುವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದಾದ ಹಕ್ಕು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮಯ ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವಿಧ

1. (*) ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಗುರುತು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ (starred question)
2. ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಗುರುತು ಮಾಡಿರದ ಪ್ರಶ್ನೆ (unstarred question)

3. ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದ ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ನಕ್ಷತ್ರ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿಯೇ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಕ್ಷತ್ರದ ಗುರುತಿರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಲಿಖಿತ ಉತ್ತರವನ್ನಷ್ಟೇ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದ ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಮಂತ್ರಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ವಿಧಾನ

ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ 10 ದಿನಗಳ ಮುನ್ನ 21 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯ ಸದನದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜನರಲ್‌ರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಸಭಾಪತಿಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನಿಷ್ಪರ್ಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿನ ತಥ್ಯ - ಮಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಭಾಪತಿಯ ಸ್ಥಾನ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮೌಖಿಕ ಉತ್ತರ ಬೇಕೇ ? ಅಥವಾ ಲಿಖಿತ ಉತ್ತರ ಸಾಕೇ ? ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿ ಅಗತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ (12 ಗಂಟೆ ನಂತರ ಸಮಯ ನೀಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಪತಿ ತನ್ನ ಘನತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಲೋಕಸಭೆಯ ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯನಿಗೂ ಒಂದು ದಿನದ ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು (ಅನ್‌ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿ) ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 3ಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯನೂ 1ಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್ ಕೇಳಬಹುದು. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 20ಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಅನ್‌ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 200ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಭಾಗ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಾಲಯಗಳನ್ನು ಎ, ಬಿ, ಸಿ, ಡಿ, ಇ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಸೋಮವಾರದಿಂದ ಶುಕ್ರವಾರದವರೆಗಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತ ದಿನದಂದು ಸಭಾಪತಿಯು ಪ್ರಶ್ನಾಕಾರನಾದ (ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್) ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಓದಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಆಸನದಿಂದ ಎದ್ದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ 2ಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿ ದಿನ 11 ಗಂಟೆಗೆ ಆರಂಭವಾಗುವ ಈ ಕಾಲ 12 ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರಿಸದೆ ಉಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅನ್‌ ಸ್ವಾರ್ಡ್ ಕ್ವೆಶ್ಚನ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಲಿಖಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸೋಮವಾರ, ಬುಧವಾರ ಹಾಗೂ ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಸಂಜೆ 5 ರಿಂದ 5.30 ರವರೆಗೆ ಚರ್ಚಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಪ್ರಥಮ ಮಟ್ಟಿಲು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ತನ್ನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಪರ್ಕವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನುಚ್ಛೇದ 54 ಮತ್ತು 66ರನ್ವಯ ಸಂವಿಧಾನವೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಏಕಮತದಿಂದ ಪದ್ಧತಿಯು ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನಿತರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 324 ರಿಂದ 329ರವರೆಗೂ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಈ ಆಯೋಗವು ಸ್ಥಾಯಿ ಆಯೋಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 324 ಚುನಾವಣೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ, ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. 324(1)ರನ್ವಯ ಆಯೋಗವು ಸಂಸತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಸದನಗಳ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ.

- 2) ಸಂಸತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಕಮಿಷನರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.
- 3) ಇವರ ಚುನಾವಣಾ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳು ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಕಮಿಷನರು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.
- 4) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಚುನಾವಣಾ ಕಮಿಷನರುಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೇಮಿಸಬಹುದು.
- 5) ಆಯೋಗವು ಚುನಾವಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಬಹುದಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅ. 325ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೇ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಹಿಂದೆ ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಕೋಮು ಆಧಾರಿತ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅ326ರಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನರ್ಹನಾಗಿರದ 18 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕನು ಚುನಾವಣಾ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 61ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ವಯ ಯುವ ಜನತೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಈ ಮತದಾನದ ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು 21 ರಿಂದ 18ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಿಚ್ಛೇದ 329ರ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 327ರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತು ತಯಾರಿಸುವ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ, ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ, ಸದನಗಳ ರಚನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು 328ರ ಅನ್ವಯ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲಗಳು ತಯಾರಿಸುವ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸದನಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನೀಡಿರುವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 1952, 1962, 1972 ಮತ್ತು 2002ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸೀಮಾ ನಿರ್ಣಯ ಸಮಿತಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು (ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್) ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 1996ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ವಯ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಚುನಾವಣಾ ಪಿಟಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಗಳಿದ್ದು ಅವು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ನಿವಾಸಿ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ 73 ಮತ್ತು 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಅನ್ವಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಆಯೋಗವು ಕೇಂದ್ರದ ಆಯೋಗದಂತೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಯೋಗಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಘೋಷಣೆ, ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ, ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಅರ್ಹತೆ ನಿರ್ಣಯ, ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರದ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧತೆ, ಅಪೀಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಾಜೂಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಚುನಾವಣಾ ಅಕ್ರಮಗಳು ಜರುಗಿದಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಆಯೋಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆಯೋಗದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

1950 ರಿಂದ 1989ರವರೆಗೂ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಆಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಭಾರದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೂರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಯೋಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ 1990ರಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆಯೋಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. (1) ಟಿ.ಎನ್. ಶೇಷನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟ (1995), ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕಮೀಷನರುಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಮೀಷನರನ್ನು ಇರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತು.

ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲು ಇರುವ ಮಾನದಂಡಗಳು

1. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಮತದಾನಗೊಂಡ ಶೇ. 6ರಷ್ಟು ಅರ್ಹ ಮತಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.
2. ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 4 ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಶೇ. 2ರಷ್ಟು ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸಂಸದರು ಮೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ (ರಾಜ್ಯ ಪಕ್ಷವೆಂದು) ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು

1. ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸಲಾದ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 6ರಷ್ಟನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎರಡು ವಿಧಾನಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ಅಥವಾ

2. ಮತದಾನವಾಗಿರುವ ಶೇ. 3ರಷ್ಟು ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಅಥವಾ 3 ವಿಧಾನಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು (ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಧಿಕವೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು).

ಹಕ್ಕು ಮತ್ತುದರ ಚ್ಯುತಿ ಅಂದರೇನು ?

ಪ್ರಧಾನಿ ಮನ ಮೋಹನ್‌ಸಿಂಗ್‌ರವರ ವಿರುದ್ಧವೇ ಅವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಟವರ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಚ್ಯುತಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಪೀಕರ್ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನಟವರ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರಿಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕುಗಳೇನು ಮತ್ತು ಅದರ ಚ್ಯುತಿ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಂಸದರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಭಯ - ಭೀತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಹಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ 105(1) ಮತ್ತು (2)ರಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ, ಆ ನಂತರದ ಅನುಚ್ಛೇದ 105(3)ರಲ್ಲಿ ಆ ಹಕ್ಕು ಎಂತಹದ್ದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರೆಗೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ಪಾಲಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಜೀಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರಿಗೆ ಬೇರೆ ದೇಶದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವುದು ಅಸಮಾಧಾನ ತಂದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ದೇ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರು.

ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ 19(1)(a)ನಲ್ಲಿರುವ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವೂ ಈ ಹಕ್ಕು ಚ್ಯುತಿ ಅಡಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಬರೀ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ ಆ ಸಭೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡಾವಳಿಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸಿರುವುದೂ ಶಾಸಕರ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ಆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಎಂದು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್, ಈ ನಾಡು ಮತ್ತು ದಿ ಹಿಂದೂದಂತಹ ಖ್ಯಾತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕಿಸದಂತೆ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳು ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಯನ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಖಚಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಂಸದರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹದ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ ಎಂದೂ, ಆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹೇಗೆ ಚ್ಯುತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತದೆಂದೂ ರೂಪಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆ ಚರತ್ತು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳು

ಅ 58(2)ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಪದವಿಯನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗಲು ಅರ್ಹನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. (ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವವರನ್ನು ಈ ಅನುಚ್ಛೇದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮರುಚುನಾವಣೆಗೆ/ಚುನಾವಣೆಗೆ ಅನರ್ಹರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ). ಅ 66(4) ಇಂಥದ್ದೇ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತದೆ.

- ಅ 59(1) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಸಂಸತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಸದನ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಯಾವುದೇ ಸದನ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಂಥ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

- ಅ 59(2) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಯನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ಅ 101(1) ಮತ್ತು (2)ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಉಭಯ ಸದನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚುನಾಯಿತನಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸದನದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- ಅ 101(2) ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಯಾವುದೇ ಸದನ ಇವೆರಡರ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆತನು ತೆರವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- 102(1) (ಎ)ಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಘೋಷಿಸಿರದ ಲಾಭದಾಯಕ ಪದವಿಯನ್ನು ಸದನದ ಸದಸ್ಯನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಆತನ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- 148(4) ಅನ್ವಯ ಮುಂದೆ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಮತ್ತು ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಯ ಅಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದಿರಲೆಂದು ಆತನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಅಂತೆಯೇ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಹಲವಾರು ನಿರ್ಬಂಧನೆಯನ್ನು ಅವರ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಮುಂದುವರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇರಲಾಗಿದೆ.

ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆ ಎಂದರೇನು ?

ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆ ಎಂದರೇನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಅರೆ - ನ್ಯಾಯಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಷದಗೊಳಿಸಿದೆ.

1. ಸರ್ಕಾರವು ಹುದ್ದೆಯ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಿದರೆ
2. ಸರ್ಕಾರವು ಹುದ್ದೆಯ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ
3. ಸರ್ಕಾರವು ಅಂಥ ಹುದ್ದೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಧನರೂಪದ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
4. ಆತನ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳು
5. ಸರ್ಕಾರವು ಅಂಥ ಹುದ್ದೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ.

ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಲೋಕಾಯುಕ್ತ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವಲ್ಲದೆ (1984), ಒರಿಸ್ಸಾ (1971), ಹರಿಯಾಣ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜಾಸ್ತಾನ್, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಾಂಚಲ, ದೆಹಲಿ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೀನಾಮೇಷ ಎಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲೋಕಪಾಲ್ ಹಾಗೂ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನೂ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಜನ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಅದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ್‌ಗೆ ಅಡೆತಡೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನೀವು ನಂಬಲಾರಿರಿ.

ಆದರೆ ಇದು ನಿಜ.

ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆ ಎಂಬ ಶಾಸನವೊಂದನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಅದಿನ್ನೂ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ.

ಎರಡನೇ ವಿಶ್ವಮಹಾಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಸಡಿಲತೆ ತಲೆದೋರಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಗಾರರು Delhi Special Police Establishment (DSPE) ಎಂಬ ವಿಭಾಗವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ 1947ರಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆ (Prevention of Corruption Act) ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ನಂತರ 1953ರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವಿಚಕ್ಷಣ ದಳ (Administration Vigilance Division) ರಚನೆಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಚಕ್ಷಣಾ ದಳ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಕೊನೆಗೆ ಸಂತಾನಂ ಎಂಬುವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 1962ರಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಮಗ್ರ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವರದಿ ನೀಡಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ 1964ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಜಾಗೃತ ದಳ (Central Vigilance Commission - CVC) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 1963ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಿಬಿಐ (Central Bureau of Investigation) ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷರು ರಚಿಸಿದ್ದ Delhi Special Police Establishment (DSPE)ಅನ್ನು ಸಿಬಿಐನೊಳಗೆ ಒಂದು ತನಿಖಾ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಿಬಿಐ ಓಂಬುಡ್ಸಮನ್ ತರದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರದೆ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಯಡಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಿಬಿಐ ತನಿಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ದುರುದ್ದೇಶದ ಆರೋಪಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

1966ರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ 2 ಹಂತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ್ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬೆಳೆಸಲು ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ಈ ಕ್ರಮ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ 1968ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 4ನೇ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆ ಮಂಡನೆಯಾಯಿತು. ವ್ಯಾಪಕ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ 1969ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರಕಿ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಲೋಕಸಭೆಯೇ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗಿ ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮುಂದೆ 1971, 77, 85, 89, 96, 98 ಹಾಗೂ 2001ರಲ್ಲೂ ಲೋಕಪಾಲ್ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳಾದವಾದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು 'ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ' ಎಂಬ ನೆಪವೊಡ್ಡಿ ಅಡೆತಡೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. 2011ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಲೋಕಪಾಲ್ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ

1. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಸದನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಯ್ದೆ - 1935ರ ಕಾಯ್ದೆ
2. ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಮಂಡಿಸಿದ ಧೈಯಗಳ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದು - 26-11-1949
3. ರಾಷ್ಟ್ರಬಾವುಟ (The National Flag)ವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ ದಿನ - 22-7-1947
4. ವಯಸ್ಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯನ್ವಯ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 61ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ 1988 -326
5. ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯನ್ವಯ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. - 370
6. ರಾಜ್ಯಭಾಷಾ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಭಾಷೆ ಹಿಂದಿ ಇದರ ಲಿಪಿ - ದೇವನಾಗರಿ
7. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯವು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವವರು - ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್
8. ಹಣಕಾಸು ಮಸೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವುದು - ವಿಧಾನಸಭೆ, ಲೋಕಸಭೆ
9. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಚ್ಛೇದ-360 ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ ? - ಒಮ್ಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ
10. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಸಮಿತಿ - ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ
11. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಿಧಿ - 243
12. ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
13. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ? - ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು
14. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ? - ಜರ್ಮನಿ
15. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನವು ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪೌರತ್ವ - ಏಕಪೌರತ್ವ
16. 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಕೇಲ್ಕರ್
17. ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನದ ವಿರುದ್ಧ ಹೊರಡಿಸುವ ರಿಟ್ - ಹೇಬಿಯಸ್ ಕಾರ್ಪಸ್
18. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ - ರಾಜಸ್ಥಾನ
19. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆ - ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
20. ಸಂವಿಧಾನದ 54ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದವು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆ
21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘೋಷಣೆಯಾದ ಎಷ್ಟು ದಿನದೊಳಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಂಗೀಕಾರ ದೊರೆಯಬೇಕು ? - 1 ತಿಂಗಳು

22. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯವರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಬೋಧಿಸುವವರು - ಲಭ್ಯವಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ
23. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ನಂತರ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ? - ರಾಜ್ಯಪಾಲ
24. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಲು ಇರುವ ವಯೋಮಿತಿ - 35
25. ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಗೋವಾ
26. ಅವಿಭಜಿತ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮೊದಲ ಸಭೆ ನಡೆದದ್ದು - 9-12-1946
27. ಮೂಲ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನುಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಿಗಳು - 8 ಅನುಸೂಚಿಗಳು, 395 ವಿಧಿಗಳು
28. ದೇಶದ ಮೊದಲ ಉಪಪ್ರಧಾನಿ - ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿಪಟೇಲ್
29. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಮಾಜವಾದಿ' 'ಜಾತ್ಯಾತೀತ' 'ಅಖಂಡತೆ' ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ವಯ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು ? - 42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ (1976)
30. ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಂದು ಸಂಘ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನದ ಎಷ್ಟನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ? - ವಿಧಿ - 1
31. ಸಂವಿಧಾನದ 17ನೇ ವಿಧಿಯು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ? - ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ
32. ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ಭಾಗವು ನಾಗರಿಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ? - ಭಾಗ-2
33. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ವಿಧಿ - ವಿಧಿ - 24
34. ರಾಜ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ಜಾರಿಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು ? - ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ
35. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿವೆ ? - 11
36. ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ - ಸ್ಟೀಫನ್‌ಸನ್ ಸಮಿತಿ
37. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕನಿಷ್ಠ ವಯಸ್ಸು - 35 ವರ್ಷಗಳು
38. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಪದಚ್ಯುತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿ - ವಿಧಿ - 61
39. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ - 5 ವರ್ಷಗಳು
40. ಮರಣ ದಂಡನೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
41. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಬೋಧಿಸುವವರು - ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ
42. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸತ್ತು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ
43. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ - 250
44. ಸುಗ್ರಿವಾಚ್ಛೇಯ ಗರಿಷ್ಠ ಅವಧಿ - 6 ತಿಂಗಳು
45. ಭಾರತದ ಮಹಾಲೇಖ್ಯ ತಪಾಸಿಗರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ - 6 ವರ್ಷಗಳು
46. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ - 5 ವರ್ಷಗಳು
47. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ - 6 ವರ್ಷಗಳು
48. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ವಯಸ್ಸು - 30 ವರ್ಷಗಳು
49. ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಯಾವ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹಣಕಾಸು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವವರು ? - ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆ

50. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಕಾವಲುಗಾರ - ಭಾರತದ ಕಂಪ್ಯೂಲ್ ಆಂಡ್ ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್
51. ಮಹಾಭಿಯೋಗ ಎಂದರೆ - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಂವಿಧಾನ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಕ್ರಮ
52. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ - ಮೂರನೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ
53. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಿನ - ಜನವರಿ 26, 1950
54. ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು - ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ
55. 1976ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿ - 42ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ
56. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವವರ ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿ - 35 ವರ್ಷ
57. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ - 12 ಜನರು
58. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - ಎರಡು
59. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸಕಾಂಗವನ್ನು - ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್
60. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಷ್ಟನೇ ವಿಧಿಯು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ? - 80ನೇ ವಿಧಿ
61. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇಶ - ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್
62. ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಪಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ - ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ
63. ಯಾವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನವ ಜೀವನ ದುರ್ಬರ, ಅರ್ಥರಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ ? - ಪೌರಹಕ್ಕುಗಳು
64. ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು - ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣೆ ಹಕ್ಕು
65. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನ ನಿಯಮ - 21ನೇ ನಿಯಮ
66. ಮಾನವ ಯಾವುದೋ ವಿಧವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದಲ್ಲ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕು ಎಂದವರು - ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್
67. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಬಹುದು ? - ವಿಪತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ
68. ಭಾರತದ ಪೌರಿಗೆ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾವ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಸಂವಿಧಾನ ನಿಯಮ - 19
69. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ವಿಧಿಸಬಹುದೇ ? - ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ
70. ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಏನನ್ನುವರು ? - ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು
71. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಚೈತನ್ಯಶೀಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ? - ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
72. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಮತದಾನಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠವಯಸ್ಸು - 18 ವರ್ಷಗಳು
73. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
74. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಯಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು ? - ಸಂಸತ್ತು
75. ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಂಗವು ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದು ? - ಸ್ವತಂತ್ರವಾದದ್ದು
76. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

77. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಸ್ಥಾನ ಖಾಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಆ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು ?
- 6 ತಿಂಗಳು
78. ಭಾರತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು - ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
79. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
80. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಯಾರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ? - ಸಂಸತ್ತಿಗೆ
81. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ - 53 (1)
82. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಶಾಸಕಾಂಗ ಸಭೆಯ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಡಾ. ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್
83. ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ
84. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
85. ರಾಜ್ಯದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಜನರಲ್ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರು - ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
86. ಭಾರತವು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ನೀಡಿದ್ದು - 26ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1949
87. ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾಸನ ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು
- ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ
88. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ ? - 24
89. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ ? - 6
90. ಭಾರತದ ತ್ರಿದಳದ ದಂಡನಾಯಕರು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
91. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಯಾವ ಸಭೆಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ? - ಲೋಕಸಭೆ
92. ಜಾತ್ಯಾತೀತತೆ ಎಂದರೆ - ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಸಮಾನತೆ ನೀಡುವುದು
93. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಕ್ಷಗಳೆಂದು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು
- ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ
94. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಿಧಿ ಬೋಧಿಸುವವರು - ರಾಜ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
95. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಕ - ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
96. ರಾಜ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ?
- ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ
97. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಮ ಕಾಯಿದೆ ಅಧಿಕಾರಿ - ಭಾರತದ ಅಟಾರ್ನಿ ಜನರಲ್
98. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು - ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು
99. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು - 6
100. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ 360, 361ಎ, 365 ಈ ವಿಧಿಗಳು ಯಾವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ?
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ
101. ಮಹಾಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೆಕ್ಕ ನಿಯಂತ್ರಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವವರು - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

102. ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಶಾಸಕಾಂಗ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ ಕಾಯ್ದೆ
- 1861ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಕ್ಟ್
103. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಯಾವ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ?
- ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ
104. 312ನೇ ವಿಧಿಯು
- ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ
105. ಸಂವಿಧಾನ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆಯು
- ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ ಅಲ್ಲ ಆದರೆ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿಲ್ಲ
106. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ - ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಇಚ್ಛೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.
107. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗವನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಸಲಹೆ ನೀಡಬಹುದು ?
- ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಶಾಸಕಾಂಗ ಬಹುಮತ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ
108. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು
- ಲೋಕಸಭೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.
109. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶ
- ಪಾಂಡಿಚೇರಿ
110. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ಅನುಚ್ಛೇದವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಆತ್ಮವೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
- ಅನುಚ್ಛೇದ 32
111. 1959ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನೆಹರೂ ಅವರು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು ?
- ನಾಗೋರ್
112. ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿಗದಿತವಾದ ಕೋರಂ ಸಂಖ್ಯೆ
- ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯತ್ವದ 1/10 ರಷ್ಟು
113. ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ
- ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ
114. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಸಂವಿಧಾನ ಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ?
- 22
115. ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಮತದಾರರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಲೋಕಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ
- ಕನಕಪುರ
116. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಷ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ?
- 21
117. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನವೊಂದು ಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು
- ಎಂ.ಎನ್. ರಾಯ್
118. ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ
- 1773
119. ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲನೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂವಿಧಾನ
- ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾ
120. ಪಿಟ್ಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ
- 1784
121. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾದರೆ ಏನಾಗುವುದು ? - ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಒಯ್ಯಬಹುದು
122. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್ (ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ) ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ
- 1858

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

123. ರಾಜ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವರಾರು ? - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
124. ರಾಜ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ? - ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
125. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ? - ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ
126. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತು ? - 2 ವರ್ಷ 11 ತಿಂಗಳು ಹಾಗೂ 17 ದಿನಗಳು ಬೇಕಾದವು
127. ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ? - 1ನೇ
128. ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 12ನೇ
129. ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 14-18
130. ಧಾರ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ, ತಾರತಮ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 15
131. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿಷೇಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 17
132. ಮಿಲಿಟರಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಬಿರುದು ರದ್ದತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 18
133. ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 22
134. ಗುಲಾಮಗಿರಿ, ಜೇಡ, ಮಹಿಳೆ, ಮಕ್ಕಳು, ಅಂಗವಿಕಲರ ಮಾರಾಟ, ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 23
135. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆ ತನಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಾಗುವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅನುಸೂಚಿ - 25
136. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 26
137. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 30
138. ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ಅರೆ-ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತರಾದವರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ "ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ" ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ರಿಟ್ - ಮ್ಯಾಂಡಮಸ್
139. ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಮೇಲಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ರಿಟ್ - ಸರ್ಟಿಯೇರರಿ
140. 19ನೇ ಅನುಸೂಚಿ ತಿಳಿಸುವುದು - ವಾಕ್ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ
141. ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅನುಸೂಚಿ - 28
142. ಅಧಿಕಾರ ಬಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ರಿಟ್ - ಕೋವಾರಂಟೊ
143. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ ; ಆದಾಯ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 38
144. ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಜೀವನಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 47
145. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಪತ್ತು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗದಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅನುಸೂಚಿ - 39 ಬಿ-3

146. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಅನುಸೂಚಿ - 51
147. ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆ ಅನುಸೂಚಿ - 44
148. ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಅನುಸೂಚಿ - 21 A
149. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಮದ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ ನಿಷೇಧ - ಅನುಚ್ಛೇದ 47
150. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ - 352
151. ಈಶಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಯಾವುವು ? - ಅಸ್ಸಾಂ, ಮಣಿಪುರ, ತ್ರಿಪುರ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಮೇಘಾಲಯ, ಮಿಜೋರಾಂ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
152. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಯು ಯಾವ ಮಾದರಿಯದು ? - ಅಮೆರಿಕಾ
153. ರಾಜ್ಯಗಳ ಗಡಿರೇಖೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರಿಗಿದೆ ? - ಸಂಸತ್ತಿಗೆ
154. ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ - ಅನುಚ್ಛೇದ - 46
155. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ - ಅನುಚ್ಛೇದ-48ಎ
156. ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 32 ಮತ್ತು 36/12
157. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅನುಚ್ಛೇದ - 49
158. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹಾಗೂ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವವರು - ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
159. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನದ ಹಕ್ಕು - ಅನುಚ್ಛೇದ 39ಡಿ
160. ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕು - ಅನುಚ್ಛೇದ - 39 ಇ - ಎಫ್
161. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಯುವಕರಿಗೆ ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆ, ಆರೋಗ್ಯಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಗೌರವದ ಹಕ್ಕು - ಅನುಚ್ಛೇದ-39 ಎಫ್
162. ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶದ ಹಕ್ಕು - ಅನುಚ್ಛೇದ 39ಎ
163. ಕೆಲಸದ ಹಕ್ಕು ಅನುಚ್ಛೇದ - 41
164. ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಹೆರಿಗೆ ಪರಿಹಾರದ ಹಕ್ಕು ಅನುಚ್ಛೇದ - 42
165. ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಂಬಳ ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಅನುಚ್ಛೇದ - 43
166. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಹಕ್ಕು - ಅನುಚ್ಛೇದ 43 ಎ
167. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ಇರಬೇಕೆನ್ನುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 74
168. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ? - 44ನೇ
169. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿದ ಅನುಚ್ಛೇದ - 352

170. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 1921ರಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಉಪಸಭಾಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದವರು
- ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸಿನ್ಹ
171. ಧನ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 110
172. ರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಂಗ ರಚನೆ ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ - 214
173. ರಾಜ್ಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ)ಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - 356
174. ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಅನುಚ್ಛೇದ - ಸಂವಿಧಾನದ 280
175. ಯಾವ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಸಾರ್ವಭೌಮಿಕ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಗಣರಾಜ್ಯ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ ?
- ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ
176. ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲ ಆಶಯವೇನು ?
- ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ
177. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಈ ರೀತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿ 97, ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ - 66, ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ - 48
178. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಷ್ಟನೇ ವಿಧಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ?
- 80ನೇ ವಿಧಿ
179. ನೈಸರ್ಗಿಕರಣದಿಂದ ದೇಶದ ನಾಗರಿಕತ್ವ ಪಡೆಯುವವರು
- ವಿದೇಶೀಯರು
180. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಾಗರಿಕತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿ - 6
181. ಕಾನೂನಿನ ಎದುರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂದು ಸಾರುವ ವಿಧಿ - 14
182. 176ನೇ ವಿಧಿಯು ಏನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ?
- ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಿಶೇಷ ಭಾಷಣ
183. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಕ್ಷಮೆ ನೀಡಲು ಇರುವ ವಿಧಿ - 72
184. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕುರಿತ ವಿಧಿ - 368
185. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ 1/3 ಭಾಗ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಿವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ ? - ಪ್ರತಿ 2 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
186. ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು
- ವಯೋಮಿತಿ 25
187. ಶಾಸನಸಭೆ (ಅಥವಾ ಸಂಸತ್ತು)ಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಯಾರಾದರೂ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು ?
- 6 ತಿಂಗಳು
188. ಭಾರತ ಸಂಸತ್ತಿನ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರನ್ನು ಯಾರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ ?
- ಲೋಕಸಭೆಯ ಸ್ಪೀಕರ್
189. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಯಾರ ಶಿಫಾರಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಲೋಕಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
190. ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿ
- 35 ವರ್ಷ
191. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸಭಾಪತಿಯನ್ನು ಯಾರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? - ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯರು
192. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಕರಾರು ?
- ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
193. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
- ನೀಲಂ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿ
194. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು ?
- 6 ಬಾರಿ

195. 2ನೇ ಬಾರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು - ಡಿಸೆಂಬರ್ 12, 1977
196. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10, 1990 ರಂದು 4ನೇ ಬಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ ಘೋಷಣೆಯಾದಾಗ ಇದ್ದ ರಾಜ್ಯಪಾಲ - ಭಾನು ಪ್ರತಾಪ ಸಿಂಗ್ ರಾಣಿ
197. ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿಯವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ - ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ
198. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಬೋಧಿಸುವವರು - ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
199. ರಾಜ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕುಲಪತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವವರು - ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
200. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇರುವ ಅಂತಿಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯ - ಹೈಕೋರ್ಟ್
201. ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ ? - ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ
202. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು - ಸಂಸತ್ತಿಗೆ
203. ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿವೆ - ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ
204. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಅವಧಿ - 6 ವರ್ಷ
205. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ

1. ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಖಾತೆಗಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು ?
ಎ) ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯ್ದೆ - 1773 ಬಿ) ಚಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ - 1833
ಸಿ) ಭಾರತೀಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ - 1861 ಡಿ) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ - 1935
2. ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯು ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್‌ನನ್ನು ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿತು
ಎ) ಚಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ - 1833 ಬಿ) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ - 1858
ಸಿ) ಚಾರ್ಟರ್ ಕಾಯ್ದೆ - 1813 ಡಿ) ಪಿಟ್ಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾಯ್ದೆ - 1784
3. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕಾಯ್ದೆ
ಎ) ಮಾಂಚೆಗೋ ಚೆಲ್ಮ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳು - 1919
ಬಿ) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ - 1935
ಸಿ) ಮಾರ್ಲೆ-ಮಿಂಟೋ ಸುಧಾರಣೆಗಳು - 1909
ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
4. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಮೊದಲ ಸಭೆ ನಡೆದ ದಿನ
ಎ) 26 ನವೆಂಬರ್ 1949 ಬಿ) 15 ಆಗಸ್ಟ್ 1947
ಸಿ) 6 ಆಗಸ್ಟ್ 1946 ಡಿ) 9 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1946
5. ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಎ) ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿ) ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಿ) ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸಿನ್ಹಾ ಡಿ) ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು
6. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಅಂಗೀಕಾರಗೊಂಡ ದಿನ
ಎ) 26 ಜನವರಿ 1950 ಬಿ) 15 ಆಗಸ್ಟ್ 1947
ಸಿ) 26 ನವೆಂಬರ್ 1949 ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
7. ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಿಧಾನ ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ
ಎ) ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರ ಬಿ) ಗೋವಾ ಸಿ) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಡಿ) ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
8. ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ಸರಿಯಲ್ಲ ?
ಎ) ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು - ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂವಿಧಾನ
ಬಿ) ರಾಜ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು - ಐರಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನ
ಸಿ) ಉಳಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದು - ಕೆನಡಾ ಸಂವಿಧಾನ
ಡಿ) ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು - ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ

9. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಯಾವ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಬಿ) ಜರ್ಮನಿ ಸಿ) ಅಮೇರಿಕಾ ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
10. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರು
 ಎ) ಕೆ.ಎಂ. ಮುನ್ಶಿ ಬಿ) ಭೂಲಾಭಾಯಿ ದೇಸಾಯಿ
 ಸಿ) ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಡಿ) ಅಸಫ್‌ಅಲಿ
11. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ವರ್ಷ
 ಎ) 1945 ಬಿ) 1946 ಸಿ) 1947 ಡಿ) 1949
12. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಂಸದೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣ
 ಎ) ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗುವುದು
 ಬಿ) ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದು
 ಸಿ) ನ್ಯಾಯಾಂಗವು ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದು
 ಡಿ) ಶಾಸಕಾಂಗವು ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದು
13. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯಾವುದನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯ ವೀಮರ್ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ಬಲಿಷ್ಠ ಕೇಂದ್ರವುಳ್ಳ ಒಕ್ಕೂಟ ರಾಜ್ಯ
 ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಚುನಾವಣಾ ವಿಧಾನ
 ಸಿ) ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಬಂಧಗಳು
 ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಮಾನತು
14. ಕಾನೂನಿನ ಅಧಿಪತ್ಯ, ಸಂಸದೀಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ರಚನೆ ವಿಧಾನವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ ?
 ಎ) ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂವಿಧಾನ ಬಿ) ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಂವಿಧಾನ ಸಿ) ಕೆನಡಾ ಸಂವಿಧಾನ ಡಿ) ರಷ್ಯಾ ಸಂವಿಧಾನ
15. ಭಾರತದ ಪೌರತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವುದು
 ಎ) ಸಂಸತ್ತು ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು ಡಿ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
16. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯು ರಚನೆಯಾದದ್ದು ಯಾವ ಯೋಜನೆಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ
 ಎ) ಕ್ರಿಪ್ಸ್ ಯೋಜನೆ ಬಿ) ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಿಷನ್ ಯೋಜನೆ
 ಸಿ) ರಾಜಾಜಿ ಯೋಜನೆ ಡಿ) ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ ಯೋಜನೆ
17. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ?
 ಎ) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಿ) ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭಾ ಸಿ) ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಡಿ) ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ
18. ಸಂವಿಧಾನದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ನೇಮಿಸಿದ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
 ಎ) 7 ಬಿ) 8 ಸಿ) 10 ಡಿ) 13

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

19. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು ?
 ಎ) 42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿ) 49ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಿ) 52ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಡಿ) 65ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ
20. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕುರಿತು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
 ಎ) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಿ) ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಸಿ) ಕೃಪಲಾನಿ ಡಿ) ನೆಹರೂ
21. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
 ಎ) 6 ಬಿ) 7 ಸಿ) 8 ಡಿ) 5
22. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ
 ಎ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಇಚ್ಛೆಯ ರಕ್ಷೆ ಇದೆ ಬಿ) ಕಾನೂನಿನ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲ
 ಸಿ) ಕಾನೂನಿನ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಡಿ) ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲವಿದೆ
23. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ
 ಎ) 40ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ ಬಿ) 24ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ
 ಸಿ) 23ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ ಡಿ) 22ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ
24. ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮೀರದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಹೊರಡಿಸುವ ರಿಟ್
 ಎ) ಕೋ ವಾರೆಂಟೋ ಬಿ) ಸರ್ಶಿಯೋರಾರಿ ಸಿ) ಮ್ಯಾಂಡಮಸ್ ಡಿ) ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್
25. ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ
 ಎ) ಭಾಗ III ಬಿ) ಭಾಗ IVA ಸಿ) ಭಾಗ IV ಡಿ) ಭಾಗ IIIA
26. ಯಾವ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಯಿತು ?
 ಎ) 42ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿ) 24ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಿ) 44ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಡಿ) 25ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ
27. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ 1986ನ್ನು ಯಾವ ವಿಧಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು
 ಎ) ವಿಧಿ 23 ಬಿ) ವಿಧಿ 24 ಸಿ) ವಿಧಿ 21 ಡಿ) ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲವೂ
28. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ
 ಎ) 1991 ಬಿ) 1992 ಸಿ) 1993 ಡಿ) 1990
29. ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂವಿಧಾನ ವಿಧಿಗಳು
 ಎ) ವಿಧಿ 16ರಿಂದ 20 ಬಿ) ವಿಧಿ 15ರಿಂದ 19 ಸಿ) ವಿಧಿ 13ರಿಂದ 17 ಡಿ) ವಿಧಿ 14ರಿಂದ 18

30. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರವು ಅಗತ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ವಿಧಿ
ಎ) ವಿಧಿ 341 ಬಿ) ವಿಧಿ 350 ಸಿ) ವಿಧಿ 350A ಡಿ) ವಿಧಿ 351
31. ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ನಿಷೇಧಿಸುವುದು ಯಾವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಬಿ) ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕು
ಸಿ) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಡಿ) ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು
32. ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಸ್ಥಾನಬದ್ಧತೆ ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ) ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಿ) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು
ಸಿ) ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಡಿ) ಶೋಷಣೆ ವಿರುದ್ಧದ ಹಕ್ಕು
33. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸಬಹುದು ?
ಎ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ
ಬಿ) ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ
ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ
ಡಿ) ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ
34. ಸಂವಿಧಾನದ ಯಾವ ವಿಧಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತರತ್ನ ಮತ್ತು ಪದ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
ಎ) ವಿಧಿ 14 ಬಿ) ವಿಧಿ 18 ಸಿ) ವಿಧಿ 25 ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
35. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬಹುದು ?
ಎ) ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಿ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ
ಸಿ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಜಂಟಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಡಿ) ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
36. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಯಾವ ವಿಧಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವಾಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ ?
ಎ) ವಿಧಿ 72 ಬಿ) ವಿಧಿ 123 ಸಿ) ವಿಧಿ 356 ಡಿ) ವಿಧಿ 78
37. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ?
ಎ) ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಮಸೂದೆ ಬಿ) ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ
ಸಿ) ವಿತ್ತ ಮಸೂದೆ ಡಿ) ವಿಧಿ 31A ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಸೂದೆ
38. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘೋಷಣೆಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ
ಎ) ಆಂತರಿಕ ದಂಗೆ ಬಿ) ಸಶಸ್ತ್ರದಂಗೆ ಸಿ) ಯುದ್ಧ ಡಿ) ಪರಕೀಯ ಆಕ್ರಮಣ
39. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ?
ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘೋಷಣೆಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನ ಲಿಖಿತ ಶಿಫಾರಸು ಅಗತ್ಯ
ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

- ಸಿ) ಯುದ್ಧ ಕಾರಣದಿಂದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಘೋಷಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಲಂ 19ನ್ನು ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಡಬಹುದು
ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾಸನ ಮಾಡಲು ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ
40. ಭಾರತದ ನಿಯಂತ್ರಕ ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರನ್ನು (CAG) ಯಾವ ಸಮಿತಿಯ ಸ್ನೇಹಿತ, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ
ಎ) ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿ
ಬಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಮಿತಿ
ಸಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿ
ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
41. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಾಂಗಾಧಿಕಾರವು ಯಾರಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಸಿ) ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್
ಡಿ) ಸಂಸತ್ತು
42. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು
ಎ) ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟು
ಬಿ) ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ
ಸಿ) ಸಂಸದೀಯ ಸಮಿತಿ
ಡಿ) ಸಂಸತ್ತು
43. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವವರು
ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಚುನಾಯಿತ ಸಮುದಾಯ
ಬಿ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು
ಸಿ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಸದಸ್ಯರು
ಡಿ) ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು
44. ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವವರು
ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಬಿ) ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ
ಸಿ) ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್
ಡಿ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
45. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದು ಯಾವ ಮಾದರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣ ?
ಎ) ಸಂಸದೀಯ ಸರ್ಕಾರ
ಬಿ) ಸಂಯುಕ್ತ ಮಾದರಿ ಸರ್ಕಾರ
ಸಿ) ಏಕಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರ
ಡಿ) ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
46. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ
ಎ) ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆ
ಬಿ) ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ
ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಲೋಕಸಭೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ
ಡಿ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಸಭೆ
47. ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಯ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕರು
ಎ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಸಿ) ಗೃಹಸಚಿವರು
ಡಿ) ರಕ್ಷಣಾಸಚಿವರು
48. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಬೋಧಿಸುವವರು
ಎ) ಲೋಕಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ
ಬಿ) ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು
ಸಿ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

49. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂವಿಧಾನ ವಿಧಿ
ಎ) ವಿಧಿ 75 ಬಿ) ವಿಧಿ 74 ಸಿ) ವಿಧಿ 78 ಡಿ) ವಿಧಿ 72
50. ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರ ಅನರ್ಹತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವವರು
ಎ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಬಿ) ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಿ) ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಡಿ) ಲೋಕಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ
51. ಭಾರತ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಬಿ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸಿ) ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಡಿ) ವಿತ್ತಸಚಿವ
52. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ?
ಎ) ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ
ಸಿ) ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಮಂಡಳಿ ಡಿ) ವಲಯ ಮಂಡಳಿ
53. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಲು ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿ
ಎ) 30 ಬಿ) 35 ಸಿ) 25 ಡಿ) 21
54. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವವರು
ಎ) ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು ಬಿ) ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು
ಸಿ) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಯಸ್ಕಮತದಾನ ಡಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು
55. ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರವಧಿ
ಎ) 6 ವರ್ಷ ಬಿ) 5 ಸಿ) 3 ವರ್ಷ ಡಿ) 7 ವರ್ಷ
56. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯ
ಎ) ಜಮ್ಮುಕಾಶ್ಮೀರ ಬಿ) ಬಿಹಾರ ಸಿ) ಪ.ಬಂಗಾಲ ಡಿ) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
57. ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ತಡೆಹಿಡಿಯಬಲ್ಲದು ?
ಎ) 15 ದಿನಗಳು ಬಿ) 14 ಸಿ) 21 ದಿನಗಳು ಡಿ) 27 ದಿನಗಳು
58. ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ
ಎ) ಲೋಕಸಭೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ
ಬಿ) ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ
ಸಿ) ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಲೋಕಸಭೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರ
ಡಿ) ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ
59. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾದ ಸ್ಥಾನಗಳೆಷ್ಟು ?
ಎ) 20 ಬಿ) 25 ಸಿ) 30 ಡಿ) 35
60. ಮಸೂದೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಸೂದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರು
ಎ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ

- ಸಿ) ಲೋಕಸಭೆ ಸಭಾಪತಿ ಡಿ) ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು
61. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಎ) 26 ಬಿ) 22 ಸಿ) 28 ಡಿ) 21
62. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಎ) 12 ಬಿ) 15 ಸಿ) 14 ಡಿ) 11
63. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಎ) 22 ಬಿ) 25 ಸಿ) 24 ಡಿ) 26
64. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಎ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡು ಸದನಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ
ಬಿ) ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ
ಸಿ) ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ
ಡಿ) ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ
65. ಸಂಸತ್ತಿನ ಎರಡು ಅಧಿವೇಶನಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮೀರಬಾರದು
ಎ) 3ತಿಂಗಳು ಬಿ) 6ತಿಂಗಳು ಸಿ) 1ವರ್ಷ ಡಿ) 2ವರ್ಷ
66. ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಿತಿ
ಎ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಸಮಿತಿ ಬಿ) ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿ
ಸಿ) ಮನವಿ ಸಮಿತಿ ಡಿ) ಯಾವ ಸಮಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲ
67. ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿ
ಎ) 50ರಿಂದ250 ಬಿ) 60ರಿಂದ500 ಸಿ) 100ರಿಂದ300 ಡಿ) 250ರಿಂದ600
68. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ವಯೋಮಿತಿ
ಎ) 30 ಬಿ) 25 ಸಿ) 21 ಡಿ) 22
69. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು ?
ಎ) ಸಂವಿಧಾನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಬಿ) ದುರ್ನಡತೆ ಮತ್ತು ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಸಿ) ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅವಿಧೇಯರಾದರೆ ಡಿ) ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ
70. ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ?
ಎ) ಮೂರು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಬಿ) ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ
ಸಿ) ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಡಿ) ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ
71. 1956ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು ?
ಎ) 4 ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು ಬಿ) 5 ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು

- ಸಿ) 3 ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು ಡಿ) 6 ವಲಯ ಮಂಡಳಿಗಳು
72. ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೆಯ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ?
ಎ) 17 ಬಿ) 20 ಸಿ) 18 ಡಿ) 22
73. ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರು
ಎ) ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ ಬಿ) ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಸಿ) ಫಜಲ್ ಆಲಿ ಡಿ) ರಾಜಾಜಿ
74. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯದ ರಚನೆಗೆ ಹೋರಾಡಿದ ನಾಯಕ
ಎ) ಎನ್.ಟಿ. ರಾಮರಾವ್ ಬಿ) ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲು
ಸಿ) ವಿಜಯಭಾಸ್ಕರರೆಡ್ಡಿ ಡಿ) ನೀಲಂ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿ
75. ಯಾವ ಕಲಂ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಗಡಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು ?
ಎ) ಕಲಂ 17 ಬಿ) ಕಲಂ 3 ಸಿ) ಕಲಂ 8 ಡಿ) ಕಲಂ 7
76. ದೆಹಲಿಗೆ ವಿಧಾನಸಭೆ ಹಾಗೂ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ದೊರಕಿದ್ದು
ಎ) 68ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಿ) 69ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ
ಸಿ) 70ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಡಿ) 75ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ
77. ಸಂವಿಧಾನವು ಮೊದಲು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ವರ್ಷ
ಎ) 1947 ಬಿ) 1950 ಸಿ) 1951 ಡಿ) 1952
78. ಎಷ್ಟನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ವಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು ?
ಎ) ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿ) ಹತ್ತನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
ಸಿ) ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಡಿ) ಎಂಟನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
79. ಸಂವಿಧಾನದ 74ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ
ಎ) ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ರಚನೆ ಬಿ) ಪೌರಸಂಸ್ಥೆಗಳು
ಸಿ) ಮತದಾನದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಳ ಡಿ) ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ
80. ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತನೆಯ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು
ಎ) 52ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿ) 65ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
ಬಿ) 53ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಡಿ) 54ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
81. ಸಿಕ್ಕಿಂಗ್ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿದುದು ಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ?
ಎ) 35ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿ) 34ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
ಬಿ) 36ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಡಿ) 29ನೇಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
82. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನತಾದಳ ಪಕ್ಷದ ಚಿಹ್ನೆ
ಎ) ಚಕ್ರ ಬಿ) ಲಾಟೀನು ಸಿ) ಕಮಲ ಡಿ) ಹಸ್ತ

83. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮುಖ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು
ಎ) ಕೆ.ವಿ.ಕೆ. ಸುಂದರಂ ಬಿ) ಡಾ. ನಾಗೇಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಸಿ) ಸುಕುಮಾರ ಸೇನ್ ಡಿ) ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ
84. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು
ಎ) ಸಂಸತ್ತು ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಿ) ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ ಡಿ) ಲೋಕಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ
85. ಭಾರತದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು ?
ಎ) ಪ.ಬಂಗಾಲ ಬಿ) ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿ) ಕೇರಳ ಡಿ) ತ್ರಿಪುರಾ
86. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪಂಚಾಯತ್ ರಚನೆಯಾಯಿತು ?
ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿ) ಬಿಹಾರ ಸಿ) ರಾಜಸ್ಥಾನ ಡಿ) ಗುಜರಾತ್
87. ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾದುದು
ಎ) 1948 ಬಿ) 1955 ಸಿ) 1962 ಡಿ) 1952
88. ಅಶೋಕ ಮೆಹತಾ ಸಮಿತಿ ಎಷ್ಟು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತ್ತು ?
ಎ) 3ಹಂತ ಬಿ) 2ಹಂತ ಸಿ) 4ಹಂತ ಡಿ) 1ಹಂತ
89. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕಲಂ
ಎ) 161 ಬಿ) 162 ಸಿ) 163(2) ಡಿ) 164
90. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಿಧಿ ಬೋಧಿಸುವವರು
ಎ) ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿ ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಸಿ) ಪ್ರದಾನಮಂತ್ರಿ ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
91. ಯಾವ ಕಲಂ ಅನ್ವಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲಹಾ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ?
ಎ) ಕಲಂ 213 ಬಿ) ಕಲಂ 143 ಸಿ) ಕಲಂ 142 ಡಿ) ಕಲಂ 51
92. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವ ದೇಶದ ಮಾದರಿಯದು ?
ಎ) ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಬಿ) ಕೆನಡಾ ಸಿ) ಅಮೆರಿಕಾ ಡಿ) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್
93. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು
ಎ) ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಬಿ) ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ
ಸಿ) ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಡಿ) ಯಾರಿಗೂ ನೀಡಿಲ್ಲ
94. 'ಭಾರತವು ಒಂದು ಅರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ' ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಇವರದು.
ಎ) ಕೆ.ಸಿ. ವ್ಹಿಯರ್ ಬಿ) ಐವರ್ ಜನ್ನಿಂಗ್
ಸಿ) ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಡಿ) ಲಾಸ್ಕಿ
95. ವಿದೇಶೀಯರು ನಾಗರಿಕತ್ವ ಪಡೆಯುವುದು
ಎ) ನೈಸರ್ಗಿಕರಣದಿಂದ ಬಿ) ನೋಂದಣಿ ಮೂಲಕ

- ಸಿ) ಅನುವಂಶೀಯತೆಯಿಂದ ಡಿ) ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳು ಅಲ್ಲ
96. ಕೇಂದ್ರ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.
ಎ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ
ಸಿ) ಗೃಹಸಚಿವ ಡಿ) ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ
97. ವಲಯ ಮಂಡಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಬಿ) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸಿ) ಲೋಕಸಭಾಪತಿ ಡಿ) ಗೃಹಮಂತ್ರಿ (ಕೇಂದ್ರ)
98. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ
A. 1919ರ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ 1. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ
B. 1935ರ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ 2. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ
C. ಮಾರ್ಲ್-ಮಿಂಟೋ ಸುಧಾರಣೆ 3. ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆ
D. ಮೌಂಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ ಯೋಜನೆ 4. ದ್ವಿವಿಧ ಸರಕಾರ
E. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಿಷನ್ ಆಯೋಗ 5. ಸಂವಿಧಾನ ಸಭೆ
	A	B	C	D	E
ಎ) 1	2	4	5	3	
ಬಿ) 2	4	3	5	1	
ಸಿ) 2	1	4	3	5	
ಡಿ) 4	1	2	3	5	
99. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿ ಎರಡನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಿರಿ.
A) ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ 1) 1983
B) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ 2) 1950
C) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತಾ ಮಂಡಳಿ 3) 1952
D) ಸರಕಾರಿಯ ಆಯೋಗ 4) 1986
	A	B	C	D
ಎ) 1	3	2	4	
ಬಿ) 1	2	3	4	
ಸಿ) 3	2	4	1	
ಡಿ) 2	3	4	1	
100. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
A) ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ 1) 61ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ
B) ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು 2) 73ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ
C) ಮತದಾನ ವಯಸ್ಸು 21 ರಿಂದ 18ಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆ 3) 52ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

D) ಶಾಸನಸಭೆ ಹೊಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

4) 69ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ

ರಾಜಧಾನಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ದೆಹಲಿ

	A	B	C	D
ಎ) 1	2	3	4	
ಬಿ) 2	3	1	4	
ಸಿ) 1	3	4	2	
ಡಿ) 4	3	2	1	

ಉತ್ತರಗಳು

- 1) ಸಿ 2) ಎ 3) ಎ 4) ಡಿ 5) ಬಿ 6) ಸಿ 7) ಎ 8) ಡಿ 9) ಎ
- 10) ಸಿ 11) ಬಿ 12) ಬಿ 13) ಡಿ 14) ಬಿ 15) ಎ 16) ಬಿ 17) ಸಿ 18) ಡಿ
- 19) ಎ 20) ಬಿ 21) ಎ 22) ಸಿ 23) ಬಿ 24) ಡಿ 25) ಬಿ 26) ಎ 27) ಬಿ
- 28) ಸಿ 29) ಡಿ 30) ಸಿ 31) ಡಿ 32) ಬಿ 33) ಸಿ 34) ಬಿ 35) ಡಿ 36) ಬಿ
- 37) ಬಿ 38) ಎ 39) ಡಿ 40) ಸಿ 41) ಬಿ 42) ಎ 43) ಸಿ 44) ಡಿ 45) ಎ
- 46) ಸಿ 47) ಬಿ 48) ಡಿ 49) ಬಿ 50) ಸಿ 51) ಬಿ 52) ಡಿ 53) ಎ 54) ಬಿ
- 55) ಎ 56) ಡಿ 57) ಬಿ 58) ಎ 59) ಎ 60) ಸಿ 61) ಸಿ 62) ಎ 63) ಎ
- 64) ಎ 65) ಬಿ 66) ಬಿ 67) ಬಿ 68) ಬಿ 69) ಎ 70) ಸಿ 71) ಬಿ 72) ಡಿ
- 73) ಸಿ 74) ಬಿ 75) ಬಿ 76) ಬಿ 77) ಸಿ 78) ಎ 79) ಬಿ 80) ಎ 81) ಎ
- 82) ಬಿ 83) ಸಿ 84) ಸಿ 85) ಸಿ 86) ಸಿ 87) ಡಿ 88) ಬಿ 89) ಸಿ 90) ಡಿ
- 91) ಬಿ 92) ಸಿ 93) ಎ 94) ಎ 95) ಎ 96) ಬಿ 97) ಡಿ 98) ಡಿ 99) ಡಿ
- 100) ಬಿ

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ

1. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? - ದ್ವಿರೂಪದ ಆರ್ಥಿಕತೆ
2. ಯೋಜನೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಒದಗಿಸುವ ತಕ್ಷಣದ ಫಲಿತಾಂಶ ಯಾವುದು ? - ಆದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ
3. ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾದರಿ - ಮಹಲನೊಬಿಸ್ ಮಾದರಿ
4. ಕೆ.ಎನ್. ವಾಂಚೂ ಸಮಿತಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು - ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಸಮಸ್ಯೆ
5. ಸ್ವಯಂ ಪೂರ್ಣತೆ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದ ಯೋಜನೆ - ಗಾಂಧೀ ಯೋಜನೆ
6. 'ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆ'ಯ ಕರ್ತೃ - ಗುನ್ನಾರ್ ಮಿಡ್ಕಾಲ್
7. ದೇಶದ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಟನೆ (1918) - ಮದ್ರಾಸ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್
8. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಂಡ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯಾವುದು ? - ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
9. ಗಾಡ್ಗೀಳ್ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ? - ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
10. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮ ಯಾವುದು ? - ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ ಉದ್ಯಮ
11. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವವರು - ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
12. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಅಂದಾಜುಗಳ ಅವಧಿ - ಒಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷ (ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್)
13. "Economic History of India" ಈ ಕೃತಿಯ ರಚನಾಕಾರರು - ಆರ್.ಸಿ. ದತ್
14. ಮೈಸೂರು ಸೋಪ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇರುವ ನಗರ - ಬೆಂಗಳೂರು
15. ಹೆಕ್ಟೇರುವಾರು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಸುವ ರಾಜ್ಯಗಳೆಂದರೆ - ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
16. 1993 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯೂಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿತು ? - ಪಂಜಾಬ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
17. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಹರಿಕಾರ ಯಾರು ? - ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್
18. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೂಲದ ಮೊದಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯಾವುದು ? - ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು
19. ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾದ ವರ್ಷ - 1976
20. ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೊಂಡ ವರ್ಷ - 1978
21. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮ ಯಾವುದು ? - ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
22. ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ 2005-2015ನ್ನು ಏನೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ ? - ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದಶಕ
23. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ? - ರಷ್ಯಾ (1928)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

24. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಟು / ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ ? - ಕನಿಷ್ಠ ಮೀಸಲು ಪದ್ಧತಿ
25. ಗಾಂಧಿ ಯೋಜನೆಯ ರೂಪಾರಿಯಾರು ? - ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ಎನ್. ಅಗರ್ವಾಲ್
26. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನ ಅಂದಾಜು ಸಮಿತಿಯ ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ? - ಪಿ.ಸಿ. ಮಹಲನೋಬಸ್
27. TRYSEM ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವೇನು ? - ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವ ಜನರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು
28. GNP ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವೇನು ? - Grass National Product (ಸ್ಥೂಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ)
29. ಮೊದಲ ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ? - ಕೆ.ಸಿ. ನಿಯೋಗಿ
30. ಆಪರೇಷನ್ ಪ್ಲಾಡ್ ಎಂದು ಯಾವ ಕ್ರಾಂತಿಗಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ? - ಶ್ವೇತಕ್ರಾಂತಿ
31. ಗುಲಾಬಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ? - ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ
32. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೈತರ ಆಯೋಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ? - ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್
33. ತೆಕ್ಕಾವಿ ಸಾಲ ಎಂಬುದು - ನೆರೆ ಹಾವಳಿ, ಬರಗಾಲ, ಕ್ಷಾಮ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಾಲ
34. ಏಳನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ - ಆಹಾರ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ
35. ಲೆರ್ಮಾ ರೋಜಾ 64 ಎನ್ನುವುದು - ಗೋಧಿಯ ತಳಿ
36. 'ರಾಜಾ ಚೆಲ್ಲಯ್ಯ' ಸಮಿತಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ? - ತೆರಿಗೆಗಳು
37. 'ಏಷಿಯನ್ ಡ್ರಾಮಾ' ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಯಾರು ? - ಗುನ್ನಾರ್ ಮಿರ್ಡಾಲ್
38. ಯುರೋ ಕರೆನ್ಸಿ ಚಲಾವಣೆಗೊಳಪಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - 17
39. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದು - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ
40. ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ತೈಲ ಬೇಡಿಕೆಯ ಶೇಕಡ ಎಷ್ಟನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ? - 69%
41. ನೇರ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿರುವ ಹೊಸ ಕಂದಾಯ ಯಾವುದು ? - ಪ್ರಿಂಟ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ತೆರಿಗೆ
42. ಬಡತನ ರೇಖೆಯನ್ನು ತಲಾವಾರು ಆಹಾರ ಬಳಕೆ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದನ್ನು ಯಾವ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು ? - ಲಕಡ್ವಾಲಾ ಸಮಿತಿ
43. ಏಷಿಯನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB) ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ? ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ? - 1966, ಮನಿಲಾ (ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್)
44. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ - 33,99
45. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುವ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಯೋಜನೆಗೆ ಯಾವ ಗೇಜ್ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ? - ಮೀಟರ್‌ಗೇಜ್
46. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರನೆಯ ಸಚಿವಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ? - ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್
47. ಭಾರತದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಯಾವುದು ? - ಅಮೆರಿಕಾ
48. ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುವುದು ? - ಅಬಕಾರಿ
49. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಏನೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು ? - ಗ್ಯಾಟ್
50. ಭಾರತದ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿವಲಯದ ಕೊಡುಗೆ ಎಷ್ಟು ? (2011ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ) - 14.5%

51. ಭಾರತದ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ವಲಯದ ಕೊಡುಗೆ ಎಷ್ಟು ? - 53%
52. ಭಾರತದ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಸಂರಚನೆ ಆಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ? - 1950
53. ಪ್ರಸ್ತುತ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ? - ಮೊಂಟೆಕೊಸಿಂಗ್ ಅಹ್ಲುವಾಲಿಯಾ
54. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರೇನು ? - ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಫಾರ್ ರಿಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್
ಆಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್
55. ಭಾರತದ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ? - RBI
56. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನದ ಮಾಪನದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ? - CSO
57. ಜಗತ್ತಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ್ದು ಆ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಪಂಚದ ಶೇಕಡೆ - ಶೇ. 16.7
58. RBIನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ವರ್ಷ - 1949
59. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರೆವಿನ್ಯೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಟೆಲಿಕಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ
- 27 ಮತ್ತು 19
60. 'ಸೀಮಾ ಸುಂಕವು' ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ - ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು
ಭಾರತದಿಂದ ರಫ್ತಾಗುವ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕ
61. 2009-10ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ರಫ್ತು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆದ ಪ್ರಗತಿ - ಶೇ. 34
62. 2009-10ನೇ ಕೃಷಿ ಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ ಎಷ್ಟು ? ಶೇ. 8
63. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ (SEZ) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿದೆ ? - ಹರಿಯಾಣ
64. ISO.IS 16949-2002 ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ಕಂಪನಿ
ಯಾವುದು ? - ಅಶೋಕ ಲೇಲ್ಯಾಂಡ್
65. ದೇಶದ ಟಾಪ್ 20 ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ರಫ್ತು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬರ್ 1 ಯಾವುದು ? - ಟಿ.ಸಿ.ಎಸ್.
66. ಮಿತ್ತಲ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಲಕ್ನೊಬರ್ಗ್‌ನ ಆರ್ಸೆಲರ್ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಷೇರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಯುರೋ ಕೊಟ್ಟು
ಖರೀದಿಸಿತು ? - 40.47 ಯುರೋ
67. ಜಪಾನೀಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾವ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ ? - ಪುಣೆ
68. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯಗಳಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ? - ಚೀನಾ
69. 2005ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಿನ್ನ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ? - ಭಾರತ
70. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಎಂದರೆ ಅದು ಹೊಂದಿರುವ ಮರುಪಾವತಿ ಅವಧಿಯು
- ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ
71. ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನ ಏಕೆ ಮಹತ್ವ ವನಿಸಿದೆ ?
- ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿ
72. ಅತ್ಯಧಿಕ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕೈಗಾರಿಕೆ - ಚಹಾ
73. 1991ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ - ವಿದೇಶಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ, ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣ
74. ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು - ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತದೆ
75. ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಡುವಳಿ ಎಂದರೆ - ಯೋಗ್ಯ ಗಾತ್ರ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳು
76. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ - 1961ರಲ್ಲಿ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

77. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ದಿನ - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 6
78. ಭಾರತ ದೇಶದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ (2003-04) ಶೇಕಡಾ - 61
79. ಭಿಲಾಯಿ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ದೇಶ - ರಷ್ಯಾ
80. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ - 18,00,000 ಕಿ.ಮೀ.
81. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ - ಮುಂಬಯಿ
82. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ವಜ್ರ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ - ಪನ್ನಾ
83. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ - ಬಿಹಾರ
84. ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ - ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ
85. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ - ದಾದ್ರ ನಾಗರ ಹವೇಲಿ
86. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳ - ಬರ್‌ನಿ
87. ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಸಮಿತಿಯ ಆಹ್ವಾನಿತ ಸದಸ್ಯ - ಸರ್ ಸೈಮನ್ ಕುಚ್‌ನೇಟ್ಸ್
88. ರೈಲ್ವೆ ಸಾಗಣೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ - ಆಕವರ್ತ್ ಸಮಿತಿ
89. ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - 148
90. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (RRB) - 1975
91. ಕಪ್ಪು ಚಿನ್ನವೆಂದರೆ - ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು
92. ಯಾವ ವರ್ಷವನ್ನು ಬೃಹತ್ ವಿಂಗಡಣೆ ವರ್ಷವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ ? - 1951
93. ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ? - ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
94. ತೆರಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು - ಡಾ. ರಾಜಾಚಲಯ್ಯ
95. ಹಳದಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು - ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ
96. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ವಿಮಾನ - ಪುಷ್ಪಕ್
97. ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ - ಕೃಷಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವಿಕೆ
98. ಹರ್ಷಮನ್ ಮತ್ತು ಅವನಂತಹ ಇತರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಹೇಳಿಕೆಯ - ಅಸಂತುಲಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆ
99. ಹಣದ ಸುತ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದವರು - ಮಾರ್ಷಲ್
100. ಗೇಣಿ ಎಂಬ ಪರಿಭಾಷನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು - ರಿಕಾರ್ಡೋ
101. ವೈಜಯಂತಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ - ಕರ್ನಾಟಕ
102. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆ - ನಬಾರ್ಡ್
103. ದ್ವಿತೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳೆಂದರೆ - ಮಂಡಿ ಅಥವಾ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು
104. ಕೃಷಿ ವಲಯದಿಂದ ದೊರಕುವ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅಳಿಯಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ - ನಿವ್ವಳ ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಧಾನ
105. ಸಂತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದು - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ
106. ತೆಕ್ಕಾವಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ - ಸರ್ಕಾರ
107. ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಕಾಯಿದೆಯು ಇಲ್ಲದಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ - ಕೇರಳ
108. ದುರ್ಗಾಪುರ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ - ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ

109. ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಯಾವುದೆಂದರೆ
- ಹಿಂದ್ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಭಾ
110. ಸಾಟಿ ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ
- ಸರಕನ್ನು ಸರಕಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
111. 'ಆನ್‌ಜಾಟ್ ಲೈನ್ ಆಫ್‌ಮನಿ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದವರು
- ಕ್ರಾಫರ್
112. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಪತ್ರದ ಹೆಸರು
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್
113. ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕು
- ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು
114. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದುದು
- 1932ರಲ್ಲಿ
115. ನಾಗರಿಕ ವಾಯುಯಾನ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ
- 1927
116. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸರಕು ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಒದಗಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ
- ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ
117. ಹಿರಾಕುಡ್ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಯೋಜನೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ
- ಒರಿಸ್ಸಾ
118. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಿಗುವ ಸಿಂಗರೇಣಿ ಪ್ರದೇಶ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ
- ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
119. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ-ತೈಲ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಕೊಯಾಲಿ ರಿಫೈನರಿ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ
- ಗುಜರಾತ್
120. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆಗಿದ್ದು
- 1967-68ರಲ್ಲಿ
121. ಯುಟಿಐ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ
- 1964
122. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2001ರ ಅನುಸಾರ ಲೈಂಗಿಕಾನುಪಾತ 1000ಕ್ಕೆ
- 933
123. 2001ನೇ ಸಾಲಿನ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ಪಡೆದವರು - ಜಾರ್ಜ್ ಎ. ಆಕರ್ಲಾಫ್, ವಿ. ಮೈಕಲ್ ಸ್ಪೀನ್ಸ್ ಜೋಸೆಫ್
124. ಭಾರತದ ಎಂಟನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ
- 5.6%
125. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟಿನ ಚಲಾವಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು
- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
126. 1956ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ನಿರ್ಣಯದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಚೌಕಟ್ಟು
- ಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ
127. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ
- ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ತಂತ್ರ
128. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ತರುವ ತೆರಿಗೆ ಯಾವುದು ?
- ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ
129. ಜನತಾ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡನ್ನು 1944ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು
- ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು
130. ಭಾರತದ ಸಂದಾಯ ಶಿಲ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಅಗೋಚರ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ತರುವುದು
- ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಡಗುಯಾನ
131. ಕೃಷಿ ಪುನರ್ ಹಣಕಾಸು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವನ್ನು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು ?
- ನಬಾರ್ಡ್
132. ಭಾರತವು ಯೋಜನೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು
- 1966ರ ಬರಗಾಲದ ನಂತರ
133. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ ?
- ಶಾಖಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್
134. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಠೇವಣಿಗಳ ಮೊತ್ತದ ಮಿತಿ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು 1969ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ?
- 50 ಕೋಟಿ ರೂ.
135. ಬಂಡವಾಳ ಕರ ಎಂದರೆ
- ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ

136. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಕಾಯಿದೆಯು ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ವರ್ಷ - 1976
137. ಹೆಚ್ಚು ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರಾಜ್ಯ - ರಾಜಸ್ಥಾನ
138. ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು - ಮಿಶ್ರ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ
139. ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವು ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯು - 1911-21
140. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬುಲೆಟಿನ್ ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ? - ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ
141. ಕರೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಮೇಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ? - 1 ವರ್ಷ
142. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ? - ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, 1975
143. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧಿಕೃತ ಬಂಡವಾಳ ಎಷ್ಟು ? - ರೂ. 1 ಕೋಟಿ
144. ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪಾಲು - ಶೇ. 07
145. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯು - ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.
146. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1961, 1971, 1981 ಮತ್ತು 1991ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಲೈಂಗಿಕ ಅನುಪಾತವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ - 930,941,934,939
147. "ವಿಭಜಿತ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು" ಬರೆದವರು - ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿ
148. ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸೀಮಾಂತ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು - ಮರೆಮಾಚಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗ
149. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು - ಕೃಷಿ
150. ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿರುವುದು - ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳು
151. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ ವರ್ಷ - 1954
152. FCI ಎಂದರೆ - ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
153. ಟೆಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು - ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ
154. ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ವರ್ಷ - 1950
155. ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟವಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಅವನು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವನು - ನಿರುದ್ಯೋಗಿ
156. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುನರ್ರಚನೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ (IBRD) ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿ ಇರುವುದು - ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.
157. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. - ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ
158. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕೃಷಿ ಫಲವತ್ತತೆಗೆ ಕಾರಣ - ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ತೊಡಗಿರುವುದು
159. ಆಹಾರೇತರ ಬೆಳೆಯು - ಚಹಾ
160. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬರುವುದು - ಸಾಲಪತ್ರಗಳು
161. ಯಾವ ರೋಗವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಲು NMEP ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. - ಮಲೇರಿಯಾ
162. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಾಗ ಇದ್ದ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಸುಮಾರು - 20,000 ಕಿ.ಮೀ.

163. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿರುವ ಹೆಸರು - ಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ
164. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ 1991ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ದರ - ಶೇ. 20.29
165. 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ - 2,58,77,615
166. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾದ ಉಪವಿಭಾಗಗಳು - 50
167. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಉದ್ದ - 650 ಕಿ.ಮೀ.
168. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ - ಶೇ. 7
169. ಶಿವನ ಸಮುದ್ರ ಜಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ಥಾವರದ ಸ್ಥಾಪನೆ - 1902
170. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಂಟನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹಣ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿರುವುದು - 12,300 ಕೋಟಿ
171. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ - 99 ಲಕ್ಷ ಟನ್
172. ದೇಶದ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲು - ಶೇ. 8
173. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ - 150,000 ಟನ್
174. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ - 1905
175. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸ್ಥಳ - ಕಣಗಿನ ಹಾಳ
176. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಆಯೋಗ - ಚಲ್ಲಯ್ಯ ಕಮಿಟಿ
177. ನಬಾರ್ಡ್‌ನ ರಚನೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ - ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಮನ್ ಸಮಿತಿ
178. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು - 94
179. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ - 12 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳು
180. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿ - 118 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳು
181. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇರುವ ಸ್ಥಳ - ಮಲ್ಲಪುರಂ
182. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ - 1956
183. ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟು - ಅಲಮಟ್ಟಿ
184. ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಉದ್ದ - 134.5 ಮೀಟರ್
185. ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ - 1957
186. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳ ಉದ್ದ - 6000 ಕಿ.ಮೀ.
187. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬೇಡಿಕೆ - 18,000 ದ.ಲ. ಘಟಕಗಳು
188. ಸದ್ಯದ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶ - 145 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರುಗಳು
189. ತುಂಗಭದ್ರಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ - 80 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್
190. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಪಿ.ಸಿ. ಮಹಲನೊಬಿಸ್ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದರು ? - ಅನ್ವಯಿಕ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ
191. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಯಾವ ನಗರಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. - ಕೊಯಿಮತ್ತೂರ್
192. ಹಳದಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಯಾರು ? - ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾ
193. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು ? - 9ನೇ ಸ್ಥಾನ
194. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡುವ ಮೂಲ ಯಾವುದು ? - ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

195. 2001ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ - ರಾಜ್ಯದ ಸಾಕ್ಷರತೆ - 67.04%
196. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ - ಓ.ಎನ್.ಜಿ.ಸಿ.
197. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕಾಸ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ವಿಲೀನ ಆಗಿವೆ ? - 4
198. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ 2002ರ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ರಾಜ್ಯ ? - ಕೇರಳ
199. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಪ್ರಧಾನಿ - ನರಸಿಂಹರಾವ್
200. ಭಾರತ ಆಹಾರ ನಿಗಮ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ - 1975
201. ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾಯ್ದೆ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು ? - 1986
202. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಯಾವ ವರ್ಷ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಗತಿದರ ಸಾಧಿಸಿದೆ ? - 1996-97 (9.6%)
203. ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ದೇಶ - ಫ್ರಾನ್ಸ್
204. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು ? - 1991ರಲ್ಲಿ
205. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ದೇಶ - ಮಾರಿಷಸ್
206. ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ? - ಬೆಂಗಳೂರು
207. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವುದು ?
- ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ
208. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಹೊಂದಿದ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಹರಿಯಾಣ
209. ಡಿಸೆಂಬರ್ 23ರನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಯಾವ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿವೆ ? - ರೈತರದಿನ
210. 'ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೋ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು - ದಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ
211. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶ ಜನವಾಸಿಗಳ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
212. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಯಾವಾಗ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು ? - 1946 ಜೂನ್
213. ರಕ್ಷಣಾದಳಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ ಬಂದರು - ಕಾರವಾರದ ಸೀಬರ್ಟ್
214. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ತಂದುಕೊಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಯಾವುದು ?
- ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ
215. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊದಲ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ?
- ಶಹಬಾದ್, ವಾಡಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾವತಿ
216. ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಎಷ್ಟು ? - 1,91,791 ಚ.ಕಿ.ಮೀ.
217. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ ಬಂದರು - ಮಂಗಳೂರು
218. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ತಂದುಕೊಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಯಾವುದು ?
- ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ
219. ರಾಯಚೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ?
- ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು
220. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಲ್ಲಿದೆ ? - ಹೊಸಪೇಟೆ
221. ಕಪ್ಪುಹಣಿ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ರಚಿತವಾದ ಆಯೋಗ - ಷಹಾ ಆಯೋಗ
222. 190ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊದಲು ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ
- ಉಗಾರ್ ಮಿರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ

223. ನೂತನ ಉದಾರೀಕೃತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು ? - 1991
224. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಅಂಚೆ ವಲಯಗಳಿವೆ ? - 8
225. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಯಾವುದು ? - 1948ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ
226. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಿಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಯಾರು ?
- ಪ್ರೊ. ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್
227. ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ? - ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ
228. ಬೊಕಾರೊದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇಶದ ನೆರವಿನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ? - ರಷ್ಯಾ
229. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಷೇರುವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿದ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ? - ಸೆಬಿ (SEBI)
230. ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡುವ ಬ್ಯಾಂಕ್ - ಎಕ್ಸಿಮ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ರಫ್ತು ಆಮದು ಬ್ಯಾಂಕ್)
231. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ತೋರಣದಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ - ಜಿಂದಾಲ್ ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಕ್ವೇರ್ ಲಿ.
232. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕ ಎಲ್ಲಿದೆ ? - ಗೋಕಾಕ
233. ರಾಜ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ಗಡಿ (ಸಂಪರ್ಕ) ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಹಂಚಿಕೊಂಡ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು ? - ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ
234. ಗ್ರಾಹಕರ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ವರ್ಷ - ಜುಲೈ 1987
235. ಸಮಾಜವಾದ ಪದ ಮೊದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದವರು - ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

1. ದೇಶವೊಂದು ಎದುರಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಮೂಲಭೂತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾವುದು ?
ಎ) ಬಳಕೆದಾರರ ಆಯ್ಕೆ ಬಿ) ಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನಗಳು
ಸಿ) ವಿರಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ (or) ಬಯಕೆಗಳ ಅಮಿತತೆ ಡಿ) ಶ್ರಮದ ಕೊರತೆ
2. ಸಮಾಜವೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಎದುರಿಸುವುದೆಂದರೆ
ಎ) ಹಣದ ಅವಿಷ್ಕಾರ ಬಿ) ಜನರ ಬಯಕೆಗಳು ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿದೆ
ಸಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲವೂ
3. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥವಾದ 'An Inquiry into the Nature and cause of the wealth of Nations'
ಬರೆದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ.....
ಎ) ಮಾರ್ಷಲ್ ಬಿ) ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್
ಸಿ) ಆಡಂಸ್ಮಿತ್ ಡಿ) ಪ್ರೊ. ಲಿಯೋನೆಲ್ ರಾಬಿನ್ಸ್
4. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಶಾಖೆಗಳೆಂದರೆ
ಎ) ಮೈಕ್ರೋ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಕ್ರೋ ಬಿ) ನ್ಯಾನೊ ಮತ್ತು ಮಿಸೋ
ಸಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲವೂ ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ
5. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂತಿಮ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುವರು ?
ಎ) ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಿ) ನಿವ್ವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ
ಸಿ) ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಡಿ) ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ
6. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗ ವೆಚ್ಚ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಎ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನಿಜವಾದ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬೆಲೆ, ನೇರ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಆದರೆ ಸಹಾಯಧನವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ
ಬಿ) ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ
ಸಿ) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಎರಡೂ
ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ
7. ವರ್ಗಾವಣೆ ಪಾವತಿ ಎಂದರೆ
ಎ) ಸರ್ಕಾರವು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಲು ನೀಡುವ ಹಣ
ಬಿ) ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲು ನೀಡುವ ಹಣ
ಸಿ) ಸರ್ಕಾರವು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಂಗವಿಕರರಿಗೆ ನೀಡುವ ವೇತನ
ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲವು

8. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ
 ಎ) ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಧಾನ ಬಿ) ಆದಾಯ ವಿಧಾನ ಸಿ) ವೆಚ್ಚ ವಿಧಾನ ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲವೂ
9. ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ
 ಎ) $GNP - \text{ಸವಕಳಿ ವೆಚ್ಚ} = NNP$ ಬಿ) $GNP + \text{ಸವಕಳಿ ವೆಚ್ಚ} = NNP$
 ಸಿ) $GNP - \text{ಸಹಾಯ ಧನ} = NNP$ ಡಿ) $GNP + \text{ಸಹಾಯ ಧನ} = NNP$
10. ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ದೇಶೀಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
 ಎ) ವಿದೇಶೀಯ ಆದಾಯ ಬಿ) ನಿವ್ವಳ ವಿದೇಶೀಯ ಆದಾಯ
 ಸಿ) ರಫ್ತಿನ ಆದಾಯ ಡಿ) ಆಮದು ಆದಾಯ
11. ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಸಮೀಕ್ಷೆ
 ಎ) ನಿವ್ವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ + ನೇರ ತೆರಿಗೆ - ಸಹಾಯ ಧನ
 ಬಿ) ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ - ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು + ಸಹಾಯ ಧನ
 ಸಿ) ನಿವ್ವಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ - ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು + ಸಹಾಯ ಧನ
 ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ
12. ಕಪ್ಪು ಹಣ (or) ಸಮನಾಂತರ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ
 ಎ) ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹಣ
 ಬಿ) ಲೆಕ್ಕ ಬರದೆ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಣ
 ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಲೆಕ್ಕಚಾರದಿಂದ ಹೊರ ಉಳಿದ ಹಣ
 ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲವು
13. Laising - faire ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
 ಎ) ಆಡಂಸ್ಮಿತ್, ರಿಕಾರ್ಡೋ, ಮಾಲ್ಡೂಸ್, ಜೆ.ಎಸ್.ಮಿಲ್
 ಬಿ) ಕೇನ್ಸ್, ರಾಬಿನ್ಸ್, ಮ್ಯಾಕಪಿ ಲಿನ್
 ಸಿ) ಮಾಲ್ಡೂಸ್, ಕೇನ್ಸ್, ಲರ್ನರ್, ಸ್ಯಾಮ್ಯುಯಲ್‌ಸಲ್
 ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ
14. ಭಾರತ 2009-10 GDP ಎಷ್ಟು ?
 ಎ) 69, 34, 700 crore ಬಿ) 89, 43, 300 crore ಸಿ) 69, 43, 900 crore ಡಿ) 69, 34, 300 crore
15. ಒಂದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು Command Economy (or) Contrally Planned Economy ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು
 ಎ) ಆರ್ಥಿಕತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ
 ಬಿ) ದೇಶದ ಆದಾಯವು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ
 ಸಿ) ಸರ್ಕಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ
 ಡಿ) ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ
 1) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಮಾತ್ರ 2) ಎ ಮತ್ತು ಸಿ ಮಾತ್ರ 3) ಎ,ಬಿ,ಸಿ ಮತ್ತು ಡಿ ಎಲ್ಲವು 4) ಬಿ ಮಾತ್ರ

16. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ Command Economy ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಗಳು
 ಎ) ಚೀನಾ ಮತ್ತು USSR (ರಷ್ಯ)
 ಬಿ) Cuba (ಕ್ಯೂ) ಮತ್ತು North Korea (ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯಾ)
 ಸಿ) ಜಪಾನ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ
 1) ಎ ಮಾತ್ರ 2) ಬಿ ಮಾತ್ರ 3) ಎ ಮತ್ತು ಬಿ ಮಾತ್ರ 4) ಎ, ಬಿ. ಮತ್ತು ಸಿ
17. FCI ಎಂದರೆ
 ಎ) ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
 ಬಿ) ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
 ಸಿ) ಫಾರ್ ಕೂ ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಮಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
 ಡಿ) ಫುಡ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
18. ಲಡಾಖ್‌ನ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು
 ಎ) ಇಕ್ಬಾಲ್ ಯೋಜನೆ ಬಿ) ರಾಮನ್ ಯೋಜನೆ ಸಿ) ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯೋಜನೆ ಡಿ) ಲಡಬಲ ಯೋಜನೆ
19. ಲಾಭವೆನ್ನುವುದು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ದರೋಡೆ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದವರು
 ಎ) ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬಿ) ಸ್ಮಿತ್ ಸಿ) ಲೆನಿನ್ ಡಿ) ರಿಕಾರ್ಡೋ
20. ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
 ಎ) ಲೆಪನ ಪ್ರಸ್ತನ ಬಿ) ರಾಬರ್ಟ್ ಜೊಲೆಕ್ ಸಿ) ಮೈಕರ ಹಸ್ಪೀನೊ ಡಿ) ಮರ್ಟಿನ್
21. ಕೊಂಕಣ ರೈಲ್ವೆಯಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳು
 ಎ) ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
 ಬಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ
 ಸಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಬಿಹಾರ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
 ಡಿ) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು
22. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ ?
 ಎ) ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಬಿ) ರಾಜ್ಯನೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವ
 ಸಿ) ಪೀಠಿಕೆ ಡಿ) ಕೇಂದ್ರ - ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧ
23. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಯಾವ ರೀತಿಯದು ?
 ಎ) ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಿ) ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿ) ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆ ಡಿ) ಸಲಹಾಸಂಸ್ಥೆ
24. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ?
 ಎ) ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ
 ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಡಿ) ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ

25. ಹೆರಾಡ್-ಡೋಮರ್ ಮಾದರಿಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು ?
 ಎ) 8ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಬಿ) 2ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
 ಸಿ) 6ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಡಿ) 1ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
26. ಗರೀಬಿ ಹಠಾವೋ ಪೋಷಣೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
 ಎ) 8ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಬಿ) 6ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
 ಸಿ) 5ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಡಿ) 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
27. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲ ದೇಶ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ಚೀನಾ ಬಿ) ಭಾರತ ಸಿ) ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಡಿ) ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ
28. IRDP, ಡ್ವಾಕ್ರ (Dwacra), ಟ್ರೈಸಮ್ (Trysem) ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ
 ಎ) ಸ್ವರ್ಣ ಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ್ ಸ್ವರಾಜ್‌ಗಾರ ಯೋಜನಾ
 ಬಿ) ಅಂತರ್ದೇವ ಯೋಜನೆ
 ಸಿ) ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೋದಯ್
 ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ
29. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ರೂಪಿಸಲಾದ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆ ಬಿ) ಡ್ವಾಕ್ರಾ
 ಸಿ) ಅಂತರ್ದೇವ ಯೋಜನೆ ಡಿ) ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ
30. ಅಪರೇಷನ್ ಫ್ಲಡ್ (Operation flood) ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ
 ಎ) ಮತ್ಸ್ಯೋದ್ಯಮ ಬಿ) ನೆರೆಹಾವಳಿ ಸಿ) ಕ್ಷೀರೋತ್ಪಾದನೆ ಡಿ) ಸಮುದ್ರ ಕೊರತೆ
31. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ವಿಮಾನ
 ಎ) ಜೆಟ್ ಬಿ) ದಿ. ಪುಷ್ಪಕ
 ಸಿ) ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ವಿಮಾನ ಡಿ) ಏರ್‌ಲೈನ್ಸ್
32. ರೊಟ್ಟಿ ಮೊದಲು ಆಗಲಿ ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ನಾವು ತಿನ್ನೋಣ ಇದು ಯಾವುದರ ತತ್ವವೆಂದರೆ
 ಎ) 1ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಬಿ) ತೃತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
 ಸಿ) ಚತುರ್ಥ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಡಿ) ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ
33. 'ಅಸಾಲ್ಹ್ ಆನ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಪಾವರ್ವಿ' ಎಂಬುದರ ಕರ್ತೃ
 ಎ) ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಬಿ) ನೆಹರು ಸಿ) ರಾನಡೆ ಡಿ) ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್
34. ತೆಕ್ಕಾವಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ
 ಎ) ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿ) ಸರ್ಕಾರ ಡಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್

35. ಪ್ರಜಾಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಯಾವುದೆಂದರೆ
 ಎ) ಹಿಂದೂ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಭಾ ಬಿ) ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ.
 ಸಿ) ಕಿಸಾನ್ ಪಕ್ಷ ಡಿ) ಸಿ.ಪಿ.ಐ.
36. ಸಾಟಿ ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ
 ಎ) ವಿನಿಮಯಗೊಳ್ಳುವುದು ಬಿ) ಹಣದ ಚಲಾವಣೆ
 ಸಿ) ಸರಕನ್ನು ಸರಕಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಡಿ) ಸರಕುಗಳ ವಿನಿಮಯ
37. 'ಆನ್ ಜಾಟ್ ಲೈನ್ ಅಫಮನಿ' ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
 ಎ) ಕೇನ್ಸ್ ಬಿ) ಸ್ಮಿತ್ ಸಿ) ಕ್ರಾಥರ್ ಡಿ) ಮಿಲ್
38. 'ಡೆಡ್‌ಸ್ಟಾರ್' ಎನ್ನುವ ಪರಿಭಾಷೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ
 ಎ) ಲಾಭ ಬರದ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಬಿ) ಲಾಭ ಬರುವ ಹೂಡಿಕೆಗಳು
 ಸಿ) ನಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಡಿ) ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನದ ಹೂಡಿಕೆ
39. NAFED ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು
 ಎ) ಕೃಷಿ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಿ) ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ
 ಸಿ) ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಡಿ) ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣ
40. AGMARK ಎಂದರೆ
 ಎ) ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
 ಬಿ) ಮೊಟ್ಟೆ, ತುಪ್ಪ, ಜೇನು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಾತರಿಯಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಚಿಹ್ನೆ
 ಸಿ) ರೈತರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ
 ಡಿ) ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘ
41. IRCIನ ಹೊಸ ಹೆಸರು
 ಎ) IDBI ಬಿ) IRBI ಸಿ) ICIC ಡಿ) IFCI
42. ಭಾರತೀಯರೇ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ 1894ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೊದಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬಿ) ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು
 ಸಿ) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಡಿ) ಪಂಜಾಬ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
43. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಲಾಂಛನ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ಆನೆ ಬಿ) ಗರುಡ
 ಸಿ) ಚಿರತೆ ಡಿ) ಹುಲಿ
44. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಸಹಿ ಇರುತ್ತದೆ ?
 ಎ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
 ಸಿ) ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವ ಡಿ) ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗವರ್ನರ್

45. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಷೇರು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್
 ಬಿ) ಸೆಬಿ
 ಸಿ) ಬಾಂಬೆ ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್
 ಡಿ) ಕಂಪ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇಶ್ಯೂಸ್
46. ಸೆಬಿ (SEBI)
 ಎ) ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಎಕಾನಮಿಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
 ಬಿ) ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಎನ್‌ಪೋರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
 ಸಿ) ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
 ಡಿ) ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
47. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಷೇರು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ ?
 ಎ) 25
 ಬಿ) 14
 ಸಿ) 18
 ಡಿ) 22
48. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಷೇರು ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ಬಾಂಬೆಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್
 ಬಿ) ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್
 ಸಿ) ದೆಹಲಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್
 ಡಿ) ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್
49. ಸೆಬಿಯನ್ನು 1988ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವ ವರ್ಷ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯಿತು ?
 ಎ) 1988
 ಬಿ) 1992
 ಸಿ) 1990
 ಡಿ) 1989
50. ಸ್ವರ್ಣ ಹಸ್ತ ಲಾಘವ (Golden Shake Hand) ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ?
 ಎ) ಚಿನ್ನದ ಹರಾಜು
 ಬಿ) ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ
 ಸಿ) ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ
 ಡಿ) ಷೇರು ವಿಕ್ರಯ
51. ಪಾನ್ (PAN) ಎಂದರೇನು ?
 ಎ) ಪ್ರೀಮಿಯರ್ ಎಕೌಂಟ್ ನಂಬರ್
 ಬಿ) ಪ್ರೀಮಿಯರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ನಂಬರ್
 ಸಿ) ಪರ್ಮನೇಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ನಂಬರ್
 ಡಿ) ಪರ್ಮನೇಂಟ್ ಎಕೌಂಟ್ ನಂಬರ್
52. 'Planned Economy for India and Reconstructing India' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದ ಪ್ರಥಮ ದಸ್ತಾವೇಜು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮುನ್ನೂರಿನ ದಸ್ತಾವೇಜು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು
 ಎ) ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ
 ಬಿ) ಪ್ರೊ. ವಿ.ಕೆ.ಆರ್.ವಿ. ರಾವ್ (ವಿಜೇಂದ್ರ ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗ ವರದರಾಜ ರಾವ್)
 ಸಿ) ಡಾ. ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್
 ಡಿ) ಪ್ರೊ. ಪಿ.ಸಿ. ಮಹಾಲನೊಬಿಸ್

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

53. ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ RBI ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಮವೇನೆಂದರೆ
ಎ) ಬಡ್ಡಿಯ ದರಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಬಿ) ಬಡ್ಡಿಯ ದರಗಳನ್ನು ಏರಿಸುವುದು
ಸಿ) ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವುದು ಡಿ) ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
54. ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ IPO ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ?
ಎ) Initial public opportunity ಬಿ) Initial public offering
ಸಿ) Interest paid out ಡಿ) Interest paid online
55. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ - WTO ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯು ಯಾವ ದೇಶದ ಯಾವ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ ?
ಎ) ಜಿನಿವಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡ್ ಬಿ) ಮಾಂಟೆವಿಡಿಯೊ, ಉರುಗ್ವೆ
ಸಿ) ದೋಹ, ಕತಾರ್ ಡಿ) ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್, ಯುಎಸ್‌ಎ
56. 2010ರ ಮಾರ್ಚ್ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ GDP ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ
ಎ) 5.50% ಬಿ) 8.80% ಸಿ) 10.10% ಡಿ) 7.00%
57. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ನೀತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಹೊಸ ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕ (2010)ದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ?
ಎ) 47 ಬಿ) 57 ಸಿ) 77 ಡಿ) 67
58. ಜಿ 20 ಪೈಕಿ IMFರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನವು ಈಗ.....
ಎ) 07 ಬಿ) 08 ಸಿ) 09 ಡಿ) 11
59. MGNREGA, ಈ ಕೆಳಗಿನವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
ಎ) ರಕ್ಷಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಿ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೆಲಸಗಾರರು
ಸಿ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಡಿ) ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಿಕರು
60. FDI ಇದರ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವೇನು ?
ಎ) Federal Dividend on Investment ಬಿ) Foreign Divestments in India
ಸಿ) Foreign Direct Investment ಡಿ) Foreign Directors in India
61. ದಾಂಡೆಕೆರ್ ಮತ್ತು ರಾತ್ ಅವರು ಬಡತನ ರೇಖೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಬಳಸಿರುವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮಟ್ಟವೆಂದರೆ
ಎ) 2,100 ಕ್ಯಾಲೋರಿಗಳು ಬಿ) 2,400 ಕ್ಯಾಲೋರಿಗಳು
ಸಿ) 2,250 ಕ್ಯಾಲೋರಿಗಳು ಡಿ) 2,600 ಕ್ಯಾಲೋರಿಗಳು
62. ನಿರಪೇಕ್ಷ ಬಡತನವೆಂದರೆ
ಎ) ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಅಸಮತೆ
ಬಿ) ಆದಾಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಸಮತೆ
ಸಿ) ಅನುಭೋಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಸಮತೆ
ಡಿ) ಜೀವನಾಧಾರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

63. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬಡತನವು ಸೂಚಿಸುವುದು ಏನನ್ನು ?
 ಎ) ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಆದಾಯ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿನ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಅನುಭೋಗ ವೆಚ್ಚದ ಅಸಮತೆ
 ಬಿ) ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಗಳಿಸುವ ಆದಾಯ ಮಟ್ಟ
 ಸಿ) ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
 ಡಿ) ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಸಾಲದ ಆದಾಯದ ಮಟ್ಟ
64. ಗ್ಯಾಮೀಣ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲು 'ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೆನ್ಸಸ್' ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಸೂಚಿ
 ಎ) ಕೃಷಿ ಸಾಲ ವಿತರಣೆ
 ಬಿ) ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ವಿತರಣೆ
 ಸಿ) ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ವಿತರಣೆ
 ಡಿ) ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ವಿತರಣೆ
65. 1960ರ 'ದಿ ಕಮಿಟಿ ಆನ್ ದಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಕಮ್ ಅಂಡ್ ಲೆವೆಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ಸ್' ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
 ಎ) ವಿ.ಕೆ.ಆರ್.ವಿ. ರಾವ್
 ಬಿ) ಎಸ್. ಮಹಾಲೇನೊಬಿಸ್
 ಸಿ) ಪಿ.ಆರ್. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ
 ಡಿ) ಜಗದೀಶ ಭಗವತಿ
66. ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಗಳಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ
 ಎ) ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
 ಬಿ) ಟರ್ಮಿನಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
 ಸಿ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
 ಡಿ) ಸಂತೆ
67. ONGC ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು
 ಎ) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ
 ಬಿ) ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಗೆ
 ಸಿ) ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ
 ಡಿ) ಅಣುಶಕ್ತಿಗೆ
68. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಯಿಲ್ ಆಂಡ್ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ
 ಎ) 1947
 ಬಿ) 1950
 ಸಿ) 1956
 ಡಿ) 1960
69. BARC ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದರೆ
 ಎ) ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ
 ಬಿ) ಅಣುಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ
 ಸಿ) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪಾದನೆ
 ಡಿ) ಇವು ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
70. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ
 ಎ) NSIC
 ಬಿ) AIHHB
 ಸಿ) SIDCO
 ಡಿ) ONGC
71. 'ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇಕ್ವಿಟಿ ಫಂಡ್' ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಉದ್ದೇಶ
 ಎ) ಸಣ್ಣ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು
 ಬಿ) ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು
 ಸಿ) ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು
 ಡಿ) ಇವು ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

72. ತೈಲ ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ (OPEC ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಂದರೆ)
 ಎ) ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್ ಮತ್ತು ಕುವೈತ ಮಾತ್ರ
 ಬಿ) ಕುವೈತ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
 ಸಿ) ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್ ಮತ್ತು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
 ಡಿ) ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಕುವೈತ ಮತ್ತು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ
73. ಭಾರತದ ನೆವಿ (Navy)ಯು ಯುದ್ಧದ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ
 ಎ) ಬಾಂಬೆ ಬಿ) ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಸಿ) ವಿಶಾಖ ಪಟ್ಟಣಂ ಡಿ) ಕೊಚ್ಚಿನ್
74. ಕೆಪೈರಿಯಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು
 ಎ) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು
 ಬಿ) ದೆಹಲಿ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾಫಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು
 ಸಿ) ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹರಡುವುದು (ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು)
 ಡಿ) ಇವು ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ
75. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ ಸಾರಿಗೆ ವಿಮಾನದ ಹೆಸರು
 ಎ) Allouttee-II ಬಿ) MIG-21 ಸಿ) SA-315 ಡಿ) HS-748
76. CPA-86
 ಎ) ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್‌ಸಂಸ್ಥೆ ಬಿ) ಅನುಭೋಗಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ
 ಸಿ) ಸರ್ಕಿಪೈಡ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಡಿ) ಇವು ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ
77. 1973ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಜನರಲ್ ಇನ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ (GIC) ಎಷ್ಟು ಸಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ ?
 ಎ) 2 ಬಿ) 4 ಸಿ) 1 ಡಿ) 5
78. ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಯೋಗ ನಿಧಿ (Mutual Fund) ಮೊದಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ?
 ಎ) ICIC ಬಿ) LIC ಸಿ) SBI ಡಿ) UTI
79. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಕಂಪನಿ ಯಾವುದು ?
 ಎ) GAIL ಬಿ) BPCL ಸಿ) HPCL ಡಿ) IOC
80. ಟ್ರಿಪ್ಸ್ (Trips) ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ?
 ಎ) ದೂರ ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
 ಬಿ) ಹಕ್ಕು ಸ್ವಾಮ್ಯ (ಪೇಟೆಂಟ್)
 ಸಿ) ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ
 ಡಿ) ಷೇರು ವಿಕ್ರಮ
81. ಏಷಿಯನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ADB) ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳ ಎಲ್ಲಿದೆ ?
 ಎ) ಟೋಕಿಯೋ ಬಿ) ಬೀಜಿಂಗ್ ಸಿ) ಮನಿಲಾ ಡಿ) ಸಿಯೋಲ್

82. ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸಚಿವ ಮಟ್ಟದ ಯಾವ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ?
 ಎ) ಜಿನೇವಾ (ಸ್ವಿಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್) ಬಿ) ಸಿಯೋಟಲ್ (U.S.A.)
 ಸಿ) ಕ್ಯಾನಕನ್ (ಮೆಕ್ಸಿಕೋ) ಡಿ) ದೋಹಾ (ಕತಾರ್)
83. ಮಲ್ಟಿಫೈಬರ್ ಒಪ್ಪಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ?
 ಎ) ಆಫ್ಫಿಕಲ್ ಪೈಬರ್ ಬಿ) ರೇಷ್ಮೆ ಸಿ) ಕಾಗದ ಡಿ) ಹತ್ತಿ
84. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ?
 ಎ) ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ
 ಸಿ) ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಡಿ) ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್
85. CSFR ಎಂದರೆ
 ಎ) ಇದು ಹಣಕಾಸು ನಿಯೋಗದ ಅಭ್ಯಾಸವಸ್ತು
 ಬಿ) ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ
 ಸಿ) ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಫಾರ್ ಸ್ಟೇಟಿಫಿಕ್ ಪಾರಿಸ್ ರಿಸರ್ಚನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ
 ಡಿ) A ಮತ್ತು Bಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ
86. ಸುವರ್ಣ ಪದ್ಧತಿ (Gold System) ಎಂದರೆ
 ಎ) ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿ
 ಬಿ) ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಾರಲು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು
 ಸಿ) ಒಂದು ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಸ್ವರ್ಣ (ಚಿನ್ನ)ಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಅಥವಾ ನಾಣ್ಯದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸ್ವರ್ಣದ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ಅಳೆಯುವುದು
 ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ
87. ಕಠಿಣನಾಣ್ಯ (Hard Currency) ಎಂದರೆ
 ಎ) ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ನಾಣ್ಯ
 ಬಿ) ಹೆಚ್ಚು ತೂಕ ಉಳ್ಳ ನಾಣ್ಯ
 ಸಿ) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶದ ನಾಣ್ಯ
 ಡಿ) ಅಮೇರಿಕಾದ ಡಾಲರ್ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೂ
88. ಸ್ಟೇಜ್ ಫ್ಲೇಷನ್ (Stage Flation) ಎಂದರೆ
 ಎ) ಹಣ ಮೌಲ್ಯ ಕುಸಿತ ಸ್ಥಿತಿ
 ಬಿ) ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು
 ಸಿ) A ಮತ್ತು B ಎರಡು
 ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

89. ಅರ್ಥಮಿತಿ (Econometrics) ಎಂದರೆ

- ಎ) ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು
- ಬಿ) ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು
- ಸಿ) ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದು
- ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

90. ಮೆಮೊರೆಂಡಮ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗಳು ಯಾವುದರ ದಾಖಲೆಗಳು

- ಎ) ಸರ್ಕಾರ
- ಬಿ) ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ
- ಸಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ
- ಡಿ) ಇದು ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

91. MRTP ಇದರ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ

- ಎ) Market and research trade practice act
- ಬಿ) Monopolies and restrictive trade practice act
- ಸಿ) Monopolies and research trade practice act
- ಡಿ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ

92. ಕ್ಯಾತೇ ಪೆಪಿಪಿಕ್ ಏರ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಸೇರಿರುವುದು

- ಎ) USA
- ಬಿ) ಫ್ರಾನ್ಸ್
- ಸಿ) ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್
- ಡಿ) ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್

93. V ಕುರಿಯನ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದು

- ಎ) ಬಿಳಿಕ್ರಾಂತಿ
- ಬಿ) ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ
- ಸಿ) ಬ್ಲೂಸ್ಕಾರ್ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗೆ
- ಡಿ) ಟೈಗರ್ ಪ್ರಾಚೆಕ್ಟಗೆ

94. ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆ 'ಬ್ರಾಡವೇ' ಇರುವ ಸ್ಥಳ

- ಎ) ಬ್ರಿಟನ್
- ಬಿ) ಜಪಾನ್
- ಸಿ) ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್
- ಡಿ) ಸಿಂಗಾಪುರ

95. 'ವಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ಪೈರ್' ಎಂಬ ಕೃತಿಯ ರಚನಾಕಾರ

- ಎ) ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್
- ಬಿ) ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ
- ಸಿ) ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ
- ಡಿ) ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೂರ್

96. TRAI ಇದರ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವೇನು ?

- ಎ) ಟೆಲಿಕಾಂ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡೆಕ್ಸಿಂಗ್
- ಬಿ) ಟೆಲಿಕಾಂ ರೆಹ್ರೆಡೆಂಟೇಷನ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
- ಸಿ) ಟೆಲಿಕಾಂ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರಿ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
- ಡಿ) ಟ್ರೇಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರಿ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

97. ಭಾರತ ಭವಿಷ್ಯ 'ಇಂಡಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ 2020'ಕ್ಕೆ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸುವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಯಾರು ?

- ಎ) ಎನ್.ಸಿ. ಗುಪ್ತಾ
- ಬಿ) ಎಸ್.ಕೆ. ಸಿಂಗ್
- ಸಿ) ಎಲ್.ಎಂ. ಸಿಂಘ್
- ಡಿ) ಎ.ಎಲ್. ಭಾಷ್ಕರ

98. ಬಿಲಿಯನೇರ್ ಪದ ಬಳಕೆ ಬಂದದ್ದು

ಎ) 1855

ಬಿ) 1864

ಸಿ) 1861

ಡಿ) 1859

99. ಇಂಟಿಗ್ರಲ್ ಕೋಚ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ?

ಎ) ಪೆರಂಬೂರು

ಬಿ) ಚಿತ್ತರಂಜಲ್

ಸಿ) ಮುಂಬೈ

ಡಿ) ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ

100. ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷಕವು (ಆಕ್ಸಲರೇಟರ್) ಯಾವುದನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಎ) ಉಪಭೋಗದ ಮೇಲೆ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಬಿ) ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉಪಭೋಗದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಡಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ

ಉತ್ತರಗಳು

1) ಸಿ	2) ಬಿ	3) ಸಿ	4) ಎ	5) ಸಿ	6) ಸಿ	7) ಸಿ	8) ಡಿ	9) ಎ
10) ಬಿ	11) ಸಿ	12) ಡಿ	13) ಎ	14) ಎ	15) ಸಿ	16) ಸಿ	17) ಬಿ	18) ಎ
19) ಎ	20) ಬಿ	21) ಬಿ	22) ಬಿ	23) ಡಿ	24) ಸಿ	25) ಡಿ	26) ಸಿ	27) ಬಿ
28) ಎ	29) ಬಿ	30) ಸಿ	31) ಬಿ	32) ಡಿ	33) ಡಿ	34) ಸಿ	35) ಎ	36) ಸಿ
37) ಸಿ	38) ಎ	39) ಎ	40) ಬಿ	41) ಎ	42) ಡಿ	43) ಡಿ	44) ಬಿ	45) ಬಿ
46) ಡಿ	47) ಡಿ	48) ಎ	49) ಬಿ	50) ಬಿ	51) ಡಿ	52) ಎ	53) ಬಿ	54) ಬಿ
55) ಎ	56) ಬಿ	57) ಡಿ	58) ಎ	59) ಸಿ	60) ಸಿ	61) ಬಿ	62) ಡಿ	63) ಎ
64) ಡಿ	65) ಬಿ	66) ಬಿ	67) ಎ	68) ಎ	69) ಬಿ	70) ಡಿ	71) ಎ	72) ಡಿ
73) ಎ	74) ಸಿ	75) ಡಿ	76) ಬಿ	77) ಬಿ	78) ಡಿ	79) ಎ	80) ಬಿ	81) ಸಿ
82) ಡಿ	83) ಡಿ	84) ಡಿ	85) ಡಿ	86) ಸಿ	87) ಎ	88) ಸಿ	89) ಎ	90) ಸಿ
91) ಬಿ	92) ಡಿ	93) ಎ	94) ಸಿ	95) ಸಿ	96) ಸಿ	97) ಎ	98) ಸಿ	99) ಎ
								100) ಸಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ (National Income)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿಖರವಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ತೀರಾ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಜ್ಯಾಂಶ (National Dividend)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೆಚ್ಚ (National Expenditure)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನ (National Output)

ಎಂಬ ಪದಗಳು ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

1. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು
2. ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

1951ರ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯಮಾನವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದ್ದು, ದ್ವಿಗುಣ ಇಲ್ಲದೆ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಸವಕಳಿ (ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ) ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಹಣರೂಪಿ ಆದಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇದರ ಮಾಪನವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- ❖ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯ ಅಸಮಾನತೆಗಳು.
- ❖ 2004ರ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ 1999-2000ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 20ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತರು ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಶೇ. 41ರಷ್ಟು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಬಡವರಾದ ಶೇ. 20ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೇವಲ ಶೇ. 8.9ರಷ್ಟು ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಪಾಲು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಇಳಿಮುಖಗೊಂಡಿರುವುದು.
- ❖ ಸೇವಾವಲಯದ ಖರ್ಚು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ತಲಾದಾಯದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಅಲ್ಪಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರದಲ್ಲೂ ಅಸಮಾನತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

- ❖ ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಖಾಸಗಿ ವಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಹಣದ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಸ್ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಟ್ (GDP) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ 2011-12ನೇ ಸಾಲಿನ ಭಾರತದ GDP 6.9ರಷ್ಟು ಇದೆ.

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ತಲಾದಾಯ ವಿವರ 2011-12

ಕ್ರೇಣಿ	ರಾಜ್ಯ/ಗಣರಾಜ್ಯ	ಪ್ರದೇಶ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ (೨೦೧೧)ರಲ್ಲಿ	ಭಾರತದರೂಪಾಯಿ (ಹತ್ತು ಮಿಲಿಯನ್)	ಯು.ಎಸ್. ಡಾಲರ್ (ಬಿಲಿಯನ್)	ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ (YoY)		
1.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಪಶ್ಚಿಮ	112,373	1,029,621	224.12	14.23%	14.09%	83,471
2.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಉತ್ತರ	199,581	588,467	128.09	13.42%	8.05%	26,051
3.	ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	ದಕ್ಷಿಣ	84,666	567,636	123.56	19.44%	7.77%	60,458
4.	ತಮಿಳುನಾಡು	ದಕ್ಷಿಣ	72,139	547,267	119.13	17.94%	7.49%	72,993
5.	ಗುಜರಾತ್	ಪಶ್ಚಿಮ	60,384	481,766	104.87	12.21%	6.59%	63,961
6.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಪೂರ್ವ	91,348	443,644	96.57	10.76%	6.07%	41,469
7.	ಕರ್ನಾಟಕ	ದಕ್ಷಿಣ	61,131	398,893	86.83	15.73%	5.46%	59,763
8.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಉತ್ತರ	68,621	303,358	66.03	18.76%	4.15%	39,967
9.	ಕೇರಳ	ದಕ್ಷಿಣ	33,388	268,183	58.38	16.44%	3.67%	59,179
10.	ಹರಿಯಾಣ	ಉತ್ತರ	72,598	257,793	56.12	19.19%	3.53%	92,327
11.	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	ಉತ್ತರ	25,353	240,239	52.29	10.73%	3.29%	27,250
12.	ಪಂಜಾಬ್	ದಕ್ಷಿಣ	27,704	221,332	48.18	10.97%	3.03%	67,473
13.	ಬಿಹಾರ್	ಪೂರ್ವ	41,947	213,073	46.38	21.59%	2.92%	20,069
14.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಪೂರ್ವ	103,804	186,356	40.57	14.80%	2.55%	36,923
15.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ	ಪೂರ್ವ	32,966	129,718	28.24	18.12%	1.78%	44,097
16.	ಜಾರ್ಖಂಡ್	ಪೂರ್ವ	25,540	106,696	23.23	10.76%	1.46%	29,786
17.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	31,169	104,218	22.69	12.70%	1.43%	30,413
18.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಉತ್ತರ	10,117	77,580	16.89	24.70%	1.06%	68,292
19.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಉತ್ತರ	12,549	52,426	11.41	21.13%	0.72%	58,493
20.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಉತ್ತರ	6,856	47,709	10.39	10.35%	0.65%	33,056
21.	ಗೋವಾ	ಪಶ್ಚಿಮ	1,458	29,873	6.50	15.42%	0.41%	132,719
22.	ತ್ರಿಪುರ	ದಕ್ಷಿಣ	3,671	167,328	3.55	11.80%	0.22%	38,493

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

23.	ಮೇಘಾಲಯ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	2,964	14,645	3.19	17.14%	0.20%	48,383
24.	ನಾಗಲ್ಯಾಂಡ್	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	2,722	10,933	2.38	7.02%	0.15%	21,434
25.	ಮಣಿಪುರ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	1,981	9,198	2.00	5.88%	0.13%	29,684
26.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	1,383	7,263	1.58	6.12%	0.10%	51,644
27.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	1091	6,179	1.35	9.69%	0.08%	45,982
28.	ಸಿಕ್ಕಿಂ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	608	5,652	1.23	19.24%	0.08%	48,937
	ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜಿಎಸ್‌ಡಿಪಿ			6,666,455	1,451.12	91.23%		
	ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜಿಡಿಪಿ			7,306,990	1,590.55			

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ತಲಾದಾಯ ವಿವರ 2011-12

ಶ್ರೇಣಿ	ರಾಜ್ಯ/ಗಣರಾಜ್ಯ	ಪ್ರದೇಶ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ (೨೦೧೧)ರಲ್ಲಿ	ಭಾರತದ ರೂಪಾಯಿ (ಪತ್ತೆ ಮಿಲಿಯನ್)	ಯು.ಎಸ್. ಡಾಲರ್ (ಬಿಲಿಯನ್)	ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ (YoY)		
1.	ದೆಹಲಿ	ಉತ್ತರ	16,753	258,808	56.34	18.80%	3.54%	116,886
2.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ	ಉತ್ತರ	1,055	20,704	4.51	16.54%	0.28%	120,912
3.	ಪಾಂಡಿಚೇರಿ	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	1,244	12,929	2.81	13.97%	0.18%	82,767
4.	ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್	ಉತ್ತರ-ಪೂರ್ವ	380	4,323	0.94	12.55%	0.06%	74,340
5.	ದದ್ರ ಮತ್ತು ನಾಗರ್ ಹವೇಲಿ	ಪಶ್ಚಿಮ	343	1,984	0.27	16.20%	0.03%	51,364
6.	ದಾಮನ್ ಮತ್ತು ದಿಯು	ಪಶ್ಚಿಮ	243	1,220	0.27	13.60%	0.02%	39,970
7.	ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ	ದಕ್ಷಿಣ	64	442	0.10	9.35%	0.01%	51,320
	ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜಿಎಸ್‌ಡಿಪಿ			6,666,455	1,451.12	91.23%		
	ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜಿಡಿಪಿ				7,306,990	1,590.55	91.23%	

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮಾಪನ

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1867-68ರಲ್ಲಿ ದಾದಾಬಾಯ್ ನವರೋಜಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು.
- ❖ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ವಿ.ಕೆ. ರಾವ್ 1931-32ರಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜಿಸಿದರು.
- ❖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ 1949ರಲ್ಲಿ ಪಿ.ಸಿ. ಮಹಾಲ ನೋಬಿಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

- ❖ ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಆಧಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ (Central Statistical Organisation -CSO)ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು.
- ❖ $GDP = \text{Private Consumption} + \text{Gross investment} + \text{Government Spending} + (\text{Exports} - \text{Imports})$ or $GDP = C + Inv + GT (eX-iM)$

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ (Central Statistical Organisation)ಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಅಳತೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಅಳತೆಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು.

- 1) ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಮೆಥಡ್ (Product Method)
- 2) ಇನ್ ಕಮ್ ಮೆಥಡ್ (Income Method)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ (Central Statistical Organisation)
- ❖ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ಸರ್ವೆ ಸಂಸ್ಥೆ (National Sample Survey Organisation)

ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (Economic Planning and Development)

1. ಪರಿಚಯ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1951ಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತ ರತ್ನ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು 1941ರಲ್ಲಿ "ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು.

ಅದರಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿರಿ ಇಲ್ಲವೆ ಹಾಳಾಗಿರಿ (Plan or Perish) ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಯಿತು.

- ❖ 1934ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈನ 8 ಉದ್ಯಮಿದಾರರು "ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆ" ಎಂಬ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರತಂದರು. ಇದನ್ನು "ಮುಂಬೈ ಯೋಜನೆ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ತಲಾದಾಯವನ್ನು 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 65ರೂ.ಗಳಿಂದ 130ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 10,000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ❖ 1947ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ (National Planning Committee)ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಇದು ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ 1950ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಾದ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಯೋಜನೆಯ ವಿಧಗಳು

ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಗಳಾಗಿವೆ.

1. ನಿಗದಿತ ಕಾಲ ಯೋಜನೆ (Fixed Term Planning)
2. ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ (Centralised Planning)
3. ರಚನಾತ್ಮಕ ಯೋಜನೆ (Structural Planning)

ಭಾರತದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು (Important objectives of Indian Five Year Plans)

ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಭಾರತದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.

- ❖ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಹೊಸ ಉದ್ಯಾಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ತಲಾದಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಷಮ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಮಾಜವಾದ ಸ್ವರೂಪದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಾಧನೆ.
- ❖ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆ
- ❖ ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆ
- ❖ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು (Economic Planning In India)

ಪರಿಚಯ :

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಜಗತ್ತಿನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ.

- ❖ ಮೊದಲಿಗೆ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ರೂವಾರಿ ಆಯಿತು
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 1951 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ :

ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಬಾರ್ಬಾರಾ ಮಾಟಿನ್ಸ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ಆದ್ಯತೆಗಳೇ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಯೋಜನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ :

- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶವಾದ ಭಾರತ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರಿಂದ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಸಲು ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಾಗೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪೂರ್ಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಯೋಜನೆಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.
- ❖ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಿಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಆದಾಯ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಡತನದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ (Planning Commission)

- ❖ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ 15ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 1950ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿತು.
- ❖ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಆಯೋಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳು :

ಮನಮೋಹನ್‌ಸಿಂಗ್	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಮೊಂಟೆಕ್‌ಸಿಂಗ್ ಅಹ್ಲುವಾಲಿಯಾ	ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಸುಧಾ ಪಿಳ್ಳೆ	ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ಶ್ರೀ ಅಶ್ವಿನ್ ಕುಮಾರ್	ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ (ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ)
ಪ್ರೊ. ಅಭಿಜಿತ್ ಸೇನ್	ಸದಸ್ಯರು
ಕೆ. ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್	ಸದಸ್ಯರು
ನರೇಂದ್ರ ಜಾದವ್	ಸದಸ್ಯರು
ಮಿಹಿರ್ ಷಾ	ಸದಸ್ಯರು
ಅರುಣ್ ಮಾಹಿರಾ	ಸದಸ್ಯರು
ಬಿ.ಕೆ. ಚತುರ್ವೇದಿ	ಸದಸ್ಯರು
ಶ್ರೀಮತಿ ಸೈಯಿದಾ ಹಮೀದ್	ಸದಸ್ಯರು
ಸೌಮಿತ್ರ ಚೌದರಿ	ಸದಸ್ಯರು

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ಆಂತರಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ 5 ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಭಾಗ
2. ಸಹಯೋಜಕ ವಿಭಾಗ
3. ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ
4. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಭಾಗ
5. ವಿಷಯ ವಿಭಾಗ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (NDC - National Development Council)

6ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1952ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ಸದಸ್ಯರುಗಳು :

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು :

- ❖ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ
 - ❖ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು
 - ❖ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು
- ಮುಂತಾದ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು :

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು.

ಭಾರತದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯ (India's Five Years Plans Achievements and Failures)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 1951ರಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಅದು ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಧನೆಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯವೂ ಕೂಡ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಯೋಜನೆಗಳ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿವೆ.

ಸಾಧನೆಗಳು (Achievements)

❖ ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾದ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬಂದಿತು.

❖ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು :

ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ.
ನೀರಾವರಿ
ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆ
ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ
ಶಿಕ್ಷಣ
ಮುಂತಾದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡವು.

❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನೆ :

ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸರಕುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಧಿಕಗೊಂಡು ಭಾರತವು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ.

❖ ಶಿಕ್ಷಣ :

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ತಲಾದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ವೈಫಲ್ಯಗಳು (Failures) :

ಸಾಧನೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

❖ ಬಡತನ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿವೆ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಭಾರತವು ಇನ್ನೂ ಬಡತನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

❖ ಹಣದುಬ್ಬರ

ಹಣಕಾಸಿನ ನೀತಿಯಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಣದುಬ್ಬರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿದೆ. ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

❖ ನಿರುದ್ಯೋಗ

ಭಾರತ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿದೆ.

ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಜಾರಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಗುರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದರ, ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಇದರಿಂದ ಸಾಧನೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯೋಜನೆಗಳ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಇದು ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಹನ್ನೊಂದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಅವಧಿ 2007 ರಿಂದ 2012

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

11ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (National Development Council - NDC)ಯು 11ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು.

11ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 36, 44, 718 ಕೋಟಿ ರೂ. ವ್ಯಯ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು :

ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ

ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ

ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸಶಸ್ತ್ರೀಕರಣ

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

1. ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಬಡತನ :

ದೇಶೀಯ ನಿವ್ವಳ ಉತ್ಪನ್ನ (GDP)ದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಶೇ. 8 ರಿಂದ ಶೇ. 10ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶೇ. 10ರಷ್ಟನ್ನು 12ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಈ ಮೂಲಕ 2016-17 ವಾರ್ಷಿಕ ತಲಾದಾಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಕೃಷಿ ಜಿಡಿಪಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಶೇ. 4 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಈ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ 70 ದಶಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಶೇ. 5 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಕೌಶಲ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ಶೇ. 20ರಷ್ಟು ಏರಿಸುವುದು.
- ❖ ಬಡತನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಇಳಿಸುವುದು

2. ಶಿಕ್ಷಣ

- ❖ 2003-04ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. ಅದನ್ನು 2011-12ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 20ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಗುಣವಂತರು ಮತ.ತು 82 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು (1965-66) ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದುವು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ (1966-69) :

- ❖ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ವಿಫಲಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವವರೆಗೂ ಈ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ ಇದರಿಂದ 1966 ರಿಂದ 1969ರವರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 600 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆ (1969-1974) :

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಷಮತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಸಾಧನೆ :

- ❖ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿತು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ 278 ಕೋಟಿ ರೂ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರಮಾನ ಕೇವಲ ಶೇ. 3.3 ವಾರ್ಷಿಕ ಹಾಗೂ ತಲಾದಾಯ ಕೇವಲ ಶೇ. 1.2ರಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಶೇ. 2.8ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 3.9ರಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿತು.

ಐದನೇ ಯೋಜನೆ (1974-1978) :

- ❖ ಐದನೇ ಯೋಜನೆ (1974-1978) :
- ❖ ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು 1 ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 1974ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮಾರ್ಚ್, 31, 1978ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

- ❖ 1977ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೊದಲೇ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿತ್ತು.
- ❖ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳು ಶೇ. 4.2 ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ತಲಾದಾಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ. 3ಕ್ಕೆ ಬದಲು ಶೇ. 2 ರಷ್ಟಾಯಿತು.
- ❖ ಹತ್ತಿ, ಕಾಗದ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸೀಮೆಂಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲೂ ನಿಗದಿತ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆರನೇ ಯೋಜನೆ (1980-85) :

ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವು ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 1978-83ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ 1980ರಲ್ಲಿ ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ :

- ❖ ಬಡತನ ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಮನ ಕೊಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಡೆ ಜೀವಿಸುವವರ ಪ್ರತಿಶತ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 48ರಿಂದ39ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತ್ತು.
- ❖ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೃಷಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿಡಿತ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ. 5.3ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಗುರಿ 5-2ರಷ್ಟಿತ್ತು.
- ❖ ಐಆರ್‌ಡಿಪಿ, ಟ್ರೈಸಮ್, ಎನ್‌ಆರ್‌ಇಪಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ ಬಡತನ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಳಿಮುಖಗೊಂಡಿತು. 1977-78ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶೇ. 48.3ಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 1983-84ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 37.4ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು.

ಏಳನೇ ಯೋಜನೆ (1985-90) :

- ❖ ಏಳನೆಯ ಯೋಜನೆಯು 1ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 1985ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು 31ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 1990ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು.
- ❖ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಗೊಂಡವು. ಶೇ. 4 ರಿಂದ 4.1ಕ್ಕೆ ಏರಿತು.
- ❖ ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಏಳನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿತು.
- ❖ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಶೇ. 8.8ರಷ್ಟು ರಫ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು.
- ❖ ಗಣಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ದೇಶದ ಆಂತರಿಕ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಶೇ. 26ರಂತೆ ಸಾಧಿಸಿತು.
- ❖ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿತು.
- ❖ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ 3,22,366ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟಾಯಿತು.

ಎಂಟನೇ ಯೋಜನೆ (1992-97) :

ಎಂಟನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು 1ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 1992ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದೂಡಬೇಕಾಯಿತು. ಎಂಟನೆಯ ಯೋಜನೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 1992ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು 31ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 1997ಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
- ❖ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸುವುದೇ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಬಡತನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಸಾಧನೆಗಳು :

- ❖ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಶೇ. 5.6ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಶೇ. 6.5ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿತು.
- ❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಖನಿಜಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸರಾಸರಿ ಶೇ. 8.2 ಗುರಿಯಿಂದ ಶೇ. 9.5ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ 210 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೇವಲ 191 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಎಂಟನೆಯ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಫ್ತು ಶೇ. 10.3 ಹಾಗೂ ಆಮದು ಶೇ. 14.1 ದರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುದ್ದರಿಂದ ಪಾವತಿ ಶುಲ್ಕದ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಮುಂದುವರೆಯಿತು.
- ❖ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಿಲ್ಲ.

ಒಂಬತ್ತನೇ ಯೋಜನೆ (1997-2002) :

ಈ ಯೋಜನೆಯು 1997-2002ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿತು. 1991ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಂಡಿದ್ದ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಉದಾರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣ ನೀತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಥಮಾದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಸಮಾಜದ ಬಡವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ❖ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು.

- ❖ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ.
- ❖ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ.
- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡುವುದು.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

**ಒಂಬತ್ತನೇ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತಃಖ್ತೆ
(Statement Showing the targets and achievements of Ninth Plan)**

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯಗಳು	ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ
1.	ಸಂಪರ್ಕ	9.5	17.4(+)
2.	ಉತ್ಪಾದನೆ	8.2	3.68(-)
3.	ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ನೀರು ಪೂರೈಕೆ	9.3	6.46(-)
4.	ರಫ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ	11.8	6.91(-)
5.	ಆಮದು ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ	10.8	9.80(-)
6.	ಕೃಷಿ	3.9	2.06(-)
7.	ಖನಿಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ	7.2	3.81(-)

ಹತ್ತನೇ ಯೋಜನೆ (2002-2007) :

ಹತ್ತನೇ ಯೋಜನೆಯು 2002-07ರ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿತು.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಶೇ. 8ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆ ಹಲವಾರು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ❖ ದೇಶೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 1.6ರ ದರದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
- ❖ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ತಲಾದಾಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಹತ್ತನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶೇ. 7.7ರಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಹನ್ನೊಂದನೇ ಯೋಜನೆ (2007-12) :

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಶೇ. 37ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. 10ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಯಿತು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ❖ ವಿಶೇಷ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ❖ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಶೇ. 4ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ❖ ಶೇ. 10ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಖನಿಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ❖ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಶೇ. 10ರಷ್ಟನ್ನು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಗಳು

ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳು 11ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಗಳಾಗಿವೆ.

- ❖ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಬಡತನ (Income and Poverty)
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣ (Education)
- ❖ ಆರೋಗ್ಯ (Health)
- ❖ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು
- ❖ ಪರಿಸರ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ

ಯೋಜನೆ	ಅವಧಿ	ಸಾಧನೆ	ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
Iನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1951ರಿಂದ1956	ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೆಹರು
IIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1956 ರಿಂದ 1961	ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೆಹರು
IIIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1961 ರಿಂದ 1966	ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ	1. ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೆಹರು 2. ಗುಲ್ಜಾರಿಲಾಲ್ ನಂದ
ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು (ಮೊದಲ ಯೋಜನಾ ರಚನಾಕಾಲ)	1966 ರಿಂದ 1969		1. ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ 2. ಗುಲ್ಜಾರಿಲಾಲ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
IVನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1969 ರಿಂದ 1974	ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ	ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ
Vನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1974 ರಿಂದ 1978	ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ	1. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ 2. ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ
ಆವೃತ್ತ / ಉರುಳುವ ಯೋಜನೆಗಳು	1978 ರಿಂದ 1980		1. ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ 2. ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್
VIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1980 ರಿಂದ 1985	ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ	1. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ 2. ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ
VIIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1985 ರಿಂದ 1990	ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ	ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ
ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು (ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನಾ ರಚನಾಕಾಲ)	1990 ರಿಂದ 1992		1. ವಿ.ಪಿ.ಸಿಂಗ್ 2. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ 3. ಪಿ.ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್
VIIIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1992 ರಿಂದ 1997	ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	1. ಪಿ.ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್ 2. ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ 3. ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ 4. ಐ.ಕೆ. ಗುಜ್ರಾಲ್
IXನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	1997 ರಿಂದ 2002	ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವ್ಯವಸಾಯ	1. ಐ.ಕೆ. ಗುಜ್ರಾಲ್ 2. ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ
Xನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	2002 ರಿಂದ 2007	ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ	1. ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ 2. ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್
XIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	2007 ರಿಂದ 2012	ರಫಸಗತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರಗತಿ	ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್
XIIನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	2012 ರಿಂದ 2017	ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ	ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿ (PUBLIC FINANCE AND FISCAL POLICY)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು ಎಂದರೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ 'ಸರ್ಕಾರಿ ಹಣಕಾಸು' ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ (ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ) ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಚ್ಚ (Government Expenditure) ಸಾಲ (Credit) ಹಣಕಾಸಿನ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಖಜಾನೆ ನೀತಿ Money and Treasury Policy ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂಗಡ (The Union Budget)

- ❖ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ (Finance Minister) ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಖರ್ಚುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ ಸಂಭವನೀಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೂಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದ ಮಂಡನೆವರೆಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ : 2009-10

- ❖ ಸಂವಿಧಾನ 112ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಮುಂಗಡವು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಆದಾಯಗಳನ್ನು (Consolidated fund of India)ಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸಂವಿಧಾನ 114(3)ರ ವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ನಿಧಿಯಿಂದ ಲೋಕಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಹಣವನ್ನೂ ತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ Consolidated Fundನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ಎ. ಆದಾಯ : ಇದರಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
 - ಬಿ. ಖರ್ಚು : ಇದರಲ್ಲಿ ಓಟೆಡ್ (Voted) ಮತ್ತು ಚಾರ್ಜೆಡ್ (Charged) ಖರ್ಚುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. (ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವೇತನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭತ್ಯೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ).

ತೆರಿಗೆ ನೀತಿ (Taxation Policy)

ತೆರಿಗೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿವೆ.

ತೆರಿಗೆ ಎಂದರೇನು ?

ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳು :

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದ ಆದಾಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವು :

ಎ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು

ಬಿ. ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ (Direct Tax)

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನೇರ ತೆರಿಗೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನೇರ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತೆರಿಗೆಯ ವಿಧಗಳು :

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ (Income Tax)

ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ (Wealth Tax)

ಉಡುಗೊರೆ ತೆರಿಗೆ (Gift Tax)

ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆ (Company Tax)

ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ (Estate Tax)

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು (Indirect Taxes)

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತೆರಿಗೆಯ ವಿಧಗಳು :

ಕೇಂದ್ರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳು (Union Excise duty) :

ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಸುಂಕಗಳು (Customs Duty)

ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (Service Tax)

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆದಾರನು ಇದರ ಪಾವತಿಗೆ ನೇರ ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಹೊಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಡವರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ನೇರ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದರಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಗಳು (Goods and Service Taxes (GST))

ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು 1ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2011ರಿಂದ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಿದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬದಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದು ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು

ರಾಜ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು

ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಿದೆ.

ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೆರಿಗೆ ಸೂಚಿಕೆ (International Tax Index)

ಭಾರತ-45ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಯು.ಎಸ್.ಎ. -46ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಸಿಂಗಪೂರ್ - 47ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಚೀನಾ -2ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು

(Sources of Revenue in Respect of Central Government)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೂರು ವಿಧಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

1. ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ
2. ತೆರಿಗೆಯೇತರದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ
3. ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ

ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು

1. ತೆರಿಗೆಯ ಆದಾಯ

ಎ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು

ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ತೆರಿಗೆ

ಉಡುಗೊರೆ ತೆರಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿನ ತೆರಿಗೆ

ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ ತೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ತೆರಿಗೆ

ಬಡ್ಡಿ ತೆರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ನಗದು

ಬಿ. ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ

ಕೇಂದ್ರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಸುಂಕ

ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕ

ಇತರ ತೆರಿಗೆ

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ

2. ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ

ಬಡ್ಡಿ ಸ್ವೀಕೃತಿ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮ

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಆದಾಯ

ತಂತ್ರಿ, ರೈಲ್ವೆ ಅಂಚೆ

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು

ನಾಣ್ಯ ಮತ್ತು ಠಂಕಸಾಲೆ

3. ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ

ಸಾಲ ವಸೂಲಿ

ಲೇವಣಿಗಳು

ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ

ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ

ಇತರೆ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ನೇರ ತೆರಿಗೆಗಳು (Direct Taxes)

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ನೇರ ತೆರಿಗೆ ಎಂದರೇನು ?

ಜನರ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗಿರುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನೇರ ತೆರಿಗೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಉಡುಗೊರೆ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ

ಮುಂತಾದವುಗಳು ನೇರ ತೆರಿಗೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ (Income Tax)

ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪಾವತಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಂತೆಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲ ಆದಾಯ ಇದಾಗಿದ್ದು, 2008-09ರಲ್ಲಿ 3,64,670 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಯಿತು.

ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆ (Corporate Tax)

ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 2008-09ರಲ್ಲಿ 2,26,360 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ (Wealth Tax)

ಜನರು ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಪತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೂಲದಿಂದ 2008-09ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 325 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಉಡುಗೊರೆ ತೆರಿಗೆ (Gift Tax)

ಬಹುಮಾನ ಅಥವಾ ಉಡುಗೊರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಹಣವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಯಾಗಲಿ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆ ತೆರಿಗೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ ತೆರಿಗೆ (Estate duty)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣಾನಂತರ ಅವರ ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

1985-86ರಿಂದ ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ವಜಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಡ್ಡಿ ತೆರಿಗೆ (Interest Tax)

ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗಳಿಸುವ ಒಟ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಇದಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೂಲದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸುಮಾರು 1000 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಆದಾಯ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಭತ್ಯೆತೆರಿಗೆ (Fringe Benefit Tax)

ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಘಟಿತ ಬಳಕೆಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಭತ್ಯೆ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ :

ಮನರಂಜನೆ, ಪ್ರವಾಸ, ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಬಹುಮಾನಗಳು.

ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಲೀಕರು ಶೇ. 30ರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಗದು ವ್ಯವಹಾರ (Cash Transactions of the Bank)
- ❖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಉದ್ಯಮಿಗಳು ದಿನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿ ಖಾತೆ (Current Account) ಯಿಂದ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದರೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆ ಇದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ (Savings Account) ಇದರಿಂದ ಹೊರತಾಗಿದೆ.

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು (Indirect Taxes)

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಎಂದರೇನು ?

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳೆಂದರೆ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆಗಳು. ಅವುಗಳು :

ಕೇಂದ್ರ ಅಚ್ಚಾರಿ ಸುಂಕಗಳು (Union Excise Duties)

ಈ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಪೆಟ್ರೋಲ್	ಟೀ, ಕಾಫಿ
ತಂಬಾಕು, ಸಿಗರೇಟು	ಸಿಮೆಂಟ್
ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಬ್	ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ
ಸಕ್ಕರೆ	ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ
ಕಾಗದ	

ಮುಂತಾದವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾದ ಸುಂಕಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಗಳು (Service Tax)

- ❖ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಲವಾರು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ತೆರಿಗೆಗಳು (Union Territorial Taxes)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ತೆರಿಗೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳ ಸುಂಕಗಳು (Custom Duties on Import and Exports)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲವೆಂದರೆ ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಸುಂಕಗಳು.
- ❖ ಇದರ ಆದಾಯ ಒಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಮದಾಗುವ ಮತ್ತು ಭಾರತದಿಂದ ರಫ್ತಾಗುವ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ (Non Tax Revenue)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬರುವ ಆದಾಯಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳು (PSU-Public Sector Under Takings)
- ❖ ಬಡ್ಡಿ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು (Interest Receipts)
- ❖ ರೈಲ್ವೆ, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂತಿ ಸೇವೆ (Services of Railways, Telegraph and Post)
- ❖ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (Reserve Bank)
- ❖ ನಾಣ್ಯ ಮತ್ತು ಟಂಕಸಾಲೆ (Currency and mint)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ :

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು. ಈ ಉದ್ಯಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಗಳಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಡ್ಡಿ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳು

- ❖ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಆದಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಾಲಗಳಿಂದ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿ ಇದಾಗಿದೆ.
- ❖ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂತಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಆದಾಯ (Administrative Revenue)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಸೇವೆಗಳಾದ ಖಜಾನೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು, ಆದಾಯ ಶುಲ್ಕಗಳು, ಪರವಾನಗಿ ಶುಲ್ಕಗಳು, ದಂಡ ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಣ, ಸರಕು-ಸೇವಾ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಸೂಲಿಮಾಪನ ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆದಾಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಆದಾಯ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (Reserve Bank)

ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಭಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.

ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂತಿ ಇಲಾಖೆ, ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ ಸೇವೆ :

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಉದ್ಯಮ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯವಾದ ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ನಾಣ್ಯ ಮತ್ತು ಟಂಕಸಾಲೆ :

- ❖ ಈ ಮೂಲದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ನಾಣ್ಯ ಮತ್ತು ನೋಟುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ನಾಣ್ಯ ಮತ್ತು ಟಂಕಸಾಲೆ ಆದಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು (Recent Development of Central Government Revenue)

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವರಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ (National Income)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹುಟ್ಟುವಳಿಗಳು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು (Indirect Taxes)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.
- ❖ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ತೆರಿಗೆಯ ವರಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಸುಮಾರು ಶೇ. 75ರಷ್ಟು ಉದಾಯ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಶೇ. 25ರಷ್ಟು ಆದಾಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ (Economic Development)

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ವರಮಾನಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಆಂತರಿಕ ಸಾಲಗಳು (Internal Debts)

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಂತರಿಕ ಸಾಲಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಿ ಸಾಲಗಳ ಮೊತ್ತವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪರಾವಲಂಬನೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ (Income Tax)

- ❖ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.
- ❖ 1950-51ರಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯು ಆದಾಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿತ್ತು.
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯು ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆಗಳು :

ವ್ಯಾಪಾರ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ತೆರಿಗೆಗಳೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ.

ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ (Capital Revenue)

ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ ಎಂದರೇನು ?

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಆದಾಯ, ಖರ್ಚು - ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳಗಳ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಾಯವನ್ನು 'ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು

ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳಿಂದ (Small Savings)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲಕ ಆದಾಯ ತರುವುದೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. 80ರಷ್ಟು ಪಾಲು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯಿಂದ (Provident fund)

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿರುವ ಹಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ವಿಶೇಷ ಠೇವಣಿಗಳು (Special deposit)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಠೇವಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. 1999-2000ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9,926 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಆದಾಯ ಠೇವಣಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಒದಗಿತ್ತು.

ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಸಾಲಗಳು (Internal and External debt)

ದೇಶದ ಒಳಗೆ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಆಂತರಿಕ ಸಾಲಗಳೆಂದು, ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲವನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ಸಾಲಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಲ ವಸೂಲಿ (Recovery of Debt)

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಯಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಒದಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚ (Central Government Expenditure)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚ ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ಭಾರತ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಡಾ. ಬಮ್ಮಾ ಚಾರನ್ ಅವರು ಇದನ್ನು ಖರ್ಚು ಸ್ಪೋಟ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚ 1960ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 12ರಷ್ಟಿದ್ದು, 1990ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 23 ರಷ್ಟಾಯಿತು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಣೆ :

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳು ಇವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ :

- ❖ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು
- ❖ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು
- ❖ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- ❖ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ
- ❖ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ
- ❖ ಉದ್ಯಮ
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣ
- ❖ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚದ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎ. ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಬಿ. ಯೋಜನಾಂತರ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಎ. ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

1. ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನೆಗಳು :

ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು

ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯ

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯ

ಎ. ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳು :

ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

- ❖ ಅನುದಾನಗಳು
- ❖ ರಕ್ಷಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳು
- ❖ ನಾಗರಿಕ ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚಗಳು
- ❖ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಗಳು
- ❖ ಮುಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು
- ❖ ಇತರೆ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಯೋಜನಾ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳೆಂದರೆ ದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ವೆಚ್ಚಗಳು.

ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನೆಗಳು :

ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು :

- ❖ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವೆಗಳು
- ❖ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ
- ❖ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಖನಿಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಇಂಧನ

ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು :

- ❖ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣ
- ❖ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ
- ❖ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು

- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚಗಳು

- ❖ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚಗಳು
- ❖ ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳು
- ❖ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು "ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಸಹಾಯ

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚಗಳು :

ರಕ್ಷಣೆ

ಬಡ್ಡಿಪಾವತಿ

ಆಡಳಿತ

ಅನುದಾನ

ಸಹಾಯಧನ

ಮುಂತಾದವುಗಳು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರಕ್ಷಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳು

ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸೈನಿಕರ ತರಬೇತಿ

ವೇತನ ಪಾವತಿ

ಯುದ್ಧೋಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿ

ಸೈನಿಕರ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ

ಮುಂತಾದ ವೆಚ್ಚಗಳು ರಕ್ಷಣಾ ವೆಚ್ಚಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ವೆಚ್ಚವು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

ನಾಗರಿಕ ಆಡಳಿತ ಸೇವಾ ವೆಚ್ಚಗಳು :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ. ಪೊಲೀಸ್, ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ ಇವುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಗಳು :

ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾವತಿಸುವ ಹಣ ಬಡ್ಡಿ ಪಾವತಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಇದು ಆಂತರಿಕ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಸಾಲ ಎರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಹಾಯ ಧನಗಳು :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ರಸಗೊಬ್ಬರ

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು

ರಫ್ತು

ಇವುಗಳು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವೆಚ್ಚಗಳಾಗಿವೆ.

ಮುಂಗಡ ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳು :

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅನುದಾನಗಳು :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಇತರ ವೆಚ್ಚಗಳು :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ವೆಚ್ಚಗಳೆಂದರೆ : ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರವಾಹ, ಬರಗಾಲ, ಭೂಕಂಪ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಸಹಾಯಧನ, ನೆರವು, ಪುನರ್ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಪರಿಹಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಎಂದರೇನು ?

ಸರ್ಕಾರವು ಖರ್ಚು-ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲದ ಮಹತ್ವ :

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ.

- ❖ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಪೂರೈಕೆ
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ
- ❖ ಹಣದುಬ್ಬರದ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ
- ❖ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲದ ವಿಂಗಡಣೆ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಆಂತರಿಕ ಸಾಲ
2. ಬಾಹ್ಯ ಸಾಲ
3. ಇತರೆ ಸಾಲ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು

ಕೊರತೆ ಹಣಕಾಸು (Deficit Financing)

ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ

ಕೊರತೆ ಹಣಕಾಸು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕಂದಾಯ ಅಥವಾ ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಗಳ ಕೊರತೆಯ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ನೇರ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸರಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ನಗದು ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯುವುದು.
- ❖ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ಹುಂಡಿಗಳ ಮಾರಾಟ
- ❖ ಆರ್‌ಬಿಐನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು
- ❖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು
- ❖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಎತ್ತುವುದು

ಕೊರತೆಯ ವಿಧಗಳು :

ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೊರತೆಯ ವಿಧಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

1. ಕಂದಾಯ ಕೊರತೆ (Revenue Deficit)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಂದಾಯ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ವೆಚ್ಚವು ಇದೇ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ಕಂದಾಯಾದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಂದಾಯ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಬಜೆಟ್ ಕೊರತೆ (Budget Deficit)

ಸಮಗ್ರ ವೆಚ್ಚವು ಸಮಗ್ರ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಜೆಟ್ ಕೊರತೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಅಥವಾ ಸಮಗ್ರ ವೆಚ್ಚ ಎಂದರೆ ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ, ಸಮಗ್ರ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಆದಾಯದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮೂಲಕ ಬಜೆಟ್ ಕೊರತೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಕೋಶೀಯ ಕೊರತೆ (Fiscal Deficit)

ಕೋಶೀಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ವಿತ್ತೀಯ ಕೊರತೆಯೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕಂದಾಯ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲೇತರ ಬಂಡವಾಳ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಮೂಲಕ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೊರತೆ (Primary Deficit)

ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೊರತೆ ಎಂಬ ಹೊಸ ಕೊರತೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಗಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು.

ಕೋಶ ನೀತಿ (Fiscal Policy)

ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ :

ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಸರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ನೀತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯಕೋಶದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಹಣದುಬ್ಬರದ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
- ❖ ಬಂಡವಾಳ ಮೂಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು.
- ❖ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದ್ಭಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂಗಡ ಅಥವಾ ವಾರ್ಷಿಕ ಹಣಕಾಸು ತೇಜ್ವಿ (Annual Financial Statement) ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 112ರ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅವರು ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಲೋಕಸಭೆ(House of Parliament) ಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯಕೋಶ ನೀತಿಯು ಈ ಕೆಳಕಂಡ 5 ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

1. ತೆರಿಗೆ ನೀತಿ
2. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚದ ನೀತಿ
3. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲದ ನೀತಿ

4. ಕೊರತೆ ಹಣಕಾಸು
5. ಮುಂಗಡ

ಕೋಶೀಯ ವಲಯದ ಸುಧಾರಣೆ (Fiscal Sector Reforms)

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 246 ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. 7ನೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

1. ಯೂನಿಯನ್ ಲಿಸ್ಟ್
2. ಸ್ಟೇಟ್ ಲಿಸ್ಟ್
3. ಕನ್‌ಕರೆಂಟ್ ಲಿಸ್ಟ್

ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ❖ ನೂತನ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ತೆರಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು
- ❖ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.
- ❖ ಎಲ್ಲ ತೆರಿಗೆಗಳ ದರಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.

ಕೇಂದ್ರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 11 ವಿಧಗಳ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 15 ವಿಧಗಳ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (Finance Commission)

ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ ಎಂದರೇನು ?

ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ 280ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದ (Article) ದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸುವರು. ಒಬ್ಬರು ಛೀಫ್‌ಮನ್, ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಲ್ವರು ನಿಪುಣರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಐದು ಮಂದಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸದಸ್ಯರ ಅರ್ಹತೆಗಳು :

1. ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಛೀಫ್‌ಮನ್‌ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಾಗರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
2. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಆ ಪದವಿಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುವಂತಹ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
3. ವಿತ್ತ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
4. ಅರ್ಧಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :

1. ನಿಖರ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬೇಕು.

2. ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಯ್ಡ್ (Grantain Aid) ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುವುದು.
3. ಜವಳಿ, ರಫ್ತಿನ ಮೇಲೆ ರಫ್ತು ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಿದಂತಹ ಅಸ್ಸಾಂ, ಬಿಹಾರ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗದು ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದು.
4. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕೋರಿದ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.

ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಈ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹದಿಮೂರು ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ

1951ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ನೇಮಕಗೊಂಡಿತು. ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 13 ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳು ಹಣಕಾಸುಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಲಹೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (Eleventh Finance Commission)

ಪರಿಚಯ : ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು 3ನೇ ಜುಲೈ 1998ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರೊ. ಎ.ಎಂ. ಖುಶ್ರೋ. ಹನ್ನೊಂದನೇ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 9ನೇ ಜುಲೈ 2000ರಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಆಯೋಗಗಳು	ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು	ನೇಮಕಗೊಂಡ ವರ್ಷ	ಅವಧಿ
1.	ಮೊದಲನೆಯ ಆಯೋಗ	ಕೆ.ಸಿ. ನಿಯೋಗಿ	1951	1952-57
2.	ಎರಡನೆಯ ಆಯೋಗ	ಕೆ. ಸಂತಾನಂ	1956	1957-62
3.	ಮೂರನೆಯ ಆಯೋಗ	ಎ.ಕೆ. ಚಂದಾ	1960	1962-66
4.	ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಯೋಗ	ಪಿ.ವಿ. ರಾಜಮನ್ಸಾರ್	1964	1966-69
5.	ಐದನೆಯ ಆಯೋಗ	ಮಹಾವೀರ್ ತ್ಯಾಗಿ	1968	1969-74
6.	ಆರನೆಯ ಆಯೋಗ	ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ರೆಡ್ಡಿ	1972	1974-79
7.	ಏಳನೆಯ ಆಯೋಗ	ಜೆ.ಎಂ. ಪಲ್ಲಟ್	1977	1979-84
8.	ಎಂಟನೆಯ ಆಯೋಗ	ವೈ.ಬಿ. ಚವ್ವಾಣ್	1983	1984-89
9.	ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಆಯೋಗ	ಎನ್.ಕೆ.ಪಿ. ಸಾಳ್ವೆ	1987	1989-95
10.	ಹತ್ತನೆಯ ಆಯೋಗ	ಕೆ.ಸಿ. ಪಂತ್	1992	1995-2000
11.	ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಆಯೋಗ	ಪ್ರೊ. ಎ.ಎಂ. ಖುಶ್ರೋ	1998	2000-2005
12.	ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಆಯೋಗ	ಡಾ. ಸಿ. ರಂಗರಾಜನ್	2003	2005-2010
13.	ಹದಿಮೂರನೆಯ ಆಯೋಗ	ವಿಜಯ ಕೇಳ್ಕರ್	2007	2010-2015

ಹನ್ನೊಂದನೇ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ❖ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ
 - ❖ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ನಿವಾರಣೆ
 - ❖ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನೈಪುಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸಬಲೀಕರಣ
 - ❖ ಬಡಜನತೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
 - ❖ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
 - ❖ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು.
 - ❖ ಪರಿಸರ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
- ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳಾಗಿವೆ.

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (Twelfth Finance Commission)

ಪರಿಚಯ :

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು 2003ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಡಾ. ಸಿ. ರಂಗರಾಜನ್.

ಇದು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ನವೆಂಬರ್ 2004ರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಇದು 2005 ರಿಂದ 2010ರ ಅವಧಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳು :

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ನಿವ್ವಳ ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಗರಸಭೆಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಈ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಕನ್ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಅನುದಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಆಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸುಗಳಾಗಿವೆ.

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ 2010 ರಿಂದ 2015 (Thirteen Finance Commission - 2010 to 2015)

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು 2007ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗದ ಕಾಲಾವಧಿಯು 2010ರಿಂದ 2015ರವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಂಭಾವ್ಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ❖ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಯಾವ ತತ್ವಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಹಾಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಪಾಲನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯನ್ನು "ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾಯ್ದೆ" 2005ರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಖರ್ಚು - ವೆಚ್ಚಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವಲ್ಲಿ 1971ರ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ತೆರಿಗೆ ಪಾಲು, ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ತೆರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಕುರಿತು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯವೂ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಪಾಲನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಈ ಆಯೋಗವು 12ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಾಲ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, 2005-2010ರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
 - ❖ ಸಮರ್ಥ ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ
 - ❖ ಸಮಾನವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು
 - ❖ ಸಮೃದ್ಧ ಹಣಕಾಸು

ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ (State Finance Commission)

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕುರಿತಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಿಂದ ಅನುದಾನ ಪಡೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು :

- ❖ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
- ❖ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು
- ❖ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತರಬೇತಿ
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ

ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅನುದಾನ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು (Main Functions of State Financial Commission)

ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ರಾಜ್ಯದ ಏಕೀಕರಣ ನಿಧಿಯಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ❖ ರಾಜ್ಯದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.

- ❖ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ತೆರಿಗೆಗಳು, ಶುಲ್ಕಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳ ಸುಭದ್ರ ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು (Source of Revenue of State Governments)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯ ಗಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ.
- ❖ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೂ ಹಣವೇ ಪ್ರಧಾನ. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು :

ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯ, ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಮತ್ತು ಅನುದಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು, ವರ್ಗೀಕರಣ

1. ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯ
2. ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ
3. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆದಾಯ
4. ಅನುದಾನಗಳು

1. ತೆರಿಗೆ ಆದಾಯ : ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಆಸ್ತಿ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ಇತರ ತೆರಿಗೆ
- ❖ ವರಮಾನದ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಆಸ್ತಿ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ, ಸ್ವಾಂಪು, ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ, ನಗರಾಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಅಬಕಾರಿ ತೆರಿಗೆಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ, ಸಾಗಣೆ ಶುಲ್ಕ, ವಿದ್ಯುತ್ ತೆರಿಗೆ, ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ ಇವುಗಳು ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

2. ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯ : ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆಯೇತರ ಆದಾಯಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ಅರಣ್ಯ ಆದಾಯ ❖ ನೀರಾವರಿ ಶುಲ್ಕ ❖ ಬಡ್ಡಿ ಆದಾಯ
- ❖ ಉದ್ಯಮದ ಲಾಭಗಳು ❖ ದಂಡ, ಶುಲ್ಕಗಳು
- ❖ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯಗಳು ಅರಣ್ಯ ಆದಾಯಗಳಾಗಿವೆ.
- ❖ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಶುಲ್ಕ ಆದಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸಾಲ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಯ ಹಣ ಬಡ್ಡಿ ಆದಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನಡೆಸುವ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಶುಲ್ಕ, ಕಾನೂನಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ವಿಧಿಸುವ ದಂಡ ಮತ್ತು ಜುಲ್ಮಾನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

3. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲು : ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲವೊಂದು ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಪಾಲು ಪಡೆಯುವ ಆದಾಯ ಇದಾಗಿದೆ.

4. ಅನುದಾನ : ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಅನುದಾನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ವರವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳು (Expenditure of State Governments)

ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ಖರ್ಚು-ವೆಚ್ಚಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಂದುಗೂಡುವಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ ಅದರ ಖರ್ಚುಗಳೂ ಕೂಡ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ ಎಂದು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬುಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎ. ಕಂದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳು (Revenue Expenditure)

1. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸೇವೆಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು

2. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳು

ಸಾಲ ಸೇವೆ, ಅನುದಾನ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹ, ನಾಗರಿಕ ಆಡಳಿತ, ಕಾನೂನು ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಾಲನೆ

ಬಿ. ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚಗಳು (Capital Expenditure)

1. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೆಚ್ಚಗಳು : ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯ
2. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳು : ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನಷ್ಟಗಳು, ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಪ್ಪುಹಣ (Black Money)

ಕಪ್ಪು ಹಣ ಎಂದರೇನು ?

- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ಕಪ್ಪುಹಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.
- ❖ ನಿಗದಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದೆ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಕಪ್ಪುಹಣ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕಪ್ಪುಹಣದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೋರಿಕೆ, ಆದಾಯ ವಿತರಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಬಂಧ (Financial Relationship between Central and State)

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಭಾರತ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಬಂಧವು 1935ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಪಟ್ಟಿಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ

ಭಾರತದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಮೂರು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಕೇಂದ್ರಪಟ್ಟಿ
2. ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ
3. ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ

1. ಕೇಂದ್ರಪಟ್ಟಿ : ಕೇಂದ್ರಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಷಯಗಳು : ರಕ್ಷಣೆ, ವಾಯುಸಾರಿಗೆ, ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರ, ದೂರವಾಣಿ, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂತಿ, ಪ್ರಸಾರ ಖಾತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು, ಜನಗಣತಿ, ಸ್ಮಾರಕಗಳು

2. ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿ : ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಷಯಗಳು :

ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಂತಿ, ಪೊಲೀಸ್, ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ, ಅರಣ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ.

3. ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ : ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿದ್ಯುತ್, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ವಿವಾಹ, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು. ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು (Industries)

ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಅಥವಾ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ (Industrialization) ಅಂದರೆ.

ವಿವಿಧ ಉದ್ಯಮಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಹತ್ವ (Importance of Industrial Development)

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳು.

- * ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ತಲಾ ವರಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ
- * ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಆದಾಯ
- * ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- * ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ
- * ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆ
- * ರಾಷ್ಟ್ರರಕ್ಷಣೆ
- * ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ
- * ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- * ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದೃಢತೆ
- * ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆ
- * ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಸ್ತರಣೆ
- * ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ
- * ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲುತನದ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ

ಸಂಯುಕ್ತ ವಲಯ (Joint Sector)

- ❖ ಸಂಯುಕ್ತ ವಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆರಡೂ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

- ❖ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.
- ❖ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತದ ಮಿಶ್ರಣವೇ ಸಂಯುಕ್ತ ವಲಯ.
- ❖ ಸಂಯುಕ್ತ ವಲಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆ :

- ❖ ಏರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಟಾಟಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
- ❖ 1960ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಕೊಚ್ಚಿನ್ ರಿಫೈನರೀಸ್, ಮದ್ರಾಸ್ ರಿಫೈನರೀಸ್, ಮದ್ರಾಸ್ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ಸ್, ಗುಜರಾತ್ ಹರಾಬ್ಜ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಕಂಪೆನಿ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿತು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿ ನೀತಿ (Industrial Licensing Policy)

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 1970ರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಯುಕ್ತ ವಲಯಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

1990ರ ವರೆಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ವಲಯಗಳು ನಿಗಮ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. 7ರಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದವು. ಇದು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಸಂಯುಕ್ತ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಸಂಯುಕ್ತ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ (Public Sector)

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿರುವ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿವಲಯವೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಒಡೆತನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಕಮಿಟಿಗಳು

ಸೇನ್ ಗುಪ್ತಾ ಕಮಿಟಿ (Sengupth Committee) :

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1985ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಳಿಸಲು ಡಾ. ಅರ್ಜುನ್ ಸೇನ್‌ಗುಪ್ತಾ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಶಿಫಾರಸ್ಸೆಂದರೆ :

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳು (Public Sector Undertakings) :

ಸರ್ಕಾರದ ಜತೆ ಮೆಮೊರಾಂಡಮ್ ಆಫ್ ಅಂಡರ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ (M.O.U.) ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಈ ಎಂಬಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಅಕೌಂಟಿಬಿಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಅಟಾನಮಿ ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಸಿ. ರಂಗರಾಜನ್ ಕಮಿಟಿ (Rangaranjan Committee) :

1992ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸಿ. ರಂಗರಾಜನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ "ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆಯುವ ಸಮಿತಿ"ಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು.

ಈ ಕಮಿಟಿಯು 1993ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ವರದಿಯ ಮುಖ್ಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳೆಂದರೆ :

ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆಯುವ ಕಮಿಟಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.

❖ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಷೇರುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ನೌಕರರಿಗೆ ಹಂಚುವುದು.

❖ ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ನೀತಿ (Public Sector Policy)

ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚೇತನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಅವುಗಳು :

- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಈ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.
- ❖ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವೃತ್ತಿಪರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ತೊಂದರೆಗೀಡಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು (Small Scale Industries)

3ನೇ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 105.2 ಲಕ್ಷ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. (2001-02) ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 13.75 ಲಕ್ಷ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿವೆ. (13%) ಉಳಿದ ಶೇ. 87 ರಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 249 ಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಈ ವಲಯಕ್ಕೆ ಈಗ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಜತೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಉದ್ಯಮಗಳು (SSSBES- Small Scale Service and Business Enterprises) ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಲಯವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳ ವಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ (The Planning Commission)

1999ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಎಸ್.ಪಿ. ಗುಪ್ತಾ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿತು. ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಐಎಸ್‌ಒ 9000 ದೃಢೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ 75,000 ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವುದು.

ಸುಂಕ (Excise)ದ ಮಿತಿಯನ್ನು ವಿನಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷದಿಂದ 1 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿಸುವುದು.

ಯಂತ್ರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೂಡುವ ಹಣವನ್ನು 3 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಂದ ಒಂದು ಕೋಟಿಗೆ ಇಳಿಸುವುದು.

ಬಂಡವಾಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು (12%) ಆರಿಸಿದ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ರೋಗ ಗ್ರಸ್ತತೆ (Industrial Sickness)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ರೋಗಗ್ರಸ್ತತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಎರಡು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ.

1. ಆಂತರಿಕ
2. ಬಾಹ್ಯ

ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣಗಳು

ಆಡಳಿತದ ವರ್ಗದ ದುರ್ವರ್ತನೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆ.

- ❖ ಹಣದ ಅಭಾವ
- ❖ ತಪ್ಪು ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ನೀತಿ

ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳು

- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪು ನೀತಿಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ತೆರಿಗೆಗಳ ಹೊರೆ
- ❖ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಡಿತ
- ❖ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವ
- ❖ ಕಾರ್ಮಿಕರ ತೊಂದರೆಗಳು
- ❖ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಾವ
- ❖ ಸುಮಾರು 99%ರಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಮೇ 1987ರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕಂಪೆನಿ ಆಕ್ಟ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ರೋಗಗ್ರಸ್ತತೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಚೇತನಗೊಳಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.
- ❖ 1991 ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡವು.
- ❖ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಫಲಕಾರಿಯಾಗದ ಕಾರಣ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ತರಲು ಸರ್ಕಾರವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತ (Disinvestment)

ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತ ಎಂದರೇನು ?

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕದ ಸಮ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಉದ್ಯಮಗಳ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಖಜಾನೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು (Main Objectives of Disinvestment)

ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮ (Public Sectors)ಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಕಾರ್ಮಿಕರ ತರಬೇತಿ ವೆಚ್ಚ, ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ವೆಚ್ಚ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಭರಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
- ❖ 1991-92ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ 1999-2000 ರಿಂದ 2003-2004ರ ನಡುವೆ ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರತೆ ರೀತಿಯ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಂದರೆ.
- ❖ ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತ ದರವು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗಿರಬೇಕು.
- ❖ ಈ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡುವುದು.
- ❖ ಷೇರು ಮಾರಾಟವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ ಹೂಡಿಕೆ ಹಿಂತೆಗೆತ ಇಲಾಖೆ (Department of Disinvestment)ಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇ. 51ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಿರುವ ಸಮ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಇದರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಬಂಧಗಳು (Industrial Relations)

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಿರತ ಶ್ರಮಿಕರನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರಮವು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗ (Factor of Production) ವಾಗಿದ್ದು, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
- ❖ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರ
- ❖ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು :

1. ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (Indian National Trade Union Congress)

ಇದನ್ನು 1947ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಈ ಸಂಘವು 1968ರಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ 1165 ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 13.3 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು, 1998ರಲ್ಲಿ 1604 ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು.

2. ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (The All India Trade Union Congress)

ಈ ಸಂಘವು 1920ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿತು. 1968ರಲ್ಲಿ 1008 ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮತ್ತು 6.3 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಗೂ 1998ರಲ್ಲಿ 1080 ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

3. ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ (Trade Union Congress Committee)

ಈ ಕಮಿಟಿಯು 1998ರಲ್ಲಿ ರಚಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, 75 ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

4. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫ್ರಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ಸ್ (National Front of Indian Trade Unions)

ಇದು 1998ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, 90 ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಇದರ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದವು.

5. ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಕೇಂದ್ರ (Centre of Indian Trade Unions)

ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ, ಸಮತಾವಾದಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ 1970ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. 1998ರಲ್ಲಿ ಇದು 1474 ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಿತು.

6. ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (The United Trade Union Congress)

ಈ ಸಂಘವು 1949ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಡಪಂಥೀಯ ಉಗ್ರವಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು.

7. ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಂಘ (Akhila Bharathiya Mazdoor Sangha)

ಈ ಸಂಘವು 1954ರಲ್ಲಿ ಜನ ಸಂಘ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಇದು 1998ರಲ್ಲಿ 1333 ಸದಸ್ಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು.

8. ಹಿಂದ್ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಭಾ (Thi Hind Mazdoor Sabha)

ಈ ಸಂಘವು ಪ್ರಜಾಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. 1989ರಲ್ಲಿ 1284 ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಇದರಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು 1984 ಮತ್ತು 1989ರಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುವ ಸ್ಥಾನಗಳೆಂದರೆ.

ಐಎನ್‌ಟಿಯುಸಿ (INTUC) : ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನ

ಭಾರತೀಯ ಮಜ್ದೂರ್ ಸಂಘ : ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ

❖ ಎಐಟಿಯುಸಿ : ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನ

❖ ಸಿಐಟಿಯು : ಐದನೇ ಸ್ಥಾನ

ಭಾರತದಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಗಳು (Industrial Policies in India)

ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಎಂದರೇನು ?

ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮದ ಬಗೆಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ತಳೆದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ದೋರಣೆ, ಉದ್ಯಮಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ನೀತಿಯನ್ನು "ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದಂದೀಚೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹಲವಾರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಶಾಸನಗಳೆಂದರೆ :

1. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ 1951

(The industrial Development and Regulation Act 1951)

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

2. ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ 1956 (Industrial Policy Resolution)

1956ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ 30ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 1956ರಿಂದ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿತು.

ಈ ನೀತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಗೃಹ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡುವುದು.

3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ 1977 (Industrial Policy 1977)

1956 ನಂತರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು 23ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1977ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಿಕೆ.
- ❖ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

- ❖ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ
- ❖ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

4. ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ 1980 (Industrial Policy 1980)

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು 1980ರ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು.

ಉದ್ದೇಶ : ಈ ನೀತಿಯು ಕೇವಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.

- ❖ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯ ಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆ
- ❖ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿತ ಉದ್ಯಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ❖ ರಫ್ತು ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.
- * ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿರುದ್ಧ ಬಳಕೆದಾರನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- * ಪರವಾನಗಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸುವುದು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ 1991 (Industrial Policy Resolution 1991)

ಆರ್ಥಿಕ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯನ್ನು 24ನೇ ಜುಲೈ 1991ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಹೊಸ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ❖ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ನೀತಿ
- ❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ನೀತಿ
- ❖ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು.
- ❖ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ರದ್ದತಿ
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆ
- ❖ ಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್
- ❖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನೀತಿ

ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಆಗಸ್ಟ್ 1991 ರಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ 2008ರಲ್ಲಿ 3,45,710 ಕೋಟಿಗಳಾಗಿದ್ದವು.

2004-05ರ ಮುಂಗಡದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹೂಡಿಕೆ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಹೂಡಿಕೆ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ರತನ್‌ಟಾಟಾ

ದೀಪಕ್ ಪರೇಖ್ ಮತ್ತು ಅಶೋಕ್ ಗಂಗೂಲಿ ಇವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿ (Industrial Licensing)

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿ 1951ರ IDR ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು 100 ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ 10 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪರವಾನಗಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಯಿತು. ಹಜಾರಿ ಕಮಿಟಿ 1967ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುಭಿಯಲ್ ದತ್ ಕಮಿಟಿ 1969ರಲ್ಲಿ ರಚಿತಗೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿತು. 1988 ಮತ್ತು 1990ರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸರಳತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಪೈಪೋಟಿ ಕಾಯ್ದೆ 2002 (Competition Act 2002)

ಎಸ್.ವಿ.ಎಸ್. ರಾಘವನ್ ಕಮಿಟಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪೈಪೋಟಿ ಕಾಯ್ದೆ 2002ನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳೆಂದರೆ :

- ❖ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕರಾರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪೈಪೋಟಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು.
- ❖ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಬಾರದು.
- ❖ ಇದು 2003ರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪರವಾನಗಿಯು ಕೈಗಾರಿಕಾ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ 1951ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಗಿಲ್ಲ.

1956 ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯು 3 ವಿಧವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ.

1. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿರಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
2. ಸರ್ಕಾರ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
3. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಉದಾರೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಕಾಪಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಕಾರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ 5 ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆಂದರೆ :

1. ತಂಬಾಕು ಮತ್ತು ಸಿಗರೇಟ್
2. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ಫೋಟಗಳು
3. ಅಪಾಯಕರ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು
4. ಮೂಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳು
5. ಮದ್ಯಸಾರ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸುವುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯಮಗಳು

1. ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ :

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಉಕ್ಕು ಉದ್ಯಮ ಬೆಂಗಾಲ್ ಐರನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕಂಪನಿ ಇದನ್ನು 1870ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಝರಿಯಾ ಬಳಿಯಿರುವ ಕುಲ್ವಿಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಟಿಸ್ಕೋ ಇದನ್ನು 1907ರಲ್ಲಿ ಚೆಂಪೆಡ್‌ಪುರ್ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಎರಡನೆಯದು ಇಸ್ರೋ. ಇದನ್ನು ಬೆರ್ನ್‌ಪುರ್ ಬಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಈ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಾಸಗಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಐರನ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೀಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಂಪೆನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಟೀಲ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಉಕ್ಕು ಉದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ಟೀಲ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಎಸ್‌ಎಐಎಲ್)ವನ್ನು 1974ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ ಬಿಲಾಯ್, ದುರ್ಗಾಪುರ್, ರೂರೈಲಾ, ಸ್ಟೀಲ್ ಫ್ಲಾಂಟ್‌ಅನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿ (1956-61)ಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಬೊಕಾರೊ ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿ (1961-66)ಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.
- ❖ ಸೇಲಂ, ವಿಜಯನಗರ, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

2. ಜೂಟ್ (ಸೆಣಬಿನ ನಾರು / ಗೋಣಿಪುರ) ಕೈಗಾರಿಕೆ :

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಜೂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು 1855ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿನ ರೇಷ್ಮಾ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ ಸೆಣಬಿನ ನಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಒಂದು ರಫ್ತು ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮ.
- ❖ ಸೆಣಬಿನ ನಾರು ಮತ್ತು ಸೆಣಬಿನ ನಾರಿನ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಸೆಣಬು ನಾರು ವಸ್ತುಗಳ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

3. ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ ಉದ್ಯಮ :

- ❖ ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಉದ್ಯಮ
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಥೂಲ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಜಿಡಿಪಿ)ಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಾಲು ಶೇ. 20
- ❖ ಭಾರತ ದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿ 3ನೇ ಭಾಗ ಈ ಉದ್ಯಮದಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.
- ❖ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಿಲ್‌ಅನ್ನು 1818ರಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಪೋರ್ಟ್ ಗ್ಲೋಸ್ಟರ್ ಬಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಎರಡನೇ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಿಲ್ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ವೀವಿಂಗ್ ಕಂಪೆನಿಯನ್ನು ಕೆ.ಜಿ.ಎನ್. ಡಾಬರ್ ಅವರು 1854ರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

4. ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ :

- ❖ ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಟನ್ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ ಉದ್ಯಮದ ನಂತರ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮ ಸಕ್ಕರೆ ಉದ್ಯಮ.
- ❖ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆದಾರ ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತ ಕೂಡ ಒಂದು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪಾಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

5. ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ :

- ❖ ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

6. ಕಾಗದ ಕೈಗಾರಿಕೆ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು 1812ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿನ ಸೇರಂಪೂರ್ ಬಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ನಂತರ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣಕಾಗದ ತಯಾರಿಕಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ನೇಫಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ 15 ಕಾಗದದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತವೂ ಒಂದು.

7. ರೇಷ್ಮೆ ಉದ್ಯಮ :

- ❖ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಭಾರತ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಶೇ. 6ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಮಲ್ಬರಿ, ಟ್ರಾಪಿಕಲ್, ತುಸ್ಸಾರ್, ಓಕೊತುಸ್ಸಾರ್, ಎರಿ ಮತ್ತು ಮುಗಾ ಎಂಬ 6 ಬಗೆಯ ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಏಕೈಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾರತ.

8. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ಅನಿಲ :

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ತೈಲಬಾವಿಯನ್ನು 1889ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾನಿನಲ್ಲಿನ ದಿಗ್ಬಾಯ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಗೆದರು.
- ❖ ತೈಲವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತೈಲ, ಅನಿಲಗಳ ಸಂಸ್ಥೆ (Oil and Natural Gas Corporation - ONGC)ಯನ್ನು 1956ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಂಚಲ್‌ನಲ್ಲಿನ ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

9. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಹಂಚಿಕೆ

- ❖ ಇಂಡಿಯನ್ ಆಯಿಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ (IOC) ಇಂಡಿಯನ್ ರಿಫೈನರೀಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, 1969ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಆಯಿಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ❖ 1976ರಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾಷೆಲ್ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (BPCL) ಆಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (HPCL) : ಅಮೇರಿಕಾ ಮೂಲದ ಎಸ್ಕೋ ಈಸ್ಕರ್ನ್ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು 1979ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. 1976ರಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ ಟೆಕ್ಸ್ ಆಯಿಲ್ ರಿಫೈನಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು HPCLನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿದರು.
- ❖ ಗ್ಯಾಸ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (GAIL) ಇದನ್ನು 1984ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಅನಿಲ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಇದಾಗಿದೆ.

ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ FOREIGN TRADE AND FOREIGN EXCHANGE

ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದರೇನು ?

ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭೋಗದ (Consumption) ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಕಾರಗಳು :

ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ : ಅವುಗಳೆಂದರೆ

1. ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ (Internal Trade)
2. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ (International Trade)

ಒಂದು ದೇಶದ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಒಳ ಅಥವಾ ಆಂತರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

- ❖ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ 1947 ರಿಂದ 1973. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ನಿಯಮಗಳು ಸರಿಹೊಂದುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಎರಡನೆಯ ಹಂತ ಎಂದರೆ ಭಾರತವು ಮಿಡ್ಲ್ ಈಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು. ಇದರ ಕಾರ್ಯ 1980ರ ವರೆಗೂ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಮೂರನೇ ಹಂತ 1991-92ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತಿನ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಾರತವು ರಫ್ತನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು. 2007-08ರಲ್ಲಿ ಇದು 640.172 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ರಫ್ತು ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗತೊಡಗಿತು.

- ❖ ಹೈಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿ ಉಳಿಕೆ ಪಾವತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಸಿ. ರಂಗರಾಜನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 1998ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. ಇದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತು.
- ❖ ಭಾರತದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 - 1) ಚಿನ್ನ (Gold)
 - 2) ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೈಟ್ಸ್ (Drawing Rights)
 - 3) ವಿದೇಶಿ ಕರೆನ್ಸಿ (Foreign Currency)

ಭಾರತದ ರಫ್ತುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ (Composition of Import Trade)

ರಫ್ತುಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ರಫ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ದೇಶವು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ರಫ್ತುಗಳ ಸರಕು ಯೋಜನೆಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ಭಾರತದ ರಫ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು :

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ

ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಗೊಂಡು ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ಒಟ್ಟು ರಫ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳ ಪಾಲು.

1960-61ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 43ಕ್ಕೆ

1970-71ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 50ಕ್ಕೆ

1980-81ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 56ಕ್ಕೆ

2004-05ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 70ಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ವಿಶಾಲ ತಳಹದಿ

ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿನ ರಫ್ತು ಹೆಚ್ಚಳವು ವಿಶಾಲ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು.

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸರಕುಗಳು ರಫ್ತು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಫ್ತು ಸರಕುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿದೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ರಫ್ತುಗಳು (India's Main Items of Exports)

ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳು :

ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ರಫ್ತುಗಳ ಸರಕುಗಳೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳು, ಕಾಫಿ, ಟೀ, ತಂಬಾಕು, ಗೋರಂಟಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕಬ್ಬಿ, ಹತ್ತಿ, ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಅಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಒಟ್ಟು ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. 47ರಷ್ಟು ಇದು 1970-71ರ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. 2003-04ರಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇ. 93ರಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ತಯಾರಿಕಾ ಸರಕುಗಳು :

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉಡುಪುಗಳು, ಹತ್ತಿ, ನೂಲು, ತೆಂಗಿನ ನಾರು, ಚರ್ಮದ ಸರಕುಗಳು, ಸೆಣಬು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಆಭರಣಗಳು, ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳು, ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

2003-04ರಲ್ಲಿ ಶೇ. 50 ರಿಂದ ಶೇ.76ಕ್ಕೆ ಇದರ ರಫ್ತು ಏರಿತು.

ಭಾರತದ ಆಮದುಗಳು (India's Imports)

ಆಮದುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಭಾರತವು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

- ❖ ಬಂಡವಾಳ ಸರಕುಗಳು
- ❖ ರಸಗೊಬ್ಬರ
- ❖ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆ
- ❖ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು
- ❖ ಕಾಗದ
- ❖ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನ
- ❖ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಸಲಕರಣೆಗಳು

ಧಾನ್ಯಗಳು ಆಮದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಶೇ. 0.6ರಷ್ಟನ್ನು 2003-04ರಲ್ಲಿ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 120ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಕ್ರಮೇಣ ಇದರ ಖರ್ಚು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1200 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿವೆ. 1992-93ರಲ್ಲಿ ಇದರ ವೆಚ್ಚವು 1240 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ.

ಭಾರತದ ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಆಮದುಗಳ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ ನೋಟ
ಸಪ್ತ (Saptha) ಮತ್ತು ಸಾಫ್ಟಾ (Safta)

ಸಾರ್ಕ್ (SAARC) ದೇಶಗಳು ಸೌತ್ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ (SAPTA) ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವು. ಇವು 1993ರಲ್ಲಿ ಠಾಕಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 7ನೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವು. ಇದು 1ನೇ ಜನವರಿ 2006ದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (ಇಂಡಿಯಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ) 7ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಾಫ್ಟಾ ಜಾರಿಯು ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲು ಅನುಸರಿಸುವ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ.

ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕು (Balance of Payments)

ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕು ಅಥವಾ ಸಂದಾಯ ಬಾಕಿ ಎಂದರೇನು ?

ಒಂದು ದೇಶ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕು ಅಥವಾ ಸಂದಾಯ ಬಾಕಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಮೊದಲ ಮೂರು) ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕು ತೀರ ಹದಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. 5ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು.

- ❖ 1981-82ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮೊನಟರಿ ಫಂಡ್ (International Monetary Fund-IMF)ನಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಿತು.
- ❖ ಡಾ. ಜಾಲನ್ ಅವರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತವು 1956 ರಿಂದ 1991ರವರೆಗೂ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.
- ❖ ಭಾರತವು ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಚೈನಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಸುಧಾರಣೆಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.
- ❖ 1993 ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಂಗರಾಜನ್ ಪ್ಯಾನಲ್ ಆನ್ ಬಿಟಿಪಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ದೇಶದ ಆಮದುಗಳು ಆ ದೇಶದ ರಫ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕು ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಸಮತೋಲನ ಅಥವಾ ಕೊರತೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಕರವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲೂ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕೊರತೆ ತುಂಬಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ.

2007-08ರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು (Important Points)

ರಫ್ತು ಮತ್ತು ಆಮದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗೋಚರ ಮತ್ತು ಅಗೋಚರ ಸರಕುಗಳೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗೋಚರ ಸರಕುಗಳು (Visible Items) :

ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಖಾತೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸರಕುಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾದ ಸರಕುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಜಮಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶದಿಂದ ಕೊಂಡ ಸರಕುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಖರ್ಚಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಗೋಚರ ಅಂಶಗಳು :

ಅಗೋಚರ ಅಂಶಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೇವೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ
ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆ
ಸಾರಿಗೆ
ವಿಮೆ
ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಪಾವತಿಗಳು

**ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಪನ ಸ್ಥಿತಿ
(BOP in the post Independence Period)**

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಭಾರತವು ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಪನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಬಿಕ್ಕಟನ್ನು ಎದುರಿಸಿತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ವ್ಯಾಪಾರ ಶಿಲ್ಪನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳದ ಒಳಹರಿವಿನ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶಿಲ್ಪನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಪಾನ್, ಚೈನಾ ಮತ್ತು ಕೊರಿಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಂತೆ ಭಾರತವೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ನ ಆಮದು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಶಿಲ್ಪನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾರತ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಿರಾಳವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಪಾರನೀತಿ (Trade Policy)

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು "Export Pessimism and Economic Nationalism" ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಲಯವು 1991-92ರಿಂದ ವ್ಯಾಪಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ವಲಯದ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ರಫ್ತು - ಆಮದು ನೀತಿ 2004-09

(ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿ)

(Foreign Trade Policy 2004-09)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಹೊಸ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು 2004-09 ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗಾಗಿ 31ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 2004ರಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಮೊದಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ರಫ್ತು - ಆಮದು ನೀತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿ - 2004 ಎಂಬ ನೂತನ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಯಿತು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಈ ನೂತನ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು :

- ❖ 2009ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದ ಜಾಗತಿಕ ಸರಕು ವ್ಯಾಪಾರದ ಪಾಲನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು :

- ❖ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು.
- ❖ ರಫ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ರಫ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಯಭಾರ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ Free Trade and Warehousing Zoneಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- ❖ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆ

(World Trade Organisation - WTO)

ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ 23 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸೇರಿ ಜಿನಿವಾ ಕರಡಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು. ಇದನ್ನು ಜನರಲ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾರೀಫ್ ಆಂಡ್ ಟ್ರೇಡ್ (GATT) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ಈ ಗ್ಯಾಟ್‌ನ 8ನೇ ಸುತ್ತಿನ ಮಾತುಕತೆಯ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ ಮತ್ತು 1994ರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ MARKESH ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಟ್‌ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯು 1ನೇ ಜನವರಿ 1995ರಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

- ❖ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಕರಡಿಗೆ (Agreement) 134 ದೇಶಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ 157 ದೇಶಗಳು ಈ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.
- ❖ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ಯಾಟ್ ಈಗ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ :

1947ರಲ್ಲಿ GATT ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೂಲತಃ ಇದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಷನ್ಸ್ ಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.

- ❖ 1988ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 96 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡವು. ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 1947 ಮತ್ತು 1986ರಲ್ಲಿ 7 ಸುತ್ತು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- ❖ 1995ರಲ್ಲಿ ಈ GATT, WTO ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೊಸ ರೂಪ ಪಡೆಯಿತು.

ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳು (Important Provisions of World Trade Organisation)

- ❖ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯು ಹಿತಕರ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವೈಪೋಟಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಆಮದು - ರಫ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಯ್ಯ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾರೀಕರಿಸುವುದು.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರನಿರತ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಲ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ತೋರುವುದು.
- ❖ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹತೋಟಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮಿತಿ ಹೇರುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಕರಡನ್ನು ಕಡೇ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಚಿವ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
- ❖ ಮೊದಲನೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಸಭೆಯು 1996ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಗಪೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಸಭೆಯನ್ನು 1998ರಲ್ಲಿ ಜಿನೀವಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಮೂರನೆಯ ಸಭೆಯು ಯುಎಸ್‌ಎಯಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1999ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ಅನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 4 ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
 - 1) ಸರಕು, ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಮಟ್ಟದ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಘೋಷಣೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
 - 2) ತಕರಾರು ತೀರ್ಮಾನದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು.
 - 3) ವ್ಯಾಪಾರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
 - 4) ಸರಕು ಪರಿಷತ್ತು, ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಟ್ರಿಪ್ಸ್ (Trip's) ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.

ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು (Important Functions of World Trade Organisation)

ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯು ವಿಶ್ವದ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ನಡೆಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಡಂಕಲ್ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಏಕಮಾತ್ರ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಧಾನಗಳು, ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 3 ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸರಕುಗಳು, ಸೇವೆಗಳು, ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳು (TRIPS)

- ❖ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ❖ ವಿಶ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮೂಡಿಸುವುದು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಧಾನಗಳಿಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಒಪ್ಪಂದಗಳು (Agreement)

ದೋಹ ಪ್ರಕಟಣೆ (Doha Declaration)

ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಘಟನೆಯ ಸಮಾವೇಶ ನವೆಂಬರ್ 2001ರಲ್ಲಿ ದೋಹಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ದೋಹಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯೆನಿಸಿದವು. ಇದರಲ್ಲಿ

- ❖ ಸೇವಾ ವ್ಯಾಪಾರದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು
- ❖ Built in Agenda ಒಪ್ಪಂದಗಳು
- ❖ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು.
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ (ಏಡ್ಸ್ ನಿಯಂತ್ರಣ) ಇವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು.

ನಂತರದ ಸಮ್ಮೇಳನವು 2003ರಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಕ್ಯಾನ್‌ಕನ್ ಮೀಟ್ (Cancun Meet)

ದಿನಾಂಕ 10 ರಿಂದ 14ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2003ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ 5ನೇ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ದೋಹಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿನ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು.

ಜಿನೀವಾ ಒಪ್ಪಂದ (Geneva Agreement)

ಕ್ಯಾನ್‌ಕನ್ ಮೀಟ್‌ನ ನಂತರ 2004ರಲ್ಲಿ ಜಿನೀವಾ ಮತ್ತು ಹಾಂಗ್‌ಕಾಂಗ್ ಮಿನಿಸ್ಟೀರಿಯಲ್ ರೌಂಡ್ 2005ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು. 27ನೇ ಜುಲೈ 2006ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ

1. ಕಾಂತೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೋರದೇ ಇರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ - ಡಯಾ ಕಾಂತೀಯ ವಸ್ತುಗಳು
2. ದೂರದರ್ಶಕ ಉಪಕರಣದ ರಿಮೋಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಕಿರಣ ಯಾವುದು ? -ಅವಕಿಂಪು
3. ಭೂಮಿಯೇ ಒಂದು ಕಾಂತ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದವರು - ಗಿಲ್‌ಬರ್ಟ್
4. "ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ಯೂಸ್" ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಮಿಶ್ರಲೋಹವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳು - ಸೀಸ್ ಮತ್ತು ತವರ
5. 1870ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಲನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು -ಎಡಿಸನ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನ್
6. ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ.ಯ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ -Compact fluorescent Tube
7. ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನುಗಳು ಉತ್ಸರ್ಜನೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? -ದ್ಯುತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿಣಾಮ
8. ಓಜೋನ್ ಪೊರೆಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ವಾಯು ಯಾವುದು ? -ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋ ಕಾರ್ಬನ್ (ಸಿ.ಎಫ್.ಸಿ.)
9. ನೀರಿನೊಳಗೆ ಕ್ಲೋರಿನ ವಾಯುಕಳಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಏನೆನ್ನುವರು ? -ಕ್ಲೋರಿನೇಷನ್
10. ಕ್ರೆಸ್ಕೋಗ್ರಾಫ್ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಯಾರು ? -ಸರ್. ಜಗದೀಶ ಚಂದ್ರಬೋಸ್
11. ಯಾವ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ -ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣಗಳನ್ನು
12. ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಮಾಣುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅಧಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುವರು -ಸಂದಣಿ ವಿಲೋಮನ
13. ಹರಳು ರಚನೆಯು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ವಿಕಿರಣ -ಕ್ಷ-ಕಿರಣ
14. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿನ ವಿದ್ಯುದಾವೇಶ ಎಷ್ಟಿದೆ ? -1.6 X 20-19 C
15. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿನ ವೇಗ ಒಂದೇ ನಿರಪೇಕ್ಷವಾದುದು, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಭೌತ ವರ್ಣನೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ವಾದ ಯಾವುದು ? -ಸಾಪೇಕ್ಷತಾ ವಾದ (ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್)
16. ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ ಆವೃತ್ತಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ -ಪ್ರವರ್ಧಕ
17. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದ ವೇಗವೆಷ್ಟು ? -330ಮೀ.ಸಂ.
18. ನಿಶ್ಚಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಯದ ವೇಗ ಎಷ್ಟು ? -ಸೊನ್ನೆ
19. 'ಇಸ್ರೋ'ದ ಕೇಂದ್ರ ವಿರುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ? -ಬೆಂಗಳೂರು
20. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸರಳುಗಳನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? -ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ
21. ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾಹನಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ ಯಾವುದು ? -ರಾಡಾರ್ ಗನ್

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

22. ವಿಕಿರಣಪಟುತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು ಯಾರು ? -ಹೆನ್ರಿ ಬೆಕ್ವೆರಲ್
23. ಗರ್ಭಕೋಶವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸ್ಯಾನರ್ ಯಾವುದು ? - ಶ್ರವಣಾತೀತ ತರಂಗ ಸ್ಯಾನರ್
24. ರೇಡಿಯಂ ಬೀಜವು ಅಲ್ಪಾ ಕಣವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದಾಗ ದೊರೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನ ಯಾವುದು ? -ರೆಡಾನ್
25. ವಸ್ತುವಿನ ರಾಶಿ ಮತ್ತು ವೇಗದ ಗುಣಲಬ್ಧವು ಏನಾಗಿರುತ್ತದೆ ? -ಸಂವೇಗ
26. ನ್ಯೂಟನ್‌ನ ಚಲನೆಯ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನೇ ನಿಯಮ ಬಲದ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ -ಎರಡನೇಯ
27. ಸೆಂಟಿಗ್ರೇಡ್ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾರನ್ ಹೀಟ್ ಅಳತೆಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಒಂದೇ ಸೂಚ್ಯಂಕ ತೋರುವ ಉಷ್ಣಾಂಶಗಳು ಯಾವುದು ? -40° ಸಿ
28. ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಫಾಸ್ಫೇಟ್‌ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಳಸುವ ರೇಡಿಯೋ ಐಸೋಟೋಪು ಯಾವುದು ? -ರೇಡಿಯೋ ರಂಜಕ
29. ಕಬ್ಬಿಣ, ಕೋಬಾಲ್ಟ್, ನಿಕೆಲ್ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಎಂತಹ ಕಾಂತಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ? -ಶಾಶ್ವತ ಕಾಂತಗಳು
30. ಪರಮಾಣುವಿನ ಬೀಜ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವ ಬಲ ಯಾವುದು ? -ಪ್ರಬಲ ಬೈಜಿಕ ಬಲ
31. ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕಮಾನ ಯಾವುದು ? -ಆಂಪೇರ್
32. 'ಆಪ್ಟಿಕ್ ಫೈಬರ್‌ಗಳು' ಯಾವ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ- ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರತಿಫಲನ -ಸೈಕ್ರೋಮ್
33. ವಿದ್ಯುತ್ ಇಸ್ಟ್ರೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದು ಬಿಸಿಯಾಗುವ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ? -ಸೈಕ್ರೋಮ್
34. ವಿದ್ಯುತ್‌ಕಾಂತೀಯ ಪ್ರೇರಣೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ಬಳಸಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾಧನ ಯಾವುದು ? -ಡೈನಮೋ
35. ಚಂದ್ರಗ್ರಹಣ ಉಂಟಾಗುವುದು -ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂದು ಮಾತ್ರ
36. ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ದಿನಗಳು ಯಾವುವು ? -ಮಾರ್ಚ್-21, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-22
37. ಗುರುತ್ವದ ಬಲ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದು ಎಲ್ಲಿ -ಕಪ್ಪು ಕುಳಿಗಳಲ್ಲಿ
38. ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುವ ಗ್ರಹ ಯಾವುದು ? -ಗುರು
39. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಉಪಗ್ರಹ ಯಾವುದು ? -IRS-1A
40. ನಿಮ್ಮ ಮಸೂರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಿಂಬಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಿಥ್ಯವಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? -ವಕ್ರೀಭವನದ ನಂತರ ಕಿರಣಗಳು ಸಂಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ
41. ದೂರ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಬಳಸುವ ಮಸೂರ ಯಾವುದು ? -ಪೀನ ಮಸೂರ
42. ದ್ರವಗಳು ತಾವಿರುವ ವಸ್ತುವಿನ ಆಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣವೇನು ? -ಅಣುಗಳ ನಡುವಿನ ಕಡಿಮೆ ಆಕರ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿ
43. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೂಳೆ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ? -ರಂಜಕ
44. ಒಂದು ಧಾತುವಿನ ಪರಮಾಣುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೋಟಾನ್‌ಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಏನೆಂದು ಹೆಸರಿದೆ ? -ಪರಮಾಣು ಸಂಖ್ಯೆ
45. ಬೆಂಕಿಯ ಕಲ್ಲು (ಬ್ರಿಮ್ ಸ್ಟೋನ್) ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಮೂಲವಸ್ತು - ಗಂಧಕ
46. ಫ್ಲೋರಿನ್, ಕ್ಲೋರಿನ್, ಬ್ರೋಮಿನ್ ಆಯೋಡೀನ್‌ಗಳ ಗುಂಪು ಯಾವುದು ? -ಹ್ಯಾಲೋಜನ್
47. ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಲಯಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ನಿಯಮ -ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನಿಯಮ

48. ಆಮ್ಲ ಮಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ -ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫ್ಯೂರಿಕ್ ಆಮ್ಲ
49. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಎಂಜಿನ್‌ಗಳ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ವಸ್ತು -ಟೆಟ್ರಾಈಥೈಲ್ ಲೆಡ್
50. ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಪದಲ್ಲಿ ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಹಗಳು -ಪಾದರಸ ಮತ್ತು ಗ್ಯಾಲಿಯಂ
51. ತರಕಾರಿಗಳು ಕೊಳೆತಾಗ ಯಾವ ಅನಿಲ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ? -ಜಲಜನಕದ ಸಲ್ಫೈಡ್
52. 'ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಿಸ್'ನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಸ್ತು -ಬೆಪ್ಸಂ
53. ಬೆಳ್ಳಿ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಕಿಲುಬು -ಸಿಲ್ವರ ಸಲ್ಫೈಡ್
54. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರುವ ಅನಿಲ -ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್
55. ಗ್ರಾಫೈಟ್ ಮೃದುವಾಗಿರಲು ಕಾರಣ -ಪದರ ರೂಪದ ಅಣುಜೋಡಣೆ
56. ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ಸೂಚಕ ಸಸ್ಯಗಳು -ಕಲ್ಲುಹೂ
57. ಮಿಥೇನ್ ಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪರಮಾಣುಗಳಿವೆ ? -4(ನಾಲ್ಕು)
58. ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ ಎಂದರೇನು ? -ಸಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು
59. ಎ.ಸಿ.ಯನ್ನು ಡಿ.ಸಿ.ಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ -ರೆಕ್ಟಿಫೈಯರ್
60. ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಹೈಪೋ ರಸಾಯನ ಯಾವುದು ? -ಸೋಡಿಯಂ
61. ಡೈ ಐಸ್ ಎಂದು ಯಾವ ಅನಿಲಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? -ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ (ಘನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ)
62. 'ಸಿ' ವಿಟಾಮಿನ್ ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು ? -ಆಸ್ಕಾರ್ಬಿಕ್ ಆಸಿಡ್
63. ಲೋಹಗಳು ದುರ್ಬಲ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲದೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅನಿಲ -ಜಲಜನಕ
64. ಕಾಂತಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಿಶ್ರಲೋಹ ಯಾವುದು ? -ಆಲ್ಮಿಕೋ
65. 'ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬ್' ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ -ಎಡ್ವರ್ಡ್, ಟೆಲ್ಲರ್
66. ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಮ್ಲದ ಹೆಸರೇನು ? -ಟಾರ್ಟಾರಿಕ್ ಆಮ್ಲ
67. ಗ್ರೀನ್ ಹೌಸ್ ಅನಿಲ ಎಂದು ಯಾವ ಅನಿಲಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? -CO₂ (ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್)
68. ನೀರಿನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುವ (ಕಿ.ಗ್ರಾಂ.) ತಾಪಮಾನ -4°C
69. ನಗಿಸುವ ಅನಿಲ ಎಂದರೆ -ನೈಟ್ರಸ್ ಆಕ್ಸೈಡ್
70. ಬೇಕಿಂಗ್ ಸೋಡಾದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು -ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್
71. ತಲೆಯ ಕೂದಲಿನ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ? -ಕೆರಾಟಿನ್
72. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಖನಿಜ ಯಾವುದು ? -ಗಂಧಕ
73. ದ್ರಾವಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ವನ್ನು ಹರಿಯಲು ಬಿಡುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? -ವಿದ್ಯುದ್ವಿಭಾಜ್ಯ
74. ನೈಜ ದ್ರಾವಣ ಮತ್ತು ಮಡ್ಡಿ ಮಿಶ್ರಣಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವುದು ? -ಕಲಿಲ
75. ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಕ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕಲಿಲ -ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬ್ರೋಮೈಡ್
76. ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರಿನಲ್ಲಿ ತಂಪುಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಯುಕ್ತ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ? -ದ್ರವ ಅಮೋನಿಯಾ
77. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ನಂತರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲವಸ್ತು ಯಾವುದು ? -ಕಾರ್ಬನ್
78. ನೀರಿನ ಅಣು ಸೂತ್ರವೇನು ? -H₂O

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

79. ಲೋಹದ ಆಕ್ಷಿಪ್ತಗಳಿಗೆ ಹೀಗೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? -ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ಲೀಯ ಆಕ್ಷಿಪ್ತ
80. ವಿನಿಗರ್‌ನ ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು -ಈಥೇನಾಯಿಕ್ ಆಮ್ಲ
81. 'ಮೊನೆರಾ ಜೀವಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು -ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ
82. ಇದು ಜೀವಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವಿಯ ಎರಡು ಹವಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ -ವೈರಸ್
83. ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಹವಳದ ದಿನ್ನೆಗಳು -ದಿ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ಯಾರಿಯರ್ ರೀಫ್
84. ಮನುಷ್ಯನ ಸಣ್ಣ ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪರಾವಲಂಬಿ ಜೀವಿಗಳು -ಜಂತುಹುಳು, ಕೊಕ್ಕೆಹುಳು
85. ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಜೀವಿ -ಎರೆಹುಳು
86. ಕೀಟಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ವಹಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ -ಪರಾಗ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ರಿಯೆ
87. ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಮೃದ್ವಂಗಿ -ಪರ್ಲ್ ಆಯಿಸ್ಟರ್
88. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂನಂಥ ಇಂಧನಗಳು ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಸ್ಯಗಳ ಗುಂಪು -ಫರ್ನ್ ಸಸ್ಯಗಳು
89. ಕುಬ್ಜ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ -ಬೋನ್ಸಾಯ್
90. ಸಸ್ಯ ಜೀವ ಕೋಶದ ಕೋಶ ಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಸಾಯನಿಕ -ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್
91. ಜೀವಕೋಶದಲ್ಲಿರುವ ಮೆಟ್ರೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾದ ಮಹತ್ವ -ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ
92. ಜೀವ ಕೋಶದಲ್ಲಿರುವ ರೈಬೋಸೋಮಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ -ಪ್ರೋಟೀನ್ ತಯಾರಿಕೆ
93. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು ವಂಶಪಾರಂಪರೆಯಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಲು ನೆರವಾಗುವ ರಚನೆಗಳು -ಕ್ರೋಮೋಸೋಮಗಳು
94. ಜೀವಿಗಳ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಜೀನ್ (ವಂಶಾಖ)ಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಸಾಯನಿಕ -ಡಿ.ಎನ್.ಎ. (ಡಿ. ಆಕ್ಸಿರೈಬೋ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ)
95. ಜೀವಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ಗಾಯಗಳು ಮಾಯವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೋಶ ವಿಭಜನೆ -ಮೈಟೋಸಿಸ್
96. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದೇಹದ ಜೀವ ಕೋಶಗಳು ವಿಭಜನೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಟ್ಯೂಮರ್ ಗಡ್ಡೆಗಳಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ -ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ (ಅರ್ಬುಡ)
97. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗಾಣುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕೋಶ ವಿಭಜನೆ -ಮಿಯಾಸಿಸ್
98. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಲಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗುವುದು -ಪತ್ರರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ (ಸ್ಟೋಮೇಟ್)
99. ಆಹಾರವು ಜೀರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ರಕ್ತಗತ ಮಾಡುವ ರಚನೆಗಳು -ವಿಲ್ಡ್ಸ್
100. ಎರಡು ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಅಂಗಾಂಶ -ಲಿಗಮೆಂಟ್ಸ್

ದೈನಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನ

1. ಹಡಗು ನದಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅದು - ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತದೆ
2. ಸ್ಪೀಲ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚಂಡು ಪಾದರದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ - ಪಾದರಸದ ಸಾಂದ್ರತೆಯು ಸ್ಪೀಲ್‌ನ ಸಾಂದ್ರತೆಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ
3. ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಉಪಕರಣ ಯಾವುದು ? - ಬ್ಯಾರೋಮೀಟರ್
4. ವಾತಾವರಣದ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ - ಹೈಗ್ರೋಮೀಟರ್
5. ಬ್ಯಾರೋ ಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ನೀರಿಗಿಂತ ಪಾದರಸವನ್ನು ಬಳಸಲು ಕಾರಣ
- ಪಾದರಸವು ಅಧಿಕ ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆವಿಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು (Vapour pressure) ಹೊಂದಿದೆ
6. ಮಳೆ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿರಲು ಕಾರಣ - ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ಸ್ಥಳಿತದಿಂದಾಗಿ
7. ಶೀತವಲಯದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಥರ್ಮಾಮೀಟರಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಸದ ಬದಲಾಗಿ ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್‌ನ್ನು ಬಳಸಲು ಕಾರಣ
- ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಘನೀಭವಿಸುವ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ
8. ಒಂದು ಕೊಳದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ನೀರಿನ ಉಷ್ಣತೆ 15°C ಇದ್ದಾಗ, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಪದರದ ಮೇಲಿನ ನೀರಿನ ಉಷ್ಣತೆ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ? - 0°C
9. ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉಷ್ಣವಾಹಕ ಯಾವುದು ? - ಪಾದರಸ
10. ಉಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗಿಡುತ್ತವೆ ಕಾರಣ ಉಷ್ಣನಿರೋಧಕ
- ಅವು ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಉಷ್ಣತೆಯ ಹೊರಗೆ, ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತದೆ
11. ನೀರು ತುಂಬಿರುವ ಗಾಜಿನ ಬಟ್ಟಲಿನ ಕೆಳಗಿರುವ ಕಾಗದದ ಹಾಳೆಯನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದಂತೆ ಎಳೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ಜಡತ್ವ
12. ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವಿಧಾನ - ಕಾರ್ಬನ್ - 14 ಡೇಟಿಂಗ್
13. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಖಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಧಾನ - ರಶ್ಮಿ ಪ್ರಸರಣ
14. ಕುಕ್ಕರ್ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವು ಸಿದ್ಧವಾಗಲು ಕಾರಣ
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡ ಕಾರಣ ಕುದಿಬಿಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು
15. ಶೈತ್ಯೀಕರಣ ಯಂತ್ರದ (Refrigerator) ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟರೆ - ಕೊಠಡಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ
16. ವಾಲಿಕೊಂಡಿರುವ ಪೀಸಾ ಗೋಪುರವು ಬೀಳದೇ ಇರಲು ಕಾರಣ - ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಎಳೆದ ಲಂಬ ಅಡಿಪಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಳಗಿದೆ
17. ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆದಾಗ, ಬೆಣ್ಣೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ, ಬೇರೆಯಾಗಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಬಲ - ಕೇಂದ್ರಾಪಗಾಮಿ ಬಲ
18. ದಂತ ವೈದ್ಯರು ದಂತ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಳಸುವ ದರ್ಪಣ - ನಿಮ್ಮದರ್ಪಣ
19. ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ - ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂತೀಯ ಅಲೆ
20. ಬೆಳಕು ಒಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಚಲನೆಯ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಪರಿಣಾಮದ ಹೆಸರು - ವಕ್ರೀಭವನ

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

21. ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮರೀಚಿಕೆಯು ಎಂಬ ಬೆಳಕಿನ ಪರಿಣಾಮ - ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರತಿಫಲನ
22. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಂಗ ದೂರವುಳ್ಳ ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂತೀಯ ಅಲೆ - ಇನ್‌ಫ್ರಾರೆಡ್
23. ಮಾನವನ ಮೂಳೆ ಮುರಿದು ಹೋಗಿರುವ ಸ್ಥಾನದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ವಿಕಿರಣ ಎಂದರೆ - ಕ್ಷ ಕಿರಣ
24. ಆಕಾಶದ ಬಣ್ಣವು ನೀಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ವಾತಾವರಣ ಅಣುಗಳು ನೀಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಚದುರಿಸುತ್ತದೆ.
25. ಗಗನ ಯಾನಿಗಳಿಗೆ ಕಾಣುವ ಆಕಾಶದ ಬಣ್ಣ - ಕಪ್ಪು
26. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ನಾಣ್ಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ಬೆಳಕಿನ ವಕ್ರೀಭವನ
27. ತುಂತುರು ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾಣುವ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು - ವರ್ಣವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ವಕ್ರೀಭವನ
28. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬಣ್ಣಗಳೆಂದರೆ - ನೀಲಿ, ಹಳದಿ, ಕೆಂಪು
29. ಗುಡುಗು ಮತ್ತು ಮಿಂಚು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮಿಂಚು ಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ತರುವಾಯ ಗುಡುಗಿನ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ಶಬ್ದ ವೇಗಕ್ಕಿಂತ ಬೆಳಕಿನ ವೇಗ ಜಾಸ್ತಿ
30. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಇಳಿದಿರುವ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಕಾರಣ - ಶಬ್ದ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಧ್ಯಮವಿಲ್ಲ
31. ಶಬ್ದವು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ - ಘನ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ
32. ಶಬ್ದದ ತೀವ್ರತೆಯು ಯಾವ ಅಲೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ? - ಕಂಪನ ವಿಸ್ತಾರ
33. ಬಾವಲಿಗಳು ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ತಾಗದಂತೆ ಹಾರಾಡಲು ಕಾರಣ - ಶ್ರವಣಾತೀತ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಬಾವಲಿಗಳು ಹೊರಸೂಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ
34. ಬಣ್ಣ ಬೆಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕುಂಚವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದಾಗ ಅದರ ರೋಮಗಳು ದೂರ ಸರಿಯಲು ಕಾರಣ - ಮೇಲ್ಮೈ ಸೆಳೆತ
35. ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ದ್ರವವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸ್ಥಿರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ದ್ರವದ ಈ ಗುಣಕ್ಕೆ - ಸ್ನಿಗ್ಧತೆ
36. ಒಂದು ದ್ರವದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಧನದ ಹೆಸರು - ಸೆಂಟ್ರಿಫ್ಯೂಜ್
37. ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಸಾಧನವು - ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. - ಬರ್ನೋಲಿ
38. ಗಾಜಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ ಈ ಪರಿಣಾಮದ ಹೆಸರು - ಹಸಿರು ಮನೆ ಪರಿಣಾಮ
39. ಕಾಂತ ದಂಡದ ಆಕರ್ಷಣೆಯು - ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
40. ಕಾಂತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ - ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹ
41. ಒಂದು ವಾಹದ ರೋಧದ ಮಾನ - ಓಮ್
42. ಎತ್ತರದ ತಂಪಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊಳವೆಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಕಾರಣ - ನೀರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವುದರಿಂದ ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ
43. ಒಳ್ಳೆಯ ಉಷ್ಣವಾಹಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಆವಾಹಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ - ಮೈಕಾ

44. ವಾಹಕದ ಸುರುಳಿಯೊಡನಿರುವ, ಕಾಂತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ವಿಭವ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ ಈ ಪರಿಣಾಮದ ಹೆಸರು - ವಿದ್ಯುತ್ಕಾಂತೀಯ ಪ್ರೇರಣೆ
45. ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲ - ಸೌರಶೋಶ
46. ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರವು ನಕ್ಷತ್ರ ರಾಶಿಯ ಒಂದು ಭಾಗ - ಉರ್ದ್ವ ಮೇಜರ್
47. ಖಗೋಳ ದೂರಗಳನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ ? - ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಷ
48. ಸೂರ್ಯನ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ - ಗರ್ಭ (Core)
49. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತು ಭೂಮಿಯ ಕಡೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬೀಳುವ ಆಕಾಶ ಕಾಯದ ಹೆಸರು - ಉಲ್ಕೆ
50. ಸೌರಮಂಡಲವಿರುವ ಕ್ಷೀರಪಥವೆಂಬ ಗೆಲಾಕ್ಷಿಯ ವ್ಯಾಸವು - 120,000 ಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಷ
51. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಕಣವು - ಋಣಾವೇಶ ಭರಿತ
52. ಒಂದು ಮೂಲ ವಸ್ತುವಿನ ಪರಮಾಣುವಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. - ಪ್ರೋಟಾನ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
53. ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಗ್ಗಿಸುವ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುವರು ? - ಮಾಡರೇಟರ್
54. ಕ್ಷ- ಕಿರಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ರಾಂಟ್‌ಜೆನ್
55. ಭೂಮಿಯು ಅಂದಾಜು ವಯಸ್ಸನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಬಳಸುವ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ವಸ್ತು - ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಬನ್
56. ಒಂದು ದ್ರಾವಣದ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಹರಿಸಿದಾಗ ಆ ದ್ರಾವಣವು ವಿಭಜನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ - ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರಿಣಾಮ
57. ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಘನರೂಪದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ವಾಯುರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ವಾಯುರೂಪದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಘನರೂಪವನ್ನು ತಾಳುವ ಗುಣಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ? - ಸಬ್ಲಿಮೇಷನ್
58. ನೇಸೆಂಟ್ ಜಲಜನಕವೆಂದರೆ - ಪರಮಾಣು ಜಲಜನಕ
59. ರಬ್ಬರ್ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ - ವಲ್ಕನೈಸೇಷನ್
60. ವಲ್ಕನೈಸೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮೂಲವಸ್ತು - ಗಂಧಕ
61. ಸಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಿಶ್ರಣ - ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಸಿಲಿಕೇಟ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಅಲ್ಯುಮಿನೇಟ್
62. ವಿಟಮಿನ್ 'ಸಿ'ಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು - ಆಸ್ಕಾರ್ಬಿಕ್ ಆಮ್ಲ
63. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಕ್ಕರೆ ವಸ್ತು - ಲ್ಯಾಕ್ಟೋಸ್
64. ಸಾಧಾರಣ ಕೊಠಡಿ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಹ - ಪಾದರಸ
65. ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ಲೋಹ ಮತ್ತು ಅಲೋಹವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ವಸ್ತು - ಪಾದರಸ
66. ಸುರಕ್ಷಿತ ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಕೆಂಪು ರಂಜಕ
67. ನೀರಿನ ಶುದ್ಧೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಸಿಲಿಕಾ
68. ವಿಕಿರಣ ಶೀಲ ತಾಪವು ವಿಘಟನೆಗೊಂಡು ಅರ್ಧ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯ - ಅರ್ಧ ವಯಸ್ಸು
69. ಗನ್‌ಮೆಟಲ್ ಮಿಶ್ರಲೋಹವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಲೋಹಗಳು - ತಾಮ್ರ, ಟಿನ್, ಸತು

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

70. ಗಡಸು ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು - ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಬೈಕಾರ್ಬೋನೇಟ್
71. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯು - ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಣು ವಿಭಜನೆ
72. ಕೃತಕ ರೇಡಿಯೋ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದವರು - ಕ್ಯೂರಿ
73. ಆಯುರ್ವೇದದ ಪಿತಾಮಹ - ಚರಕ
74. ಗಾಜಿನ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಕ್ಯುಪ್ರಸ್ ಆಕ್ಸೈಡ್
75. ನೀರಿನ ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಉಷ್ಣತೆ - 4⁰ ಸೆಂ.ಗ್ರೇಡ್
76. ಜೀವಕೋಶಕ್ಕೆ ಅಂತರಿಕವಾಗಿ ಆಧಾರ ನೀಡುವ ಕಣದಂಗ ಯಾವುದು ? - ಎಂಡೋ ಪ್ಲಾಸ್ಮಿಕ್ ರೆಟಿಕ್ಯುಲಮ್
77. ನೀರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದಾಗ ಅದರ ಗಾತ್ರವು - ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ
78. ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ - SiO₂
79. ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂನಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಅದಿರು - ಬಾಕ್ಸೈಟ್
80. ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ - ಸಿಲ್ವರ್ ಬ್ರೋಮೈಡ್
81. ಅಣುಬಾಂಬಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆ - ಅಣುವಿಭಜನೆ
82. ಕಂದು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ವರ್ಣ ರಹಿತಗೊಳಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇದ್ದಿಲು - ಪ್ರಾಣಿ ಇದ್ದಿಲು
83. ಕಬ್ಬಿಣ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ - ಹೈಡ್ರೇಟೆಡ್ ಫೆರಿಕ್ ಆಕ್ಸೈಡ್
84. ರೇಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಯುರೇನಿಯಂನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅದಿರು - ಮ್ಯಾಂಗ್ನೀಸಿಯಂ
85. ಮಾನವನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು - ಹೋಮೋ ಸೇಪಿಯನ್ಸ್
86. 'ಬಿಳಿ ರಂಜಕ'ವನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ
87. ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಕಣದಂಗ ಯಾವುದು ? - ಕ್ಲೋರೋಪ್ಲಾಸ್ಟ್
88. ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ವಸ್ತು - ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್
89. ಜೀವಕೋಶದ ಉಸಿರಾಟದ ಕೇಂದ್ರ - ಮೈಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾ
90. ನೀರಿನ ಅಣುಗಳ ವಿಸರಣೆಯನ್ನು - ಅಭಿಸರಣೆ
91. ನಿಂದ್ರಾರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರೋಟೋಜೋವಾ - ಟ್ರಿಪೆನೋಸೋಮಾ
92. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಕುದಿಯುವ ಬಿಂದುವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೂಲವಸ್ತು - ಹೀಲಿಯಂ
93. ಸುಕ್ರೋಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಶರ್ಕರ ಪಿಷ್ಟಗಳು - ಸುಕ್ರೋಸ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಕ್ಟೋಸ್
94. ಮಾನವನ ದಂತಸೂತ್ರ - 2, 1, 2, 3
95. 'ಮೌತ್‌ವಾಷ್'ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ವಸ್ತು - ಜಲಜನಕದ ಪೆರಾಕ್ಸೈಡ್
96. ಕಸೂರಿ ಪರಿಮಳವನ್ನು ನೀಡುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಮಸ್ಕೋನ್
97. 'ಅಕ್ವಾರೈಜಾ'ದಲ್ಲಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮಿಶ್ರಣ - HCl + HNO₃
98. ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಕನು ಯಾರು ? - ಕರೋಲಸ್ ಲಿನೇಯಸ್
99. 'ಬಲಿಷ್ಠ ಜೀವಿಗಳ ಉಳಿಯುವಿಕೆ' ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಪಿತಾಮಹ - ಡಾರ್ವಿನ್
100. ರೆನಿನ್‌ನ ಕಾರ್ಯ - ಹಾಲಿನ ಕರಗುವ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಕರಗದ ಮೊಸರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು
101. 'ಹಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿ'ಗಳ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಬಿಳಿ ಭಾಗವು ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ - ಯೂರಿಕ್ ಆಮ್ಲ

102. 'ಮಿದುಳು ಜ್ವರ' ಬರಲು ಕಾರಣ - ಮೆದುಳಿನ ಮೆನಿನ್‌ಜಿಸ್ ಹೊರಗಳು ಉದಿದಾಗ
103. ಆಮ್ಲಜನಕ ರಹಿತ ಶ್ವಾಸಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ? - ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮತ್ತು ಈಸ್ಟ್
104. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಧೂಳು ಹೋದಾಗ ಉದಿಕ್ಕೊಂಡು ಕೆಂಪಾಗುವ ಭಾಗ ಯಾವುದು ? - ಕಂಜಕ್ಷಿವ್
105. ಹಾಲುಣಿಸುವಾಗ ಸ್ತನಗಳಿಂದ ಚಿಮ್ಮುವ ಹಾಲು ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ - ಆಕ್ಸಿಟಾಸಿನ್
106. ಮಗುವಿನ ಲಿಂಗ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ? - ವೀರ್ಯಾಣ ಅಂಡಾಣುವಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿದಾಗ
107. ಕುರಿಯ ಸರಾಸರಿ ಗರ್ಭಾವಧಿ - 150 ದಿನಗಳು
108. 'ಟ್ರಿಪಲ್ ಅಂಟಿಜೆನ್ ಲಸಿಕೆ'ಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ - ನಾಯಿಕೆಮ್ಮು, ಧನುರ್ವಾಯು, ದಡಾರ
109. ಮಾನವ ಅಂಡಾಣುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗ ವರ್ಣತಂತುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - 23 ಜೋಡಿ
110. 'ಫಿನ್ಯೆಲ್ ಕಿಟೋ ನೇರಿಯಾ' ಎಂದರೆ - ಬುದ್ಧಿ ಮಾಂದ್ಯ ಖಾಯಿಲೆ
111. ಕೀಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟದ ಅಂಗ ಯಾವುದು ? - ಟ್ರೇಕಿಯ
112. ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ಜನರು ಯಾವ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ - ಬೆರಿ-ಬೆರಿ
113. ಆರಿಜನ್ ಆಫ್ ಸ್ಪೀಶಿಸ್ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು - ಡಾರ್ವಿನ್
115. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಯೂರಿಕ್ ಆಮ್ಲದ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ಬರುವ ರೋಗ - ಗೌಟ್
116. ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ಜಾಗದ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಒಂದು ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ - ವಿಷವು ಪ್ರಸರಣ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು
117. ಫಿಲಾಸಾಫಿಕ್ ಜುವಾಲಾಸಿಕ್ ಗ್ರಂಥದ ರಚನಾಕಾರರು ಯಾರು ? - ಜೇನ್ ಬ್ಯಾಪ್ಟಿಸ್ಟ್ ಲೆಮಾರ್ಕ್
118. ವಾಯುಮಂಡಲದ ಓಜೋನ್ ಪದರವು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಪದರ ಏಕೆಂದರೆ - ಅದು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ
119. ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಅಂಗೈ ಹಾಗೂ ಅಂಗಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ದಪ್ಪ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ದಪ್ಪವಾದ ಎಪಿಡರ್ಮಿಸ್‌ನಿಂದ
120. ಸಸ್ತನಿಗಳು ಸರಿಸ್ಪರ್ಶಗಳಿಂದಲೇ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಸಸ್ತನಿ ಯಾವುದು ? - ಪ್ಲಾಟಿಪಸ್
121. ರಕ್ತದ ಗ್ಲುಕೋಸ್ ಸಾಂದ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ಹಾರ್ಮೋನು - ಅಲ್ಡೋಸ್ಟೀರೋನ್
122. ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಅನುವಂಶಿಕ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ಎ.ಈ. ಗೆರಾಡ್
123. ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸಂಕೋಚನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಎರಡು ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು - ಆಕ್ಟಿನ್ ಮತ್ತು ಮಯೋಸಿನ್
124. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅಂಡಾಣುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಹಾರ್ಮೋನು ಯಾವುದು - ಈಸ್ಟ್ರೋಜೆನ್
125. 'ಥೈರಾಕ್ಸಿನ್' ಹಾರ್ಮೋನಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆ - ಕ್ರಿಟೀನಿಸಂ
126. ಆಹಾರವನ್ನು ನುಂಗುವಾಗ ಅದು ಶ್ವಾಸನಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಕವಾಟ - ಎಪಿಗ್ಲಾಟಿಸ್
127. ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಗ್ರಂಥಿ - ಪಿಟ್ಯುಟರಿ
128. ಮಕ್ಕಳ ಮೂಳೆಗಳು ಮೃದುವಾಗಿರಲು ಕಾರಣ - ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಲವಣಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ
129. ಮೂತ್ರದ ಯೂರಿಯಾವು ಯಾವುದರ ನಿಷ್ಪನ್ನ ? - ಅಮಿನೋ ಆಮ್ಲ

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

130. ಋತು ಸ್ರಾವದ ಆರಂಭಕ್ಕೂ, ಅಂಡಾಣು ಬಿಡುಗಡೆ ನಡುವಿನ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ?
- 10-12 ದಿನಗಳು
131. 18 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ 7 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದಾನೆ ಕಾರಣ - ಆತನ 'ಪಿಟ್ಯುಟರಿ ಗ್ರಂಥಿ' ಅಧಿಕ ಸ್ರವಿಸಿದೆ
132. ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ಎಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ? - ಆಡಿಪೋಸ್ ಅಂಗಾಂಶ (ಪಿಟ್ಯುಟರಿ ಹಾರ್ಮೋನ್ಸ್)
133. 'ನ್ಯೂಮೋನಿಯಾ' ಕಾಯಿಲೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ? - ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ
134. 'ವರ್ಣಾಂಧತೆ'ಯು - ಒಂದು ಅನುವಂಶಿಕ ರೋಗ
135. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳು ಬಿದ್ದು ಖಾಯಂ ಹಲ್ಲುಗಳು ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ ?
- 6ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
136. ಚಾಕೋಲೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ? - ನಿಕ್ಯೆಲ್
137. ದೇಹದ ಒಂದು ಅವಯವಕ್ಕೆ ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನೆ ನಿಂತು ಹೋದಾಗ ಅದರ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಏನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ? - ಗ್ಯಾಂಗ್ರಿನ್
138. ತಂಬಾಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಚೋದಕ ವಸ್ತು - ನಿಕ್ಯೋಟಿನ್
139. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಲೋಕ ಮೀನು ಯಾವುದು ? - ಸೈಯಾನಿಯ
140. 'ಹಪಿಸ್'ನ್ನು ಸಸ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ? - ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಹೂಗೊಂಚಲಿನಿಂದ ಸ್ರವಿತವಾದ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ
141. 'ಹರ್ಬೇರಿಯಮ್' ಎನ್ನುವುದು - ಒಣಗಿದ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ
142. ಅಮೀಬಾದ ಚಲನಾಂಗ ಯಾವುದು ? - ಮಿಥ್ಯಾಪಾದ
143. 'ಕೇಸರಿ ಬೆಳೆ' (ಲಿಥೈರಸ್ ಸಟ್ವೆವಸ್)ಯ ಬಳಕೆ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ
- ಕೆಳ ಅವಯವಗಳ ಚಲನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
144. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ' ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಯಾದ ತರಂಗಮಾನ - ಕೆಂಪು
145. ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ದರೆ - ಅದರ ದ್ರವ್ಯರಾಶಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ ಆದರೆ
ಅದರ ತೂಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
146. ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಕಾರಣ
- ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಮತ್ತು ಪಾದಗಳ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆಯು ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು
ಪಾದಗಳ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ
147. ಗಡಿಯಾರಕ್ಕೆ ಕೀ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಶೇಖರಣೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯು ಯಾವುದು ? - ಪ್ರಚ್ಛನ್ ಶಕ್ತಿ
148. ನಾವು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಏರುವಾಗ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಲು ಕಾರಣ - ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
149. ಪರಿಭ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಕಾಶನೌಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸೇಬನ್ನ ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು - ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ
ವೇಗದಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
150. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಂದಕಾರಕಗಳು - ಗ್ರಾಫೈಟ್
151. ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಯಾರೇಟ್ ಚಿನ್ನವಿರುತ್ತದೆ ? - 24
152. ತವರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬಳಸುವ ಅದಿರು - ಜಿಂಕ್ ಬ್ಲೆಂಡ್
153. ವಾಯು ನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅನಿಲ - ಹೀಲಿಯಂ

154. ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ - ಉಷ್ಣ ಬೈಜಿಕ ಸಮ್ಮಿಲನ
155. ನಮ್ಮ ಮೂಳೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಫಾಸ್ಫೇಟ್
156. ರಬ್ಬರಿಗೆ ಗಂಧಕವನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ವಿಧಾನ - ವಲ್ಕನೈಸೇಷನ್
157. ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೀವಸತ್ವ - 'ಪಿ'
158. ಪ್ಲಾಸ್ಮ ಬಲ್ಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಲೋಹಗಳು - ಸೋಡಿಯಂ
159. ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಧಿರು - ಆರ್ಡ್ಸ್‌ಟೈಟ್
160. ಲಾಲಾ ರಸದಲ್ಲಿರುವ ಕಿಣ್ವ - ಟಯಲಿನ್
161. ಗುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಲೋಹ ವಸ್ತು - ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ
162. ಶಾವಿನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಆಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ತರಬಹುದಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ - ಥರ್ಮೋಸೆಟ್ಟಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್
163. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂನ ಅಂಶೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಶೇಷವಸ್ತು - ಸೀಮೆನ್ಸ್
164. ಜಲಜನಕದ ಬಾಂಬಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ವಿಧಾನ - ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಚಕ್ರ
165. ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಹೊಂದಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಟೈಡ್
166. ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಣದಂಗ ಯಾವುದು ? - ಮೈಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯ
167. ಚರ್ಮದ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಮೆಲನಿನ್
168. ಸ್ವತಂತ್ರ ವಲಯವಂತ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವುದು ? - ಎರೆಹುಳು
169. ಕಾಫಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು - ಕೆಫಿನ್
170. ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು - ಟೆಟ್ರಾ ಈಥೈಲ್ ಲೆಡ್
171. 'ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ'ನ ಖನಿಜ - ಮ್ಯಾಗ್ನಸೈಟ್
172. ನೀರು ಒಂದು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ಹೆನ್ರಿ ಕ್ಯಾವೆಂಡಿಶ್
173. ಸ್ಪೈನ್ ಲೆಸ್ ಸ್ಪೈನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಲೋಹಗಳು - ಕ್ರೋಮಿಯಮ್ ಮತ್ತು ನಿಕೆಲ್
174. ಶುದ್ಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಲೋಹ - ಬಂಗಾರ
175. ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಮತ್ತು ಆರ್.ಎನ್.ಎ. ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಷಾರಗಳು - ಪ್ಯೂರಿನ್ ಮತ್ತು ಪಿರಿಮಿಡಿನ್
176. ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ.ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ - ಡೈ ಕ್ಲೋರೋ ಡೈ ಫಿನೈಲ್ ಟ್ರೈ ಕ್ಲೋರೋ ಈಥೇನ್
177. 'ಬ್ಲೂ ವಿಟ್ರಿಯಾಲ್'ನ ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು - ಕಾಪರ್ ಸಲ್ಫೇಟ್
178. ಪೊಲೀಸರು ಜನರನ್ನು ಚದುರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಅನಿಲ - ಟಯರ್ ಗ್ಯಾಸ್
179. ಮಿಲಿಟರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಿಷಾನಿಲ - ಕಾರ್ಬನ್ ಮಾನಾಕ್ಸೈಡ್
180. ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಘನ ಇಂಧನ - ಪಾಲಿಬ್ಯುಟಾಡೈಯಿನ್ ಮತ್ತು ಅಕ್ರೋಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ
181. 'ವಿನೇಗರ್' ಹೊಂದಿರುವ ಆಮ್ಲ - ಅಸಿಟಿಕ್ ಆಮ್ಲ
182. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವರ್ಣರೇಣು - ಕ್ರೋಮಿಯಂ
183. ಕೆಂಪು ರಕ್ತಕಣಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಎಷ್ಟು - 120 ದಿನಗಳು
184. ಪರಮಾಣು ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ನ ಕಂಟ್ರೋಲಿಂಗ್ ರಾಡ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಸ್ತು - ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

185. 'ಬೆಸುಗೆ' ಎಂಬ ಲೋಹ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಲೋಹ - ತವರ ಮತ್ತು ಸೀಸ
186. ಹವಳ ದ್ವೀಪಗಳು ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣ - ಕುಟುಕ ಕಣವಂತಗಳು
187. ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವ ಸಸ್ತನಿಗಳು - ಎಕಿಡ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಟಿಪಸ್
188. 'ವ್ಯಾಸೆಕ್ಟಮಿ' ಯಾವುದನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ? - ಬಂಜೆತನ
189. 'ದ್ವಿನಾಮ ಪದ್ಧತಿ' ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ? - ಎರಡು ಪದಗಳಿರುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜೀವಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಮಕರಣ
190. 'ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್'ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು ? - ಮಿಥೇನ್
191. ಕಾರಿನ ಬ್ಯಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆಮ್ಲ - ಗಂಧಕಾಮ್ಲ
192. ವಿನೈಲ್ ಕ್ಲೋರೈಡನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಪಿ.ವಿ.ಸಿ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ? - ಪಾಲಿಮರೈಸೇಷನ್
193. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧ ನೀರು - ಮಳೆ ನೀರು
194. ಸಾಬೂನುನೊಂದಿಗೆ ಗಡಸು ನೀರು ಸುಲಭವಾಗಿ ನೊರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ
- ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟುಗಳಿರುತ್ತವೆ
195. ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರ - ಕರೋಲಸ್ ಲಿನ್ನಿಯಸ್
196. ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಟೇಪಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪದರವು ಯಾವುದರಿಂದ ಲೇಪನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ?
- ಕಬ್ಬಿಣದ ಆಕ್ಸೈಡ್
197. ರಾಕೆಟ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು
- ಅಮೆರಿಕಾದ ರಾಬರ್ಟ್ ಗೋಡಾರ್ಡ್, ರಷ್ಯಾದ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿನ್ ಸ್ಪಿಯೋಲ್ ಕೋವೆಸ್ಕಿ
198. ಕರಗುವ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಗ್ನೀಷಿಯಂ ಲವಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನೀರು - ಗಡಸು ನೀರು
199. ಪೆನ್ಸಿಲಿನ್ ಇದು (ಪೆನ್ಸಿಲಿಯಂ ನೊಟೇಟಂ ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.)
- ಜೀವ ನಿರೋಧಕ (ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಫ್ಲೆಮಿಂಗ್)
200. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೌನ್
201. ISRO - Indian Space Research Organisation - ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ
202. SLV - Satellite Launch Vehicle - ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾಯನ ವಾಹನ
203. ASLV - Augmented Satellite Launch Vehicle - ವರ್ಧಕ ಉಪಗ್ರಹ ಉಡಾಯನ ವಾಹನ
204. INSAT - Indian National Satellite - ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಪಗ್ರಹ
205. IRS - Indian Remote Sensing Satellite - ಭಾರತೀಯ ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಉಪಗ್ರಹ
206. LPG - Liquid Petroleum Gas - ದ್ರವ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಅನಿಲ
207. RADAR - Radio Detection and Ranging
208. LASER - Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation
- ವಿಕಿರಣ ಚೋದಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿನ ವರ್ಧನೆ
209. DRDO - Defence Research and Development Organisation
210. IUCN - International Union for Conservation of Nature and Natural Resource
- ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಇರುವ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘ

211. CFC - ಕ್ಲೋರೋ ಫ್ಲೋರೋ ಕಾರ್ಬನ್
212. NEERI - National Environment Engineering Research Institute
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಸಂಸ್ಥೆ
213. BARC - Baba Atomic Research center - ಬಾಬಾ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
214. CFTRI - Central Food Technology Research Institute - ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾಲಯ ಸಂಸ್ಥೆ
215. EDB - ಈಥೈಲ್ ಡೈಬ್ರೋಮೈಡ್
216. ISI - Indian Standard Institute
217. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ? - 30°C - 35°C
218. FPO - Food Production Organisation - ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಘಟನೆ
219. AIDS - Acquired Immuno Deficiency Syndrome
- ಅರ್ಜಿತ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಾವ ರೋಗಕೂಟ
220. HIV - Human Immuno deficiency Virus- ಮಾನವ ನಿರೋಧ ಅಭಾವ ವೈರಸ್
221. BCG - Bachlul of Calomette and Guerin.
222. FAO - Food and Agricultural Organisation
223. NASA - National Aeronutics and Space Administration
224. TB - Tuber culosis
225. FMN - ಫ್ಲೇವಿನ್ ಮಾನೋ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೆಟೈಡ್
226. FAD - ಫ್ಲೇವಿನ್ ಅಡನೈನ್ ಡೈನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೆಟೈಡ್
227. NAD - ನಿಕೋಟಿನಮೈಡ್ ಆಡಿನೈನ್ ಡೈನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೆಟೈಡ್
228. NADP - ನಿಕೋಟಿನಮೈಡ್ ಆಡಿನೈನ್ ಡೈನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೆಟೈಡ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್
229. RNA - ರೈಬೋಸ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲ
230. DNA - ಡಿ ಆಕ್ಸಿರೈಬೋಸ್ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಿಕ್ ಆಮ್ಲ
231. ORS - ಓರಲ್ ರಿಹೈಡ್ರೇಶನ್ ಸಲೂಶನ್
232. ಬೀಜಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರಳ ಪ್ರೋಟೀನ್ - ಗ್ಲೋಬ್ಯುಲಿನ್
233. ಇನ್‌ಫ್ಲ್ಯೂಯೆಂಜಾ ರೋಗ ಹರಡುವ ಮಾಧ್ಯಮ - ಗಾಳಿ
234. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶೀತ ಹರಡುವ ಮಾಧ್ಯಮ - ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರು
235. ಭೂಮಾಲಿನ್ಯ ಘನ ಹಾಗೂ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಅನುಚಿತ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಭೂಮಿ ಮಲಿನಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು
- ಭೂಮಾಲಿನ್ಯ ಎನ್ನುವರು
236. ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ವೀಪರಿತ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಹೊಗೆ, ಧೂಳು ಮತ್ತು ವಿಷಾನಿಲಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ
ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ - ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ
237. ವಿಕಿರಣ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಕಿರಣ ಶೀಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ ಸೇರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು
- ವಿಕಿರಣ ಮಾಲಿನ್ಯ ಎನ್ನುವರು

238. ಕೇಳಲು ಅಹಿತಕರ ಶಬ್ದ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು - ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ ಎನ್ನುವರು
239. ಜೀವ ಸತ್ತ್ವ 'ಡ'ಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ವಯಸ್ಕರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು - ಅಸ್ಥಿಯೋ ಮೆಲಾಸಿಯ
240. ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಉಡಾಯಿಸಲು ಬಳಸುವಂತ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು - ಬಹುಹಂತ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು
241. ಗ್ರಹಗಳ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವ ಆಕಾಶಕಾಯಗಳು - ಉಪಗ್ರಹ
242. ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಜನ್‌ಜಲ ಒಯ್ಯಲು ಕಾರಣ - ಇಂಧನವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ಉರಿಸಲು
243. ಭಾರತದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ಡಾ. ವಿಕ್ರಂಸಾರಾಭಾಯ್
244. ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಇಂಧನ - ರಾಕೆಟ್ ನೋಡನಕಾರಿ
245. 1975ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಇಳಿದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೌಕೆ - ವೈಕಿಂಗ್
246. ಭಾರತದ ಎರಡು ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳು - ಆರ್ಯಭಟ ಮತ್ತು ಭಾಸ್ಕರ
247. ಕಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯ ಮಾನ - ಸೆಕೆಂಡ್
248. ರಾಕೆಟ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು
- ಅಮೆರಿಕಾದ ರಾಬರ್ಟ್ ಗೋಡಾರ್ಡ್, ರಷ್ಯಾದ ಕಾನ್‌ಸ್ತಾಂಟಿನ್ ಫಿಯೋಲೋ ಕೋವೆಸ್ಕಿ
249. ರಾಕೆಟ್ ಇಂಧನವನ್ನು ಮೊದಲು - ಅನ್ವೇಷಕರ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು
250. ನಾವಿರುವ ಯುಗ - ವೈದ್ಯಕೀಯಯುಗ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು

❖ ಎತ್ತರವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಅಲ್ಟಿಮೀಟರ್
❖ ಶಬ್ದದ ತೀವ್ರತೆ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಆಡಿಯೋ ಮೀಟರ್
❖ ಗಾಳಿಯ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ವಾಯುಭಾರ
❖ ದ್ರವಗಳ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಾಂದ್ರತೆ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಹೈಡ್ರೋಮೀಟರ್
❖ ಬೆಳಕಿನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಪೋಟೋಮೀಟರ್
❖ ಅನಿಲಗಳ ಗಾತ್ರ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಯೂಡೋಯೋಮೀಟರ್
❖ ವೇಗ (ವಾಹನಗಳ) ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಸ್ಪೀಡೋಮೀಟರ್
❖ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಅಮ್ಮೀಟರ್
❖ ದೂರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	-	ಟೆಲಿಸ್ಕೋಪ್
❖ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ವೈಷ್ಣಿ ಮಾಪಕ
❖ ಭೂಕಂಪದ ತೀವ್ರತೆ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಸಿಸ್ಮೋಗ್ರಾಫ್
❖ ಅನಿಲಗಳ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಮಾನೋಮೀಟರ್
❖ ಶಾಖದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಕ್ಯಾಲೋರಿಮೀಟರ್
❖ ಉಚ್ಚ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಷ್ಣತೆ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಥರ್ಮೋಮೀಟರ್
❖ ಪಾರದರ್ಶಕ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ತೋರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಧನ	-	ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟರ್
❖ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾಧನ	-	ಡೈನಮೋ
❖ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	-	ಹೈಡ್ರೋಫೋನ್
❖ ಹಾಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	-	ಕ್ಸೀರಮಾಪಕ
❖ ಶಬ್ದದ ಅಲೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಅಲೆಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧನ	-	ಮೈಕ್ರೋಫೋನ್
❖ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹ ಅಳೆಯುವ ಸಾಧನ	-	ಗ್ಯಾಲ್ವನೋಮೀಟರ್
❖ ಹೃದಯ ಬಡಿತದ ನಕ್ಷಾ ರೂಪದ ಚಿತ್ರಣ ನೀಡಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	-	ಎಲೆಕ್ಟ್ರೋ ಕಾರ್ಡಿಯೋ ಗ್ರಾಫ್
❖ ನೇರ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	-	ಟ್ಯಾಂಜೆಂಟ್ ಗ್ಯಾಲ್ವನೋಮೀಟರ್
❖ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	-	ಥರ್ಮಾಮೀಟರ್

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

❖ ರಕ್ತದ ಬತ್ತಡ ಅಳಿತ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	- ಸ್ವಿಗ್ನೋಮಾನೋಮೀಟರ್
❖ ಮಾನವ ನಾಡಿ ಬಡಿತ ಅಳಿಯುವ ಸಾಧನ	- ಸ್ಕೀತಾಸ್ಕೋಪ್
❖ ನಿಶ್ಚಿಂತು ಅಲೆಗಳನ್ನು ಸದೃಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ವಿಧಾನ	- ದೂರದರ್ಶನ
❖ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	- ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ
❖ ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲಗಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	- ಪೋಟೋಗ್ರಾಫ್
❖ ವಿಮಾನಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಸಾಧನ	- ಟ್ಯಾಕೋಮೀಟರ್
❖ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಆದ್ರತೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು	- ಹೈಗ್ರೋಸ್ಕೋಪ್
❖ ತೋರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	
❖ ಸಮುದ್ರದ ಆಳವನ್ನು ಅಳಿತ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	- ಪಾಥೋಮೀಟರ್
❖ ಬಣ್ಣ ಸಾಂದ್ರತೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವ ಉಪಕರಣ	- ಕೆಲರೀ ಮೀಟರ್
❖ ಶಾಖ ವಿಕಿರಣಗಳನ್ನು ಅಳಿತ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	- ರೇಡಿಯೋ ಮೈಕ್ರೋಮೀಟರ್
❖ ವರ್ಣ ಪಟುತ್ವ ಅಳಿಯುವ ಸಾಧನ	- ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋ ಮೀಟರ್
❖ ಸೌರ ವಿಕಿರಣಗಳ ಅಳಿತ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ	- ಪೈಕನೋಮೀಟರ್
❖ ಮಾನವ ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಅಳಿತ ಮಾಡುವ ಉಪಕರಣ	- ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಷ್ಣತಾಮಾಪಿ
❖ ಕೋನಗಳ ಅಳಿತ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣ	- ಮೈಕ್ರೋಮೀಟರ್
❖ ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪುನರುತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	- ಗ್ರಾಮಾಫೋನ್
❖ ಬಳಸಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಳಿತ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	- ವೋಲ್ಟಾಮೀಟರ್
❖ ಶಾಖ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ವಿಕಿರಣ ಅಳಿಯುವ ಸಾಧನ	- ರೇಡಿಯೋ ಮೀಟರ್
❖ ಸ್ನಿಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಅಳಿತ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ	- ವಿಸ್ಕೋಮೀಟರ್
❖ ಭೂಕಂಪನವನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಮಾಪನ	- ಸಿಸ್ಮೋಗ್ರಾಫ್ (ರಿಕ್ಟರ್ ಮಾಪನ)
❖ ಹಾಲಿನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಾಂದ್ರತೆ ಅಳಿಯುವ ಮಾಪನ (1.026) ಸಾಂದ್ರತೆ ಶುದ್ಧ ಹಾಲಿನ	- ಲ್ಯಾಕ್ಟೋಮೀಟರ್

ದ್ವಿನಾಮ ನಾಮಕರಣ

◆ ಎಂಟಮೀಬ	ಎಂಟಮೀಬ ಹಿಸ್ಟೋಲಿಟಿಕ
◆ ಕಪ್ಪೆ	ರಾನ ಹೆಕ್ಸಾಡ್ಯಾಕ್ಟಿಲ
◆ ಬೆಕ್ಕು	ಫಿಲೀಸ್ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕ
◆ ಹುಲಿ	ಫೆಲೀಸ್ ಟೈಗ್ರಿಸ್
◆ ಸಿಂಹ	ಫೆಲೀಸ್ ಲಿಯೋ
◆ ಕುದುರೆ	ಈಕ್ವಸ್ ಕ್ಯಾಬಲಸ್
◆ ಕತ್ತೆ	ಈಕ್ವಸ್ ಎಸಿನಲ್
◆ ಮಾನವ	ಹೋಮೋ ಸೆಪಿಯನ್
◆ ಕಿತ್ತಳೆ	ಸಿಟ್ರಸ್ ರೆಟಿಕೂಲೇಟ
◆ ಕುಂಬಳ	ಕುಕರ್ ಬಿಟಪೆಪೂ
◆ ಕಾಫಿ	ಕಾಫಿಯ ಅರೇಬಿಕ
◆ ತೆಂಗು	ಕೂಕಸ್ ನ್ಯೂಸಿಫರ
◆ ಆಲ	ಫೈಕಸ್ ಬೆಂಗಾಲೆನ್ಸಿಸ್
◆ ಅರಳಿ	ಫೈಕಸ್ ರಿಲಿಜಿಯೋಸ್
◆ ಈರುಳ್ಳಿ	ಆಲಿಯಂ ಸಿಪ
◆ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಿತಾಮಹ	ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್
◆ ಆಯುರ್ವೇದದ ಪಿತಾಮಹ	ಚರಕ
◆ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಪಿತಾಮಹ	ಕರೋಲಸ್ ಲಿನಿಯೇಸ್
◆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ವಿಭಾಗದ ಪಿತಾಮಹ	ರಾಬರ್ಟ್ ಕೋಚ್
◆ 1809ರಲ್ಲಿ 'ಫಿಲಸಾಫಿಕ್ ಜುವಲಾಸಿಕ್' ಗ್ರಂಥ ಬರೆದವರು	ಲೆಮಾರ್ಕ್
◆ ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಅನುಪಯುಕ್ತ ಅಂಗಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಅರ್ಜಿತ ಗುಣಗಳು ಅನುವಂಶೀಯವಾಗಿ ವರ್ಗವಾಗುತ್ತವೆ	ಲೆಮಾರ್ಕನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು
◆ 1859 'ಆರಿಜನ್ ಆಫ್ ಸ್ಪೀಶೀಸ್' ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದವರು	ಡಾರ್ವಿನ್
◆ ಡಾರ್ವಿನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು	
ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಯ್ಕೆ	ಮೀತಿಮೀರಿದ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ
ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ	ಸಮರ್ಥ ಜೀವಿಗಳ ಉಳಿಕೆ
◆ 'ಆಗಸ್ಟ್ ವೈಸ್‌ಮನ್' ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಲೆಮಾರ್ಕನ ಗಳಿಸಿದ ಗುಣಗಳು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು.	

ಎಡ್ಸ್ - AIDS

AIDS

- ◆ AIDS - Acquired immuno deficiency syndrome
- ◆ HIV- Human Immuno Deficiency Virus
- ◆ 1981 - ಅಮೇರಿಕಾದ ಲಾಸ್ ಏಂಜಲಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಕರಣ ಪತ್ತೆ ಮೈಖೇಲ್ ಗಾಟೆಬ್ಸ್‌ರವರಿಂದ
- ◆ 1982 - AIDS ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾದ CDC ಮಾಡಿತು.
- ◆ 1983 - ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಲ್ಯೂಕ್ - ಮಾಂಟೇಗ್ನರ್ HIVಯನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು.
- ◆ 1984 - ಡಾ. ರಾಬರ್ಟ್ ಗ್ಯಾಲೋ - HIVಯು WBCಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ 1986 - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಕರಣ (ಚೆನ್ನೈ) ಡಾ|| ಸುನಿತಿ ಸಾಲೋಮನ್ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದರು.
- ◆ 1987 - ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಕರಣ ಬೆಳಗಾಂ
- ◆ ಎಡ್ಸ್ ಪತ್ತೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಎಲಿಸಾ, ಪಿ.ಸಿ.ಆರ್. ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಬ್ಲಾಟ್, ತ್ರಿ-ಡಾಟ್ (ಆಂಟಿ ಬಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು)
- ◆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ಷಿತ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಶೇ. 85.69 ಎಡ್ಸ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ
- ◆ HIVಯು 'ಲೆಂಟಿ ವೈರಸ್' ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ (Lenti-Slow)
- ◆ HIVಯಲ್ಲಿ ರಿವರ್ಸ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ರಿಪ್ಟೇಸ್ ಎಂಬ ಕಿಣ್ವ ಇದೆ.
- ◆ HIVಯಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶೀಯ ವಸ್ತು RNA
- ◆ HIVಯು ರೆಟ್ರೋ ವೈರಸ್ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.

ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ : ಜನವರಿ 12-2012ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವಕರ ದಿನ NACO National Aids Control Organisation ಮತ್ತು NRHM National Rural Health Mission ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 3ನೇ ಹಂತದ ಎಡ್ಸ್ ಜಾಗೃತಿ ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಚಾಲನೆಯಾಯಿತು.

ಭಾರತ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ HIV / AIDS ಜಾಗೃತಿಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಧೈಯ ವಾಕ್ಯ "Embarks on the Journey of Life" ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದವರು ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ NACO, ನೆಹರು ಯುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘಟನೆ.

ಪ್ರಥಮ ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1.12.2007 ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ದಿನ ಯು.ಪಿ.ಎ. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಸೋನಿಯಾಗಾಂಧಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ್ದರು. ಈ ರೈಲು 7 ಭೋಗಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು 27 ಸಾವಿರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಏಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ನೀಡಿತು.

2ನೇ ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ : ಧೈಯವಾಕ್ಯ An track to good health-2009 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1 ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿತು. ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ AIDS ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಶುಚಿತ್ವ, ಹಂದಿಜ್ವರ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ, ಟಿ.ಬಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿತು.

2011ರ ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ಧೈಯವಾಕ್ಯ "Bring it to zero (ಹೊಸ ಸೋಂಕು, ಸಾವು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ...)

H₁N₁ - ಹಂದಿಜ್ವರ

- ◆ H-Hemagglutinin N-Neuraminidase
- ◆ 1931ರಲ್ಲಿ 'ರಿಚರ್ಡ್ ಷೋಪ್' ಹಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವೈರಸ್ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು.
- ◆ 1935ರಲ್ಲಿ 'ವೆಂಡರ್ ಸ್ನಾನ್‌ಲೇ' ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಈ ವೈರಸ್ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದರು.
- ◆ ಇದು ಒಂದು RNA ವೈರಸ್
- ◆ ಆರ್ಥೊ ಮಿಕ್ಸೊ ವೈರಸ್ (Ortho Myxo Virus) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದೆ.
- ◆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ Tamiflu ಹಾಗೂ Relenza ಮಾತ್ರಗಳು
- ◆ H₅N₁ ಹಕ್ಕಿ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವೈರಸ್

ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ

1. ಬೆಳಕಿನ ವೇಗ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ.ನಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸುವ ದೂರ ಒಂದು ಜ್ಯೋತೀರ್ವರ್ಷ
2. ಒಂದು ಆಂಗ್ಸ್ಟ್ರಾಂ ಎಂದರೆ - 10-10ಮೀ.
3. ದೃಗ್ಗೋಚರ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 400nm. - 750nm.
4. ಕ್ಷ-ಕಿರಣಗಳ ತರಂಗ ದೂರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ - = 0.1Å - 100Å
5. ದೂರದರ್ಶಕ ಉಪಕರಣದ ರಿಮೋಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಕಿರಣ - ಅವಕಂಪು
6. ಹರಳು ರಚನೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ವಿಕಿರಣ - ಕ್ಷ-ಕಿರಣ
7. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಿಕಿರಣಗಳು - ಗಾಮಾ ವಿಕಿರಣಗಳು
8. ಕ್ವಾಂಟಂ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದವರು - ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಪ್ಲಾಂಕ್
9. ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್‌ಗಳು ಉತ್ಸರ್ಜನೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮ - ದ್ಯುತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿಣಾಮ.
10. ಐನ್‌ಸ್ಟೀನಿಗೆ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದದ್ದು - ದ್ಯುತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ
11. ಲೇಸರ್ (LASER) ಎಂದರೆ - ವಿಕಿರಣ ಚೋದಿತ ಉತ್ಸರ್ಜನೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿನ ವರ್ಧನೆ
12. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಕಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಶಕ್ತಿಯ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಜಿಗಿದಾಗ, ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮ - ಫೋಟಾನ್ ಉತ್ಸರ್ಜನೆ
13. ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಮಾಣುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅಧಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ - ಸಂದಣಿ ವಿಲೋಮನ
14. ಪ್ರಥಮ ಲೇಸರ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದವರು - ಟಿ.ಎಚ್. ಮೈಮನ್
15. ಲೇಸರ್ ಪ್ರತಿಫಲಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ ದೂರವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ - ಲೇಸರ್ ರೇಂಜಿಂಗ್
16. ದೃಶ್ಯದ ಮೂರು ಆಯಾಮಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ - ಹಾಲೋಗ್ರಾಫಿ.
17. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿನ ವಿದ್ಯುದಾವೇಶ - $1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$.
18. ಅರೆವಾಹಕಗಳ ವಾಹಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬೆರಕೆ ಧಾತುಗಳು - ಡೋಪೆಂಟ್
19. ಅರೆವಾಹಕಗಳ ವಾಹಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಳಸುವ ಡೋಪೆಂಟ್ - ಆಂಟಿಮನ್/ಅರ್ಸೆನಿಕ್
20. ಪರ್ಯಾಯ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ನೇರ ವಿದ್ಯುತ್‌ಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ - ಡೈಯೋಡ್
21. ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಆವೃತ್ತಿಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಆಂದೋಲನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯು ಸಾಧನ - ಆಸಿಲೇಟರ್
22. ರೇಡಿಯೋ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ಮಾರ್ಕೋನಿ
23. ಶಬ್ದವನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾಧನ - ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಡ್ಯೂಸರ್
24. ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ ಆವೃತ್ತಿ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿಯುತ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ - ಪ್ರವರ್ಧಕ
25. ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ - RF ಆಸಿಲೇಟರ್

26. AF ಸಂಕೇತವನ್ನು RF ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಾರೋಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ - ಮಾಡ್ಯುಲೇಷನ್
27. FM ರೇಡಿಯೋ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಾಹಕ ಆವೃತ್ತಿ - 88-108 MHz
28. ವಕ್ರೀಭವನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ಬೆಳಕಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
29. ಬಿಳಿಯ ಬೆಳಕನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದಾಗ ದೊರೆಯುವ ಬಣ್ಣಗಳ ಶ್ರೇಣಿ - ರೋಹಿತ
30. ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ರೋಹಿತ ಪಡೆಯಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ - ರೋಹಿತ ದರ್ಶಕ
31. ಪಾಸಿಟ್ರಾನ್ ಎಂದರೆ - ಧನ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್
32. ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು - ರೋಹಿತದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
33. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯೋದಯಗಳ ಬಣ್ಣ ಕೆಂಪಾಗಿರಲು ಕಾರಣ - ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಗರಿಷ್ಠ ದೂರ ಚಲಿಸುವುದು
34. ದ್ರವ್ಯಗಳ ಅಣು ಸಂಯೋಜನೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ತತ್ವ - ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ
35. ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದ ಜವ - 300 ಮೀ/ಸಂ.
36. ವಾಯುವಿಗಿಂತ ದ್ರವ ಮತ್ತು ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದದ ಜವ - ಹೆಚ್ಚು
37. ಶ್ರವಣಾತೀತ ಶಬ್ದದ ಆವೃತ್ತಿ - 20 KHz
38. ಶುಷ್ಕ ಒಗೆತ, ಲೋಹದ ಅಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರುಕು, ಕ್ರಿಮಿಶುದ್ಧಿಕಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ತರಂಗಗಳು - ಶ್ರವಣಾತೀತ ತರಂಗಗಳು
39. ಮೂತ್ರಕೋಶದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಪಿತ್ತ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ತರಂಗಗಳು - ಶ್ರವಣಾತೀತ
40. SONAR ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ - Sound Navigation And Ranging
41. ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಾನ, ದೂರ, ದಿಕ್ಕು ಮತ್ತು ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ಜವಗಳನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ - ಸೊನಾರ್
42. ಗರ್ಭವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸ್ಕ್ಯಾನರ್ - ಶ್ರವಣಾತೀತ ತರಂಗ ಸ್ಕ್ಯಾನರ್
43. ತರಂಗಗಳ ಆಕರ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಕರ ನಡುವಿನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ತರಂಗಗಳ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಾಗುವ ತೋರಿಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆ - ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮ
44. ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾಹನಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಸಾಧನ - ರಾಡಾರ್ ಗನ್
45. ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಜಾಡನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸುವ ತತ್ವ - ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮ
46. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತರಂಗದೂರದ ಬೆಳಕನ್ನು ಉತ್ಸರ್ಜಿಸುವ ಆಕರವು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತರಂಗವು ದೃಗ್ಗೋಚರ ರೋಹಿತದಲ್ಲಿನ ಕೆಂಪು ನಡುವಿಗೆ ಪಲ್ಲಟವಾಗುವುದು - ಕೆಂಪು ಪಲ್ಲಟ
47. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಭ್ರಮಣೆ, ಗೆಲಾಕ್ಸಿಗಳ ಜವವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಬಳಸುವ ತತ್ವ - ಡಾಪ್ಲರ್ ಪರಿಣಾಮ
48. ವಿಕಿರಣ ಪಟುತ್ವವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದವರು - ಹೆನ್ರಿ ಬೆಕ್ವೆರಲ್
49. ಕೆಲವು ಧಾತುಗಳ ವಿಕಿರಣ ಪಟುತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ಅಸ್ಥಿರ ಬಹಿಷ್ಕಾರ
50. ಆಲ್ಫಾ (α) ಕಿರಣಗಳ ಆವೇಶ - ಧನ
51. ಆಲ್ಫಾ ಕಿರಣಗಳೆಂದರೆ - ಹೀಲಿಯಮ್ ಬೀಜಗಳು
52. ಬೀಟಾ ಕಿರಣಗಳೆಂದರೆ - ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್‌ಗಳು

53. ಒಂದು ಧಾತುವು ಆಲ್ಫಾ ಅಥವಾ ಬೀಟಾ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಉತ್ಸರ್ಜಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಧಾತುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ (TRANSMUTATION) - ದ್ರವ್ಯಾಂತರಣ
54. ರೇಡಿಯಂ ಬೀಜವು ಆಲ್ಫಾ ಕಣವನ್ನು ಉತ್ಸರ್ಜಿಸಿದಾಗ ದೊರೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನ - ರೆಡಾನ್
55. ವಿಕರಣ ಪಟುತ್ವವುಳ್ಳ ಧಾತುವು ಕಣವನ್ನು ಉತ್ಸರ್ಜಿಸಿದಾಗ, ಅದರ ಪರಮಾಣು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೌಲ್ಯ 1 ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣ - ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಪ್ರೋಟಾನ್ ಮತ್ತು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಆಗುವುದು
56. ಯುರೇನಿಯಂ 238ರ ಅರ್ಧಾಯುಷ್ಯ - 4.5ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳು
57. ಒಂದೇ ಪರಮಾಣು ಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಶಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದೇ ಧಾತುವಿನ ಪರಮಾಣುಗಳು - ಐಸೋಟೋಪುಗಳು
58. ರೇಡಿಯೋ ಐಸೋಟೋಪುಗಳನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಲು - ಮಂದ ನ್ಯೂಟ್ರಾನುಗಳಿಂದ ತಾಡನ ಮಾಡಬೇಕು.
59. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಳಸುವ ರೇಡಿಯೋ ಐಸೋಟೋಪು - ರೇಡಿಯೋ ರಂಜಕ
60. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳಸುವ ಐಸೋಟೋಪು - ರೇಡಿಯೋಕೋಬಾಲ್ಟ್
61. ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಐಸೋಟೋಪು - ರೇಡಿಯೋಕಾರ್ಬನ್
62. ಪರಮಾಣು ಬೀಜದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೋಟಾನ್ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಟ್ರಾನುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿರುವ ಶಕ್ತಿ - ಬೈಜಿಕ ಬಲ
63. ಐನ್‌ಸ್ಟೀನರ ರಾಶಿ-ಶಕ್ತಿ ಅಂತರ್ ಪರಿವರ್ತನೀಯ ಸಮೀಕರಣದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಮಿ.ಗ್ರಾಂ. ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರೆ ಸಿಗುವ ಶಕ್ತಿಯ ಪರಮಾಣುವಷ್ಟು - $9 \times 10^{10} \text{ J}$
64. ಒಂದು ಭಾರ ಪರಮಾಣುವಿನ ಅಶ್ವಿರ ಬೀಜವು ಒಡೆದು ಎರಡು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೀಜಗಳಾಗಿ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಶಕ್ತಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ - ಬೈಜಿಕ ವಿದಳನ
65. ಬೈಜಿಕ ವಿದಳನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದವರು - ಆಟೋಹಾನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಿಚ್ ಸ್ವಾಸ್‌ಮನ್
66. ಯುರೇನಿಯಂ 235 ಪರಮಾಣುಗಳನ್ನು ನ್ಯೂಟ್ರಾನುಗಳಿಂದ ತಾಡಿಸಿದಾಗ, ಉಂಟಾಗುವ ಮುರುಕುಗಳು - ಬೇರಿಯಂ, ಕ್ರಿಪ್ಟಾನ್
67. ವಿದಳನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ನ್ಯೂಟ್ರಾನುಗಳು ವಿದಳನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗುಣಕ ದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ - ಸರಪಳಿ ಕ್ರಿಯೆ
68. ವಿದಳನ ಸರಪಳಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿದಳನ ವಸ್ತುವಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಗಾತ್ರ - ಕ್ರಾಂತಿಗಾತ್ರ
69. ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯಾಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿದಳನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕ್ಷಿಪ್ರ ನ್ಯೂಟ್ರಾನುಗಳನ್ನು ನಿಧಾನಗೊಳಿಸುವ ಮಂದಕಾರಿ - ಗ್ರಾಫೈಟ್
70. ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯಾಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಟ್ರಾನುಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಕ್ರಿಯಾಕಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುವ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸರಳುಗಳು - ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ, ಬೋರಾನ್
71. ಉಷ್ಣ ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು - ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ
72. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ತತ್ವ - ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬೀಜಗಳ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಸಮ್ಮಿಲನ
73. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬೀಜಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಬೈಜಿಕ ಕ್ರಿಯಾವರ್ಧಕ - ಇಂಗಾಲ
74. ಸೌರ ಒಲೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಳ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವ ಕಾರಣ - ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು
75. ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಆಕರಗಳು - ಸೌರಕೋಶಗಳು
76. ಭೂಮಿಯು ಒಂದು ಕಾಂತದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿದವರು - ವಿಲಿಯಮ್ ಗಿಲ್‌ಬರ್ಟ್

77. ಪ್ರಬಲ ಕಾಂತಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೊಳಗಾದಾಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಬಲಕಾಂತತ್ವ ಪಡೆಯುವ ಪ್ಯಾರಾಕಾಂತೀಯ ವಸ್ತುಗಳು - ಪ್ಲಾಟಿನಂ, ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ
78. ಶಾಶ್ವತ ಕಾಂತಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಲೋಹಗಳು - ಕಬ್ಬಿಣ, ಕೋಬಾಲ್ಟ್, ನಿಕೆಲ್ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು
79. ಕಾಂತದಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಉಜ್ಜಿದಾಗ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಾಂತತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಕಾರಣ - ಅಣುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ
80. ಕಾಂತಗಳನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಥವಾ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಕಾಂತತ್ವ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಕಾರಣ - ಅಣುಕಾಂತಗಳ ಚದುರುವಿಕೆ
81. ರೋಗಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಬಳಸುವ ಕಾಂತದ ತತ್ವ - ಕಾಂತೀಯ ಅನುರಣನ ಬಿಂಬನ
82. ಕಾಂತತ್ವದ ನಷ್ಟ ತಡೆಯಲು ಬಳಸುವ ರಕ್ಷಕ - ಮೃದು ಕಬ್ಬಿಣ
83. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಣಗಳು ಭೂ ಕಾಂತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ವಾತಾವರಣದ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಅಯಾನೀಕರಿಸಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ - ಧ್ರುವಪ್ರಭೆ (ಅರೋರ)
84. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕಮಾನ - ಜೂಲ್
85. ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕಮಾನ - ವ್ಯಾಟ್
86. ದ್ರಾವಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಹರಿಯಲು ಬಿಡುವ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು - ಎಲೆಕ್ಟ್ರೋಲೈಟ್‌ಗಳು
87. ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿ - ಥಾಮಸ್ ಆಲ್ವಾ ಎಡಿಸನ್
88. ಶುಷ್ಕಕೋಶದಲ್ಲಿರುವ ಧನದ್ರವ - ಗ್ರಾಫೈಟ್ ಕಡ್ಡಿ
89. ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹವಿರುವ ವಾಹಕದ ಸುತ್ತ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಂತೀಯ ಬಲರೇಖೆಗಳ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ - ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ವೆಲ್‌ನ ಬಲಗೈ ಹಿಡುಗು ನಿಯಮ.
90. ವಾಹಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣಗಳು - ಅಮ್ಮೀಟರ್, ಗ್ಯಾಲ್ವನೋಮೀಟರ್
91. ಪರಮಾಣುವಿನ ಬೀಜ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಪಾಡುವ ಬಲ - ಪ್ರಬಲ ಬೈಜಿಕ ಬಲ
92. ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕಮಾನ - ಆಂಪೇರ್
93. ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾಲಕ ಬಲವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಉಪಕರಣ - ವೋಲ್ಟ್ ಮೀಟರ್
94. ವಾಹಕ ತಂತಿಯ ಉದ್ದ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ತೆಳುವಾದರೆ, ತಾಪ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅದರ ವಿದ್ಯುತ್ ರೋಧವು - ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ
95. ವಾಹಕ ತಂತಿಯ ತೆಳುವಾದಾಗ ವಿದ್ಯುತ್ ರೋಧವು ಹೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣ - ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನುಗಳ ಚಲನೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ
96. ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ರೋಧವನ್ನು ಏರಿಳಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ - ರಿಯೋಸ್ಟಾಟ್
97. ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೋರಿದ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನಿಂದ ಆಘಾತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು - ಭೂಸಂಪರ್ಕ ತಂತಿ
98. ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಬೆಳಕಿಗೆ ಕಾರಣ -(λ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಂಗಾಂತರಗಳು
99. ಬೆಳಕು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಲಂಬವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾದರೆ - ವಕ್ರೀಭವನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ
100. ಬೆಳಕು ಸಾಂದ್ರ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ವಿರಳ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ದಾಟುವಾಗ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಬಾಗುತ್ತದೆ - ಲಂಬದಿಂದ ದೂರ
101. ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪತನ ಕೋನದ ಸೈನು ಮತ್ತು ವಕ್ರೀಮ ಕೋನದ ಸೈನುಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಿಯಮ - ಸ್ನೆಲ್‌ನ ನಿಯಮ

ವಿಜ್ಞಾನ

ಲೋಹ ಮತ್ತು ಅಲೋಹಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಲೋಹಗಳು	ಅಲೋಹಗಳು
1. ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಪದಲ್ಲಿ (ರೂಮ್ ಟೆಂಪರೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ) ಘನಸ್ಥಿತಿ (ಪಾದರಸ ಮತ್ತು ಗೆಲಿಯಂ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)	ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಪದಲ್ಲಿ ಘನ, ದ್ರವ, ಅನಿಲ, ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
2. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ.	ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ (ಗ್ರಾಫೈಟ್, ಅಯೋಡಿನ್ ವಿದ್ಯುದ್ವಾಹಕಗಳಲ್ಲ)
3. ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯುದ್ವಾಹಕಗಳು	(ಗ್ರಾಫೈಟ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ವಿದ್ಯುದ್ವಾಹಕಗಳಲ್ಲ
4. ಪತ್ರಶೀಲತ್ವ ಮತ್ತು ತಂತುಶೀಲತ್ವ ಗುಣಗಳಿವೆ (Generally Malleable and ductile ಸತು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ Zinc is exception)	ಪತ್ರಶೀಲತ್ವ ಮತ್ತು ತಂತುಶೀಲತ್ವ ಗುಣಗಳಿಲ್ಲ.
5. ಉನ್ನತ ದ್ರವನ ಬಿಂದು ಇದೆ. (They have high melting point)	ಕಡಿಮೆ ದ್ರವನ ಬಿಂದು
6. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ Generally hard (Exception- Sodium and Pottassium)	ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

I. ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಜೀವಿಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು

ವೈರಸ್‌ಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು	ರೋಗಾಣುಗಳು	ವೈರಸ್‌ಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು	ರೋಗಾಣುಗಳು
1. ಸಿಡುಬು (ಸ್ಕಾಲ್ ಪಾಕ್ಸ್)	ವೇರಿಯೋಲ ವೈರಸ್	9. ಏಡ್ಸ್	ಹೆಚ್.ಐ.ವಿ. ವೈರಸ್
2. ಸೀತಾಳೆ ಸಿಡುಬು (ಚಿಕನ್ ಪಾಕ್ಸ್)	ವೇರಿಸೆಲ್ಲ ವೈರಸ್	10. ಸಾರ್ಸ್ ಕೊರೊನ	ವೈರಸ್
3. ದಡಾರ	ಪ್ಯಾರಮಿಕ್ಸೋ ವೈರಸ್	11. ಸರ್ಪಸುತ್ತು (ಹರ್ಪಸ್ ಜೋಸ್ಟಾರ)	ವೇರಿಸೆಲ್ಲ ಜೋಸ್ಟಾರ್ ವೈರಸ್
4. ಜರ್ಮನ ದಡಾರ	ರುಬೆಲ್ಲ ವೈರಸ್ / ಟೋಗಾ ವೈರಸ್	12. ಹರ್ಪಸ್ ಸಿಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್	ಹರ್ಪಸ್ ಸಿಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ವೈರಸ್

5. ಮಂಗನ ಬಾಹು (ಮಂಪ್ಪ) ಗದ್ದಬಾಹು	ಮಿಕ್ಕೋ ವೈರಸ್ ಪ್ಯಾರೋಟಿ ಡೈಟಿಸ್	13. ಹೆಪಟೈಟಿಸ್	ಎ ಹೈಪೆಟೈಟಿಸ್ ಎ ವೈರಸ್
6. ಪ್ಲೂ (ಇನ್‌ಫ್ಲುವೆಂಜ)	ಆರ್ಥೋಮಿಕ್ಕೋ ವೈರಸ್	14. ಹೆಪಟೈಟಿಸ್ ಬಿ	ಸಿರಂ ಹೈಪೆಟೈಟಿಸ್
7. ಪೋಲಿಯೋ	ಪೋಲಿಯೋ ವೈರಸ್ / ಎಂಟರೋ ವೈರಸ್	15. ವೈರಸ್ ಎನ್‌ಸೆಫಲೈಟಿಸ್	ಆರ್ಬೋ ವೈರಸ್
8. ಡೆಂಗ್ಯು ಜ್ವರ	ಡೆಂಗ್ಯು ವೈರಸ್	16. ರೇಬಿಸ್ / ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿಕಡಿತ (ಹೈಡ್ರೋ ಪೋಬಿಯಾ)	ರೇಬಿಸ್ ವೈರಸ್ / ರಾಬ್ಡೋವೈರಸ್

II. ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರಣವಾದ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ

ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ರೋಗಗಳು	ರೋಗಾಣುಗಳು	ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ರೋಗಗಳು	ರೋಗಾಣುಗಳು
1. ಕ್ಷಯ (ಟಿ.ಬಿ.)	ಟ್ಯೂಬರ್ಕ್ಯುಲಸ್ ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್	9. ಬೇದಿ (ಬ್ಯಾಸಿಲ್ಲರಿಡಿಸೆಂಟ್ರಿ)	ಶಿಗಲ್ಲ ಡಿಸೆಂಟರಿಕ
2. ಕಾಲರ	ವಿಬ್ರಿಯೋ ಕಾಲರೆ	10. ಬ್ಯಾಟುಲಿ ವಿಷಮತೆ	ಕಾಸ್ತೀಡಿಯಂ ಬ್ಯಾಟುಲಿನಂ
3. ಕುಷ್ಠ (ಲೆಪ್ಟೋಸಿ)	ಮೈಕೋ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಲೆಪ್ರೆ	11. ಗನೋರಿಯಾ	ನಿಸೀರಿಯ ಗೊನೋರಿಯೆ
4. ವಿಷಮ ಶೀತಜ್ವರ (ಟೈಫಾಯ್ಡ್)	ಸಾಲ್ಮೋನೆಲ್ಲಾ ಟೈಫಿ	12. ಸಿಫಿಲಿಸ್	ಟ್ರೆಪೋನೀಮ ಫ್ಯಾಲಡಂ
5. ಪ್ಲೇಗು	ಯೆರ್ಸಿನಿಯಾ ಪೆಸ್ಟಿಸ್	13. ನಾಯಿ ಕೆಮ್ಮು (ಫರ್ಟುಸಿಸ್)	ಹಿಮೋಫೀಲಸ್ ಪೆರ್ತುಸಿಸ್
6. ಅಂಥ್ರಾಕ್ಸ್ (ನೆಗಡಿ ಜ್ವರ)	ಬೆಸಿಲಸ್ ಅಂಥ್ರಾಕ್ಸ್	14. ಗಂಟಲು ಮಾರಿ (ಡಿಫ್ಟೀರಿಯಾ)	ಕೊರನೀ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ
7. ಧನುರ್ವಾಯು (ಟೆಟಾನಸ್)	ಕಾಸ್ತೀಡಿಯಂ ಟೆಟನಿ	15. ಗಂಟಲು ಹುಣ್ಣು (ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಸೋರಥ್ರೋಟ್)	ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಕಾಕಸ್ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ
8. ನ್ಯುಮೋನಿಯ	ಡಿಪ್ಟೀರೋಕಾಕಸ್ ನ್ಯುಮೋನಿಯ	16. ಅನಿಲ ಗ್ಯಾಂಗ್ರಿನ್)	ಕಾಸ್ತೀಡಿಯಂ ಫರ್ಪಿಂಜಸ್

III. ವಿಕರೋಶ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು

ರೋಗಗಳು	ಕಾರಣವಾದ ಪೋಟೋಜೂವಾಗಳು
1. ಮಲೇರಿಯಾ	ಪ್ಲಾಸ್ಮೋಡಿಯಮ್ ವೆವಾಕ್ಸ್
2. ಅಮೀಬಿಕ ಆಮಶಂಕೆ (ಅಮೀಬಿಕ್ ಡಿಸೆಂಟ್ರಿ)	ಎಂಟಾಮೀಬಾ ಹಿಸ್ಟೋಲೈಟಿಕ
3. ಓರಿಯಂಟಲ್ ಸೋರ್ (ಡೆಲ್ಲಿ ಬಾಯಲ್)	ಲೆಶ್‌ಮೇನಿಯ ಟ್ರಾಫಿಕ್
4. ಜಿಯಾರ್ಡಿಯ ಭೇದಿ	ಜಿಯಾರ್ಡಿಯ ಇಂಟೆಸ್ಟಿನಾಲಿಸ್
5. ಯೋನಿ ಉರಿತ (ವೆಜೈನೈಟಿಸ್)	ಟ್ರೈಕೋಮಾನಾಸ್ ವೆ. ಜೈನಾಲಿಸ್

IV. ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳು

ರೋಗಗಳು	ಕಾರಣವಾದ ಪೋಟೋಜೂವಾಗಳು
1. ಹುಳುಕಡ್ಡಿ (ರಿಂಗ್ ವರ್ಮ)	ಮೈಕ್ರೋಸ್ಪೋರಂ, ಟ್ರೈಕೋಫೈಟಾನ್
2. ಕೆಸರು ಹುಣ್ಣು (ಅಥ್ಲೆಟ್ಸ್ ಪುಟ್)	ಟ್ರೈಕೋಫೈಟಾನ್
3. ಮದುರಾಪುಟ್	ಮದುರಲ್ಲ ಮೈಸಿಟೋಮಿ
4. ಧೋಬಿನವೆ (ದೋಬಿ ಇಚ್)	

V. ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು	VI. ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು	VII. ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು
1. ಕ್ಷಯ	1. ಕಾಲರ	1. ರೇಬಿಸ್
2. ನೆಗಡಿ	2. ವಿಷಮ ಶೀತಜ್ವರ (ಟೈಫಾಯಿಡ್)	2. ಮಂಗನ ಕಾಯಿಲೆ
3. ಪ್ಲೂ	3. ಆಮಶಂಕೆ	

VIII. ಶೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಹುಳಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳು

1. ಮಲೇರಿಯಾ	ಅನಾಫಿಲಿಸ್ ಸೊಳ್ಳೆ	4. ಆನೆಕಾಲು	ಫೈಲೇರಿಯ ಹುಳು
2. ಕಾಲರಾ	ಸೊಳ್ಳೆಗಳು	5. ಅಸೈರಿಯಾಸಿಸ್	ಜಂತುಹುಳ
3. ಪ್ಲೇಗು	ಇಲಿ ಜಿಗಟಗಳು	6. ಜಿಯಾರ್ಡಿಯಾಸಿಸ್	ಜಿಯಾರ್ಡಿಯ

IX. ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳು

1. ಲಿಪಿಡ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗ - ಪೈನೋಡರ್ಮ.
2. ಪ್ರೋಟಿನ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳು - ಕ್ಯಾಷಿಯೋರ್‌ಕರ್ ಮತ್ತು ಪೋಷಣಾಮರಾಸ್ಮಸ್.
3. ಅಯೋಡಿನ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗ - ಗಲಗಂಡ ರೋಗ / ಗಯಟರ್.
4. ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ವಿಟಮಿನ್ ಬಿ 12 ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗ - ರಕ್ತ ಹೀನತೆ.

X. ಐಟಿಮಿನ್‌ಗಳು

ಐಟಿಮಿನ್‌ಗಳು	ದೊರೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು	ಐಟಿಮಿನ್‌ಗಳು	ದೊರೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು
1. ಜೀವಸತ್ವ-ಎ	ಹಸಿರು ಎಲೆ, ತರಕಾರಿಗಳು, ಕ್ಯಾರೆಟ್, ಮೀನು, ಪಿತ್ತಕೋಶದ ಎಣ್ಣೆ, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ	6. ಜೀವಸತ್ವ-ಬಿ12	ಹಾಲು, ಮಾಂಸ, ಪಿತ್ತಕೋಶ, ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು
2. ಜೀವಸತ್ವ-ಬಿ1	ಸೋಯಾಬಿನ್, ಹಸಿರು ತರಕಾರಿ, ಹಾಲು ಮಾಂಸ, ಮೀನು, ಮೊಟ್ಟೆ ಪಾಲಿಶ್, ಅಕ್ಕಿ, ಇಡೀ ಧಾನ್ಯ, ಸಮುದ್ರ, ಆಹಾರ	7. ಜೀವಸತ್ವ-ಸಿ	ಹಳಿ ಹಣ್ಣುಗಳು, ನಿಂಬೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಸೀಬೆ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪು, ಟೊಮೆಟೋ, ಮೊಳಕೆ ಕಾಳುಗಳು, ಪಪಾಯಿ
3. ಜೀವಸತ್ವ-ಬಿ2	ಹಾಲು, ಬಟಾಣಿ, ಹಸಿರೆಲೆ, ತರಕಾರಿ, ಮಾಂಸ, ಮೊಟ್ಟೆ, ತಿಂಗಳು ಹುರುಳಿ, ಯೀಸ್ಟ್, ಎಣ್ಣೆಬೆಣ್ಣೆಗಳು	8. ಜೀವಸತ್ವ-ಡಿ	ಹಾಲು, ಮೀನು, ಕಾಡಲಿವರ್, ಎಣ್ಣೆ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣ
4. ಜೀವಸತ್ವ-ಬಿ4	ಹಸಿರು ತರಕಾರಿ, ಇಡೀ ಧಾನ್ಯ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಟೊಮೆಟೋ, ಕಡಲೆಕಾಯಿ, ಮಾಂಸ, ಮೀನು, ಗೆಡ್ಡೆಗಳು	9. ಜೀವಸತ್ವ-ಇ	ಹಸಿರೆಲೆ ತರಕಾರಿಗಳು, ಟೊಮೆಟೋ, ಹಾಲು, ಎಣ್ಣೆ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಗೋಧಿ, ಎಣ್ಣೆಗಳು, ವನಸ್ಪತಿ ಎಣ್ಣೆ, ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಾಣಿ ಆಹಾರಗಳು
5. ಜೀವಸತ್ವ-ಬಿ5	ಯೀಸ್ಟ್, ಧಾನ್ಯಗಳು (ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ) ಮೊಟ್ಟೆ, ಹಾಲು, ಎಲೆ, ತರಕಾರಿಗಳು	10. ಜೀವಸತ್ವ-ಕೆ	ಶರೀರದಲ್ಲೇ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಹಸಿರೆಲೆ ತರಕಾರಿಗಳು, ಹಾಲು, ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

XI. ಅನುವಂಶೀಯ ರೋಗಗಳು	XII. ಹಾರ್ಮೋನುಗಳ ಅಸಮತೋಲನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳು	XIII. ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳು (ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತ ಜನ ತುತ್ತಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳು)
1. ಹಿಮೋಫಿಲಿಯ	1. ಮಧುಮೇಹ / ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ- ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಹಾರ್ಮೋನು	1. ನ್ಯೂಮೋನಿಯಿಸಿಸ್
2. ಸಿಕಲ್ ಸೆಲ್ ಅನೀಮಿಯ	2. ಗಳಗಂಡ/ಗಯಟರ್-ಥೈರಾಕ್ಸಿನ್	2. ಸಿಲಿಕೋಸಿಸ್
3. ಬಣ್ಣ ಕುರುಡು/ವರ್ಣಾಂಧತೆ	3. ಕುಬ್ಜತೆ-ಪಿಟ್ಟುಟರಿ ಗ್ರಂಥಿ ಸ್ರವಿಸುವ ಹಾರ್ಮೋನಿನ ಕಡಿಮೆ ಸ್ರವಿಸುವಿಕೆ	3. ಆಸ್ಟೆಸ್ಕೋಸಿಸ್
	4. ದೈತ್ಯತೆ-ಪಿಟ್ಟುಟರಿ ಗ್ರಂಥಿ ಸ್ರವಿಸುವ ಹಾರ್ಮೋನಿನ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ರವಿಸುವಿಕೆ	

ಜೀವ ಅಣುಗಳು BIOMOLECULES

ಆಹಾರದ ಘಟಕಗಳು. ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ಸ್, ಲಿಪಿಡ್ (ಕೊಬ್ಬು) ಪ್ರೋಟೀನ್/ಜೀವಸತ್ವಗಳು, ನಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಖನಿಜಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ನೀರು ಇವು ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರದ ಘಟಕಗಳು.

(ಇಂಗಾಲ, ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕಗಳಿಂದಾಗಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು)

ಶರ್ಕರಗಳು	Carbohydrates(ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ಸ್)	
	ವಿಧಗಳು	ಮೂಲ
1. ಏಕಶರ್ಕರ	ಡಿ. ಆಕ್ಸಿ ರೈಬೋಸ್ ರೈಬೋಸ್ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಫ್ರಕ್ಟೋಸ್ ಗ್ಯಾಲಕ್ಟೋಸ್	DNA RNA ಹಣ್ಣು, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ - ಮಕರಂದ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸಮುದ್ರ ಆಲೆಗಳ ಕೋಶಭಿತ್ತಿ
2. ದ್ವಿಶರ್ಕರ	ಮಾಲ್ಟೋಸ್ (ಗ್ಲೂಕೋಸ್+ಗ್ಲೂಕೋಸ್) ಸುಕ್ರೋಸ್ (ಗ್ಲೂಕೋಸ್ + ಫ್ರಕ್ಟೋಸ್) (ಟೇಬಲ್ ಶುಗರ್) ಲ್ಯಾಕ್ಟೋಸ್ (ಗ್ಲೂಕೋಸ್ + ಗ್ಯಾಲಕ್ಟೋಸ್)	ಮೊಳಕೆ ಬೀಜಗಳು ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಬೀಟ್‌ರೂಟ್ ಹಾಲು
3. ಬಹುಶರ್ಕರ	ಪಿಷ್ಟ (Starch) ಗ್ಲೈಕೋಜಿನ್ Glycogen ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್ Cellulose ಕ್ಯೆಟಿನ್ (Chitin) ಪೆಕ್ಟಿನ್ (Pectin) ಅಗಾರ್ - ಅಗಾರ್ (Agar-Agar)	ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ, ಕಾಳುಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರಾಣಿ ಪಿತ್ತಕೋಶ, ಜೀವಕೋಶ, ಮಾಂಸಖಂಡ ಸಸ್ಯಜೀವಕೋಶ, ಹತ್ತಿ, ಮರ, ಕಾಗದ ಕೀಟಗಳ ಹೊರಚರ್ಮ, ಏಡಿ, ಲೋಬ್‌ಸ್ಟರ್ ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿ ಸಮುದ್ರ ಕಳೆ, ಜೆಲ್ಲಿಂಗ್ ಗುಣ (Queen of gelling Agent)

ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ❖ ಪಚನಕ್ರಿಯೆಯ ಇಂಧನ (Metabolic Fuel) ವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಒಂದು ಗ್ರಾಂ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್ ಉತ್ಪನ್ನವೇ ಹೊಂದಿ 1.7 ಗ್ರಾಂ ಶಕ್ತಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸಂಗ್ರಹಿತ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ (ಸಸ್ಯ-ಪಿಷ್ಟ) (ಗ್ಲೈಕೋಜಿನ್ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.)

- ❖ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೃಢತೆ (Mechanical Support) -ರೈಬೋಸ್ -DNA
ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್ - ಸಸ್ಯ ಜೀವಕೋಶ
ಕೈಟಿನ್ - ಕೀಟಗಳ ಹೊರ ಚರ್ಮ
- ❖ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗಿ : ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉದಾ : ಕಾಗದ, ಬಟ್ಟೆ, ಹತ್ತಿ

ಪ್ರೋಟೀನ್

ಕಾರ್ಬನ್, ಹೈಡ್ರೋಜನ್, ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಮತ್ತು ನೈಟ್ರೋಜನ್‌ಗಳಿಂದಾಗಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು

ವಿಧಗಳು	ಉದಾ :	ಮೂಲ
ಸರಳ ಪ್ರೋಟೀನ್ (Simple Protein)	ಆಲ್ಬುಮಿನ್ ಗ್ಲಾಬ್ಯುಲಿನ್ ಹಿಸ್ಟೋನ್ ಆಕ್ಟಿನ್ ಕೆರಾಟಿನ್	ರಕ್ತ, ಹಾಲು Serum albumin Lactal ಹಾಲು Lactoglobulin of milk Ovoglobulin -Egg ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಮಯೋಫೈಬ್ರಿಲ್ (ಮಾಂಸಖಂಡ) ಕೂದಲು, ಉಗುರು, ಗೊರಸು (Claws)
ಸಂಯುಗ್ಮಿತ ಪ್ರೋಟೀನ್ (Conjugated Protein)	ಕ್ರೋಮೋಪ್ರೋಟೀನ್ ಗ್ಲೈಕೋ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಫಾಸ್ಫೋಪ್ರೋಟೀನ್ ಲಿಪೊ ಪ್ರೋಟೀನ್	ಉಸಿರಾಟದ ವರ್ಣಕ Respiratory Pigments) HB or Blood ರಕ್ತ ಮಯೋಗ್ಲೋಬಿನ್ ಅಥವಾ ಮಾಂಸಖಂಡ ಮ್ಯುಸಿನ್ (Mucin) ಸಲೆವರಿ ಗ್ರಂಥಿ ಕೆನಿನ್ (ಹಾಲಿನ) ಮೊಟ್ಟೆಯ ಭಂಡಾರ

ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

- ❖ ದೇಹ ನಿರ್ಮಾಣಕಗಳು : (Building Blocks of the body)
- ❖ ಸಾಗಾಣಿಕೆ : ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ (ಕಶೇರುಕಗಳಲ್ಲಿ)
Myoglobin- ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಮಾಂಸಖಂಡಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರೋಟೀನ್ : ಕೆರಾಟಿನ್ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ, ಉಗುರು, ಕೋಡು
- ❖ ಹಾರ್ಮೋನ್ : ಇನ್ಸುಲಿನ್, ಥೈರಾಕ್ಸಿನ್, ಪಿಟ್ಯುಟರಿ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು
- ❖ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು : ಆಂಟಿಬಾಡಿಗಳು, (Venom) ಹಾವಿನ ವಿಷ

ಪ್ರೋಟೀನ್ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ಗಳು	ಸ್ವರಾಯಿಡ್ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ಗಳು
1. ಇನ್ಸುಲಿನ್	1. ಟೆಸ್ಟೋಸ್ಟೀರಾನ್
2. ಥೈರಾಕ್ಸಿನ್, ಅಡ್ರಿನಲಿನ್	2. ಪ್ರಾಜೆಸ್ಟೀರಾನ್
3. ಪಿಟ್ಯುಟರಿ	3. ಇಸ್ಟ್ರಾಜನ್

ಜೀವನತ್ವಗಳು

ವಿಟಮಿನ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು 'ವೈಟಲ್' ಮತ್ತು 'ಅಮೈನ್' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪೋಲ್ಯಾಂಡ್ ದೇಶದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಕಾಸಿಮಿರ್ ಫಂಕ್ (Casimic Funk) ಎಂಬುವರು 1912ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು.

- ವಿಧಗಳು ❖ ಕೊಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಕರಗು ಜೀವಸತ್ವಗಳು : A, D, E, K
❖ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಜೀವಸತ್ವಗಳು : B₁, B₂, B₃, B₆, B₁₂, C

ಕೊಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ

ಜೀವಸತ್ವ	ರಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು	ರೋಗ
ಎ	ರೆಟಿನಾಲ್ (ವಿಟಾ-ಕೆರೋಟಿನ್)	ನಿಶಾಂಧತೆ
ಡಿ	ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಫೆರಾಲ್ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನ ಜೀವಸತ್ವ	ರಿಕೆಟ್ಸ್ (ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ) ಆಸ್ಪಿಯೋ ಮಲಾಷಿಯ (ವಯಸ್ಕರಲ್ಲಿ)
ಇ	ಟೊಕೊಫೆರಾಲ್	ಇಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಜೆತನ
ಕೆ	ಫೆಲೊಕ್ವಿನಿನ್	ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವುದು
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ		
ಬಿ ₁	ಥಯಾಮಿನ್	ಬೆರಿ-ಬೆರಿ (ಜಲೋದರ ಮಸ್ಕೂಲಾರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರೊಫಿ)
ಬಿ ₂	ರೈಬೊಫ್ಲವಿನ್	ಪೊಟೊಫೊಬಿಯ.
ಬಿ ₃	ನಯಾಸಿನ್	ಪೆಲಾಗ್ರ
ಬಿ ₆	ಪೆರಿಡಾಕ್ಸಿನ್	3-D ಡರ್ಮಟೈಟಿಸ್ ಡಿಮೆಂಷಿಯ ಅತಿಸಾರ (ಬೇಧಿ)
ಬಿ ₁₂	ಸೈಯನೊ ಕೊಬಾಲಮೈನ್	ಅನಿಮಿಯ (ರಕ್ತಹೀನತೆ)
ಸಿ	ಆಸ್ಕರ್ಬಿಕ್ ಆಮ್ಲ	ಸ್ಕರ್ವಿ (ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕೆ, ಕೈಕಾಲು ನೋವು)

ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರ

ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ - 64%

ಲಿಪಿಡ್ / ಕೊಬ್ಬು - 21%

ಪ್ರೋಟೀನ್ - 14%

ಖನಿಜಾಂಶ ಜೀವಸತ್ವ - 01%

ಲಿಪಿಡ್ ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಪ್ರೈನೋಡರ್ಮ ರೋಗ

ಪ್ರೋಟೀನ್-ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ

ಕ್ವಾಷಿಯೋರ್ಕಾರ್ ಮತ್ತು ಪೋಷಣಾ ಮರಾಸ್ಮಸ್

ಅಯೋಡಿನ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ - ಗಳಗಂಡ

ಕಬ್ಬಿಣ -ಅನಿಮಿಯ

ರೋಗಗಳ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಗಳು

1.	(Pandemic) ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ	_____	ಉದಾ : AIDS (ಎಡ್ಸ್) H ₁ N ₁
2.	(Epidemic) ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ	_____	ಕಾಲರ
3.	(Endemic) ಸ್ಥಾನಿಕ ವ್ಯಾಧಿ	_____	ಸರಳ ಗಳಗಂಡ
4.	(Sporadic) ವಿರಳ ವ್ಯಾಧಿ	_____	ಪೋಲಿಯೋ

ನಿತ್ಯಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು

1. ಭೂಪಾಲ್ ವಿಷಾನಿಲ ದುರಂತ - ಮೀಥೈಲ್ ಐಸೋ ಸಯನೈಡ್
2. ಕಿಡಿ ಕಲ್ಲು - ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಆಕ್ಸಲೇಟ್ (ಲಿಥೋಟ್ರಿಪ್ಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ)
3. ಜಪಾನ್ ಮಿಮಮಾಟ - ಪಾದರಸ (ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಥಮ ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ ರೋಗ)
4. ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ : ಈಥೈಲ್ ಡೈ ಬ್ರೋಮೈಡ್, ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಫಾಸ್ಫೇಟ್
5. ಆಹಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ : ಪೊಟಾಷಿಯಂ ಮೆಟಾ ಬೈ ಸಲ್ಫೇಟ್
6. ವಿನಿಗರ್ : ಈಥನಾಯಿನ್ ಆಮ್ಲ (ಅಸಿಟಿಕ್ ಆಮ್ಲ)
7. ಟಾಲ್ಕಾಂ ಪೌಡರ್ - ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಸಿಲಿಕೇಟ್ $MgSiO_2$
8. ಇಲಿ ಪಾಷಣ : ಜಿಂಕ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ $ZnSO_4$
9. ಕ್ಲೋರೋಫಾರಂ : ಟ್ರೈ ಹ್ಯಾಲೋ ಮಿಥೇನ್
10. ಸಿಡಿಮದ್ದು : ನೈಟ್ರೋಗ್ಲಿಸರಿನ್ / ಈಥೈಲಿನ್ : ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಮಾಡಲು
11. ರಸ್ತೆಬದಿ ಆಹಾರ ತಯಾರಕರು ರುಚಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದು : ಮಾನೋ ಸೋಡಿಯಂ ಗ್ಲುಟಾಮಿನ್
12. ಪ್ಲಾಷ್ ಬಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ : ಸೋಡಿಯಂ
13. ಎಂಡೋಸಲ್ಪಿನ್ : ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕೀಟನಾಶಕ
14. ನಗಿಸುವ ಅನಿಲ : ನೈಟ್ರಸ್ ಆಕ್ಸೈಡ್
15. ಕೃತಕ ಮಳೆ Cloud Seeding : Silver ಸಿಲ್ವರ್ ಐಯೋಡೈಡ್
16. ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ : ಸಿಲ್ವರ್ ಬ್ರೋಮೈಡ್
17. ಗ್ಯಾಸ್ ವೆಲ್ಡಿಂಗ್ - C_2H_2 ಅಸಿಟಲಿನ್
18. ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್ : ಮೀಥೇನ್ / ಮೂಲಂಗಿ ವಾಸನೆಗೆ : ಐಸೋ ಥಯೋಸಯನೇಟ್
19. ಎಲ್.ಪಿ.ಜಿ. : ಬ್ಯೂಟೇನ್ 80% ಪ್ರೊಫೇನ್ ನುಸಿಗುಳಿಗೆ : ನ್ಯಾಪ್ತಲಿನ್
20. CNG : ಮೀಥೇನ್
21. ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್ ತಂಪುಕಾರಿ : ದ್ರವ ಅಮೋನಿಯಂ
22. ಆಮ್ಲ ಮಳೆ $HNO_3 + H_2SO_4$ (ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ + ಸಲ್ಫರಿಕ್ ಆಮ್ಲ)
23. ರಸಾಯನಿಕಗಳ ರಾಜ : H_2SO_4 ಸಲ್ಫರಿಕ್ ಆಮ್ಲ
24. ಅಡುಗೆ ಉಪ್ಪು : ಸೋಡಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ $NaCl$
25. ಅಡುಗೆ ಸೋಡ : ಸೋಡಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ Na_2CO_3

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

26. ಬಟ್ಟೆ ಸೋಡ : ಸೋಡಿಯಂ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ NaHCO_3
27. ಕಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೋಡ : NaOH ಸೋಡಿಯಂ ಹೈಡ್ರಾಕ್ಸೈಡ್ (ಬಟ್ಟೆ ಸಾಬೂನು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ)
28. ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ : CO_2 CO , ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಮಾನಾಕ್ಸೈಡ್
29. ಔಷಧಿ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ : ಬೆಂಜಿನ್ (C_6H_6)
30. ಸ್ಫೋಟಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ : ಟಾಲಿನ್ ($\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_3$)
31. LPG ವಿಲಕ್ಷಣ ವಾಸನೆಗೆ : ಈಥೇಲ್ ಮಾರ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ($\text{C}_2\text{H}_5\text{SH}$)
32. ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರಿಸ್ : ಜಿಪ್ಸಂ CaSO_4
33. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕೃತಕ ಉಸಿರಾಟ : $\text{O}_2 + \text{He}$ ಆಮ್ಲಜನಕ + ಹೀಲಿಯಂ
34. RDX : Research Explosive Device
ಸೈಕ್ಲೋ ಟ್ರೈ ಮಿಥಲಿನ್ ಟ್ರೈ ನೈಟ್ರಮಿನ್
35. ಆಶ್ರುವಾಯು Tear gas ಕ್ಲೋರೋ ಪಿಕ್ರಿನ್ Chloro Picrin
36. ಮಂಪರು ಪರೀಕ್ಷೆ : ಶುದ್ಧನೀರು + ಸೋಡಿಯಂ ಪೆಂಟಥಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣ
37. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ (ನೀರಿನ) ಗಡಸುತನ : ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಬೈ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್
38. ಶಾಶ್ವತ ಗಡಸುತನ (ನೀರು) : ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫೇಟ್
ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂಗಳ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫೇಟ್
39. ಚಲುವೆಪುಡಿ : ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಆಕ್ಸಿ ಕ್ಲೋರೈಡ್
40. ಜಿಯೋಲೈಟ್ : ಸೋಡಿಯಂ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಸಿಲಿಕೇಟ್
41. ಮೊಟ್ಟೆಯ ಕೋಶದಲ್ಲಿ : CaCO_3 ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಕಾರ್ಬೋನೇಟ್
ಈರುಳ್ಳಿ - ಪೊಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಕೆಂಪು ಇರುವೆ - ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ವಿನಿಗರ್ - ಅಸಿಟಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಮೊಸರು - ಲ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಹುಣಸೆ - ಟಾರ್ಟಾರಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಟೊಮೆಟೋ - ಆಕ್ಸಾಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಮಾನವನ ಮೂತ್ರ - ಯೂರಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ನಿಂಬೆ - ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಹೊಂಗೆ - Olic Acid ಓಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ (Bio Dieselನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ)
- ಕಾಫಿ : ಕೆಫಿನ್
- ಟೀ : ಟೆನಿನ್
- ತಂಬಾಕು : ನಿಕೋಟಿನ್
- ಕೂದಲು : ಕೆರಾಟಿನ್

- ಚರ್ಮ : ಮೆಲನಿನ್
ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ : ಯೂರೋ ಕ್ರೋಮ್
ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ : ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್
- ❖ ಗುಂಡು ನಿರೋಧಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ : ಪಾಲಿಕಾರ್ಬೋನೇಟ್ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ
anti freeze in Automobile : Ethylene Glycol
 - ❖ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಯಾಲರಿ ಮೌಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಇಂಧನಗಳು :
ಜಲಜನಕ : 150 K.Cal / gr CNG : 55 / Gr
 - ❖ Gasoline : 45 K.Cal/gr ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು : Charcoal 33/gr
 - ❖ ಪೊಟಾಷಿಯಂ ಬ್ರೋಮೈಡ್ - Photography
 - ❖ ಪೊಟಾಷಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ - Gun Powder ಬಂದೂಕಿನ ಮದ್ದು
 - ❖ ಪೊಟಾಷಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ - ರಸಗೊಬ್ಬರ Fertiliser
 - ❖ ಮಾನೋ ಪೊಟಾಷಿಯಂ ಟಾರ್ಟರೇಟ್ - ಬೇಕರಿ
 - ❖ ಫೀನಾಲ್ - ಕೀಟನಾಶಕಗಳಲ್ಲಿ
 - ❖ Blue Vitriol - ಕಾಪರ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ Copper Sulphate
 - ❖ Epsom Salt - ಮೆಗ್ನೀಷಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ (ಕೃತಕ ಭೇದಿ ಮಾಡಿಸಲು)
 - ❖ ವಜ್ರ : ಕಾರ್ಬನ್, ಮಾರ್ಬಲ್ : ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ
 - ❖ ಮರಳು : ಸಿಲಿಕಾನ್, ರೂಬಿ : ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ
 - ❖ ಜರ್ಮನ್ ಸಿಲ್ವರ್ : ನಿಕೆಲ್, ಹೈಪೋ : ಸೋಡಿಯಂ
 - ❖ ಉಗುರು ಬಣ್ಣ ತೆಗೆಯಲು : ಅಸಿಟೋನ್ Acetone
 - ❖ ತರಕಾರಿಗಳು ಕೊಳೆತಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅನಿಲ : ಜಲಜನಕದ ಸಲ್ಫೇಟ್
 - ❖ ಕೃತಕ ಮಳೆ ತರಲು : ಮೋಡ ಬಿತ್ತನೆ Cloud Seeding 1946 ಎನ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಕಾಯಿಫರ್ (ಅಮೇರಿಕಾ) ವಿಮಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿಲ್ವರ್ ಐಯೋಡೈಡ್‌ನ್ನು, ಒಣಮಂಜುಗೆಡ್ಡೆ, ಅಮೇನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಅನಿಲರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಮೋಡದ ನೀರನ್ನು ಸಾಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಜಲಾಕರ್ಷಕ ಬೀಜ ಕಣಗಳಾಗಿ ಈ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ 'ಪ್ರಾಜಕ್ಟ್ ವರುಣ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.)

ಮಾನವನ ದೇಹ

- ◆ 100 ಟ್ರಿಲಿಯನ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವ ಕೋಶಗಳಿಂದಾಗಿದೆ.
- ◆ ಮಾನವನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಬಗೆಯ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇವೆ.
- ◆ ಅಸ್ತಿ ಪಂಜರ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾಂಸಖಂಡ, ಪರಿಚಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜೀರ್ಣಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿಸರ್ಜನಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ನರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಚರ್ಮ

ದೇಹ : ಕರುಳಿನ ಉದ್ದ 9.14 ಮೀಟರ್, 70 ವರ್ಷಗಳ ಜೀವಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40.64 ಮಿಟ್ರಿಕೋಟನ್ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುವನು.

DNA : ಡಿ ಆಕ್ಸಿ ರೈಬೋ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ - ಮಾನವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಕೋಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ DNAಯ ಉದ್ದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನ ನಡುವೆ 600 ಬಾರಿ ಎಳೆಯಬಹುದು. (ಪ್ರತಿ ಕೋಶದಲ್ಲಿ 2 ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು DNA ಇರುತ್ತದೆ).

ಮೂಳೆ : ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ 300 ಬಗೆಯ ಮೂಳೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

- ◆ ವಯಸ್ಕರಲ್ಲಿ 206 ಮೂಳೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.
- ◆ ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ಮೂಳೆ ತೊಡೆ ಮೂಳೆ ಫೆಮರ್ Femur (ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದದ ಕಾಲು 1/4 ಭಾಗ)
- ◆ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಮೂಳೆ - ಸ್ಟೆಪಿಸ್ (ಮಧ್ಯ ಕಿವಿ, ಮೂಳೆ)
- ◆ ಬಲಿಷ್ಠ ಮೂಳೆ Shin Bone ಶೈನ್ ಮೂಳೆ ಇದು 1600 ತೂಕ ಹೊರಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಿದುಳು : ಆಗತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಮಿದುಳು - 350 ಗ್ರಾಂ
ಒಂದು ವರ್ಷದ - 1000 ಗ್ರಾಂ
ಪ್ರಾಯದ ಗಂಡು - 1400 ಗ್ರಾಂ
ಪ್ರಾಯದ ಮಹಿಳೆ - 1260 ಗ್ರಾಂ

ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಭಾಗ : ಸೆರಿಬ್ರಮ್ (ಮಹಾಮಸ್ತಿಷ್ಕ)

- 1) ಮುಮ್ಮೆದುಳು
- 2) ಮಧ್ಯ ಮೆದುಳು
- 3) ಹಿಮ್ಮೆದುಳು

ಮಿದುಳು

ಭಾಗ	ಉಪಭಾಗ	ಕಾರ್ಯ
ಮುಮ್ಮೆದುಳು	1) ಮಹಾಮಸ್ತಿಷ್ಕ	ಮಿದುಳಿನ ದೊಡ್ಡಭಾಗ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ, ಆಲೋಚನೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ತೀರ್ಮಾನ, ಜ್ಞಾಪಕ, ಕಲಿಕೆ
	2) ಡೈಎನ್ ಸೆಫಲಾನ್	ಆಹಾರ ಅಪೇಕ್ಷೆ, ನಿದ್ರೆ ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆ ನೀರಿನ ಸಮತೋಲನ
ಮಧ್ಯಮಿದುಳು		ಹಿಮ್ಮೆದುಳು ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮೆದುಳಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಕಣ್ಣು - ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಂದೇಶ

ಹಿಮ್ಮೆದುಳು	1) ಪಾನ್ಸ್	ಆಹಾರ ಅಗಿಯುವುದು, ಉಸಿರಾಟ ಮುಖದ ಭಾವ.
	2) ಅನುಮಸ್ತಿಷ್ಕ (Cerebellum)	ಶರೀರದ ಸಮತೋಲನ - ನಡೆಯುವುದು ಓಡುವುದು
	3) ಮೆಡುಲ್ಲಾ ಅಬ್ಲಾಂಗೇಟಾ	ಅನೈಚ್ಛಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು - ಕಿಣ್ವಗಳ ಶ್ರವಣ, BP - ಪಚನ

ಮಾನವನ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ 100 ಬಿಲಿಯನ್ ನ್ಯೂರಾನ್‌ಗಳಿವೆ. ಅತಿ ಉದ್ದ ಜೀವಕೋಶ - ನ್ಯೂರಾನ್ !

ಹೃದಯ : ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 27949.3 ಲೀಟರ್ ರಕ್ತವನ್ನು 96000 km ರಕ್ತನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ರಕ್ತ : 96,000 km ರಕ್ತನಾಳ ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿದೆ.

ರಕ್ತ ಘಟಕಗಳು ಬಿಳಿ ರಕ್ತಕಣ ಕೆಂಪುರಕ್ತಕಣ ಪ್ಲಾಸ್ಮ ಕಿರುತಟ್ಟೆ

8000000 RBCಗಳು ಅಸ್ತಿಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ.

WBC - 4500 to 11,000 1 Cu mm

ಕಿರುತಟ್ಟೆ Platelets 15000 - 3ಲಕ್ಷ Cu mm

ಶ್ವಾಸಕೋಶ : ಮನುಷ್ಯ 13-17 ಬಾರಿ ಪ್ರತಿನಿಮಿಷಕ್ಕೆ (ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವಾಗ - 80 ಭಾರಿ ಸರಾಸರಿ)

(21600/day ದಿನಕ್ಕೆ) ವಯಸ್ಕ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಒಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ - 93 m²

ಅವರ್ (Liver) ಹಿತ್ತಕೋಶ

- ◆ 1000 ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ನ ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಪುನರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಏಕೈಕ ಅಂಗ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆಯುವ ಅಂಗ. 2/3 ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಪೂರ್ಣ ಭಾಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.
- ◆ 400 ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ರಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೇಹದ ರಸಾಯನಿಕ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಎನ್ನುವರು. RBCಯ ಜೀವಿತ ಅವಧಿ 121 ದಿನಗಳು, ನಂತರ ಲಿವರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಶಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಲಿವರನ್ನು RBCಗಳ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳ grave ಎನ್ನುವರು.
- ◆ ದೇಹದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಿ ತೂಕ : 1.36 Kgs

ಹೊಟ್ಟೆ : ದಿನಂ ಪ್ರತಿ ಎರಡು ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು Hcl ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ 500000 ಕೋಶಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಪದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಆಮ್ಲದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದು.

ಮಾಂಸಖಂಡ : 639 ಬಗೆ ಇದೆ. ಇದು ದೇಹದ 40% ತೂಕಕ್ಕೆ ಸಮ.

ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಅಂಗ : ಮಾನವನ ವೃಷ್ಟಿಗವು ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 2000 ವೀರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಂಡಾಶವು 400 ಅಂಡಾಣುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ಜೀವಿನ ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣ)

ಕಿವಿ : 1500 ವಿವಿಧ ಬಗೆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ (Stepis small bone)

ನಾಲಿಗೆ : 10,000 ರುಚಿ ಗ್ರಂಥಿ ಇದೆ. 500 ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ರುಚಿಯನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

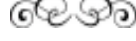
ಮೂಗು : 2000-4000 - ಬಗೆಯ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣು : 10,000 ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಚರ್ಮ : ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗ

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ-1

- ❖ ಭಾರತದ ಸ್ವಚ್ಛ ನಗರ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಸರ್ಕಾರದ ವರದಿ ಚಂಡೀಗಡ, 2ನೇ ನಗರ ಮೈಸೂರು
- ❖ ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಹಗರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಸಮಿತಿ - ವಿ.ಕೆ. ಶಾಂಗ್ಲಾ ನೇತೃತ್ವ
- ❖ 2011 ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ - ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, 2012, ಯಿಂಗ್‌ಲಾಕ್ ಶಿನಾವತ್ರ (ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಧಾನಿ)
- ❖ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬುರ್ಖಾ ಧರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ
- ❖ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪರ್ವೇಜ್ ಮುಷರಫ್ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಹೊಸ ಪಕ್ಷ ಆಲ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್
- ❖ 2010 ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಕ್ರೀಡೆ - ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು ಸ್ಟೇಡಿಯಂನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಬಂಡವಾಳ ವಾದಕ್ಕೆ ಬಡತನವೇ ಕಾರಣ ಎಂದವರು - ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಹಮದಿನೇಜಾರ್
- ❖ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2010ಕ್ಕೆ 1000 ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿದ ನಗರ - ಹಾನೋಯಿ ಈ ನಗರವನ್ನು ಸೋರಿಂಗ್ ಡ್ರಾಗನ್ (Soaring Dragon) ಎನ್ನುವರು
- ❖ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಹಡಗು ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಿದ ಹಡಗಿನ ಹೆಸರು MSC Chitra
- ❖ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವು ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು Corporal Punishment ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
- ❖ 2010-2020ನ್ನು ನವೀನತೆಯ ದಶಕ Decade of Innovation ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪ ಕೊಡಲು ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿತ್ರೋಡಾ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನೊವೇಷನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತ-ಸ್ವಿಡ್ಜರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ದ್ವಿಗುಣ ತೆರಿಗೆ ದಾಖಲಾತಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ Double Taxation Evidence Agreement ಸಹಿ ಮಾಡಿದೆ.
- ❖ ಆಂಟಿ-ಬಯೋಟೆಕ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ನೀಡುವ ಹೊಸ ಸೂಪರ್‌ಬಗ್ NMDI-1.
- ❖ 17ನೇ ಆಸಿಯಾನ್ ಶೃಂಗಸಭೆ - 2010 ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಯಾಟ್ನಾಂನ ರಾಜಧಾನಿ ಹಮಾಯ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಜಿ20 - 2010ರ ಶೃಂಗಸಭೆ ನವೆಂಬರ್ ಉತ್ತರ ಕೋರಿಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಸಿಯೋಲ್ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಗೀತಾ ಗೋಪಿನಾಥ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿ.ವಿ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯರು
- ❖ 2010 ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರು - ಶೀಲಾದೀಕ್ಷಿತ್
- ❖ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸದೀಯ ಪಟು (Best Parliamentarian award) ಮುರುಳಿ ಮನೋಹರ್ ಜೋಷಿ
- ❖ MNP : ಮೊಬೈಲ್ ನಂಬರ್ ಪೋರ್ಟೇಬಿಲಿಟಿ
- ❖ The Honest Always Stands Alone ಕೃತಿ ಬರೆದವರು ಸಿ.ಜೆ. ಸೋಮಯ್ಯ

- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮ್ಯಾಥಿಮೆಟಿಕ್ಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಭೆ - ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ - ಜುಲಿಯಾ ಗಿಲ್ಲಾರ್ಡ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ
- ❖ ಆಗಸ್ಟ್ 27, 2010 ರಂದು ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ದೇಶ - ಕೀನ್ಯಾ
- ❖ ಹೊಡಾ ಸಮಿತಿ : ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಲಾಭದಲ್ಲಿ 26% ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು .
- ❖ ದೇಶದಲ್ಲಿ 22 ದೂರ ಸಂಪರ್ಕ ವೃತ್ತಗಳಿವೆ ಹಾಗೂ ಸೇವಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು A.B.C. ವಿಭಾಗ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದು
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ A ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ (ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ) ಬರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ 90% ಆಹಾರವನ್ನು 20 ಸಸ್ಯಗಳು (ಬಗೆಯ) ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ.
- ❖ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ 12 ಮೆಗಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ತಾಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ 12 ಪೈಕಿ ಎರಡು ತಾಣಗಳಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯ
- ❖ 1850ರಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ 290 PPM
- ❖ 1958ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ (ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ) 21% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ
- ❖ 2006 380PPM, 2010-970 PPM ! ಈ ಹೆಚ್ಚಳ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಅಮೇರಿಕಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ತೈಲ ಬೇಡಿಕೆ 7835/kg / ವ್ಯಕ್ತಿ
- ❖ ಭಾರತದ ವಾರ್ಷಿಕ ತೈಲಬೇಡಿಕೆ 439/ kg / ವ್ಯಕ್ತಿ
- ❖ ಓರೈಸೋನ್ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಡಾಬಸನ್ ಯೂನಿಟ್ (Dobson Unit) ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಳತೆ 300 ಇದ್ದರೆ ಕ್ಷೇಮ, 220 ರಂಧ್ರ !
- ❖ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಸೋಮವಾರ ಪೇಟೆ ತಾ|| ಕಂಬಿಬಾಣೆ ಗ್ರಾಮದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ರೈತ ಡಿ.ಬಿ. ಸೋಮನಾಥ ರೈ ಮನೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಉತ್ತೇಜನ ಯೋಜನೆ.
- ❖ ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ನೀತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ
- ❖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತ 67ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. (ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ)
- ❖ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಗತಿ ಅಲೆ ಕುರಿತ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ ತಂಡ ಮೆಕಿಸ್ಸಿ
- ❖ ದೇಶದ ಬಿ.ಡಿ.ಪಿ. ಶೇ. 8.7 ಕರ್ನಾಟಕ, 8.7ಕೇರಳ 8.1 AP & TN 7.4 ಆದರೆ ಗುಜರಾತ್ ಶೇ. 11 !!
- ❖ ಅಮೇರಿಕ, ಇರಾಕ್ ವಿರುದ್ಧ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ 75ನೇ ಆಸ್ಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಹಾಲಿವುಡ್ ನಟಿ ಎಲಿಜಬತ್ ಟೇಲರ್ (70) ಮಾರ್ಚ್ 23, 2011ರಂದು ನಿಧನ
- ❖ ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟಾದಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್, 25, 2010 ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡ GSLV F06 ವಿಫಲ.
- ❖ 2009 ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತ ಶೃಂಗ ಸಭೆ - ಕೂಪನ್ ಹೇಗನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. (ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ರಾಜ್ಯಧಾನಿ) 20%ರಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಪವನ ಮೂಲದಿಂದ)
- ❖ 2010 ಕ್ಯಾನ್‌ಕನ್ (ಮೆಕ್ಸಿಕೊ) 16ನೇ ಸಮ್ಮೇಳನ
- ❖ ಕ್ಯಾಟೋಲಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ 2008-12 ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೊರ ಸೂಸುವಿಕೆ 5.2% ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಣಯ

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

- ❖ ಮಾನವ ರಹಿತ ವಿಮಾನ 'ರುಸ್ತುಂ1 DRDO ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಸಿದೆ.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರು ಸಿ.ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಮಠ
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ವಿನೀಲ್ ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ನಕ್ಸಲಿಯರು ಅಪಹರಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಲ್ಕನ್‌ಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಡಿ.ಸಿ.
- ❖ 2011 ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪದಚ್ಯುತಗೊಂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹೊನ್ನಿ ಮುಬಾರಕ್
- ❖ ಚನ್ನೈನ Geographical Indication) ಸಂಸ್ಥೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ (2011)
- ❖ 2011ರ ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ವೇದಿಕೆಯ ಶೃಂಗಸಭೆ ಧಾವೋಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತತ ಆರು ಬಾರಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಆಟಗಾರರು ಸಚಿನ್ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮಿಯಾಂದಾದ್
- ❖ ಸೂಡಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿ ಉದಯವಾದ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರ ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಡಾನ್ (9 ಜುಲೈ 2011)
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಮತ್ತು ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ - ವಿನೋದ್ ರೈ
- ❖ ಸಚಿನ್ ಏಖದಿನ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ 200ರನ್‌ಗಳಿಸಿದ್ದು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ವಿರುದ್ಧ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವ ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ದೇಶದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಭಾರತದ ಭಾಷಣವೆಂದು ಓದಿದರು.
- ❖ 2011ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಬಂಗಬಂಧು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ
- ❖ 2011ರ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಾರತ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
- ❖ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಷೇಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ಕೇರಳ
- ❖ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಲ್.ಇ.ಡಿ. ದೀಪಕ್ಕೆ ಏಷ್ಯಾ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಮನ್ನಣೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.
- ❖ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನಿಗಮ ಸ್ಥಾಪನೆ - 1992
- ❖ ದೇವಾಸ್ ಮಲ್ಟಿ ಮಿಡಿಯ ಪ್ರೈ ಲಿ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಎಂ.ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
- ❖ ISRO ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೆ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
- ❖ ಎಸ್. ಬ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಪಾಂಡರ್ ಬಳಸಿ ಅತ್ಯಂತ ದೂರದ ದುರ್ಗಮ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಸಂವಹನ ಯೋಜನೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯೋಜನೆ - S-ಬ್ಯಾಂಡ್
- ❖ ಜಪಾನ್ 'ಫುಕುಶಿಮೆ'ದ ಆರು ಘಟಕಗಳ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ 4.500 ಮೈ.ವ್ಯಾ
- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಮಾಣು ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಯಾಕಿಯೊ ಅಮನೊ (ಜಪಾನ್)
- ❖ ಡೋಸಿ ಮೀಟರ್ ಅಥವಾ ಗೀಗರ್ ಮುಲ್ಲರ್ ಕೌಂಟರ್‌ನಿಂದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ವಿಕಿರಣವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ 19ನೇ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್ - ದೆಹಲಿ (2010) ಪ್ರಾರಂಭ (1930)
- ❖ 16ನೇ ಏಷ್ಯನ್ ಗೇಮ್ಸ್ - ಚೀನಾ

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ-2

1. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ DNA ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ? - ಅಮೆರಿಕಾ
2. ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ - 2006 ಭೂಮಿಗೆ ಸಮೀಪದಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧೂಮಕೇತು - ಬರ್ನಾಡ್
3. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿದ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಒನ್ ವಿಶ್ವಚಾಂಪಿಯನ್ - ಮೈಕೆಲ್ ಶುಮಾಕರ್
4. ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವುದಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ - ಇರಾನ್
5. 'ರಾಸ್ಕೂಮಸ್' ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪರಮಾಣು ಸಂಸ್ಥೆ - ರಷ್ಯಾ
6. 'ಇನ್ ದ ಲೈನ್ ಆಫ್ ಫೈರ್' ಇದು ಯಾರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿದೆ ? - ಪರ್ವೇಜ್ ಮುಷರಫ್
7. ನ್ಯಾಮ್‌ನ 14ನೇ ಶೃಂಗ ಸಮ್ಮೇಳನ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು ? - ಹವಾನಾ
8. ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ಎನ್ನಲಾದ ಹಸಿರು ಶಕ್ತಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ? - ತುಮಕೂರು
9. ಖ್ಯಾತ ಬಾಲಿವುಡ್ ನಟ ಅಮರೀಶ್ ಪುರಿ ನಟಿಸಿದ ಕೊನೆಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಯಾವುದು ? - ಕಚ್ಚೇ ಸಡಕ್
10. ಭಾರತದ ಯಾವ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನ ಶಾಖೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ ? - ಚೆನ್ನೈ
11. ಯಾವ ರೈಲ್ವೆ ವಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ರೈಲೊಂದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ISO ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ ? - ಪತ್ತಿಮ ವಲಯ
12. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದ ಇರಾಕ್ ದೇಶದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ - ಸದ್ದಾಂ ಹುಸೇನ್
13. ಮುಂದಿನ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ 10ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳ - ಮುಂಬೈ
14. 'NICE' ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಯಾರು ? - ಅಶೋಕ್ ಖೇಣಿ
15. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್‌ನ ಹಂಗಾಮಿ ಸಭಾಪತಿ ಯಾರು ? - ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಖೋರ್ತೆ
16. ಭಾರತದ ಹಾಕಿ ತಂಡದ ಕೋಚ್ ಯಾರು ? - ಭಾಸ್ಕರನ್
17. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಬರ್ಮಾದ ಧೀಮಂತ ನಾಯಕಿಯಾರು ? - ಆಂಗ್-ಸಾಂಗ್-ಸೂಕಿ
18. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟಗಾರ ಜಿನೇದಿನ್ ಜಿಡಾನ್ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದವನು ? - ಫ್ರಾನ್ಸ್
19. ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಾರತ - ಚೀನಾ ನಡುವಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, 44 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಯಾವ ಗಡಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ? - ನಾಥುಲಾ ಪಾಸ್
20. ದೇಶದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸಿ.ಬಿ.ಐ. ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಅಪಖ್ಯಾತಿಗೆ ಗುರಿಯಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಯಾವುದು ? - ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಆರೋಗ್ಯ ವಿ.ವಿ., ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಗರಣ ಬಗ್ಗೆ

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

21. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಪುಸ್ತಕ 'ಶಬ್ದ ತೀರ' ಇದರ ಲೇಖಕ - ಜಯಂತ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ
22. ರಂಗ ಶಂಕರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಯಾರು ? - ಅರುಂಧತಿ ನಾಗ್
23. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೃತಕ ಶಿವಲಿಂಗ ವಿವಾದಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾವುದು ? - ಅಮರನಾಥ
24. ಕರ್ನಾಟಕ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಯಾರು ? - ಕೆ. ಗೋವಿಂದರಾಜು
25. ಇರಾಕ್‌ನಿಂದ ತನ್ನ ಸೇನೆ ವಾಪಸ್ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ದೇಶ ಯಾವುದು ? - ಜಪಾನ್ (ಶಾಂತಿ ಪಡೆ)
26. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ನೂತನ ಬಸ್ ಸಂಚಾರ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡಿತು ?
- ಪೂಂಚ್‌ನಿಂದ ರಾವಲ್‌ಕೋಟ್‌ಗೆ
27. ವಿಶ್ವಕಪ್ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿ ಸಂಘಟಿಸುವ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ? - FIFA (ಫೀಫಾ)
28. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಮಾಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಪಡೆದವರಾರು ? - ಡಾ. ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸ್ಸಾರ್ ಅಹ್ಮದ್
29. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಿ.ಎಸ್.ಐ. ಸಮೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ ?
- ಬನ್ಸ್‌ವಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜಸ್ಥಾನ್
30. "ಕ್ರಿಸ್ಪಲ್ ಪಿರಮಿಡ್" ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಹೆಸರಾಂತ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕ ಯಾರು ?
- ಅಡೂರ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್
31. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಹಿಳಾ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಯಾರು ? - ಲೇ ಸುಷ್ಮಿತಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿ
32. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾರವಾರ ಬಳಿ ದುರಂತಕ್ಕೀಡಾದ ತೈಲ ನೌಕೆ ಯಾವುದು ? - ಓಶಿಯನ್ ಸೆರಾಯಾ
33. ಆರ್ಸೆಲರ್ ಉಕ್ಕು ಕಂಪನಿ ಯಾವ ದೇಶದ್ದು ? - ಫ್ರಾನ್ಸ್
34. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಯಾರು ?
- ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಬ್ರನ್ನರ್
35. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬದನೆಕಾಯಿಯ ಕುಲಾಂತರಿ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ? - ಗ್ರೀನ್‌ಪೀಸ್
36. ಅಮೇರಿಕಾದ ಈಗಿನ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವೆ ? - ಕಾಂಡೋಲೀಸಾ ರೈಸ್
37. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಮೆಟ್ರೋರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ನಗರವು ಹೊಂದಿದೆ. - ದೆಹಲಿ
38. ದೆಹಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವು ಹೊಂದಿರುವ ಉದ್ದ - 22.8 ಕಿ.ಮೀ.
39. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಬಹುಭಾಷಾ ತಾರೆ ಭಾನುಮತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರರಂಗವು ಹೀಗೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತದೆ.
- ಅಷ್ಟಾವಧಾನಿ
40. ಪ್ರಧಾನಿ ಮನ್‌ಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರ 2006ರ ಘೋಷವಾಕ್ಯ - ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಬಡಾವೋ
41. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಖಾಸಗಿ ವಿಮಾನಯಾನವೊಂದು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ (ಯು.ಎಸ್.) ನೇರ ವಿಮಾನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಏರ್‌ಲೈನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ. ಅದಾವುವೆಂದರೆ - ಸಹಾರ

42. ಯುರೋಪ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನ 'ಗ್ಲೋಬಲ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರತಾರೆ
- ಐಶ್ವರ್ಯಾ ರೈ
43. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಯಭೇರಿ ಹೊಡೆದು ಗದ್ದುಗೆಗೇರಿದ ಜನತಾದಳ (ಯು) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾದ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಎಷ್ಟನೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- 32
44. ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಕೇಟ್ ತಂಡದ ನಾಯಕಿ
- ಮಿತಾಲಿ ರಾಜ್
45. 'ಎಚ್‌ಎಲ್' ಎನ್ನುವುದೊಂದು
- ಇಟಲಿ ದೇಶ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಉಪಗ್ರಹ
46. 'ಎಸ್. ಪ್ರೈ ಮಿನಿಸ್ಟರ್' ಎಂಬ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವವರು
- ದೇವ್ ಆನಂದ್
47. ದೂರದರ್ಶನದ ಧಾರವಾಹಿಗಳಿಗೆ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾದ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಬಾಲಿವುಡ್‌ನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನಿರ್ದೇಶಕ ನಿರ್ಮಾಪಕರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು ಅವರು
- ರಮಾನಂದ್ ಸಾಗರ್
48. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ಏರಿಳಿತವನ್ನು ಅಳೆದು ಮಹತ್ವದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ತಯಾರಿಸಿರುವ ಉಪಗ್ರಹದ ಹೆಸರು
- ಆಸ್ಟ್ರೋಸ್ಯಾಟ್
49. ಕುದುರೆ ಮುಖದ ಕೆ.ಐ.ಓ.ಸಿ.ಎಲ್. ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಿರುದು
- ಮಿನಿರತ್ನ
50. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಈಜು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
- ನೀಲಕಂಠರಾವ್ ಆರ್. ಜಗದಾಳಿ
51. 2005 ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಭೀಕರ ಭೂಕಂಪವನ್ನೆದುರಿಸಿದ ದೇಶ
- ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ
52. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಐರಿಶ್ ಕತೆಗಾರ ಜಾನ್ ಬಾನವಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕೃತಿ
- 'ದಿ ಸಿ'
53. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಮೊದಲ 'ಕಪ್ಪು' ಆರ್ಟ್ ಬಿಷಪ್‌ರ ಹೆಸರು
- ಮಿ. ಜಾನ್ ಸೆಂಟಮು
54. ಸುದ್ದಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ನಗರದಲ್ಲಿದೆ ಅದರ ಹೆಸರು
- ಕರ್ನಾಟಕ ಫೋಟೋನ್ಯೂಸ್
55. 2006ರ ಅಮೇರಿಕಾ ಓಪನ್ ಟೆನಿಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್‌ನ ಪುರುಷರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದವರು ಯಾರು ?
- ರೋಜರ್ ಫೆಡರರ್
56. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪುನರಾರಂಭಿಸಲು ನಾಸಾ ಉಡಾಯಿಸಿದ ಗಗನ ನೌಕೆ ಯಾವುದು ?
- ಅಟ್ಲಾಂಟಿಸ್
57. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಾಂಧಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರು
- ಶಬಾನಾ ಅಜ್ಮಿ
58. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ DNA ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದು ?
- ಅಮೇರಿಕಾ
59. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಜನವರಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ ?
- ಉಡುಪಿ
60. 73ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆ
- ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಕಿರುಮಾಹಿತಿ

- ◆ ಮಾರ್ಚ್ 21 - ಜಲದಿನ
- ◆ 20 ಮಾರ್ಚ್ - ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ದಿನಾಚರಣೆ (ವಿಶ್ವಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ ದಿನಾಚರಣೆ)
- ◆ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಥಮ ರೋಬೋ - ಟಚರ್ - ಸಾಯಾ
- ◆ ಔಷಧ ನಿರೋಧಕ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ - NDM1 ನ್ಯೂಡೆಲ್ಲಿ ಮೆಂಡೋಲ್ಲಾ - 1
- ◆ ರೂಪಾಯಿ ಚಿಹ್ನೆ ರೂಪಿಸಿದವರು - ಡಿ. ಉದಯ ಕುಮಾರ್ (15-7-2010) ಈ ಹೊಸ ಚಿಹ್ನೆ ದೇವನಾಗರಿ ಹಾಗೂ ರೋಮನ್ 'R' ನ ಸಂಯೋಜನೆ ಬಾಂಬೆಯ - IIT ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ (ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ)
- ◆ ಎರಡನೆಬಾರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದು - 1980
- ◆ CBIನ ನೂತನ ನಿರ್ದೇಶಕ : ಅಮರ್ ಪ್ರತಾಪ್ ಸಿಂಗ್
- ◆ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಕುಳ್ಳ : ನೇಪಾಳದ : ಖಿಗೇಂದ್ರ ಥಾಪಾ ಮಗರ್ 18 ವರ್ಷ : 6.5 kg ತೂಕ 67.8 cm ಉದ್ದ
- ◆ 2009 : ಹವಾಮಾನ ಕುರಿತಾದ ಶೃಂಗಸಭೆ ಕೂಪನ್ ಹೆಗನ್ (ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್)
- ◆ 2010 : ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಶೃಂಗಸಭೆ (ಮೆಕ್ಸಿಕೊ) 16ನೇ ಸಮ್ಮೇಳನ.
- ◆ 2010 - ಅಕ್ಟೋಬರ್, 14ರಂದು 'ದಿ ಪ್ಯಾಕ್' ಸಾಫ್ಟ್ವೇರ್ ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ (ಗ್ರೀಕ್ ಆಸ್ಕಾರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೀಳುನಾಯಿ Wild Dog ಬಗ್ಗೆ ಕೃಪಾಕರ ಮತ್ತು ಸೇನಾನಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ◆ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಹವಾಮಾನ ಉಪಗ್ರಹ - ಮೆಟ್‌ಸ್ಯಾಟ್
- ◆ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಉಪಗ್ರಹ - ಎಜುಸ್ಯಾಟ್
- ◆ 1911 ರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಕ್ಕೂರಿ (ರೇಡಿಯೋ ವಿಕಿರಣ ಧಾತು ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ) ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2011ಕ್ಕೆ ನೂರು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರ ವರ್ಷ ಆಚರಣೆ - ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ ವರ್ಷ
- ◆ ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ - ದಿಲ್ಮಾ ರೂಸೆಫ್
- ◆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಭೂಹಗರಣ ತನಿಖಾ ಆಯೋಗ - ಬಿ. ಪದ್ಮ ರಾಜ ಆಯೋಗ
- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ 19.10.2010 ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನ್ಯಾ. ಲೋಕೇಶ್ವರ್ ಸಿಂಗ್ ಪಂತಾ
- ◆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತಾ ಮಂಡಳಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ - ಪಿ. ಚಿದಂಬರಂ
- ◆ ಹರ್‌ದೀಪ್ ಸಿಂಗ್ ಪುರಿ : ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಾರತದ ರಾಯಭಾರಿ
- ◆ ಬಾಬ್ಬಿಜಿಂದಾಲ್ : ಅಮೇರಿಕಾದ ಲೂಸಿಯಾನಾ ರಾಜ್ಯದ ಗವರ್ನರ್
- ◆ 2009 ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಡಿ. ರಾಮನಾಯ್ಡು, 2010 : ಕೆ. ಬಾಲಚಂದರ್, 2011 : ಸೌಮಿತ್ರ ಚಟರ್ಜಿ (ಬೆಂಗಳೂರಿ)

- ◆ 2010 ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಬ್ರಿಟಿಷ್ - ಪತ್ರಿಕಾರ್ಥಿ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಬಾಕೋಬ್ ಪ್ರಸ್ತುತ : ದಿ ಪ್ಲಿಂಕರ್ ಕ್ಲಬ್ಸ್
- ◆ ಧೋನಿ - ಗೌರವ ವನ್ಯಜೀವಿ ವಾರ್ಡನ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ
- ◆ ಉತ್ತರ ಖಂಡ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಿಷನ್ ಪ್ರಚಾರ ರಾಯಾಭಾರಿ : ಧೋನಿ
- ◆ ವಿಕಿಲೀಕ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ : ಜೂಲಿಯನ್ ಅಸ್ಸಾಂಜ
- ◆ ರಾ. RAW-Research Analysing Wing ಮುಖ್ಯಸ್ಥ - ಸಂಜೀವ ತ್ರಿಪಾಠಿ
- ◆ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪರ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ - ಆಂಗ್-ಸಾಂಗ್-ಸೂಕಿ ಬಿಡುಗಡೆ - 13.11.2010
- ◆ ರಘುರಾಮ್ ರಾಜನ್ - ಪ್ರಧಾನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರ ಇವರಿಗೆ 2010 ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಟೈಮ್ಸ್ ಗೋಲ್ಡ್‌ಮನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
- ◆ ಮೈಡೈಲಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಭಾವಿ ಮಹಿಳೆ - ಬ್ರಿಟನ್ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಥ್ಯಾಚರ್
- ◆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಚಂಡಮಾರುತ 'ಜಲ್')
- ◆ 'ಆನೆ'ಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ ಘೋಷಿಸಿದೆ.
- ◆ ಸತತ ಮೂರನೇ ಬಾರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಟೆಲಿಕಾಂ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ◆ ಶಬರಿಮಲೈ ಕಾಲ್ನುಳಿತಕ್ಕೆ 100 ಭಕ್ತರು ಬಲಿ - ಇಡಕ್ಕಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಪುಲಿಮೇಡು ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ◆ 2010 ಡಿಸೆಂಬರ್ 25ರಂದು GSLV - FO6 ವಿಫಲವಾಯಿತು.
- ◆ ಸುಲಭ ಶೌಚಾಲಯ ಆಂದೋಲನದ ರೂಪಾರ್ಥಿ - ಬಿಂದೇಶ್ವರ ಪಾಠಕ್
- ◆ ಜಪಾನ್ : ಭೂಕಂಪ 9.3.2011 - 8.9 ರಿಕ್ಟರ್‌ಮಾನ
- ◆ ಲಿಯೋನೆಲ್ ಮೆಸ್ಸಿ, ಅರ್ಜೆಂಟೈನಾದ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟಗಾರ 2010ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟಗಾರ ಎಂಬ ಗೌರವ.
- ◆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಗಾಯಕ ಭೀಮಸೇನ್‌ಜೋಷಿ - ಜನವರಿ 24, 2011 ನಿಧನ (1922 ಫೆಬ್ರವರಿ, 4 ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನನ)
- ◆ 77ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ - ಬೆಂಗಳೂರು - ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ ನಿಘಂಟತಜ್ಞ ಎಂದೆ ಖ್ಯಾತಿ
- ◆ ಮೊಬೈಲ್ ನಂಬರ್ ಪೋರ್ಟೇಬಿಲಿಟಿ : (ಗ್ರಾಹಕ ಮೊಬೈಲ್ ಕಂಪನಿ ಬದಲಿಸಿದರೂ ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆ ಮುಂದುವರಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಸಚಿವ ಕಬಿಲ್‌ಸಿಬಲ್ ಹರಿಯಾಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ◆ ಆಸ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ : ತರುಣ್ ಗೋಗೊಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಚಾರಿಗ ತಂದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರಥಿ 104 ಎನ್ನುವರು.
- ◆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಭಾರತ 119ನೇ ಸ್ಥಾನ.
- ◆ ಕರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಚೇನಾ - ಇಂಡಿಯಾ ಫ್ರೆಂಡ್‌ಷಿಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು (ಡಿಸೆಂಬರ್ 15, 2010)

ಕ್ರೀಡೆ

1. ಒಲಂಪಿಕ್ ಆಟಗಳು 1896ರಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡವು.
2. ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಿಕ್ಸ್ ಎಂಬುವ ಪದ ಮೋಟಾರು ಪಂದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.
3. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕಾ ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು.
4. 1994ರ ಏಷಿಯನ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಹಿರೋಷಿಮಾದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದವು.
5. ಮೂರು ಖಂಡಗಳಿಗಾಗಿ ಆಡಿದ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ ಕೆಪ್ಲರ್ ವೆಸೆಲ್ಸ್
6. ಬಿ.ಸಿ. ರಾಯ್ ಟ್ರೋಫಿಯನ್ನು ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.
7. 1928ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಹಾಕಿಯಲ್ಲಿ ಒಲಂಪಿಕ್ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
8. ಓಟದ ರಾಣಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಪಿ.ಟಿ. ಉಷಾ
9. ವಿಂಬಲ್ಡನ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆದ ಅತಿ ಕಿರಿಯ ಲೊಟ್ಟಿಡಾಡ್
10. ಜೆ.ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ. ಟಾಟಾ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೇಮ್‌ಷೇಡಪುರದಲ್ಲಿದೆ
11. ಪೀಲೆ ಅವರು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಟ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್
12. ಕ್ರಿ.ಶ. 2000 ಸಿಡ್ನಿ ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ಪದಕಗಳಿಗಾಗಿ ಗಳಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆ ಕರ್ಣಾಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ
13. ಎವರೆಸ್ಟ್ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿದ ಪ್ರಥಮಮಾನವ ತೇನಸಿಂಗ್
14. ಜಪಾನಿನ ಕೊಯಿಷಿನಕಾನೊ ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್ ಆಟವಾಡುವರು.
15. 1996-97ರಲ್ಲಿ ಹೆವಿವೇಯ್ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆದವರು ಮೈಕ್ ಟೈಸನ್
16. ಟೆಸ್ಟ್ ಕ್ರಿಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಸುನಿಲ್ ಗವಾಸ್ಕರ 34 ಶತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.
17. ರಗ್ಬಿ ಟ್ರೋಫಿ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಕ್ರೀಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
18. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನದ ಕ್ರಿಕೆಟಿನಲ್ಲಿ 50 ಶತಕಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸಿದವರು ಸಚಿನ್ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್
19. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರ ಕಪಿಲ್‌ದೇವ್ ತಮ್ಮ ಟೆಸ್ಟ್ ಜೀವನದಲ್ಲಿ 434 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
20. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ಆಟಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹನ್ನೊಂದು
21. ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ ಎಂದು ಕ್ರಿಕೆಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್. ರಣಜಿತ್‌ಸಿಂಗ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
22. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಟೆಸ್ಟ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಲಾಲಾ ಅಮರನಾಥ್ ಆಗಿದ್ದರು.
23. ಡೇವಿಸ್‌ಕಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೆದ್ದ ದಾಖಲೆ ಯು.ಎಸ್.ಎ. ದೇಶದ್ದಾಗಿದೆ.
24. ಸುಬ್ರೋತೊ ಕಪ್ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಆಟದ್ದಾಗಿದೆ.
25. ಭಾರತದ ಈಡನ್ ಗಾರ್ಡನ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೂರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.
26. ಒಲಂಪಿಕ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 5.2
27. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೆಸ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಟೈಟಲ್ ಗೆದ್ದ ಕಿರಿಯ ಏಷಿಯನ್ ವಿಶ್ವನಾಥ ಆನಂದ
28. ಗ್ರಾಂಡ್ ಸ್ಲಾಮ್ ಚೆನಿಸ್ ಟೈಟಲ್ ಗೆದ್ದ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಮಹೇಶ ಭೂಪತಿ
29. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ ಟೀಮಿನ ನಾಯಕ ಎ.ಎಚ್. ಕರ್ದರ್
30. 1957ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಪೊಲೊ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಗೆದ್ದಿತು.

31. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಈಜು ಕ್ಲಬ್ ಕಲ್ಕತ್ತ ಈಜು ಕ್ಲಬ್ ಆಗಿದೆ.
32. 1991ರಲ್ಲಿ ಯು.ಎಸ್. ಓಫನ್ ಪ್ರಥಮ ಕಿರಿಯ ಟೈಟಲ್‌ಗೆದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಲಿಯಾಂಡರ್ ಪೇಸ್
33. ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಧರಿಸಿ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ ಮೊಹಿಂದರ್ ಅಮರನಾಥ
34. ರೋವರ್ಸ್ ಕಪ್ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಆಟ ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ.
35. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶ್ರಟಿಂಗ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು.
36. 1938ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ (ಭಾರತ) ಟೇಬಲ್ ಟೆನಿಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ನಡೆಯಿತು.
37. ಒಲಂಪಿಕ್ ಈಜು ಕೊಳದಲ್ಲಿ 8 ಲೇನ್‌ಗಳಿರುತ್ತವೆ.
38. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಟಲಕಡೋರಾ
39. 1928ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಈಜುಗಾರರು ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು
40. ಫಿಲಿಪ್ಸ್‌ಲೀಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಆಟ ಆಡಲಾಗಿದೆ.
41. ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಧ್ವಜದ ಮೇಲಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಉಂಗುರುಗಳಿವೆ.
42. 1946ರಲ್ಲಿ ಅಖಿಲಭಾರತ ಹವ್ಯಾಸಿ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
43. ಪ್ರಥಮ ಏಷಿಯನ್ ಸ್ಕೂಕರ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಷಿಪ್ ಗೆದ್ದ ಭಾರತೀಯ ಯಾಸಿನ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್.
44. 1926ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಈಜು ಕ್ಲಬ್ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು.
45. ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶ ವಿಶ್ವಕಪ್ ಕ್ರಿಕೆಟನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಗಳಿಸಿದೆ.
46. ಧ್ಯಾನಚಂದ್ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು.
47. ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಆನಂದ್ ನಂತರ 1991ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಟೈಟಲ್ ಪಡೆದ ಎರಡನೆ ಭಾರತೀಯ ಚೆಸ್ ಆಟಗಾರ ದೇವೇಂದ್ರ ಬರುವಾ
48. ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಆಟಗಾರ ಎ. ರಮಣರಾವ್
49. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 1970ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
50. ಅರ್ಜುನ, ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಗಳಿಸಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೆಟ್ ಬಹುದೂರ ಸಿಂಗ್
51. 1982ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಒಂದು ದಿನದ ಶ್ರೇಣಿ ಆಡಿದ್ದು.
52. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ಏಷಿಯನ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲಿಯರ್ಡ್ಸ್ ಆಟವನ್ನು ಆಡಲಾಯಿತು.
53. ತನ್ನ ಕ್ರೀಡಾ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಡ್‌ಮನ್ 29 ಶತಕವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು.
54. ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನ ಚೇಲ್‌ದಲ್ಲಿದೆ.
55. ಟೇಬಲ್ ಟೆನಿಸ್ ಆಟ ಕಂಡು ಹಿಡಿದವನು ಚೆಮ್ಸ್‌ಗಿಬ್
56. ಕ್ರಿ.ಶ. 2000ರ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಸಿಡ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು.
57. 'ಒನ್ ಮೋರ್ ಓವರ್' ಎಂಬ ಆತ್ಮಕಥನ ಬರೆದ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ ಪ್ರಸನ್ನ
58. ಐಸ್ ಹಾಕಿ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಆರು ಆಟಗಾರರಿರುತ್ತಾರೆ.
59. ಥಾಮಸ್ ಕಪ್ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಆಟಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
60. ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ರಿಂಗಿನ ಆಕಾರ ಚೌಕ
61. ನಾಕೌಟ್ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದವಾಗಿದೆ.
62. ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸಂಕೇತದಲ್ಲಿ ಐದು ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ. ಐದು ಖಂಡಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
63. ಷಟಲ್ ಕಾಕ್ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ಆಟದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚೆಂಡನ್ನು ಬಾತು ಹಕ್ಕಿಯ ಪುಕ್ಕಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುವರು.

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಪಟ್ಟಿ ಪಡೆದ ತಂಡಗಳು

ವರ್ಷ	ಫೈನಲ್ ಸ್ಥಳ	ಚಾಂಪಿಯನ್	ರನ್ನರ್ ಅಪ್	ಅಂತರ	ಪಂದ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠ
1975	ಲಾರ್ಡ್ಸ್	ವೆಸ್ಟ್‌ಇಂಡೀಸ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	17ರನ್ 291ಕ್ಕೆ 8(60)	ಕ್ಲೈವ್ ಲಾಯ್ಡ್ 274-10(58.4)
1979	ಲಾರ್ಡ್ಸ್	ವೆಸ್ಟ್‌ಇಂಡೀಸ್	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	92ರನ್ 286ಕ್ಕೆ 9 (60)	ವಿವಿಯನ್ ರಿಚೆಸ್ಟರ್ಡ್ 194ಕ್ಕೆ 10 (51)
1983	ಲಾರ್ಡ್ಸ್	ಭಾರತ	ವೆಸ್ಟ್‌ಇಂಡೀಸ್	43ರನ್ 183ಕ್ಕೆ 10 (54.4)	ಎಂ. ಅಮರನಾಥ್ 140ಕ್ಕೆ 10 (52)
1987	ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	07ರನ್ 253ಕ್ಕೆ 5(50)	ಡೇವಿಡ್ ಬೂನ್ 246ಕ್ಕೆ 8(50)
1992	ಮೆಲ್ಬರ್ನ್	ಪಾಕಿಸ್ತಾನ	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	22ರನ್ 249ಕ್ಕೆ 6 (50)	ವಾಸೀಮ್ ಅಕ್ರಮ್ 227ಕ್ಕೆ 10 (49.2)
1996	ಲಾರ್ಡ್ಸ್	ಶ್ರೀಲಂಕಾ	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	07ವಿಕೆಟ್ 245ಕ್ಕೆ 3 (46.2)	ಅರವಿಂದ್ ಡಿ ಸಿಲ್ವಾ 241ಕ್ಕೆ 7 (50)
1999	ಲಾರ್ಡ್ಸ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	ಪಾಕಿಸ್ತಾನ	08ವಿಕೆಟ್ 133ಕ್ಕೆ 2 (20.1)	ಶೇನ್‌ವಾನ್ 132ಕ್ಕೆ 10 (39)
2003	ಜೋ.ಬರ್ಗ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	ಭಾರತ	125ರನ್ 359ಕ್ಕೆ 2 (50)	ಪಾಂಟಿಂಗ್ 234ಕ್ಕೆ 10 (39.2)
2007	ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಟೌನ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ	ಶ್ರೀಲಂಕಾ	53ರನ್ 281ಕ್ಕೆ 4 (38)	ಆಡಮ್‌ಗಿಲ್‌ಕ್ರಿಸ್ಚಿಯನ್ 215ಕ್ಕೆ (36)
2011	ಮುಂಬೈ	ಭಾರತ	ಶ್ರೀಲಂಕಾ	06 ವಿಕೆಟ್ 274ಕ್ಕೆ 6 (50)	ಎಂ.ಎಸ್.ಧೋನಿ 277ಕ್ಕೆ 4 (48.2)

ಪಂದ್ಯ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ರೈತರು...

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ ತಂಡಗಳ ನಡುವಿನ ಫೈನಲ್ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಪಡೆದ ಅದೃಷ್ಟವಂತರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ರೈತರು ಕೂಡಾ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಪುಣೆಯ ರಾಮ್ ತೋಡ್ಕರ್, ಸತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾದೇವ್ ಮಾಂಡ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಗುರ್ಮುಖ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಪಂದ್ಯ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅದೃಷ್ಟವಂತರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪೆಪ್ಪಿಕೊ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯ ಅಭಿಯಾನ.

2010- CWG ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳು

- ◆ 19ನೇ CWG ಗೇಮ್ಸ್ - ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಲಾಂಛನ : ಶೇರಾ
- ◆ 1930 : ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಂಡ್ಲೆರ್ ಗೇಮ್ಸ್
- ◆ 1954-62 ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಂಡ್ಲೆರ್ ಮತ್ತು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್
- ◆ 1978 ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್
- ◆ 1942-46 ನಡೆದಿಲ್ಲ (ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದಾಗಿ)
- ◆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ - 1930ರಲ್ಲಿ ಡಾಮಿಲ್ವನ್ (ಕೆನಡ) ನಡೆಯಿತು.
- ◆ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ - 1998- ಕೌಲಾಲಂಪುರ (ಮಲೇಷಿಯ) ಪ್ರಥಮಬಾರಿ
- ◆ 2014-ಗ್ಲಾಸ್ಕೊ ಸ್ಕಾಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.
- ◆ 19ನೇ CWGಯ ಘೋಷ ವಾಕ್ಯ 'ಸಮಾನತೆ : ಮಾನವೀಯತೆ : ಆದರ್ಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುರಿ ಸಾಧನೆ.
- ◆ CWG : ದೆಹಲಿ : ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಸುರೇಶ್ ಕಲ್ಮಾಡಿ
- ◆ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು 71
- ◆ ಕ್ರೀಡಾಳುಗಳು 6000
- ◆ ವೆಚ್ಚ 36000 ಕೋಟಿ
- ◆ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ : 74 ಚಿನ್ನ 55 ಬೆಳ್ಳಿ 48 ಕಂಚು - 177 ಪದಕಗಳು
- ◆ ಭಾರತ 38 ಚಿನ್ನ 27 ಬೆಳ್ಳಿ 36 ಕಂಚು - 101 ಪದಕಗಳು.
- ◆ ಭಾರತದ ಗುರಿಕಾರ ಗಗನ್ ನಾರಂಗ್ 4 ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಪಡೆದರು.
- ◆ CWGಯ ಕ್ರೀಡಾ ಫೆಡರೇಷನ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ 'ಮೈಕ್ ಪೆನ್ನರ್.'

ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡೆಗಳು

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ	ಕ್ರಿಕೆಟ್
ಕೆನಡಾ	ಐಸ್ ಹಾಕಿ
ಚೀನಾ	ಟೇಬಲ್ ಟೆನಿಸ್ (ಪಿಂಗ್‌ಪಾಂಗ್)
ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್	ಪುಟ್ಟಾಲ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್
ಭಾರತ	ಹಾಕಿ
ಜಪಾನ್	ಜುಡೋ
ಮಲೇಷಿಯಾ	ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್
ಸ್ಕಾಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್	ಪುಟ್ಟಾಲ್
ಸ್ವೀನ್	ಬುಲ್‌ಫೈಟಿಂಗ್
ಯು.ಎಸ್.ಎ.	ಬೇಸ್‌ಬಾಲ್

ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಟಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ

ಆಟ	ಆಟಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಆಟ	ಆಟಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ
1. ಬಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್	5	9. ಫುಟ್ಬಾಲ್	11
2. ಬೇಸ್‌ಬಾಲ್	9	10. ನೆಟ್ ಬಾಲ್	7
3. ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್	1 ಅಥವಾ 2	11. ಪೋಲೋ	4
4. ಬಿಲಿಯರ್ಡ್ಸ್ (ಸ್ನೂಕರ್)	1	12. ಲಾನ್ ಟೆನ್ನಿಸ್	1 ಅಥವಾ 2
5. ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್	1	13. ಟೇಬಲ್ ಟೆನ್ನಿಸ್	1 ಅಥವಾ 2
6. ಬ್ರಿಡ್ಜ್	2	14. ವಾಲಿಬಾಲ್	6
7. ಕ್ರಿಕೆಟ್	11	15. ವಾಟರ್ ಪೋಲೋ	2
8. ಹಾಕಿ	11	16. ಚೆಸ್	1

ಕ್ರೀಡಾಕಪ್ ಮತ್ತು ಟ್ರೋಫಿಗಳು

1. ಆರ್ಚರಿ - ಫೆಡರೇಷನ್ ಕಪ್
2. ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ - ಚಾರ್ ಮಿನಾರ್ ಟ್ರೋಫಿ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಕಪ್
3. ಏರ್ ರೇಸಿಂಗ್ - ಜವಾಹರಲಾಲ್ ಚಾಲೆಂಜಿಂಗಂ ಟ್ರೋಫಿ, ಕಿಂಗ್ಸ್ ಕಪ್
4. ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ - ಅಗರವಾಲ್ ಕಪ್, ಅಮ್ರಿತ್ ದಿವಾನ್ ಕಪ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲೆಶ್ಯಾ ಕಪ್, ಚಧಾ ಕಪ್, ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕಪ್, ಹರಲಿಲ್ ಕಪ್, ಕೋನಿಕಾ ಕಪ್, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ರಹಿಮತುಲ್ಲಾ ಚಾಲೆಂಜ್ ಕಪ್, ನರಂಗ್ ಕಪ್, ಸೋಫಿಯಾ ಕಿಟಯಕರ್ ಕಪ್, ಎಸ್.ಆರ್.ರೂಯಿ ಕಪ್, ಥಾಮಸ್ ಕಪ್, ತುಂಕು ಅಬ್ದುಲ್ ರೆಹಮಾನ್ ಕಪ್, ಉಬರ್ ಕಪ್, ವಿಶ್ವಕಪ್, ಯೋನೆಕ್ಸ್ ಕಪ್.
5. ಬೋಟ್ ರೋಯಿಂಗ್ - ಅಮೆರಿಕನ್ ಕಪ್ (ಯಾಚಾಟ್ ರೇಸಿಂಗ್), ವೆಲ್ಲಿಂಗ್ಟನ್ ಟ್ರೋಫಿ (ಭಾರತ)
6. ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಬಾಲ್ - ಬಸಲತ್ ಝೂ ಟ್ರೋಫಿ, ಬಿ.ಸಿ. ಗುಪ್ತಾ ಟ್ರೋಫಿ, ಫೆಡರೇಷನ್ ಕಪ್, ಎಸ್.ಎಂ. ಅರ್ಜುನ ರಾಜಾ ಟ್ರೋಫಿ, ಟೊಡ್ ಸ್ಮಾರಕ ಟ್ರೋಫಿ, ವಿಲಿಯಂ ಬೊನ್ನಸ್ ಕಪ್
7. ಬ್ರಿಡ್ಜ್ - ಹೊಲ್ಕರ್ ಟ್ರೋಫಿ, ರೂಯಿ ಗೋಲ್ಡ್ ಕಪ್, ಸಿಂಘಾನಿಯಾ ಟ್ರೋಫಿ.
8. ಚೆಸ್ - ನಾಯ್ಡು ಟ್ರೋಫಿ, ಖೈತಾನ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಲಿಮ್ಕಾ ಟ್ರೋಫಿ, ವಿಶ್ವಕಪ್
9. ಕ್ರಿಕೆಟ್ - ಅಂಥೋನಿ ಡಿ ಮೆಲ್ಲೊ ಟ್ರೋಫಿ, ಆಷನ್, ಏಷ್ಯಾ ಕಪ್, ಬೆನ್ಸನ್ ಅಂಡ್ ಹೆಡ್ಜೆಸ್ ಕಪ್ ಬೋಸ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಚಾಂಪಿಯನ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಚಾರ್ಮಿನಾರ್ ಚಾಲೆಂಜ್ ಕಪ್, ಸಿ.ಕೆ. ನಾಯ್ಡು ಟ್ರೋಫಿ, ಕೂಚ್ ಬಿಹಾರ್ ಟ್ರೋಫಿ, ದೇವಧರ್ ಟ್ರೋಫಿ, ದುಲೀಪ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಜಿ.ಡಿ. ಟ್ರೋಫಿ, ಗಿಲೆಟ್ ಕಪ್, ಗುಲಾಂ ಅಹಮ್ಮದ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಹಕುಮತ್ ರೈ ಟ್ರೋಫಿ, ಇರಾನಿ ಟ್ರೋಫಿ, ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಕಪ್, ಮ್ಯಾಕ್ ಡೆಲ್ಸ್ಲೈ ಚಾಲೆಂಜ್ ಕಪ್, ನೆಟ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಪ್ರೊಡೆನ್ಸಿಯಲ್ (ವಿಶ್ವಕಪ್) ರಾಣಿ ಝಾನ್ಸಿ

ಟ್ರೋಫಿ, ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ, ರೋಹಿನ್ ಟನ್ ಬಾರಿಯ ಟ್ರೋಫಿ, ರೊಥ್ಮನ್ಸ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಪಾರ್ಜಾ ಕಪ್, ಫಿಶ್ ಮಹಲ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಪೆಫೀಲ್ಡ್ ಪೀಲ್ಡ್, ಟೆಕ್ನಿಕೊ ಕಪ್, ವಿಜಯ ಹಜಾರೆ ಟ್ರೋಫಿ, ವಿಜಯ್ ಮಚೆಂಟ್ ಟ್ರೋಫಿ, ವಿಜ್ಞ ಟ್ರೋಫಿ, ವಿಲ್ಸ್ ಟ್ರೋಫಿ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಸಿರಿಸ್ ಕಪ್.

10. ಫುಡ್‌ಬಾಲ್

- ಏರ್ ಲೈನ್ಸ್ ಕಪ್, ಅಮೆರಿಕಾ ಕಪ್, ಏಷ್ಯಾ ಕಪ್, ಏಷ್ಯನ್ ಮಹಿಳಾ ಕಪ್, ಬಂಡೋಡ್ಕರ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಬಿ.ಸಿ. ರಾಯ್ ಟ್ರೋಫಿ, ಬೇಗಂ ಹಜರತ್ಮಹಲ್ ಕಪ್, ಬೈ ಸೆಂಟಿನಿಯಲ್, ಗೋಲ್ಡ್ ಕಪ್, ಬೊರ್ಡೇಲಿ ಟ್ರೋಫಿ, ಕೊಲಂಬೊ ಕಪ್, ಡಿಸಿಎಂ ಕಪ್, ವಿನ್ಪ್ರಿ ಕಪ್, ಡುರಾಂಡ್ ಕಪ್, ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಕಪ್, ವಿನ್ನರ್ಸ್ ಕಪ್, ಡುರಾಂಡ್ ಕಪ್, ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಕಪ್, ಎಫ್.ಎ. ಕಪ್, ಫೆಡರೇಷನ್ ಕಪ್, ಜಿ.ವಿ. ರಾಜ ಸ್ಮಾರಕ ಟ್ರೋಫಿ, ಗೋಲ್ಡ್ ಕಪ್, ಗವರ್ನರ್ಸ್ ಕಪ್

ಅನ್ವೇಷಣೀಯ ಓಪನ್ ಟೆನ್ನಿಸ್ - 2012

- ❖ ಪುರುಷರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ - ನೋವಾಕ್ ಜೋಕಾವಿಕ್
- ❖ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ - ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಅಯರೆಂಕಾ
- ❖ ಪುರುಷರ ಡಬಲ್ಸ್ ಗೆದ್ದದ್ದು - ಲಿಯಾಂಡರ್ ಪೇಸ್
ರಾಡೆಕ್ ಸ್ವಪೆನೆಕಾ
- ❖ ಮಹಿಳೆಯರ ಡಬಲ್ಸ್ ಗೆದ್ದದ್ದು - ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್ ಕುಜೆಂಟ್ ಜೋವಾ
ವೀರಾ ಜ್ವಾನ್ ರೆವಾ

ಭಾರತ-ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಾಧನೆಗಳು

ಉಪಗ್ರಹ	ವರ್ಷ	ಸ್ಥಳ
1. ಆರ್ಯಭಟ	1975	ಬೈಕನೂರ್ (ರಷ್ಯಾ)
2. ಭಾಸ್ಕರ 1	1979	ರಷ್ಯಾ
3. ರೋಹಿಣಿ	1980	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
4. RS-D2	1983	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
5. IRS-IA	1988	ರಷ್ಯಾ
6. INSAT-ID	1990	ಅಮೆರಿಕಾ
7. IRS-IB	1991	ರಷ್ಯಾ
8. Sross-C	1992	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
9. INSAT-2A	1992	ಕೌರೂ
10. INSAT-2B	1993	ಕೌರೂ
11. IRS-P2	1994	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
12. INSAT-2C	1995	ಕೌರೂ
13. IRS-IC	1995	ರಷ್ಯಾ
14. IRS-P3	1996	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
15. INSAT-2D	1997	ಕೌರೂ
16. INSAT-2E	1999	ಕೌರೂ
17. IRS-P4	1999	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
18. INSAT-3B	2000	ಕೌರೂ
19. GSAT-I	2001	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ

ದಿನಾಂಕ	ಉಪಗ್ರಹ	ಉಡಾವಣಾ ಸ್ಥಳ
ಏಪ್ರಿಲ್ 18, 2001	GSAT 1 ಜೊತೆಗೆ GSLV D1	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 22, 2001	PSLV C3	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಜನವರಿ 24, 2002	INSAT 3C	ಗಯಾನ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 12, 2002	PSLC C4	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಏಪ್ರಿಲ್ 10, 2003	INSAT 3A	ಗಯಾನ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)
ಮೇ 8, 2003	GSAT 2 ಜೊತೆಗೆ GSLV D2	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 28, 2003	INSAT 3E	ಗಯಾನ (ಫ್ರೆಂಚ್)
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 17, 2003	PSLV C5	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 20, 2004	GSLV (GSLV FO1)	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಮೇ 5, 2005	PSLV C6	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 22, 2005	INSAT 4A	ಗಯಾನ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)
ಜುಲೈ 10, 2006	INSAT 4C ಜೊತೆಗೆ (GSLV GSLV FO2)	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಜನವರಿ 10, 2007	PSLV C7	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಮಾರ್ಚ್ 12, 2007	INSAT 4B	ಗಯಾನ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)
ಏಪ್ರಿಲ್ 23, 2007	PSLV C8	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2, 2007	INSAT 4CR	ಜೆಎಸ್ಎಲ್ಎಫಿ FO4
ಜನವರಿ 21, 2008	TECSAR	ಅಂತ್ಯಕ್ಸ್ ಕಾಪೋರೇಷನ್
ಏಪ್ರಿಲ್ 28, 2008	CAROSAT-2A IMS 1 & 8	PSLV C9 ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12, 2011	PSLV - C-18	ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ

ಇಸ್ರೋದ ವೈಫಲ್ಯಗಳು

- ◆ **1979 ಆಗಸ್ಟ್ 10** : ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ SLV-3 ರೋಹಿಣಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪೇಲೋಡ್ ಉಪಗ್ರಹ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ.
- ◆ **1987 ಮಾರ್ಚ್ 24** : ಪ್ರಥಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ASLVಯೊಂದಿಗೆ SROSS-1 ಉಪಗ್ರಹ. ಅದು ಕೂಡ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ.
- ◆ **1988 ಜುಲೈ 13** : ಎರಡನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ASLVಯೊಂದಿಗೆ SROSS-2 ಉಪಗ್ರಹ. ಅದೂ ಕೂಡ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ.
- ◆ **1993 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 20** : ಪ್ರಥಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ PSLVಯೊಂದಿಗೆ IRS-1E ಉಪಗ್ರಹ. ಅದೂ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ.
- ◆ **2006 ಜುಲೈ 10** : ಎರಡನೇ ಆಪರೇಷನಲ್ GSLV (GSLV-F02) ಉಪಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ. ಅದೂ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ರಾಕೆಟ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು.
- ◆ **2010 ಏಪ್ರಿಲ್ GSLV-D₃** ನ ಕ್ರಯೋಜನಿಕ್ ಇಂಜಿನ್ ವಿಫಲ.
- ◆ **2010 ಡಿಸೆಂಬರ್ 25** : GSLV-F06 ಉಡಾವಣೆ ಅಯಶಸ್ವಿ. ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿಫಲ.

ಭಾರತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

- ❖ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ
-ಅನಕ್ಷರತೆ, ಬಡತನ, ಕೋಮುವಾದ, ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸ್ಫೋಟ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಪ್ರಾಂತೀಯವಾದ.
- ❖ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು
-ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾಗಿರುವುದು
-ಶಿಕ್ಷಣ
- ❖ ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಜಾರಿಯಾಗಿರುವುದು
-14 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
- ❖ 'ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು' ಎಂದು ಸಾರಿದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ
-93ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿ (ಸಂವಿಧಾನ)
-42ನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ
- ❖ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದದ್ದು
-1986ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣದ ಮುಖ್ಯಗುರಿ
-14 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದು
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ
-73 ಹಾಗೂ 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ
- ❖ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು
-1978ರಲ್ಲಿ
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಮಿಷನ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು
-1988ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಕೋಮುವಾದ ಎಂದರೆ
-ಅನ್ಯ ಧರ್ಮದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸೈರಣಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
- ❖ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ನೇಮಿಸಿದ ಆಯೋಗ
-ಡಾ. ಡಿ.ಎಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ
- ❖ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾದದ್ದು
-1978ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ವರ್ಗದವರು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ
-"ಟ್ರೈಬಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ."
-ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮಹಿಳೆಯ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
-ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿಯೋಜನೆ-1998ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ.
- ❖ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ವರ್ಷ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದು
-2001ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲಿನ ಶೇ. 33% ರಿಂದ ಶೇ. 50%ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು 2010ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಮಗುವಿನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು
-1989ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಭಾರತೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು
-1952ರಲ್ಲಿ

- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಮಂಡಳಿ ರಚನೆಯಾದದ್ದು -1955
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು -ನವೆಂಬರ್ 14 (ನೆಹರೂರವರ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ)
- ❖ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಂದು ರಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ -ಲೋಕಾಯುಕ್ತ
- ❖ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಪಾಡಲು ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡ ಸಂಸ್ಥೆ -ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ (ISI)
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ (ISI) ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದ ಮಾರ್ಕ್ -ಆಗ್ಮಾರ್ಕ್ (Agmark)
- ❖ ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು -1986
- ❖ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಉಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಶಾಸನವನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ -ಕಾಫಿಪೋಸಾ
- ❖ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು -1986

ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ

- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವರು -ಎಫ್‌ಡಿ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್, ಚರ್ಚಿಲ್, ಸ್ಟ್ಯಾಲಿನ್
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಸಮ್ಮೇಳನ -1945ರಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಯಾಲ್ಟಾ ಸಮ್ಮೇಳನ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು -ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24, 1945
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳ -ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು -54
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ -05
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗ -ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದು -ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ
- ❖ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ -ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಂಡಿತ್
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ 2ನೇ ಅಂಗ -ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿ
- ❖ ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ -ಒಟ್ಟು 15 (5 ಜನ ಖಾಯಂ, 10 ಹಂಗಾಮಿ ಸದಸ್ಯರು)
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು -ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೆರಿಕ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ
- ❖ ಭದ್ರತಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚೋ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದು -ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ -54
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವವರು -ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ
- ❖ ಇವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ -3 ವರ್ಷ
- ❖ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ -1/3
- ❖ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಹಾಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಂಗದ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳ -ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಬಳಿ ಲೇಕ್‌ಸೈಸ್
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ -ಬಾನ್ ಕಿ ಮೂನ್

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

- ❖ ಬಾನ್ ಕಿ ಮೂನ್ ಯಾವ ದೇಶದವರು -ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ -5 ವರ್ಷ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಿರುವ ಸ್ಥಳ -ಹಾಲೆಂಡಿನ ಹೇಗ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ
- ❖ ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ -9 ವರ್ಷ
- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಭಾರತೀಯ -ದಿ. ಬೆನಗಲ್ ನರಹಿಂಸರಾವ್
- ❖ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು (ಎಫ್‌ಎಫ್‌ಐ) -ಕ್ರಿ.ಶ. 1945ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಎಫ್‌ಎಫ್‌ಐದ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳ -ಇಟಲಿಯ 'ರೋಂ'
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು -4ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1946
- ❖ ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳ -ಪ್ಯಾರಿಸ್
- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ (ಐಎಲ್‌ಒ)ದ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದು -ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಜಿನಿವಾ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ತುರ್ತುನಿಧಿ (ಯುನಿಸೆಫ್) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು -1946
- ❖ ಯುನಿಸೆಫ್‌ನ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ -30
- ❖ UNICEFನ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದು -ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್
- ❖ UNICEFಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು -1965ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ (ಐಎಂಎಫ್) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು -1945ರಲ್ಲಿ
- ❖ IMFನ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದು -ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ
- ❖ IBRD ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು -1947
- ❖ IBRD ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದು -ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್
- ❖ ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು -ಜನವರಿ 1, 1995ರಂದು
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಪರಿಹರಿಸಿದ್ದು -1956ರಲ್ಲಿ
- ❖ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಗಣನೀಯ ಸಾಧನೆ -3ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ನಡೆಯದಂತೆ ತಡೆದದ್ದು
- ❖ ಭಾರತವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು -ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ
- ❖ ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಬಣಗಳು -ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ
- ❖ ಶೀತಲ ಸಮರ ಎಂದರೆ -ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಘರ್ಷ
- ❖ ನಮ್ಮ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಅಡಿಗಲ್ಲು -ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ
- ❖ ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು -ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು
- ❖ 1954ರಲ್ಲಿ ಚೈನಾ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವರು -ನೆಹರು, ಚೌ.ಎನ್. ಲಾಯ್

- ❖ ಅಲಿಪ್ತ ನೀತಿ ಒಳಗೊಂಡ ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳಾವುವು ?
 1. ಪರಸ್ಪರರ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಐಕ್ಯ ಗೌರವಿಸುವುದು.
 2. ಪರಸ್ಪರರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು.
 3. ದೇಶಗಳ ಒಳಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ.
 4. ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮ.
 5. ಶಾಂತಿಯುತ ಸಹ ಜೀವನ
- ❖ ಅಮೇರಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಿಮ್ಮಿ ಕಾರ್ಟರ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದು -1978ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಅಮೇರಿಕದ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ದಿಗ್ಭಂಧನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದು -ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಭೇಟಿಯಿಂದ
- ❖ ತಾಷ್ಕೆಂಟ್ ಶೃಂಗಸಭೆ ನಡೆದದ್ದು -1966
- ❖ ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ಪರಸ್ಪರ 20 ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು -1971ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬಿರುಕುಂಟಾಗಲು ಕಾರಣ -ಟಿಬೆಟಿಯನ್ನರ ಮೇಲೆ ಚೀನಾ ಆಕ್ರಮಣ
- ❖ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದ 'ಫರಕ್ ಬ್ಯಾರೇಜ್' ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿದಿದ್ದು -1974ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಭಾರತ ಇಂಡೋ-ನೇಪಾಳ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು -1971ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ 2 ಗಂಪುಗಳು -1. ಸಿಂಹಳೀಯರು 2. ತಮಿಳರು
- ❖ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಕಚೇಲೇವ್ ದ್ವೀಪದ ಹಕ್ಕಿನ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದು -1974-76

ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ಸಮನ್ವಯ (Analogy)

1. ಚಿರತೆ : ಕಾಡು :: ತಿಮಿಂಗಿಲ : ?

ಎ. ನದಿ

ಬಿ. ಸಮುದ್ರ

ಸಿ. ಕೊಳ

ಡಿ. ಸರೋವರ

ಉತ್ತರ : ಬಿ

2. ಟೈಟಾನ್ : ಶನಿ :: ಗ್ಯಾನಿಮಿಡ್ : ?

ಎ. ಮಂಗಳ

ಬಿ. ಬುಧ

ಸಿ. ಗುರು

ಡಿ. ಯುರೇನಸ್

ಉತ್ತರ : ಸಿ

3. ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲ : ಆಫ್ರಿಕಾ :: ಮಿಖಾಯಿಲ್ ಗೋರ್ಬಚೇವ್ : ?

ಎ. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ

ಬಿ. ರಷ್ಯಾ

ಸಿ. ಜಪಾನ್

ಡಿ. ಸೂಡಾನ್

ಉತ್ತರ : ಬಿ

4. ಬೆಂಗಳೂರು : ಕರ್ನಾಟಕ :: ತಿರುವನಂತಪುರ : ?

ಎ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ಬಿ. ತಮಿಳುನಾಡು

ಸಿ. ಕೇರಳ

ಡಿ. ಪಾಂಡಿಚೇರಿ

ಉತ್ತರ : ಸಿ

5. ರಾಗಿ : ಜೋಳ :: ಆಲೂಗಡ್ಡೆ : ?

ಎ. ಗೆಣಸು

ಬಿ. ಬದನೆಕಾಯಿ

ಸಿ. ಟೊಮೆಟೋ

ಡಿ. ಕಡಲೆಕಾಳು

ಉತ್ತರ : ಎ

6. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ : ಭಾರತ :: ಅಮೇಜಾನ್ : ?

ಎ. ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ

ಬಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ

ಸಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ

ಡಿ. ಗ್ರೀನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್

ಉತ್ತರ : ಸಿ

7. ಬೇರು : ಕಾಂಡ :: ಎಲೆ : ?

ಎ. ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಬಿ. ಮರ

ಸಿ. ಕವಲು

ಡಿ. ಕೊಂಬೆ

ಉತ್ತರ : ಡಿ

8. ಭೂಮಿ : ಸೂರ್ಯ :: ಚಂದ್ರ : ?

ಎ. ಭೂಮಿ

ಬಿ. ಆಕಾಶ

ಸಿ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ

ಡಿ. ಉಪಗ್ರಹ

ಉತ್ತರ : ಎ

9. ಪಂಡಿತರ್ ರವಿಶಂಕರ್ : ಸಿತಾರ್ :: ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಖಾನ್ : ?

ಎ. ರುದ್ರವೀಣೆ ಬಿ. ಕೊಳಲು ಸಿ. ತಬಲ ಡಿ. ಶಹನಾಯಿ

ಉತ್ತರ : ಡಿ

10. ತೋಳ : ನಾಯಿ :: ಹುಲಿ : ?

ಎ. ಬೆಕ್ಕು ಬಿ. ನರಿ ಸಿ. ಜಿರಾಫೆ ಡಿ. ಸಿಂಹ

ಉತ್ತರ : ಎ

11. ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಆನಂದ್ : ಚೆಸ್ :: ಸಾನಿಯಾ ಮಿರ್ಜಾ : ?

ಎ. ಟೇಬಲ್ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಬಿ. ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಬಾಲ್ ಸಿ. ಹಾಕಿ ಡಿ. ಟೆನ್ನಿಸ್

ಉತ್ತರ : ಡಿ

12. ದುಂಬಿ : ಮಕರಂದ :: ಹಾವು : ?

ಎ. ಸರೀಸೃಪ ಬಿ. ಕಪ್ಪೆ ಸಿ. ಕಶೇರುಕ ಡಿ. ಹುತ್ತ

ಉತ್ತರ : ಬಿ

13. ಕರು : ಹಸು :: ಮಗು : ?

ಎ. ತಂದೆ ಬಿ. ಅಜ್ಜಿ ಸಿ. ತಾಯಿ ಡಿ. ಅಕ್ಕ

ಉತ್ತರ : ಸಿ

14. ವಿಶ್ವನಾಥನ್ ಆನಂದ್ : ಚೆಸ್ : ? : ಕ್ರಿಕೆಟ್

ಎ. ಧನರಾಜ್ ಪಿಳ್ಳೆ ಬಿ. ಮಹೇಶ್ ಭೂಪತಿ
ಸಿ. ಲಿಯಾಂಡರ್ ಫೇಸ್ ಡಿ. ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್

ಉತ್ತರ : ಡಿ

15. ಗುಹೆ : ಸಿಂಹ :: ? : ಹಕ್ಕಿ

ಎ. ಗೂಡು ಬಿ. ಮರ ಸಿ. ಬಿಲ ಡಿ. ನೆಲ

ಉತ್ತರ : ಎ

16. ಥಾಮಸ್ ಆಲ್ವಾ ಎಡಿಸನ್ : ಬಲ್ಬ್ :: ಗ್ರೆಗರಿ ಮೆಂಡಲ್ : ?

ಎ. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಬಿ. ಅನುವಂಶೀಯತೆ
ಸಿ. ರೇಡಿಯೋ ಡಿ. ರೇಬಿನ್ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು

ಉತ್ತರ : ಬಿ

ಸಂಖ್ಯಾ ಸಮನ್ವಯ (Number Analogy)

1. $36 : 222 :: 25 : ?$

ಎ. 130

ಬಿ. 250

ಸಿ. 150

ಡಿ. 125

ಉತ್ತರ : ಎ

2. $350 : 520 :: ? : 222$

ಎ. 130

ಬಿ. 125

ಸಿ. 256

ಡಿ. 216

ಉತ್ತರ : ಎ

3. $14 : 78 :: 620 : ?$

ಎ. 1370

ಬಿ. 1290

ಸಿ. 2394

ಡಿ. 620

ಉತ್ತರ : ಬಿ

4. $130 : 206 :: ? : 719$

ಎ. 520

ಬಿ. 480

ಸಿ. 350

ಡಿ. 517

ಉತ್ತರ : ಡಿ

5. $6 : 8 :: 15 : ?$

ಎ. 145

ಬಿ. 125

ಸಿ. 105

ಡಿ. 85

ಉತ್ತರ : ಬಿ

6. $1 : 4 :: 8 : ?$

ಎ. 96

ಬಿ. 81

ಸಿ. 72

ಡಿ. 49

ಉತ್ತರ : ಬಿ

7. $28 : 46 :: 12 : ?$

ಎ. 24

ಬಿ. 22

ಸಿ. 23

ಡಿ. 25

ಉತ್ತರ : ಬಿ

8. $42 : 156 :: ? : 110$

ಎ. 20

ಬಿ. 28

ಸಿ. 30

ಡಿ. 25

ಉತ್ತರ : ಎ

9. $24 : ? :: 2 : 30$

ಎ. 75

ಬಿ. 65

ಸಿ. 72

ಡಿ. 69

ಉತ್ತರ : ಸಿ

10. 15:37 :: ? : 50

ಎ. 28

ಬಿ. 30

ಸಿ. 25

ಡಿ. 24

ಉತ್ತರ : ಡಿ

11. 09:65 :: 25 : ?

ಎ. 17

ಬಿ. 81

ಸಿ. 217

ಡಿ. 226

ಉತ್ತರ : ಸಿ

12. 24:120 :: 06 : ?

ಎ. 75

ಬಿ. 60

ಸಿ. 64

ಡಿ. ೬೮

ಉತ್ತರ : ಬಿ

13. 25:125 :: 09 : ?

ಎ. 25

ಬಿ. 27

ಸಿ. 30

ಡಿ. 18

ಉತ್ತರ : ಬಿ

14. 04:34 :: 6 : ?

ಎ. 62

ಬಿ. 72

ಸಿ. 78

ಡಿ. 70

ಉತ್ತರ : ಬಿ

15. 20: ? :: 30 : 72

ಎ. 63

ಬಿ. 56

ಸಿ. 60

ಡಿ. 52

ಉತ್ತರ : ಬಿ

16. 72:68 :: 42 : ?

ಎ. 20

ಬಿ. 10

ಸಿ. 28

ಡಿ. 25

ಉತ್ತರ : ಬಿ

17. 336:60 :: 720 : ?

ಎ. 58

ಬಿ. 59

ಸಿ. 216

ಡಿ. 210

ಉತ್ತರ : ಡಿ

18. 05:35 :: 17 : ?

ಎ. 60

ಬಿ. 65

ಸಿ. 63

ಡಿ. 62

ಉತ್ತರ : ಸಿ.

19. 64:24 :: ? : 48

ಎ. 81

ಬಿ. 84

ಸಿ. 99

ಡಿ. 100

ಉತ್ತರ : ಡಿ

20. 86:44 :: ? : 59

ಎ. 90

ಬಿ. 95

ಸಿ. 102

ಡಿ. 105

ಉತ್ತರ : ಡಿ

ಅಕ್ಷರ ಸಮನ್ವಯ (Letters Analogy)

1. RATIONAL : RATNIOLA :: TRIBAL : ?

ಎ. TIRLAB

ಬಿ. TRIALB

ಸಿ. TIRLBA

ಡಿ. TRILBA

ಉತ್ತರ : ಡಿ

2. BLOCKED : YOLXPVW :: OZFMXS : ?

ಎ. RESULT

ಬಿ. NAUGHT

ಸಿ. LAUNCH

ಡಿ. LABOUR

ಉತ್ತರ : ಸಿ

3. ABCD : OPQR :: WXYZ : ?

ಎ. EFGH

ಬಿ. KLMN

ಸಿ. QRST

ಡಿ. STUV

ಉತ್ತರ : ಬಿ

4. AG : IO :: EK : ?

ಎ. LR

ಬಿ. MS

ಸಿ. PV

ಡಿ. SY

ಉತ್ತರ : ಬಿ

5. EGIK : WUSQ :: DFHJ : ?

ಎ. BDFH

ಬಿ. ECGI

ಸಿ. SQOM

ಡಿ. XVTR

ಉತ್ತರ : ಬಿ

6. QIOK : MMKO :: YAWC : ?

ಎ. SUEG

ಬಿ. VUES

ಸಿ. USGA

ಡಿ. UESG

ಉತ್ತರ :

7. DWH : WDS :: FUL : ?

ಎ. UFO

ಬಿ. OFU

ಸಿ. FOU

ಡಿ. FLV

ಉತ್ತರ : ಎ

8. CIRCLE : RICELC :: SQUARE : ?

ಎ. QSUERA

ಬಿ. QUSERA

ಸಿ. UQSAER

ಡಿ. UQSERA

ಉತ್ತರ : ಡಿ

9. SRUSHTHI : RTQSTVVRTGISUGIHJ :: PALLAVI : ?

ಎ. QOZBKLKLMZBUWHJ

ಬಿ. OQZBKMKMABUWHJ

ಸಿ. OQZBKMKMZBUWHJ

ಡಿ. QOBZMKMKKBZUWHJ

ಉತ್ತರ : ಸಿ

10. ACEG : DFHJ :: QS UW : ?

ಎ. KMNP

ಬಿ. MNPR

ಸಿ. TQST

ಡಿ. TVXZ

ಉತ್ತರ : ಡಿ

11. KMF : LLH :: RMS : ?

ಎ. SLU

ಬಿ. SLU

ಸಿ. SSU

ಡಿ. SUS

ಉತ್ತರ : ಬಿ

12. BYCX : DWEV :: FUGT : ?

ಎ. EHIJ

ಬಿ. GHIJ

ಸಿ. HSIR

ಡಿ. SRHS

ಉತ್ತರ : ಸಿ

13. AEHN : ? :: DFGN : EHJR

ಎ. BGKR

ಬಿ. AHKR

ಸಿ. BGLQ

ಡಿ. AGLQ

ಉತ್ತರ : ಎ

14. PALE : LEAP :: POSH : ?

ಎ. HSOP

ಬಿ. POHS

ಸಿ. SHOP

ಡಿ. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

ಉತ್ತರ : ಸಿ

15. EGIK : FILO :: FHJL : ?

ಎ. GJMP

ಬಿ. GMJP

ಸಿ. JGMP

ಡಿ. JGPM

ಉತ್ತರ : ಡಿ

16. LOGIC : BHFNK :: CLERK : ?

ಎ. XVRPA

ಬಿ. QBKJA

ಸಿ. LPRTU

ಡಿ. JQDKB

ಉತ್ತರ : ಡಿ

17. kcaC : Cack :: XgmF : ?

ಎ. EmgF

ಬಿ. EgmX

ಸಿ. FmgX

ಡಿ. GmeF

ಉತ್ತರ : ಸಿ

18. CAT : DDY :: BIG : ?

ಎ. CLL

ಬಿ. CLM

ಸಿ. CML

ಡಿ. CEP

ಉತ್ತರ : ಎ

19. Dda : aDD :: Rrb : ?

ಎ. BBr

ಬಿ. bRR

ಸಿ. RRR

ಡಿ. DDA

ಉತ್ತರ : ಬಿ

20. ACE : FHJ :: OQS : ?

ಎ. PRT

ಬಿ. RTU

ಸಿ. TVX

ಡಿ. UWY

ಉತ್ತರ : ಸಿ

ಕೋಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡೀ-ಕೋಡಿಂಗ್ (Coding & D-Coding)

1. ಒಂದು ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರದ ಪ್ರಕಾರ GET = 32, MEN = 32 ಆದರೆ NAMEನ ಕೋಡ್ ಏನು ?

ಎ. 33

ಬಿ. 43

ಸಿ. 37

ಡಿ. 37

ಉತ್ತರ : ಎ

2. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ BOMBAY ಯನ್ನು MYMYMY ಎಂದು ಬರೆದರೆ TAMILNADU ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು ?

ಎ. TIATITIA

ಬಿ. MNUMNUMNU

ಸಿ. IATITAT

ಡಿ. ALDALDALD

ಉತ್ತರ : ಬಿ

3. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ E=5, PEN = 35 ಎಂದು ಬರೆದರೆ, PAGE ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು ?

ಎ. 28

ಬಿ. 29

ಸಿ. 36

ಡಿ. 27

ಉತ್ತರ : ಬಿ

4. ಒಂದು ಸಂಕೇತದ ಪ್ರಕಾರ "SCHOOL" ಅನ್ನು 12 ಎಂದು ಬರೆದರೆ, ಅದೇ ಸಂಕೇತದ ಪ್ರಕಾರ "MAP" ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು ?

ಎ. 3

ಬಿ. 5

ಸಿ. 10

ಡಿ. 12

ಉತ್ತರ : ಸಿ

5. BEAT ಎನ್ನುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ XAWP ಎಂದು ಬರೆದರೆ, SOUP ಎನ್ನುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು ?

ಎ. NQLO

ಬಿ. MLKQ

ಸಿ. OKLQ

ಡಿ. PKLQ

ಇ. OKQL

ಉತ್ತರ : ಇ

6. ಒಂದು ವೇಳೆ TAP ಅನ್ನು SZO ಎಂದು ಬರೆಯಬಹುದಾದರೆ FREEZE ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು ?

ಎ. EQDFYG

ಬಿ. ESDFYF

ಸಿ. GQFDYF

ಡಿ. EQDDYD

ಉತ್ತರ : ಡಿ

7. 1234567839 ಎಂಬುದು PRODUCTION ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, 6394567 ಎಂಬುದು ಯಾವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ?

ಎ. CONDUCT

ಬಿ. CONDEMS

ಸಿ. CAUTION

ಡಿ. CONDUCE

ಉತ್ತರ : ಎ

8. TUW = 4 ಆದರೆ DFQನ ಬೆಲೆ ಏನು ?

ಎ. 03

ಬಿ. 04

ಸಿ. 05

ಡಿ. 06

ಉತ್ತರ : ಎ

9. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 35796 ಅನ್ನು 44887 ಎಂದು ಬರೆಯುವುದಾದರೆ, 46823 ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬಹುದು ?

ಎ. 57914

ಬಿ. 55914

ಸಿ. 55934

ಡಿ. 55714

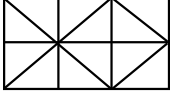
ಉತ್ತರ : ಬಿ

ವಿಭಜನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ (Analytical Reasoning)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಚತುರ್ಭುಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

ಎ. 27

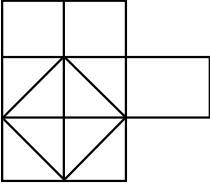
ಬಿ. 25

ಸಿ. 26

ಡಿ. 21

ಉತ್ತರ : ಬಿ

2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಆಯತಗಳ (ಚತುರ್ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

ಎ. 15

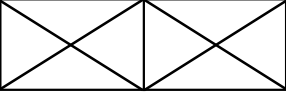
ಬಿ. 14

ಸಿ. 18

ಡಿ. 12

ಉತ್ತರ : ಬಿ

3. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಭುಜಗಳೆಷ್ಟು ?

ಎ. 12

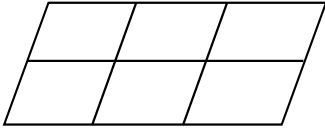
ಬಿ. 14

ಸಿ. 16

ಡಿ. 18

ಉತ್ತರ : ಡಿ

4. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಮಾಂತರ ಚತುರ್ಭುಜಗಳಿವೆ ?

ಎ. 12

ಬಿ. 14

ಸಿ. 16

ಡಿ. 18

ಉತ್ತರ : ಡಿ

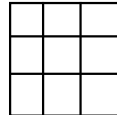
5. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚೌಕಗಳಿವೆ ?

ಎ. 12

ಬಿ. 14

ಸಿ. 11

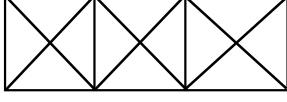
ಡಿ. 15

ಉತ್ತರ : ಬಿ

6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಭುಜ ಮತ್ತು ಚತುರ್ಭುಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

- ಎ. 28 ತ್ರಿಭುಜ ಮತ್ತು 5 ಚತುರ್ಭುಜ
ಸಿ. 28 ತ್ರಿಭುಜ ಮತ್ತು 4 ಚತುರ್ಭುಜ

- ಬಿ. 24 ತ್ರಿಭುಜ ಮತ್ತು 4 ಚತುರ್ಭುಜ
ಡಿ. 24 ತ್ರಿಭುಜ ಮತ್ತು 5 ಚತುರ್ಭುಜ

ಉತ್ತರ : ಎ

7. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

- ಎ. 31
ಸಿ. 29

- ಬಿ. 30
ಡಿ. 28

ಉತ್ತರ : ಡಿ

8. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

- ಎ. 5 ಬಿ. 6 ಸಿ. 8

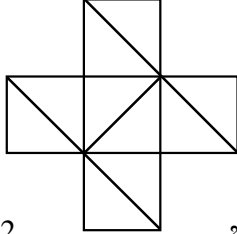
ಉತ್ತರ : ಡಿ

9. ಈ ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತ್ರಿಭುಜಗಳಿವೆ.

- ಎ. 10 ಬಿ. 12 ಸಿ. 16

ಉತ್ತರ : ಬಿ

10. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತ್ರಿಕೋನಗಳಿವೆ ?

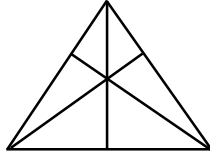
- ಎ. 12 ಬಿ. 14

- ಸಿ. 15

- ಡಿ. 16

ಉತ್ತರ : ಡಿ

11. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ?

- ಎ. 7

- ಬಿ. 12

- ಸಿ. 13

- ಡಿ. 16

ಉತ್ತರ : ಡಿ

ಸರಣಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (Series Completion)

ಭಾಗ 1. ಸಂಖ್ಯಾ ಸರಣಿಗಳು (Number Series)

1. 729, 243, 81, 27, 9, 3 ?

ಎ. 5

ಬಿ. 3

ಸಿ. 2

ಡಿ. 1

ಉತ್ತರ : ಡಿ

2. ?, 15, 12, 8, ?

ಎ. 16, 5

ಬಿ. 17, 3

ಸಿ. 16, 3

ಡಿ. 14, 5

ಉತ್ತರ : ಬಿ

3. 74, 97, 122, 149, 178, 209, ?

ಉತ್ತರ : ಸಿ

4. 8, 20, 45, 96, 199, ?

ಎ. 295

ಬಿ. 395

ಸಿ. 401

ಡಿ. 406

ಉತ್ತರ : ಡಿ

5. 0, 1, 1, 2, 3,

ಎ. 4

ಬಿ. 5

ಸಿ. 6

ಡಿ. 8

ಉತ್ತರ : ಎ

6. 2, 4, 16,

ಎ. 256

ಬಿ. 25

ಸಿ. 36

ಡಿ. 125

ಉತ್ತರ : ಎ

7. 10, 22, 46, 94, ?

ಎ. 180

ಬಿ. 184

ಸಿ. 190

ಡಿ. 140

ಉತ್ತರ : ಸಿ

8. 110, 132, 156, ?, 210

ಎ. 162

ಬಿ. 172

ಸಿ. 182

ಡಿ. 192

ಉತ್ತರ : ಸಿ

9. 2, 12, 30, ?, 90, 132

ಎ. 42

ಬಿ. 48

ಸಿ. 56

ಡಿ. 60

ಉತ್ತರ : ಸಿ

10. 6, 12, 20, 30, ?, 56

ಎ. 40

ಬಿ. 42

ಸಿ. 48

ಡಿ. 52

ಉತ್ತರ : ಬಿ

11. 26, 27, 31, 40, 56, ?

ಎ. 96

ಬಿ. 81

ಸಿ. 70

ಡಿ. 66

ಉತ್ತರ :

12. 7, 12, 19, ?, 39

ಎ. 29

ಬಿ. 28

ಸಿ. 26

ಡಿ. 24

ಉತ್ತರ : ಬಿ

13. $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{5}{8}, \frac{7}{16}, ?$

ಎ. $\frac{9}{32}$

ಬಿ. $\frac{10}{17}$

ಸಿ. $\frac{11}{34}$

ಡಿ. $\frac{12}{35}$

ಉತ್ತರ : ಎ

13. 11, 10, (.....), 100, 1001, 1000, 10001

ಎ. 101

ಬಿ. 110

ಸಿ. 111

ಡಿ. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

ಉತ್ತರ : ಎ

14. 8, 9, 8, 7, 10, 9, 6, 11, 10, (.....), 12

ಎ. 5

ಬಿ. 7

ಸಿ. 8

ಡಿ. 11

ಉತ್ತರ : ಎ

15. 134, 245, 356, 467, ?

ಎ. 579

ಬಿ. 578

ಸಿ. 568

ಡಿ. 478

ಉತ್ತರ : ಬಿ

16. 1, 4, 2, 8, 6, 24, 22, 88, ?

ಎ. 86

ಬಿ. 90

ಸಿ. 154

ಡಿ. 352

ಉತ್ತರ : ಎ

17. 1, 4, 9, 16, 25, ?

ಎ. 35

ಬಿ. 36

ಸಿ. 48

ಡಿ. 49

ಉತ್ತರ : ಬಿ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

18. 3, 6, 18, 72, ?,

ಎ. 144

ಬಿ. 216

ಸಿ. 288

ಡಿ. 360

ಉತ್ತರ : ಡಿ

19. 20, 19, 17, ?, 10, 5

ಎ. 12

ಬಿ. 13

ಸಿ. 14

ಡಿ. 15

ಉತ್ತರ : ಸಿ

20. 66, 36, 18, ?,

ಎ. 3

ಬಿ. 6

ಸಿ. 8

ಡಿ. 9

ಉತ್ತರ : ಸಿ

21. 19, 2, 38, 3, 114, 4, ?,

ಎ. 228

ಬಿ. 256

ಸಿ. 352

ಡಿ. 456

ಉತ್ತರ : ಡಿ

ಭಾಗ 2. ಅಕ್ಷರ ಸರಣಿ ವಿಧಾನ -1 (Letter Series (Step-1))

1. A, C, F, J, O, U, B, ?

ಎ. J

ಬಿ. H

ಸಿ. I

ಡಿ. G

ಉತ್ತರ : ಎ

2. DE, HI, LM, PQ, TU, ?

ಎ. YZ

ಬಿ. XY

ಸಿ. ZA

ಡಿ. WX

ಉತ್ತರ : ಬಿ

3. BJ, CL, EN, HP, ?

ಎ. KR

ಬಿ. IS

ಸಿ. LR

ಡಿ. MR

ಉತ್ತರ : ಸಿ

4. DGN, GEO, JCP, MAQ, ?,

ಎ. PYY

ಬಿ. OZR

ಸಿ. PYR

ಡಿ. PXS

ಉತ್ತರ : ಸಿ

5. DWM, GTQ, JQU, MNY, ?,

ಎ. QKC

ಬಿ. PLB

ಸಿ. PKC

ಡಿ. PCK

ಉತ್ತರ : ಸಿ

ಸೂಚನೆ: ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಮಾನಸಿಕ ವಿಭಾಗದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ 'ಆರ್.ಎಸ್. ಅಗರ್‌ವಾಲ್' ರವರ ಪುಸ್ತಕ ಸೂಕ್ತ.
(ಉಳಿದ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪುಟ II ನ್ನು ನೋಡಿ)

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ

1. ಡಾ. ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದು -ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿ.ವಿ.
2. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಚಾಲಕ ರಹಿತ ವಿಮಾನ ವಾಯುಪಡೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವುದು ?
-ಲಕ್ಷ್ಮಿ
3. 2005ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರು -ಡಾ. ವಿ. ಶಾಂತಾ
4. 21.9.2005ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೋಟಾ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಯಾರ ಪ್ರತಿಮೆ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದರು ?
-ಸತೀಶ್ ಧವನ್
5. ತಸ್ಲೀಮಾ ನಸ್ರಿನ್ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕ -ದ್ವಿಖಂಡಿತಾ
6. "ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ" ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು -ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12, 2005
7. ಭಾರತದ ಈಗಿನ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಯಾರು ? -ವೈ.ಕೆ. ಸಚ್ಚಿದ್ವಾಲ್
8. "ಅಪರೇಷನ್ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ"ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಂಸದರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ ? -7
9. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರರಿಂದ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಯಾದದ್ದು (2005ರಲ್ಲಿ) ಯಾವಾಗ ?
-ಡಿಸೆಂಬರ್ 1
10. ಸುನಾಮಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ -ಮೆಲ್ಬೋರ್ನ್
11. ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೀನ್ ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ? -ಮೊಹ್ಮದ್ ಅಬ್ಬಾಸ್
12. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಪ್ರಿಟೋರಿಯಾಕ್ಕೆ ಏನೆಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ?
-ಶ್ವಾನ (Tshwane)
13. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಭಾರತದ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಾವುವು ?
-SBI & ಹಬೀಬ್
14. BBC ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಯಾರನ್ನು "ಜಗತ್ತಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದೆ ? -ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ
15. ಭಾರತ ದೇಶ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಜಿಗಿಯುವ ಮಧ್ಯಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಉತ್ಕೇಷಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯಾವುದು ?
-ಪೃಥ್ವಿ
16. ಯುರೋ III ಮಾದರಿಯ ಡೀಸೆಲ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ದೇಶದ ಪ್ರಥಮ ತೈಲ ಘಟಕ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ONGC ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು
-ಮಂಗಳೂರು
17. ಕಾರವಾರದ ಸೀಬರ್ಟ್ ನೌಕಾನೆಲೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ?
-ಮೇ, 31, 2005
18. 100 ಜನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇಯ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ರೂಪಿಸಿದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಕನ್ನಡಿಗ ಯಾರು ?
-ಬಿ.ಜೆ. ಅರುಣ್

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

19. ಕೋರಸ್ ಕಬ್ಬಣ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ಭಾರತೀಯ ಕಂಪನಿ -ಟಾಟಾ ಗ್ರೂಪ್
20. 2005ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 15ರಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ "ನೈರುತ್ಯ ಕಮ್ಯಾಂಡ್"ದ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ? -ಜೈಪುರ
21. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಆಯೋಗದ (NCP) ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ? -ಡಾ. ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್
22. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜ್ಞಾನ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು -ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡ
23. 1984ರಲ್ಲಿ ಸಿಖ್ ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ ಆಯೋಗ ಯಾವುದು ? -ನಾನಾವತಿ ಆಯೋಗ
24. "ಫ್ರೀಡಂ ಎಟ್ ಮಿಡ್‌ನೈಟ್", "ಓ ಜೆರೊಸ್ಟೆಂ"ದಂಥಹ ಕೃತಿ ರಚನೆಗಾರ ಯಾರು ? -ಲ್ಯಾರಿ ಕಾಲಿನ್ಸ್
25. 2005ರ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದವರು ಯಾರು ? -ಎಸ್.ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ
26. ಪಾಕ್ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೋರಿಕೆ ವಿವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಿ -ಅಬ್ದುಲ್ ಖಾದಿರ್ ಖಾನ್
27. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಚಾರಿಗ ತಂದಿರುವ ಜಲನಿರ್ಮಲ ಯೋಜನೆಗೆ ಶೇ. 78 ರಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವುದು ? -ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್
28. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಲು ಘೋಷಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು ? -ಬಿಮಾ ಯೋಜನೆ
29. ಜಾಗತಿಕ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಮೇ 25, 2004ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಾವುದು ? -ಶಾಂಘೈ ಸಮ್ಮೇಳನ
30. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ ತನ್ನ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಟಗಾರ -ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್
31. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಗುರ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ -ತೇಜಸ್
32. ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತ ಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ NASA ಹಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆ -ಅಪಾರ್ಚುನಿಟಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿರಿಟ್
33. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಯಾವ ಕವಿಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ -ಪಂಪ
34. ರಾಜ್ಯದ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲ -ಬಿ.ಟಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ
35. 2004ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 3ನೇ ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ -ಫ್ಲೋರಿಡಾ
36. ಭೂಪಾಲ್ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವಿಷಾನಿಲ -ಮಿಥೈಲ್ ಐಸೋಸಯನ್ಯೆಡ್ ವಿಷಾನಿಲ
37. ಭೂಪಾಲ್ ಅನಿಲ ದುರಂತದ ಪ್ರಮುಖ ಕಂಪನಿ -ಯೂನಿಯನ್ ಕಾರ್ಬೈಡ್
38. ಯುಕ್ಲಿಡ್‌ರವರನ್ನು ರೇಖಾಗಣಿತದ ಪಿತಾಮಹ ಎನ್ನುವರು. -2008
39. ಸಾರ್ಕ್ ಅವಾರ್ಡ್-2004 ಗೌರವ ಲಭಿಸಿದ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಾಯಕ -ದಿ. ಜಿಯಾಉಲ್ ರಹಮಾನ್
40. ಅಸಿಯಾನ್ ಫ್ಲಸ್ 3ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಫ್ಲಸ್ 4ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ತನಗೆ ಸದಸ್ಯತ್ವ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆಯಿಟ್ಟಿರುವ ದೇಶ -ಭಾರತ

41. ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು 3.2 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ -ಅಮೇರಿಕನ್ ಗೋಲ್ಡನ್ ಹೆರಿಟೇಜ್
42. ಕ್ಷಯ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ಹೊಸ ಔಷಧಿ
-ಸುಡೋಟರ್ಬ್
43. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ನಡುವೆ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನದಿ -ತಿಸ್ತಾನದಿ
44. ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಅನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ?
-ಓರಿಯಂಟಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್
45. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪದಕ ವಿಜೇತ ಭಾರತೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ -ಕಿರಣಬೇಡಿ
46. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಗೌರವ ಅಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಖ್ಯಾತ ಹಿಂದಿ ಚಿತ್ರನಟ -ಓಂಪುರಿ
47. ವಿಶ್ವಜಲ ಸಮಾವೇಶ-2004 ನಡೆದ ಸ್ಥಳ -ಪಳಚ್ಚಿಮಾಡ
48. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಸ್ಥ ಮಹಾ ಕುಂಭಮೇಳ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ -ಉಜ್ಜೈನಿ
49. 2010ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ನಡೆದ ದೇಶ -ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ
50. ವಿಶ್ವಧರ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ, ದೇಶ -ಬಾರ್ಸಿಲೋನ್-ಸ್ಪೇನ್
51. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಶಾಲೆಯೊಂದನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 300ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸ್ಥಳ -ಬೆಸ್ಲಾನ್
52. 14ನೇ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸೋಮನಾಥ ಚಟರ್ಜಿ ಅವರ ಪಕ್ಷ -ಸಿಪಿಐ(ಎಂ)
53. ರಾಜ್ಯ ಎಸ್.ಟಿ.ಎಫ್. ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ -ಜ್ಯೋತಿಪ್ರಕಾಶ ಮಿರ್ಜೆ
54. ಸಾರ್ಕ್ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ -7
55. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಭಾರತ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಮಾನ ವಾಹಕ ನೌಕೆ
-ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಗೋರಾಶ್ಕೋವ್
56. ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳು -ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು
57. ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿದ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ -ಅಸ್ಸಾಂ
58. ವಜ್ರ ಸಿಗುವ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯ -ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
59. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ರಬ್ಬರ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯ -ಕೇರಳ
60. ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ನಕ್ಷತ್ರ -ಬಿಟಲ್‌ಗೀಸ್
61. ಓಜೋನ್ ಇರುವ ವಾಯುಮಂಡಲದ ಪದರ -ಸ್ತರಗೋಳ
62. 'ನೇಪರ್' ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ನೌಕೆ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ್ದು,ಇದು ಭಾರತದ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದೆ.
63. ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ಮೂಲ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
64. ಗ್ರಾಂಡ್ ಟ್ರಂಕ್ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸೇರಿಸುವ ನಗರಗಳು -ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಅಮೃತಸರ
65. 'ನೀಲಿಕ್ರಾಂತಿ' ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ -ವೀನುಗಾರಿಕೆ
66. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ -ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

67. ಗಿರ್ ಅರಣ್ಯ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ಗುಜರಾತ್
68. ಪೆರಿಯಾರ್ ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿ ಧಾಮ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ಕೇರಳ
69. ಭಾಕ್ರಾನಂಗಲ್ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾದ ನದಿ -ಸಟ್ಲೆಜ್
70. ಚೆಮ್‌ಷೆಡ್‌ಪುರ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ಜಾರ್ಖಂಡ್
71. ಜಂತರ್ ಮಂತರ್ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ
72. ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಮಾಧಿಯ ಹೆಸರು -ವೀರಭೂಮಿ
73. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿ -ಆನಿಬೆಸೆಂಟ್
74. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ -ಮೀರಾ ಸಾಹಿಬ್ ಫಾತಿಮಾ ಬೀವಿ
75. ಗಗನ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ -ಡಾ. ಕಲ್ಪನಾ ಚಾವ್ಲಾ
76. ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ -ಭಾರತರತ್ನ
77. ISROನ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದು -ಬೆಂಗಳೂರು
78. ಗಗನಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ -ರಾಕೇಶ್‌ಶರ್ಮ
79. ನಬಾರ್ಡ್ (NABARD) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಷ -1982
80. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಇರುವ ನಗರ -ಬೆಂಗಳೂರು
81. ಸಾಂಚಿ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಇರುವುದು -ಭೋಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ
82. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನವು ಮತದಾನಕ್ಕೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವಯಸ್ಸು -18 ವರ್ಷಗಳು
83. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವರು -ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು
84. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು -ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
85. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರು -ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು
86. ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯ -ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
87. ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು -ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್
88. ಭಾರತದ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ನವದೆಹಲಿ
89. ಭಾರತದ ಮಹಾದ್ವಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ನಗರ -ಮುಂಬಯಿ
90. ಭಾರತದ ಅಣು ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಿತ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು -ಡಾ. ಹೋಮಿ ಜಿ. ಬಾಬಾ
91. ಭಾರತದ 'ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ -ಕಾಳಿದಾಸ
92. 'ಭಾರತೀಯ ನೆಪೋಲಿಯನ್' ಎಂದು ಖ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದ ದೊರೆ -ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ
93. 'ಭಾರತದ ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್' ಎಂದು ಕರೆಯುವ ನಗರ -ಮುಂಬಯಿ
94. ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಗಳು ಇರುವ ರಾಜ್ಯ -ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
95. ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದು -ಜಿನೀವಾ

96. ಪಾದರಸ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ -ಮೀನಮಾಟ
97. A, B, AB, O ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ರಕ್ತವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದವರು -ಕಾರ್ಲ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಪೀನರ್
98. ಬೆಳಕು ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದವರು -ಹೈಗನ್
99. ರೇಡಿಯೋ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು -ಮಾರ್ಕೋನಿ
100. ಬೆಳಕಿನ ವಕ್ರೀಭವನದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು -ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್
101. ದೂರದೃಷ್ಟಿ ದೋಷ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ಮಸೂರ -ಪೀನಮಸೂರ
102. ಭೂಮಿಯು ಒಂದು ಕಾಂತದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದವರು -ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ಗಿಲ್ಬರ್ಟ್
103. ರಾಕೆಟ್‌ನ ಉಡಾವಣೆ ಆಧರಿಸಿರುವುದು -ನ್ಯೂಟನ್‌ನ 3ನೇ ನಿಯಮ
104. ಆಯುರ್ವೇದದ ಪಿತಾಮಹ -ಚರಕ
105. ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಗಮನ ಸೆಳೆದ ಮೊದಲಿಗ ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೆಂದರೆ -ಲೂಯಿಪಾಶ್ಚರ್
106. ಹಾಲನ್ನು ಮೊಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯ -Lactobacillus
107. ವಿಟಮಿನ್ 'ಬಿ'ಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು -ವಾರ್ಗರ್‌ಬರ್ಗ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್
108. ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಬರುವ ರೋಗ -ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ (ಮಧುಮೇಹ)
109. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಗಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕದ ಹೆಸರು -ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್
110. ಆನ್ ಐಡಿಯಲಿಸ್ಟ್ ವ್ಯೂ ಆಫ್ ಲೈಫ್ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದವರು -ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್
111. ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸನ ಪಿತಾಮಹ -ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್
112. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಾಂಧಿ ಬಿರುದು ಹೊಂದಿದವರು -ಹರ್ಷೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪ
113. ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ರಕ್ತದ ಕಣಗಳು -ಬಿಳಿ
114. ರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಕಿರು ತಟ್ಟೆಗಳ ಕಾರ್ಯವೇನು ? -ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವಿಕೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ : ಚರ್ಚೆ/ವಿವಾದ/ಸಂಘರ್ಷ

ಕೂಡಂಕುಳಂ ಅಣುಸ್ಥಾವರ ವಿವಾದ

- ❖ BARC - ಅಸ್ತಿತ್ವ 1957 ಬಾಬಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ❖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಣುಶಕ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ IAEA - ಯುಕಿಯ ಅಮಾನೂ (ಜಪಾನ್)
- ❖ ಭಾರತದ ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಪಿತಾಮಹ - ಡಾ. ಹೋಮಿ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಬಾಬಾ
- ❖ ಥ್ರೀ ಮೈಲ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್ ದುರಂತ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಥಮ ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ದುರಂತ -ಅಮೇರಿಕ
- ❖ ಚರ್ನೋಬಿಲ್ ದುರಂತಕ್ಕೆ (26 ಏಪ್ರಿಲ್ 1986) ಈಗ 25 ವರ್ಷ (ರಷ್ಯಾ) (2.70,000 ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೆ ಮತ್ತು 90,000 ಸಾವು, 3 ಲಕ್ಷ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ದುರಂತ)
- ❖ ಫುಕುಶಿಮ ಮತ್ತು ದೈಚಿ (Daichi)-ಜಪಾನ್ ಭೂಕಂಪ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಗೊಂಡ ಅಣುಸ್ಥಾವರ.
- ❖ ಜುಲೈ 18, 2011ರಂದು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ 'ಟುಮ್ಮಾಲಪಲ್ಲಿ' ಹೇರಳವಾದ ಯುರೇನಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. (35 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ನಿಕ್ಷೇಪವಿದೆ) ಈಗ ಜಾರ್ಖಂಡಿನಿಂದ ಯುರೇನಿಯಂ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಭಾರತದ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು - 50.9%) ಪೆಟ್ರೋಲ್ 34.4%
ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಅನಿಲ 6.5%, ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಶಕ್ತಿ 3%)
- ❖ ಕೂಡಂಕುಳಂ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಿರುನಲ್ವೇಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಉದ್ದೇಶಿತ 2000 MW ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸ್ಥಾವರವಿಗ ವಿವಾದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. (ಪಿ.ಎಂ.ಎ.ಎನ್.ಎ.) ಪೀಪಲ್ಸ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಗೇನ್ಸ್‌ಟ್ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಎನರ್ಜಿ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಚಳುವಳಿ ಹಿಡಿದಿದೆ.
- ❖ ಅಣುಸ್ಥಾವರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಪಾನ್ ಇತ್ತೀಚಿನ ಘಟನೆ ವಿವಾದಕ್ಕೆ / ಭೀತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.
- ❖ 1974ರಲ್ಲಿ ಪೊಖ್ರಾನ್ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯಿತು, ಇದರಿಂದ ಕುಪಿತವಾದ ಅಮೇರಿಕ ಭಾರತದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದಿಗ್ಭಂಧನ ವಿಧಿಸಿತು, ಅಣುಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್ ಸಹಕಾರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಇದೇ ಕೂಡಂಕುಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ.
- ❖ 1988ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ, ಸೋವಿಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಿಖಾಯಿಲ್ ಗೋರ್ಬಚೇವ್ ಜೊತೆ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ.
- ❖ 1991 ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಹತ್ಯಾ ನಂತರ ಯೋಜನೆ ನೆನಗುದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್ ಛಿದ್ರವಾಯಿತು.
- ❖ 1997 ದೇವೇಗೌಡು ಪ್ರಧಾನಿಯಾದಾಗ ರಷ್ಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬೋರಿಸ್ ಎಲ್ಸಿನ್ ಕೂಡಂಕುಳಂ ಯೋಜನೆಗೆ ಮರುಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

- ❖ ಕೂಡಂಕುಳಂ ಅಣು ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಪ್ರೆಷರ್‌ಸರ್ ವಾಟರ್ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಸ್ಥಾವರದಿಂದ 140⁰c ಪ್ರಾರನ್ ಹೀಟ್ ಬಿಸಿ ನೀರು ಸಮುದ್ರ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿ ಜಲಚರಗಳಿಗೆ ಮರಣಾಂತರವೇ ಸರಿ. ಕೂಡಂಕೂಳಂ 2001ರ ಗಣತಿಯಂತೆ 2386 ಜನಸಂಖ್ಯೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇವು ಬೀದಿಪಾಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಚಳುವಳಿ.
- ❖ 13156 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಈ ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ ಸ್ವತಃ ಅಬ್ಬಲ್ ಕಲಾಂ ಈ ಅಣುವಿಕರಣದ ಸುರಕ್ಷತೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೃಢೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಚಳುವಳಿ ನಿಂತಿಲ್ಲ ಇತ್ತ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕ್ಷಾಮ ಸನಿಹವಾಗುತ್ತಿದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಒಂದೇ. ಇದು Clean & Green ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಕಲಾಂ.
ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಳುವಳಿಗೆ ಅಮೆರಿಕ ಹಣ ನೀಡಿ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಹೈನರ್ ಹರ್‌ಮನ್ ಎಂಬ ಜರ್ಮನ್ ಪ್ರಜೆ NGOಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆಂದು 10 ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ಅಮೆರಿಕಿ NGOಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈತನನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಿದೆ.
- ❖ ಜರ್ಮನಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆಟೊಹಾನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಿಟ್ ಸ್ಮಾಸ್‌ಮನ್ 1938ರಲ್ಲಿ ಬೈಜಿಕ ವಿದಳನಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು.
- ❖ ಭಾರತ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಬಾಬಾ (ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಪಿತಾಮಹ ಅಬ್ದುಲ್ ಖಾದರ್ ಖಾನ್)

ಬೈಜಿಕ ಸಮ್ಮಿಲನ	ಬೈಜಿಕ ವಿದಳನ
ಎರಡು ಹಗುರು ಬೀಜಗಳು ಸಮ್ಮಿಲನ ಹೊಂದಿ ಭಾರ ಬೀಜವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಶಕ್ತಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. (ಸೂರ್ಯನ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಕ್ರಿಯೆ)	ಒಂದು ಭಾರ ಪರಮಾಣುವಿನ ಅಸ್ಥಿರ ಬೀಜವು ಒಡೆದು ಎರಡು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೀಜಗಳಾಗಿ ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ
${}_1^2\text{H} + {}_1^2\text{H} \rightarrow {}_1^3\text{H} + {}_1^1\text{H} + \text{ಶಕ್ತಿ}$	${}_{92}^{235}\text{U} + {}_0^1\text{n} \rightarrow \text{Ba} + \text{Kr} + 3{}_0^1\text{n} + \text{ಶಕ್ತಿ}$
1 ಗ್ರಾಂ ಜಲಜನಕವು ಬೈಜಿಕ ಸಮ್ಮಿಲನ ಹೊಂದಿದಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿ : $6.0 \times 10^{11} \text{ J}$	1 ಗ್ರಾಂ ಯುರೇನಿಯಂ ವಿದಳನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಶಕ್ತಿ : $8.5 \times 10^{10} \text{ J}$

ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಲೆಗಾಂ ಉಪಸಮಿತಿಯ ವರದಿ

1. ಮಲೆಗಾಂ ಉಪಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ರಚಿಸಲಾಯಿತು ? ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳಾವುವು ?
2. ಭಾರತದ ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೇನು ? ವಿವರಿಸಿ.

19 ಜನವರಿ 2011ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರೀಯ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಉಪಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರೋ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಘಟಕದ ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗರಿಷ್ಠ 24 ಶೇಕಡ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ರೂ. 25,000 ಕ್ಕೂ ಮೀರದಂತೆ ಸಣ್ಣ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುವಂತೆ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉಪಸಮಿತಿ ಸೂಚಿಸಿತು. ಸಮಿತಿಯ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉಪಸಮಿತಿ ಸೂಚಿಸಿತು. ಸಮಿತಿಯ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೇಂದ್ರೀಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ವೈ.ಎಚ್. ಮಲೇಗಾಂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಅಲ್ಲದೆ ಲೇವಾದೇವಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ NBFC-MCI ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ರಚಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಉಪಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಲ್ಲದೆ ಲೇವಾದೇವಿ ಬಂಡವಾಳ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವು NBFC-MFIS ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಕಂಪನಿಯು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ, ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಲ ಸಹಾಯ, ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯ, ಆದಾಯವಿಲ್ಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಹಣ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಇತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗಿಂತ ಶೀಘ್ರಗತಿಯ ಪಾವತಿ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸತಕ್ಕದ್ದು.

- a. NFBC-MFI ಶೇಕಡ 90% ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು (ಹಣ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯ ಹಣ, ಹಣಕಾಸು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಅರ್ಹತಾ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- b. ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ರೂ. 50,000/- ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ರೂ. 25,000/- ಮಾತ್ರ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- c. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 75 ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಿರಬೇಕು.
- d. ಬೇರೆ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲೂ ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹೇರಲಾಗಿದ್ದು ಅವು ಆಯಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕ್ NBFC's ಹಣ ನೀಡಿ NBFC-MF ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೋ ಅವುಗಳಿಗೆ 'ಆದ್ಯತೆಯ ಸಾಲ' ಸ್ಥಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಹೇರುವ ಬಡ್ಡಿ ಶೇಕಡ 10 'ಅಂಚು ಮುಚ್ಚಳ' ವಾಗಿದ್ದು ಇದು 100 ಕೋಟಿ ಸಾಲ ಬಂಡವಾಳ ಇರುವ ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಶೇಕಡ 12 ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ

ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ಶೇಕಡ 24 ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಂತೆ ಉಪಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ MFIಗಳು ಕೆಳಕಂಡ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿತು.

ಅವುಗಳೆಂದರೆ

a. ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಶುಲ್ಕ

b. ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು

c. ವಿಮಾ ಶುಲ್ಕ

❖ ಉಪಸಮಿತಿಯು ಸಾಲ, ಪ್ರೇತ ಸಾಲಗಾರರು, ಹಣ ಹಿಂಪಡೆಯಲು ದಬ್ಬಾಳಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಸಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು, ಹಲವಾರು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

- ❖ ಹಣ ಪಡೆಯುವವರು ಒಂದು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಅಥವಾ ಒಂದು ಜಂಟಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿರಬಹುದು.
- ❖ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಣ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಸಾಲ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಚೇತರಿಕೆ ಆರಂಭದ ನಡುವೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಧಿ ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಾಲದ ಅವಧಿಯು ವ್ಯತ್ಯಯವಾಗಬೇಕು.
- ❖ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮಾಹಿತಿ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.
- ❖ ರಿಕವರಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು MFI ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಲ್ಲಾ MFI's ಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣೆ ಕೋಡ್‌ನ ಒಂದು ಕರಡು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ MFIಗಳು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೋಡನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ, ಉಪಸಮಿತಿಯು ನಾಲ್ಕು ಕಂಬ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಇದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವವರು ;

a. ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

b. ಉದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

c. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು

d. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಬಿಲ್ (2010) ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಉಪಸಮಿತಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕಾನೂನು ಆಡಳಿತ ಘಟಕಗಳ ಠೇವಣಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಹಾರ ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ NBFC ಮತ್ತು MFIಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಣ ಸಾಲ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಅಂಗೀಕೃತವಾದಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾಯ್ದೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲಗಾರರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ, ಚೇತರಿಕೆ ಅಥವಾ ರಿಕವರಿ ವಿಧಾನಗಳ

ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದರೆ, ಹಣಕಾಸಿನ (ನಿಧಿಯ) ಮುಕ್ತ ಹರಿವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಲಗಾರರು ತೊಂದರೆಗಳಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ನಿಧಿಯ ಹರಿವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಿತಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದಾಗಿ ಸಾಲ ಚೇತರಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿದ್ದು ಹಣಕಾಸಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು MFIಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಿಸಿತು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, RBI ಅವಕಾಶ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು MFIಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದುವರಿಸಿದವು. MFIಗಳ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮಲೆಗಾಂ ಉಪಸಮಿತಿಯು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು RBI ಜತೆಗೂಡಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತು.

NBFC-MFISಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅವುಗಳು ನಿವ್ವಳ 15 ಕೋಟಿ ರೂ. ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಸಮಿತಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2011ರಂದು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಮಿತಿ ಸೂಚಿಸಿತು.

ಮಲೆಗಾಂ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ

ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011ರಲ್ಲಿ, ಕಿರು ಬಂಡವಾಳ ಘಟಕದ ವಾಸ್ತವತೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರೀಯ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. Y.H. ಮಲೆಗಾಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಕುಮಾರ ಮಂಗಲಂ ಬಿರ್ಲಾ, ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ಚಕ್ರಬರ್ತಿ, ಉಪರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಶಶಿ ರಾಜಗೋಪಾಲನ್ ಮತ್ತು ಯು.ಆರ್. ರಾವ್, ಯು.ಕೆ. ಶರ್ಮಾ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇವರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. MFIನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಶುಲ್ಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ರಿಕವರಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಆರೋಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಉಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಲ್ಲಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ

ಟುನೀಷಿಯಾ - ಅರಬ್ ಜಗತ್ತಿನ ಕಿಡಿ

ಅರಬ್ ಜಗತ್ತು ತನ್ನ ಅಲ್ಪಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅನೇಕ ಸೇನಾದಂಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತಗಳು, ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಉರುಳಿ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸೇನೆಗಳ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಸೇನಾದಂಗೆಗಳು ದುರ್ಲಭವಾಗಿವೆ. ಇಂದು ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನ್ನು ಸೇನೆ ಸುತ್ತುವರಿದು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಟುನೀಷಿಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿ 29 ದಿನಗಳ ಒಂದು ಜನಕ್ರಾಂತಿ 23 ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಣಿಸಿ ಉರುಳಿಸಿದೆ.

'ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಬೌರ್ಝಿ' ಎಂಬ ಟುನೀಷಿಯನ್ ಪದವೀಧರ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ತಳ್ಳುಗಾಡಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಂದ ಏನು ತಪ್ಪಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ ಅವನ ತಳ್ಳುಗಾಡಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ಜಪ್ತಿಯಾಗಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವನ ಮನವಿಗೆ ಪೊಲೀಸರ ಮನ ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೆ ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಹಿಂಸೆ. ಆತ ಬೇಸತ್ತು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾದ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದ್ದು 'ಸಿಡಿ ಬೌರ್ಝಿ' ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ 2010 ಡಿಸೆಂಬರ್ 17 ರಂದು. ಅದೇ ಘಟನೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಿಡಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿತು. ಮೊದಲು ಟುನೀಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜಸ್ಮಿನ್ ರೆವಿಲ್ಯೂಷನ್ (ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ) ಆಗಿ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮುಬಾರಕರ 30 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಪ್ರಚೋದನೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬಹ್ರೇನ್, ಲಿಬಿಯಾ, ಯೆಮನ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಜನ ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಳಿಯಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಬೌರ್ಝಿಯ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪೊಲೀಸರ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದ ಟುನೀಷಿಯನ್‌ರು ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೆಲ್‌ಫೋನ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೀದಿಗಳಿದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ ಜಝೀರಾ ಟಿವಿ ಚಾನೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡವು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ವರದಿಯಾದವು. ಟುನೀಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದು ಇಂಥ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಸುದ್ದಿಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆಗ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ತೀವ್ರಗೊಂಡವು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 17ರಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ದುರ್ದೈವಿ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಬೌರ್ಝಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಮೊಹಮ್ಮದನ ತಾಯಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಛೇರಿಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಶಾಂತಿಯುತ ವೀಡಿಯೋ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿದರು. ಅದು ಮರುದಿನ ಅಲ್ ಜಝೀರಾದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಟುನೀಷಿಯದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. 3.6 ಮಿಲಿಯನ್ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬಳಕೆದಾರರು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 29 ರಂದು ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಟಿವಿ ಚಾನೆಲ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ತುಣುಕು ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಫೋಟೋಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿತು. ಸರಕಾರ ಎಲ್ಲ ಟಿವಿ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. ಆಲ್‌ಜೆಜಿರಾ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಅಕೌಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಅಪಹರಿಸಿತು. ಅತೀ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬೆನ್ ಅಲಿ ಸರಕಾರವೇ ಸೆನ್ಸಾರ್‌ಬಗ್‌ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ವಿಟ್ಟರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು.

ಟುನೀಷಿಯದ ಜನ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದವರೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಟುನೀಷಿಯನ್ ಲೇಬರ್ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೆನ್ ಅಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದರು. ಸಿರಿಬೌರ್ಝಿ ನಗರದಲ್ಲಿಯೂ ಯೂನಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಜತೆ ಇದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ರಾಜಧಾನಿ ಟುನಿಸ್‌ದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗೊಂಡಿತು. ಮೆಂಝಲ್ ಬೌರ್ಝಿ ಮತ್ತು ರಿಗುಪ್ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಪೊಲೀಸರು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಘಟನೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಎಲ್ಲ

ಕಡೆ ತೀವ್ರಗೊಂಡಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ವಿರುದ್ಧ ರಬ್ಬರ್ ಬುಲೆಟ್ ಬದಲಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಬುಲೆಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಬೆನ್ ಅಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಸಿಂ ಬೌರಿಯದ್ ಪಟ್ಟಣದ ನಿವಾಸಿಯೊಬ್ಬ ಅಲ್ ಜಝಿರಾ ಟಿವಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವರ್ಷದ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ 'ಚಿನ್ ಆಲಿ' ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಕ್ಕೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ.

ಈಜಿಪ್ಟ್

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಟ್ಯುನೀಶಿಯ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಘೋಷಣೆ 'ಬ್ರೆಡ್, ಫ್ರೀಡಂ ಮತ್ತು ಡಿಗ್ನಿಟಿ' (ಆಹಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮರ್ಯಾದೆ) ಮಧ್ಯೆ ಏಷ್ಯಾದಾದ್ಯಂತ ಅನುರಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಈಜಿಪ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿ 18 ದಿನಗಳ ಜನಕ್ರಾಂತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಮುಬಾರಕ್ ಆಡಳಿತ ಕೊನೆಗೊಂಡ ನಂತರ ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ನರು ಫೆಬ್ರವರಿ 18ರಂದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ವಿಜಯೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸಿದರು. ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಕಳೆದುಕೊಂಡ 365 ಜನರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಮೌನ ಆಚರಿಸಿದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಗೆ ಅರಬ್ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ದೇಶಗಳಾದ ಬಹ್ರೇನ್, ಲಿಬಿಯಾ, ಯೆಮನ್ ಮತ್ತು ಜೋರ್ಡಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುರಾಡಳಿತ ವಿರುದ್ಧ ಜನ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಆರಂಭವಾದವು.

ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ 40 ವರ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಮ್ಮದ್ ಗಡಾಫಿ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜಧಾನಿ ಟ್ರಿಪೋಲಿಯ ಗ್ರೀನ್ ಸ್ಕ್ವೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಜನರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಣಿಸಲು ಗಡಾಫಿ ಪರ ಸಾವಿರಾರು ಬೆಂಬಲಿಗರು ಸಹ ಚಳವಳಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಯೆಮನ್‌ನಲ್ಲಿ 32 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಲೇಹ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ದುರಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಪ್ರಭಾವದ ವಿರುದ್ಧ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ರಾಜಧಾನಿ ಸಾನಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅಮೆರಿಕದ ಬಂಟಿ ಆಗಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದರು. 2013ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲಿ ಅವರ ಮಗನಾಗಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಲೇಹ 1978ರಿಂದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಜೋರ್ಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜಾಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಾಂತಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕಿಂಗ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಅವರ ಸರಕಾರ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳು ರಾಜಧಾನಿ ಅಮ್ಮನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ.

ಅಲ್ಜೀರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಬ್ದೆಲಾಜಿಜ್ ಬೂಟೆಫ್ಲಿಕಾ 19 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರು ಕ್ರಾಂತಿ ಎದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಧಾನಿ ಅಲ್ಜೀರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಸೂಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಓಮರ್ ಆಲ್-ಬಶೀರ್ ವಿರುದ್ಧ ಜನರು ತಿರುಗಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. 1989ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಲಿಟರಿ ದಂಗೆಯ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಲ್-ಬಶೀರ್ ಅವರ ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಣೆಗಳು ರಾಜಧಾನಿ ಖಾರ್ಟೂಂನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಲೆಬನಾನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಪ್ರಭಾವದ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಸಾದ್ ಹರಿರಿ ನೇತೃತ್ವದ ಸರಕಾರವಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಜಬುಲ್ಲಾ ಸಂಘಟನೆಯು ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ರಾಜಧಾನಿ ಬೀರುತ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಣೆಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ.

ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಸಿರಿಯಾ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನವಿರೋಧಿ ಆಡಳಿತಗಳಿಗೆ ನಡುಕ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮೊರೆಕ್ಯೊದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಇಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಟ್ಯುನೀಶಿಯಾದಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ರಾಜರ ಮಿಲಿಟರಿ ಆಡಳಿತ ವಿರುದ್ಧದ ಕ್ರಾಂತಿ ಅರಬ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಹರಡುತ್ತಿದೆ.

ಹೊಸಿ ಮುಬಾರಕ್ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಜನಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಉತ್ಪಾಂಶಿ (ಈಜಿಪ್ಟಿಯನ್ ಅಪ್‌ಹೆವಲ್) ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಜನ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಚೀನಾ, ವಿಯೆಟ್ನಾಂ, ಬರ್ಮಾ, ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯಾದಂಥ ಜನವಿರೋಧಿ ಸರಕಾರಗಳು ಇನ್ನೂ ಇವೆ.

ಟುನಿಸಿಯನ್ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು (ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ)

1. ಟುನಿಸಿಯನ್ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಎಂದರೇನು ? ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ?
2. ಟುನಿಸಿಯನ್ ನಾಗರಿಕರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅರಬ್ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ?
3. ಟುನಿಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳೇನು ?

ಡಿಸೆಂಬರ್ 2010ರಂದು ಟುನಿಸಿಯಾದ್ಯಂತ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಆಹಾರ, ಹಣದುಬ್ಬರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ವಾಕ್‌ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಜಿನ್ ಎಲ್ ಅಬ್ದಿನ್ ಬೆನ್ ಆಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ 23 ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಗೆ ಕಾಲುಕಿತ್ತನು.

27 ಜನವರಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಪುನರಚಿಸಿದನು. ನಂತರ ಅವನೂ ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದನು.

ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹೂವು ಆದ ಕಾರಣ ಟುನಿಸಿಯಾದ ಪತ್ರಕರ್ತ ಜೀಯದ್-ಎಲ್-ಹೆನಿ ಈ ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ಈ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಬೆನ್ ಆಲಿ 1987 ರಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆಳಿದನು. ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಸದೃಢವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಭಾವಗಳು

- ❖ ಟುನಿಸಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇತರ ದೇಶಗಳಾದ ಆಲ್ಜೀರಿಯಾ, ಜೋರ್ಡನ್, ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಯೆಮೆನ್ ಜನರು ಇದರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಇತರ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪೂರ್ವದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಳುವಳಿಯ ಅಲೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದೆ.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮತ್ತು ಟ್ವಿಟರ್ ಇರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ❖ ಈ ದೇಶಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.
- ❖ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.
- ❖ ಅರಬ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತತೆಯ ದರ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯುಜನರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಕ್ರೋಧ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಪೊಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ !

ಭಾರತ ದೇಶವು 2012ರಲ್ಲಿ ಸಂತಸದ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಿತು. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪೊಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತದ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಈ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತವನ್ನು ಪೊಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪೊಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ, ನೈಜೀರಿಯಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಪೊಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪೊಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 3 ಆಗಿದೆ.

2012 ಫೆಬ್ರವರಿ 25 ರಿಂದ 26ರವರೆಗೆ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪೊಲಿಯೋ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರಾದ ಗುಲಾಬ್ ನಬಿ ಅಜಾದ್‌ರವರು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತವನ್ನು ಪೊಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಭಾರತವು ಸುಧಾರಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೊಲಿಯೋ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಯೋಜನೆ

1995ರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಪೊಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾ ಪೊಲಿಯೋ ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಪೊಲಿಯೋ ಉಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿಸಲು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೊಲಿಯೋ ಸರ್ವಿಲೆನ್ಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (National Polio Surveillance Project)ನ್ನು 1997ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಭಾರತ ದೇಶದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪೊಲಿಯೋ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಪೊಲಿಯೋ ಸಮ್ಮೇಳನ : 2012

ನಡೆದ ದಿನಾಂಕ	: ಫೆಬ್ರವರಿ 25 ಮತ್ತು 26, 2012
ನಡೆದ ಸ್ಥಳ	: ದೆಹಲಿ
ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದವರು	: ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್
ಆಯೋಜಕರು	: ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ರೋಟರಿ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್
ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು	: ಯುನಿಸೆಫ್, ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ, ನೈಜೀರಿಯಾ, ನೇಪಾಳ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ ದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
ಉದ್ದೇಶ	: ಭಾರತವನ್ನು ಪೊಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ದೇಶವನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪೊಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಯೋದ : ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರದಿಯಂತೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಯಾವುದೇ ಪೋಲಿಯೋ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ ಪೀಡಿತ ಪ್ರಕರಣವು ದಾಖಲಾಗದ ಕಾರಣ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ : ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ನೈಜೀರಿಯಾ

ಪೋಲಿಯೋ ಪೀಡಿತ ದೇಶಗಳು

ಪೋಲಿಯೋ ರೋಗ

- ❖ ಪೋಲಿಯೋ ರೋಗವು "ಪೋಲಿಯೋ ಮೈಲಿಟಸ್" ಎಂಬ ವೈರಸ್‌ನಿಂದ ಹರಡುವ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪೋಲಿಯೋ ವೈರಸ್ ನರಬಳ್ಳಿಗೆ ಸೋಂಕು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ನರವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಕೂಡ ಈ ವೈರಾಣು ಸೋಂಕು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗದ ಸೋಂಕಿಗೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಚಲನಾಂಗದ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹರಡುವ ರೋಗವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪೋಲಿಯೋ ವೈರಸ್‌ನ್ನು 1909ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಟೈನರ್ ಮತ್ತು ಎರ್ವಿನ್ ಪಪರ್‌ರವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು.
- ❖ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ಜೋನಸ್ ಸಾಲ್ಕ್ ಎಂಬುವರು 1955, ಏಪ್ರಿಲ್ 12ರಂದು ಪೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಈ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಚುಚ್ಚುವುದಿನ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ 1975ರಲ್ಲಿ ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಸಾಬಿನ್‌ರವರು ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಹನಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಪೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು.
- ❖ ಪೋಲಿಯೋ ಶೃಂಗಸಭೆ - 2012, WHO ಭಾರತವನ್ನು ಪೋಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ 25-02-2012.
- ❖ ಈ ಮುನ್ನ ಪೋಲಿಯೋ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ನೈಜೀರಿಯಾ, ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮಾತ್ರ ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ.
- ❖ 2011, ಜನವರಿ 13ರಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ 'ಹೌರ'ದಲ್ಲಿ ಕಡೆಯ ಪ್ರಕರಣ ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು.
- ❖ 2009ರಲ್ಲಿ 741 ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ 2010ರಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾದ 1352ರಲ್ಲಿ 42 ಪ್ರಕರಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ !
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 12 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು -ಪ್ರಕರಣವೂ ವರದಿಯಾಗಿಲ್ಲ.
- ❖ ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪೋಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಯೋ ಪ್ರಕರಣ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ಜಾಗೃತಿ ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ WHO ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನತೇಲಾ ಮೆನಬ್ಬೆ
- ❖ ಭಾರತ ಪೋಲಿಯೋ ಮುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ ವೈರಸ್ ಪಸರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಗಡಿ ಸೇನಾ ನೆಲೆಗಳಾದ ವಾಘಾ ಅಟ್ಟಿಂ ಮತ್ತು ಮುನಾಬೊಗಳಲ್ಲಿ ಲಸಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಇದನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು. WHO ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಬ್ರೂಸ್ ಆಯುಲ್‌ವಾರ್ಡ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾಲಿ

ಮಾರ್ಚ್ 1, 2012ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ "ಸಕಾಲ" ಎಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಖಾತ್ರಿ ಮಸೂದೆ-2011ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಕಾಲ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯು "ಇಂದು ನಾಳೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲ-ಹೇಳಿದ ಸಮಯ ತಪ್ಪಲ್ಲ" ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿನಿಧು ಸಕಾಲ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆ ?

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತ್ರಿ ಮಸೂದೆ -2011 ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಮಸೂದೆಯು ಸಕಾಲ ಸೇವೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಟ್ಟು 11 ಇಲಾಖೆಗಳ 151 ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿವಾದಂತಹ ಕಾಲಮಾನದೊಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯೇ ಸಕಾಲ ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಕಾಲ ಸೇವೆಯನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ?

ಸಕಾಲ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ 11 ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಾನದೊಳಗೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ 11 ಇಲಾಖೆಗಳೆಂದರೆ 1. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ 2. ಸಾರಿಗೆ 3. ಕಂದಾಯ 4. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಪೂರೈಕೆ 5. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ 6. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ 7. ಗೃಹ ಇಲಾಖೆ 8. ಶಿಕ್ಷಣ 9. ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ 10. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ 11. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ

ಸಕಾಲ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಲು ಬಿಫಲವಾದಾಗ ಪರಿಣಾಮ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೇವೆಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. 11 ಇಲಾಖೆಗಳ 151 ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ 20 ರೂ. ನಿಂದ 500 ರೂವರೆಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಾಗರಿಕರು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಖಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದೆ

ಯೋಜನೆ ಹೆಸರು	: ಸಕಾಲ
ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದು	: ಮಾರ್ಚ್ 1, 2012
ಎಷ್ಟು ಇಲಾಖೆಗಳು	: 11 ಇಲಾಖೆಗಳು

ಸೇವೆಗಳು	: 151 ಸೇವೆಗಳು
ಸೇವೆಯ ಹೆಸರು	: ಸಕಾಲ ಸೇವೆ
ಘೋಷವಾಕ್ಯ	: ಇಂದು ನಾಳೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲ-ಹೇಳಿದ ಸಮಯ ತಪ್ಪಲ್ಲ
ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದವರು	: ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ವಿ. ಸದಾನಂದ ಗೌಡರು
ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ದಿನಾಂಕ	: ಏಪ್ರಿಲ್ 2, 2012
ಸೇವೆ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ದಂಡ	: ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 200 ರೂ. 500 ರವರೆಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸೇವೆಗಳು :	1. ಜನನ ಮರಣ ಪತ್ರ 2. ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ 3. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು 4. ಕೊಳವೆ ಜೋಡಣೆ 5. ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಮಂಜೂರಾತಿ 6. ವಾಣಿಜ್ಯ ಪರವಾನಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ 151 ಸೇವೆಗಳು

ಬಿಬಿಧಿ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ

- ❖ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿವೆ.
- ❖ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ರಾಜ್ಯ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ.
- ❖ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವು ಆಗಸ್ಟ್ 18, 2010ರಲ್ಲಿ "ರೈ ಟು ಸರ್ವೀಸ್ ಆಕ್ಟ್" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- ❖ ಬಿಹಾರ, ದೆಹಲಿ, ಪಂಜಾಬ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಖಂಡ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ, ಹರಿಯಾಣ, ಜಾರ್ಖಂಡ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. (NCTC) ಸ್ಥಾಪನೆ

ಭಾರತ ದೇಶದ ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹಸಚಿವರಾದ ಪಿ.ಚಿದಂಬರಂರವರ ಕನಸಿನ ಕೂಸಾದ "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ನಿಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರ" (NCTC)ವು ಮಾರ್ಚ್ 1, 2012ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೇಶದ 12ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧ ಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ವಿನಿದು ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.?

ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ?

ಭಾರತ ದೇಶದ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರಿ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತವಾದ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ನ. 26, 2008ರಂದು, ಜುಲೈ 13, 2011ರಂದು ಅನೇಕ ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ದಾಳಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಕೃತ್ಯಗಳು ಮತ್ತೆ ಮರುಕಳಿಸದಂತೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರ ವಹಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಯ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿನು ?

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತ ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಪಡೆಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲೂ ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದೇಶದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ವಿರೋಧ ಏಕೆ ?

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೇಶದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಲಹೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಚ್ 1, 2012ರಿಂದ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಯು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿರೋಧದಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ನೆಲಗುಂದಿದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 20, 2012 ಸಂಸತ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದೇಯಕ ಪಾಸಾಗಿದೆ.

ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. NCTC

ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ನಿಗ್ರಹ ದಳ (National Counter Terrorism Center)
ಸ್ಥಾಪನೆ ಉದ್ದೇಶ	: ದೇಶದೊಳಗಿನ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಉಗ್ರರ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದು.
ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದಿನಾಂಕ	: ಮಾರ್ಚ್ 1, 2012
ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?	: ದೇಶದ 12 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿವೆ.
ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಕಾರ್ಯಗಳು	: ಉಗ್ರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಉಗ್ರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ	: ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕಾದ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.

- ❖ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11, 2009 (9/11)ರಂದು ಅಮೇರಿಕಾದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪೈದಾ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಆದ ದಾಳಿಯ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶವು ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು 2003ರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೌಂಟರ್ ಟೆರರಿಸಂ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಈ ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಯು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯು ಅಮೇರಿಕಾದ ವರ್ಜಿನಿಯಾದ ಮೆಕ್‌ಲಿಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಮೇರಿಕಾದ ಗುಪ್ತ ದಳದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಗುಪ್ತಚರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಇದು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ತಡೆಯಲು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷಗಳು

1967	International Year of Tourism
1968	Human Rights Year
1970	International Education Year
1972	International Book Year
1974	World Population Year
1975	International Women's Year
1979	International Children's Year
1980-89	International Water Supply & Sanitation Decade
1981	International Year for Disabled
1983	International Year of Communication
1985	International Year of the Youth
1986	International Year for Peace
1987	International Year of the "Home for the Homeless"
1990	International Year of Literacy
1992	International Year of Space
1993	International Year for the World Indigenous People
1994	International Year of the Family
1995	International Year of Communal Harmony
1996	International Year of Poverty Eradication
1998	International Year of Oceans
1999	International Year of Elderly People
2000	International Year for Culture of Peace (UN)
2001	International Year of Volunteers
2002	International Year of Mountains
2003	International Year of Clean Water
2005	International Year of Physics (Albert Einstien) (100 Years of theory of Relativity)
2006	International Year of Paddy
2007	International Year of Planet Earth
2008	International Year of Water
2009	International Year of Astronomy/ Astrophysics (1600-2009-400 years of Telescope discoveries)
2010	International Year of Biodiversity
2011	International Year forest & chemistry / Solar System
2012	International Year of Co-operation & Sustainable Energy for All

ಭೂಗಂಟಿ (Earth Hour) (ಮಾರ್ಚ್ 26, 2012)

"I Will If u Will" ಎಂಬ ಅಭಿಯಾನದ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ 2012 ಮಾರ್ಚ್ 26ರಂದು 'ಅರ್ಥ್ ಅವರ್' ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್ಜಾಲಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. WWF ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ ಕೊನೆಯ ಶನಿವಾರದಂದು ಅರ್ಥ್ ಪವರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 2012, ಮಾರ್ಚ್ 26ರಂದು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಆಯಾ ದೇಶದ ಕಾಲಮಾನದಂತೆ ರಾತ್ರಿ 8.30 ರಿಂದ 9.30 ಸಮಯದವರೆಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅವಧಿ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ದೀಪವನ್ನು ಆರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರ್ಥ್ ಅವರ್ - 2012

ಆಚರಣೆ ದಿನಾಂಕ	:	ಮಾರ್ಚ್ 26, 2012
ಆಚರಣೆ ಅವಧಿ	:	ರಾತ್ರಿ 8.30 ರಿಂದ 9.30ರವರೆಗೆ
ದೇಶ	:	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ (ಸಿಡ್ನಿ)
ಆಯೋಜಕರು	:	WWF
ಆಚರಿಸುವ ವಿಧಾನ	:	1 ಗಂಟೆ ಅವಧಿ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ದೀಪವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. (8.30 PM - 9.30 PM ವಿದ್ಯುತ್ ರಹಿತ ಗಂಟೆ ಆಚರಣೆ)

WWF (World Wide Fund for Nature)

ಸ್ಥಾಪನೆ	:	1961
ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ	:	ಸ್ವಿಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಗ್ಲಾಂಡ್
ಉದ್ದೇಶ	:	ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಏಕಾಲಜಿ
ಚಿಹ್ನೆ	:	ಪಾಂಡ

ಭೂ ದಿನ :

- ❖ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಪರಿಸರ ರಜೆ ದಿನವಾಗಿ ನಾಗರಿಕರು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ, ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಪರಿಹಾರ, ಉನ್ನತ ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ್ - Aadhar

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು : ನಂದನ್ ಎಂ. ನಿಲಕೇಣಿ
ಭಾರತದ ಮದರ್ ಆಫ್ ಆಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಎನ್ನುವರು.

- ◆ UIDAI : Unique identification Data Base Authority of India
- ◆ 1.2 ಬಿಲಿಯನ್ ಜನರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತು ಸಂಖ್ಯೆ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ.
- ◆ ಡಿಮೋಗ್ರಾಫಿಕ್ - ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ಸ್ ವಿಧಾನದಿಂದ, ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.
- ◆ ಕಣ್ಣಿನ ಐರಿಸ್ ಹಾಗೂ ಬೆರಳಚ್ಚು ಸ್ಕ್ಯಾನ್. (Biometric and Demographic)
- ◆ ಜಾರಿಗೊಂಡಿದ್ದು : 29 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2010
- ◆ 'ತೆಂಜ್ಲೆ' ಎಂಬ ಕುಗ್ರಾಮ ಉದ್ಘಾಟನೆ.
- ◆ ನಂದೂರಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ - ರಾಜ್ಯ
- ◆ ಪಿ.ಎಂ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಸೋನಿಯ ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ ಚಾಲನೆ.
- ◆ UIDAI : ಸಂಖ್ಯೆ ಪಡೆದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ : ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ರಂಜನಾ - 'ಸೋನಾವಾಲೆ'
- ◆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ - ತುಮಕೂರು - ಮೈಸೂರು - ಪೈಲೇಟ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಆಧಾರ್ ಜಾರಿ.
- ◆ ಉದ್ದೇಶ - ಬಡವರನ್ನು ಗುರುತು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ತೆರೆಯಲು, ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ.
- ◆ ಲಾಭ : ವಾರ್ಷಿಕ 20,000 ಕೋಟಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗಲಿದೆ. (ನಕಲಿ ಗ್ಯಾಸ್, ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ, ಗ್ರೀನ್ ಕಾರ್ಡ್ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ)
- ◆ ಘೋಷವಾಕ್ಯ : ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ
Punch Line : Power to Common Man
- ◆ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ 2012ನೇ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 15,000 ಕೋಟಿ ರೂ. ನೀಡಿದೆ.

ದೇಶ-ವಿದೇಶ ಪ್ರಚಲಿತ

- ❖ 2011ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಟ - ಸೌಮಿತ್ರ ಚಟರ್ಜಿಗೆ ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
- ❖ ಎಸ್.ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪನವರಿಗೆ 2011 ಸರಸ್ವತಿ ಸಮ್ಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಮಂದ್ರ ಕೃತಿಗೆ) ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೆ.ಕೆ. ಬಿರ್ಲಾ ಫೌಂಡೇಷನ್ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ❖ 17ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವಜನೋತ್ಸವ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ 2011 ದಿ ಎಷ್ಯನ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಟ್ರೋಫಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಗೆದ್ದಿದೆ.
- ❖ 2011ರ ವಿಶ್ವಸುಂದರಿ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅಂಗೋಲ ದೇಶದ ಲೈಲಾ ಲೋಪ್ಸ್, (ಸೆ. 12, 2011ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಜೇತರಾದರು)
- ❖ 2011ರ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ನಾ. ಡಿಸೋಜಾರವರ ತಮ್ಮ 'ಮುಳುಗಡೆಯ ಊರಿಗೆ ಬಂದವರು' ಕೃತಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆ.
- ❖ 2011 ಬಸವಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಲಂಕದ ಡಾ. ಎ.ಟಿ. ಅರಿಯರತ್ನರವರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ದೂರವಾಣಿ ಕದ್ದಾಲಿಕೆಯ ಗಂಭೀರ ಆಪಾದನೆಯಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ News of the World ಮಾಲಿಕರು ರಾಬರ್ಟ್ ಮಾರ್ಡುಕಾರವರು.
- ❖ ಸ್ಪೀವ್ ಜಾಬ್ಸ್, ಆಪಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ನಿಧನರಾದ ನಂತರ ಸಿ.ಇ.ಒ. ಆಗಿ ಟೀಮ್‌ಕುಕ್ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತನ್ನ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಗೌರವದ 'ಸ್ವಾಧೀನತಾ ಸಮ್ಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ 1971ರಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಿದೆ. ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಸೋನಿಯಾಗಾಂಧಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.
- ❖ ಹೀನಾರಬ್ಬಾನಿ ಖರ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವೆ
- ❖ ಯಂಗ್‌ಲಾಕ್ ಶಿನಾವಾತ್ರ, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ (2012 ಭಾರತದ 63ನೇ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ)
- ❖ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಉತ್ತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪರವಾದ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಅರಬ್ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅರಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಟ್ಯುನೀಶಿಯಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಲಿಬಿಯಾ, ಯೆಮನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪರವಾದ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ಅರಬ್ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ (ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಟ್ಯುನೀಶಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂ ಮಲ್ಲಿಗೆ.
- ❖ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೂರರವರು 1861. ಮೇ 7ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. 2011ಕ್ಕೆ 150 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಎಂಬ ರೈಲು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇವರ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳೆರಡು ಆಚರಿಸಿದವು. ಇವರು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ ಅಮರ್ ಸೋನಾರ್‌ನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 2011ರಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಧಾಮಗಳಿಗೆ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದ್ದು ಕುದುರೆಮುಖ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ. 2008-ಹುಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1411, 2010-1706 ವಿಶ್ವದ ಹುಲಿಗಳು 12% ಭಾರತದಲ್ಲಿವೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುಲಿಗಳು (300)
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಜಾಲ National Water grid ಎಂಬುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಳನಾಡಿನ ಜಲಸಾರಿಗೆ. ಇದು ಬರಪೀಡಿತ ಮತ್ತು ಒಣ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ 2011ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ ದರ್ಜೆಯನ್ನು AAAಯಿಂದ AA+ ಇಳಿಸಿದಂತ ರೇಟಿಂಗ್ ಏಜನ್ಸಿ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪೂರ್ನ್ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ❖ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಿಗೆ ಮಾನಕಗಳು, ಆದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸೂಚಕಗಳು 2011ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸೂಚ್ಯಂಕ 134ನೇ ಸ್ಥಾನ.
- ❖ Golden Quadrilateral ಸುವರ್ಣ ಪಥದ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ ಸಂಪರ್ಕಿತವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಾನಗರಗಳು ದೆಹಲಿ, ಮುಂಬೈ, ಚೆನ್ನೈ, ಕೋಲ್ಕತ್ತ, ಇದು ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಯೋಜನೆ.
- ❖ ಮಾರ್ಚ್ -21 ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಮೇಷ ಮತ್ತು ತುಲಾ ವಿಷವತ್ಸರಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಈ ದಿನದಂದು ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಗಳ ಅವಧಿಯು ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ 2011ರ ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಖೇಲ್ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಶೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಗಗನ್‌ನಾರಂಗ್ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕೇರಳದ ತಿರುವನಂತಪುರದ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಾಲಯದ ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಪತ್ತು ಪತ್ತೆಯಾದ (ಜುಲೈ-ಆಗಸ್ಟ್-2011) ಕಾರಣ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ 2011ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ 58ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಕ್ಕಳ ಚಿತ್ರ ಎಂಬ ಬಹುಮಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದು, ಪಿ.ಆರ್. ರಾಮದಾಸ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಹೆಚ್ಚುಗಳು.'
- ❖ ರೂಸಯ್ಯ ಆಂಧ್ರದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ದಲೈಲಾಮರವರ ಮೂಲ ಹೆಸರು 'ತೆನ್‌ಜಿನ್ ಗಿಯಾಸ್ಪೋ'
- ❖ Remembered Village ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು 1970ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ರಚಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಜನವರಿ 12 ರಿಂದ 16ರವರೆಗೆ - 2012 17ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಜನೋತ್ಸವ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. 'ಸಂಘಟಿತ ಭಾರತ' ಎಂಬ ಸಂದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಕೇರಳ ಸಮಗ್ರ ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಿದೆ. 15ನೇ ಯುವಜನೋತ್ಸವ ಒಡಿಶಾದ ಭುವನೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ 2010ರಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತ್ತು. 16ನೇ ಯುವಜನೋತ್ಸವ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಉದಯಪುರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತ್ತು. 17ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಜನೋತ್ಸವ ಲಾಂಛನ 'ಯಕ್ಷಿ' ಇದು ಪಾರಂಪರಿಕ ಪ್ರಾಣಿ ಆನೆಯ ಬಲಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಬಳಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಂಗಳೂರಿನ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಿರೀಟವನ್ನು ಆನೆಯ ಶಿರಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಜನವರಿ 15, 2012ರಂದು 2ನೇ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಾಳಿಪಟ ಉತ್ಸವವು ಬೆಳಗಾಂನ ನಾನಾವಾಡಿ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. 22 ದೇಶಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದವು.

- ❖ 99ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಭುವನೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಜನವರಿ 3-7-2011ರವರೆಗೆ ಜರುಗಿತು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬೀಜಾಪುರದ ಮಹಿಳಾ ವಿ.ವಿ. ಕುಲಪತಿ ಗೀತಾಬಾಲಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. (4ನೇ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ) ಘೋಷವಾಕ್ಯ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯ ಕೊಡುಗೆ' 100ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನವು 2013ರಲ್ಲಿ ಪ. ಬಂಗಾಳದ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.
- ❖ BIS - Bureau of Indian Standard ಇದನ್ನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಲೋಹಗಳ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು 1986 ಡಿಸೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈಗ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕಿಂಗ್ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದೆ.
- ❖ ತ್ರಿಪುರ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿ.ವಿ. ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್‌ನ್ನು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿ ಶೇಖ್ ಹಸೀನಾರವರಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಉನ್ನತ ಕೊಡುಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಿದೆ (2009ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಶಾಂತಿಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.)
- ❖ 'ದೈನಿಕ ಜಾಗರಣ್' ಎಂಬ ಹಿಂದಿ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ದಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಗುಪ್ತರವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 2012 ಜನವರಿ 02ಕ್ಕೆ ನೂರನೇ ವರ್ಷಾಚರಣೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ ದೇಶದ ಮೊದಲ ಸಹಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಅಸ್ಸಾಂ ರಾಜ್ಯದ ಸಿಬ್‌ಸಾಗರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ 2012ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ವರ್ಷಾಚರಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಕ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವ ದಿಸೆಯಿಂದ ಭಾರತ-ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ.
- ❖ ಭಾರತದ ಭೂ ಸೇನೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಸಿಂಗ್ (V.K. ಸಿಂಗ್) ಜನ್ಮದಿನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವರ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನಾಂಕ : ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 1951 ಎಂಬುದರ ಬದಲಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 1950 ಎಂದು ನಮೂದಾಗಿದೆ. (ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಾಗ) ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ.
- ❖ ಸೇನಾಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಜನರಲ್ ಎನ್ನುವರು
- ❖ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಎನ್ನುವರು
- ❖ ವಾಯು ಪಡೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಏರ್ ಚೀಫ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಎನ್ನುವರು.

ಕೃತಕ ಪೆಟ್ರೋಲ್

1. ಕೃತಕ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಎಂದರೇನು ? ಅದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಕೃತಕ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ದರದ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಪೆಟ್ರೋಲನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಪೆಚ್ಚಿ ರೂ. 14 ಆಗಿದ್ದು ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾರಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಲಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜಲಜನಕ ಆಧಾರಿತ ಇಂಧನವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಈಗಿರುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬದಲಾಗಿ ಜಲಜನಕವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಿಸರಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ತ ಹಾಗೂ ಜೀವಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ.

ಜಲಜನಕ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಇಂಧನ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ರೋಲಿಗಿಂತ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದು ಇದು ದಹನವಾದಾಗ ನೀರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ರಸ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದ್ದು, ಅದೇನಾದರೂ ಸರಿ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಇನ್ನೆರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬರಲಿದೆ. ಜಲಜನಕದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಮ್ಲಜನಕದೊಂದಿಗೆ ಇಂಧನ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಲಜನಕ ಶೇಖರಣಾ ಕ್ರಮವು ದುಬಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅಪಾಯಕಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ತಂಡವು ಮತ್ತೊಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜಲಜನಕವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಮಣೆಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ದ್ರವದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಂಪ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಣಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಳಸುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ರಹಿತ ಇಂಧನದ ಬದಲಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಇಂಜಿನ್ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಈ ಇಂಧನವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕೃತಕ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಭರ್ತಿಯಾದರೆ 300-400 ಮೈಲಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನಾಸಾದವರು 1970ರಿಂದ ದ್ರವ ಜಲಜನಕವನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯ ಉಡಾವಣೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಇಂಧನಕೋಶಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಶಾಖಾ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿ, ಭರವಸೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಇಂಧನ ಕೋಶಗಳು ಜಲಜನಕ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಜಲಜನಕವೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಶಕ್ತಿಯ ವಾಹಕವಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ, ಮೆಥನಾಲ್ ಅಥವಾ ಗ್ಯಾಸೋಲಿನನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಇಂಧನ ಕೋಶಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಜಲಜನಕವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಖಿಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು

1. ಲಿಬಿಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಎಂದರೇನು ? ಅದು NATO ವಾಯುದಾಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು ?
2. ಲಿಬಿಯಾ ಅಂತರ-ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು NATOದವರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಆಪರೇಷನ್ ಯುನಿಫೈಡ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟರ್ ಎಂದರೇನು ಮತ್ತು ಲಿಬಿಯಾದ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಣಯ ಯಾವುದು ?

ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪೂರ್ವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಲಿಬಿಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಶುರುವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಲಹ, ರಾಜಕೀಯ ವಲಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂದಾಮ್ಮರ್ ಗದ್ದಾಪಿ ಲಿಬಿಯಾದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದಾಗಿನಿಂದ, 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಕುತಂತ್ರ, ಅವನ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದ ಜನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹೇಯ್ಯ ಕೃತ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪ್ರದೇಶದವರು ಇವನೊಂದಿಗೆ ತೈಲ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈಮೀರಿದಂತೆ ಜನರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗದ್ದಾಪಿಯ ಕ್ರೂರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದರು. ಗದ್ದಾಪಿಯ ಪಡೆಗಳು ಜನರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಲ್ಲಲು ತೊಡಗಿಕೊಂಡಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ, ಹಾರಾಟವಿಲ್ಲದ ವಲಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಹಾಗೂ ರಕ್ತಪಾತವನ್ನು ತಡೆಯುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು.

ಲಿಬಿಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ❖ 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗದ್ದಾಪಿಯ ಕ್ರೂರ ಆಡಳಿತ
- ❖ ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ
- ❖ ತೈಲ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯ ಗದ್ದಾಪಿಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ.
- ❖ ಸೋವಿಯತ್ ಯುನಿಯನ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಗದ್ದಾಪಿಯು ಪಾಕ್ ಅಮೇರಿಕಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿಕೆ.
- ❖ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಲಿಬಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಾಂಬ್ ಹಾಕಿಸಿದ.
- ❖ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಲಿಬಿಯಾಗೆ ದಿಗ್ಬಂಧನ ಹೇರಿದರು.
- ❖ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಭದ್ರತೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಪರಮಾಣು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ.
- ❖ ವಿಧಿಸಿದ ನಿಷೇಧವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು.

ಗದ್ದಾಪಿಯ ಕ್ರೂರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಹಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ NATO ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ 1973ರ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಣಯದ ಅನ್ವಯ ಸೇನಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದವು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳ ಮೇಲಿನ ದಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು. ಹಾರಾಟ ನಿಷಿದ್ಧ ವಲಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಿರಂತರ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಮಧ್ಯ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ NATOರವರು AWACS ವಿಮಾನವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದರು. ಇದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಲಿಬಿಯಾ ವಾಯುಪ್ರದೇಶದ ಚಲನವಲನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ನಂತರ ಮೈತ್ರಿ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾರ್ಚ್ 22ರಂದು NATOದವರು ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. 23 ಮಾರ್ಚ್‌ರಂದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಲಿಬಿಯಾಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ತಡೆಗೆ ಸಮುದ್ರ ಕಾವಲು

ಹಾಕಿದರು. ನಂತರ ಹಾರಾಟ ನಿಷಿದ್ಧ ವಲಯದಲ್ಲಿ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ನೆರವು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ವಿಮಾನ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 20, 2011ರಂದು ಲಿಬಿಯಾ ಬಂಡುಕೋರರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಕ್ರೂರ ದೊರೆಯೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿದ್ದ ಗದ್ದಾಫಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದನು.

2010ರ NATO ಸಮಾವೇಶ

1. NATO ಲಿಸ್‌ಬನ್ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರಗಳಾವುವು ?
2. ಇತ್ತೀಚಿಗಿನ 2010 ನಾಟೋ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇನು ?
3. NATO 20 ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಭದ್ರತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
 - ❖ ನಾರ್ಥ್ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಟ್ರೀಟಿ ಆರ್‌ಗನೈಜೇಷನ್ (NATO) ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ಅಂತರ್ ಸೇನಾ ಮೈತ್ರಿ. ಈ ಮೈತ್ರಿಯು ಉತ್ತರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆ 4 ಏಪ್ರಿಲ್ 1949ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಮಾಡಿದಾಗಿನಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಲ್ಜಿಯಂನ ಬ್ರುಸೆಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯಿದೆ.
 - ❖ ಇದು 28 ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆಲ್ಬೇನಿಯಾ, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ, ಕೆನಡಾ,..... ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.
 - ❖ ಹೊರಗಿನವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ದಾಳಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು ಇತರರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
 - ❖ ಲಿಸ್‌ಬನ್ ಸಮಾವೇಶ ನವೆಂಬರ್ 20, 2010ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.
 - ❖ ಯೂರೋ-ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವಂತೆ ಮೈತ್ರಿಕೂಟಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವು.
 - ❖ ನೂತನ ದಾಳಿಗಳಾದ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹೊಸ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ರೂಪಿಸುವುದು. ರಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ನೂತನ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದುವುದು.
 - ❖ ಆಫ್ಘಾನ್ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯವರು ದೇಶದ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
 - ❖ ರಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
 - ❖ 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಭದ್ರತಾ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ನಂತರ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ರೂಪಿಸುವುದು.
 - ❖ NATOದ ಹೊಸ ಆಯಾಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.
 - ❖ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ದಾರಿನಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಮುಂಬರುವ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿದೆ.
 - ❖ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ NATOದ ಮುಂದಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

- ❖ ಸಾಮೂಹಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ, ಸಮರ್ಥನಾದ ಮೈತ್ರಿಕೂಟವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.
- ❖ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಮೈತ್ರಿಕೂಟಗಳು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದ್ದುಕೊಂಡು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವುದು.

NATO ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಅನಾಧಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. 30ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಶಸ್ತ್ರವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಾಶದ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದಾಳಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೈತ್ರಿಕೂಟಗಳಿಗೆ ಅವರ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯವಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2010ರ NATO ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ, ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೂಲ ಕೆಲಸವಾದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು.

ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜೂನ್ 2010ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ, ಸಂಘಟನಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ

1. ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.
2. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಶೋಷಣೆ ಹೆಗಡೆಯವರು ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿ ಏನು ?
3. ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಉತ್ತರ : ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಪರವಾನಗಿ, ಸಾರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆಸುವ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ.

ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯು, ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಅದಿರು ದೊರಕುವ, ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಗೌರವ ಧನ ನೀಡದೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸೇನಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯಾಪಾರ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಕ್ಸಲಿಸಮ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿವಿಧ ಧೋರಣೆ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ :

ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರಿನ ಬೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಚೀನಾದ ಬಹುಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಜನರ ಕಣ್ಣು ಬಿದ್ದಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರುಣಾಕರ ರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಜನಾರ್ದನ ರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಓಬಳಾಪುರಂ ಗಣಿಕಂಪನಿಯು ಈ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು.

ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ರಮ ವಿಷಯಗಳು, ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮುಂತಾದ ಗಂಭೀರ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎನ್. ಸಂತೋಷ್ ಹೆಗಡೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ 2010, 23 ಜೂನ್‌ರಂದು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನು ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸದೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದರು. ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸುವವರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆದಾಯ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಂತರ ನೋಡಿದಾಗ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು ಹಕ್ಕು ಪಡೆದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು 6 ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳದವರೆಗೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಿಸರ ನಾಶವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ನಿಯಮ. ಆದರೆ ಗಣಿಗಾರರು ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳದವರೆಗೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ 35 ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಅದಿರನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಗೌರವಧನ ನೀಡದೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದ ನಷ್ಟ ಸರಿಸುಮಾರು 16085 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ನಾತ್ ಬೇರ್ (ಕರಡಿ) ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೂಕದ ಅದಿರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಲಾರಿಗಳ ಸಂಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಮಾರಕ ಅಪಘಾತಗಳು ಅಮೂಲ್ಯ ಜೀವಗಳನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವರದಿ :

ಜುಲೈ 2011 ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಂಚಿಸಿದ ರೀತಿ, ಜನಾರ್ಥನ ರೆಡ್ಡಿಯ ಕೈ ಚಳಕ, ಲೂಟಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ಕಂಪನಿಗಳ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕೈವಾಡ, NDMC, ಅದನಾನಿ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್, JSW ಸ್ಟೀಲ್ ಮುಂತಾದ ನೂರಾರು ಕಂಪನಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಕೂಡ ವರದಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ತನಿಖೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ :

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ತಡೆಯಲು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ ಕೇಂದ್ರ ಗಣಿ ಸಚಿವ ಬಿ.ಕೆ. ಹಂಡಿಕರ್‌ವರ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಒರಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಚಾರ್ಖಂಡ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ವರದಿಯನ್ನು 6 ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಂ.ಬಿ.ಶಾಹ್ ಆಯೋಗ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದು, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಎಂ.ಬಿ. ಶಾಹರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದೆ. 18 ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ

ಈ ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಹೊಂದಿರುವ 11 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 42,000 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗಿವೆ.

ದೇಶವು, ಕಳೆದ ವರ್ಷ 226 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು ಅದರ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ರಫ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಆಯೋಗವು ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮಧ್ಯಂತರ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಿದೆ.

ಒರಿಸ್ಸಾದ ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕೇನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ

1. ಸರ್ಕೇನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯೆಂದರೇನು? ಅದರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳೇನು ?
2. ಸರ್ಕೇನಾ ಸಮಿತಿಯು ಒರಿಸ್ಸಾದ ಅಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ. ವಿವರಿಸಿ.
3. ಸರ್ಕೇನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2006ರ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

ಉತ್ತರ :

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ನಿವೃತ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಡಾ. ಎನ್.ಸಿ. ಸರ್ಕೇನಾರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಸರ್ಕೇನಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು.

- ❖ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರಣ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಯ್ದೆ 2006 ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು 2007ರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ 22-07-2010ರಂದು ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಯಿತು.
- ❖ 660 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ (ನಿಯಾಂಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟ, ಲಂಜಿಗರ್-ಒರಿಸ್ಸಾದ ಕಾಲಹಂಡಿ ಮತ್ತು ರಾಯಗಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು)ದಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಅದರ ಆದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತು.
- ❖ ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿರುವಂತೆ ಸುಮಾರು 1.21 ಲಕ್ಷ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಇದರ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಪ್ರೌಢಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ಕಾಲಹಂಡಿಯ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ರಂಧ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಧಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.
- ❖ ವಾಸಸ್ಥಳದ ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮ : ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಡೊಂಗಾರಿಯ ಕೊಂಡ್ ಮತ್ತು ಕುಟಿಯಾ ಕೊಂಡ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಹಲವಾರು ಜನಾಂಗಗಳು ಮನೆ ಮಠ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಾಂಗದ ಜನಜೀವನ, ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ಬಾಂಧವ್ಯ, ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.
- ❖ ವೇದಾಂತ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಘಟಕ ನಿಯಾಂಕಿರಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಬಹುತೇಕ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆ ಅನ್ವಯ ವೇದಾಂತ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಘಟಕ ನಡೆಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸದಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು 26.213 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶದಂತೆ ನವೆಂಬರ್ 2007ರಲ್ಲಿ 811L, ವೇದಾಂತದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ, ವೇದಾಂತ ಘಟಕವೇ ಅದರ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದೆ.
- ❖ 2002 ಮತ್ತು 2005ರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಎರಡು ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವದ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಟಾಟಾ AIG ಮತ್ತು ವಿಮೌತಾ ಲ್ಯಾಬ್ಸ್‌ಗೆ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ತರಹದ ವ್ಯತ್ಯಯ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲಾ ದೋಷಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಿತಿಯು, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಉತ್ತೇಜವನ್ನು ನೀಡದಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿತು.

ಸೈಕ್ಲಮ್ ಹಗರಣ (ತರಂಗ ಗುಚ್ಚ)

1. 2ಜಿ ಸೈಕ್ಲಮ್ ಹಗರಣ ಎಂದರೇನು ? ಮಾಜಿ ಟೆಲಿಕಾಂ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಎ. ರಾಜ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಆಪಾದನೆಗಳೇನು ?
2. 2ಜಿ ಸೈಕ್ಲಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಇದರಿಂದಾಗಿ ವರಮಾನದ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ.
3. 2ಜಿ ಸೈಕ್ಲಮ್ ಹಗರಣವು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಚೋಡಣೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಿದೆ. ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
4. 2ಜಿ ಸೈಕ್ಲಮ್ ಹಗರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ CAG ವರದಿಯ ವಿಷಯಗಳೇನು ?
5. PAC ಎಂದರೇನು ? ಇದು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ? 2ಜಿ ಹಗರಣದ ಬಗೆಗಿನ ಇದರ ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

2ಜಿ ಸೈಕ್ಲಮ್ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ 1232 ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಯುಪಿಎ ಮೈತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರವು 85 ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಟೆಲಿಕಾಂ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ 2001 ನಿಗದಿತ ದರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

- ❖ ಇದರಿಂದಾಗಿ ವರಮಾನ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇಕಾದ ಅಕ್ರಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ.
- ❖ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೂರನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಇದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು.
- ❖ ವರಮಾನ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಷ್ಟ : 67,364 ಕೋಟಿ (15.02 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳು) 3ಜಿ ಹರಾಜಿನಿಂದ 2010ರಲ್ಲಿ ಆದ ನಷ್ಟ 176,000 ಕೋಟಿ (39.25 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳು) ಮೂರನೆಯ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಆದ ನಷ್ಟ - 57,666 ಕೋಟಿ (12.86 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗಳು)

- ❖ 2ಜಿ ಹಗರಣದ ಬಗ್ಗೆ CAG ವರದಿ
- ❖ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಬಂಧನೆ 151 ಪ್ರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

- ❖ 2003-04 ರಿಂದ 2009-10 ರವರೆಗಿನ ಆಡಳಿತ ವರದಿ.
- ❖ ಎ. ರಾಜಾರ ಕೈವಾಡ
- ❖ 85 ಕಂಪನಿಗಳ ವಿವರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ.
- ❖ ಸ್ಟೆಕ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ದರದ ಬಗ್ಗೆ DOT ಸರ್ಕಾರದ ಸರಹದ್ದಿನ ಹೊರಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಎ. ರಾಜಾ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಸ್ಟೆಕ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು.
- ❖ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಕೈಗೆಸೆದ ದರದಲ್ಲಿ 2ಜಿ ಸ್ಟೆಕ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ನೀಡಿಕೆ.
- ❖ ಸ್ಟೆಕ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ನೀಡುವಾಗ ಸ್ಥಾನ ಟೆಲಿಕಾಂ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿಕೆ.
- ❖ ಸ್ಥಾನ ಟೆಲಿಕಾಂರವರ ಇ-ಅಂಚೆಯ ವಿಳಾಸ ರಿಲಯನ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 9 ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೆಕ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತಿ, ಪೋಡಾಫೋನ್, ಐಡಿಯಾ, ಬಿಎಸ್‌ಎನ್‌ಎಲ್, ರಿಲಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಏರ್‌ಸೆಲ್ ಸೇರಿದೆ.
- ❖ ಐಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಸ್‌ಗೆ ಸ್ಟೆಕ್‌ಹೋಲ್ಡರ್ ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ.
- ❖ ಒಟ್ಟು ನಷ್ಟ 1.76 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ.
- ❖ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆಯು ಮೊದಲು ಬಂದವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಿಲ್ಲ.
- ❖ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ 3ಜಿ ಹರಾಜಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಷ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿಗದಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪರವಾನಗಿ ಪಡೆಯಲು ಕಡೆಯ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಒಂದು ವಾರ ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯ ಕೊರತೆ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

2ಜಿ ಹಗರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾತೆ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ :

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮನಮೋಹನ್‌ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ ಪಿ. ಚಿದಂಬರಂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದೆ. ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಎ. ರಾಜಾ, ಡಿಎಂಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದಿದೆ. ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು ನಡೆಸಿದ ತಾಲೀಮನ್ನು ಕೂಡ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುರಳಿ ಮನೋಹರ ಜೋಶಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ, ಹಳೆಯ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಬಹತ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳಾದಂತಹ, ಟಾಟಾ, ಬಿಲ್ಡ್, ಅಂಬಾನಿ ಮುಂತಾದವರಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ, ಹಣ ಶ್ರೀಮಂತರ ಕೈ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ವಿರಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಕಂಪನಿಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಜೊತೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅವರೇ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಹಿಂದೆ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ವಂಶಗಳ ಕೈವಾಡವಿದ್ದು, ಅದು ರಾಡಿಯಾ ಟೇಪ್ ಸೋರಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ-11

1. ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಇತ್ತೀಚಿಗಿನ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳೇನು ?
2. ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ವಿವಾದ ಎಂದರೇನು ? ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ -11ರ ತೀರ್ಪು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ.

ಕೃಷ್ಣ ನದಿ ನೀರು ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ನೀರನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ 1001 ಟಿಎಂಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ 666 ಟಿಎಂಸಿ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ 666 ಟಿಎಂಸಿ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಿಜೇಶ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಶೇಖರಿಸುವಂತೆ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ್ದರು.

- ❖ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು 519 ಮೀಟರ್‌ನಿಂದ 524 ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ತೀರ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ತೀರ್ಪು ಮೇ 31, 2050ರವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಈ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬಲ ಶಾಸನವಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಜಲವಿವಾದ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ 1969ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ನೀರು ವಿವಾದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಆರ್.ಎಸ್. ಬಚಾವತ್ ಇದರ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಿತಿಯು 1973ರಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿತು.
- ❖ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2003ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಎಂಜನೆಯ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 31, 2010ರಂದು ಅದರ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಪು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ 2050ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ಹೊಸ ಟೆಲಿಕಾಂ ನೀತಿ : NTP 2012

1. 2011ರ ಹೊಸ ಟೆಲಿಕಾಂ ನೀತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
2. ಭಾರತದ ಹೊಸ ಟೆಲಿಕಾಂ ನೀತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಟೆಲಿಕಾಂ ವಲಯದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಟೆಲಿಕಾಂ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಕಪಿಲ್ ನಿಬಾಲ್‌ರವರು ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಟೆಲಿಕಾಂ ನೀತಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಆದಾಯ, ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ

ಕೈಗೆಟಕುವ ಸೇವೆಗಳು, ವಲಯದ ಸದೃಢ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇವು ಹೊಸ ನೀತಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮ್ ವಿವಾದದ ನಡುವೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ 30 ವರ್ಷಗಳ ಬದಲಾಗಿ 10 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ಟೆಲಿಕಾಂ ಕಂಪನಿಗಳು ಅವರ ಪರವಾನಗಿ ನವೀಕರಿಸಲು 30 ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಟೆಲಿಕಾಂ ವಿಭಾಗವು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮ್ ಆಡಿಟ್ ಅನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ❖ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಶಿವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಸಲಹೆಗಾರ, ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾರವರು ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಕನಿಷ್ಠ 6 ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಯೋಗ ವರದಿ

1. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
2. ಕೃಷ್ಣ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಾವುವು ?
3. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಪುಷ್ಟೀಕರಣವಿದೆಯೇ ?
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅವಕಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

2010ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಯೋಗ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಅದರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

- ❖ **ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು :** ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಅಗತ್ಯ.
- ❖ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸೀಮಾಂಧ್ರ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣ ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಅನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ ರಾಜಧಾನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಿತಿ ಸೂಚಿಸಿತು.
- ❖ ರಾಯಲ-ತೆಲಂಗಾಣ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ, ಹೈದರಾಬಾದನ್ನು ರಾಯಲ-ತೆಲಂಗಾಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವಿರೋಧವಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿತು.
- ❖ ಹೈದರಾಬಾದನ್ನು ತೆಲಂಗಾಣದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿಸಿ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಸೀಮಾಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಸೀಮಾಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಮಿತಿ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕರಾವಳಿ ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ರಾಯಲ ಸೀಮೆಯ ಜನರು, ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು, ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರು ಆಸ್ತಿ, ಜನಜೀವನ, ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಭಜನೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸಮಿತಿ ಪರಿಗಣಿಸಿತು.

- ❖ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ / ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ - ಆರ್ಥಿಕ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ, ರಾಜಕೀಯ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ತೇಲಂಗಾಣ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಸಮಿತಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏಕೆ ? ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ?

1953 ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ

1956 ತೇಲಂಗಾಣ ಆಂಧ್ರದ ಜೊತೆ ಬೆರೆತು ಹೋಯಿತು.

- ❖ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತೇಲಂಗಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ.
- ❖ ನದಿಗಳಾದ ಕೃಷ್ಣ, ಗೋದಾವರಿ ತೇಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಹರಿದರೂ, ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ನೀರನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದರಿಂದ, ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಉಪಭಾಷೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ.

1969ರಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೇಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ, ಹಲವಾರು ಜೈಲು ಸೇರಿದವರು ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಭರವಸೆಯು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆರೆ 30 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ತೇಲಂಗಾಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ.

ತೇಲಂಗಾಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯವಾದಲ್ಲಿ....

- ❖ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಗುವುದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೇದಕ್ ಮತ್ತು ಆದಿಲಾಬಾದ್‌ಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಗಳು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ನಂತರ ಅವು ತೇಲಂಗಾಣದ ಒಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಸಬಹುದು.
- ❖ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆನೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

1. E-8 ದೇಶಗಳೆಂದರೇನು ? ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಮಾಡಿದವು ? ಅವುಗಳ ಭೇಟಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಜಗತ್ತಿನ ಆನೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು ? ವಿವರಿಸಿ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಆನೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ (WTI) ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ಹಾತಿ ಮೇರೆ ಸಾಧಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿತು. ಇದನ್ನು ಎಲಿಫೆಂಟ್-8 ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೇ 25, 2011 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಆನೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಆನೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಆನೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

- ❖ ಆನೆ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ 2010ರಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಆನೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. E8 ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಅದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
- ❖ 2013ರ E-8 ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ 50 ಆನೆಗಳಿರುವ ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಆನೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀತಿ ತಯಾರಕರು, ಸಂರಕ್ಷಣಾಕಾರರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ತಜ್ಞರು ಭಾರತ, ಭೊಸ್ವಾನ, ಕಾಂಗೋ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್, ಇಂಡೋನೇಶಿಯಾ, ಕೀನ್ಯಾ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ತನ್ಜಾನೀಯಾ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ದೇಶಗಳಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ❖ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಆನೆ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಗಜವನ್ನು ಪ್ರಚೇಗ್ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- ❖ ಏಷ್ಯಾದ ಆನೆಗಳು, ಅವುಗಳ ದಂತಕ್ಕಾಗಿ, ಪರಿಸರದ ಅವನತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ವಿಶ್ವದ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಏಷ್ಯಾ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತವು ಕೂಡ ಅವನತಿಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಚಾರದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

- ❖ ಪ್ರಚಾರವು ಆನೆಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಜನರು, ಯುವಜನರು, ಕಾರ್ಯ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಗಜ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಯುಥನೇಶಿಯಾ (ದಯಾಮರಣ)

1. ದಯಾಮರಣ ಎಂದರೇನು ? ಇದು ಬರಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಷಯವೇ ?
2. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿಗಿನ ತೀರ್ಪು ಏನು ?
3. ದಯಾಮರಣದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ವರ್ಗೀಕರಣವೇನು ?
4. ಅರುಣ ಶಾನ್‌ಬೋಗ್ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದಯಾಮರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
5. ಅರುಣ ಶಾನ್‌ಬೋಗ್ ಪ್ರಕರಣವೇನು ?

ಯುಥನೇಶಿಯಾ ಎಂದರೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾದವರಿಗೆ ದಯಾಮರಣ ನೀಡುವುದು. ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದಯಾಮರಣ ನಿಷಿದ್ಧ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಕ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ನೀಡಿ, ಕೊಲ್ಲಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತೀ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರದೇ ಆದ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಣವೂ ಇದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ, ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಅನೈಚ್ಛಿಕ.

ಅರುಣಾ ಶಾನ್‌ಭೋಗ್ ಮೂಲತಃ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳದಿಪುರ ಎಂಬ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದ ದಾದಿ. 1973 ಅವರು ಮುಂಬೈನ ಕಿಂಗ್ ಎಡ್‌ವರ್ಡ್ ಸ್ಮಾರಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಜೀವಂತ ಶವವಾಗಿಸಿದರು. ಜನವರಿ 24, 2011ರಂದು 37 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಅರುಣಾಳ ಗೆಳತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ರಕರ್ತೆ ಪಿಂಕಿ ಇರಾನಿಯವರ ಮನವಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಮಾರ್ಚ್ 7, 2011ರಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅವರಿಗೆ ದಯಾಮರಣ ನೀಡದಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತು. (ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎಸಗಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ : ಸೋಹನ್ ಲಾಲ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಏಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಸತ್ತ)

ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದಯಾಮರಣದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮದ್ದು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ಲುಕ್ಸೆಂಬರ್ಗ್ ಮತ್ತು ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ದಯಾಮರಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಲ್ಲದ ದಯಾಮರಣ ರೋಗಿಯ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲಾಗದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತದ್ದು.

ಅನೈಚ್ಛಿಕ ದಯಾಮರಣ-ರೋಗಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವಂಥದ್ದು.

ಫುಕುಶಿಮಾ ಪರಮಾಣು ದುರಂತ

1. ಫುಕುಶಿಮಾ ಪರಮಾಣು ದುರಂತವೆಂದರೇನು ? ಜಪಾನಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನು ?
2. ಫುಕುಶಿಮಾ ಪರಮಾಣು ದುರಂತದ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ?
3. ಫುಕುಶಿಮಾ ಪರಮಾಣು ದುರಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಮಾಣು ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾಳಜಿಗಳೇನು ?

11 ಮಾರ್ಚ್ 2011ರ ಸುನಾಮಿ ಮತ್ತು 9.0 ಪ್ರಮಾಣದ ತೋಹೋಕು ಭೂಕಂಪದಿಂದಾಗಿ ಫುಕುಶಿಮಾ ಅಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ 1ರಲ್ಲಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಸಾಲಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿಲ್ಲಿಸಿದವು, ಅಣು ಸೋರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿ ವಿಕಿರಣಶೀಲ ವಸ್ತುಗಳ ಸೋರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲಿ 6 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಭೂಕಂಪದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ಇಂಧನವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದು, ಇನ್ನೆರಡನ್ನು ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನುಳಿದವು. ಭೂಕಂಪದ ನಂತರ ತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದ್ದವು. 19 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಸುನಾಮಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ಸ್ಥಾವರ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡಿತು. ಜನರೇಟರ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಡಿತ ಉಂಟಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಾಖಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮೆಶಿನ್‌ಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡು ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 1,2 ಮತ್ತು 3 ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಕರಗಿ ಹೋದವು. ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ 1,3 ಮತ್ತು 4ರ ಮೇಲ್ಭಾಗವೇ ನಾಶವಾದವು.

ಪರಿಣಾಮಗಳು

- ❖ ಅನಿಲ ಸೋರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಮಕ್ಕಳ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಳಸದಂತೆ ಆದೇಶಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ವಿಕಿರಣಗಳ ಸೋರಿಕೆಯಿಂದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹರಡಿ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅನಾಹುತ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಪುನರ್ಮಾಪನ ದುರಂತ ಮತ್ತು ಭಾರತ

- ❖ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಬೃಹತ್ ನೀರು ತಂಪಾಗಿಸುವ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಂತೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಯುರೇನಿಯಂ ಖನಿಜವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಮೇರಿಕಾದೊಂದಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.
- ❖ ಶೆಹ್‌ ಮಸೂದ್ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ) (2011) RTI ಹಕ್ಕೆಯಾದ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ.
- ❖ 10-01-2012 ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಕಡಾ 42%ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ 2011ರ ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿವು ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಹಸಿವಿನ ದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ 15
- ❖ ದ. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಲೂಸಿಯಾನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರತಿಮೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಗ್ರಂಥಾಲಯ - ಪುಣೆಯಲ್ಲಿದೆ
- ❖ ಭಾರತದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ E-ಜಿಲ್ಲೆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ರಾಜ್ಯ ಕೇರಳ
- ❖ 31 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011 ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 7 ಬಿಲಿಯನ್ ಸಾಕೇತಿಕ ಏಳನೇ ಬಿಲಿಯನ್ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರು 'ನರ್ಗಿಸ್' ಲಖನೌ (ಉ. ಪ್ರದೇಶ) 7ನೇ ಬಿಲಿಯನ್ ಫಿಲಿಫೈನ್ಸ್‌ನ ಮಗು ದನಿಕ. (UN)
- ❖ PSLV-C18 ಅಕ್ಟೋಬರ್ - 12-2011, ಸತೀಶ್ ಧಾವನ್ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕೇಂದ್ರ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೋಟದಿಂದ ಉಡಾವಣೆ, ಇದು ಸತತ 19ನೇ ಸಫಲ ಪ್ರಯೋಗ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೇಘ ಟ್ರೋಫಿಕ್ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ತಯಾರಾಗಿದೆ, ಹವಾಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸಚಿನ್‌ರ ಶತಕದ 16.3.2012, ಶತಕ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ 463ನೇ ಏಕದಿನ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಶೇರ್ ಎಬಾಂಗ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣದಲ್ಲಿ (ಮೀರ್‌ಪುರ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ) - ಎಡ್‌ಗೆ ಸ್ಪಿನ್ನರ್, ಶಕೀಬ್ ಅಲ್‌ಹಸನ್ ಹಾಕಿದ 44ನೇ ಓವರ್‌ನಲ್ಲಿ 100ನೇ ಶತಕ ಗಳಿಸಿದರು. 1989-2012ರವರೆಗೆ 651 ಪಂದ್ಯ 763 ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ 100 ಶತಕಗಳು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದು ಹೆಸರಾದವನು -ಲಾರ್ಡ್ ರಿಪ್ಪನ್
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮ್ಯಾಗ್ನೆಟಾಕಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು -1882ರ ಲಾರ್ಡ್ ರಿಪ್ಪನ್ನನ ಗೊತ್ತುವಳಿ
- ❖ ಶ್ರೀ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದು -1957 ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ
- ❖ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಸಮಿತಿಯ ನೇಮಕದ ಉದ್ದೇಶ-1952ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ 'ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ' ಮತ್ತು 1953ರ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.
- ❖ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ.
- ❖ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದು -3 ಹಂತಗಳ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ರಚನೆ.
- ❖ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಮಧ್ಯಮ ಹಂತದ (ತಾಲ್ಲೂಕು) ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ -ಪಂಚಾಯತ್ ಸಮಿತಿ
- ❖ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ -ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್
- ❖ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರು -ನೇರವಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಬೇಕು.
- ❖ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಸಲಹಾತ್ಮಕ ಸಮನ್ವಯದ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ ಮಂಡಳಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
- ❖ ಮಹತಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ -ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿ
- ❖ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು -ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ
- ❖ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನ -2, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1959
- ❖ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಜ್ಯ -ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
- ❖ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ರಚನೆಯಾದ ವರ್ಷ -1977 ಡಿಸೆಂಬರ್
- ❖ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು -1978ರಲ್ಲಿ
- ❖ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದು -2 ಹಂತಗಳ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- ❖ ಅಶೋಕ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಎರಡು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯತ್ -ಗ್ರಾಮಗಳ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್
- ❖ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ಪಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು.
- ❖ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ- 1/4 ರಷ್ಟು.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಮಂತ್ರಿ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ -ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ.

- ❖ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರದ್ದಾದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಮರು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾಲಮಿತಿ **-6 ತಿಂಗಳು**
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಯುಕ್ತರ ಹುದ್ದೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ **-ಜಿ.ವಿ.ಕೆ. ರಾವ್ ಸಮಿತಿ**
- ❖ ಜಿ.ವಿ.ಕೆ. ರಾವ್ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾದ ವರ್ಷ **-1985**
- ❖ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನೀಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಸಮಿತಿ **-ಎಲ್.ಎಂ. ಸಿಂಘ್ ಸಮಿತಿ**
- ❖ ಎಲ್.ಎಂ. ಸಿಂಘ್ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾದ ವರ್ಷ **-1986**

73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ

- ❖ 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನ **-24 ಏಪ್ರಿಲ್ 1993**
- ❖ 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾದ ಭಾಗ **-ಭಾಗ 9**
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಸೂಚಿ **-11ನೇ ಅನುಸೂಚಿ**
- ❖ 11ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ **-73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ**
- ❖ ಸಂವಿಧಾನದ 11ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ **-29**
- ❖ ರಾಜ್ಯವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ **-ವಿಧಿ 40.**
- ❖ 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ಮೂರು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ IXರಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧಿಗಳು **-243 ರಿಂದ 243 'O'**
- ❖ 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೂರು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು **-ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ**
- ❖ 20 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಹಂತದ (ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ) ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ರಚನೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.
- ❖ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತಳಹದಿ **-ಗ್ರಾಮಸಭೆ**
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯು ಗ್ರಾಮದ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ನೋಂದಾಯಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಮಂಡಳಿ.
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ **-243A**
- ❖ 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸದಸ್ಯರು ನೇರವಾಗಿ ಜನರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವುದು **-ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗ**

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಮೂರು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243B
- ❖ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 243 C ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ ವಿಧಾನ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 C
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿ -21 ವರ್ಷ
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವ ಮಾನದಂಡ
-ರಾಜ್ಯದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣ.
- ❖ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 D
- ❖ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ -1/3 ರಷ್ಟು.
- ❖ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 D
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರವಧಿ -5 ವರ್ಷಗಳು
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರವಧಿ ಮುಗಿಯುವ ಮುನ್ನವೇ ವಿಸರ್ಜನೆಗೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನ ತೆರವಾದರೆ ಮರು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿ -6 ತಿಂಗಳು
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಬಹುದು.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವುದು -ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 K.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವ ಪದ್ಧತಿ
-ರಾಜ್ಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನ.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 G.
- ❖ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 I.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸುವವರು -ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ -243 J.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಬಂಧಗಳು, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕುರಿತು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು -ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೆ.
- ❖ 73ನೇ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅನ್ವಯಿಸದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು -ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 244ರಲ್ಲಿ
ನಮೂದಿಸಿರುವ ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಮಣಿಪುರ ರಾಜ್ಯದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳು
ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ-243 O.

- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿವಾದವನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು.

ಸಂಬಂಧಾನದ 11ನೇ ಅನುಸೂಚಿ

11ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಒಟ್ಟು 29 ವಿಷಯಗಳಿವೆ.

1. ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಸೇರಿದಂತೆ ಕೃಷಿ.
2. ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾಯಿದೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಭೂ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಭೂಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.
3. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ, ಜಲನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
4. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣೆ.
5. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ.
6. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ.
7. ಕಿರು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ
8. ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.
9. ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.
10. ಗ್ರಾಮೀಣ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ.
11. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು
12. ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಮೇವು.
13. ರಸ್ತೆಗಳು, ಅಡಿಗಾಲುವೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು, ಜಲಮಾರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳು.
14. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿತರಣೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣ.
15. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಲ್ಲದ ಶಕ್ತಿಮೂಲಗಳು.
16. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
17. ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ
18. ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ.
19. ವಯಸ್ಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ.
20. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು
21. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು.
22. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು.
23. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು.
24. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ
25. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
26. ಅಂಗವಿಕಲರ, ಮನೋವಿಕಲರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ.
27. ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳವರ ಕಲ್ಯಾಣ.
28. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
29. ಸಮುದಾಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.

74ನೇ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ

- ❖ ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಸೂಚಿ -12ನೇ ಅನುಸೂಚಿ.
- ❖ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ -74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ (1992)
- ❖ 74ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನಾಂಕ -ಜೂನ್ 1, 1993
- ❖ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ -IX A.
- ❖ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪೌರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನುಚ್ಛೇದಗಳು -243 P ಯಿಂದ 243 Z.Gಯವರೆಗೆ.
- ❖ 12ನೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಂವಿಧಾನದ ಪೌರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ -18.
- ❖ ಮಹಾನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದರೆ 10 ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಮಹಾನಗರ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ರದೇಶ.
- ❖ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರದೇಶ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಮೆಟ್ರೋ ಪಾಲಿಟನ್ ಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ -243 P.
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಸಣ್ಣ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡನಗರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ -243 Q.
- ❖ ಪೌರಸಭೆಗಳ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ -243 Q.
- ❖ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗುವವರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. (243 R).
- ❖ 3 ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪೌರಸಭಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಭಾಗ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ -243 S.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು, ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಸದಸ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಧಿ -243 T.
- ❖ ಮೀಸಲಿಡಲಾದ ಸ್ಥಾನಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/3 ಭಾಗದಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಿರಬೇಕು.
- ❖ ಪೌರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೇರ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಭರ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳ ಪೈಕಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾದ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - 1/3 ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ್ದಷ್ಟು.
- ❖ ಪೌರಸಭೆಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಮೊದಲನೇ ಸಭೆ ಸೇರಿದ ದಿನದಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನೂ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಸರ್ಜನೆಯಾದ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು (243 U).

- ❖ ಸದಸ್ಯರ ಅನರ್ಹತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ -243 V (21 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ತುಂಬಿರುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನು 25 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವನೆಂಬ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.)
- ❖ ಪೌರಸಭೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ - 243W
- ❖ 12ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ 18 ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಲು ಪೌರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.
- ❖ 243Y ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹಣಕಾಸು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಬೇಕಾದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪೌರಸಭೆಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ - 243Z
- ❖ 243Z.A ಅನ್ವಯ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೂ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ್ದು.
- ❖ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪೌರಸಭೆಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ - 243 ZD.
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹಾನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಾನಗರ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ - 243 ZE
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಗಡಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಸಿಂಧುತ್ವವನ್ನು ಅಥವಾ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುವ ವಿಧಿ - 243 ZG (ಚುನಾವಣಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರ ನಿಷೇಧ).

ಸಂವಿಧಾನದ 12ನೇ ಅನುಸೂಚಿ

12ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಒಟ್ಟು 18 ವಿಷಯಗಳಿವೆ.

- 1) ಪಟ್ಟಣದ ಯೋಜನೆಯು ಸೇರಿದಂತೆ ನಗರ ಯೋಜನೆ
- 2) ಭೂ ಉಪಯೋಗದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
- 3) ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- 4) ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳು
- 5) ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು
- 6) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಘನ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ
- 7) ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಸೇವೆಗಳು
- 8) ನಗರ ವನ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೀವ ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆ
- 9) ಅಂಗವಿಕಲರ ಮತ್ತು ಮನೋವಿಕಲರ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.
- 10) ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸುಧಾರಣೆ
- 11) ನಗರ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ
- 12) ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ತೋಟಗಳು, ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳಂತಹ ನಗರ ಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

- 13) ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನಾ ವಿಷಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ
- 14) ಹೆಣ ಹೂಳುವುದು ಮತ್ತು ಸ್ಮಶಾನಗಳು, ಶವದಹನ, ಸುಡುಗಾಡು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಚಿತಾಗಾರಗಳು
- 15) ದನದ ದೊಡ್ಡಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸಾ ಪ್ರತಿಬಂಧ
- 16) ಜನನ - ಮರಣಗಳ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು
- 17) ಬೀದಿ ದೀಪಗಳು, ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆ, ಸ್ಥಳಗಳು, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳು
- 18) ಕಸಾಯಿ ಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಚರ್ಮ ಹದಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣ

- ❖ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ 5 ಮಂದಿ ಮುಖಂಡರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ ಹಿರಿಯರು ಸೇರಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆ
- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ
- ❖ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಗಣ,ಸಂಘ,ಸಭಾ, ಸಮಿತಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಮಹಾಭಾರತದ ಶಾಂತಿಪರ್ವ, ಮನುಸ್ಮೃತಿ, ಶುಕ್ರನ ನೀತಿಸಾರ, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ರಾಮಾಯಣ, ಮೆಗಾಸ್ತನೀಸ್‌ನ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿವೆ.
- ❖ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸರ್ಕಾರಗಳೆಂದು ಕರೆದರು.
- ❖ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1862ರ ಹಿಂದೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆದಿತ್ತು.
- ❖ 1864-65ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 1903ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ರಚನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡವರು
- ದಿವಾನ್ ರಂಗಾಚಾರ್ ಮತ್ತು ದಿವಾನ್ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್
- ❖ ಸ್ಥಳೀಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ 1914ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ 2 ಸಮಿತಿಗಳು
ಅ) ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಮಿತಿ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ಎಂ. ಕಾಂತರಾಜ್ ಅರಸ್)
ಬ) ಸ್ಥಳೀಯ ಹಣಕಾಸು ಸಮಿತಿ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು - ದಿವಾನ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್)
- ❖ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು
ಪ್ರಥಮ ಸಮ್ಮೇಳನ - 1915, ದ್ವಿತೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ - 1923
- ❖ ದ್ವಿತೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ (1923)ದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ 1927ರಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧ, ಅವುಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 1939ರಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾದ ಸಮಿತಿ
- ಕಾಳೇ ಸಮಿತಿ
- ❖ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1949ರಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ
- ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ
- ❖ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಳಿಗಳ ಪುನರಾರಂಭ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು

ಮಾಡಿದ ಡಿ.ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾದ ವರ್ಷ

- 1953

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹಲವಾರು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕವಾದ ವರ್ಷ

- 1962

- ❖ 1957ರ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯು ನೀಡಿದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ವಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ಮೂರು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು.

ಅ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ

ಬ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಮಿತಿ

ಕ) ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು - ಇವು 1983ರವರೆಗೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು.

ಸಮಿತಿ	ನೇಮಕವಾದ ವರ್ಷ
ಶ್ರೀ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ	1957
ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿ	1977
ಜಿ.ವಿ.ಕೆ. ರಾವ್ ಸಮಿತಿ	1985
ಎಲ್.ಎಂ. ಸಿಂಘ್ ಸಮಿತಿ	1986
ಕಾಳೇ ಸಮಿತಿ	1939
ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಸಮಿತಿ	1949
ಡಿ.ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಸಮಿತಿ	1953
ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿ	1962

- ❖ 1978ರ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾರವರ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು.

ಅ) 2ಹಂತದ (ಮಂಡಲ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್) ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು

ಆ) ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅವಧಿ - 4 ವರ್ಷ

ಇ) ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವುದು

- ❖ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1983ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಮಿತಿ, ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

1983ರ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ

- ❖ 1983ರ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು
- ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕ
- ಎಸ್.ಕೆ.ಡೇ

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

- ❖ 1983ರ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಕಾಯ್ದೆಯು 2 ಹಂತದ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.
- ❖ 1983ರ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಎರಡು ಹಂತದ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು
 - ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್
- ❖ 1983ರ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
 - 8000 ರಿಂದ 12000
- ❖ ಕಾಯ್ದೆಯು ಪ್ರತಿ 400 ಜನರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯನು ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.
- ❖ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ
 - 4000
- ❖ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ರಚಿತವಾಗಿ, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಸುಮಾರು 35,000 ಜನರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 15,000 ಜನರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ❖ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 25ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶೇ. 15ರಷ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಶೇ. 3 ರಷ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು (ಒಟ್ಟು ಶೇ. 18) ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಹ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಅವರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಕನಿಷ್ಠ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಇದು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು 9 ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು.
- ❖ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 6ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ.
- ❖ 1983ರ ಕಾಯ್ದೆಯು 135ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿ, 5ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ 8,000-12,000ಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳರೆವಿನ್ಯೂ ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಒಂದು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಇತ್ತು.
- ❖ ಸೆಕ್ಷನ್ 60ರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತ 3 ಸಮಿತಿಗಳು ಇದ್ದವು. (ಉತ್ಪಾದನಾ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಮಿತಿಗಳು)
- ❖ ಸೆಕ್ಷನ್ 3ರ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲಾ ಮತದಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕಿತ್ತು.
- ❖ 1993ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಂವಿಧಾನದ 73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಒಂದು ಖಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.
- ❖ 73ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ವಯ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ - ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮ - 1993

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ರಚನೆ

- ❖ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1993 ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾದ ದಿನಾಂಕ
- 1993 ಏಪ್ರಿಲ್ 30
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧಿನಿಯಮ, 1993ರ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಸಭಾ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇರುವ ಒಂದು ಮಂಡಳಿ.
- ❖ 'ಪಾಯಿಖಾನೆ ಮನೆ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಶೌಚಗೃಹ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರ ಸ್ಥಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ❖ 'ಮಾರುಕಟ್ಟೆ' ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 10 ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಥವಾ 4 ಅಂಗಡಿಗಳು ಎಂಬ ಪದಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಅಸಹ್ಯ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕರ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂದರೆ ಜೀವ, ಆರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ, 67ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸುವ ಅಥವಾ ಉಪದ್ರವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಹಾರ ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮ.
- ❖ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೀದಿ' ಎಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದಾರಿಹಕ್ಕು ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಬೀದಿ.
- ❖ ವಾಹನ ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಹನ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಎಂದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮವೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಗುಂಪು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ❖ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ನಿಕಾಯ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮ 1993 ಚಾರ್ಗೆ ಬಂದ ದಿನಾಂಕ
- 10 ಮೇ 1993
- ❖ ವಾರ್ಡ್‌ಸಭೆಯು ಕನಿಷ್ಠ 6 ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು
- ❖ ವಾರ್ಡ್‌ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮ
- ಕಲಂ 3
- ❖ ವಾರ್ಡ್‌ಸಭೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಕೋರಂ - ಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ 1/10ರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ 20 ಸದಸ್ಯರು
- ❖ ವಾರ್ಡ್‌ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವವನು -ವಾರ್ಡ್‌ಸಭೆಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಚುನಾಯಿತನಾದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯ
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯನ ಗೃಹ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್‌ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವವನು
- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ ಯಾವನೇ ಇತರ ಸದಸ್ಯ
- ❖ ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಯು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನ
- ಹಾಜರಿದ್ದು ಮತಚಲಾಯಿಸುವ ಸದಸ್ಯರ ಬಹುಮತ
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯು ಕನಿಷ್ಠ 6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮದ ವಿಧಿ - 3 A
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಭೆ ಕರೆಯಲು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. 10ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಕೋರಿಕೆ ಅಗತ್ಯ.
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಎರಡು ವಿಶೇಷ ಸಭೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರಬೇಕಾದ ಅಂತರ - 3ತಿಂಗಳು
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆ ಸೇರಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕೋರಂ- ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/10 ರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಸದಸ್ಯರು
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. 30 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿರತಕ್ಕದ್ದು
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವುದು - ಗ್ರಾಮಸಭೆ
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು - ಗ್ರಾಮಸಭೆಗೆ
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವವನು - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಗೃಹ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವವನು - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಗೃಹ ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವವನು - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ರಚಿಸಲಾಗುವ ಉಪಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ - 10
- ❖ ಉಪಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಮಹಿಳೆಯರಿರತಕ್ಕದ್ದು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳ ರಚನೆ

- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ - 5000 ದಿಂದ 7000
- ❖ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು - ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ
- ❖ 1993ರ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮವು 2500 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು - ಬೆಳಗಾವಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಹಾಸನ, ಕೊಡಗು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಉಡುಪಿ, ಹಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ 5000ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು 7000ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಯಾವುದೇ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮ ಬದಲಾಯಿಸುವ, ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವವರು - ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು
- ❖ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿ - 30 ದಿನಗಳು
- ❖ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರತಿ 400 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವುದು - ರಾಜ್ಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುವ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಿದ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
- ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/3ರಷ್ಟು
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಮೀಸಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ
- ಶೇ. 33 ಅಥವಾ 1/3ರಷ್ಟು
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರಿಸಿ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸುವವರು
- ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ
- ❖ ಮಹಿಳೆಯರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮೀಸಲಿರಿಸದಿರುವ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬಹುದು
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾಯಿತರಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿ - ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು ಪ್ರಕಟವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳು
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯ 2/3ರಷ್ಟು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾಯಿತರಾದಲ್ಲಿ, ಆ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚನೆಯಾದುದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಹೂಡುವ ಮತ್ತು ದಾವೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಚರ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅರ್ಜಿಸುವ, ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮತದಾರನು, ತನ್ನ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕಾದಿಯೋ ಅಷ್ಟು ಮತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಯಾವನೇಮತದಾರನು ಒಬ್ಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮತ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಅಥವಾ ಪಂಚಾಯತಿಗೆಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ ಚುನಾಯಿತನಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 2/3 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾಯಿತರಾದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಚುನಾಯಿತರಾಗಲು ಅರ್ಹರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯ ಅಧಿಕಾರವದಿ
- 6ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ
- ❖ ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯ ನೇಮಕವಾದ ನಂತರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದವರ ಸದಸ್ಯತ್ವ ರದ್ದುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿಯು ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಯಾವನೇ ಮತದಾರನು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಮತ ನೀಡಿದರೆ ಆತನ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳು ಅಸಿಂಧುವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಭೆ		ಕೋರಂ
ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆ	6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	1/10 ಅಥವಾ 20 ಸದಸ್ಯರು
ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ	6 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	1/10 ಅಥವಾ 100 ಸದಸ್ಯರು
ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ	1 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/2 ಸದಸ್ಯರು
ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ	2 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/2 ಸದಸ್ಯರು
ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ	2 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ	ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ 1/2 ಸದಸ್ಯರು

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರ ಅನರ್ಹತೆ

ಕಲಂ 12 - ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗಲು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅನರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ

- A) ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯನಾಗಲು ಅನರ್ಹನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ
- B) 1965ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಬಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೀರದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ
- C) 1973ರ ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ ಕಲಂ 110ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಂ 117ರ ರೀತ್ಯಾ ಆತನ ವಿರುದ್ಧ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ
- D) ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸೇವೆಯಿಂದ ವಜಾಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
- E) ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ವೈದ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಅಥವಾ ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆದೇಶದಮೂಲಕ ಅಂತಹ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಮಾನತುಗೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ
- F) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯತ್ವದಿಂದ ವಜಾಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
- G) ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ವಿನಾಯಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಲಾಭದಾಯಕ ಹುದ್ದೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
- H) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಯಾವುದೇ ಕರಾರು ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸರಕು, ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕರಾರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ
- I) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಪರವಾಗಿ ವೇತನ ಪಡೆಯುವ ಲೀಗಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸರ್ ಆಗಿ ನಿಯೋಜಿತನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವಿರುದ್ಧ ಲೀಗಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸರ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
- J) ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಶೌಚಾಲಯ ಒದಗಿಸಿರದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ
- K) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಬಾಕಿದಾರನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, - ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅನರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರು -ತಹಶೀಲ್ದಾರ್
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಆತ ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ಅನರ್ಹಗೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ವಯೋಮಿತಿ **-21 ವರ್ಷಗಳು**
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯನು ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕ್ರಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಗೈರುಹಾಜರಾದರೆ ಅಥವಾ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರಗಿದ್ದರೆ ಆತನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಖಾಲಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಗೈರುಹಾಜರಾಗಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನೊಳಗೆ ಪಂಚಾಯತಿಯು ತನ್ನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಗೈರು ಹಾಜರಾಗಲು ಅನುಮತಿ ದೊರೆತಿರುವುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸದಸ್ಯನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆತ ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಚೀಟಿ ಎತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಆತನೇ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿ ಕಡೆಯ ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶ ಘೋಷಣೆಯಾದ ದಿನದಿಂದ 30 ದಿನಗಳು
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಯ ಮೊತ್ತ **- ರೂ. 500**
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವವರು
- ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕಿರಿಯ ವರ್ಗದ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಇರುವ ಅನರ್ಹತೆಯು (ಕಲಂ 12ರ B, D, E ಮತ್ತು Fನಲ್ಲಿನ ಉಪಬಂಧಗಳು) ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಚಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕಲಂ 12 J, ನಲ್ಲಿನ ಅನರ್ಹತೆಯು ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಅವಧಿಯು ಆರಂಭಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸುವುದಾಗಿ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವನಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯಾಗಿರುವ ಯಾವನೇ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ವಿಚಾರಣೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನದಿಂದ 14 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ, ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಆದೇಶಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಪ್ರತಿವಾದಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲು ಕಿರಿಯ ವರ್ಗದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ (ಸಿವಿಲ್) ಅಧಿನಿಯಮವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿ 6 ತಿಂಗಳು

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಮತದಾನ ನಡೆಯುವ ದಿನ ಮತದಾನ ಕೇಂದ್ರದ 100 ಮೀಟರ್ ಸುತ್ತಳತೆಯೊಳಗೆ ಮತ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ದಂಡನೆ - 500 ರೂ. ಗಳವರೆಗಿನ ಜುಲ್ಮಾನೆ
- ❖ ಮತದಾನ ನಡೆಯುವ ದಿನ ಮತ ಕೇಂದ್ರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ ಬಳಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ, ಅನುಚಿತ ವರ್ತನೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ದಂಡನೆ - ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಶಿಕ್ಷೆ.
- ❖ ಮತದಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದುರ್ವರ್ತನೆ ತೋರುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮತದಾನ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಹೊರ ಹಾಕಲಾದ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪುನಃ ಮತದಾನ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಆತನಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು
- ❖ ಚುನಾವಣಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತರಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ದಂಡನೆ- 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸೆರೆವಾಸ ಅಥವಾ ದಂಡ ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಶಿಕ್ಷೆ
- ❖ ಯುಕ್ತ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಚುನಾವಣಾ ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗುವ ಅಥವಾ ಲೋಪ ಎಸಗುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ, ಅವರ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಮತಗಟ್ಟೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡುವ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು 6 ತಿಂಗಳಿನಿಂದ 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಕಾರಾವಾಸ ಮತ್ತು ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಗೂ ಇದೇ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿರುವವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಕಾರಾವಾಸ ಮತ್ತು ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡಿತನಾಗುವರು.
- ❖ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಚುನಾವಣಾ ಏಜೆಂಟ್, ಮತದಾನ ಏಜೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಎಣಿಕೆ ಏಜೆಂಟರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರುಗಳು 3 ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗಿನ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡಿತನಾಗುವರು.
- ❖ ಯಾವುದೇ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮತದಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಮತ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅತವಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಂಥಹದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರೆ, ಅವನು ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 1 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರೆಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ.
- ❖ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ವೈರತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವವರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರೆಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗುವರು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಧಿ - 5 ವರ್ಷಗಳು
- ❖ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಚುನಾಯಿತರಾದ ಸದಸ್ಯನ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿಯು ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯನು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಹಿ ಸಹಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಲಿಖಿತ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬಹುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಅದು ಸ್ವೀಕಾರವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 15 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸ್ಥಾನವು ತೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ದುರ್ನಡತೆ, ಅಪಕೀರ್ತಿ, ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆಯ ತರುವಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು.
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಚುನಾಯಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 1 ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ❖ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಯಾವ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅದೇ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಹುದ್ದೆಗಳು ಮೀಸಲಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸರಿಸುಮಾರು 1/3 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹುದ್ದೆಗಳು ಮೀಸಲಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ (ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು, ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಸ್ಥಾನಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ) 1/3ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿರುತ್ತವೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿಯು ಆತನ ಚುನಾವಣೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 33 ತಿಂಗಳುಗಳು ಅಥವಾ ಆತನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವುದು ನಿಂತು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ ಆ ಅವಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಅವಧಿಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿ ಉಳಿದ 27 ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ತನ್ನ ಸಹಿ ಸಹಿತ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನು ತನ್ನ ಸಹಿ ಸಹಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಸಹಿತ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಲಿಖಿತ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ರಾಜೀನಾಮೆಯು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 10 ದಿನಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಆ 10 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಆತ ಆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು.

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕವಾದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.
- ❖ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಲಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 2/3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರ ಬಹುಮತದಿಂದ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಗೊತ್ತುವಲಿಯು ಅಂಗೀಕಾರವಾದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಆದರೆ, ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ 1/3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ನಿರ್ಣಯದ ನೋಟೀಸಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 10 ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಆತನು ಚುನಾಯಿತನಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 1 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮಂಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯನ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮೂಲಕ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆ ಸ್ಥಾನ ತೆರವಾಗದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಯಾವ ಅವಧಿಗೆ ಧಾರಣ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 1 ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದಾದಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು.
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರಸಂಖ್ಯೆಯ 1/3ರಷ್ಟು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕೋರಿದಾಗ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕೋರಿಕೆಯು ತಲುಪಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 15 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ ವಿಶೇಷ ಸಭೆ ಕರೆಯಬಹುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ 7 ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ 3 ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಛೇರಿಯ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಮತ ನೀಡಲು ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಭೆಗಾಗಿ ಕೋರಂ, ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋರಂ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಯು 30 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಕಾಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲೂ ಕೋರಂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ

- ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಯು ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾರನೇ ದಿನದಂದು ಅಥವಾ ತರುವಾಯ ದಿನದಂದು ಅವರು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡುವುದು.
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೋರಂ ಅಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ಯಾವುದೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಮುಂದೂಡಲಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೋರಂ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅವನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರಿಬ್ಬರ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆವಹಿಸಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
 - ❖ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಾಜರಿರುವ ಮತ್ತು ಮತ ನೀಡುವ ಸದಸ್ಯರ ಬಹುಮತದ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸಮಾನ ಮತಗಳು ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯನು, ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಮತ ಕೊಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಅದರ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಾರದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಂತಹ ವಿಷಯ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
 - ❖ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರು, ವಿಷಯವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವುದು.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಉಪವೇಶನ ಶುಲ್ಕ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ 52(3)ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಪಾಡು ಅಥವಾ ರದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು. ಮಾರ್ಪಾಡು ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ನೀಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಅಥವಾ ರದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು.
 - ❖ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆ ಪುಸ್ತಕವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಯಾವನೇ ಸದಸ್ಯ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ ನೀಡಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾದ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು.
 - ❖ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮತ ನೀಡಿದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸೂಚಲನಾ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಸಭೆ ನಡೆದ 3 ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿರ್ಣಯದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ದಿನಾಂಕದಂದು 10 ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ
<p>ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಮಿತಿ - ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿವಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿ-</p> <p>ಅ) ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವರ್ಗಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಗಳ ಉತ್ತೇಜನ</p> <p>ಬ) ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದು</p> <p>ಕ) ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು.</p> <p>ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಮಿತಿ - ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು</p>

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು, ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಶೌಚಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.
- ❖ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಮ್ಮೇಳನ ಅಥವಾ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ವಂತಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಯಾವುದೇ ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಂತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಜೀತಗಾರಿಕೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಂಜರು ಭೂಮಿ, ಗೋಮಾಳಗಳು ಅಥವಾ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಭೂಮಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಭೂಕಂದಾಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು, ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು

- 61ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಿತಿಗಳು :

- 1) ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಮಿತಿ 2) ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿ 3) ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಮಿತಿ

- ❖ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿಯು ಚುನಾವಣೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 30 ತಿಂಗಳುಗಳು ಅಥವಾ ಆತನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವುದು ನಿಂತು ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ ಆ ಅವಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನು ಸೇರಿದಂತೆ 3ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಮತ್ತು 5ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಷ್ಟು.
- ❖ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಮಿತಿಯ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯ ಸಮಿತಿಯ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಭಾಪತಿಯಾಗಿರುವವರು
- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿಯ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಭಾಪತಿ - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಇರುವರು.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಹ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು - ಗ್ರಾ.ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವರು - ಗ್ರಾ.ಪಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ❖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಇತರೆ ಯಾವೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಡತಗಳು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೌಕರರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವವರು - ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ❖ ಶಿಸ್ತು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗ್ರಾ.ಪಂ. ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ನೌಕರರನ್ನು ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಡಬಹುದು.
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ 24 ಗಂಟೆಗಳ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು.
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದ ಕಾರಣ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಾದಾಗ ಅಥವಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದಾಗ, ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವರು - ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.
- ❖ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿ ಬರಹದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.
- ❖ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಗ್ರಾ.ಪಂ. 60 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಅನಧಿಕೃತ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ನೋಟೀಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಫೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಅಪೀಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ತೀರ್ಮಾನವು ಅಂತಿಮವಾದುದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ 65ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು.

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಧಿಕೃತ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ಅವನ ಅಪರಾಧವು ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂತ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡಿತನಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ❖ 67ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಉಪದ್ರವಕಾರಿ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಹೋಟೆಲು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. (68ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಅಥವಾ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಂಗಡಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅವಶ್ಯಕ. (69ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣ, ಹೋಟೆಲ್, ಅಂಗಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಅಂತಹ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ರದ್ದತಿ ಅಥವಾ ಅಮಾನತಿನಿಂದ ಬಾಧಿತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಆ ಆದೇಶ ತಲುಪಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 30 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಅಪೀಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅವರ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿಲ್ಲದ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೀದಿಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡತಡೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತುವರಿದರೆ, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಅಪರಾಧದ ಮೊದಲ ನಿರ್ಣಯದ ದಿನಾಂಕದ ತರುವಾಯ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು. (ಪ್ರಕರಣ 72)
- ❖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೀದಿಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಡತಡೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತುವರಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ 199ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ತೆರಿಗೆಯಂತೆಯೇ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು.
- ❖ ಖಾಸಗಿ ಸ್ವತ್ತಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನದಿಂದ ಮಣ್ಣು, ಮರಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಒತ್ತುವರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಪರಾಧ. ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ 200 ರೂ. ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒತ್ತುವರಿ ಮುಂದುವರೆದಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 2 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು. ಮರಳು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಣ್ಣು, ಮರಳು ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆಯ ಎರಡರಷ್ಟನ್ನು ಜುಲ್ಮಾನೆಯಾಗಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.
- ❖ ಉತ್ಸವಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾರಂಭಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು 4 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೀದಿಯ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಷರತ್ತಿನನ್ವಯ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು.

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು 73ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ಯಾವುದೇ ಬೀದಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾಶಪಡಿಸಿದರೆ 100 ರೂ. ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು.
- ❖ ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ಅಥವಾ ಬೀಳುವ ಸಂಭವವಿರುವ ರಚನೆಗಳು, ಮರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಬಹುದು (ಪ್ರಕರಣ 74)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳ, ಉತ್ಸವ, ಜಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಆವರ್ತಕ ಅಥವಾ ಅನಾವರ್ತಕ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಧಿಗೆ ಕೊಡಲು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಬಹುದು. (ಪ್ರಕರಣ 76)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು 77ನೇ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಕುಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಅಡುಗೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿರುವ ನೀರಿನ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಪ್ರಕರಣ 78ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ 79ನೇ ಪ್ರಕರಣವು ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಗಳ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಅಥವಾ ಶಾಸನಬದ್ಧ ನಿಕಾಯಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರದ, ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಹತೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವರು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟನ್ನು ಮೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಉದ್ದೇಶವು ಈಡೇರಿದ ತರುವಾಯ ಅದನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಯಾವನೇ ಸದಸ್ಯನು, ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಥವಾ ನೌಕರನು ಅಂತಹ ಪ್ರವೇಶದ ಮುಂಚೆ,
 - ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವನು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರುಜು ಮಾಡಿದ ಯುಕ್ತ ನೋಟೀಸನ್ನು ಮೊದಲೇ ಅನುಭವದಾರನಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.
 - ❖ ಸೂರ್ಯಸ್ತ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯೋದಯದ ನಡುವೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
 - ❖ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಾಗ ಅನುಭವದಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. (ಪ್ರಕರಣ 80)
- ❖ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹೊಲಸು ಅಥವಾ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜುಲ್ಮಾನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಅಪರಾಧ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 5 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (81ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮೂಲದಿಂದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಅಪಾಯವಿರುವುದೆಂದು ಗ್ರಾಮ

- ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸು ತಲುಪಿದ 24 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗೆ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು (82ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಕುಡಿಯುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂತಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯವರ ಚಿಲುಮೆ, ಕೆರೆ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರಿಸಬಹುದು. (84ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
 - ❖ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ (ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೂಲಗಳಿಂದ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು. (85ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ನೀರನ್ನು ಮಲೀನಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಮುಂದುವರಿಸಿದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. (86ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
 - ❖ 87ನೇ ಪ್ರಕರಣವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಹೊಲಸು ನೀರಿನಿಂದಾಗುವ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ.
 - ❖ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಮಶಾನವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದ ತರುವಾಯ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ಮಶಾನವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ನಿಂತು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. (88ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
 - ❖ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ಮಶಾನವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶವವನ್ನು ಹೂಳಿದರೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಅಥವಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ಮುಂತಾದವುಗಳೊಳಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯೋದಯ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಗಳ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. (89ನೇ ಪ್ರಕರಣ).
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸೋಂಕು ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ ಅಂತಹ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ನೀಡಬಹುದು. ಮಾಲೀಕರು ಬಡವರಾದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು (90ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಸೋಂಕು ಹರಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆ, ಹಾಸಿಗೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು (ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ) ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು. (91ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ಅದನ್ನು ಹೊಳುವ ಮತ್ತು ಸುಡುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಂಥ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಲೀಕರಿಲ್ಲದ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ. (92ನೇ ಪ್ರಕರಣ).
- ❖ ಯಾವುದೇ ಖಾಸಗಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮೃತರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಳಸುವಂತಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು (93ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ 92 ಮತ್ತು 93ನೇ ಪ್ರಕರಣದಡಿ ಕೊಡಲಾದ ಲೈಸೆನ್ಸ್, ನೋಂದಾವಣೆ ಅಥವಾ ಒದಗಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ಅಂಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು. (94ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ವಾಸ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಥವಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲದಿಂದ 100 ಮೀಟರ್ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ಅನಧಿಕೃತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶವವನ್ನು ಹೂಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಸುಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇತರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ (95ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶವಗಳ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು ಹೂಳುವ, ಸುಡುವ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ನೇಮಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. (96ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಇಳಿದಾಣಗಳು, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಗಾಡಿ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಫೀಜನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಂತರದೊಳಗೆ, ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು. (97ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು, ಜೋಪಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. (98ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿ ಅವರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. (99ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳು ಸಮರ್ಪಕ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ತಾಕೀತು ಮಾಡಬಹುದು. ಮನೆಗಳ ಚರಂಡಿ ನೀರು 16 ಮೀಟರ್ ದೂರದೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಚರಂಡಿ ಅಥವಾ

ಮೋರಿ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಚರಂಡಿ ಅಥವಾ ಮೋರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ರೋಚ್ಚುಗುಂಡಿಯನ್ನು ಸೇರಬೇಕು. (100ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

- ❖ ಚರಂಡಿ ನೀರನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಚರಂಡಿಗೆ ಹರಿಯಬಿಡಲು, ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಅಥವಾ ಅನುಭವದಾರರು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು ಈ ವಿಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. (101ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಗೆ ಅಥವಾ ಚರಂಡಿಗೆ, ಚರಂಡಿ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಮಾಲೀಕರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ಕಾಮಗಾರಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನಷ್ಟವುಂಟಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. (102ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಯಾವ ಭೂಮಿಯ ಮೂಲಕ ಚರಂಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆ ತರುವಾಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಲೀಕನು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರು ಚರಂಡಿಯನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಅಥವಾ ಕೆಡವಲು ಅಥವಾ ಅದರ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಿಸಿ ಜಾಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಗ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸುತ್ತದೆ. (103ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಲಿಖಿತ ನೋಟೀಸಿನ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಡದ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಶೌಚಗೃಹಗಳನ್ನು, ರೋಚ್ಚುಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನೀರು ಹರಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಶೌಚಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ತಿಳಿಸಬಹುದು.
 - 20ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಶೌಚಗೃಹಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಜಾಗಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಡಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಬಹುದು.
 - ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಅಸಹ್ಯಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಬಹುದು. (104ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಯಾವುದೇ ಕಲ್ಪುಗಳಿಗೆಯ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು, ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು. (107ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಜಾನುವಾರು ಗೊಬ್ಬರದ ಹೊರತಾಗಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದಮಲವನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಥವಾ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಪರಾಧ ರುಜುವಾತಾದ ತರುವಾಯ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (108ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಹೊಗೆ ಹೊರ ಸೂಸುವ ಯಾವುದೇ ಕುಲುಮೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಬರುವ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಆ ಉಗಿಯಂತ್ರವು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ಸುಡುವ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ನಿರ್ಮಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೋಟೀಸು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು.
- ❖ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಪರಾಧ ರುಜುವಾತಾದ ಮೇಲೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ತರುವಾಯದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಿಂದ ದಂಡಿಸಬಹುದು. (109ನೇ ಪ್ರಕರಣ) ಪರಂತು, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೂ, ಯಾವುದೇ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಸಂಚಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಂಚಾರಿ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಕ.ಪಂ.ಅ. 1993ರ ಅನ್ವಯ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಉಪದ್ರವಕಾರಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು. (110ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಫೀಜುಗಳು

- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವಿನಾಯಿತಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಗರಿಷ್ಠ ದರವನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗಿರುವ, ಕೃಷಿ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡದ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕನು ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಂತಹ ಭೂಮಿಯ ಅನುಭವದಾರನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುಭೋಗದಾರ ತಾನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ನೀರು ದರವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. (199ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- 1) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳು
- 2) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ. ಅವುಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳು, ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಸತಿಯ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

- 3) ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರದೆ ಇರುವಂಥ, ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲಾಗಿರುವಂಥ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳು
- 4) ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಮೌಲ್ಯದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ನೂರು ಚದರ ಮೀಟರುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಭೂಮಿಗಳು
 - ❖ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
 - ❖ ಸಿದ್ಧವಾದ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸೂಚನಾ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ 30 ದಿನಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.
 - ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಾದ ತರುವಾಯ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವವರು - ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
 - ❖ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾದಂತೆ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- ❖ 199(1) ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಡದ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಮೌಲ್ಯದ ಶೇ. 10ರಷ್ಟು ಹಣ ವಾರ್ಷಿಕ ಗರಿಷ್ಠ ತೆರಿಗೆ ದರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕೃಷಿ ತೆರಿಗೆಗೆ ಒಳಪಡದೆ ಇರುವಂತಹ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುಸೂಚಿ 4ರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿರುವ ಗರಿಷ್ಠ ತೆರಿಗೆ ದರ 100 ಚದರ ಮೀಟರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ 1 ರೂಪಾಯಿ
- ❖ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತೆರಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಮತ್ತು ಯಾವ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಸೂಚನಾ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿ, ವಿಷಯವನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಸಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಏಪ್ರಿಲ್ 1, ಜುಲೈ 1, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1 ಹಾಗೂ ಜನವರಿ 1ರಂದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಪ್ರತಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅವಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ

- (ಎ) ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ವಂಚನೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣುಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಮೂದು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದರೆ.
- (ಬಿ) ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯ ಸಿದ್ಧತೆ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಆದ ಬಳಿಕ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಅಥವಾ ಸೇರ್ಪಡೆ ಅಥವಾ ಪುನರಾರಚನೆ ಆಗಿದ್ದರೆ
- ಸಿ) ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ನೋಟೀಸನ್ನು ಮಾಲೀಕ ನೀಡಿದ್ದರೆ.

ಖಾತೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕನ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ

- (ಎ) ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡದ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕ ಅಂಥ ಕಟ್ಟಡ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆದಾರರಿಬ್ಬರೂ, ವರ್ಗಾವಣೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ಅಂಥ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಬೇಕು.
- (ಬಿ) ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡದ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕ ತೀರಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಭೂಮಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದಂಥ ಆತನ ವಾರಸುದಾರರು, ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ 2 ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಬೇಕು.
- (ಸಿ) ಮಾಲೀಕನಿಂದ ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆದಾರನಿಂದ ಅಥವಾ ಮಾಲೀಕರ ಸಾವಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸೂಚನೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅಥವಾ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಿಚಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ (ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳು) ನಿಯಮಗಳು, 1994ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ 5ನೆಯ ನಂಬರಿನ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಗರ ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿಗೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮುದ್ದಾಮಾಗಿ ಅಥವಾ ನೋಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಂಥ ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸೂಚನಾ ಫಲಕಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಸಬೇಕು.
- (ಡಿ) ನೋಟೀಸು ತಲುಪಿದ 30 ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ, ಬಂದಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಇತರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆದಾರರ ಅಥವಾ ಮೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವಾರಸುದಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಯಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಮೇಲ್ಮನವಿ :

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೂರು ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಅವು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ

- 1) ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು, 15 ದಿವಸಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿರಬೇಕು.
- 2) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರಬೇಕು.
- 3) ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಅವಧಿ ಅನಂತರವೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.

ತೆರಿಗೆಗಳು :

- ಅ) ಮನೋರಂಜನ ತೆರಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳು (ಪ್ರತಿ ಮನರಂಜನೆಗೆ)
- ಬ) ವಾಹನ ತೆರಿಗೆ ಮೋಟಾರು ಸೈಕಲನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ವಾಹನದ ಅನುಭೋಗ, ಅಭಿರಕ್ಷೆ

|| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ ||

ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುವ ದರದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

- 1) ಸ್ವಿಂಗುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುದುರೆಗಳು ಅಥವಾ ಎತ್ತುಗಳು ಎಳೆಯುವಂಥ ನಾಲ್ಕು ಚಕ್ರಗಳ ವಾಹನ - ರೂ. 20

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು 4ನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವ ಗರಿಷ್ಠ ದರವನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಉಪವಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತೆರಿಗೆಗಳು ಅಥವಾ ಫೀಜುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

- 1) ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಮನೋರಂಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ
- 2) ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರೆ ವಾಹನಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ
- 3) ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಹೀರಾತು ಫಲಕಗಳು.
- 4) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆಗಳು, ಉತ್ಸವಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಫೀಜು
- 5) ಯಾವುದೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಫೀಜು.
- 6) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಯಾವುದೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ತರುವ ಜಾನುವಾರು ನೋಂದಣಿಯ ಮೇಲೆ ಫೀಜು
- 7) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಫೀಜು.
- 8) ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಫೀಜು.

- 2) ಸ್ವಿಂಗುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುದುರೆಗಳು ಅಥವಾ ಎತ್ತುಗಳು ಎಳೆಯುವಂಥ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳ ವಾಹನ - ರೂ. 10
- 3) ಸ್ವಿಂಗುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಯಾವುದೇ ವಾಹನ - ರೂ. 10
- 4) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾಡಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಿಂಗುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಇತರ ವಾಹನ - ರೂ. 10
- 5) ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಚಕ್ರದ ವಾಹನ- ರೂ. 5

ಕ) ಜಾಹೀರಾತು ತೆರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಚದರ ಮೀಟರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಡ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕ

- 1) ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿರುವ ಸರಕುಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾರಾಟ ನಡೆಯುವಂಥ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಮಳಿಗೆಗಳು ಅಥವಾ ಪೆಡ್ಡುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವಂಥ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಹತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ತರಬಹುದಾಗಿರುವಂಥ ಸ್ಥಳವೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

- 2) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ, ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 3) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 4) ಮಾರಾಟಗಾರ ಬಳಸುವ ನೆಲದ ಅಳತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ತರುವ ಸರಕುಗಳ (ತೂಕದ) ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 5) ಒಂದು ಚದರ ಮೀಟರಿನಷ್ಟು ತುಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 50 ಪೈಸೆಗಳಂತೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಚದರ ಮೀಟರಿನಷ್ಟು ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಾಂಶದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತುಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ 25 ಪೈಸೆಗಳಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾಡಿ ಭರ್ತಿ ಸರಕಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಚೀಲದಷ್ಟು ಸರಕಿಗೆ 25 ಪೈಸೆಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ದನಕರುಗಳ ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾನುವಾರಿನ ಮೇಲೆ ತಲಾ 1 ರೂಪಾಯಿ

ಇ) ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಶುಲ್ಕ

- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್, ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರು, ಆಟೋ ರಿಕ್ಷಾಗಳಿಗೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 2 ರೂಪಾಯಿ.
- ❖ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬಾಕಿಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ತಗಾದೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರವೂ ಪಾವತಿಯಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು, ಬಾಕಿ ಇರುವ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ದಂಡದೊಂದಿಗೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅಂಥ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಚರ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು 7 ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಬಹಿರಂಗ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು. (200ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ನಾಶವಾಗುವ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವೆಚ್ಚ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೇ ಮೀರುವಂತಿದ್ದರೆ 7 ದಿವಸಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು.
- ❖ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ತನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಪ್ತಿಮಾಡುವುದು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದಾಗ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಬಹುದು.

ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು :

- ❖ ಯಾವುದೇ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕನು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಖಾನೆ ವಸತಿಗಳೆಂದು ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳಿಗಾಗಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಅಂತಹ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಗಳು, ದರಗಳು ಅಥವಾ ಫೀಜುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಮಾಲೀಕನ ನಡುವೆ

ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದಿದ್ದರೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ 3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಅಹವಾಲು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ ನಂತರ ಅಂತಹ ಮಾಲೀಕನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

- ❖ ಈ ರೀತಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಳುಹಿಸುವ ಮುನ್ನ ವಿವಾದಗ್ರಸ್ತ ತೆರಿಗೆಯ ದರಗಳ ಅಥವಾ ಫೀಜುಗಳ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಮಾಲೀಕನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಪಾವತಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. (202ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ :

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆ ದರ, ಫೀಜು ಇತರೆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂಥ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆ ದರ, ಫೀಜು ಇತರೆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹರಾಜಿನ ಮೂಲಕ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಬಾಕಿ ಇರುವ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಉಪ ಖರೀದಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. (203ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅನುದಾನ, ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಧಿಗಳು

ಅನುದಾನ :

- ❖ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಚಾರ್ಜುಗಳು, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಗಳು, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅನುದಾನದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. (206ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಸರ್ಕಾರ ತಾನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಂತಹ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ, ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿವೇಚನಾ ಅನುದಾನ ನೀಡಬಹುದು. (208ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳು :

- (ಎ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಿರಂತರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಘಟಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದು ಪ್ರಕರಣ 6ರ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಚರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹೊಂದಿರುವ ಹಾಗೂ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

- (ಬಿ) ಅದು ಪಂಚಾಯತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸರಹದ್ದಿನ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅದು ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಅಥವಾ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀಡಬಹುದು, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬಹುದು. ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಧಿನಿಯಮ ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳ ಮೇರೆಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.
- (ಸಿ) ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಅವಧಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. 209ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಮಂಜೂರಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗದ ಹೊರತು, ಗುತ್ತಿಗೆ, ಮಾರಾಟ ಅಥವಾ ಹಸ್ತಾಂತರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬಾರದು.

ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು :

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಮ್ಮತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಕರಣ 210 (1)ರ ಪ್ರಕಾರ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಹೀಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬಾರದು.

ಕಸ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಆಸ್ತಿ :

- ❖ ಪ್ರಕರಣ 210 (3) ರ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಸ, ಗ್ರಾಮಸಾರ, ರೊಚ್ಚು ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೇ ಸೇರಿದ ಆಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು :

- ❖ ತನ್ನದೇ ವಿಧಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯೂ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ, ಪ್ರಕರಣ 210 (2)ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ರಸ್ತೆ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಡ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಬಹುದು. (209ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯ :

- (ಎ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನ ಅಥವಾ ಅನುಭೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಸೂಕ್ತ ನೋಟೀಸು ನೀಡಿ, ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ತರುವಾಯ, ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- (ಬಿ) ಅಂತೆಯೇ, ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

- (ಸಿ) ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಬಾಧಿತನಾಗಿರುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿರಬೇಕು.
- ❖ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ, 5000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಚರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಗಳಿಸಬಾರದು ಅಥವಾ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬಾರದು.
 - ❖ ನಿಯಮ 4ರ ಪ್ರಕಾರ 25000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿದಂಥ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದಸ್ತಾವೇಜು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರ :

- ❖ ಆಸ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀರದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪರವಾಗಿ ದಸ್ತಾವೇಜು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯ ಬಳಿಕವಷ್ಟೇ ದಸ್ತಾವೇಜು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. (211ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ನಿಧಿ :

- (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ವಿಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಒಂದು ನಿಧಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಈ ಕೆಳಕಂಡವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಧಿಯ ಭಾಗವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯವಾಗುವಂಥವು ಗಳಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಎಂದರೆ
 - (ಎ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಮೊಬಲಗು.
 - (ಬಿ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ವಿಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆ, ದರ ಮತ್ತು ಫೀಜಿನಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು ;
 - (ಸಿ) ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಲಗಳು ಅಥವಾ ಕೊಡುಗೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಣಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತಗಳು ;
 - (ಡಿ) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿರ ಅಥವಾ ಚರಸ್ವತ್ತಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಇತರ ಆದಾಯ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿ ; ಮತ್ತು
 - (ಇ) ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂಲದಿಂದ ಬರುವ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮೊತ್ತಗಳು
- (3) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಧಿಗೆ ಜಮೆಯಾಗುವ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ

ನೆರೆಯ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅನುಸೂಚಿತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. (212ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ :

- ❖ 58 ಮತ್ತು 59ನೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿರುವ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕರ್ತವ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳು :

- ❖ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೊಬಲಗಿನ ಶೇ. 25ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಣಕಾಸು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ :

- ❖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಚ್ 31ನೇ ದಿನದಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜಮೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಮೊದಲನೇ ದಿನದ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ ಹತ್ತನೇ ದಿನದ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದಂತಹ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು, ಸರ್ಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ದಿನಾಂಕಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ನಿಗದಿತ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ್ದು. (241ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದು ಅಂತಹ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಚಿತ ನಿಧಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿರುವ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿತ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. 241(5)ನೇ ಪ್ರಕರಣ ಪ್ರಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಮೊಬಲಗಿನಂತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಶಿಲ್ಕನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. (242ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ನಡೆದ ಮೊದಲನೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 3 ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಆ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. (243ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. (244ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಬಾಕಿಯಿರುವ ತೆರಿಗೆ, ಫೀಜು, ದರ ಅಥವಾ ಇತರ ಮೊತ್ತವು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾಗದ ಮೊಬಲಗು ಎಂದಾದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಮೊಬಲಗನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ 1000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. (245ನೇ ಪ್ರಕರಣ)

- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ, ರಾಜ್ಯ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನ ವೃತ್ತದ ಸಹಾಯಕ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಅಧಿಕರಿಸಲಾದ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು, ಕಾನೂನು ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕಡ್ಡಾಯ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಪರಾಧ, ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಮಾನೆಯೊಂದಿಗೆ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕನು, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾದ 1 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯ ವರದಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.
- ❖ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರದಿಯು ತಲುಪಿದ ತರುವಾಯ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ದೋಷಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು 3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕ್ರಮ :

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಸೂಚನೆ ಅಥವಾ ವಿವರಣೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
 - 1) ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸುವುದು ; ಅಥವಾ
 - 2) ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮರು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು ; ಅಥವಾ
 - 3) ಪ್ರಕರಣ 246(7) ಪ್ರಕಾರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಯಮತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವುದು

ಅಧಿಭಾರ ಹೊರಿಸುವುದು :

- ❖ ತಮಗೆ ಉಚಿತವೆಂದು ತೋರಿದಂಥ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಬಳಿಕ, ಅದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬನ್ನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರು ಆ ಮೊಬಲಗಿನ ಅಧಿಭಾರವನ್ನೂ ಹೊರಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧಿಭಾರ ಹೊರಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸಾಲಿಯಾನಾ ಶೇಕಡಾ ಹದಿನೈದರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಅವರು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಬಹುದು.

ಅಧಿಭಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನವಿ :

- ❖ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶದಿಂದ ಬಾಧಿತನಾದಂಥ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆದೇಶ ತಲುಪಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು 30 ದಿವಸಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವೇತನ :

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಪದನಾಮ	ಹುದ್ದೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಬಳ-ಮಾಹೆಯಾನ ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮೀರದಂತೆ
1.	ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ	1	ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ
2.	ಗುಮಾಸ್ತ : ಲೆಕ್ಕಿಗ ಮತ್ತು ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ	1	ರೂ. 2380
3.	ಬಿಲ್ ವಸೂಲಿಗಾರ : ಬಿಲ್ ವಸೂಲಿಗಾರ ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತ	1	ರೂ. 2180
4.	ಕವಾಟಗಾರ : ಪಂಪ್ ಚಾಲಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಗ	1	ರೂ. 2130
5.	ಜವಾನ-ಪರಿಚಾರಕ	1	ರೂ. 2130
6.	ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವವರು		ರೂ. 2030

ಅಧಿಭಾರ ಹೊರಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೊಬಲಗನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು :

- ❖ ಅಧಿಭಾರ ಹೊರಿಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಒಳಗಾಗಿ ಪಾವತಿಮಾಡದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಭೂಕಂದಾಯ ಬಾಕಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸದರಿ ಮೊಬಲಗನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಕರ ವರದಿ :

- ❖ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಾಡಿರುವ ಸರಿಪಡಿಕೆಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ

- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು, ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವನ ವೇತನ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಧಿಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ನಿಧಿಯಿಂದ ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮಾಸಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂಬರುವ ತಿಂಗಳ 10 ದಿನಾಂಕದ ಒಳಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. (111ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸ್ವರೂಪ, ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ತನಗೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಅವರ ವೇತನ ಮುಂತಾದವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ, ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ. (112ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯವರ ಪೂರ್ವಾನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಇತರ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಿಧಿಯಿಂದ ಅವರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಸಂದಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ನೇಮಕಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು, ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು.
- ❖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಯಾವನೇ ನೌಕರನಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಅವನ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು 2003ರಲ್ಲಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಸಂಖ್ಯೆ 37ರ ಅನ್ವಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ 2 ವಿಧದ ನೌಕರರುತ್ತಾರೆ

ಅ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ - ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ

ಬ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ನೇಮಿಸಲಾಗುವ ಇತರೆ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು.

- ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು, ತಾನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಯಾರೇ ನೌಕರರನ್ನು ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು ಅಥವಾ ವಜಾ ಮಾಡಬಹುದು.
- ನೌಕರರ ವಿರುದ್ಧದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಅಫೀಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. (113ನೇ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ ಪ್ರಕರಣ 241(1)ರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ 1ನೇಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಾರ್ಚ್ 10 ನೇಯ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿ, ಅನುಮೋದನೆ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
- ❖ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವಿಫಲವಾದಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಪ್ರಕರಣ 243ರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ವರ್ಷ ಕೊನೆಗೊಂಡ ದಿನದಿಂದ 3 ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಪ್ರಕರಣ 244ರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರಗೊಂಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನನ ವೃತ್ತದ ಸಹಾಯಕ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ❖ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು 3 ತಿಂಗಳು ಒಳಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಣೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 30,000 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಬಿಲ್ ವಸೂಲಿಗಾರ ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತನನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಶೇಖಡ 40 ನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ಪರಿಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮೀಸಲಾತಿ ಸರದಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಪ್ರಕರಣ 113(ಎ)(1)ನಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸಿವಿಲ್ ಸೇವೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ನಿಯೋಜನೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಅಥವಾ ನೌಕರರ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು, ಸೇವೆಯ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸಿವಿಲ್ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಷರತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮೇಲೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಹುದ್ದೆಗಳ ಪದನಾಮಗಳು	ನೌಕರಿ ಭರ್ತಿ ವಿಧಾನ	ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಹತೆ
1.	ಬಿಲ್ ವಸೂಲಿಗಾರ : ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತ	ಹಿಂದಿನ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಮರು ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಜೈಷ್ಠತೆ ಮತ್ತು ಸತತ ಸೇವೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ	ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ
2.	ಗುಮಾಸ್ತ : ಲೆಕ್ಕಿಗ ಮತ್ತು ಬೆರಳಚ್ಚುಗಾರ		ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಹಿರಿಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬೆರಳಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ
3.	ಕವಾಟಗಾರ : ಪಂಪ್ ಚಾಲಕ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರಿಕ	ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ದೊರೆಯದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನೇರ ನೌಕರಿ ಭರ್ತಿಯ ಮೂಲಕ	7ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ (ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವಂಥವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ)
4.	ಜವಾನ		7ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ (National Rural Employment Guarantee Act)

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ 2005, ದಿನಾಂಕ 7.09.2005ರಂದು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಡಾ|| ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ - ಕರ್ನಾಟಕ, ದಿನಾಂಕ 8.02.2007ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಂಡು ಅಂದಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.
- ❖ ಸ್ಥಳೀಯದ ದೈಹಿಕ ಕೆಲಸ ಬಯಸುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ವಯಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 100 ಮಾನವ ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅಕುಶಲ ಉದ್ಯೋಗ ಕೋರಿದ 15 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ 30 ದಿನಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯ ಶೇ. 25ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಅವಧಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟನ್ನು ನಿರ್ದೋಗ ಭತ್ಯೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಅರ್ಜಿದಾರರು ವಾಸಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮದಿಂದ 5ಕಿ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯ ಶೇ. 10ರಷ್ಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಕೆಲಸ ಕೋರುವ ನೋಂದಾಯಿತ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಪೈಕಿ ಕನಿಷ್ಠ 1/3ರಷ್ಟಿರುವಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ❖ ವಾರದ ಕೂಲಿಯನ್ನು 15 ದಿನದೊಳಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಪಾವತಿಗೆ ಬಾಕಿಯಾದ 15 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಪಾವತಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕೂಲಿ ಪಾವತಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1936ರ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಯ ವಿವರ

(ದಿ. 30.11.08ರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ)	ಯೋಜನಾ ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ
1. ಗೃಹ ಶೌಚಾಲಯಗಳು	5427370	1661886
2. ಶಾಲಾ ಶೌಚಾಲಯಗಳು	35698	35141
3. ಅಂಗನವಾಡಿ ಶೌಚಾಲಯಗಳು	24086	23191
4. ಸಮುದಾಯ ಶೌಚಾಲಯಗಳು	1305	472
5. ಗ್ರಾಮೀಣ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮಳಿಗೆ	307	222
ಯೋಜನೆಯ ಅನುದಾನ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)		
ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ - 61258.92		
ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನ - 10058.70		
ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ವೆಚ್ಚ ನೀಡಿಕೆ - 6399.87		
ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ - 16458.57		
ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ - 12246.87		

- ❖ ಸಮಾನ ವೇತನ ಅಧಿನಿಯಮ 25/1976ರ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸತತವಾಗಿ 7 ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ 1 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 7ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಗೈರು ಹಾಜರಾದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ 6ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ 5ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬಳು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ದಿನದ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಆ ಮಹಿಳೆಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಕಾಮಗಾರಿ ಸಂಬಂಧ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುವ ಅವಧಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ ಆ ದಿನದ ಕೂಲಿಯ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಕೂಲಿಯನ್ನು ದಿನಭತ್ಯೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ಅವರಿಂದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಕನಿಷ್ಠ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿಯು ಕಳೆದು ಹೋದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಸಲ್ಲಿಸಿದ 7 ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಚೀಟಿಯ ನಕಲು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ವಿತರಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಯು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಮನ್ವಯತೆ ಮಾಡಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.
- ❖ ಜನರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು.
- ❖ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಧೋರಣೆ ತಳೆದರೆ 1,000ರೂ. ಗಳವರೆಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಡ್ ಸಭೆಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಆಗಿ ಬರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪೈಕಿ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮನ್ವಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಯೋಜನೆಯ ಶೇ. 100ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. 10ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. 2ರಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಆಂದೋಲನ

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 2005ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಂದೋಲನದ ಕಾರ್ಯಘಟಕ - ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ
- ❖ ಆಂದೋಲನದ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಪುರಸ್ಕಾರ - ನಿರ್ಮಲ ಗ್ರಾಮ ಪುರಸ್ಕಾರ
- ❖ ಆಂದೋಲನೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ - 612.59 ಕೋಟಿಗಳು.
- ❖ ಆಂದೋಲನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ - ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲೂ ಶೌಚಾಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 80:20ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು - Rural Sanitary Mart and Production centres (RSM)
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಒಣ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹರಿ ನೀರು ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯಗುರಿ.
- ❖ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಆಂದೋಲನದ ಮುಖ್ಯ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣ (Community Sanitary Complex)ಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಗಳು 60:20:20ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಭರಿಸಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ

- ❖ 1991-92ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಸತಿ ರಹಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದ ಯೋಜನೆ
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಡಜನರಿಗೆ ಮನೆ ಅಥವಾ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ 11,800ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇರುವ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ❖ ನಿವೇಶನಗಳ ಅಳತೆ 30 x 40 ಅಡಿಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಆಶ್ರಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ 20,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.
- ❖ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲಾಗುವ ಆಶ್ರಯ ಮನೆಗಳಿಗೆ 30,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಯೇ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ 25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹುಡ್ಕೋದಿಂದ ಸಾಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ನಗರ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರತಿ ಮನೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರೂ. 30,000ದಿಂದ ರೂ. 40,000ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. (ಆಗಸ್ಟ್ 4, 2009 ಸಂಪುಟ ಸಭೆ ತೀರ್ಮಾನ)
- ❖ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2001-02ರಿಂದ 2008 (ನವೆಂಬರ್)ರವರೆಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಮನೆಗಳು - 11,70,605
- ❖ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಮನೆಗಳು - 64,634

ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆ

- ❖ 1ನೇ ಜನವರಿ 96ರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಚಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಜವಾಹರ್ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಜೀತದಾಳುಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ.
- ❖ ಒಟ್ಟು ಅನುದಾನದ ಪೈಕಿ ಶೇ. 40ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗದಂತೆ ಇತರೆ ಬಡಜನರಿಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ 75:25ರ ಅನುಪಾತದ ವೆಚ್ಚ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರೂ. 35,000ದಿಂದ ರೂ. 40,000ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು 2009-10ರಿಂದ ಚಾರಿಗೆ ಬರಲಿದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ 'ರೂರಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಹ್ಯಾಬಿಟಾಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ರೂರಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್' (RBC) ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಅಂತರ (Housing gap) ಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಒಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಿಷನ್ ಫಾರ್ ರೂರಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಹ್ಯಾಬಿಟಾಟ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ 2004-05ರಿಂದ ನ 2008ರ ವರೆಗೆ
 - ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಗುರಿ - 2,91,173
 - ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು - 2,11,135

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಜನರಿಗೆ ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ.
- ❖ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ 11,800ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಆಶ್ರಯ ಕಮಿಟಿಯು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಆಶ್ರಯ ಕಮಿಟಿಯು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಒಂದು ಮನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ವೆಚ್ಚ 20,000 ರೂ.ಗಳು. ಇದು ಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯ ಧನ (ಸಬ್ಸಿಡಿ)ಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ 20,000 ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್‌ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ತಲಾ 10,000 ರೂ.ಗಳನ್ನು ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಾಲ್ಮಿಕಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆ

(Valmiki Ambedkar Awas Yojana - VAMBAY)

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2001ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ನಗರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಸತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊಳಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ.
- ❖ ಕೊಳಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 'ನಿರ್ಮಲ್ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್ ಯೋಜನೆ'ಯಡಿ ಸಮುದಾಯ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ 50:50 ಅನುಪಾತದ ವೆಚ್ಚ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಆಧಾರಿಕೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು

1. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪನೆ	4
2. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ರಚನೆ	5
3. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸಮಿತಿಯ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯ ನೇಮಕ	8
4. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಅರ್ಹತೆ	11
5. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು ಅನರ್ಹತೆ	12
6. ಚುನಾವಣಾ ತಕರಾರು ಅರ್ಜಿ	15
7. ಸಮಾನ ಮತಗಳು ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ	21
8. ಸ್ಥಾನವು ಖಾಲಿಯಾದರೆ ಹೊಸ ಚುನಾವಣೆ	25

9. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿ	41
10. ಸದಸ್ಯರ ರಾಜೀನಾಮೆ	43
11. ದುರ್ನಡತೆಗಾಗಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು	43A
12. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ	44
13. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು	46
14. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಹಾಕುವಿಕೆ	48
15. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿರುದ್ಧ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನೆ	49
16. ಸಭೆಗಳ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ	50
17. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಭೆ	52
18. ಕೋರಂ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ	53
19. ನಡುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ	55
20. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು	58
21. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	60
22. ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳು	61
23. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು	62
24. ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧಿಕಾರ	63
25. ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ	64
26. ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ	75
27. ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ	77
28. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ	111
29. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ	112
30. ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ	113
31. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ತೆರಿಗೆಗಳ ದರ ವಿಧಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ	199
32. ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಬಾಕಿಗಳ ವಸೂಲಿ	200
33. ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಫೀಲು	201
34. ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು	202
35. ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿ	203
36. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ	206
37. ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಅನುದಾನ	208
38. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ನಿಧಿ	212
39. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಮತ್ತು ಟೆಬೆಲ್‌ನ ಮಂಡನೆ	241
40. ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೋಧನೆ	246
41. ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	267
42. ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ವಿಸರ್ಜನೆ	268
43. ಅಪೀಲುಗಳು	269

ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು

ಕಲ್ಪನೆ (Concept)

ಬಡತನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ 1997ರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಕ್ಶೇನ ಕಮಿಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವನು ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ, ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಡತನ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- * ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.
- * ಬಡತನ ನೋವು, ನೆರಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರಾಸೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಡತನ ಒಂದು ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತವನ್ನು ಹಠಾಶೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿದೆ.
- * ಹಸಿವು, ನೋವು, ನೆರಳುವಿಕೆ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆ, ಅನಕ್ಷರತೆ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಕೊರತೆ ಇವು ಬಡತನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.
- * ಬಡತನ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. "ಬಡತನ ಎಂಬುದು ಜೀವನದ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದ ಒಂದು ಹಠಾಶ ಸ್ಥಿತಿ."
- * ಬಡತನವನ್ನು ಕೇವಲ ವರಮಾನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯ, ಜೀವನಮಟ್ಟ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೇವೆಗಳ ಕೊರತೆ ಕೂಡ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.
- * 'ಬಡತನ'ವನ್ನು ಇಂದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮೆಹಬೂಬ್ ಉಲ್-ಹಕ್ ಹಾಗೂ ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್‌ರವರು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವ 'H.D.I.' ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳ ಮಾಪನಗಳಾದ
 1. ಶಿಶುಮರಣ
 2. ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ
 3. ಅನಕ್ಷರತೆ
 4. ಸರಾಸರಿ ಆಯುಷ್ಯಈ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 'ಬಡತನ' ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬಡತನದ ಮಾಪನ (Measurement of Poverty)

ಬಡತನ ಒಂದು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಭೌತಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಬಡತನವನ್ನು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿತ್ತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಡತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಡತನ ಮಾಪನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವರುಗಳೆಂದರೆ :

ವಿ.ಎಂ. ದಾಂಡೇಕರ್ ಮತ್ತು ನೀಲಕಾಂತ್ ರಾಥ್ (V.M. Dandekar and Nilakanth Rath) : 1971ರಲ್ಲಿ ದಾಂಡೇಕರ್ ಮತ್ತು ನೀಲಕಾಂತ್ ರಾಥ್ ಇವರು ಕ್ಯಾಲೋರಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಡತನವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡತನ ರೇಖೆ (Poverty Line)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ರೇಖೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಪಿ.ಕೆ. ಬರ್ಡನ್ 1960-61ರ ಬೆಲೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 15 ರೂ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 18 ರೂ. ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ (ಅನುಭೋಗ) ಮಾಡುವವರು ಬಡಜನರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ 1968-69ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇ. 55 ಮತ್ತು ನಗರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 41ರಷ್ಟು ಜನರು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿದ್ದರು.

ಬಡತನ ರೇಖೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಡತನ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

1. ನಿರಪೇಕ್ಷ ಬಡತನ (Absolute Poverty) :

ನಿರಪೇಕ್ಷ ಬಡತನ ಎಂದರೆ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ ಅತೀ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ವಸತಿ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹ ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವಿಕೆ.

ನಿರಪೇಕ್ಷ ಬಡತನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬಡತನ (Relative Poverty) :

ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬಡತನವು ಆದಾಯದ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅಸಮಾನತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಡತನವನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬಡತನದ ರೇಖೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.

ಬಡತನವನ್ನು ಅಳೆಯಲು 2 ರೀತಿಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ :

1) ಉಪಭೋಗ

2) ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ

- ❖ ಉಪಭೋಗ ಮಾನದಂಡದ ಪ್ರಕಾರ ಬಡತನವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಜೀವಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಒಂದು ದಿನದ ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವಸತ್ಯವುಳ್ಳ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅರಿತು ಆ ಮೂಲಕ ಬಡತನವನ್ನು ಅಳೆಯಬಹುದು.
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2400 ಕ್ಯಾಲೋರಿಸ್ ಆಹಾರ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2100 ಕ್ಯಾಲೋರಿಸ್ ಆಹಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸುವ ಆದಾಯ.
- ❖ ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ಯಾಲೋರಿಸ್ ಆಹಾರ ಉಪಭೋಗದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

- ❖ ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ಯಾಲೋರಿಸ್ ಆಹಾರ ಉಪಭೋಗದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಆದಾಯ ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಬಡತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು (Causes of Poverty)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ :

ಹಿಂದುಳಿದ ಕೃಷಿ (Backwardness of Agriculture)

ಭಾರತ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದೇಶ. ಇಲ್ಲಿ ಶೇ. 65ರಿಂದ 75ರಷ್ಟು ಜನ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನರು ಬಡತನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಕಡಿಮೆ ತಲಾ ಆದಾಯ (Low Per-Capita Income)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಲಾ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಜನರ ಅನುಭೋಗದ ವೆಚ್ಚ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಅನುಭೋಗದ ವೆಚ್ಚದಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಹಿತದಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆ (Backwardness)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ತಲಾ ಆದಾಯ (National Income and Per capita Income) ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಹಣದುಬ್ಬರ (Inflation)

ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಣದುಬ್ಬರದಿಂದಾಗಿ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ (Regional Imbalance)

ಭಾರತದ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ. ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಇವು ಬಡತನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ (Unemployment)

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡತನವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. 1999-2000ರ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 26.58 ದಶಲಕ್ಷ ಜನರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಅರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ.

ಕುಂಠಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (Slow Development)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲವಾಗಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ವಿಷಚಕ್ರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆ (Population)

ಮಿತಿಮೀರಿದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ ಕಡಿಮೆಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

1951-61ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. 21.98

1961-71ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. 24.80

1971-81ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. 25

1981-91ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. 23.50

1991-2001ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇ. 21.34

ಈ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿತು. ಆದರೆ, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ ಇದರ ಸಮಾನವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗದೆ ಕೇವಲ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ. 8 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡತನ ಸ್ಥಿತಿ ಏರುವಂತಾಗಿದೆ.

ಆದಾಯ ಅಸಮಾನತೆ (Inequality of Income)

ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದು ಭಾರತದ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಪತ್ತು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದವರೆಂಬ ವರ್ಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಬಂಡವಾಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (Backwardness of Technology Shortage of Capital)

ಹಿಂದುಳಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಬಂಡವಾಳ ಕೊರತೆ ಇವುಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳು (Factors Relating to Social and Political)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳು, ಮೌಢ್ಯತೆ, ಜಾತೀಯತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಗುಲಿತನ, ಉದಾಸೀನ ಮನೋಭಾವ, ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಮುಂತಾದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಕೂಡ ಭಾರತದ ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನ (Poverty and Regional Disparity)

ಬಡತನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವು ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಬಡತನ ರೇಖೆಯಿಂದ ಜನರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯವಾರು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶೇಕಡಾವಾರು
(Statewise Percentage of Persons below Poverty Line)

ಕ್ರ.ಸಂ. ಸಂಖ್ಯೆ	ರಾಜ್ಯಗಳು ಶೇ. ಪ್ರಮಾಣ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಬಡತನ
1. ಅಸ್ಸಾಂ	94.55	36.9
2. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	119.01	15.77
3. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	3.98	33.47
4. ಬಿಹಾರ್	425.64	42.60
5. ಗೋವಾ	0.70	4.40
6. ಗುಜರಾತ್	67.89	14.07
7. ಹರಿಯಾಣ	17.34	8.74
8. ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	5.12	7.63
9. ಕರ್ನಾಟಕ	104.40	20.04
10. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	3.46	3.48
11. ಕೇರಳ	41.04	12.72
12. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	298.54	37.43
13. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	227.99	25.02
14. ಮಣಿಪುರ	7.19	28.54
15. ಮೇಘಾಲಯ	8.23	33.87
16. ಮಿಜೋರಾಂ	1.85	19.47
17. ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	5.49	32.67
18. ಒರಿಸ್ಸಾ	169.09	47.15
19. ಪಂಜಾಬ್	14.49	6.16
20. ರಾಜಾಸ್ತಾನ್	81.83	15.28
21. ಸಿಕ್ಕಿಂ	2.05	36.55
22. ತಮಿಳುನಾಡು	130.48	21.12
23. ತ್ರಿಪುರಾ	13.02	34.44
24. ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ	529.89	31.15
25. ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ	213.49	27.02
26. ಎ ಮತ್ತು ಎನ್ ಐಲ್ಯಾಂಡ್	0.82	20.99
27. ಚಂಡೀಗಡ್	0.51	5.75
28. ದಾದ್ರಾ ಮತ್ತು ನಗರ ಹವೇಲಿ	0.33	17.14
29. ಡಿಯು, ಡಾಮನ್	0.06	4.44
30. ನವದೆಹಲಿ	11.49	8.23
31. ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ	0.11	15.60
32. ಪಾಂಡಿಚೇರಿ	2.41	21.67

ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು (Programmes for employment generation and poverty alleviation)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೆಲವು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :

1. ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ (Swarna Jayanthi Grama Swarozgar Yojane) (SGSY)

ಹಿಂದೆಯಿದ್ದ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (Integrated Rural Development Programme - IRDP) ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ (TRYSEM), ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (DWACRA) ಮತ್ತು ದಶಲಕ್ಷ ಬಾವಿ ಯೋಜನೆ (MWS) ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 1999ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ (SGSY) ಎಂಬ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಜಾರಿ ಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ❖ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
- ❖ ಬಡತನ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ವಿಶೇಷತೆ :

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಹಲವಾರು ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡಜನರನ್ನು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸುವುದು.
- ❖ ಇದು ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕನಿಷ್ಠ ಆದಾಯ ತರುವ ಆದಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲೆತ್ತುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಹಾಯಧನ :

- ❖ ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ 7500ರೂ.ಗಳ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು 10,000ರೂ. ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಶೇ. 30ರ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಶೇ. 50ರ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಗರಿಷ್ಠಮಿತಿ 10,000ರೂ.

ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾಲು

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 75 : 25ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ❖ 1999-2000ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 1,100ಕೋಟಿ ರೂ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿತ್ತು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ 2000-01ರಲ್ಲಿ 1.09ದಶಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ 2005 ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು 6980 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು 62.75 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ (National Rural Employment Guarantee Plan)

7ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡಜನರಿಗಾಗಿ ಖಾತರಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.

ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು :

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 100 ದಿನಗಳ ಖಾತರಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ ಯೋಜನೆ ಇದಾಗಿದೆ.
- ❖ ನೈಪುಣ್ಯ ರಹಿತ, ದೈಹಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗುವ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರೌಢ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100ದಿನಗಳ ಖಾತರಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಬೇಕು.
- ❖ ಅರ್ಜಿಸಲ್ಲಿಸಿದ 15ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಹಾಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಭತ್ಯೆಯು ಹಣಕಾಸಿನ ಮೊದಲ ವರ್ಷದ 30 ದಿನಗಳ ಕೂಲಿ ದರದ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಷ್ಟು ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಜಾರಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಖಾತರಿ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉದ್ಯೋಗ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ನಿಧಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- ❖ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು.
- ❖ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ 200 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ (1.4.2008ರಿಂದ) ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

**ಸ್ವರ್ಣಾ ಜಯಂತಿ ಷಹರಿ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ
(Swarna Jayanthi Shahari Rojgar Yojane (SJSRY))**

ಈ ಯೋಜನೆಯು 1997ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ನಗರ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಹಿಂದಿ

- 1) ನೆಹರು ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (NRY)
- 2) ಬಡಜನರಿಗೆ ನಗರ ಮೂಲ ಸೇವೆಗಳು (UBSP)
- 3) ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸಮಗ್ರ ನಗರ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (PMIUPEP)

ಎಂಬ ಈ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು / ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದುದಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶ : ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಗರ ಭಾಗಗಳ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ನಗರ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಗರ ಭಾಗದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 9ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಓದಿದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜನೆಯ ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಗತಕ್ಕೆ 2004-05ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 103 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 2005-06ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 106 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇ. 75ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಶೇ. 25ರಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. (ಅನುಪಾತ 75 : 25)
- ❖ 2004ರಲ್ಲಿ 30,636 (DWACRA) ಗುಂಪುಗಳು ಹಾಗೂ 97042 ಮಹಿಳೆಯರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಎಂಬ ಐದು ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 2000-2001ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರಿ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ 2001-02ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಣವನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿದರು.

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಿವೆ.

1. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ್ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ (PMGSY)
2. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಯೋಜನೆ (ಗ್ರಾಮೀಣ ಆವಾಸ್)
3. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಯೋಜನೆ (ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ)

ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ, ಜವಾಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ 2001 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5ರಂದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ 1989ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಜವಾಹರ್ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜವಾಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೇತನ, ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ.

ನೆಹರು ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ

- ❖ ನೆಹರು ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (NRY) ನಗರ ಬಡವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸೇವೆಗಳು, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸಮಗ್ರ ನಗರ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (PMIUR)ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 1997ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ SJSRY ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ❖ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, 9ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಓದಿದವರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವೇತನ ಭತ್ಯೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಅನ್ವಯ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು 2000ಡಿಸೆಂಬರ್ 25ರಂದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಕಡುಬಡವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 25ಕೆ.ಜಿ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು (ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಗೋಧಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ. 3 ರೂಪಾಯಿ) ನೀಡುವುದು.

ಅನ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆ

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 1999 ಮಾರ್ಚ್ 19ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

- ❖ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ಪಿಂಚಣಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆಯಲಾಗದವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 10ಕೆ.ಜಿ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೂ ಕೂಡ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಲಭ್ಯದಾರರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೆ.ಜಿ.3ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಗೋಧಿ, ಕೆ.ಜಿ. 2ರೂ.ಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (Integrated Rural Development Programme)

1977ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಇದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇತರ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸಿ 2ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1980ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮುಖ್ಯಗುರಿ :

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಎಂದರೆ 5 ಜನರುಳ್ಳ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ 1980ರಲ್ಲಿ 3500ರೂ. ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಂತಹ ಕುಟುಂಬ ಬಡತನದ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಕುಟುಂಬವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸೇವೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಧನ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲೆತ್ತುವುದು.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು :

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡೇ ಪಕ್ಷ ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರಾಗಿರಬೇಕು.

ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 40ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿರಬೇಕು.

ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (District Rural Development Agency)

IRDPಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹಾಯ ಧನದ ಪಾಲನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಖಾತೆಯಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಅಂಕಿ - ಅಂಶಗಳು :

- ❖ 1985-90ರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ 18.2 ದಶಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದವು.
- ❖ 1991-94ರಲ್ಲಿ ವೇಳೆಗೆ 7.14 ದಶಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದವು.
- ❖ ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 1761 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಧನ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿತ್ತು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು 3102 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಒದಗಿಸಿದ್ದವು.

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

- ❖ ಒಟ್ಟಾರೆ 4863 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಏಳನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ 3474 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಧನ ಸಹಾಯವೆಂದು, 500 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಲವೆಂದು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿತು.

ಟೀಕೆಗಳು (Criticism)

ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (IRDP)ಯ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಹಲವಾರು ಸಂಘ - ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಟೀಕಿಸಿವೆ.

- ❖ ಭಾರತೀಯ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು (Comptroller and Auditor General of India)
- ❖ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
- ❖ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (Non-Government Organisations)

ಮುಂತಾದವರು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಸಹಾಯಧನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ. ಎನ್. ರಾಥ್ ಅವರು ಕೇವಲ ಶೇ. 22ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅರ್ಹತಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿತು.

ಆಸ್ತಿಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ಜವಾಹರ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (Jawahar Rojgar Yojane)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ (National Rural Employment Programme)

ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಭೂ ರಹಿತರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ (Rural Landless Employment Guarantee Programme)

ಈ ಎರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ 1989ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 28ರಿಂದ ಜವಾಹರ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ ಎಂಬ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಮುದಾಯ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಯಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತುವುದು.
- ❖ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳು :

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 1994-95ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1100 ದಶಲಕ್ಷ ಮಾನವ ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು.

**ಜವಾಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ
(Jawahar Grama Samrudhi Jojane-JGSY)**

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಜವಾಹರ್ ರೋಡ್ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು, 1999ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನಾ

1985-86ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಮುಕ್ತಗೊಂಡ ಜೀತದಾಳುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿತ್ತು.

- ❖ 1993-94ರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇತರ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಮಡಿದ ಸೈನಿಕರ ಮತ್ತು ಅರೆ ಸೈನಿಕ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ವಿಕಲಚೇತನರಿಗೂ ಶೇ. 3ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಶೇ. 100ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (Centrally Sponsored Programme)ವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವನ್ನು :
 - ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶೇ. 80ರಷ್ಟನ್ನು
 - ❖ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಶೇ. 20ರಷ್ಟನ್ನು ಭರಿಸುತ್ತವೆ.

ವಿಶೇಷತೆ :

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಆದರೆ, ಗಂಡ ಮತ್ತು ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ (ಯೂನಿಟ್ ಕಾಸ್ಟ್) 25,000ರೂ.ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಶೌಚಾಲಯ ಮತ್ತು ಹೊಗೆರಹಿತ ಒಲೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿರುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳು (Other Schemes)

ದಶಲಕ್ಷ ಬಾವಿ ಯೋಜನೆ (Million Well Scheme) :

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, 1ನೇ ಜನವರಿ 1996ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಜೀತ ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಂಡ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

- * ಈ ಯೋಜನೆಯು ಶೇ. 100ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.
- * ಈ ಯೋಜನೆಯು 1993-94ರಿಂದ ಇತರ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ನಿಯಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಯೋಜನೆಗಳು :

- ❖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (1952) : ಜನತೆಯ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
- ❖ ಸಮೀಕೃತ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (1960-97) : ಹೊಸ ಬಿತ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು
- ❖ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಯೋಜನೆ (1966-97) : ಹೊಸದಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಬಿತ್ತನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೃಷಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ (ಜುಲೈ 1969) : ಕೃಷಿ ರಂಗಕ್ಕೆ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ರಂಗಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಯೋಜನೆ (ಆರ್‌ಡಬ್ಲ್ಯುಎಸ್‌ಪಿ 1972-73) : ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು.
- ❖ ತಕ್ಷಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ (ಸಿಎಸ್‌ಆರ್‌ಇ - 1972-73) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪನೆ.
- ❖ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಡಿಎ 1974-75) : ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ.
- ❖ ಕಮಾಂಡ್ ಏರಿಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (1974-75) : ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ತಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
- ❖ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸೂತ್ರಗಳ ಯೋಜನೆ (1975) : ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದು, ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಸ್ಥೆ (1977) : ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಕೂಲಿಗೆ ಕಾಳು / ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ಯೋಜನೆ (1977-78) : ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಅಂತ್ಯೋದಯ ಯೋಜನೆ (1977-78) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು (ಇದು ರಾಜಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು).

- ❖ ಟ್ರೈಸಂ (ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1979) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತರಬೇತಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ಐಆರ್‌ಡಿಪಿ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, 1980) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಬಡಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ (1980) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಡ್ಯಾಕ್ರಾ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1982) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ (Scheme for Educated Unemployed Youths - SEUEY - 1983 - 84) : ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ❖ ವಿಸ್ತಾರ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಮೆ ಯೋಜನೆ (ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 1982) : ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ವಿಮಾ ಸೌಲಭ್ಯ.
- ❖ ಕಾರ್ಪಾಟ್ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1, 1986) : ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಗ್ನವಾಗಿರುವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಜವಾಹರ್ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 1989) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಲಸೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೃಷಿದಾರರ ಸಾಲಮನ್ನಾ ಯೋಜನೆ (1990) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈ ಕಸುಬುದಾರರು, ಕೈ ಮಗ್ಗ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲಮನ್ನ (10 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ).
- ❖ ನಗರದ ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ (ಎಆರ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಸ್ 1990) : ನಗರದ ಕಡುಬಡವರು ಕುರೀರ ಕೈಗಾರಿಕೆ / ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ.
- ❖ ನಗರ ಉದ್ಯೋಗ ವೇತನ ಯೋಜನೆ (1990) : 1 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಗೃಹ ಮತ್ತು ನಿವಾಸ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆ (ಎಸ್‌ಎಚ್‌ಎಎಸ್‌ಯು 1990) : ಒಂದು ಲಕ್ಷದಿಂದ 20 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮನೆಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡಜನತೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಾಲಂಟರಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಸ್ಕೀಂ (1991) : ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪುಹಣವನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಧಿ (ಎನ್‌ಆರ್‌ಎಫ್) : ಸರ್ಕಾರಿ ರಂಗದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಕಸುಬುದಾರರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ (ಜುಲೈ 1992) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಟೈಲರಿಂಗ್, ಎಂಬ್ರಾಯಿಡರಿ ಮತ್ತು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ (ಇಎಎಸ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15, 1992) : ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಯೋಜನೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1994) : ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವವಿಮೆ ಯೋಜನೆ (1995-96) : ಕಡಿಮೆ ಪ್ರೀಮಿಯರ್‌ನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜೀವವಿಮೆ ಪಾಲಿಸಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಹಾಯ ಯೋಜನೆ (1995) : ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ (1997-98) : ಭೂಗರ್ಭ ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಮೇಲ್ಮೈ ಜಲ ಸಮಗ್ರ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಕಸ್ತೂರಿ ಬಾ ಗಾಂಧಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ (ಆಗಸ್ಟ್ 15, 1997) : ಕಡಿಮೆ ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆಯಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆ (ಮಾರ್ಚ್ 1999) : ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆಯದ 60 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ 10ಕೆ.ಜಿ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ❖ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ (2000) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ❖ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ್ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ 5, 2000) : ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ.
- ❖ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 25, 2001) : ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಜೊತೆಗೆ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಕಿಶೋರಿ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ 11 ವರ್ಷದಿಂದ 18 ವರ್ಷ ಮಿತಿಯ ಕಿಶೋರಿಯರಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕಿಶೋರಿಯರು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೌಶಲ್ಯ, ಕುಟುಂಬದ ಹಾರೈಕೆ, ಶಾಲೆಗೆ ಮರು ಸೇರ್ಪಡೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಹೊಂದಲು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಬಲವರ್ಧನೆಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಒಟ್ಟು 1 ಲಕ್ಷದ 30 ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳಿವೆ.
- ❖ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು, ಆದಾಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು, ಕೌಶಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತವೆ.

ಸಾಂತ್ವನ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಿರುಕುಳ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಂತ್ವನ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ ಸಾಂತ್ವನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಶುಲ್ಕರಹಿತ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ = 1091 ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಬಾಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಪೌಷ್ಟಿಕ ಮಕ್ಕಳ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಾಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೆ 750 ರೂಗಳವರೆಗೆ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- ❖ 14 ರೀತಿಯ ರೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಾಲಸಂಜೀವಿನಿ ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಬಾಲ ಸಂಜೀವಿನಿ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ 2006-07ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಜನನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ❖ ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪಾಲುದಾರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ನಿಶ್ಚಿತ ಠೇವಣಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2006 ರಿಂದ ಜುಲೈ 31, 2008ರ ಒಳಗೆ ಜನಿಸಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 1 ರಿಂದ 19ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ 18 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 43 ಸಾವಿರಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು 1-08-2008ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮೊದಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 19,300 ರೂ.ಗಳನ್ನು ಪಾಲುದಾರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ 18 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವು 1,00,52 ರೂ. ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಗುವಿನ 15ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾಂಡ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 50 ಸಾವಿರ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಜೀವವಿಮಾ ಸೌಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಅಪಘಾತವಾದರೆ 1 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆ 42 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಭಾರತೀಯ ಜೀವವಿಮಾ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ರೂಪಿಸಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧೀ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಾಯ್ದೆ ರೂಪಿಸಿದ ವರ್ಷ -25, ಆಗಸ್ಟ್ 2005
- ❖ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದೇಶದ 200 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಫೆಬ್ರವರಿ 2006ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 2, 2002ರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2008ರಿಂದ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅ.2, 2009ರಿಂದ "ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ (MNREGA)" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಉದ್ದೇಶ : ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ದೇಶದ ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮತ್ತು ಅರೆಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ನೂರು ದಿನ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅನುದಾನದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಾಸಿಸುವ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೂ ಕೂಡ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯು.ಪಿ.ಎ. ಸಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.
- ❖ ಅರ್ಹತೆ : 18 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ
- ❖ ಕನಿಷ್ಠ ದಿನಗೂಲಿ : ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 74 ರೂ, ನಂತರ 100 ರೂ.ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 2009ರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ 120 ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆ : ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ 15 ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ಯೆ ನೀಡಬೇಕು.
- ❖ ದೂರ : ಮನೆಯಿಂದ 5 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ 10 ರೂ. ದಿನಗೂಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಧೋರಣೆಗೆ 1 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಅನುದಾನ : ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 2010-2011ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂ.ವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ 'ಜನಶ್ರೀ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ'ಯ ಮೂಲಕ ವಿಮೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ 2009ರಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯನ್ನು 120ರೂ. ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
- ❖ National Rural Employment Gurantee Plan- (NREGP) ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ರೂಪಿಸಿದವರು - ಡಾ. ಜೀನ್ ಡ್ರೀಜೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಫೆ. 2, 2006ರಂದು ಬೀದರ್, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏ. 1, 2007ರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತೆ ಆರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದರೆ ಬೆಳಗಾಂ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಹಾಸನ, ಕೊಡಗು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.
- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಏ. 1, 2008 ರಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
- ❖ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ವೇತನವಿರುತ್ತದೆ.

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಮೂನೆಗಳು

- ❖ **ನಮೂನೆ 1 :** 100 ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಲು ಕೋರಿ ನೋಂದಾವಣೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ1ರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ವಯಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು, ವಯಸ್ಸು, ವಿಳಾಸ, ವಿವರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ದ್ವಿಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ವಾಸವಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
- ❖ **ನಮೂನೆ 2 :** ನಮೂನೆ-1ರಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಆಯಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮೂನೆ-2ರಲ್ಲಿ (ನೋಂದಣಿ ವಹಿ) ತುಂಬಿಸಬೇಕು.
- ❖ **ನಮೂನೆ 3 :** ಉದ್ಯೋಗಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ವಹಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ನಮೂನೆ 3ರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಬೇಕು.
- ❖ **ನಮೂನೆ 4:** ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನಮೂನೆ-4ರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಬೇಕು.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ನಮೂನೆ 5 : ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿ ವಿತರಣಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಮೂನೆ-5ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
- ❖ ನಮೂನೆ 6 : ದುಡಿಮೆಗಾರರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ /ಗುಂಪಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂನೆ-6ರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ❖ ನಮೂನೆ 7 : ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಯೋಗ ಬೇಡಿಕೆ ವಹಿ ನಮೂನೆ 7ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
- ❖ ನಮೂನೆ 8 : ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿ ನಮೂನೆ - 8ರಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.
- ❖ ನಮೂನೆ 9 : ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮೂನೆ - 9ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸ್ವರ್ಣ ಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (SGSY-Swarna Jayanti Gram Swarozgar Yojana)

- ❖ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏ. 1, 1999ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ದೇಶದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಡಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ (SGRY-Sampoorna Grameen Rozgar Yojana)

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೆ. 25, 2001ರಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ (ಇ.ಎ.ಎಸ್.) ಮತ್ತು ಜವಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ (ಇ.ಎ.ಎಸ್.-Employment Assurance-Scheme)

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2, 1993ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ 1778 ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಜವಾಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (JGSY)

- ❖ 1989ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (NREP) ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭೂ ರಹಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ (RLEGP)ಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ (PMGSY-Pradhan Mantri Gram Sadak Yojana)

- ❖ ಇದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಡಿ. 25, 2000ರಂದು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವು 500 ಜನರಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಅಥವಾ 250 ಜನ ಹೊಂದಿರುವ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಅಥವಾ ಮರುಭೂಮಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಋತುಮಾನಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.

- ❖ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿಯ ವರಮಾನ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಬಿಕಾಸ್ ಯೋಜನೆ (RKVY-Rashtriya Krishi Vikas Yojana)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯು 2007-08ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 2007ರಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ 6, 2012ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಮಿಷನ್

- ❖ ಇದು 2005 ರಿಂದ 2012ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯ 5 ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ದೇಶದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವು ಶಿಶುಮರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮರಣವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಉತ್ತಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ಪುನರ್ ನವೀಕರಣ ಮಿಷನ್ (JNNURM : Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission)

- ❖ ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಡಿ. 3, 2005ರಂದು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್‌ರವರು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಆಯುಷ್ಯ (AYUSH- Ayurveda, Yoga & Naturo Paty, Unani, Siddha & Homoeo Pathy) ಎಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು.

ಆಶಾಸ್ (ASHAS : Accredited Social Health Activists)

- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಮಿಷನ್‌ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಆರ್ಕಿಡಿಯೇಟೆಡ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಹೆಲ್ತ್ ಆಕ್ಟಿವಿಸ್ಟ್ಸ್ ಎಂಬ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಂಘಟನೆ ಇದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಹಿಳೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಇದನ್ನು 2001-02ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಇದೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯಗಳು 50:50ರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಡವರಿಗೆ (ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ) ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ವಸತಿ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಭಾರತ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಂತರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಭೀಮ ಯೋಜನೆ (RSBY)

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏ. 1, 2008ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸಚಿವಾಲಯವು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿತು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು 30 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವೆಚ್ಚ ನೀಡುವುದು.

ಸಬಲ (ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಸ್ಟೀಂ ಫಾರ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಗರ್ಲ್ಸ್)

- ❖ 11 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ತಾರುಣ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದೇಶದ 200 ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 2010 ನವೆಂಬರ್ 19 (ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ) ರಂದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಹಿಂದುಳಿದ 39 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್-ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸಬಲೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 39 ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 2006-07ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿರುವ 1341 ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಭೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕುಗ್ರಾಮ-ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು - 15/06/2005 (ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ)
- ❖ ಉದ್ದೇಶ : 1. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.

ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ - ನಮ್ಮ ನೋಟ

- ❖ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಭೂರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ 2005-06ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ 2010ರ ವೇಳೆಗೆ ಭೂರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಲ್ಲದ ನಾಡನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಭೂರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೈತೋಟ ಬೆಳೆಸಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ 1991-1992
- ❖ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 11, 800ರೂ. ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶ (ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಜನರಿಗೆ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- ❖ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ನಗರ ಆಶ್ರಯ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ನೀಡುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು 11,800 ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಗ್ರಾಮಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಸಮಿತಿಯು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮನೆಗಳ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ 40 ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆದ್ಯತೆ ಎಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 40, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಶೇ. 10, ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದ ಬಡವರಿಗೆ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಗರ ಆಶ್ರಯ ಯೋಜನೆ

- ❖ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು 11,800 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬೇಕು.
- ❖ ವಸತಿ ರಹಿತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಸವ ಇಂದಿರಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗುಡಿಸಲು ಮುಕ್ತ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದನ್ನು 2010-2011ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.
- ❖ 1. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಗವಿಕಲರು, ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರು, ವಿಧುರರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಈ ಷರತ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ.
- ❖ 2. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಹೆಸರು ಗುಡಿಸಲು ವಾಸಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬೇಕು.
- ❖ 3. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಇಂದಿರಾ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂ. 32000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬೇಕು.
- ❖ ಬಸವ ಇಂದಿರಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ 63,500ರೂ.ಗಳ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 25, 2001ರಂದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 1999, ಏಪ್ರಿಲ್ 1 ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಯೋಜನೆ (ಇಎಎಸ್) ಮತ್ತು ಜವಹಾರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ಏ. 1, 1999) ಗಳೆರಡನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ನಗದು ಸ್ವರೂಪದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡು 75% : 25% ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಭರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಯೋಜನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜೀವನಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವುದು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯಸೇವೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು.

ಜಲನಿರ್ಮಲ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಇದು ಡಿಸೆಂಬರ್ 18, 2001ರಂದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಫೆ. 11, 2002ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.
- ❖ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ, ಒಳಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಆಂದೋಲನ

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1986ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಿ 1999ರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಆಂದೋಲನವೆಂದು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಭಿಮಾನ್ (Swabhimaan-Campaign)

- ❖ ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಯಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ದೇಶದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 10, 2011ರಂದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಪುರ ಯೋಜನೆ (PURA-Providing Urban Amenities to Rural Areas)

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂವರು ನೀಡಿದರು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು ಪ್ರೊ. ಎಮರ್ಸನ್
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ನಬಾರ್ಡ್

(NABARD-National Bank for Agriculture and Rural Development)

- ❖ ಇದೊಂದು ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬ್ಯಾಂಕಾಗಿದೆ.
- ❖ ಜುಲೈ 12, 1982ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 1992ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದ ವಸತಿರಹಿತ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ 2007 ಮತ್ತು 2008ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 30,000 ರೂ. ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 40,000 ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣ ಯೋಜನೆ

- ❖ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಶೇಕಡ 100% ರಷ್ಟು ಹಣಕಾಸಿನ ಅನುದಾನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 1988-89ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ "ಪೈಲೆಟ್" ಯೋಜನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ, ಅಸ್ಸಾಂನ "ಸೋನಿತಪುರ" ಜಾಖಂಡ್‌ನ "ಸಿಂಗ್‌ಭೂಮಾ" ಗುಜರಾತ್‌ನ "ಗಾಂಧಿನಗರ" ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ "ಮೂರೇಟ್" ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ "ವಾರ್ಧ" ಒಡಿಸ್ಸಾದ "ಮಯೂರ್ ಬನ್ಜ್" ರಾಜಸ್ಥಾನದ "ದುಂಗಾಪುರ" ದೇಶದ 582 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

MNREGA ಯೋಜನೆಗೆ ದೇಶದ ಬಿಬಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲದ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ರಾಜ್ಯ	ಕೂಲಿ ದರ
1.	ಅಸ್ಸಾಂ	130-00
2.	ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	121-00
3.	ಅರುಣಾಚಲಪ್ರದೇಶ	118-00
4.	ಬಿಹಾರ	120-00
5.	ಗುಜರಾತ್	124-00
6.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	179-00
7.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	121-00
8.	ಕರ್ನಾಟಕ	125-00
9.	ಕೇರಳ	150-00
10.	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	122-00
11.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	127-00
12.	ಮಣಿಪುರ	126-00
13.	ಮೇಘಾಲಯ	117-00
14.	ಮಿಜೋರಾಂ	129-00
15.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	118-00
16.	ಒರಿಸ್ಸಾ	125-00
17.	ಪಂಜಾಬ್	124-00
18.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	119-00
19.	ತ್ರಿಪುರ	118-00
20.	ಸಿಕ್ಕಿಂ	118-00
21.	ತಮಿಳುನಾಡು	119-00
22.	ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ	120-00
23.	ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ	130-00
24.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಘಡ	122-00
25.	ಜಾರ್ಖಂಡ್	120-00
26.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	120-00
27.	ಗೋವಾ	138-00
28.	ಅಂಡಮಾನ್	170-00
29.	ನಿಕೋಬಾರ್	181-00
30.	ದಾದ್ರಾ ಮತ್ತು ನಗರ್‌ಹವೇಲಿ	138-00
31.	ಡಾಮನ್ ಮತ್ತು ಡಿಯು	126-00
32.	ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ	138-00
33.	ಪಾಂಡಿಚೇರಿ	119-00
34.	ಚಂಡೀಘಡ	174-00

<p>ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಥವಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟ (Rural Development Programmes or Various Development and Employment Programmes in India at a Glance)</p>				
ಕ್ರ. ಸಂ.	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ/ಯೋಜನೆ/ಸಂಸ್ಥೆ / ಪರಿಯೋಜನೆ/ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಜಾರಿಯಾದ ವರ್ಷ / ಅನುಷ್ಠಾನ/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆರಂಭ	ಗುರಿ ಪ್ರದೇಶ/ಗುಂಪು	ಉದ್ದೇಶ/ವಿವರಣೆ/ಗುರಿ
1.	ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	02.10.1952	ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು (ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳು)	ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ದೊಡನೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆ	02.10.1953	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
3.	ಪ್ರಯೋಗಿಕ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1963	ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ತಾಯಿ/ಮಕ್ಕಳು	ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರುವ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
4.	ಬಹುಬೆಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1965	ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಆಯ್ದ ಬೆಳೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
5.	ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1966	-	ದೇಶವಾದ್ಯಂತ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅತಿಥಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
6.	ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿ	1966-67	-	ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೋಧಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ
7.	14 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ	19.07.1969	-	ಕೃಷಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ತರ ಅದೃಶ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
8.	ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುದೀಕರಣ ನಿಗಮ	ಜುಲೈ 1969	-	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
9.	ಆಗ್ರ ಬ್ಯಾಂಕು ಯೋಜನೆ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 1969	ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಮೆಟ್ರೋ ಪಾಲಿಟನ್ ನಗರಗಳು ಮತ್ತು ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸುವುದು)	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಬ್ಯಾಂಕು ಉದ್ಧರಿಯ ಪೂರೈಕೆ, ಬ್ಯಾಂಕೋದ್ಯಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೂರ್ಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ತರುವುದು.

ಪುನಃ ಪ್ರಕಟಣೆ

10.	ಸ್ಥೂ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ	1969-70	ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸ್ಥೂ ರೈತರು	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂ ರೈತರು (ಅಯ್ಯ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.
11.	ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1970-71	13 ರಾಜ್ಯಗಳ 13 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 554 ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳು	ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
12.	ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	1971	ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಕೇಂದ್ರದ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪರಿಯೋಜನೆಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಹಣಕಾಸು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದು
13.	(ಆದಿವಾಸಿ) ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಯೋಜನೆಗಳು	1972-73	ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅರೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು	ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
14.	ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1973-74	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಂಗ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅರೆಬುಡ ಕಟ್ಟುಗಳ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ರೈತರು	ಬಹು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳ ಬಳಕೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ
15.	ವಿಶೇಷ ಜಾನುವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1974-75	21 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು 4 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು (ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು)	ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
16.	ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಜುಲೈ 1975	-	ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ
17.	ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ	1977	ಬ್ಯಾಂಕು ಶಾಖೆಗಳು ಆಚ್ಛಾಪಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಅಯ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು	ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು.

18.	ಮರುಭೂಮಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1977-78	ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಗುಜರಾತ್, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು	ಮರುಭೂಮಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ಪಾಲನೆ / ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಮರುಭೂಮಿಯಾಗದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಏರಿಕೆ
19.	ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಆಹಾರ (ಕಾಳು) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1977-78	-	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡುಬಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಿ ಅವರಿಗೆ ನಗದು ಹಣದ ಬದಲು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
20.	ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶ ಪರಿಸರ ಯೋಜನೆ	1977	ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಡವರಿಗೆ	ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
21.	ಸಮಗ್ರ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಗಳ ಯೋಜನೆ	1975	ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು / ಮಕ್ಕಳು	ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು
22.	ಜೀತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1977-78	ಅಂಚು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ - ಜೀತ ಕಾರ್ಮಿಕರು	ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು
23.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1978	ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಯಸ್ಕರು	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ
24.	ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಆಗಸ್ಟ್ 1979	ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಜನರು	ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಯುವಜನರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
25.	ಗ್ರಾಮೀಣ ಭೂ ರಹಿತರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	15.8.1983	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು - ಭೂರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು	ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂರಹಿತ ಕುಟುಂಬದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 100 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು
26.	ರೈತ ಕೃಷಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು	1983-84	-	ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣ ಪಟ್ಟಿಗೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು

27.	ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ನೆರವಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1983-84	ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸೀಮಾಂತ ರೈತರು	ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸೀಮಾಂತ ರೈತರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವುದು
28.	ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಬ್ಯಾಂಕು	ಮಾರ್ಚ್ 1985	-	ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚುವ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
29.	ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ವಿಮಾಯೋಜನೆ	1.04.1985	-	ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು (Comprehensive Crop Insurance Scheme) ವಿಮೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು
30.	ಜನರ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿ (Council for Advancement of People's Action and Rural Technology-CAPART)	1.09.1986	-	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ (ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ) ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
31.	ನಗರದ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1986	ನಗರದ ಬಡವರು	ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲದ ಮೂಲಕ ನಗರದ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದು
32.	ಜವಾಹರ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ	1.4.1989	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಡಜನರು	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು
33.	ನೆಹರೂ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1989	ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಬಡಜನರು	ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
34.	ನಗರ ಕೂಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ	1990	-	ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1 ರಿಂದ 20 ಲಕ್ಷದೊಳಗಿದ್ದು, ಆಶ್ರಯ ಉನ್ನತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ (Shelter upgradation) ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
35.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೃಹಬ್ಯಾಂಕು ಸ್ವಯಂ (ಸ್ವಪ್ರೇರಿತ) ಠೇವಣಿ ಯೋಜನೆ	1991	-	ಬಡವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕಪ್ಪು ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು
36.	ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ	2.10.1993	ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು	ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

37.	ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (Member of Parliament Local Area Development Scheme-MPLADS)	23.12.1993	-	ಸಂಸತ್‌ನ ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
38.	ಬೃಹತ್ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	1993-94	-	ಮುಂಬಯಿ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಚೆನ್ನೈ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಗರ ಸಾರಿಗೆ, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆ ಪರಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು
39.	ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಗರ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	18.11.1995	-	50,000 ದಿಂದ 1 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ 345 ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಗರ ಬಡತನವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು
40.	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ	1995-96	-	ಕಡಿಮೆ ಕಂತಿನ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ವಿಮೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
41.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆರವಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	15.8.1995	-	ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಒಳಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
42.	ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ	1997-98	-	ಅಂತರ್ಜಲ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
43.	ಕಸ್ತೂರಬಾ ಗಾಂಧಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ	15.8.1997	-	ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರತೆ ದರ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
44.	ಸ್ವರ್ಣ ಜಯಂತಿ ಶಹರ ರೋಚ್‌ಗಾಲ್ ಯೋಜನೆ	1.12.1997	ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಡಜನರಿಗೆ	ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಉದ್ಯೋಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೇತನ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

45.	ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಬಾಲ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಾಲಿಸಿ	19.10.1998	-	ಬಾಲಕಿಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುವುದು
46.	ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆ	ಮಾರ್ಚ್ 1999	-	ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ 10 ಕೆ.ಜಿ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು (ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆಯದವರಿಗೆ)
47.	ಸ್ವರ್ಣಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರೋಚ್ಛಾಗಾರ್ ಯೋಜನೆ	1.4.1999	ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಡಜನರು	ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
48.	ಜನಶ್ರೀ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ	10.8.2000	-	ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗೆ ಜೀವಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ವಿಮೆಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
49.	ಸಮಗ್ರ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ	1999-2000	-	ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಡನೆ ಮನೆ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
50.	ಅಂತರ್ಜಲದ ಅನ್ವ ಯೋಜನೆ	25.12.2000	-	ಬಡವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
51.	ಆಶ್ರಯ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ	ಜೂನ್ 2001	-	ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು
52.	ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ	25.6.2000	-	ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ (ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆ)ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು
53.	ಜೈಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ರೋಚ್ಛಾಗಾರ್ ಖಾತರಿ (ಗ್ಯಾರಂಟಿ) ಯೋಜನೆ	2002-03ರಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	-	ಅತಿ ಹಿಂದುಳಿದ (ಬಡ) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು
54.	ಪಂದೇಮಾತರಂ ಯೋಜನೆ	2.09.2004	-	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು
55.	ಪಾಲ್ಕಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ	2.12.2001	-	ಬಡತನರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೊಳಚೆ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡುವುದು
56.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೊಳಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಆಗಸ್ಟ್ 1996	-	ನಗರದ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

57.	ಜನನಿ ಸಂರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ	12.04.2005	-	ಬಡ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು / ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಹೆರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು 24 ಗಂಟೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು
58.	ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	16.12.2005	-	ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು 6 ಅಂಗಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ನೀರಾವರಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ, ವಸತಿ, ರಸ್ತೆ, ದೂರವಾಣಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್
59.	ಮಾಸಿಕ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ ಯೋಜನೆ	19.11.2007	ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು	65 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ 1.6. ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 400 ರೂಪಾಯಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದು (ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಿಂಗಳಿಗೆ 200 ರೂ. ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 200 ರೂ. ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು 400 ರೂ.ಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು). 1995ರಲ್ಲಿಯೇ ದಿವಂಗತ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ 11 ರಾಜ್ಯಗಳು ಈ ಯೋಜನೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆಗ ಮಾಸಿಕ 75 ರೂ. ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
60.	ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (Prime Minister's Employment Generation Programme (PMEGP)	15.08.2008	-	ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ರೋಜ್‌ಗಾರ್ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗಳೆರಡನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಸಾಲ ಆಧಾರಿತ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯದಾಗಿದ್ದು, 4,485 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುವುದು, ಇದರಿಂದ 37 ಲಕ್ಷ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅತಿ ಸಣ್ಣ, ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಹೊಣೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಶೇಷ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಯೋಜನೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಯೋಜನೆಯ ಹೆಸರು	ಯೋಜನೆಯ ಆರಂಭ	ಯೋಜನಾಕಾರರ ಹೆಸರು	ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತ
1.	ಶ್ರೀನಿಕೇತನ್ ಯೋಜನೆ	1921	ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರ್	ಶ್ರೀನಿಕೇತನ್ (ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ)
2.	ಮಾಟ್ರಡಾಮ್ ಯೋಜನೆ	1921	ಡಾ. ಸ್ರಾನ್ಸರ್ ಹೈಟ್ಜ್	ಮಾಟ್ರಡಾಮ್ (ಕನಯಾಕುರಿ-ಕೇರಳ)
3.	ಗುರುಗ್ರಾನ್ ಯೋಜನೆ	1927	ಎಫ್.ಎಲ್. ಬಾರಯಾನ್	ಗುರುಗ್ರಾನ್ (ಹರಿಯಾಣ)
4.	ಬರೋಡ ಯೋಜನೆ	1932	ಬಿ.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರಿ	ಕೋಸಲ (ಬರೋಡ- ಗುಜರಾತ್)
5.	ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಯೋಜನೆ	1936	ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ	ಸೇವಾಗ್ರಾಮ (ವಾರ್ಧಾ- ಗುಜರಾತ್)
6.	ಫಿರ್ಕಾ ಯೋಜನೆ	1946	-	ಮದ್ರಾಸ್
7.	ಇಟಾವ ಯೋಜನೆ	1948	ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಮೊಯರ್	ಮೆಹ್ಸಗಾನ್ (ಇಟಾವ- ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ)
8.	ನೀಲೋಖೇರಿ ಯೋಜನೆ	1949	ಎಸ್.ಕೆ.ಡಿ	ನೀಲೋಖೇರಿ (ಹರಿಯಾಣ)
9.	ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	1952	ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ	ಭಾರತ ಪ್ರದೇಶ

ಜಗತ್ತಿನ ವಿಸ್ಮಯಗಳು

ವಿಶಾಲವಾದ ಚರ್ಚ್	ರೋಮ್ ಸೆಂಟ್ ಪೀಟರ್ ಚರ್ಚ್ (ರೋಮ್)
ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಮೂರ್ತಿ	ಸ್ಕ್ವಾಚು ಆಫ್ ಲಿಬರ್ಟಿ (ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್)
ವಿಶಾಲವಾದ ಅರಮನೆ	(ವ್ಯಾಟಿಕನ್) ರೋಮ್
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನದಿ	ಅಮೇಜಾನ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ)
ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದ	ಗ್ರಾಂಡ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್
ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣ	ಟರ್ಮಿನಲ್ (ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್)
ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಸರೋವರ	ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್
ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ಗೋಡೆ	ಚೀನಾದ ಮಹಾಗೋಡೆ
ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಹ	ಗುರು
ದೊಡ್ಡ ಖಂಡ	ಏಶಿಯಾ
ಚಿಕ್ಕ ಖಂಡ	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
ಅತಿ ಆಳವಾದ ಸರೋವರ	ಬೈಕಲ್ ಸರೋವರ
ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಗ್ರಹ	ಬುಧ ಗ್ರಹ
ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ	ಚೀನಾ
ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ	ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಫಾಮಿರ್
ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು	ಲಾಯ್ಡ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು
ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ	ಆಂಡೀಸ್ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ
ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ವಸ್ತು	ಮೌಂಟ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್
ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ	ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ (ಲಂಡನ್)
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮರುಭೂಮಿ	ಸಹಾರಾ (ಆಫ್ರಿಕಾ)
ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರಾಣಿ	ಜಿರಾಫೆ
ದೊಡ್ಡ (ಭೂ) ಪ್ರಾಣಿ	ಆಫ್ರಿಕಾದ ಆನೆ
ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನದಿ ಮುಖಜ	ಭೂಮಿ ಸುಂದರ್ ಬನ್ಸ್

ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕೊಲ್ಲಿ	ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಕೊಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾಚೀನಧರ್ಮ	ಹಿಂದೂ
ದೊಡ್ಡದಾದ ಮತ್ತು ಅಳವಾದ ಸಾಗರ	ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರ
ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ	ಭಾರತ
ಅತಿ ಉದ್ದವಾದ ದಿನ	ಜೂನ್ 21
ಅತಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ದಿನ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 22
ಸಮುದ್ರದ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಾಣಿ	ನೀಲಿತಿಮಿಂಗಲ
ಬೃಹತ್ ವಜ್ರ	ಕಲಿನಾನ್
ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿ	ಹಮ್ಮಿಂಗ್ ಬರ್ಡ್
ಬೃಹತ್ ಪಕ್ಷಿ	ಆಸ್ಟ್ರೀಚ್
ಭೂಮಿ ಸಮೀಪದ	ನಕ್ಷತ್ರ, ಸೂರ್ಯ
ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು	ಹಿಮಾಲಯ
ಉದ್ದವಾದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು	ಆಂಡೀಸ್
ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದೇಶ	ರಷ್ಯಾ
ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮರ	ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದ ರಾಕ್ಸಸ ವೃಕ್ಷ
ಜೀವಿಗಳಿರುವ ಏಕೈಕ ಗ್ರಹ	ಭೂಮಿ
ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಾಲಯ	ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಫ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್, ಡಿ.ಸಿ.)
ದೊಡ್ಡ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ	ಅಮೇರಿಕನ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್ ಆಫ್ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ (ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್)
ದೊಡ್ಡ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರ	ರಾಕ್ಸಿ (ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್)
ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಾನವನ	ಯಲ್ಲೋಸ್ಟೋನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್
ದೊಡ್ಡ ಗಡಿಯಾರ	ಬಿಗ್‌ಬೆನ್ ಗಡಿಯಾರ (ಲಂಡನ್)
ದೊಡ್ಡ ವಜ್ರದ ಗಣಿ	ಕಿಂಬರ್ಲಿ (ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕ)
ಎತ್ತರವಾದ ಕಟ್ಟಡ	ಪೆಟ್ರೋನಾಸ್ ಅವಳಿ ಗೋಪುರಗಳು ಕ್ವಾಲಾಲಂಪುರ್ (ಮಲೇಷಿಯಾ)
ಎತ್ತರವಾದ ಗೋಪುರ	ಸಿ.ಎನ್. ಟವರ್ ಟೊರಾಂಟೋ
ದೊಡ್ಡ ಕೊಲ್ಲಿ	ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಕೊಲ್ಲಿ

ಬಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು	ದೇಶ	ಅವಧಿ
ಟ್ರಿಗ್ವಿಲಿ	ನಾರ್ವೆ	1946-1953
ಡ್ಯಾಗ್ ಹ್ಯಾಮರ್ ಶೋಲ್ಡ್	ಸ್ವೀಡನ್	1953-1961
ಉಥಾಂಟ್	ಮಯನ್ಮಾರ್	1962-1971
ಕರ್ಟ್ ವಾಲ್ಡೀಮ್	ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ	1971-1981
ಜೀವಿಯರ್ ಪೆರೀಜ್ ಡಿಕ್ಟೋಲರ್	ಪೆರು	1982-1992
ಬುತ್ರೋಸ್	ಈಜಿಪ್ಟ್	1992-1997
ಫಾಲಿ ಕೋಫಿ ಅನ್ನಾನ್	ಘಾನಾ	1997-2006
ಬಾನ್‌ಕಿ-ಮೂನ್	ಉತ್ತರ ಕೋರಿಯಾ	2007ರಿಂದ

ಪ್ರಮುಖ ಬಿಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಧನ್ ಬಾದ್
ಭಾರತೀಯ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಸಂಸ್ಥೆ	ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಸಾಯನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ	ಪುಣೆ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ	ನವದೆಹಲಿ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ	ನವದೆಹಲಿ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಔಷಧ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಲಖ್ನೋ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಚರ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಚೆನ್ನೈ
ಭಾರತೀಯಜೀವ ರಸಾಯನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ	ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಮೈಸೂರು
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಗಣಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ದನ್‌ಬಾದ್
ಕೇಂದ್ರೀಯ ರಸ್ತೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ನವದೆಹಲಿ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹತ್ತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ನಾಗ್ಪುರ

ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ನವದೆಹಲಿ
ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಬೆಂಗಳೂರು
ಸೇನಾ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಬ್ಯಾರಕ್‌ಪುರ
ಸೇನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ	ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೈನು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಕರ್ನಾಲ್
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೇಂಗಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಜುನಾಗಢ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಲವಣ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಭಾವನಗರ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ	ಬೆಂಗಳೂರು
ಬಿರ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ	ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ
ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದಾಖಲಾತಿ ಕೇಂದ್ರ	ನವದೆಹಲಿ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಶಿಮ್ಲಾ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಭತ್ತ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಕಟಕ್
ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ	ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್
ಭಾರತೀಯ ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ	ಭೋಪಾಲ್
ಭಾರತೀಯ ಕಬ್ಬು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಲಖ್ನೋ
ಹತ್ತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ	ಮುಂಬಯಿ
ಕೇಂದ್ರೀಯ ತಂಬಾಕು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ರಾಜಮಂಡಿ (AP)
ಭಾರತೀಯ ಅರ್ಬುಡ (ಕ್ಯಾನ್ಸರ್) ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಮುಂಬಯಿ
ಅರಣ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್
ಟಾಟಾ ಸ್ಮಾರಕ ಕೇಂದ್ರ	ಮುಂಬೈ
ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ	ಬೆಂಗಳೂರು
ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಅನ್ವಯಿಕ ಕೇಂದ್ರ	ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್
ವಿಕ್ರಂಸಾರಾಭಾಯಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕೇಂದ್ರ	ತಿರುವನಂತಪುರಂ
ಕೇಂದ್ರ ತೆಂಗು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ	ಕಾಸರಗೋಡು

ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

☞ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಕಚ್ಚಿ, ಅಲ್ಪೇಯಿ
☞ ವಿಮಾನ ಯಂತ್ರಗಳು	: ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಾನ್ಪುರ, ನಾಸಿಕ್, ಹೈದರಾಬಾದ್
☞ ಆಟೋಮೊಬೈಲ್	: ಮುಂಬಯಿ, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಚೆನ್ನೈ, ಚೆನ್ನೈ
☞ ಹಾಸುಕಂಬಳಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಅಮೃತಸರ್, ಅಗ್ರಾ ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಾನ್ಪುರ, ಹಿರ್ಜಾಪುರ್
☞ ಸೈಕಲ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಸೋನ್ ಪೇಟೆ, ಲುಧಿಯಾನ, ಮುಂಬೈ
☞ ರಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಮುಂಬಯಿ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ದೆಹಲಿ, ಅಮೃತಸರ್, ಚೆನ್ನೈ ಬೆಂಗಳೂರು
☞ ಹತ್ತಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಬ್ರೋಚ್, ಭಾವನಗರ್ ಸುರತ್, ಕ್ಯಾಂಬೆ, ಬರೋಡಾ ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್, ಗುಂಟೂರು
☞ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ನಂಗಲ್, ಸಿಂದ್ರಿ, ಅಹ್ಮದಾಬಾದ್, ಗುಂಟೂರು, ಟ್ರಾಂಬೆ, ನೈವೇಲಿ, ರೋರ್ಕೆಲಾ, ಕಲೋಲ್, ಕಾಂಡ್ಲಾ, ಗೋರಕ್ ಪುರ, ಟುಟಿಕಾರಿನ್, ದುರ್ಗಾಪುರ, ಮಂಗಳೂರು, ಕೊಚ್ಚಿನ್, ನಾಮರೂಪ, ನಹರ್‌ಕತಿಯಾ
☞ ಗಾಜಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಫಿರೋಜಾಬಾದ್, ಮುಂಬಯಿ, ಅಮೃತಸರ್, ಓಗಲೆವಾಡಿ, ಗಾಜಿಯಾಬಾದ್
☞ ಒಳ ಉಡುಪುಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಮುಂಬಯಿ, ಲೂಧಿಯಾನ, ದೆಹಲಿ, ಮೈಸೂರು
☞ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಚೆನ್ನೈ, ಮರ್ನಾಪುರ, ಅಸಾನ ಸೋಲ್, ಭದ್ರಾವತಿ, ಛಿಲ್ಕಿ, ರೋರ್ಕೆಲಾ, ದುರ್ಗಾಪುರ, ಬೊಕಾರೋ, ಕುಲ್ಪಿ
☞ ಚರ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ದೆಹಲಿ, ಅಗ್ರಾ, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಮುಂಬಯಿ, ಕಾನ್ಪುರ
☞ ತೈಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಟ್ರಾಂಬೆ, ದಿಗ್ವಿಯಾ, ನೂರ್ ಮತಿ, ಬರೋನಿ, ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಹಾಲ್ದಿಯಾ, ಚೆನ್ನೈ, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ, ಚೆನ್ನೈ
☞ ಕಾಗದ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಲಖ್ನೋ, ಮುಂಬಯಿ, ಪುಣೆ, ಸಹರಾನ್‌ಪುರ, ಯಮುನಾನಗರ್, ಫರಿದಾಬಾದ್, ಮಾವೂರ್ ಟೆಟಾಗರ್, ಅಮ್ಮಾಯಿ, ರಾಜಮೇಹಂದ್ರಿ
☞ ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಬರೋಲಿ, ಗೋರಖಪುರ್, ಕಾನ್ಪುರ, ಪಗ್ವಾರ, ಮುಜಾಪುರ್, ಭಾಗಲ್‌ಪುರ, ಸಹರ್ನಾಪುರ
☞ ಸಣಬಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಹೌರಾ, ರಿಶಾ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಟೆಟಾಗರ್
☞ ಉಣ್ಣೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಕಾನ್ಪುರ, ದರಿವಾಲ್, ಲೂಧಿಯಾನ, ಮುಂಬಯಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಅಮೃತಸರ್
☞ ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತಯಾರಿಕಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ	: ಚೆನ್ನೈ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಬರೋಲಿ
☞ ಹಡಗು ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ, ಮರ್ದುಗೋವ, ಕೊಚ್ಚಿನ್
☞ ರೇಷ್ಮೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಮೈಸೂರು, ಮಧುರೈ, ಬಾಗಲ್ಪುರ, ಶ್ರೀನಗರ್, ಸೂರತ್
☞ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ	: ಸೂರಜ್ ಪುರ, ಕಚ್ಚಿ, ದಾಲ್ಮಿಯಾ, ಚರ್ಕ, ಸಿವಾಲಿಯಾ, ಮಧುಕಾ, ಭದ್ರಾವತಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಮಂಧರಾ, ಕುರುಕುಂಟೆ, ದಾದ್ರಿ, ಖೇತ್ರಿ

ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃ

1. ಎನ್.ಆರ್. ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ : ಎ ಬೆಟರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಎ ಬೆಟರ್ ವರ್ಲ್ಡ್
2. ನಂದನ್ ಎಂ. ನಿಲಕೇಣಿ : ಇಮೇಜಿಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ
3. ರತನ್ ಟಾ ಟಾ : ರಿ ಮೇಕಿಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ
4. ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಕಲಾಂ : ಟಾರ್ಗಟ್ ಥ್ರೀ ಬಿಲಿಯನ್ (2011)
ವಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೈಮ್ (1999) (ಆತ್ಮಕಥನ)
ವಿಷನ್ ಫರ್ ನ್ಯೂ ಮಿಲ್ಟೇನಿಯಂ
5. ಎಲ್. ಕೆ. ಅಡ್ವಾನಿ : ಮೈ ಕಂಟ್ರಿ ಮೈ ಲೈಫ್
6. ಸ್ಯಾಂ ಪಿತ್ರೋಡಾ : ಎ ಬಯಾಗ್ರಫಿ
7. ಶಶಿ ತರೂರ್ : ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಮ್ ಮಿಡ್ ನೈಟ್ ಟು ಮಿಲ್ಟೇನಿಯಂ
8. ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಗಾಂಧಿ : ರಣತಂಬೂರು : ದಿ ಟೈಗರ್ಸ್ ರೇಲ್ಮ್
9. ಎಂ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥ್ : ಟು ಎ ಹಂಗರ್ ಫ್ರಿ ವರ್ಲ್ಡ್
10. ರಾಣಿ ಸಿಂಗ್ : ಸೋನಿಯಾಗಾಂಧಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಡಿನರಿ ಲೈಫ್, ಆನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಡಿಸ್ಕವರಿ
11. ಗೀತ ಅರವಮುದನ್ : ಡಿಸ್ ಅಪಿಯರಿಂಗ್ ಡಾಟರ್, ದ ಟ್ರಾಜಿಡಿ ಆಫ್ ಫೀಮೇಲ್ ಫೀಟಿಸೈಡ್
12. ಬರಾಕ್ ಒಬಾಮಾ : ಅಡಾಸಿಟಿ ಆಫ್ ಹೋಪ್ (ಆತ್ಮಕಥನ)
ಡ್ರೀಮ್ಸ್ ಫ್ರಂ ಮೈ ಫಾದರ್
ಎ ಸ್ಪೋರಿ ಆಫ್ ರೈಸ್ ಆಂಡ್ ಇನ್ ಹೆರಿಟೆನ್ಸ್ (1995)
13. ಶೋಯೆಬ್ ಅಕ್ತರ್ : ಕಾಂಟ್ರಿವರ್ಸಿಲಿ ಯುವರ್ಸ್
14. ಪರ್ವೆಜ್ ಮುಷರಫ್ : ದ ಲೈನ್ ಆಫ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್
15. ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ : ಮೈ ಸ್ಟ್ರಗಲ್ (1925) (ಆತ್ಮಕಥನ)
16. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ : ಆನ್ ಆಟೋ ಬಯೋಗ್ರಫಿ 'ದಿ ಸ್ಪೋರಿ ಆಫ್ ವೈ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟ್ಸ್ ವಿತ್ ಟ್ರೂತ್'
17. ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು : ಆನ್ ಆಟೋಬಯೋಗ್ರಫಿ (ಆತ್ಮಕಥನ)
18. ವ್ಲಾಡಿಮಿರ್ ನೋಬೋಕೋವ್ : ಸ್ಪೀಕ್, ಮೆಮೊರಿ (ಆತ್ಮಕಥನ)
19. ಕುವೆಂಪು : ನೆನಪಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ (1980)
20. ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ : ಲಾಂಗ್ ವಾಕ್ ಟು ಫ್ರೀಡಂ (ಆತ್ಮಕಥನ)
21. ಮೈಕೇಲ್ ಜಾಕ್ಸನ್ : ಮೂನ್ ವಾಕ್ (ಆತ್ಮಕಥನ)

ತಿಂಗಳ ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು

ಜನವರಿ 2	: ವಿಶ್ವ ಕುಟುಂಬ ದಿನ
ಜನವರಿ 10	: ವಿಶ್ವ ನಗುವಿನ ದಿನ
ಜನವರಿ 23	: ದೇಶಪ್ರೇಮ ದಿನ
ಜನವರಿ 30	: ಹುತಾತ್ಮರ ದಿನ / ಸರ್ವೋದಯ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 1	: ಅಂಚೆ ವಿಮಾ ದಿನ ಕರಾವಳಿ ರಕ್ಷಕ ದಳ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 2	: ವಿಶ್ವ ತೇವ ಭೂಮಿ/ಆದ್ರ್ಯಪ್ರದೇಶ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 4	: ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 6	: ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ದಿನ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 2ನೇ ಭಾನುವಾರ	: ವಿಶ್ವ ವಿವಾಹ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 12	: ಗುಲಾಬಿ ದಿನ, ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 14	: ಪ್ರೇಮಿಗಳ / ವ್ಯಾಲೆಂಟೈನ್ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 15	: ಸೈನ್ಯ ಸಂಜ್ಞಾ (ಸಿಗ್ನಲ್) ಘಟಕದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 18	: ನೇಪಾಳ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 21	: ವಿಶ್ವ ಮಾತೃಭಾಷಾ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 24	: ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 28	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ
ಫೆಬ್ರವರಿ 29	: ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 1	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುರಕ್ಷಾ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 8	: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 11	: ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 12	: ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ CISF)ಯ ಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 13	: ಗಜ ದಿನ (Elephant Day)
ಮಾರ್ಚ್ 15	: ವಿಶ್ವಗ್ರಾಹಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ/ವಿಶ್ವ ಅಂಗವಿಕಲರ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 16	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೋಂಕು ರಕ್ಷಣಾ (Immunisation) ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 18	: ವಿಶ್ವ ಮಾಂಸಹಾರಿ ವಿರೋಧಿ ದಿನ / ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಮಾರ್ಚ್ 21	: ವಿಶ್ವ ಅರಣ್ಯೇಕರಣ ದಿನ ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ / ವಿಶ್ವ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಹಕ್ಕಿ
ಮಾರ್ಚ್ 22	: ವಿಶ್ವಜಲ ದಿನ, ಬಿಹಾರ ಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 23	: ವಿಶ್ವ ಹವಾಮಾನ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 24	: ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಯರೋಗ (TB) ದಿನ/ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಂಚೆ ವಿಮಾ ದಿನ (ಭಾರತದಲ್ಲಿ)
ಮಾರ್ಚ್ 27	: ವಿಶ್ವ ರಂಗಭೂಮಿ (Theatre) ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 28	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೌಕಾ ದಿನ
ಮಾರ್ಚ್ 30	: ರಾಜಸ್ತಾನ್ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 05	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 07	: ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 12	: ವಿಶ್ವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 17	: ವಿಶ್ವ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 18	: ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 22	: ವಿಶ್ವ ಭೂ ದಿನ
ಏಪ್ರಿಲ್ 23	: ವಿಶ್ವ ಪುಸ್ತಕ ದಿನ
ಮೇ 12	: ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾದಿಯರ ದಿನ
ಮೇ 13	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತಾ ದಿನ
ಮೇ 15	: ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ದಿನ
ಮೇ 17	: ವಿಶ್ವ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ದಿನ
ಮೇ 24	: ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ದಿನ
ಮೇ 31	: ತಂಬಾಕು ರಹಿತ ದಿನ
ಜೂನ್ 01	: ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆ
ಜೂನ್ 05	: ವಿಶ್ವಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆ
ಜೂನ್ 16	: ವಿಶ್ವ ತಂದೆಯ ದಿನಾಚರಣೆ
ಜೂನ್ 21	: ವಿಶ್ವ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ
ಜೂನ್ 26	: ವಿಶ್ವ ಮಾದಕ ವಸ್ತು ನಿಷೇಧ ದಿನ
ಜೂನ್ 27	: ವಿಶ್ವ ಮಧುಮೇಹ ದಿನ
ಜೂನ್ 28	: ಬಡವರ ದಿನ
ಜುಲೈ 01	: ಪತ್ರಿಕಾ ದಿನ / ವಿಶ್ವ ಅಂಚೆ ದಿನ / ವಿಶ್ವ ವೈದ್ಯರ ದಿನ / ವಿಶ್ವ ನಗರದಿನ

ಆಗಸ್ಟ್ 01	: ವಿಶ್ವ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ದಿನ
ಆಗಸ್ಟ್ 03	: ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ / ಹಿರೋಷಿಮಾ ದಿನ
ಆಗಸ್ಟ್ 09	: ನಾಗಾಸಾಕಿ ದಿನ
ಆಗಸ್ಟ್ 10	: ಡೆಂಗ್ಯೂ ಜ್ವರ ನಿವಾರಣ ದಿನ
ಆಗಸ್ಟ್ 12	: ವಿಶ್ವ ಯುವ ದಿನ
ಆಗಸ್ಟ್ 24	: ಸಂಸ್ಕೃತ ದಿನ
ಆಗಸ್ಟ್ 29	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 01	: ವಿಶ್ವ ಶಾಂತಿ ದಿನ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 05	: ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8	: ವಿಶ್ವ ಸಾಕ್ಷರತಾ ದಿನ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 14	: ಹಿಂದಿ ದಿವಸ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15	: ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರ ದಿನ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 16	: ಓಜೋನ್ ದಿನ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 27	: ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದಿನ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 01	: ವಿಶ್ವ ಹಿರಿಯರ ದಿನ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10	: ಭಾರತೀಯ ಅಂಚೆ ದಿನ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 17	: ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ದಿನ
ಅಕ್ಟೋಬರ್ 30	: ವಿಶ್ವ ಉಳಿತಾಯದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 1	: ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ
ನವೆಂಬರ್ 7	: ಶಿಶು ಭದ್ರತಾ ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 9	: ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 10	: ಸಾರಿಗೆ ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 12	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿ ದಿನ (ಡಾ. ಸಲೀಂ ಅಲಿಯವರ ಜನ್ಮದಿನ)
ನವೆಂಬರ್ 14	: ಮಕ್ಕಳ ದಿನ (ಪಂ. ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರುರವರು ಜನ್ಮದಿನ)
ನವೆಂಬರ್ 14-20	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಸ್ತಕ ಸಪ್ತಾಹ
ನವೆಂಬರ್ 17	: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 18	: ವಿಶ್ವ ವಯಸ್ಕರ ದಿನ, ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸುರಂಗಕಾರರ (Sappers) ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 18-24	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಫಾರ್ಮಸಿ ಸಪ್ತಾಹ
ನವೆಂಬರ್ 19	: ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ದಿನ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಜನ್ಮದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 19-25	: ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತಾ ಸಪ್ತಾಹ (ಭಾರತದಲ್ಲಿ)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ನವೆಂಬರ್ 20	: ಧ್ವಜ ದಿನ ಆಫ್ರಿಕಾ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 24	: ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೆಡೀಟ್ ಕೋರ್ (NCC) ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 25	: ವಿಶ್ವ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳ ದಿನ, ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ದಿನ
ನವೆಂಬರ್ 29	: ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್ ಜನರೊಂದಿಗಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತಾ ದಿನ ತಿ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 1	: ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 2	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ದಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 3	: ವಿಶ್ವ ಅಂಗವಿಕಲರ ದಿನ, ಭೂಪಾಲ್ ಅನಿಲ ದುರಂತ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 4	: ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ದಿನ, ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಕೋಪ/ದುರಂತ ಪಡೆದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 5	: ಸಂವಿಧಾನ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 6	: ನಾಗರಿಕ ರಕ್ಷಣಾ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 7	: ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಪಡೆಗಳ ಧ್ವಜ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮೊದಲ ವಾರ	: ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ಸಪ್ತಾಹ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 8	: ಸಾರ್ಕ್ ದಿನ, ಬದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ (Mentally Challenged)ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 10	: ವಿಶ್ವಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ, ಇಂತಿಫಾಡಾ ದಿನ (ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೀನಿಯನ್ನರ ಕ್ರಾಂತಿ ದಿನ)
ಡಿಸೆಂಬರ್ 11	: ಯುನಿಸೆಫ್ ದಿನ (ವಿಶ್ವ ಮಕ್ಕಳ ನಿಧಿ ದಿನ)
ಡಿಸೆಂಬರ್ 14	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಕ್ತಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 8-14	: ಅಖಿಲ ಅಭಾರತ ಕರಕುಶಲ ಸಪ್ತಾಹ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 16	: ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ವಿಜಯ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 18	: ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನ (ಭಾರತ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲೋಹ ವಿಜ್ಞಾನ (Metallurgy) ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 19	: ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 20	: ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ದಿನ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 23	: ರೈತರ ದಿನ (ಚೌಧರಿ ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್‌ರ ಜನ್ಮದಿನ)
ಡಿಸೆಂಬರ್ 24	: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಹಕ ದಿನ

ಸುದ್ದಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಾಕ್ಷರಗಳು

WGC	: World Gold Council ವಿಶ್ವ ಚಿನ್ನ ಮಂಡಳಿ
CTU	: Central Trade Unions ಕೇಂದ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು
FAT	: Fertiliser Association of India ಭಾರತೀಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ
CAT	: Central Administrative Tribunal ಕೇಂದ್ರ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರಣ
PCAPA	: The People's Committee Against Police Atrocities ಪೊಲೀಸರು ನಡೆಸುವ ಅಮಾನವೀಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಜನರ ಸಮಿತಿ
UNMIN	: United Nations Mission in Nepal ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ
CCS	: Cabinet Committee on Security ಭದ್ರತೆ ಕುರಿತಾದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಮಿತಿ
MPE	: Main Press Centre ಪ್ರಮುಖ ಮುದ್ರಣ ಕೇಂದ್ರ
NGMA	: Panchayati Raj Institutions ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
VHC	: Village Health Committee ಗ್ರಾಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಿತಿ
CEGC	: Central Employment Guarantee Council ಕೇಂದ್ರ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಮಂಡಳಿ
AF - SPA	: Armed Forces (Special Powers Act) ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ (ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ)
DIAT	: The Defence Institute of Advanced Technology ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ
MMRCA	: Medium Multi Role Combat Aircraft ಮಧ್ಯಮ ಬಹುಮುಖ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ

SINDA	: Singapore Indian Development Association ಸಿಂಗಪುರ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ
AIMPLB	: All India Muslim Personal Law Board ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮುಸ್ಲಿಂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನು ಮಂಡಳಿ
ASSOCHAM	: The Associated Chambers of Commerce and Industry of India ಭಾರತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಂಡಳಿ
AWACS	: The Airborne Early Warning and Control System ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
CAG	: Controller and Auditor General ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಅಂಡ್ ಅಡಿಟರ್ ಜನರಲ್
CAS	: Court of Arbitration of Sports ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
CSC	: Convention on Supplementary Compensation for Nuclear Damage ಅಣು ಹಾನಿಗೆ ಪೂರಕ ಪರಿಹಾರ ಕುರಿತಾದ ಸಭೆ
CVS	: Central Vigilance Commission ಕೇಂದ್ರ ಗೂಢಚರ ಆಯೋಗ
FGFA	: Fifth Generation Fighter Aircraft ಐದನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ
QBT	: Queen Baton Relay ಕ್ವೀನ್ ಬೇಟನ್ ರಿಲೆ
JPC	: Joint Parliamentary Committee ಜಂಟಿ ಸದನ ಸಮಿತಿ
GLONASS	: Global Navigation Satellite System ಜಾಗತಿಕ ನೌಕಾಯಾನ ಉಪಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳು ಈ GLONASSನಿಂದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ನಿಖರ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು (high precision signals) ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವು. ರಕ್ಷಣಾ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲದೆ, ನಾಗರಿಕ ಬಳಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಷ್ಯಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಿಮಿಟ್ರಿ ಮೆಡ್ವೆಡೆವ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದನ್ವಯ ರಷ್ಯಾವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಈ GLONASS ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ನಿಖರ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ರಷ್ಯಾದ GLONASS, ಅಮೇರಿಕಾದ GPS ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸರಿ ಸಮಾನವಾದುದಾಗಿದೆ.

2010 - ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ನೋಬೆಲ್ ತಮ್ಮ ಸಾವಿನ ಮುಂಚೆ, 27 ನವೆಂಬರ್ 1895 ವಿಲ್ ಬರೆದು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹಣವಾದ 31 ಮಿಲಿಯನ್, ಇವತ್ತಿನ 1688 ಮಿಲಿಯನ್ನ್ನು ಸೇಫ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟೀಸ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಂದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ 10ರಂದು ಮಹನ್ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ. ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ನೋಬೆಲ್ 'ನ್ಯೆಟ್ರೋಗ್ಲಿಸರಿನ್' ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಡೈನಾಮೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ (ಸ್ಫೋಟಕಗಳಲ್ಲಿ) ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

1900-ನೋಬೆಲ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಡಿಸೆಂಬರ್ -10)

1901 ರಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ದಿನ ಡಿಸೆಂಬರ್ -10, ನೋಬೆಲ್ ಫೌಂಡೇಷನ್ ದಿನ ಹಾಗೂ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯ ದಿನ ಕೂಡ 1901 ರಿಂದ ಕೇವಲ 5 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ 1969 ರಿಂದ ಸ್ವಿಡೀಷ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ 300 ವರ್ಷಾಚರಣೆಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆ :

ರಾಯಲ್ ಸ್ವಿಡೀಷ್ ಅಕಾಡಮಿ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್-ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ -ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ

ನೋಬೆಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ, ಕರೊಲಿನಸ್ಕ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ - ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಭಾಗ

ಸ್ವಿಡೀಷ್ ಅಕಾಡಮಿ ಫರ್ ಲಿಟರೇಚರ್ - ಸಾಹಿತ್ಯ

ನಾರ್ವೆಯನ್ ನೋಬೆಲ್ ಕಮಿಟಿ - ಶಾಂತಿ

ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳ : ಸ್ವಿಡೀಷ್ ಸ್ಟಾಕ್‌ಹೋಮ್‌ನಲ್ಲಿ : ಸಾಹಿತ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ

ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಆದರೆ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನಾರ್ವೆ ಒಸ್ಲೊ (OSLO)ದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಿತಿಗಳು : ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮರಣೋತ್ತರ ನೀಡುವಾಗಿದೆ, (ಒಂದನೇ ಮತ್ತು 2ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿಲ್ಲ.) ಒಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ನೀಡುವಾಗಿದೆ.

ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (ಮರಣೋತ್ತರ)

1931-ಕವಿ, ಎರಿಕ್ ಆಕ್ಸಿಲ್ ಕಾರ್ಲ್ ಪೆಲ್ಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ

1961 - UN ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ) ಡ್ಯಾಗ್ ಹ್ಯಾಮರ್ ಜೊಲ್ಡ್

(ಆಫ್ರಿಕ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾತುಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರು.)

2011-ರಾಲ್ಫ್ ಎಂ. ಸ್ಟೀನ್‌ಮನ್ (ಕೆನಡ) ವೈದ್ಯಕೀಯ (ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಡೆಂಟ್ರೈಟಿಕ್ ಕೋಶಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ)

ಭಾರತೀಯರು			
1. ರಬೀಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರ್ (ಪ. ಬಂಗಾಳ)	ಸಾಹಿತ್ಯ	1913	ಗೀತಾಂಜಲಿ
2. ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ (ತಮಿಳುನಾಡು)	ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ	1930	ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಬೆಳಕಿನ ಚದುರುವಿಕೆ
3. ಅರಬಿಂದ ಖೋರಾನ	ವೈದ್ಯಕೀಯ	1968	ಕೃತಕ ಜೀನ್
4. ಮದರ್ ಥೆರೆಸಾ	ಶಾಂತಿ	1979	ಮಿಷಿನರಿಸ್ ಆಫ್ ಚಾರಿಟಿ-ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ
5. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್	ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ	1983	ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಿತಿ
6. ದಲೈಲಾಮ	ಶಾಂತಿ	1989	ಧಾರ್ಮಿಕ (Harmony)
7. ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್	ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ	1998	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ
8. ವಿ.ಎಸ್. ನೈಪಾಲ್ (NRI)	ಸಾಹಿತ್ಯ	2001	
9. ಆರ್.ಕೆ. ಪಚೂರಿ	ಶಾಂತಿ	2007	ಎಂ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ತಡೆಗೆ ಪರಿಹಾರ Working towards Global warming Solution (IPCC)
10. ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ವಿಜ್ಞಾನ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಬಿಳಿಯೇತರರು	ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ	2009	ರೈಬೋಸೋಮ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರೋಟೀನ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ

ಕೆಎಎಸ್ - 2010 (134) ಪ್ರಶ್ನೆ : ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ವರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನೇತರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. (ಉತ್ತರ ಸಹಿತ ನೀಡಿ)

- ಜಾನ್ ಬರ್ದಿನ್ (ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್ ಸೂಪರ್ ಕಂಡಕ್ಟಿವಿಟಿ)
- ಮೇರಿಕ್ಯೂರಿ (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ರಸಾಯನ)
- ಲೈನಸ್ ಪೌಲಿಂಗ್ (ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ)
- ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಸ್ಯಾಂಗರ್ (ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ) + (Chemistry)

ಉತ್ತರ - C

ಭಾರತ ಎಲ್ಲಾ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗಳಿಸಿದೆ

ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ 40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

(ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯದ ಇಬ್ಬರು ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು)

ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ 1930ರಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ಏಷ್ಯಾ ಹಾಗೂ (First Asian and first non white) ಮೊದಲ ಬಿಳಿಯರಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ !!

2011 ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ವೈದ್ಯಕೀಯ	ಬ್ರೂಸ್ ಎ ಬ್ಯೂಟ್ಲರ್ (USA) ಜೂಲಿಸ್ ಎ ಹಫಮನ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್) ರಾಫ್ ಎಂ. ಸ್ಟೀಮನ್ (ಕೆನಡ) (ಮರಣೋತ್ತರ)	ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಂಡ್ರೈಟಿಕ್ ಜೀವಕೋಶ
ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ	ಸಾಲ್ ಪರ್ಲ್ಮಾ ಮುಟ್ಟರ್ (US) ಬ್ರೇನ್ ಪಿ. ಸಚ್‌ಮಿಡ್ (Aust) ಆಡಂ ಜಿ. ರೈಸ್ (US)	ವಿಶ್ವದ ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆ ಸೂಪರ್ ನೋವ
ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ	ಡೇನಿಯಲ್ ಸಚ್‌ಮನ್ (ಇಸ್ರೇಲ್)	ಕ್ವಾಸಿ ಕ್ರಿಸ್ಟಲ್ ಆಫ್ ಆಟಂ Quasi crystal of Atom)
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ	ಕ್ರಿಸ್ಟೋಫರ್ ಎ. ಸಿಮನ್ಸ್ (US) ಥಾಮಸ್ ಜೆ. ಸರ್‌ಜೆಂಟ್ (US)	ಸೂಕ್ಷ್ಮಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ
ಸಾಹಿತ್ಯ	ಥಾಮಸ್ ಟ್ರಾನ್‌ಟ್ರೂಮರ್ (ಸ್ವೀಡನ್)	ಇವರ ಕವಿತೆಗಳು 19 ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ
ಶಾಂತಿ	ಲಿಮಾ ಜಿಬ್ವೆ (Leymah Gbowee (ಲೈಬೀರಿಯ) ಇಲನ್ ಜಾನ್ಸನ್ ಸರ್ ಲೀಫ್ (72) (ಲೈಬೀರಿಯ) ತವಕುಲ್ ಕರ್ಮಾನ್ (ಯಮನ್)	ಶಾಂತಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ ಉಕ್ಕಿನ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ (Chainles Woman's Journalist Association)

ವಿಶೇಷಗಳು : ಕಿಮ್ ಡಿಯ ಜುಂಗ್ Kim Dae Jung ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ (2000) ಇವರು ಕೊರಿಯಾದ ಪ್ರಥಮ ನೊಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕೃತರು ಇವರನ್ನು 'ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ಆಫ್ ಏಷ್ಯಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. (1998-2003)

- ❖ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ !! ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ
ವಿಲಿಯಂ ಹೆನ್ರಿ ಬ್ರಾಗ್ - 1915 ಮತ್ತು ಇವರ ಮಗ ವಿಲಿಯಂ ಲಾರೆನ್ಸ್ ಬ್ರಾಗ್ (25 ವರ್ಷ) ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ
ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ)
- ❖ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ 5 ಬಾರಿ nominated ಆಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. 1937, 1938, 1939, 1947, 1948)
- ❖ ಲೂನಿಡ್ ಹೇರಿಕ್ (US) 90 ವರ್ಷ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 2007ನೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದರು. ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯರಾಗಿ
ಪುರಸ್ಕೃತರು ಇದುವರೆಗೆ (Lunid Hareich)
- ❖ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯರಾಗಿ Lawrence Bragg (25 ವರ್ಷ) ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ (1915)
- ❖ Ms, Olinor Ostrom, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ (2009)
- ❖ ಮೇಡಂ ಕ್ಯೂರಿ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು (1903) ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, (1911)ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ರ್ಯಾಗ್ನರ್ ಫಿಶ್ ಮತ್ತು ಜಾನ್ ಟೆಂಬರ್ ಮನ್ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು
ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ)

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

- ❖ ವಾಂಗಾರಿ ಮಾಥೈ Wangari Mathai ಕೀನ್ಯದ ಗ್ರೀನ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಚಳುವಳಿ (Green Belt Movement)ಗಾಗಿ ಶಾಂತಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ.

ಎರಡು ಬಾರಿ ಪಡೆದವರು

- ❖ 'ಪೊಲೋನಿಯಂ' ಮತ್ತು 'ರೇಡಿಯಂ' ಧಾತು. ಆವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ (1898), ಹೆನ್ರಿ ಬೆಕ್ವರಲ್ ಮೇರಿಕ್ಯೂರಿ, ಪಿಯರ್ ಕ್ಯೂರಿಗೆ (ಗಂಡ) ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ 'ರೇಡಿಯಂ'ನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ (Extraction) ಮೇರಿ ಕ್ಯೂರಿಗೆ 1911ರಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
ಮಗಳು, ಕ್ಯೂರಿ ಜೂಲಿಯಟ್, ಅಳಿಯ ಫ್ರೆಡರಿಕ್ ಜೂಲಿಯಟ್ 1934 ಪ್ರೇರಿತ ವಿಕಿರಣ ಪ್ರಭುತ್ವ ಅನ್ವೇಷಣೆ 1943 ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್.
- ಮೇಡಂ ಕ್ಯೂರಿ 1903 (ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ) 1911 (ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ) ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗಂಡ, ಮಗಳು ಅಳಿಯ ಒಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕುಟುಂಬ !!!
- ❖ ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ : 1944, 1963 ಎರಡು ಬಾರಿ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ.
- ❖ ಲೈನಸ್ ಪೌಲಿಂಗ್ - ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ (1954) ಶಾಂತಿ (1962) ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಜೆ. ಬೊರೊಡನ್ - ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ (1956) ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ (1972), ಪೆಡ್ರಿಕ್ ಸ್ಯಾಂಗರ್ (ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ)

2010 - ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- ◆ ಶಾಂತಿ : ಲಿಯೊ ಕ್ಲಿಯೋಬೊ - ಚೀನಾ
- ◆ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಜೋರ್ಗಮಾರಿಯಾ ವರ್ಗಸ್ ಲೂಸಾ - ಪೆರು
- ◆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ : ಪೀಟರ್ ಎ ಡೈಮಂಡ್ - ಅಮೇರಿಕಾ
ಡೆಲ್ ಟಿ. ಮಾರ್ಚೆನ್‌ಸೆನ್ - ಅಮೇರಿಕಾ
ಕ್ರಿಸ್ಟೋಫರ್ ಎ ವಿಸ್ಕಾರೈಡ್ - ಸ್ವಿಟ್ಜರ್
- ◆ ವೈದ್ಯಕೀಯ : ರಾಬರ್ಟ್ ಜಿ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್
(ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ)
ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರನಾಳ ಶಿಶು - 28 ಜುಲೈ, 1978, 11.45 AM
ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರನಾಳ ಶಿಶು - ಹರ್ಷ 1986
(ಕಿಮ್ಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮುಂಬೈ - ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹಿಂದೂ ಜಾ)
- ◆ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ : ಆಂಡ್ರ್ಯೂ ಜೆಮ್ಸ್ - ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್
ಫುಲ್ಲರೆನ್ಸ್ - ಗ್ರಾಫೇನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ (ಇಂಗಾಲದ ಬಹುರೂಪ)
- ◆ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ : ರಿಚರ್ಡ್ ಹೆಕ್ - ಅಮೇರಿಕಾ
ಹೆಕ್. ರಿಯಾಕ್ಸನ್ - ಪಲ್ಲಾಡಿಯಂ ಉತ್ಪಾದನೆ
ಇ - ಇಚಿ ನೆಗಿಶಿ
ಅಕಿರಾ ಸುಜುಕಿ

ಮ್ಯಾಗ್ಸೆನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2011

- ❖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ : ರಾಕೆಲರ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಫಂಡ್
 - ❖ ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ ದೇಶದಿಂದ 1957ರಿಂದ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. (ವಿಮಾನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದ ಫಿಲಿಪೈನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.)
 - ❖ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ : ಕಾರ್ಮೆನ್ಸಿಟಾ ಚಿ ಅಬೆಲಾ
 - ❖ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಭಾಗ : ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆ, ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕಲೆ, ಶಾಂತಿ/ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಬಾಳ್ವೆ. ಉದಯೋನ್ಮುಖ ನಾಯಕರನ್ನು, ಗುರುತಿಸಿ ನೀಡಲಾಗುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಏಷ್ಯಾದ 'ನೊಬೆಲ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಎನ್ನುವರು.
1. ಹರೀಶ್ ಹಂದೆ : ಕುಂದಾಪುರದ ಯುವಕ ಒರಿಸ್ಸಾದ ಐಪಿಟಿ ಖರಗ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ಪದವಿ USAನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ SELCO ಸಂಸ್ಥೆ ಸೆಲ್ಯೂ ಸೋಲಾರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಕಂ. ಆರಂಭ (1995) ಮಾಡಿ 2005 ಮತ್ತು 2007ರಲ್ಲಿ ಗ್ರೀನ್ ಆಸ್ಟರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇವರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಕು 'Light for Education' ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ, ಚಿಕ್ಕಾಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುತ್ತೂರು ಇಲ್ಲಿ 600ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಓದಲು ಸೋಲಾರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬರಾಕ್ ಒಬಾಮ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಹರೀಶ್ ಹಂದೆಯನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರು !
 2. ನೀಲಿಮಾ ಮಿಶ್ರಾ : ಭಗಿನಿ ನಿವೇದಿತಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಕೇತನ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಬಡವರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
 3. ಹಸನ್ಯೆನ್ ಜುಯೈನಿ : ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರಿಗಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ವಿದ್ಯಾಲಯ ತೆರೆದು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
 4. ಕೌಲ್ ಪೆನ್ಡಾ : ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ (ಆಂತರಿಕ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಈ ಬಾರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ)
 5. ತ್ರೆಮುಂಪುನಿ : ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ-ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಈ ಹಿಂದಿನವರು, ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೆಗ್ಗೋಡು ನೀನಾಸಂ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ
ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಾರ : ಆರ್.ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್, ಡಾ. ಸುದರ್ಶನ್, ಕಮಲಾದೇವಿ ಚೆಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ (1996)
ಭಾರತೀಯರು : ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪಡೆದವರು ವಿನೋಬ ಭಾವೆ (1958)
ಕಿರಣ್‌ಬೇಡಿ (1994) ಅರುಣ್ ಶೌರಿ (1982) ಅರವಿಂದ್ ಕ್ರೇಜಿವಾಲ (2006) ಶೇಷನ್ ಟಿ.ಎನ್. (1996)
ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ (1965) ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬುಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

1997	ಅರುಂಧತಿ ರಾಯ್ - ದ ಗಾಡ್ ಆಫ್ ಸ್ಮಾಲ್ ಥಿಂಗ್ಸ್
1981	ಸಲ್ಮಾನ್ ರಶ್ಮಿ - ಮಿಡ್ ನೈಟ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್
2008	ಅರವಿಂದ ಅಡಿಗ - ದಿ ವೈಟ್ ಟೈಗರ್
2009	ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಜಾಕೊಬ್ಸ್ - ದಿ 'ಪ್ಲಿಂಕರ್ಸ್' ಕ್ಲಶನ್
2010	ಫಿಲಿಪ್ ರೂತ್ - ಪೊರ್ಟ್ ನಾಯ್ಸ್ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್
2011	ಜೂಲಿಯನ್ ಬರ್ನೆಸ್ - ದ ಸೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಎನ್ ಎಂಡಿಂಗ್

ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳು Millennium Development Goals

ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರದಲ್ಲಿ 2000 ಇಸವಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ 189 ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಶೃಂಗ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಮಯ ಬದ್ಧ ಗುರಿಗಳೇ ಸಹಸ್ರಮಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಗಳು.

ಈ ಗುರಿಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷ 1990 ಹಾಗೂ 2015 ಅಂತಿಮ ವರ್ಷ ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ, ದಾನಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ದುಡಿಯಬೇಕು.

ಗುರಿಗಳು

1. ಕಡುಬಡತನ ಮತ್ತು ಹಸಿವಿನ ನಿರ್ಮೂಲನ
2. ಸರ್ವರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅನುಷ್ಠಾನ
3. ಲಿಂಗಸಮಾನತೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ
4. ಶಿಶು ಮರಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
5. ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ
6. ಮಲೇರಿಯ ಹಾಗೂ ಇತರೇ (H₁N₁, HIV/AIDS) ಕಾಯಿಲೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರ
7. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಭರವಸೆ
8. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು.

ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ರಾಜ್ಯ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು. ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಏರುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಏರಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹೊಂದಿರುವ ಕೇರಳ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಕುಸಿತವಾಗಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ.

ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳ ಗುರಿಗಳ ಸಾಧನೆ ಚುರುಕಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪೂರ್ವ ಏಷಿಯಾ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಗತಿ ದಕ್ಷಿಣ-ಏಷ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಆಫ್ರಿಕನ್ ದೇಶಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗಿದೆ.

ಜನಗಣತಿ : 2011

- ❖ 2011ರ ಘೋಷ ವಾಕ್ಯ Our Census, Our future
- ❖ ಜನಗಣತಿ ರಾಯಭಾರಿ - ಸಚಿನ್ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಿಯಾಂಕ ಚೋಪ್ರಾ

1872	ಲಾರ್ಡ್ ಮಯೋ, ಗೌರ್ದರ್ ಜನರಲ್	ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಲೋನಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಗಣತಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.
1881	ಲಾರ್ಡ್ ರಿಪ್ಪನ್, ಗೌರ್ದರ್ ಜನರಲ್	ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಪ್ಲಾಡನ್ (ಆಯುಕ್ತ)
1931	ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ಟನ್- ಗೌರ್ದರ್ ಜನರಲ್	ಜಾನ್ ಹೆನ್ರಿ ಹೂಟನ್ (ಆಯುಕ್ತ)
1951	ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ - (ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿ)	ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಎಮ್. ಈಟ್ಸ್.
2011	-"	ಸಿ. ಚಂದ್ರಮೌಳಿ

- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಿತಾಮಹ - ಮಾಲ್ಡಸ್
 - ❖ 1948ರಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿ ಮಸೂದೆ ಜಾರಿ
 - ❖ 1967ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ನಿಧಿ ಸ್ಥಾಪನೆ
 - ❖ 1974ರಲ್ಲಿ - ಆಗಸ್ಟ್ 19- ಬುಕರಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಥಮ ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳನ.
 - ❖ 1984ರಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ 2ನೇ ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳನ.
 - ❖ 1994ರಲ್ಲಿ ಕೈರೊ 3ನೇ ಜಾಗತಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳನ
 - ❖ 1952ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ !
 - ❖ 1978ರಲ್ಲಿ 2ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ NAEP ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿ.
 - ❖ 1988ರಲ್ಲಿ 5ನೇ ಮೇ - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ.
- ಜುಲೈ-11 ವಿಶ್ವ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ದಿನಾಚರಣೆ
2011-15ನೇ ದಶಮಾನಿಕ ಜನಗಣತಿ, ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ 7ನೇ ಜನಗಣತಿ.

2011ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ - ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು / ವೆಚ್ಚದ ವಿವರ

ವೆಚ್ಚ 2200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ	ರಾಜ್ಯ : 35
ಸಿಬ್ಬಂದಿ : 27 ಲಕ್ಷ (448 / ಒಬ್ಬರಂತೆ)	ಜಿಲ್ಲೆ : 640
ಕಾಗದ : 8 ಸಾವಿರ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್	ತಾಲ್ಲೂಕು : 5747
ಉಪಕರಣ : 10500 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್	ನಗರ : 7742
ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ : 35	ಹಳ್ಳಿ : 6 ಲಕ್ಷ
ತಲಾ ಖರ್ಚು : 18.19 ರೂಪಾಯಿಗಳು	
ಭಾಷೆ : 18	

ಭಾರತ	121.0193,422	ಕರ್ನಾಟಕ : 61130704
ದಶಮಾನಿಕ ಏರಿಕೆ	17.64	15.67
ಸಾಕ್ಷರತೆ	74.04 (82.14+65.46) ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು	75.60 (82.85 + 68.13) ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು
ಸಾಕ್ಷರತೆ ಅಂತರ (Gender Gap)	16.68%	14.72
ಲಿಂಗಾನುಪಾತ	940	968
ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ	914	943
ಜನಸಾಂದ್ರತೆ	382	319

- ❖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು : ದಶಮಾನಿಕ ಏರಿಕೆ 181 ಮಿಲಿಯನ್ (18.1 ಕೋಟಿ)
- ❖ Union Ministry of Home affairs in nodel authority for conducting decennial census.
- ❖ ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು : 17.5% ಜನ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. (19.4% ಚೀನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ)
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ 9ನೇ ರಾಜ್ಯ.
- ❖ 2001-2011ದಶಮಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ 3.51 ಕುಸಿತವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕುಸಿತ : 66.01 (2001) ರಿಂದ 61.43 (2011) (- 4.58 ಕುಸಿತ
- ❖ ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿಕೆ : 33.99 ರಿಂದ 38.57 (+58 ಏರಿಕೆ)
- ❖ 2011 ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮನೆ, ನಗರ/ಹಳ್ಳಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ. SC-ST, ವಲಸೆ, ಜಾತಿ, ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶೌಚಾಲಯ, ಅಂಗವಿಕಲತೆ, ಬಡತನ, ಸಾವಿನ ಅಂಕಿಅಂಶ ಅಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೊತೆಗೆ ಇತರೆ (Trans gender) ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಲಿಂಗಪರಿವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.
- ❖ 2001ರಲ್ಲಿ ದಶಮಾನಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಏರಿಕೆ 21.15%
- ❖ 2011 ರಲ್ಲಿ ದಶಮಾನಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಏರಿಕೆ 17.64%
- ❖ ಒಟ್ಟಾರೆ ದಶಮಾನಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ವೃದ್ಧಿ ದರದಲ್ಲಿ 3.51% ಕುಸಿತವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಬಾರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ
- ❖ ಬಿಹಾರ್ (10 + 19.9 ಕೋಟಿ) + ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಭಾರತದ 25% ಸಮ.
- ❖ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡು - 108 ಮಿಲಿಯನ್, ಹೆಣ್ಣು 110 ಮಿಲಿಯನ್
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಿಂಗಾನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ 933 ರಿಂದ 940 (+7)
- ❖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತದ ಭಾರಿ ಕುಸಿತ 914
- ❖ ಝಾಂಕಾರ (774) ಮತ್ತು ಮಹೇಂದ್ರಗಢ (778) ಹರಿಯಾಣದ - ರಾಜ್ಯದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಹೊಂದಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.
- ❖ ಲಾಹಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ (ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ) (1.013) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (1084) ಹೆಚ್ಚು

- ❖ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಂಗ್ ಕುಮ್ಮಿ ಜಿಲ್ಲೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ. ವೃದ್ಧಿ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. (111.01%)
- ❖ The Lane set 'ಲೇನ್ ಸೆಟ್' ಎಂಬ NGO ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ ವರದಿಯಂತೆ 1991-2010ರಲ್ಲಿ 42 ಲಕ್ಷದಿಂದ 120 ಲಕ್ಷ ಶಿಶು ಭ್ರೂಣ ಹತ್ಯೆ ಜರುಗಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರಸವಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗ ಪತ್ತೆ ನಿಷೇಧಿಸಿರುವ IPC-315, 316 ಇದ್ದರೂ, 35 ಸಾವಿರ PNDDT (Pre Natal Diagnosis Test Centre) ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿವೆ !
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (ಮಕ್ಕಳ) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 5.3 ಲಕ್ಷ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಾರ್ಷಿಕ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. (1450 / ದಿನಕ್ಕೆ)

ಜನಸಂಖ್ಯಾಸ್ಫೋಟದ ಸಮಸ್ಯೆ

19% ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ

15% ಮೂಲಭೂತ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲ್ಲ

71% ಶೌಚಾಲಯವಿಲ್ಲ

32% BPL ಕೆಳಗಿದ್ದಾರೆ.

2011 ಜನಗಣತಿ
(ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳ ಹೋಲಿಕೆ)

ರ‍್ಯಾಂಕ್	ರಾಜ್ಯ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ದಶಮಾನಿಕ ಪರಿಕೆ	ಲಿಂಗಾನುಪಾತ	ಜನಸಾಂದ್ರತೆ	ಸಾಕ್ಷರತೆ			ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತ Gender Gap	0-6 ವರ್ಷ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ
						ಒಟ್ಟು	ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು		
ಭಾರತ	-	121,193422	17.64	940	382	74.04	82.14	65.48	16.68	914
1	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	19.9 ಕೋಟಿ	20.09	908	828	69.72	69.72	79.24	19.98	899
2	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	11.2	15.99	925	365	82.91	89.82	75.48	14.34	883
3	ಬಿಹಾರ	10.3	25.07	916	1102	63.82	73.39	53.33	20.06	933
4	ಪ. ಬಂಗಾಳ	9.13	13.93	947	1029	77.08	82.67	71.16	11.51	950
5	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	8.4	11.10	992	308	67.66	75.56	59.74	15.82	943
7	ತಮಿಳುನಾಡು	7.21	15.60	995	556	80.33	86.33	73.88	12.46	946
9	ಕರ್ನಾಟಕ	6.11	15.67	968	319	75.60	82.85	68.13	14.72	943
12	ಕೇರಳ	3.3	4.85	1084	859	93.91	96.98	91.98	04.04	959

ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಆಯೋಗಗಳು Committee & Report

1. ಶುಂಗ್ಲ ಸಮಿತಿ - CWG ಹಗರಣ (ಕಾಮನ್ ವೆಲ್ತ್ ಗೇಮ್ಸ್)
2. ಹೂಡ ಸಮಿತಿ - ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಲಾಭಾಂಶ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ
3. ಪದ್ಮರಾಜ ಆಯೋಗ - ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಭೂ ಹಗರಣ
4. ಭೀಮಲ್ ಜುಲಾನ್ ಆಯೋಗ - ಭಾರತದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ
5. ಜಂಟಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಮಿತಿ (JPC) -2G ಸೈಕ್ಲಂ ಹಗರಣ
6. ಮುಕುಲ್ ಮುದ್ದುಲ್ ಸಮಿತಿ - ಅಥ್ಲೀಟ್‌ಗಳ ಉದ್ವೇಗದ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ಕುರಿತು
7. ವೈದ್ಯನಾಥನ್ ಕಮಿಟಿ - ನಾಗಪ ಹತ್ಯೆ (ವೀರಪ್ಪನ್‌ನಿಂದ)
8. ನಾನವತಿ ಆಯೋಗ - ಸಿಬ್ಬಿರ ದಂಗೆ
9. ಮುಖರ್ಜಿ ಆಯೋಗ - ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್ ಮರಣ
10. ಸೆಕ್ಸೇನಾ ಸಮಿತಿ - ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಒಡಿತು
11. ಕೇಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ -ಸೆಕ್ಸನ್ 88-G ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ತೆಗೆಯುವ ಶಿಪಾರಸ್ಸು
12. ತಾರಾಪೂರೆ ಸಮಿತಿ - ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಖಾತೆಯಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ಪರಿವರ್ತನೆ.
13. ಲೆಬರಹಾನ್ ಸಮಿತಿ - ಬಾಬ್ರಿ ಮಸೀದಿ ಧ್ವಂಸ
14. ಎಂ.ಸಿ. ಜೈನ್ ಆಯೋಗ - ರಾಜೀವ್ ಹತ್ಯೆ ಕುರಿತು
15. ರಕ್ಕರ್ ಆಯೋಗ - ಇಂದಿರಾ ಹತ್ಯಾ ಕುರಿತು
16. ಎ.ಜೆ. ಸದಾಶಿವ - ಎಸ್.ಟಿ.ಎಫ್. ದೌರ್ಜನ್ಯ ವೀರಪ್ಪನ್ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ.
17. ಪೂಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ - ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತೈಲ
18. ಮುಖರ್ಜಿ ಆಯೋಗ - ನೇತಾಜಿ ಕಣ್ಮರೆ
19. ಸುರೇಶ್ ತೆಂಡೂಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನ
20. ಸೆಕ್ಸೇನಾ - ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್. ಜನಗಣತಿ Review in Rural (ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ)
21. ನರೇಶ್ ಚಂದ್ರ- ಸಶಸ್ತ್ರ (ಭದ್ರತಾ) ಉಪಕರಣಗಳ Review in the country
22. ರಂಗನಾಥ ಮಿಶ್ರ ವರದಿ - ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಲಿತರಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡುವುದು.
23. ಪಿ.ಕೆ. ಮಿಶ್ರರ ಸಮಿತಿ-ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ
24. ದಾಂತವಾಲ ಸಮಿತಿ - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಅಳತೆ
25. ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್ ಸಮಿತಿ - ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ Committee on Public Under taking ರಚನೆ

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

26. ಯು.ಸಿ. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ - ಗೋದ್ರಾ ಹತ್ಯೆ (ಜಿ.ಟಿ. ನಾನಾವತಿ ಆಯೋಗ, 3-ಎಂ.ಬಿ. ಪಾ ಆಯೋಗ)
 27. ಯು.ಎಲ್. ಭಟ್ - ಗಣಿ ಲಂಚ
 28. ನ್ಯೂ ಸೋಮಶೇಖರ್ ಆಯೋಗ - 2008 ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರ್ಚುಗಳ ದಾಳಿ
 29. ಆರ್.ಎಸ್. ಪಾಠಕ್ ಆಯೋಗ - 'ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತೈಲ' ಎಂಬ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಅಕ್ರಮಗಳ ತನಿಖೆಗೆ UPA ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿದ ಆಯೋಗ
- ❖ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಆಯೋಗ - 1993 ಬಾಂಬ್ ಸ್ಫೋಟ ಪ್ರಕರಣ ತನಿಖೆ
 - ❖ ನ್ಯಾ ಪುಕಾನ್ - ತೆಹಲ್ಕಾ ಹಗರಣ
 - ❖ ಪ್ರತೋಷ್ ಸಿನ್ಹಾ - S-Band ಹಗರಣ (2 ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟ !)
 - ❖ HUNGAM ವರದಿ - ದೇಶದ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ (ನಂದಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ NGO ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.)
 - ❖ ಜೆ.ಎನ್. ವರ್ಮಾ ಸಮಿತಿ - ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಸಮಿತಿ
 - ❖ ಧಾರಕುಂಡೆ ಸಮಿತಿ - ಭಾರತದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿತಾ ಶಿಪಾರಸ್ಸು
 - ❖ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವರದಿ - ಅಖಂಡ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯ ಹೋರಾಟ
 - ❖ ಚಲ್ಲಾಯ್ ಕಮಿಟಿ - ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ರಚನೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಆಯೋಗ
 - ❖ ಬಿ. ಶಿವರಾಮನ್ ಸಮಿತಿ - ನಬಾರ್ಡ್ ರಚನೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು
 - ❖ ಸರ್ ವೇಪಾ ರಮೇಶಂ ಸಮಿತಿ - ವಿದುರಾಶತ್ವ ಘಟನೆ (ಕೋಲಾರ) ಕುರಿತಾಗಿ (ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಘಟನೆ)
 - ❖ ಎಂ. ದಾಮೋದರ್ ಸಮಿತಿ - ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಸೇವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ RBI ಸಮಿತಿ, (Unit Trust of Indiaದ ಜನಕ ಎಂ. ದಾಮೋದರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ)

ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ವರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಬದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮಾದರಿ

ಸಿ.ಎಫ್.ಎಲ್.	ಪಾದರಸ
ಬ್ಯಾಟರಿ (ಆಟೋಮೊಬೈಲ್)	ಸೀಸ
ಪಾಲಿಮರ್	ಥ್ಯಾಲೇಟ್ (Phthalates)
ಡೀಸೆಲ್ ಇಂಜಿನ್	ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್

ಭಾರತದ ಅಶ್ವಸ್ಥ ಸಿಡಿಟೆಗಳು

ಧನುಷ್	ಹಡಗು (Slip based)
ಅಗ್ನಿ	ಭೂ (Lard based)
ಸಾಗರಿಕ	ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ (Sea based)
ಪೃಥ್ವಿ	ವಾಯು (Air based)

ಉತ್ಪನ್ನ	ದೇಶ
ಟಯೋಟ	ಜಪಾನ್
ನೋಕಿಯಾ	ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್
ವೋಲ್ವೊ Volvo	ಸ್ವೀಡನ್
ಎಲ್.ಜಿ.	ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯ

ರಾಜ್ಯ	ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಬ್ಬ
ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಉತ್ಸವ
ಕರ್ನಾಟಕ	ದಸರ
ಕಾಶ್ಮೀರ	ಅಮರನಾಥ ಉತ್ಸವ
ಅಸ್ಸಾಂ	ಬಿಹು

ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರ

ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್ಸ್	64%
ಲಿಪಿಡ್ / ಕೊಬ್ಬು	21%
ಪ್ರೋಟೀನ್	14%
ಜೀವಸತ್ವ / ವಿಟಿಮಿನ್	01%

ಸಿಂಧುಸಂಸ್ಕೃತಿ	ರಾಜ್ಯ
ಲೋಥಾಲ್	ಗುಜರಾತ್
ರೂಪರ್	ಪಂಜಾಬ್
ಬನವಾಲಿ	ಹರಿಯಾಣ
ಕಾಲಿಬಂಗನ್	ರಾಜಸ್ಥಾನ

ರೋಗ	ಅಂಗ
ಗ್ಲೂಕೋಮ	ಕಣ್ಣು
ಫ್ಲೋರೊಸಿಸ್	ಹಲ್ಲು
ನ್ಯೂಮೋನಿಯ	ಶ್ವಾಸಕೋಶ
ಡಿಪ್ಟಿರಿಯ	ಗಂಟಲು

ಅಣುಸ್ಥಾವರ	ರಾಜ್ಯ
ತಾರಾಪುರ	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ಕಕ್ರಪುರ	ಗುಜರಾತ್
ಕಲ್ಪಕಂ	ತಮಿಳುನಾಡು
ಕೈಗಾ	ಕರ್ನಾಟಕ

ಗ್ರಂಥ	ಹಾರ್ಮೋನ್
ಮೆದೋಜೀರಕ	ಇನ್ಸುಲಿನ್
ಅಡ್ರಿನಲ್	ಅಡ್ರಿನಲಿನ್
ಥೈರಾಯಿಡ್	ಥೈರಾಕ್ಸಿನ್
ವೈಷಣ	ಟೆಸ್ಟೋಸ್ಟೀರಾನ್

ಪರ್ವತ	ಎತ್ತರ
ಕೆ-2	8611
ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್	8848 ಮೀ.
ಆನೆಮುಡಿ	2695 ಮೀ.
ಮುಳ್ಳಯನಗಿರಿ	1930 ಮೀ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ಸಾಹಿತಿಗಳು	ಭಾಷೆ
ಶಂಕರದೇವ	ಆಸ್ಸಾಮಿ
ಮಹಾಶ್ವೇತಾದೇವಿ	ಬೆಂಗಾಲಿ
ಚನ್ನಾಲಾಲ್ ಪಟೇಲ್	ಗುಜರಾತಿ
ವಿ.ವಿ. ಶಿರ್ವಾಡಕರ್	ಮರಾಠಿ
ತಿರುವಳ್ಳುವರ್	ತಮಿಳು

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ	ನೀಡಿದ ಮಹತ್ವ
1ನೇ	ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2ನೇ	ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ
3ನೇ	ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆ
4ನೇ	ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ

ಜೀವಸತ್ವ	ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೆಸರು
ಜೀವಸತ್ವ A	ರೆಟಿನಾಲ್
ಜೀವಸತ್ವ B	ಪೊಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಜೀವಸತ್ವ C	ಆಸ್ಕಾರ್ಬಿಕ್ ಆಮ್ಲ
ಜೀವಸತ್ವ D	ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಫೆರಾಲ್

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ರಾಜಧಾನಿ
ಅಂಡಮಾನ್ / ನಿಕೋಬಾರ್	ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್
ದಾದ್ರನಾಗ್ ಹವೇಲಿ	ಸಿಲ್ವಾಸಾ
ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ	ಕರವತ್ತಿ
ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಕೋಹಿಮ

ದೇಶ	ರಾಜಧಾನಿ
ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್	ಕೊಪನ್ ಹೇಗನ್
ಈಸ್ಟ್ ತೀಮಾರು	ಡಲ್ಲಿ
ಈಕ್ವಡಾರ್	ಕ್ವಿಟೊ
ಫಿಜಿ	ಸುವಾ

ಲೋಹ	ಅದಿರು
ಸೀಸ	ಪಿಚ್ ಬ್ಲೆಂಡ್
ತಾಮ್ರ	ಕುಪ್ರೈಟ್
ಬೆಳ್ಳಿ	ಅರ್ಜೆಂಟೈಟ್ (AgZn)
ಪಾದರಸ	ಸಿನ್ನಾಬಾರ್

ಸಂವಿಧಾನ ವಿಧಿಗಳು

356ನೇ ವಿಧಿ	ರಾಜ್ಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಡಳಿತ ಕುರಿತು)
352	ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ)
360	ಹಣಕಾಸು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ
280	ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ ಕುರಿತು

ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮ್ಮೇಳನ	ದೇಶ
ಕ್ಯೂಟೊ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ	ಜಪಾನ್
ಕೊಪನ್ ಹೇಗನ್ ಸಮ್ಮೇಳನ	ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್
ಕ್ಯಾನ್‌ಕೂನ್ ಸಮ್ಮೇಳನ	ಮೆಕ್ಸಿಕೋ
ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ	ಕೆನಡಾ
ದರ್ಬಾನ್ ಸಮ್ಮೇಳನ	ದ. ಆಫ್ರಿಕ
ಬಾಲಿ	ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ

ಆಮ್ಲ	ಮೂಲ
ಲ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ ಆಮ್ಲ	ಮೊಸರು
ಟಾರ್ಟಾರಿಕ್ ಆಮ್ಲ	ಹುಣಸೆ
ಆಕ್ಸಾಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ	ಟಮೋಟೊ
ಸಿಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ	ನಿಂಬೆ

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು	ಸಂವಿಧಾನ ವಿಧಿ
ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಕ್ಕು	23-24
ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು	25-29
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ / ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕು	29-30
ಸಮಾನತೆ ಹಕ್ಕು	14-18

ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ವ	ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ
ಅಭಿನವ ಕಾಳಿದಾಸ	ಬಸಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು
ತ್ರಿಪದಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ	ಸರ್ವಜ್ಞ
ಕನ್ನಡದ ಕುಲಪುರೋಹಿತ	ಆಲೂರು ವೆಂಕಟರಾಯ

ಜಗತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡ ಅರಣ್ಯ	ಟೈಗಾ
ಜಗತ್ತಿನ ಜಲಸಂಧಿ	ಡೇವಿಸ್
ಜಗತ್ತಿನ ಜಲಪಾತ	ಏಂಜಲ್
ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಗರ	ಫೆಸಿಪಿಕ್

ಭೂಸುಧಾರಣೆ	9ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ
ಪಕ್ಷಾಂತರ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ	10ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ
ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ	11ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ
ಭಾಷೆಗಳ	8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದ

CNG	ಮೀಥೇನ್
ಕೋಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್	ಜಲಜನಕ, ಮೀಥೇನ್
LPG	ಬ್ಯೂಟೇನ್
ವಾಟರ್‌ಗ್ಯಾಸ್	ಕಾರ್ಬನ್ ಮಾನಾಕ್ಸೈಡ್, ಜಲಜನಕ

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿಷೇಧ	ವಿಧಿ 17
ಬಿರುದುಗಳ ನಿಷೇಧ	ವಿಧಿ 18
ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ವಿಧಿ	24
ಮಾನವ ಸಾಗಣಿಕಾ ನಿಷೇಧ	23

ಅಬೋಟಾಬಾದ್	ಲಾಡನ್
ಪುಟಪರ್ತಿ	ಸಾಯಿಬಾಬ
ಸೆಲ್‌ಪಾಸ್‌ಕಣಿವೆ	ದೋರ್ಜಿ ಖಂಡು
ನಲ್ಲಮಲ್ಲ ಅರಣ್ಯ ಚಿತ್ತೂರು	ವೈ.ಎಸ್. ರಾಜಶೇಖರ ರೆಡ್ಡಿ

ಹುಮಾಯೂನ್ ಕಬೀರ್	ಭಾರತ್ ಮಾತಾ ಕಿ ಜೈ
ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ	ಗರೀಬ್ ಹಟಾವೋ
ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್	ಜೈಹಿಂದ್
ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಜೈ ಜವಾನ್ ಜೈ ಕಿಸಾನ್
ವಾಜಪೇಯಿ	ಜೈ ವಿಜ್ಞಾನ್

ಬುಡಕಟ್ಟು	ರಾಜ್ಯ
ಲುಕಾಯಿ	ತ್ರಿಪುರ
ಗದ್ದಿ	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
ಲುಕಿ	ಮಣಿಪುರ
ಉರಳಿ	ಕೇರಳ

ಕಲ್ಪಕಂ	ಅಣುವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ
ಕಲ್ಕತ್ತಾ	ಧರ್ಮಲ್ (ಕಲ್ಕಿದ್ವಲು)
ಕೊಯ್ನಾ	ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ
ಭಾವನಗರ	ಟೈಡಲ್

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	ಲಾಂಛನ
ಗಂಗ	ಗಜ
ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ	ವರಾಹ
ಕದಂಬ	ಸಿಂಹ
ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ	ಗರುಡ

ಹುಲ್ಲು ಗಾವಲು	ದೇಶ
ಪ್ರಯರಿ	ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕಾ
ಪಂಪಾಸ್	ದ. ಅಮೆರಿಕಾ
ವೆಲ್ಡ್	ದ. ಆಫ್ರಿಕಾ
ಸೈಪಿಸ್	ರಷ್ಯಾ
ಡೊನ್ಸ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ

ಬಾರ್	ಒತ್ತಡ
ಹಟ್ಸ್	ಆವರ್ತಾಂಕ
ವ್ಯಾಟ್	ಶಕ್ತಿ
ಪಾರ್ಸೆಕ್	ದೂರ

ದ್ವೀಪ	ದೇಶ
ಫ್ರಿಸಂಟ್ ದ್ವೀಪ	ನಾರ್
ಫಾರ್ಮೋಸ್	ವೈವಾನ್
ಸಿಯಾಮ್	ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್
ಎಲಿಸ್ ದ್ವೀಪ	ತುವಲು

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

1837	ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ ಸೇವೆ ಆರಂಭ
1851	ಅಂಚೆ ಸೇವೆ ಆರಂಭ
1881-82	ಕರ್ನಾಟಕದ ದೂರವಾಣಿ
1835	ರೇಡಿಯೋ ಆರಂಭ

ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ	ಸ್ಥಾಪನೆ ವರ್ಷ
BSE	1956
HUDCO	1992
NSE	1978
LIC	1970

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಮರ್ಶೆ	ಅಮೇರಿಕಾ
ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ
ರೂಲ್ ಆಫ್‌ಲಾ	ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್
ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಚುನಾವಣೆ	ಐರ್ಲ್ಯಾಂಡ್

ಮೌಂಟ್ ಎವರೆಸ್ಟ್	8864 ಮೀ.
ಕೆ-2	8611 ಮೀ.
ದವಳಗಿರಿ	8172 ಮೀ.
ಕಾಂಚನ್ ಜುಂಗಾ	8598 ಮೀ.

ದೊಡ್ಡಮಸೀದಿ	ದೆಹಲಿ	ಜಮಾಮಸೀದಿ
ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರ	ಕಾಶ್ಮೀರ	ವುಲಾಲ್
ದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು	ಬಾಕ್ಸ	ಬಾಕ್ಸನಂಗಲ್
ದೊಡ್ಡ ಗುಂಬಜ್	ಬಿಜಾಪುರ	ಗೋಲ್‌ಗುಂಬಜ್

ಕಾಫಿಬೋರ್ಡ್	ಬೆಂಗಳೂರು
ರಬ್ಬರ್‌ಬೋರ್ಡ್	ಕೊಟ್ಟಾಯಂ
ಚಹಾಬೋರ್ಡ್	ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ
ತಂಬಾಕು	ಗುಂಟೂರು

ಅಸ್ಸಾಂ	ಬಿಹು
ಕೇರಳ	ಮೋಹಿನಿ ಆಟ್ಟಂ
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ತಮಾಷಾ
ಪಂಜಾಬ್	ಬಾಂಗ್ರಾ

ಧೂಮಕೇತು	ಭ್ರಮಣೆ ಅವಧಿ
ಹ್ಯಾಲಿ	76 ವರ್ಷ
ಹೇಲ್‌ಬಾಪ್	4000 ವರ್ಷ
ಹೆನೊಕಿಸ್	3.3 ವರ್ಷ
ಬಿಲ್‌ಲಾಸ್	6.6. ವರ್ಷ

ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.	1916
ಧಾರವಾಡ ವಿ.ವಿ.	1949
ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿ.ವಿ.	1980
ಕುವೆಂಪು ವಿ.ವಿ.	1987

ಆದಿತ್ಯ	ಸೂರ್ಯ
ಚಂದ್ರಾಯನ-1-2	ಚಂದ್ರ
ಪಾತ್ ಪೈಂಡರ್	ಮಂಗಳ
ಮೆಸೆಂಜರ್	ಬುಧ
ಪಯನಿಯರ್	ಶುಕ್ರ

ಪ್ರಾಚೆಕ್ಪ್ ಸಿಂಹ	1972
ಹುಲಿ	1973
ಆನೆ	1992
ಸ್ಕೂಲೆಫರ್ಡ್	2009
ರೈನೋಸಾರ್	1997
ಮೊಸಳೆ	1974

ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್	ಜೆ.ಜೆ. ಥಾಮ್ಸನ್
ಪ್ರೊಟಾನ್	ರುಥರ್ ಫೋರ್ಡ್
ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್	ಚೇಮ್ಸ್‌ ಡಾಡ್‌ವಿಕ್
ನೀರು	ಹೆನ್ರಿ ಕ್ಯಾವೆಂಡಿಶ್

ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ	ಶುಕ್ರ
ರಾಜನೀತಿ	ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ
ಬೃಹತ್ ಕಥಾಕೋಶ	ಹರಿಷೇಣ
ಕಾಮಸೂತ್ರ	ವಾತ್ಸಾಯನ

ದೇಶ	ಚಂಡಮಾರುತ
ಶ್ರೀಲಂಕ	ಅಬೆ
ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್	ಖೈಮುಕ್
ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ	ಒಗ್ನಿ
ಭಾರತ	ಆಕಾಶ್
ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್	ಗೋನು
ಮಯನ್ಮಾರ್	ಯೆಮಿಯನ್
ಓಮನ್	ಸಿದರ್

ನಿಜನಾಮ	ವ್ಯಕ್ತಿ
ಗುರುದೇವ	ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠ್ಯಾಗೋರ್
ಟಿ. ಪ್ರಕಾಶಂ	ಆಂದ್ರ ಕೇಸರಿ
ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್	ದೇಶಬಂಧು
ಸಿ.ಎಫ್. ಆಂಡ್ರೋನ್	ದೀನಬಂಧು

ದೇಶ	ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು
ದ. ಅಮೇರಿಕಾ	ಪಂಪಸ್
ಉ. ಅಮೇರಿಕಾ	ಪ್ರಯರಿ
ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ	ಡೌನ್ಸ್
ಆಫ್ರಿಕ	ಸವನ್ನಾ
ರಷ್ಯಾ	ಸ್ಟೆಪ್ಪಿಸ್

ಗಿರ್ ಅರಣ್ಯ	ಸಿಂಹ
ಕಾಂಚಿರಂಗ	ರೈನೊ (ಘೇಂಡ)
ಹಿಮಚಿರತೆ	ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ
ನಾಗರಹೋಳೆ	ಆನೆ
ಕುದುರೆಮುಖ	ಹುಲಿ

ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. (2010) ಪ್ರಶ್ನೆ

UPA-ಯುನೈಟೆಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರೇಸಿವ್ ಅಲಯನ್ಸ್	2004-2008
NF - ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫ್ರಂಟ್	1989
NDA ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆಮೊಕ್ರಟಿಕ್ ಅಲಯನ್ಸ್	1999
UF- ಯುನೈಟೆಡ್ ಫ್ರಂಟ್	1996

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ

1. ಜನವರಿ - 24 : "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ದಿನ"

ಜನವರಿ 24-1966 ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಯು.ಪಿ.ಎ. ಸರ್ಕಾರ 2009ರಿಂದ ಆಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

2. ಫೆಬ್ರವರಿ 28 "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನಾಚರಣೆ"

ಸರ್. ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗಳಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ ದಿನದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನದ ಆಚರಣೆ. ಇದನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 28, 1928ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ 1930ರಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಬೆಳಕಿನ ಚದುರುವಿಕೆ ಎನ್ನುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನಾಚರಣೆಯ ವಿವಿಧ ವರ್ಷದ ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯ

2009	-	Expanding Horizons of Science
2010	-	Gender Equity for prosperity with Peace
2011	-	Chemistry in our Lives
2012	-	Clean Energy Options & Nuclear Safety

3. ಜುಲೈ - 1 "ವೈದ್ಯರ ದಿನಾಚರಣೆ"

ಡಾ. ಬಿಧಾವ್ ಚಂದ್ರರಾಯ್ ಗೌರವಾರ್ಥ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾನ್ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಬಿ.ಸಿ. ರಾಯ್ 1882, ಜುಲೈ 1 ಜನನ, ನಂತರ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿ ಸೇವೆ.

4. ಜೂನ್ : 29 ' ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ದಿನ'

ಹಿರಿಯ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಪಿತಾಮಹ ದಿ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಚಂದ್ರ ಮಹಾಲನೋಬಿಸ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಕೇಂದ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಇಲಾಖೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಖ್ಯಾ ದಿನಾಚರಣೆಯಾಗಿ ಆಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

5. ಡಿಸೆಂಬರ್ - 22 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನಾಚರಣೆ

ಖ್ಯಾತ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಾನುಜಂವರ 125ನೇ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆ (ಡಿ. 22, 2011) ನೆನಪಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ದಿನವಾಗಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ - 22ನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು 2012ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣಿತ ವರ್ಷಾಚರಣೆ ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ವಾಭಿಮಾನ : ಯೋಜನೆ - 2011 ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ. 10 - ಫೆಬ್ರವರಿ 2011ರಂದು UPA ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸೋನಿಯಾಗಾಂಧಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದರು, ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಹಾಗೂ ಹಿಡುವಳಿದಾರರುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ : ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದಾಗಿದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಂದ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ದೇಶದ 73,000 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2000 ಇರುವ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ 1500 ಜನರಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಕೋರ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ 2012ರ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ 5 ಕೋಟಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 2010-11 ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಬ್ ಮುಖರ್ಜಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

NCTC : National Counter Terrorism Centre

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರ : ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವರ ಕನಸಿನ ಕೂಸು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಬೆದರಿಕೆ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ದಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಆರೋಪಿಗಳ ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಶೋಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲು ಕೇಂದ್ರ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 1, 2012 ರಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲಿದೆ. NCTC ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ 'UAPA' ಕಾನೂನಿನಡಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ (Unlawful Activities Prevention Act)

ಮಂಗನ ಕಾಯಿಲೆ : ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಾಮಧೇಯ ಕ್ಯಾಸನೂರು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಸೀಸ್ KFD (Kyasanur Forest Diseases) 1957ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ಯಾಸನೂರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದು 'ಫ್ಲೇವಿ' ವೈರಸ್ ಎಂಬ ವೈರಸ್‌ನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳ ರಕ್ತ ಹೀರಿ ಬದುಕುವ ಉಣ್ಣೆ ಹುಳುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ವೈರಸ್‌ಗಳು ಮಂಗಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಡೈಮಿಥೈಲ್ ಪ್ರಾಲ್‌ಲೆಟ್ ಬಳಸಿ ರಸಾಯನಿಕ ಬಳಸಿ ಎಣ್ಣೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣ, ತೀವ್ರತರವಾದ ಜ್ವರ, ತಲೆನೋವು, ಮೈ-ಕೈ ನೋವು, ಮೂಗು, ಬಾಯಿ, ರಕ್ತಸ್ರಾವ

ಓಫ್ರಾವಿನ್ ಪ್ರಯ : ಅಮೇರಿಕದ ಪ್ರಭಾವಿ ಮಹಿಳೆ ಪೋರ್ಟ್‌ಸ್ಟ್ರಾ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ 2012 'ಜೈಪುರದ ಸಾಯಿತ್ಯ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಸಮೀಕ್ಷಾ ವರದಿ : ಬಿಡುಗಡೆ (ಜ 10, 2012) ವರದಿ ತಯಾರು ನಾಂದಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಡಾ. ಅಂಜಿ ರೆಡ್ಡಿ, ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ BIMAROU- Bihar, Madhya Pradesh, Rajasthan, Orisa, Uttar Pradeshಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಶೇ. 42ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ವಿಶ್ವದ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮೂರನೇ ಮಗು ಭಾರತದದ್ದು !
- ❖ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 40% ಮಕ್ಕಳು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತೂಕಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾಯಂದಿರಲ್ಲಿ ರಕ್ತಹೀನತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನಸ - ನೆಲೆ

ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ : ಜನವರಿ 12-2012ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವಕರ ದಿನ NACO National Aids Control Organisation ಮತ್ತು NRHM National Rural Health Mission ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 3ನೇ ಹಂತದ ಏಡ್ಸ್ ಜಾಗೃತಿ ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಚಾಲನೆಯಾಯಿತು.

ಭಾರತ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆ HIV / AIDS ಜಾಗೃತಿಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಧೈಯ ವಾಕ್ಯ "Embarks on the Journey of Life" ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದವರು ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ NACO, ನೆಹರು ಯುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘಟನೆ.

ಪ್ರಥಮ ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1.12.2007 ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ದಿನ ಯು.ಪಿ.ಎ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸೋನಿಯಾಗಾಂಧಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ್ದರು. ಈ ರೈಲು 7 ಭೋಗಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು 27 ಸಾವಿರ ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಏಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ನೀಡಿತು.

2ನೇ ರೆಡ್‌ರಿಬ್ಬನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ : ಧೈಯವಾಕ್ಯ An track to good health-2009 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1 ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿತು. ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ AIDS ಚೊತೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಶುಚಿತ್ವ, ಹಂದಿಜ್ವರ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ, ಟಿ.ಬಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿತು.

2011ರ ವಿಶ್ವ ಏಡ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ ಧೈಯವಾಕ್ಯ "Bring it to zero (ಹೊಸ ಸೋಂಕು, ಸಾವು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ...)

99ನೇ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸೈನ್ಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಒಡಿಸ್ಸಾದ ಭುವನೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ

ಜನವರಿ - 3, 2012ರಿಂದ ನಡೆಯಿತು. AIC ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು 1913ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಗೀತಾಬಾಲಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಘೋಷ ವಾಕ್ಯ : ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮಹಿಳೆಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ.

- ❖ ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತ 67ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಬಡತನದ ಸೂಚ್ಯಂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಇರುವ ಮಾನದಂಡಗಳೆಂದರೆ,
- ❖ ಶಿಶುಮರಣದರ, ಪೋಷಣೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಡುಗೆ ಅನಿಲ, ಶುಚಿತ್ವ, ವಿದ್ಯುತ್‌ಚ್ಛಕ್ತಿ, ಶಾಲಾದಾಖಲಾತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಕೆ ವರ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ❖ ಭಾರತ ಬಡತನ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ 32ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ 87ನೇ ಸ್ಥಾನ (ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರೆನ್ಸಿ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ)
- ❖ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ 119ನೇ ಸ್ಥಾನ ಭಾರತ.
- ❖ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸೂಚ್ಯಂಕ Economic Freedom Index : 94ನೇ ಸ್ಥಾನ (ಇದನ್ನು ಕೆನಡದ ಪ್ರಮುಖ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರೆಸರ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ)

ಹೊಸ ವರ್ಷಾಚರಣೆ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ಸಮಾವಾ ಮತ್ತು ಟೊಕೆಲಾವ್ ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದೊಂದಿಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಿಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ :

ರತನ್‌ಟಾಟಾ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ - ಸೈರಸ್ ಪಲ್ಲೋನ್ ಜಿ ಮಿಸ್ತ್ರಿ (46) 2012 ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ.

- ❖ ಅನಿವಾಸಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಭಾರತೀಯ ದಿವಸ್ ಆಚರಣೆ : ಜನವರಿ 9
- ❖ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜನವರಿ - 7ರಿಂದ 9ನೇ ದಿನಾಂಕದವರೆಗೆ ಆಚರಣೆ
- ❖ 1915ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ದಿನ ಧಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿ ಮರಳಿ ಬಂದ ದಿನವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. 1993ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. 2011ರಲ್ಲಿ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಣದ ಮೊತ್ತ 50 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಮಾತ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತ.
- ❖ 2012ರ 'ಪ್ರವಾಸಿ ಭಾರತೀಯ ದಿವಸ್ ಸನ್ಮಾನ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಟ್ರೆನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬೊಗೊ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಕಮಲ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ನೆಸ್‌ಮನ್‌ಗೆ (ಭಾರತೀಯ ಮೂಲ ಬಿಹಾರ್) ನೀಡಲಾಯಿತು, (2012-10ನೇ ಪ್ರವಾಸಿ ಭಾರತೀಯ ದಿವಸ್ ಆಚರಣೆ) 2012ರ ಘೋಷ ವಾಕ್ಯ Engaging the global Indian
- ❖ ಶೌಚಾಲಯವಿಲ್ಲದ ಮನೆ ತೊರೆದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಮಹಿಳೆಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ಬಹುಮಾನ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಬೆತುಲ್ - ಜಿಲ್ಲೆ ಚೇತುದಾನ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮ ಅನಿತಾರವರಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಲ್ಲ ಈ ದೃಢನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ, "ಸುಲಭ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ' ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ನಗದು ನೀಡಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಲಭ್ ಶೌಚಾಲಯದ ಹರಿಕಾರ ಬಿಂಧೇಶ್ವರ ಪಾಠಕ್, ಇವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೂಲಕ ಶೌಚಾಲಯ ಜಾಗೃತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2011 ಜನಗಣತಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶದನ್ವಯ ಶೇ. 71 ಜನರು ಶೌಚಾಲಯ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ! ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಶೌಚಾಲಯಗಳ ಮಹತ್ವ-ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಗ್ರಾಹಕಿ ಹೋಮಿ ವೈರವಾಲಾ ನಿಧನ 1947ರಂದು ಕೆಂಪುಕೋಟೆ ಮೇಲಿನ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ, ಮೌಂಟ್‌ಬ್ಯಾಟನ್ ನಿರ್ಗಮನ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ, ನೆಹರು ಅಂತ್ಯಸಂಸ್ಕಾರ ಇಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದರು.
- ❖ ಜನವರಿ 15, 2012ರಂದು 'ಬಸವ ಕೃಷಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು ಭಾರತದ 'ನೀರಿನ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿರುವ ಮ್ಯಾಗ್ನೇಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್‌ರವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು. ಇವರ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ 'ತರುಣ್ ಭಾರತ್ ಸಂಘ' ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಅಲ್ವಾರದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಮಳೆಕೂಯ್ಲು - ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 2001 ಮ್ಯಾಗ್ನೇಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
- ❖ 2011ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ಪೊಲೀಸರೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ 467 ಪ್ರಕರಣ 16 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ 19 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011ರ ತನಕ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ 118 ! (ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಹೌರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 2011ರ ಏಕೈಕ ಪ್ರಕರಣ)
- ❖ 31 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2011 ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 7 ಬಿಲಿಯನ್ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು 'ನರ್ಗಿಸ್'ಳನ್ನು (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಲಖನೌ) ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಫಿಲಿಪೈನ್ಸ್ 'ಧನಿಕ'ಳನ್ನು UN ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ 7 ಬಿಲಿಯನ್ ಮಗು ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದೆ. (ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12, 1999ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 6 ಬಿಲಿಯನ್, ಆಗ UN : ಬೂಷಿಯನ್ ದೇಶದ "ಅಡನಾನ್ ಮಾವಿಕ್ ಎಂದು 6ನೇ ಬಿಲಿಯನ್ ಬೇಬಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮಗು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದೆ) (Adnan Mevic)

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

❖ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ 16 ಆಗಸ್ಟ್‌ನಿಂದ 28 ಆಗಸ್ಟ್ - 2011ರವರೆಗೆ 12 ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಕ್ರ (ಮುಸ್ಲಿಂ) ಸಿಮ್ರಾನ್ (ದಲಿತ) 6 ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಉಪವಾಸ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು.

❖ ಸೂಪರ್ 30 ಖ್ಯಾತಿಯ 'ಆನಂದ್ ಕುಮಾರ್'

ರಾಮಾನುಜನ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾಥೆಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಡಿ ಬಿಹಾರದ ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿ 2002ರಲ್ಲಿ ಆನಂದ್ ಕುಮಾರ್ ಆರಂಭಿಸಿದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹೆಸರು ಸೂಪರ್ 30 - 30 ಪ್ರತಿಭಾವಂತ (ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಐ.ಐ.ಟಿ.-ಜೇಇಇ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. 2008-2010ರವರೆಗೆ 100% ಫಲಿತಾಂಶ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವ ಮಾನ್ಯತೆ ದಕ್ಕಿದೆ !

ಟೈಮ್ ಮ್ಯಾಗಜೀನ್ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ 'ಬೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಎಷ್ಯಾ' 2010ರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆನಂದ್‌ಕುಮಾರ್ ಅವರ ಸೂಪರ್-30 ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆ ಸ್ಥಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ವಿಭಜನೆ :

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ 20ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು 80 ಸಂಸದರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಪುನಃವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಲು ಮಾಯಾವತಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಂ 3ರ ಅನ್ವಯ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆ ಪರಮಾಧಿಕಾರದ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ, 1962ರಲ್ಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯ ವಿಭಜಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಉದ್ದೇಶಿತ ರಾಜ್ಯವನ್ನು 4 ಭಾಗಗಳಾಗಿ

1. ಮೀರತ್ - ಪಶ್ಚಿಮ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆ 17, ಸಂಸದರು - 18
2. ಲಖನೌ-ಅವಧ್ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆ 23, ಸಂಸದರು - 25
3. ಝಾನ್ಸಿ - ಬುಂದೇಲಖಂಡ್	ಜಿಲ್ಲೆ 7, ಸಂಸದರು - 7
4. ವಾರಣಾಸಿ - ಪೂರ್ವಾಂಚಲ	ಜಿಲ್ಲೆ - 28, ಸಂಸದರು 30

ಡಾ. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಶೆಟ್ಟಿ - 2012ರ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ, 1953ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ಇದುವರೆಗೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ 15 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ನಾರಾಯಣ ಹೃದಯಾಲಯದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಯೋಜನೆಯಿಂದ 'ಯಶಸ್ವಿನಿ' ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವರು 2004ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿತ್ತು.

ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ (ನೊಬೆಲ್ - 2009-T.N.) ಇವರಿಗೆ 2012ರ ಬ್ರಿಟನ್ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ನೈಟ್‌ವುಡ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಂತರ ಸರ್ ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು 2009ರಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಥಾಮಸ್ ಎಸ್ಪಿಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡಾ. ಇ. ಯೋನತ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಜೈಪುರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉತ್ಸವ : 2012 'ಪಿಂಕ್ ಸಿಟಿ' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿಯ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರಾಜಧಾನಿ ಜೈಪುರದಲ್ಲಿ ಜನವರಿ 20 ರಿಂದ 24, 2012ರವರೆಗೆ ಜರುಗಿತು. ಐದು ದಿನಗಳ ಏಷ್ಯಾ-ಫೆಸಿಫಿಕ್‌ನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ, ಇದು ಏಳನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ. "ಸರ್ಟಾರ್ಕ್ ವರ್ಸಸ್" ಕಾದಂಬರಿ ಕರ್ತೃ ಸಲ್ಮಾನ್ ರಶ್ಮಿ ಈ ಬಾರಿಯ ವಿವಾದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿಂದನೆ ಮಾಡಿದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದವು. ಇವರು ಭಾರತೀಯ ಮೂಲದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪೌರತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗೆ - 150ನೇ ವರ್ಷ

- ❖ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಠಾಗೂರ್‌ಗೆ 150ನೇ ಜನ್ಮದಿನಾಚರಣೆ
- ❖ 1861ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಠಾಗೂರ್ 'ಗೀತಾಂಜಲಿ'ಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 1913ರಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆಯಿತು. (ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಥಮ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ)
- ❖ ಜನಗಣಮನವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮೊದಲು ಹಾಡಿದ್ದು 1911 ಡಿಸೆಂಬರ್ 27 ಕೋಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗ ಇದರ ಹೆಸರು 'ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತ' ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಜನಗಣಮನವನ್ನು, ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಎರಡು ದಿನ ಮುಂಚೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. 1950 ಜನವರಿ 24
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಾಗಲು ಸ್ವರ್ಧೆ ನೀಡಿದ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' (ಬಂಕಿಮ ಚಂದ್ರಚಟರ್ಜಿ) ಜನಗಣಮನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ 1896ರ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ 'ಗಾಡ್ ಸೇವ್ ದಿ ಕ್ವೀನ್' ಎಂಬ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಹುನ್ನಾರ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವ ಶಕ್ತಿ ವಂದೇ ಮಾತರಂ /ಜನಗಣಮನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯ ರಾಗ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಠಾಗೂರ್‌ರವರೇ ಮಾಡಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಶಂಕರಾಭರಣ ರಾಗದಲ್ಲಿ (ಈಗ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಿಶ್ರರಾಗ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ)
- ❖ ರವೀಂದ್ರರ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯ 52 ಸೆಕೆಂಡ್.
- ❖ ರವೀಂದ್ರರು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ 'ತತ್ವಬೋಧ ಪ್ರಕಾಶಕ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಹ ಠಾಗೂರ್‌ರವರೇ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಚಿತ್ತೂರಿನ ಬೆಸೆಂಟ್ ಥಿಯೋಸೊಫಿಕ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಐರಿಸ್‌ಕವಿ ಜೇಮ್ಸ್ ಕಸಿನ್ಸ್ 1919ರಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರರನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ಕೆಲಕಾಲ ತಂಗಿದ್ದ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಕಸಿನ್ಸ್‌ರವರ ಪತ್ನಿ ಸಂಗೀತ ತಜ್ಞ ಮಾರ್ಗರೇಟ್ ಭಾರತದ ಬೆಳಗಿನ ಗೀತೆ 'Morning song of India' ಎಂಬ ಅನುವಾದಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತೆಗೆ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರು.
- ❖ 1946ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಗೀತೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದುಕಿನ ಭಾಗ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ 'ಅಮರ್ ಸೋನಾರ್'ನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಕೂಡ ಠಾಗೂರ್‌ರೇ.
- ❖ ರೈಲ್ವೇ ಸಚಿವಾಲಯ 150ನೇ ಜನ್ಮದಿನದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಐದು ಭೋಗಿಗಳ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್'ನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದೆ.
- ❖ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಠಾಗೂರ್‌ರವರ ಪೀಠಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕವಿ - ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್‌ರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ

- ❖ ಪ್ರಚಲಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು (ಕರ್ನಾಟಕ) 2011-12
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 1,91,791. ಚ.ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗಗಳು - 4, ಉಪವಿಭಾಗಗಳು 52
- ❖ ಭಾರತದ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ 8ನೇ ಸ್ಥಾನ, ಒಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕು 176
- ❖ ತಲಾ ಆದಾಯ 51.858 (2009-10) 60,000(2010-11)
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ. 8.2%
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (2011) 6,11,30,704
- ❖ ಪುರುಷರು 3,10,57,742 ಮಹಿಳೆ (3,00,72,962)
- ❖ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು (95,88,910)
- ❖ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊಡಗು (5,54,762)
- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದಶಮಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ 15.67%
- ❖ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ 968, ಸಾಕ್ಷರತೆ 75.60% ಪುರುಷ 82.87, ಮಹಿಳೆ 68.13
- ❖ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ : 319
- ❖ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು (4378)
- ❖ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊಡಗು (135)
- ❖ ಹೆಚ್ಚು ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಉಡುಪಿ (1093)
- ❖ ಕಡಿಮೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (908)
- ❖ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಕ್ಷರತೆ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ (88.62%)
- ❖ ಕಡಿಮೆ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಯಾದಗಿರಿ (52.36%)
- ❖ ಕಡಿಮೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆ (928)
- ❖ ಚಾಮರಾಜನಗರ 964-941(-23) ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆ.
- ❖ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಥಮ ಜಿಲ್ಲೆ 977-(976)
- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ 9ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ.
- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹಸಿವಿನ ಸೂಚ್ಯಂಕ 23.7%
- ❖ ಒಟ್ಟು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ - 18, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು 187

- ❖ ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆಗಳ ಉದ್ದ - 2,31,032 ಕಿ.ಮೀ. ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು 3172 ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು 5, ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು 21
- ❖ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭೂ ಸುಧಾರಣಾ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ವರ್ಷ 1961
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಥಮ ಅಂಚೆ -ತಂತಿ ವೃತ್ತದ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ ಸ್ಥಾಪನೆ : 1 ಏಪ್ರಿಲ್ 1960, ಬೆಂಗಳೂರು
- ❖ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಗಳು - 9820
- ❖ ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರದ ಸ್ಥಾಪನೆ 1902, ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ಥಾಪನೆ 1913
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 1966-67
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಣಭೂಮಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ - 1982-83
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆ - 1904-ಕಣಗಿನಹಾಳ
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ NREGA ಜಾರಿ - 8-2-2007
- ❖ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮದ ಸ್ಥಾಪನೆ 1959, ಹೊಸ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಜಾರಿ - 1993
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕ : 0.658 (2011)
- ❖ ರಾಜ್ಯದ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟಗಳು 73, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ 6000 ಕಿ.ಮೀ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ 4490 ಕಿ.ಮೀ. ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು 20528 ಕಿ.ಮೀ., ಮೊದಲ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಬೆಂಗಳೂರು-ಚೆನ್ನೈ - 1864
- ❖ ಕರಾವಳಿ ತೀರ 400 ಕಿ.ಮೀ. ಬಂದರುಗಳು -40, ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ವಾಯುಸಾರಿಗೆ ಹೈದರಾಬಾದ್-ಬೆಂಗಳೂರು 1946 ಡೆಕ್ಕನ್ ಏರ್‌ವೇಸ್
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರಾಸರಿ ಜೀವನ ನಿರೀಕ್ಷೆ : 62.5, ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ 47 ಇಂಚು
- ❖ ಮೊದಲ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ - ತುಂಗಭದ್ರಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್.
- ❖ ಧಾರವಾಡವನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಕಂಪನ ಮಾಪಕ ಕೇಂದ್ರ - ಹೆಸರಗುಂಡಗಿ (ಚಿಂಚೋಳ್)
- ❖ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಭಂಗ ಚಳವಳಿ - ಸಿರಸಿ ಸಿದ್ಧಪುರ (ಉ.ಕ.)
- ❖ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ - ಅಂಕೋಲಾ
- ❖ ವಿದುರಾಶ್ವತ ಘಟನೆ - ಕೋಲಾರ (ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್)
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಘೋಷಣೆ - ಈಸೂರು ಶಿಕಾರಿಪುರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಫಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ - ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಷಾ ಸಂಶೋಧನೆ (CIIL), ಆಹಾರ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ (CFTRI)
- ❖ ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (CSTRI) ರಕ್ಷಣಾ ಆಹಾರ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (DFRL) ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದೆ.

❖ 'ಮದರ್ ಆಂಡ್ ಚೈಲ್ಡ್ ಟ್ರಾಕಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್' (ಎಂ.ಸಿ.ಟಿ.ಎಸ್.) (ಬಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲೆ)

ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಜಾಡುಹಿಡಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ 2011ನೇ ವರ್ಷದ ಇನ್ನೋವೇಟರ್ಸ್ ಚಾಲೆಂಜ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಎಂ.ಸಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ರಾಜ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು SMS ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂಲದ NIC (ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್ ಫಾರ್ಮೇಟಿಕ್ಸ್ ಸೆಂಟರ್) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಆವಿಷ್ಕಾರಿಸಿದೆ.

ಅಮೇರಿಕಾ ಮೂಲದ Rock Feller Foundation ಮತ್ತು M Health Alliance ಇವರು ನೀಡುವ ವರ್ಷದ ಟಾಪ್ 11 ನೂತನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎಂ.ಸಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಕೂಡ ಒಂದು ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. 4ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2011ರಂದು ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ "ಇನ್ನೋವೇಟರ್ಸ್ ಚಾಲೆಂಜ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ"ಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

❖ 9-11-2011ರಂದು ಹರಗೋಬಿಂದ್ ಖೋರಾನಾ (89) ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು ನಿಧನರಾದರು. 1922ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿನ ರಾಯಪುರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಈಗಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮುಲ್ತಾನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ 1943 ಪಂಜಾಬ್, ವಿ.ವಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದರು ಕೃತಕ ಜೀನ್ ತಯಾರಿಕೆ, ಪ್ರೋಟೀನ್, ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ RNA ಸಂಕೇತಗಳ ಕೆಲಸಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು.

❖ 100ರ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆ : 1911ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದ್ದು, 1932ರಲ್ಲಿ 21 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಶಿಲ್ಪಿ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ದೊರೆ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು. ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚ 3 ಕೋಟಿ, 23 ಲಕ್ಷ 47 ಸಾವಿರ ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. 1932 ಅಂದರೆ 75 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ಬೃಂದಾವನವೆಂದು ಮೆರುಗು ನೀಡಿದವರು ದಿವಾನ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್.

❖ 2011 ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟನ್ನು ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ಗೆ ನೀಡಿದೆ.

ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ 150 ವರ್ಷ

- ❖ 1861 ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- ❖ ಪ್ರಥಮ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಸರ್ ಮ್ಯಾಥ್ಯು ಸಾಸ್
- ❖ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು 14 ಆಗಸ್ಟ್ 1862
- ❖ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದಾಗ ಆಗಸ್ಟ್ 14, 1947 ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದವರು ಸರ್ ಲಿಯನಾರ್ಡ್ ಸ್ಟೋನ್. ಇವರ ನಂತರ ಭಾರತೀಯ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಎಂ.ಸಿ. ಚಗ್ಲಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.
- ❖ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನ ಪ್ರಥಮ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (1950)
- ❖ ಸರ್ ಹೀರಲಾಲ್ ಕವಿಯ - ಸರ್ ಎನ್.ಪಿ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪ್ರಥಮ ಅಡ್ವಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
- ❖ ಎಂ.ಸಿ. ಸೆತುಲ್‌ವಾದ್ ಪ್ರಥಮ ಅಟರ್ನಿ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

- ❖ ಪ್ರಹಾರ್ - ಕ್ಷಿಪಣಿ ಪ್ರಹಾರ್ ವಿ.ಕೆ. ಸಾರಸ್ವತ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ DRDO ಚಂಡೀಪುರದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 2011 ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ❖ Prahar-Strike 150 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತೂಕ 120 ಕೆ.ಜಿ. ಉದ್ದ 7.3 ಮೀ ಸಿಡಿಲೆ 200 ಕೆ.ಜಿ. (War Head) ವೇಗ 2160 ಕಿ.ಮೀ./ಗಾಟ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು Haultf-9 ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದೆ.
- ❖ ಸ್ಪೀವ್ ಜಾಬ್ಸ್ (56) ಆಪಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿ.ಇ.ಒ., ಮೇದೋಜೀರಕ ಗ್ರಂಥಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದರು.

21ನೇ ಶತಮಾನದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು, ವಿಶ್ವಸಾರ್ವತ್ರಿಕ 'ಟೆಕ್ ಐಕಾನ್' ಆಗಿ ಆಪಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸ್ಪೀವ್ ಜಾಬ್ಸ್ ಅವರ ಶ್ರಮ ದೊಡ್ಡದು.

ಆಪಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಿಲ್‌ಗೇಟ್ಸ್ ಒಡೆತನದ ಮೈಕ್ರೋನಾಫ್‌ನನ್ನೂ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ವಿಶ್ವದ ನಂ.1 ಟೆಕ್ ಕಂಪನಿ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದೆ. ಆಗ Wall Street Journal ಅದನ್ನು ಒಂದು ಘಟ್ಟದ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಯುಗದ ಆರಂಭ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿತ್ತು. ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ, ಐಫೋನ್, ಐಪಾಡ್, ಮಾಕ್‌ಬುಕ್‌ನಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯ 222 ಶತಕೋಟಿ ಡಾಲರ್ (ರೂ. 9,99,000 ಕೋಟಿ)

35 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ (1976) ಸ್ಪೀವ್ ಜಾಬ್ಸ್ ಎಂಬ 20 ವರ್ಷದ ತರುಣನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಸ್ನೇಹಿತನ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಮನೆಯ ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಪಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ.

- ❖ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಪಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿ.ಇ.ಒ. ಆಗಿ ಟೀಮ್ ಕುಕ್ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮುಂಚೆ ಅವರು 12 ವರ್ಷ IBMನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ವಿಶ್ವದ ಯುವ ಶ್ರೀಮಂತ : 27ರ ಹರೆಯದ ಮಾರ್ಕ್ ಜೂಕರ್ ಬರ್ಗ್ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಯುವಕ. 2011ರಲ್ಲಿ ಈತನ ಸಂಪಾದನೆ 17.5 ಶತಕೋಟಿ. ಡಾಲರ್, ಸ್ವಿವನ್‌ಸ್ವಿಲ್ ಬರ್ಗ್ (ನಿರ್ದೇಶಕ ಜುರಾಸಿಕ್ ಪಾರ್ಕ್) (ಹ್ಯಾರಿ ಪಾಟರ್‌ನ ಜೆ.ಕೆ. ರೋಲಿಂಗ್) ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ.

'ಜೆಸ್ಸಿ ಈಸನ್ ಬರ್ಗ್' ಎಂಬ ನಿರ್ದೇಶಕಿ, ಈತನ ಮೇಲೆ 'ದಿ ಸೋಶಲ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್' ಎಂಬ ಸಿನಿಮಾ ತೆಗೆದು ವಿವಾದ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದಳು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾಣ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಅಮೇರಿಕಾ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಈಗ ಈತ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಉದ್ಯಮಿ ಟ್ಯುನಿಶಿಯಾ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಯೆಮನ್ ಮತ್ತು ಲಿಬಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮೂಲಕವೇ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿದ್ದು.

ಬರಾಕ್ ಒಬಾಮ ತಮ್ಮ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಶ್ಲೇಷವನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಔತಣಕ್ಕೂ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದರು. ಒಬಾಮಾ, ಸ್ಪೀವ್ ಜಾಬ್ಸ್ (ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ) ಜೊತೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದು ವಿಶೇಷ.

ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿ.ವಿ.ದ ಡ್ರಾಪೌಟ್ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ (ಜನನ : 14-3-84) ಸಹಪಾಠಿಗಳಾದ, ಡೆಸ್ಸಿನ್, ಎಡ್ವೊರ್ಟೊ ಸವರಿನ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಸ್‌ಹ್ಯೂಸ್ ಸೇರಿ 2004ರಲ್ಲಿ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾಣ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು.

ದೆಹಲಿಗೆ 100 ವರ್ಷ

- ❖ ಡಿಸೆಂಬರ್ 12, 1911 ರಂದು ಕಿಂಗ್ ಜಾರ್ಜ್ V/s ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಕೋಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ದರ್ಬಾರ್‌ಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. 3 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅವನ ರಾಣಿ 'ಮೇರಿ' ರಾಜಧಾನಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕಿದಳು. ಆಗಿನ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ಇರ್ವಿನ್ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ನಗರ ವಿಸ್ತಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು -
- ❖ ಸರ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಲ್ಯೂಟೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸರ್ ಹರ್ಬರ್ಟ್ ಬೇಕರ್
- ❖ ದೆಹಲಿಯ ಮೊದಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಚೌಧರಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ್ ಯಾದಾವ್ (1952-53)
- ❖ ಸುಷ್ಮಾ ಸ್ವರಾಜ್ (1998) ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ
- ❖ ಶೀಲಾದೀಕ್ಷಿತ್ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ದೇಶದಲ್ಲೇ ದೀರ್ಘಕಾಲ ರಾಜ್ಯವೊಂದರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶ

ಭಾರತ : ಚಿರಾಪುಂಜಿ ಸಮೀಪ ಮೌಸಿರಾಂ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶ ಮೌಸಿರಾಂ ಮೇಘಾಲಯದ ಪೂರ್ವ ಕಾಶಿ ಬೆಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ.	ಕರ್ನಾಟಕ : ಆಗುಂಬೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶ. ಇದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ.
ವಾರ್ಷಿಕ : 11.872ಮೀ. ಮೀಟರ್ 467.4ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ	ಆದರೆ 2011ರಲ್ಲಿ ಆಗುಂಬೆಗಿಂತ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊಸನಗರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊಸ ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 'ಹುಲಿಕಲ್' ಹೆಚ್ಚುಮಳೆ ಪಡೆದಿರುವ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.
ಚಿರಾಪುಂಜಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೇವಾಂಶ ಹೊಂದಿದ 2ನೇ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.	ಆಗುಂಬೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಚಿರಾಪುಂಜಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
1985ರಲ್ಲಿ ಮೌಸಿರಾಂನಲ್ಲಿ 26 ಸಾವಿರ ಮಿ.ಮೀ. (1000 ಇಂಚು) ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗಿನ್ನಿಸ್ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ.	

ಕನ್ನಡ-2011

1. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಕಂಬಾರ - 8ನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ
2. ಎಸ್.ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ - ಸರಸ್ವತಿ ಸಮ್ಮಾನ್ 'ಮಂದ್ರ' ಕೃತಿ (ಬಿರ್ಲಾ ಫೌಂಡೇಷನ್)
3. ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ - 78ನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಗಂಗಾವತಿ
4. ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ - ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
5. ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ - ನೃಪತುಂಗ
6. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಪಾಟೀಲ್ - ಪಂಪ
7. ಹರೀಶ್ ಹಂದೆ - ಮ್ಯಾಗ್ಸೆಸೆ
8. ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆ - (ಕತ್ತಿಯಂಚಿನ ದಾರಿ ಕೃತಿಗೆ), ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
9. ನಾ. ಡಿಸೋಜಾ - ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
ಮಾಲ್ಗುಡಿ ಡೇಸ್ ಖ್ಯಾತಿಯ ಆರ್.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಮೈಸೂರು ಮನೆಯನ್ನು "ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಟ್ಟಡ" ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದೆ.
ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿನ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಪೀಠಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್ ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ - 'ಮುನ್ನೂರು ರಾಮಾಯಣ' ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ದೆಹಲಿ ವಿ.ವಿ.ದ ಪಠ್ಯದಿಂದ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಟೀಕೆಗೊಳಗಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್. ನಾಗವೇಣಿ ಅವರ 'ಗಾಂಧಿಬಂದ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಠ್ಯವಾಗಿಸುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಜಾತಿನಿಂದನೆ ಆರೋಪ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು.

ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ - ಬೆಳಗಾವಿ : 2011

ಉದ್ಘಾಟನೆ : ಎನ್.ಆರ್. ನಾರಾಯಣ ಮೂರ್ತಿ, (ಇನ್ವೋಸಿಸ್)

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ : ಐಶ್ವರ್ಯ ರೈ

ಲಂಡನ್ : ಲ್ಯಾಂಬೆತ್ ನಗರದ ಮೇಯರ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ನೀರಜ್ ಪಾಟೀಲ್

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ / ಬೆಳೆ - 2011

1. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್	- 'ಆಡಾಡತಾ ಆಯುಷ್ಯ'
2. ಕೆ. ರಾಜೇಶ್ವರಿ	- ನನ್ನ ತೇಜಸ್ವಿ
3. ಕೆ.ವಿ. ಅಕ್ಷರ	- ಅಂತಃಪಠ್ಯ
4. ಎಸ್. ದಿವಾಕರ್ -ರಮಾಕಾಂತ್ ಜೋಷಿ	- ಎ.ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್ ಸಮಗ್ರ
5. ಸಿ.ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್	- ಆಖ್ಯಾನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
6. ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನ	- ಕಾಲ ಕಥನ

ಎಸ್(S)-ಬ್ಯಾಂಡ್ ತರಂಗ ಗುಚ್ಛಗಳ ಹಗರಣ

ಭಾರತ ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಇಸ್ರೋ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಂದು ಹಗರಣದ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಚಂದ್ರಯಾನ-1, ಜೆಸ್ಕಾಟ್, ಇನ್ಸಾಟ್‌ಗಳಂತಹ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಂಗವಾದ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದೇವಾಸ್ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎಸ್-ಬ್ಯಾಂಡ್ ತರಂಗ ಗುಚ್ಛಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಾದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಜಾಗೃತ ದಳದ ಮಾಜಿ ಆಯುಕ್ತ ಪ್ರತೋಷ್ ಸಿನ್ಹಾ ನೇತೃತ್ವದ ಐವರು ಸದಸ್ಯರ ತಂಡವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗವು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಎಸ್ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಹಂಚಿಕೆ ಹಗರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಂದಿನ ಇಸ್ರೋದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಮಾಧವನಾಯರ್ ಮತ್ತು ಅಂತರಿಕ್ಷ ಘಟಕದ ಮಾಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಕೆ.ಆರ್. ಶ್ರೀಧರ್‌ಮೂರ್ತಿ ಇಸ್ರೋದ ಮಾಜಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾರಾಯಣ್, ಇಸ್ರೋದ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಜಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶಂಕರ್ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತುಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಇಸ್ರೋದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಾಧವನಾಯರ್‌ರವರು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಜನವರಿ, 25, 2012ರಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಿದೆ.

ವಿನಿದು ಎಸ್-ಬ್ಯಾಂಡ್ ಹಗರಣ ?

ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಸ್ರೋ ಎರಡು ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸೆಬ್ಯಾಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಸ್ರೋದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಭಾಗವಾದ ಅಂತರಿಕ್ಷ (ಆಂಟ್ರಿಕ್ಸ್) ವು ದೇವಾಸ್ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯಾ ಪ್ರೈ. ಲಿ. ನೊಂದಿಗೆ 2005ರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಅನ್ವಯ 70 ಮೆಗಾ ಹರ್ಟ್ಸ್‌ಗಳ ಎಸ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಜೆಸ್ಕಾಟ್ 6 ಮತ್ತು ಜೆಸ್ಕಾಟ್ 6ಎ ಉಪಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಶೇ., 90ರಷ್ಟು ಟ್ರಾನ್ಸೆಬ್ಯಾಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಅನ್ವಯ ದೇವಾಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇಸ್ರೋದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ 1,524 ಕೋಟಿ ರೂ. ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಯಾವುದೇ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಬಿಡ್ಡನ್ನು ನೀಡದೆ ಕೇವಲ ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ದೇವಾಸ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಇಸ್ರೋದ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಿ.ಎ.ಜಿ. (ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಮತ್ತು ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಂದಾಜಿಸಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಇದೊಂದು ದೇಶ ಕಂಡ ದೊಡ್ಡ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಎಸ್ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಹಗರಣ

- ❖ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಕಂಪನಿಗಳು : ದೇವಾಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತರಿಕ್ಷ
- ❖ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ವರ್ಷ : ಜನವರಿ 28, 2005
- ❖ ಒಪ್ಪಂದವೇನು : 70 ಮೆಗಾ ಹರ್ಟ್ಸ್ ಎಸ್ ಬ್ಯಾಂಡ್ ತರಂಗಗಳನ್ನು 12 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವ ಒಪ್ಪಂದ.

- ❖ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ ಆದ ನಷ್ಟ : ಸಿ.ಎ.ಜಿ. ವರದಿಯಂತೆ 2 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು
- ❖ ನೇಮಕವಾದ ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗ : ಪ್ರತೀಷ್ಠೆ ಸಿನ್ಹಾ ನೇತೃತ್ವದ ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗ

ದೇವಾಸ್ ಮಲ್ಟಿಮೀಡಿಯಾ ಪ್ರೈ. ಲಿ.	ಆಂಟ್ರಿಕ್ಸ್ (ಅಂತರಿಕ್ಷ) ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್
ಇದು ಬೆಂಗಳೂರು ಮೂಲದ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 2004ರಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೋದ ಮಾಜಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂ.ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಸೇರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. 2005ರಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ S ಬ್ಯಾಂಡ್ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ.	ಇದು ಇಸ್ರೋದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 1992ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಉಡಾವಣಾ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತರಂಗಗುಚ್ಛಗಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು : ವಿ.ಎಸ್. ಹೆಗ್ಗಡೆ

ಸಿರಿಯಾ ಘರ್ಷಣೆ

ಸಿರಿಯಾ ದೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಸಾರ್-ಅಲ್-ಅಸಾದ್‌ರವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮಾರ್ಚ್ 15, 2011ರಿಂದ ಸುಮಾರು 11 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಧೋರಣೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಜನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಅಸಾದ್‌ರವರು ಕೆಳಗಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 4, 2012ರಂದು ಸಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವು ತೀವ್ರಗೊಂಡಿದ್ದು, ಸಿರಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಹೋರಾಟವು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹಿಂಸಾರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಿರಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದೆ.

ಸಿರಿಯಾ ದೇಶ

ಖಂಡ	:	ಏಷ್ಯಾ
ರಾಜಧಾನಿ	:	ಡೆಮಾಸ್ಕಸ್
ಭಾಷೆ	:	ಅರೇಬಿಕ್
ನಾಣ್ಯ	:	ಸಿರಿಯನ್ ಪೌಂಡ್
ಅಧ್ಯಕ್ಷ	:	ಬಸಾರ್-ಅಲ್-ಅಸಾದ್

- ❖ ಬಸಾರ್-ಅಲ್-ಅಸಾದ್‌ರವರು ಮೇ 17, 2000ರಿಂದ ಸಿರಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಹು ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ತಂದೆ ಅಫೀಜ್-ಅಲ್-ಅಸಾದ್‌ರವರು 2000ರವರೆಗೆ 29 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಧನವಾಗುವವರೆಗೂ ಸಿರಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಬಸಾರ್-ಅಲ್-ಅಸಾದ್‌ರವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸಿರಿಯಾ ಜನರು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಲ್ಲಪೆರಿಯಾರ್

- ❖ ಕೇರಳ - ತಮಿಳುನಾಡು ನಡುವಿನ ಮುಲ್ಲಪೆರಿಯಾರ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು ವಿವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಲೆನೋವಾಗಿದೆ. 116 (1895) ವರ್ಷ ಹಳೆಯ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕೇರಳದ ನಿಲುವನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಶತಾಯುಗತಾಯ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಧೇಣಿ, ಮಧುರೈ, ಶಿವಗಂಗಾ ಮತ್ತು ದಿಂಡಿಗಲ್, ರಾಮನಾಥಪುರಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸುಮಾರು 68 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ನಿರಾವರಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ 70 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ❖ ಕೇರಳದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿದು ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ ಸೇರುವ ಪೆರಿಯಾರ್ ಮತ್ತು ಮುಲ್ಲಯಾರ್ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳವಾದ ಇಡುಕ್ಕಿ ಜಿಲ್ಲೆ ತೇಕಡಿ ಬಳಿ ಇರುವ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕೇರಳದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ 'ಪೆರಿಯಾರ್' ಬಳಿ ಇದೆ. ಇದು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು.
- ❖ ಪೆರಿಯಾರ್ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರೊದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವ ಕನಸು ಚಿಗುರಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಕೇರಳದ ತಿರುವಾಂಕೂರು ರಾಜಮನೆತನದ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ತಿರುವಾಂಕೂರಿನ ಆಗಿನ ರಾಜ 'ವಿಶಾಖಾ ತಿರುನಾಳ್' ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪರವಾಗಿ ದಿವಾನ್ ರಾಮ ಐಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ಜೆ.ಸಿ. ಹೆನಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ 1886ರಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು 999 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು.
- ❖ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ 8 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ 100 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಕೇವಲ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ 999 ವರ್ಷಗಳ ನಲಬಾಡಿಗೆಗೆ (ಎಕರೆಗೆ 5ರೂ. !!) ನೀಡಲಾಯಿತು.
- ❖ 1970ರಲ್ಲಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದ ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇರಳ ವಿಧಾನಸಭೆ ಇನ್ನೂ ಅಂಗೀಕಾರ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ತಜ್ಞರು ಮೊದಲು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಯಿತು. 1895ರಲ್ಲಿ ಗಾರೆಯಿಂದ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಮರು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅದರ ಆಯಸ್ಸು 75 ವರ್ಷ ಎಂದು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ತಜ್ಞರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದರು.
- ❖ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ನಿರ್ಮಾತ್ಮ "ಕರ್ನಲ್ ಜಾನ್ ಪೆನ್ನಿಕ್ಟಿಕ್" ಇವನ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಒಂದು ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಜಯಲಲಿತ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗನಿಂದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ.
- ❖ ಕೇರಳದ ಆತಂಕ : ಹಳೆಯ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಎತ್ತರವನ್ನು 136 ಅಡಿಗಳಿಂದ 120 (-16) ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಐಐಟಿ ರೂರ್ಕಿ ಮತ್ತು ತಿರುವನಂತಪುರದ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ತಜ್ಞರು ನಡೆಸಿದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಭೂಕಂಪನವಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ರಿಕ್ಟರ್ ಮಾನ 6ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಒಡೆದು ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳು ಜಲಾವೃತವಾಗಿ ನೀರು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ

ಅತಿದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯ ಇಡುಕ್ಕಿ ಜಲಾಶಯ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಒಡೆದರೆ, ಇಡುಕ್ಕಿ, ಎರ್ನಾಕುಲಾ, ಅಲಪುಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ 35 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಬದುಕು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಕೇರಳ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವ ಪಿ.ಜೆ. ಜೋಸೆಫ್ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಉಮ್ಮನ್ ಚಾಂಡಿ ಆತಂಕ.

- ❖ ಈ ಮಧ್ಯೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯ ಎತ್ತರವನ್ನು 142 (+6) ಅಡಿ ಎತ್ತರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದು ಈ ವಿಚಾರ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.
- ❖ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ಸಲಹೆಯಂತೆ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಎ.ಎಸ್. ಆನಂದ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿದೆ.
- ❖ (ಈ ಡ್ಯಾಂ ಕಥೆಯಾಧಾರಿತ ಚಲನಚಿತ್ರ 'ಡ್ಯಾಂ 999' (ನಿರ್ದೇಶಕ ಸೋಹನ್‌ರಾಯ್)ನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಸತ್ಯಜಿತ್ ರೈಗೆ ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಚೀನಾ-ಬಾಂಗಿಯೋ ಡ್ಯಾಂ (Bangio Dam) ಒಡೆದು 2.5 ಲಕ್ಷ ಜೀವಹಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. (1975) ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಡ್ಯಾಂ 999' ಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

ಇರಾನ್ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ !

ಜಗತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತವಾದ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶವು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಲು ವಿರೋಧ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿರೋಧದ ನಡುವೆಯೇ ಇರಾನ್ ದೇಶವು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಪರಮಾಣು ಇಂಧನದ ಸರಳುಗಳನ್ನು ಇರಾನ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿ ಟೆಹರಾನ್‌ನ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶವು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ಇರಾನ್ ದೇಶವು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂದು ಅಮೇರಿಕಾವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ಇರಾನ್ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಂವರ್ಧಿತ ಇಂಧನ ಸಲಾಕೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಚೀನಾ ದೇಶವು ಬೆಂಬಲಿಸಿದೆ. ಇರಾನ್ ದೇಶವು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದು ಅನೇಕ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆತಂಕ ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಟೆಹರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ಸರಳುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿರುವುದು ಶಾಂತಿಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಂದು ಇರಾನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹ್ಮೂದ್ ಅಹ್ಮದಿನೆಜಾದ್ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

- ❖ ಇರಾನ್‌ನ್ನು ಆರ್ಯನ್‌ನರ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ❖ ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ 18ನೇ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

ಖಂಡ	: ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡ
ರಾಜಧಾನಿ	: ಟೆಹರಾನ್
ನಾಣ್ಯ	: ರಿಯಲ್ (Rial)
ಇರಾನ್‌ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು	: ಪರ್ಷಿಯಾ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು	: ಮಹ್ಮೂದ್ ಅಹ್ಮದಿನೆಜಾದ್

- ❖ ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಒಂದು ತಾಣವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇರಾನ್ ಒಪೆಕ್ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೈಲ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ 2ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ 2ನೇ ದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ❖ ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 17ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನ : ಮೆಮೋಗೇಟ್ ಹಗರಣ

- ❖ ಮೇ 2-2011ರಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಅಬೋಟಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಸೇನಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮೂಲಕ ಅಲ್‌ಖೈದಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಒಸಾಮಾ ಬಿನ್ ಲ್ಯಾಡನ್ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸೇನೆ ಮುಜುಗರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಂಭವನೀಯ ಪಾಕ್‌ಸೇನೆ ಕ್ಷಿಪ್ರಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಸಿದರೆ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಪಾಕ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೇ ಈಗ ವಿವಾದವಾಗಿರುವ ಮೆಮೋಗೇಟ್ ಹಗರಣ.
- ❖ ಪಾಕ್ ತನ್ನ ಅಮೇರಿಕಾ ರಾಯಭಾರಿಯ ಮೂಲಕ (ಹುಸೇನ್ ಹಖಾನಿ) ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾದ ಮನವಿಯನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾದ ಸೇನೆಯ ಅಡ್ಮಿರಲ್ ಮೈಕ್‌ಮುಲ್ಲನ್ ರವರಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮೂಲದ ಅಮೇರಿಕಾ ಉದ್ಯಮಿಯ (ಮನ್ಸೂರ್ ಈಜಾಜ್) ಮೂಲಕ ಈ ಮೆಮೋ ತಲುಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈಗ ವಿವಾದ.
- ❖ ಹಗರಣದ ಕೇಂದ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಾಕ್‌ನ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಪರ್ವೇಜ್ ಕಯಾನಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸದೇ ನೇರವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಧಾನಿ ಯೂಸುಫ್ ರಾಜ್ ಗಿಲಾನಿ ದೇಶವು ಸೇನೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದೆ' ಎಂಬಂತಹ ಹೇಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಸೇವೆಯಿಂದ ವಜಾಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ ಈ ಸಂಘರ್ಷ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ನಿವೃತ್ತ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇನೆಯ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು PFG ಎಂಬ ರಾಜಕೀಯೇತರ ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಪಿಎಫ್‌ಜಿ (Pakistan First Group) ಸೇನೆ ಐ.ಎಸ್.ಐ. (ISI) ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಯುವ ಟೀಕೆ ಪ್ರಹಾರ ತಡೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
- ❖ 1999ರಲ್ಲಿ ನವಾಜ್ ಷರೀಫ್ ವಿರುದ್ಧ ಜನರಲ್ ಪರ್ವೇಜ್ ಮುಷರಫ್ ಸೇನಾ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಜನರಲ್ ಮೊಹಮ್ಮದ ಅಜೀಜ್‌ಖಾನ್ ಸಹ ಪಿ.ಜಿ.ಎಫ್. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

1. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಕ್ ರಾಯಭಾರಿ (ಈಗ ವಜಾಗೊಂಡ) ಹುಸೇನ್ ಹಖಾನಿ
2. ಪಾಕ್‌ನ ಸೇನಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಅಶ್ಫಾಕ್ ಪವರೇಜ್ ಕಹಾನಿ
3. ಐ.ಎಸ್.ಐ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಲೆ.ಜ. ಅಹಮದ್ ಶುಜಾ, ಹೊಸ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಜಾಹಿರುಲ್ ಇಸ್ಲಾಂ (2012 ಮಾರ್ಚ್ -20)
4. ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಇಫ್ತಿಕಾರ್ ಎಂ. ಚೌದರಿ
5. ಪ್ರಧಾನಿ : ಯೂಸುಫ್ ರಾಜ್ ಗಿಲಾನಿ
6. ಅಧ್ಯಕ್ಷ : ಆಸಿಫ್ ಅಲಿ ಜರ್ಧಾರಿ

ಹೊಸರಾಷ್ಟ್ರ ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಡಾನ್ ಉದಯ

- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೂಡನ್ ಉದಯ (ಜುಲೈ 9th, 2011)
- ❖ ಇದು ಆಫ್ರಿಕಾದ 54ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ 193 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ 14ನೇ ಜುಲೈ 2011, ITU (International Telecommunication Union) ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ 211 ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು IST Code ಆಗಿ ನೀಡಿದೆ.
- ❖ ಕೇವಲ ಶೇ. 1ರಷ್ಟು ಜನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಶೇ. 20 ಜನ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿರುವ ಬಡತನರೇಖೆಗಿಂತ (1 ಡಾಲರ್ ದಿನಕ್ಕೆ) ಕೆಳಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, 92% ಹೆಂಗಸರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ಪ್ರತಿ ಏಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಗು ತನ್ನ ಐದನೇ ವರ್ಷದ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದೊಳಗೆ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವೇ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಆದರೆ ಅಂತರ್‌ಕಲಹದಿಂದಾಗಿ ಬಡತನ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 3,75,000 ಬ್ಯಾರಲ್ ತೈಲ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ (1 ಬ್ಯಾರಲ್ = 140 ಲೀಟರ್) ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಬಡತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎನ್ನುವರು.
- ❖ ಪ್ರಪಂಚದ ದೊಡ್ಡ ನದಿ : ನೈಲ್ ನದಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಎರಡು ಉಪನದಿಗಳು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಹಾವಿನಂತೆ ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.
- ❖ 1956ರಲ್ಲೇ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಈ ಭಾಗ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಜನರ ನಡುವೆ ಜನಾಂಗೀಯ ಕಲಹ ಉತ್ತರ ಸೂಡನ್ ಅರಬ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ರ ನಡುವೆ ಕಲಹ. ಅರಬ್ ಮುಸ್ಲಿಮರು (ಉ.ಸೂ.) ದ. ಸೂಡನ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ರನ್ನು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ನಾಗರಿಕರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸೂಡಾನ್ ಆಫ್ರಿಕದ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಆಫ್ರಿಕ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗಿರುವ ಇದು 9 ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. 2093 ಕಿ.ಮೀ. ಜಾಗಕ್ಕೆ ಅಂತರಿಕ ಯುದ್ಧ, ದ. ಸೂಡನ್ ಉತ್ತರ ಸೂಡಾನ್‌ನ 40 ಬಿಲಿಯನ್ ಸಾಲವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಉ. ಸೂಡನ್‌ದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷ ಅಂತರ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆದಿದೆ (50ವರ್ಷ). ಸುಮಾರು 2.2. ಮಿಲಿಯನ್ ಜನ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉ. ಸೂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ರಿಫೈನರಿಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ದ. ಸೂಡನ್ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪವಿದೆ. ಈ ದೇಶ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರಬ್ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ದ. ಸೂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮೂಲ ಜನಾಂಗದವರಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರದ ಅರಬರು ದೇಶವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

1. ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವು ಮೂರು ವಿಷಯಾಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡಿತು. ಆದರಿಂದ ಸೂಡಾನ್ ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿ ತನ್ನ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಉತ್ತರ ಅರಬ್ ಮುಸ್ಲಿಂರ ಪರವಾಗಿದ್ದು ದಕ್ಷಿಣದ ಮೂಲ ಜನಾಂಗದವರಾದ ಕಪ್ಪು ಆಫ್ರಿಕನ್‌ರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ಉತ್ತರ ಸೂಡಾನ್‌ಗೆ ವರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಡಾನ್‌ಗೆ ಶಾಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

|ಮಾನಸ - ನೆಲೆ|

2. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ ಇಸ್ಲಾಮೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಉತ್ತರದ ಅರಬ್ ಮುಸ್ಲಿಂರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಐಷಾರಾಮಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು.
3. ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಡಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಮೋಚನಾ ಚಳುವಳಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸೂಡಾನ್ ಲಿಬರೇಷನ್ ಚಳುವಳಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.

ಅಡಚಿತ ಪಕ್ಷ

- ❖ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ : SPLM (ಸೂಡಾನ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಲಿಬರೇಷನ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್)
- ❖ ರಾಜಧಾನಿ : ಜುಬಾ
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷ : ಸೆಲ್ವ ಕೀರ್ ಮೇಯಾರ್ಡೆಟ್
- ❖ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ : 619,745.5 ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಕರೆನ್ಸಿ : ಪೌಂಡ್
- ❖ ಭಾಷೆ : ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಅರೆಬಿಕ್ / ಡಿಂಕ
- ❖ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚ್ಯಂಕ : 150
- ❖ ಸರಾಸರಿ ಆಯಸ್ಸು : 58.6
- ❖ ನದಿ : ನೈಲ್
- ❖ ಹವಾಮಾನ : ಸಮಶೀತ, ಶೀತಾಂಶ, ಅಧಿಕ ಮಳೆ
- ❖ ಸಾಕ್ಷರತೆ : 40% (ಹೆಣ್ಣು 16%)
- ❖ ಬಡತನ : ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ದಿನದ ಆದಾಯ 1 ಪೌಂಡ್
- ❖ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ : 13/5 ಕಿ.ಮೀ.
- ❖ ಜನಸಂಖ್ಯೆ : 8,260,490
- ❖ ಜೀವಮಾನ : ಕೃಷಿ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ
- ❖ ದ. ಸೂಡಾನ್ 9 ದೇಶಗಳ ಗಡಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
(ಚಡ್, ಲಿಬಿಯಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಎರಿಟ್ರಿಯಾ, ಇಥಿಯೋಪಿಯ, ಉಗಾಂಡ ಕೀನ್ಯಾ, ಕಾಂಗೊ ಗಣರಾಜ್ಯ, ಕೇಂದ್ರ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಗಣರಾಜ್ಯ)
- ❖ ಉ. ಸೂಡಾನ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿ : ಕಾರ್ತೂಮ್
- ❖ ಅಧ್ಯಕ್ಷ : ಓಮರ್ ಹಸನ್ ಅಲ್ ಭಷೀರ್

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷ - 2012

(ಘೋಷವಾಕ್ಯ - ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಶಕ್ತಿ)

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು 1959ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ 2012ನೇ ಸಾಲನ್ನು 'ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಶಕ್ತಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷ' ಎಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಜಲಶಕ್ತಿ, ಸೌರಶಕ್ತಿ, ಪವನ ಶಕ್ತಿ, ಮಾರುತ ಶಕ್ತಿ, ಶಾಖಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸುಸ್ಥಿರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಈ ಆಚರಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ವರ್ಷ 2012 : 2012ನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ವರ್ಷ ಎಂದು ಕೂಡ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಘೋಷಿಸಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2011ನೇ ಸಾಲನ್ನು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರವರ್ಷ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ವರ್ಷ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಫಿಕ್‌ನ್ ಮೂಲದ ಜನಾಂಗದ ವರ್ಷ, ವಿಶ್ವ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸೌರವ್ಯೂಹ ವರ್ಷ

ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಶಕ್ತಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷ-2012

ಆಚರಣೆ	: 2012
ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವವರು	: ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು.
ಆಚರಣೆ ಉದ್ದೇಶ	: ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಗಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂಲಗಳು	: ನವೀಕರಿಸಲಾಗುವ ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳಾದ ಜಲ, ಪವನ, ಸೌರಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಲಾಗದ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಪರಮಾಣುಶಕ್ತಿ, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

- ❖ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಷಗಳನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲ ನೀಡಲಾಗುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

1. ಭಾರತರತ್ನ : ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವುದು
2. ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : 1961ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು, ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾದ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು
3. ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ : ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವುದೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
4. ಪದ್ಮಭೂಷಣ : ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
5. ಪದ್ಮಶ್ರೀ : ಯಾವುದೇ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ (ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
6. ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ, ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ನಗದು ಬಹುಮಾನದ ಮೊತ್ತ 2.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.
7. ಭಟ್ನಾಗರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಡಾ. ಶಾಂತಿಸ್ವರೂಪ್ ಭಟ್ನಾಗರ್ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಸಿ.ಎಸ್.ಐ.ಆರ್. ವತಿಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
8. ನೆಹರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿ, ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.
9. ಜಮ್ಮಾಲಾಲ್ ಬಜಾಜ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಅಪ್ರತಿಮ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮಹಿಳ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ ದೀನ ದುರ್ಬಲದವರಿಗೆ
10. ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸದ್ಭಾವನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಭಾತೃತ್ವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ನಡೆಸುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
11. ಗಲೀಬ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
12. ದಾದಾಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಭಾರತೀಯ ಸಿನಿಮಾದ ಪಿತಾಮಹ ದಾದಾಸಾಹೇಬ್ ಫಾಲ್ಕೆ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. 2007ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯ ನಿರ್ಮಾಪಕ ಶ್ರೀ ಸಿ.ವಿ.ಎಲ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (National Green Tribunal - 2010)

"ಯುರೋಪಿಯನ್" ಒಕ್ಕೂಟದ ಅನುಚ್ಛೇದ 2ರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು "ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ" ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನದ 21ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸತ್ತು ರೂಪಿಸಿದ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 18, 2010ರಂದು ಅಂಕಿತ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಲೋಕೇಶ್ವರ ಸಿಂಗ್ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. N.G.T. (National Green Tribunal) ಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಇದು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭೂಪಾಲ್, ಪೂನ, ಕೋಲ್ಕತ್ತ, ಚೆನ್ನೈ.

ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ 95,96 ಮತ್ತು 97ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸೇರ್ಪಡೆ

95ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ - 2010:

95ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು 2009ರಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮಸೂದೆಯು ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿ ಜನವರಿ 25, 2010ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅನ್ವಯ 334ನೇ ವಿಧಿಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. 334ನೇ ವಿಧಿ ಅನ್ವಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ನೀಡುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ 60 ವರ್ಷದ ಬದಲಿಗೆ 70 ವರ್ಷ ಎಂದು ಬದಲಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನದ 95ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಜನವರಿ 25, 2010ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದವರ ಲೋಕಸಭಾ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಅವಧಿಯು 2020ರವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

96ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ - 2011

ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಅನುಸೂಚಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಒರಿಯಾ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಡಿಯಾ ಒಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲು 96ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, 23, 2011ರಂದು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

97ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ - 2012

97ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 43Bಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಭಾಗ IX 'B'ಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ದಿನಾಂಕ 12, ಜನವರಿ 2012ರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅವರಿಂದ ಅಂಕಿತ ಪಡೆದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

| ಮಾನಸ - ನೆಲೆ |

ಮಸೂದೆ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು :

ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕು, ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 2012ರವರೆಗೆ 97 ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಮಸೂದೆಗಳನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ : 108ನೇ ಮಹಿಳಾ ಮಸೂದೆ (ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿದೆ).

ಲಾಡೆನ್ : ಮೇ-02 - 2011 ನಾಳು.

- ❖ ಸ್ಥಳ : ಅಬೋಟಾಬಾದ್ (ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್‌ನಿಂದ 120 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ) ಡ್ರಾನ್ : ಚಾಲಕ ರಹಿತ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಆಪರೇಷನ್ 'ನೆಪ್ಯೂನ್ ಸ್ಪಿಯರ್' ಎನ್ನುವರು. ಲಾಡೆನ್ ಹೆಣವನ್ನು 1 ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಸಮುದ್ರ ಪಾಲು ಮಾಡಿದರು. ಆತನ ದೇಹದಿಂದ ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ತೆಗೆದು ಬೋಸ್ಟನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆತನ ತಂಗಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಿಂದ ಸತ್ತ ದೇಹದಿಂದ ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಡಿ.ಎನ್.ಎ. ಹೋಲಿಕೆಯ ನಂತರ ಲಾಡೆನ್‌ನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
- ❖ ಅಲ್‌ಖೈದಾ ನೂತನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : 'ಐಮನ್ ಅಲ್-ಜವಾಹಿರಿ'
- ❖ 1-09-2001 ಡಬ್ಲ್ಯು.ಟಿ.ಸಿ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸೆಂಟರ್ ಕಟ್ಟಡದ ನೆಲಸಮವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹೆಸರು ಗ್ರೌಂಡ್ ಜಿರೋ Ground Zero

* * *

- ❖ 'ಪೈ' ಬದಲು 'ತೌ' ಗ್ರೀಕ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ 16ನೇ ಅಕ್ಷರ 'ಪೈ' ಇದರ ಮೌಲ್ಯ 3.14159265 (22/7)
- ❖ 'ಪೈ'ದ ಎರಡರಷ್ಟು ಮೌಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ 'ತೌ' ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೌಲ್ಯ 6.28 'ತೌ' ಗ್ರೀಕ್‌ನ 21ನೇ ಅಕ್ಷರ.
- ❖ ಗಣಿತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಪೈ' ಬಳಸಿದ್ದು 1706ರಲ್ಲಿ 'ವಿಲಿಯಂ ಜೋನ್ಸ್' ಎಂಬ ಗಣಿತ ತಜ್ಞ ಬಳಸಿದ್ದರು.

ಚಂಡಮಾರುತ

(ಮುಂದೆ ಬೀಸಲಿರುವ) ಶ್ರೀಲಂಕ : ಅಬೆ ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ : ಖೈಮುಕ್ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ : ಒಗ್ಲಿ ಭಾರತ : ಆಕಾಶ್ ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್ : ಗೋನು ಮಾನ್ಮಾರ್ : ಯೆಮಿಯನ್ ಓಮಾನ್ : ಸಿದರ್ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ : ನರ್ಗೀಸ್	ಥೇನ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್ - 5, 2011 ಗಂಟೆಗೆ - 150 ಕಿ.ಮೀ. ದ.ಭಾರತ - ಶ್ರೀಲಂಕ ಹಾನಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು
	ಜಾಲ್ - ಅಕ್ಟೋಬರ್ - 31, 2010 ಮಲೇಷ್ಯಾ, ಶ್ರೀಲಂಕ, ಭಾರತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾನಿ.
	ಐಲಾ - ಮೇ - 23, 2009 ಭಾರತ - ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಮೇಲೆ ಹಾನಿ

ಮಾಹಿತಿ ಋಣಭಾರ BIBLIOGRAPHY

1. Google
2. Chronicle
3. Wizard
4. www.UPSC.portal
5. Pratiyogita Darpan
6. Manorama year book
7. Vighal Publication for UPSC
8. CSR, Kurukshtra
9. Scientific Reporter
10. Economic times & Politcal Weekly
11. The Hindh
12. www.UPSC.gov.in.
13. www.yosana.gov.in.
14. www.UPSCportal.com
15. www.parikshaguru.com
16. www.iaspaper.info
17. Mental ability-by R.S. Agarwal
18. Unique Publications
Spardha Chaithra, Vigetha, Diksoochi
19. Anciant India - Ramilathapar
20. History of Mideval India-by R.C. Mazumdaar
21. Freedom movement-UPSC.portal
22. Indian Polity-Lakshmikanth

